Fol. 2485 / П

II Бр. 23054

Периодика

II Примерак

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ
БЕОГРАД, 18., 19., 20. АПРИЛА 1925. ГОДИНЕ
ЦЕНА 1 ДИНАР

ПРАВДА

БРОЈ 106.
Огласи се примају у администрацији: Кнез Михајлова ул. бр. 19. — (Гранд Пасаж) по утврђеној тарифи. ТЕЛЕФОНИ: РЕДАКЦИЈЕ 2634 АДМИНИСТРАЦИЈЕ 81.
ВЛАСНИК И ДИРЕКТОР МАНОЈЛО М СОКИЋ
Уредништво: Кнез Михајлова 19. Месечна претплата за Краљевину С.Х.С. 30 дин. за иностранство 48 дин. ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 11-13.
ГОДИНА XXI

Народна библиотека Београд

Манојло Сокић

УСКРС!

Благи пролетњи поветарац носи свечане звуке ускршњих звона, а по где-где им плаха пролетња киша још већма прецишћује звонкост. Од торња београдске саборне цркве, па до најзабаченије сеоске звонаре оглашује се велики празник хришћанства, тога хришћанства, које је често потискивано, по кат-кад чак и гушено, али које је још увек и које ће вековима остати најјача потенцијална енергија, најјача сила покретачица на добром и чистом у човечанству. Празник хришћанства и празник буђења природе. Далеко од тога да буду једна супротност, та два појма су потпуни синоними. Јер где се јаче огледа свемоћ божанства, где се јаче осећа присуство највишег бића, него ли у чудесима природе, где сваки трн и свака травчица имају своју намену развијајући се по неумитним законима независним од човека? А кад осетите јаче ту мистику свемоћи природе него ли о ускршњем јутру, када оставите за собом град, који вас подсећа на тегобе свагдашњице, када око вас буја младо и нежно зеленило, а када се над вама шири плаво небо. Колико је њих нашло утехе, колико је њих повратило душевну равнотежу о тако једном пролетњем јутру у зеленилу. И онај, кога судбина није обдарила земаљским добрима, и онај, који сматра да му не треба утеха хиљадугодишње вере, не може да се отме оном силном и неизвесном расположењу да данас тај дан као сви остали, оном свечаном осећају да данас треба бити радоснији и чистијих мисли него ли ког било дана. Вера и пробуђена природа, два излива божанства и мимо ваше воље делују на вас.

Не само на појединце, већ и на читаве народе делује празник младе природе, дан васкрсења. А како не би деловало на наш народ, који је столећима живео распарчан под туђим господарством, који је дочекао најзад материјално уједињење, али са тим већом чежњом очекује да за њим дође и душевно уједињење. Југославија се већ шест година налази у оној фази као пре шездесет година уједињена Италија, када је неуморни Кавур рекао: Италију смо створили, сада вала створити Италијане.

И ми смо у материјалном погледу неоспорно створили Југославију, и ако јој ситничарске предрасуде за сада службено чак и то име споре, али још ни из далека нисмо створили Југословене. Још се ни из далека Загорац не осећа довољно у својој кући ни у свом завичају, а камо ли у Скопљу и у Зајечару, док чиновник Србијанац, који дође у Словеначку још и сувише осећа ону преграду, коју означују појмови „ми" и „они". Неоспорно да је то процес, који се не може извршити од данас на сутра, неоспорно да се јако осећају последице вековног одвојеног живота. Али је велика кривица и до нас, до свих нас који смо, од највећег па до најскромнијег били позвани да сваки по својој могућности сарађујемо на убрзању тог процеса. Од вођа великих политичких странака, који су трвења ради страначких и личних користи претпостављали политичком раду, који својом магичном моћи постепено лечи и најдубље ране, разваљује и највише преграде, па до малог трговчића, који допавши у пречанске крајеве неподобним изражавањем изазива огорчење код своје околине, сви имамо свој делић грешке. Па ипак, природа и време, два израза божанства деловали су независно од ситних људских борби и заблуда. Много је опустела њива опет оживела, сваке је године све веће благо улазило у амбаре, природно богатство ове благословене земље. И поред неизмерних тешкоћа благостање се дизало, постепено али сигурно се враћамо редовнијем животу. Рад и привреда, свакодневни живот стварају невидљиви цемент, који све више везује и спаја нашу Југославију, чини је и мимо свега све већма једном целином.

А при том баш пред светле празнике Ускрса доживели смо појаве, које би могле изгледати као лепи сан, који сањамо већ шест година. Једновремено са буђењем природе појавили су се и на нашем вазда мутном политичком небу први знаци ближе зоре.

А данас, о Ускрсу више но икада треба пожелети да неизграђена рука не уништи те нове младе пупољке братског споразума и љубави, већ да их гоји и чува, јер из њих треба постепено да се развије моћни храст истински и срцем и душом једне Југославије, која ће бити у стању одолети свима бурама будућности.

И ако смо већ прошли албанску Голготу, и ако смо већ побрали прве победе, ипак ћемо тек кад то буде, моћи из најдубљег уверења рећи:

Ваистину васкрсе!

Жртве атентата у Софији

ЦАРИБРОД. (Извештај „Правде"). — По доласку Симплон-експреса у Софију, воз је одмах блокиран од стране трупа софиског гарнизона. Никоме од путника није дозвољено било да изађе из својих купеа. Само је шеф воза могао изаћи ради примања потребних инструкција. Тада је се сазнало да је приликом атентата на краља Бориса погинуло око 40 лица, међу којима 20 народних посланика, три ђенерала и неколико угледних личности. Тврди се да су председник владе Цанков и Влхов, мин. војни рањени.

Последња два догађаја у Бугарској: атентат на краља Бориса и погибија преко 150 лица на погребу посланика Георгијева најјаснији су знак, да у Бугарској пламти терористичка акција, у пуном јеку је револуција. Режим г. Цанкова је се могао сведочити, да притиснуто јаче све на више скаче. Кад се развија оваква покољ, у коме нико није поштеђен, онда режим г. Цанкова не може више опстати. И што дуже траје, истребљење је све веће. Из вести које нам стижу још се не може добити пуна слика о несрећи која се на Велики Четвртак догодила. Раскопавање и вађење мртвих се наставља, те претпоставке могу бити најцрње.

СОФИЈА, (Извештај „Правде"). — 17.9 с. У цркви Св. Краља још се врши ископавање лешева. до овога часа је ископано 150 мртвих: међу њима су три ђенерала и 15 народних посланика. Остали су највећим делом чиновници, а трговаца има врло мало. Цела горња конструкција цркве је срушена и цени се, да то износи 15 вагона материјала. Свих осам министара су били у цркви, само је Томов због болести био изостао. У Софији влада право запрепашћење. Никога на улици нема. Несигурност је потпуна. Мишљење је, да овоме расулу нема краја и да је револуција у пуном јеку.

СОФИЈА. — Призор је око цркве Светог Краља и њеној околини страховит. Читавих петнаест вагона има материјала, могло би се рећи, који се срушио на земљу од цркве и околних зграда. Сама паклена машина, како се накнадно утврђује, никога није непосредно убила. Од јаке детонације и срушених домова, који су летели са свих страна на земљу, погинуо је највећи део и многи рањени. Неке су жртве толико унакажене, да их је немогуће идентификовати. Оне су све смештене у капелу цркве Светога Краља.

СОФИЈА. — Утврђује се накнадно, да је паклена машина била тако намештена, како би се њена експлозија упутила право на место у цркви, где су се налазили краљев изасланик и министри. Међутим, она је експлодирала у самом кубету, срушила га и на тај начин проузроковала још безброј жртава. Приликом експлозије, погинуо је и председник софијске општине Пасхалев.

СОФИЈА. — Чим је био извештен о катастрофалним догађајима у цркви Светога Краља, Краљ Борис је аутом дошао на лице места, где је био бурно поздрављен од присутних. После тога краљ се натраг вратио у Дворац.

Исто су тако министар војни, Влков, и командант софијског гарнизона, Лазаров, прошли више пута аутом кроз варош, често пута акламирани од пролазника.

СОФИЈА. — После несрећног догађаја, рањени и преживели министри дошли су на министарску седницу, на којој је решавано о предузимању најенергичнијих мера за одржање реда и мира у земљи. Како среске власти из унутрашњости јављају, у целој је земљи мир и ред.

СОФИЈА. — Нађен је на улици убијен један анархиста, који је убио Николу Милева, и то на истом месту, где је и Милев убијен. На лешу убијеног стоји, да је убијен по пресуди македонског комитета.

СОФИЈА. — Повреде Цанкова, Волкова и Русева су само лаке огреботине. Министри су избегли смрт зато, што је ковчег Георгијева био намештен на друго место, а не онде где су атентатори предвидели. Паклена машина је била на јужном делу цркве. Број мртвих је прешао 100, а тешко рањених 200. Међу мртвима је и ђенерал Најденов, бугарски министар војни за време рата.

СОФИЈА. — Међу мртвима нађен је још др. посланик Калушев, председник одбора тракијских емиграната. Повреде генерала Русева су теже природе но што се испрва мислило. Са службене стране се тврди да је убиство Георгијева извршено са нарочитом намером да се на његовом погребу побије што више чланова владе и војних лица и доводи се у везу са ранијим вестима да се за време око 15. априла спрема револуција.

Пенлеве саставио владу

ПАРИЗ — 16 априла, 0.45 с. — Владу је саставио Пенлеве. Министар спољњих послова је Бријан, а Кајо финансија. И Лушер је у влади. Кајо је пред радикално-социјалистичким клубом изјавио, да је финансијски положај врло тежак, али се нада да ће га нормалисати. Он ће јасно оделити технику благајничких послова од буџетских питања. Клуб му је једногласно изјавио поверење.

ПАРИЗ — 17., 4 сата. — Јутрос је влада састављена овако: председник владе и министар војни *Пенлеве* (реп. социјалиста), спољних послова *Бриан* ((изван странака), унутр. дела *Шрамек* (радикал), финансија *Кајо* (радикал — није посланик), правде *Стег* (радикал сенатор — гувернер Алжира), трговине *Лушер* (посланик реп. левице), просвете *де Монзи* (сенатор демократске левице), морнарице *Борел* (радикал — посланик). Листа је др. *Шоме* (сенатор демократске републиканске левице, пољопривреде *Диран* (радикал — сенатор), грађевина *Лавал* (посланик изван странке), ослобођених крајева *Дејри* (сенатор — радикал), пензија и инвелида *Антерију* (радикал посланик. Листа је државних подсекретара је овако састављена: трговинске морнарице *Андре Ес* (посланик — радикал), за ваздухопловство *Лоран Ејнак* и за уметности *Ивон Делбо* (радикал — посланик.

ПАРИЗ. — (Изв. „Правде"). — У политичким се круговима сматра да влада г. Пенлевеа у оваквом саставу, значи да је компактност картела левице знатно уздрмана. На име, у влади седе: Лушер, изабран на изборима као кандидат народног блока; Бријан, противник политичке картела; Кајо, априори противник социјалиста; де Монзи, противник левичарске црквене политике. Поједини левичари сматрају да Пенлеве није довољно јак човек да би могао у влади одолети поменутим својим колегама у питањима у којима би они били против левичарске политике.

СИТУАЦИЈА

И Љ. Јовановић у Далмацији

— Влада ће дати у Народној Скупштини и декларацију — Са франковцима се даље преговара — Другог дана Ускрса — Састанак код Пашића —

Политичка ситуација је сасвим замрла; без икаквих догађаја и вести. Заступник председника владе је мало конферисао јуче са министрима. Влада ће, како накнадно сазнајемо, после реконструкције дати у Нар. Скупштини декларацију, коју ће израдити г.г. Прибићевић, др. Л. Марковић и Узуновић.

Јуче су иначе у председништву владе и министарству спољних послова добијали извештаје о погибији у Бугарској. Влада је изјавила саучешће за несрећу, која се тамо догодила.

Љ. ЈОВАНОВИЋ У ДАЛМАЦИЈИ

Г. Љуб. Јовановић је отпутовао у Дубровник, где ће обићи своје пријатеље. Он ће свратити и код г. Пашића на Цавтат, где се налази и др. Л. Марковић. Наш дописник из Загреба нам тврди, да је г. Јовановић зват хитно код г. Пашића и да ће успут свратити на Илиџу код Краља. Изгледа, да се и у нашу унутрашњу ситуацију уплело питање ратне одговорности, које је г. Јовановић једним написом ставио на дневни ред. Наша штампа у том погледу прави сензације, које не иду у прилог држави. Публикације јучерашње а нарочито прекјучерашње у том погледу су не само [illegible], већ су и потегле на дневни ред многе ствари, које надлежни нису изгледа желели.

ШУРМИН У ЗАГРЕБУ

Министар Шурмин је отпутовао у Загреб, где ће још једаред покушати да по инструкцијама г. Пашића дође у додир и са заједничарима.

ПРЕГОВОРИ С ФРАНКОВЦИМА

ЗАГРЕБ. — Овде је стигао опет Ђурђе Јеленић који је „Хрвату" дао изјаву: да је донео радићевски статут и да ће с франковцима наставити разговоре. Он се нада успеху, а мисли да ће и Хорват прићи радићевцима. Франковци опет рачунају, да ће 10. маја на општинским изборима у Загребу победити. Јеленић је изјавио и то, да ће се у Београду после Ускрса догодити врло интересантни догађаји. Павле Радић из Загреба није нигде отишао.

КОРОШЕЦ О ВЛАДИ

ЉУБЉАНА. — Корошчев „Словенац" констатује, да је у преговорима Пашића и Радића наступио застој; на помолу су тешкоће. То је вели охрабрило групу Прибићевића, те сматрају да им је положај утврђен.

НА ДРУГИ ДАН УСКРСА

По извештајима из Сарајева, Краљ и Краљица ће другог дана Ускрса аутом поћи у Мостар и за Дубровник. Тога дана ће, како се тамо тврди, поћи и Павле Радић код Пашића.

ИНСТРУКЦИЈЕ РАКИЋУ

Сазнајемо, да су нашем посланику у Софији дате инструкције, да захтева од бугарске владе извршење нишког споразума.

ОДАСВУД

„Споровозна роба"

Чедомир Павић, пекар, Златиборска бр. 49-а, Београд, предао је на станици Биково, код Суботице, 4 [illegible] у тежини 164 кгр. 1. априла. Обраћао се неколико пута све до јуче са фрахтом споровозном магацину овде, па му је прво речено да није стигла роба, а јуче да је стигла али да је не може добити још за неколико дана јер је — споровозна.

Професорски конгрес у Скопљу

Данашњим брзим возом путују за Скопље представници централне управе професорског друштва, који ће присуствовати годишњој скупштини професорског друштва — секција Београд. Са њима путују и делегати београдских гимназија, који ће такође учествовати у раду годишње скупштине.

Ускршњи број „ПРАВДЕ" има 32 стране и штампан је: раздавачима за унутрашњост 58.085 примерака, претплатницима 6235 и за Београд 22.000 — свега 86.320

Уредништво, администрација и експедиција „ПРАВДЕ" и штампаријаа „СОКИЋ" срдачно честитају Ускршње Празнике својим читаоцима и пријатељима.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Криза рада

Инжењер М. Сокић

Никада се наш пословни свет није толико јадао као сада. То је битна карактеристика послератног времена и, када би се повукла паралела између срећног предратног доба рада и свеколиког друштвеног напретка и данашњег, у коме се сваки радни, стваралачки полет спутава — осетила би се јасна и жива илустрација садашње мучне кризе рада.

Трговачки свет нарочитим гласом удара на валутни хаос, из кога наша земља и поред свих позерских изјава наших досадашњих министара финансија не само никако не излази, него се на против у њему све дубље заплиће, и у томе валутном хаосу наши трговци гледају једини узрок нестабилности, па услед тога и застоја својих послова.

Али, да ли се генерално може рећи да је баш ту једини узрок?...

За трговце, који продају готове продукте, увезене са стране, и који никада нису у стању да тачно, без зебње прорачунају продајну цену те робе у својим радњама, може се рећи, да је ту, у валутној несређености главни узрок нестабилности и ризика њихових послова, јер се њима заиста дешава да, и поред високих процената зараде, у које се уноси чак и коефицијент сигурности због сталног балансирања динара, — ипак на крају крајева стварно изгубе, јер за те паре не могу више да добију ту исту робу, то јест: те паре не представљају више ону вредност, којом је првобитно та роба била плаћена. То нам нарочито доказују падови и нагодбе многобројних фирми после рата и код свих оних, чија је нагодба исправна и неудешена, један је од главних узрока, што они никад нису могли, по одбитку режије и других трошкова, истеривати еквиваленте вредности, него су увек остајали у систематским, сталним губитцима.

Али, за другу врсту радности, нарочито ону, која производи, — ствара, за занатство и индустрију на пример, има дубљих узрока не толико у поремећају новчаних прилика, јер се производи у једној извесној константно рђавој новчаној ситуацији, колико то има својих дубоких узрока у данашњем општем поремећају друштва, поремећају, који је нарочито односе послодаваца и радника ставио на једну посве нездраву основу, тако да је радништво у извесним гранама занатства и индустрије до крајњих граница и толико грубо експлоатисано, да за свој максимум утрошеног корисног рада не добија ни минимум за солидну егзистенцију, — а негде је радништво опет толико преплаћено, да се је са свим прекорачило и преко Марксове идеологије о равноправности рада и капитала, **што директно подрива предузећа**.

У таквој ситуацији су предузећа толико изложена оштром ножу претераних радничких захтева, да би опстанак њихов просто био доведен у питање, када би она и даље остала у кулантном ставу према потрошачима својих производа, то јест: ако и она попут својих радника, не би ударила по кеси своје потрошаче.

То је се тако после рата, у пуном темпу расула, развијало и резултати тих болесних и неподношљивих односа предузећа и радника увек су ударали по потрошачима тако, да је то, уз са свим неповољне услове рада и услед мале производње, малих капитала, а прескупе режије, **широм отворило врата снажној конкуренцији са стране, да то озбиљно угрожава не само развитак, него и рационални опстанак нашег домаћег занатства и домаће индустрија**. Невероватно је, али истинито, на пример, да се је у томе код нас дотле дотерало, да се у једној нашој електротехничкој фабрици савременог типа и са најсавршенијим алатом и машинама, наплаћује намотај статора једног моторчића од 1,1 киловата, 3500 динара, ма да се исти мотор нов и неупотребљен може купити у ма којој овл. фирми, која продаје електро-моторе, за 2100 динара. Па кад је тако код нас у фабричким машинским радионицама са најсавршенијим средствима производње, шта се може очекивати од малих мануелних занатских радионица, где се све производи обичном руком радника? Треба само осмотрити цене наших столара, лимара, бравара и т. д., па видети да њихове најобичније израђевине иду на 200 и 300 на сто скупље од цена тих истих продуката са стране. Тиме се потрошач логично упућује, да све те потребе купи готове, јер су оне и поред свих шпедитерских, транспортних и царинских трошкова, ипак несравњено јевтиније од наших домаћих.

То убија домаћу производњу, ствара беспослицу и тиме још већма погоршава положај послодаваца и радника, те се њихови материјални односи никако не дају нормирати. Радник не осећа јемство сталности рада и зараде, прелази у саботажу и ради послове за дупло више времена. Ради нерв трпи и обамире, а међутим хоће се да се добро живи. И у томе комплетном расулу с Диогеновим фењером треба тражити радника, који ради савесно и с пуном преданошћу и који у напретку предузећа гледа обезбеђење свога рада и свој лични напредак. Одсуство те високе свести, која би једино требала да буде регулатор његових здравих односа према предузећу, често пута развија у непросвећеном раднику ниске инстикте и ствара бољшевичка, разорна расположења.

Радници ту, са једним незнатним часним изузетком, свесно и намерно штете предузећа и заводећи се деструктивношћу пропагатора изопаченог социјализма, подривају га, а у ствари пљују на хлеб свој и своје породице, који из тога храма рада, из своје радионице добијају... И тако у расматрању тих недаћа, човек долази до логичног закључка: да радни свет таквога менталитета сам себе гони у беду и да се односи радника и предузећа код нас неће нормирати све дотле, док се лични култ нашег радника не удигне и док се наш радник не ослободи својих оријенталских појмова и не упути путем модерног, цивилизованог радника, који ће своја легална права умети да извојује солидним радом исто онако, као што уме и најсавесније да врши своје дужности.

С друге стране опет држава, а у Београду специјално и општина, не само што ништа рационално не предузимају ради фаворизирања и подизања наше домаће радности, него, на против, на себи носе пуну одговорност за данашњу перманентну кризу рада, која се већ граничи атрофијом. Намети општински и државни у разним видовима на наш пословни свет, **који једино на својим плећима носи и државу и општину**, — толики су, да се под њима подлеже и да се под таквим околностима код нас ништа продуктивно не може радити. Рад, и то онај стваралачки рад, на коме се заснива читави прогрес друштва, у нас се спутава и кочи, јер се тако рећи и последња капљица зноја с радног чела црпи, да би наши мудри финансијери, ту нашли своје финансијске изворчиће, па макар и крваве.

Отуда наш Београд, тај стожер национални, економски и културни — како се још само литерарно назива, Београд, који највише плаћа, а у коме се сваки полет и сваки покушај за стварањем нечег већег, савременог у самом почетку убија, — отуда тај Београд са хиљадама кафана и ћевабџијских сулундара у место просветно-културних установа, радионица и фабричких димњака, Београд са неколико стотина разноврсних посредничких бироа и других паразитских установа у којима се обављају само „луфт-послови", пружа ружну слику оријенталске вароши, којој још само недостају егзотични призори цариградских Турака, који по вас цели дан седе на својим ћепенцима с дугачким чибуцима, скрштених руку и ногу....

ЈЕДАН ПРИЛОГ ПРОУЧАВАЊУ МОТИВА НАРОДНЕ ПОЕЗИЈЕ У ЈУЖНОЈ СРБИЈИ

— Јаша Продановић —

Као и у осталим крајевима, и у Јужној Србији развијена је народна поезија епска и лирска. Само, епска поезија нема ни оне разноврсности догађаја, ни изобиља личности, ни епске ширине, ни сјајних поетских фигура, ни живости песничког причања, ни снаге уображења, ни јачине полета у оној мери у којој се то налази у епским народним песмама других крајева. Овде онде блесне по који драгоцени стих; понека песма узлети ка правој песничкој висини, наће се по каква изразитија слика, али све то у скромном обиму. Са женском поезијом не стоји тако. Она је врло лепа, богата, с много осећања, топла, нежна и дирљива. Њени су мотиви већим делом слични с мотивима женских народних песама из других крајева. Има повише песама које се само по дијалекту разликују од оних из Вукових, Петрановићевих и других наших зборника. Има, међутим, и песама са нарочитим мотивима, какве нисам нашао у женским народним песмама осталих крајева.

Постоје четири особине лирске народне поезије у Ј. Србији које је јаче одвајају од остале народне лирике. Прва је: јаче наглашена тежња ка оснивању породице. У нашим народним љубавним песмама износи се најчешће само љубавно осећање, а не исказује се жеља за браком. Воли се, уздише се, сања се, просипају се љубавне сузе, умире се од туге због раздвајања, али се ретко води разговор о венчању. Те песме нарочито у Босни, носе обележје „ашиковања и севдалисања". Срца силазе на језик и љубавни дијалози су пуни снажним осећањем које често надвлађује и саму смрт и символично се јавља и кад тела труну у гробу. Најлепша од љубавних песама, трагична историја о љубави Омера и Мериме, нема ни помена о браку међу заљубљенима. Нити Омер уверава Мериму да ће се њоме оженити, нити Мерима тражи од Омера да дође по њу са сватовима. За њих је љубав све; брак је остављен у сенци. И тек кад мати хоће да жени Омера другом девојком, он покушава да се томе успротиви, јер неће ни једну другу девојку сем Мериме.

У женским песмама из Јужне Србије чешће се јавља помисао на брак. Стихови: „Узми ме, умами ме, ти мене душо", „Ајде, душо, да се земаме," „Да сам моме би си го увела", „Да ми то дете момче-то", „Имала баба једно момиче; дај ми га, бабо, дај." „Бела ми Радо, за мен, да појдеш", „Ако ме волиш, земај ме", „Ухвати овчер, одведе", „Стојан Љиљану не пушта", „Тебе ће стано да земам", „У моје дворе да дојдеш, и моја мајка да двориш", и њима слични налазе се често у женским песмама наших јужних крајева. Изгледа као да тамо млади људи и девојке немају времена за поетске снове и уздахе, осим кад им је брак онемогућен. Они хитају да из љубави пређу што пре на брачни живот и ради личне среће и зарад оснивања породице.

Друга је одлика женских песама са нашега Југа љубавно осећање међу члановима породице. Само народна поезија из Славоније такмичи се у том погледу са маћедонским песмама. Остављам на страну песме о грешној страсти брата према сестри, које су распрострте по свој нашој земљи. Али у песмама из јужних крајева имате љубав свастике према зету, која се манифестује у читавом низу злочина. („Отворила своја сестра, заљубила свој то зета, стровила два лечица"*). Има повише маћедонских песама у којима младић изјављује љубав сестри од рођеног стрица и проси је за жену („На тебе татко, на мене чича" — одговара му девојка, тумачећи му да је тај брак немогућан). У Маћедонији је и поникао онај познати родоскрвни стих „убава мома род нема" чије су значење у нашим крајевима кадшто сасвим друкчије и неправилније тумачили...

Трећа је особина маћедонских женских песама: сета и меланхолија. И у нашим крајвима има тужних песама, па чак и очајних, али их има и ведрих и веселих. Оне са југа највећим делом стежу срце и испуњују осећање болом. И у њима се јавља смрт због несрећне љубави готово чешће него у народној лирици других крајева. Јана умире а Димитрије се убија од жалости за њом (Антологија стр. 15.); украдена девојка се убија а и момче за њом (Ант., 28), Митровица се пробала ножем од туге за мужем (Ант., 31); Испрошена девојка баца се у Дунав (Ан., 73); Младић и девојка умиру заједно: момче је пресекло руку а девојку је змија ујела (Ант., 26). И у другим песмама има туге и бола у изобиљу. Младић у самоћи сећа се девојке:

„Дробни солзи поропувам,
Биљур чаша наполнувам" (Ант., 10)

Девојка јадикује што нема нигде никога, сем драгана. Али:

„И тоа ми ојшло пуста чужина,
Пуста чужина, арапска земља!" (Ант. 12

Младић моли девојку да му не задаје „јадове", јер их и без тога има доста, те не зна шта ће с њима да ради. (Ант., 14)...

Четврта је одлика народних женских песама ређа појава хумористичког елемента и његов бољи квалитет. Наше женске песме имају много претераности и грубости у подсмеху. И има их врло много те врсте. Маћедонских хумористичких и сатиричких песама нашао сам, сразмерно осталима, у малој количини. Кадшто је хумор у њима врло фини, те се једва и опажа у озбиљној или чак у тужнијој садржини. У песми: „Опијен девојачким очима" (Ант., 96) кроз тачно психолошко опажање о утицају љубавног осећања на слабљење чулних осећаја и апетита заиграва се неки једва приметни дах хумора. — Врло је лепа хумористичка песма: „Заједљива шала" (Ант., 272 стр.). Младић хвали девојку како је толико вредна, да је за годину дана испрела конаца за једно „платненце". И кад се уморила, забола је преслицу у земљу, и одспавала нешто мало, толико да је дренова преслица узникла, родила и сазрела, те је девојка могла да једе дрењине. — Девојка од своје стране хвали младића да је вредан, јер је за годину дана успео да изоре једну „њивичку". Уморан од толиких напора закачио је рало пред њиву, и док је спавао, крушково рало никло и „дало си крушки зреани", те се момче после таквог сна, најело зрелих крушака...

Додирнуо сам, у овом чланчићу, неке особине женских народних песама из јужних нам крајева. Далеко је од мене мисао да је ова анализа потпуна и детаљна. Ја сам судио само по штампаним и рукописним збиркама које су мени пале под руку а њих није много. Људи, који живе у тим крајевима, имају спреме за овај посао и воле народну поезију, треба да се посвете и испитивању народних песама. Они ће, свакако, дати тачнију и потпунију карактеристику маћедонске народне поезије. Ја сам само обележио своје утиске, створене читањем народних песама са Југа наше државе и проверио их грађом која ми је била при руци. Време које ми је стајало на расположењу и обим који чланак треба да има нису ми допустили детаљније излагање, ни уношење цитата у већој мери, чиме би ова тема била потпуније обрађена.

---

*) Уредништво „Гласника Професорског Друштва" посветило је своју априлску свеску Скопљу и Јужној Србији, поводом свога конгреса у Скопљу. Чланци ће бити прештампани у засебну књигу „Скопље и Јужна Србија", са сликама, прилозима, картом. Из те мале енциклопедије о нашем Југу, г. др. М. Павловић, уредник, ставио нам је на расположење овај чланак.

*) Јаша М. Продановић: Антологија женских народних песама, стр. 158.

ЗА НАШУ ДЕЦУ

Програмна изјава малог Дулета

Мали Дуле, непосредно по свом избору за председника ускршњег Совјета за борбу против колача, изволео је примити представника нашег листа, једновремено са дописником „Њу-Јорк Хералда" и уз припомоћ г-ђе своје мајке, изволео им је дати следећу писмену програмну изјаву:

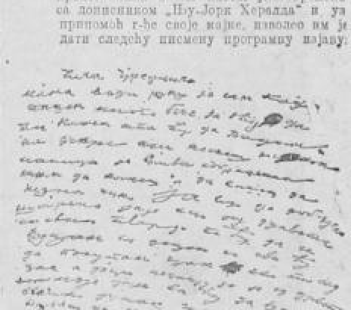

Заштита деце

Мали Дојчин чуо нешто о Државној Заштити Деце, па пита своју мајку:

— Је ли мама, је ли то полиција што тера у апс маме што много бију децу кад краду слатко?

Криза административног судства

Љуб. Радозановић, адвокат

Постоји једна институција, без које се не може више замислити модерна држава. То је административно судство. Административно (или управно) судство је она функција државне власти, која има за циљ, да успостави легалност делања управне власти, дакле легалност извршивања закона од стране управе. Већ по томе опажа се сав њен значај. И најбољи закон још није добар закон, ако се његове одредбе неправилно тумаче и примењују. Од мртвог слова закона појединац нема користи. Ово, што се осећа као закон, то је оно, што му се од стране власти наређује, допушта или забрањује у име закона.

Код нас, више можда него у другим земљама, административно судство има крупну улогу. Можда и зато што код нас код органа управне власти не постоји висока правна свест и правна савесност. Злоупотреба слова закона у циљеве противне духу закона, у циљеве политичке, партијске, личне, нису велика реткост. Можда напротив. Такав је наш темперамент и такво је наше политичко и правно васпитање. У земљи страховито разбукталих партијских страсти и размирица, партијске зле крви, где је политизирање скоро једна атавистичка наклоност, каква је наша, чудно би било да није тако.

Административно судство, које има за задатак да спречи последице рђавог или неправилног примењивања закона, које има да чува ону мисао, коју је законодавац увео у закон и желео кроз закон да оствари, административно судство у једној таквој земљи јесте онај стуб који држи правни поредак.

Отуда вреди се позабавити питањем, како стоји у том погледу код нас, и вреди се позабавити још данас, када се наше административно судство налази у једној тешкој кризи, када су већ и у јавност продрли протести, што та институција не функционише, како се од ње очекује, и када сваког дана прети опасност, да тај важан точак државне машине, који је преоптерећен, и који се већ тешко креће, не заустави сасвим.

*

Нови закон о Државном Савету и управним судовима из 1922. грађен је у доба, када се у политичким и правним круговима много полагало на систем деконцентрације власти. Деконцентрација власти најкраће речено, значи ублажен облик административне централизације: прелазни облик од централизма ка децентрализацији. Централизам значи задржавање свих послова државне администрације за централну управу. Министарство је једини орган, који одлучује. Децентрализација је подела послова државне администрације између државних и самоуправних органа. Деконцентрација значи задржавање послова државне администрације за државне органе с једне и њихово поверовање локалним, односно обласним државним органима. Деконцентрација је растерећење централне управе.

На томе принципу почива организација нашег административног судства. Предвиђени су првостепени управни судови, који имају да суде о управним актима (решењима), која издају органи нижи од министра. На тај начин појединац, тражећи заштите против неправилног решења ниже управне власти не мора ићи чак до министра, па одатле на Државни Савет. Довољно је да се жали само првој вишој власти, па одатле да заснује административни спор пред управним судом. Растерећују се министарства и Државни Савет.

Управни судови су основани и конституисани, али они зврје готово празни. Јер наше законодавство није доведено у склад са принципом деконцентрације. Предвиђени и основани судови, пре него је за њих отворен посао. Аномалија, која би била чудна под другим приликама. Јер да би управни судови могли функционисати потребно је било реорганизовати целу административну службу, и између министарства и т. зв. локалних државних органа, који су у непосредном додиру са појединцима и доносе прва решења, створити једну средњу јерархијску институцију. Таквих инстанција нема, изузев у полицији. И не само да ранији закони, који су једино министру давали право коначног одлучивања нису измењени према принципу деконцентрације, него се ни при доношењу нових закона не води о томе рачуна.

Принцип деконцентрације остао је потпуно незапажен. Министри целокупну надлежност и даље грабе за себе. Централистичка болест их не напушта и поред очигледне претрпаности по министарствима и поред ове већ феноменалне спорости, са којом претрпана администрација централне управе отаљава своје послове. Без обзира на закон о Државном Савету и управним судовима, у свима законима после њега нарочито у оном омнибусу, који се зове финансијски закон, спроведен је систем потпуне административне централизације.

Отуда управни судови немају скоро никаквог посла. Послови их обилазе и затрпавају министарства. Али зато Државни Савет хуче. Силом прилика он је и даље остао једини административни суд. Он носи цело административно судство и бави се испитивањем решења око и најбезначајнијих ствари. И отуда је он претрпан. Јер све што државна администрација погреши, погреши свесно, или из немара, или из незнања, све то по правилу мора проћи кроз његових шест одељења.

Треба знати да је надлежност Државног Савета огромна. Изузев кривични законик и стечајни поступак поводом примене свакога другог закона може доћи до административног спора. А кад се има на уму квалитет нашег административног особља, карактеристична особина управне власти, да увек гледа појединцу нешто да закине од његовог права, и урођена наклоност нашега света да се жали и кад има и кад нема права, онда је сасвим могућно замислити, како се нагло нижу нумере Саветског деловодног протокола.

Кад се правио закон о Државном Савету и управним судовима свакако се није знало, да ће до овакве ситуације доћи. Свакако се није претпостављало, да ће се на њега свалити сав терет административног суђења и да ће кроз његова одељења имати да прођу сви греси и све грешке администрације. Природно је онда што Државни Савет у овакој својој формацији не може да свршава послове са оном брзином, каква би се могла желети.

*

Државни Савет ни по ранијем није био нити је по данашњем Уставу искључиво орган административног судства. Он је и орган Врховне Државне Управе, дакле управни орган. Државни Савет има у својим традицијама то обележје једног од врховних управних органа и некад је та његова функција била врло значајна. Нека врста тутора над активном администрацијом, он је узимао учешћа у свима важнијим манифестацијама државне власти: у законодавној, у финансијској, самоуправној, управној. Данас је мешање Државног Савета у тим пословима смањено, али је оно ипак још доста обимно и разноврсно. Ми налазимо, примера ради, одобравање некога уговора, закључених са државом, издавање пријема у поданство, експропријације, [illegible], избор кандидата за поједине функције и т. д. Међу овима изузетни пријем у поданство представља за Државни Савет један практичан посао од како су дошли Руси. Руси у масама траже наше поданство. На свакој општој седници Државног Савета прима се по стотину и више Руса. Као што се види посао на велико. Једна таква експедиција Руса (а она бива једном или два пута месечно) укочи у одељењу, које тај посао треба да спроведе, сав други посао за више дана.

Државни Савет, поред овога, има врло широку надлежност по Србијанском закону о општинама. У доба израде закона о општинама полагало се на општинску самоуправу, па је баш Држ. Савету поверено решавање сукоба између управних и самоуправних органа. Он, поред тога расматра правилност општинских избора и сва решења о казнама општ. органа од стране полиције.

Општински избори врше се, додуше једном у три године, али тада Држ. Савет добије по неколико хиљада жалби. По правилу свака група, чији је кандидат пропао на изборима, изјављује жалбу. Пошто је решавање ових жалби везано за рок, сва одељења прекидају сав други посао, који се готово почиње да гомила. Сваких избора, који се услед поништавања повлаче по неколико месеци, Државни Савет поново пада у претрпаност.

Не мали посао задаје Држ. Савету и расматрање казни општинских органа. Због специјалних партијских прилика и односа, који код нас владају, у свакој општини, где општинска управа није истих начела, којих начелник срески, између њих се води сталан рат. Казне пљуште сваки час. Оне су некад минималне (максимум је 100 динара), али то није разлог да се кажњени не жали и да плати 100 динара таксе на жалбу. Јер у оваквим приликама често је главније истерати партијски инат, него избећи материјално оштећење.

Ово тих ситних глупости и ситних рачуна, ината и пизме, партијске осветљивости Државни Савет има пуне руке посла, на штету својих озбиљнијих задатака, јер се још није стигло, да се реформише наше општинско законодавство, и да се Држ. Савет ослободи свих ових послова, за чије свршавање више није потребан његов ауторитет.

*

Све ово што је до сад наведено учинило је у многоме, да се Државни Савет спута у његовим правим функцијама и да се преоптерети актима, са којима не може да изиђе на крај. Али оно, што је дефинитивно поколебало равнотежу, то је фамозно разврставање. О начину, на који је извршено разврставање боље је не говорити, јер се не може говорити без ироније. Комисије које су вршиле разврставање на скоро виртуозан начин погађале су, да чиновника разврстају баш онако, како закон неће. И чиновничком закону догодило се нешто, што се ваља ниједном закону није догодило. Донесен да уреди и регулише чиновничке односе, он је те односе заплео на неразмрсив начин.

Законодавац је имао ту идеју да за ревизију разврставања одреди Државни Савет. 30.000 чиновничких тужби примио је Држ. Савет у току прошле године. Сад почиње да подноси тужбе Главна Контрола. Да ли ће и са те стране бити 30.000 или мање, или више зависи од ревности Главне Контроле. А материјала за тужбе има довољно.

Ако се узме да сва одељења Државног Савета раде сваки дан на разврставању, и да дневно сврше 10—15 предмета, или свега 90 предмета дневно, ако се узме да Савет има годишње 200 радних дана, онда му је само за овај посао, а да ништа друго не ради, потребно целе три године. Лепа перспектива за чиновнике! И још лепша утеха за административно судство у опште!

Чиновнике је разврставало десетак комисија, које су само тај посао радиле. Њихов рад треба да ревидира Државни Савет, са својим редовним саставом и уз своје редовне послове!

Чиновничке тужбе загушиле су Државни Савет, и парализовале његову активност, преоптеретиле особље, нервирале саветнике. Довољно им је ући у собе претрпане актима, па да изгубе сваку наду, да ће са том бедом изаћи на крај.

И то је најкрупнији разлог огромној претрпаности, која је спутала Државни Савет, и која је апсолутно пореметила његово редовно и правилно функционисање.

*

Вреди истаћи још један разлог. Технички, као и они горњи.

Државни Савет нема довољно просторија. Треба истаћи само, да саветници немају, не соба, него ни столова за рад. До скора нису имали ни довољно ормана. Имају на расположењу по једну фотељу и заједничке столове по одељењима, у којима се суди. По петорица у једној соби. Немају ни најосновнијих услова за проучавање предмета, јер немају где да их проучавају, сем да их носе кући. Требало би онда да носе и законе. Своје познанике и пријатеље примају по ходницима.

Услед тога припремање предмета за решавање пало је само на секретаре, који имају бар писаће столове. Ни они немају соба, да би могли у миру радити. По неколико њих су заједно. Цео административни посао пао је на њих, хиљаде предмета су по њиховим орманима, по њиховим столовима и столицама. Тешко је снаћи се у томе кршу.

Ни са нижим особљем не стоји боље. Само једна ствар, ради карактеристике. Немајући довољан буџет Државни Савет је морао из министарстава да позајмљује дактилографкиње и практиканте. Па кад их је добио није имао где да их смести. Ни довољно столица за чиновнике, ни довољно ормана за акта. А толико огромна надлежност! Не само, што су Државном Савету натоварени огромни послови, који далеко премашују његову радну моћ, него му нису пружени ни они основи, какве има свако друго надлештво. Ни чиновништво, ни просторије. Добија се утисак, да о Државном Савету нико не води рачуна. Остављено му је, да се сам снађе како зна и уме. Не само, што влада не предузима иницијативу, да олакша посао у Савету, него не одговара ни на иницијативу, која потиче из Савета.

Управни судови нису никад у великој вољи код владе. То је природно, јер они ниште владина решења. Али ма колико тај антагонизам био разумљив, оваква небрига о тако важној институцији није допуштена. Јер у крајњој линији ово не значи ништа мање, него на један обиљави начин спутавати функцију административног судства.

*

Из свих ових разлога наше административно судство запада у једну озбиљну кризу. И ови редови, лојално и искрено написани, имају за циљ, како да објасне из којих разлога Држ. Савет не функционише на опште задовољство, тако и да скрену пажњу надлежнима на озбиљне последице, које могу произићи како по правни поредак тако и по права појединаца, ако се не предузму мере, да се Државни Савет изведе из овакве неиздржљиве ситуације.

Има у том погледу побољшања, која се могу и која се не могу одмах извести. Деконцентрација власти не може се одмах извести, ни изједначење законодавства, ни реорганизација админ. службе, да би се Држ. Савету одузело надлежности, за које је излишно да их врши Државни Савет.

Али се могу извести друга побољшања. Пре свега могућно је, приликом прегледа уредбе о разврставању, у Народној Скупштини регулисати све опште спорне случајеве, на који би начин отпале многе чиновничке тужбе.

Па је затим могућно дати Државном Савету једну пристојну зграду према његовим потребама и снабдети га техничким потребама. То бар није никакав проблем. Дати му одушке и ваздуха, собе, столове, ормане. Дати му могућност да повећа особље према својим стварним потребама и дати му довољно кредита. За то нису потребне никакве државне припреме и никакве законодавне реформе. Мало добре воље и мало више интереса.

Изгнанство

—:—

Станислав Винавер

ОСУЈЕЋЕНИ ЛЕТ

У линијама био је смисао линија
У болу садржај бола
У звездама одгонетка звезда.

А ја сам хтео пронаћи звезду у болу линије
Линију у болу звезда
Ишчаурити стварност из сна.

И када су моје формуле
Покренуле трошно и дозрело здање Васионе
За нова судбоноснија дозревања
Ја сам нагло прогнат из постојбине смисла.

..Још ми је само за часак потребна била земља
Да се ногама, рукама, четвороношке,
Одупрем о њу страсно и моћно
За велики лет..

СЕНКА ПОСЛЕ СНА

Ведри сан носи и носи и носи
Предели сјајни и светли
Излазе пред очи и нестају
И у великом откровењу
Тајна нерешена туробности отклоњена је.

Мутно је пробуђење
Буновне су букнуле грознице јединства
И поглед не разликује више јасно
Ствар од ствари, и понос од поноса,
А сви су предмети стекли
Сенку

БЕСЦИЉНО БЕГСТВО

Можда је све решено
Узалуд лутамо — веле —
Бегунци од самих себе.

Наши су се мутни вртлози разбистрили
Веле —
Без нашег рођеног напора
Без ичијег свесног напрезања
Без иједног чежњивог таласања
Без и једне човечанске грознице
Величанственим чудом презривог случаја
[illegible] стицајем ведрих околности.

Једна незнана принцеса српска

— Др. Влад. Р. Петковић —

За владе краља Стевана Дечанског (1322—1331.) био је у Врању неки кнез Балдовин, који тамо подиже цркву Св. Николе. Ову цркву за владе Душана као краља син Балдовинов Маљушат приложи Хиландару. И Балдовин и Маљушат чија имена доста необично звоне, имали су своје баштине у Врању и у области Врања.

Скоро у исто време неки кнез Паскач држао је област Страцина (сада село на путу Куманово — Крива Паланка). Син овога Паскача властелин Влатко сазида за време цара Уроша око 1358. год. цркву Св. Николе у селу Псачи (близу Страцина). У овој цркви налазе се данас насликани ликови и кнеза Паскача и властелина Влатка. Поред њих насликане су и кнегиња Озра (жена Паскачева) и супруга Влаткова Владислава. Влатко овде носи титулу „севастократора“, а Владислава „севастократорице“. Између Паскача и Озре насликан је син севастократора Влатка Угљеша као дечко од 8—9 година. Поред Владиславе насликан је један млађи властелин, чије име није назначено. На супротном зиду према њима падају у очи ликови цара Уроша и краља Вукашина.

Од целе породице, насликане у Псачи, ми имамо само помен о „превазљубљеном и правоверном властелину“ цара Уроша Влатку, како га Урош зове у једној својој повељи из 1358. год. У цркви Псаче око лика Влаткова стоји над натпис, да је он севастократор. То је врло висока титула која је давана обично најближим рођацима владалачке куће. Несумњиво је верни Урошу властелин Влатко ову титулу добио женидбом, која га је довела у ближе сродничке везе са кућом краља Вукашина, савладара цара Уроша. Тако је учврстио свој положај у српској држави, у којој је управо стварни господар био Вукашин поред слабачке фигуре на престолу, оличене у цару Урошу. Севастократорица Владислава је несумњиво из породице краља Вукашина. Име сина севастократорова Угљеше упућује нас донекле, да поставимо хипотезу о родитељима Владиславе. Како је у Средњем Веку био веома раширен обичај, да се деци дају имена њихових предака, нарочито оних, који су уживали велики углед било својим положајем било својим гласом, то се одмах намеће мисао, да је Владислава била из куће деспота Угљеше, брата Вукашинова. Њен син — добио је име њена оца, моћнога деспота Угљеше. Удајом својом за Влатка она је овоме донела титулу севастократора. Ми знамо, да је и Душанов властелин Дејан добио исту титулу својом женидбом са Теодором, која је по једнима била сестра цара Душана, а по другима сестра царице Јелене. Деспот Угљеша, брат Вукашинов, имао је у оно доба моћна упоришта у држави српској и ништа необично не би било, што његов зет носи велику титулу једнога севастократора.

Мали Угљеша, који је насликан у цркви Псаче, то је познији кесар Угљеша, господар Врања, Иногошта и Прешева, који се држао деспота Стевана, сина кнеза Лазара. Титулу кесара он је могао добити још за владе цара Уроша и краља Вукашина, пошто се доцније под кнезом Лазаром и деспотом Стеваном такве титуле нису више давале. Један његов син сахрањен је у цркви манастира Љубостиње и још данас стоји тамо гробна плоча, на којој се чита име Стефана, сина кесара Угљеше. У манастиру Путни у Румунији чува се једна драгоцена плаштаница, коју некој непознатој цркви беху приложиле монахиње српска кесарица Ефимија са ћерком и српска деспотица („царица“) Евпраксија. Ова монахиња Ефимија биће по свој прилици, супруга кесара Угљеше, који беше унук оне чувене Евфимије, жене деспота Угљеше, која је везла чувену завесу за царске двери у Хиландару и чувени покров за кивот кнеза Лазара. У своме монашком имену Ефимија је хтела сачувати успомену на своју чувену старамајку, као што је њен супруг носио име свога деда.

Тако би нам фреске у Псачи откривале једну до сада непознату принцезу српску из породице краља Вукашина. Њено идентификовање помогло би нам, да расветлимо неке врло заплетене генеалогије и мрачна порекла неких врло истакнутих историјских личности из Средњега Века. Ако би она отмена фигура севастократорице Владиславе, која у полутами цркве у Псачи хладно на нас гледа тајанственим очима својим, представљала ћер деспота Угљеше, онда би смо добили јачу полазну тачку, са које би са више поузданости могли расветлити породичне односе кесара Војихне и кнегиње Милице. Можда би се и легендарна фигура Југ-Богдана из наших народних песама појавила у новој светлости.

На Ускрс у Сплиту

—:—

Испунила ми се давнашња жеља да видим Далмацију, ту круну наших крајева и оно лепо **наше море!**

Ево ме у Сплиту већ неколико дана. И ја, као и сваки страни путник прво сам посматрао са чуђењем чувену **„Јустијанову Палату“**, у којој овако порушеној данас станује преко 2000 душа; толико је велика!

Обишао сам ископану стару римску престоницу за Балкан — **Солин** и дивио сам се откопаним ископинама и нарочито великом и доста очуваном **амфитеатру**.

Гледао сам ванредно уређен музеум старина, чувену занатску школу домаћих нарађенина и чувени њихов парк Марјан, на кога се пењете преко 450 мермерних степеница, које се беле као снег. Лепота Марјана не да се описати а човека највише зачуђава, како се у оном сивом голом и усијаном камену [illegible] могла подићи овако дивна борова шума.

Тамо сам дошао наше Велике Недеље, и баш на Велику Суботу срете ме најпознатији познаник Херцеговац, један од најуглеђенијих сплићанских трговаца, и скрене ми пажњу, да сутра дођем у нашу цркву, у којој се сутра врши прва служба... Ту ми исприча, како нема православне цркве Бог те пита од кад. И да је сада уз припомоћ г. Јанића, министра вера, војске и господе сплићанских установљена **православна** црква и да ће сутра први пут отпочети служење. Ми православни до сада смо ишли у католичку, рачунајући: један је Бог. А видећете да ће сутра бити пуно и католика да нам врате замену!

Обећао сам и дошао сам у цркву, и ако у Београду врло, врло ретко стигнем на Божић и Ускрс.

Црквица је била тако лепо уређена и декорисана да сам се изненадио, и ако је то импровизирано од две велике касарнске собе.

Служба тек што је отпочела. Црква пуна света, а с десне стране у реду стајало је двадесетак војника са својим официрима испред њих.

Службу су служили два достојанствена свештеника а за десном певницом одговарао је син попин, ђак основне школе и један обичан радник Војвођанин. Његово појање није нас задовољавало, али од „Лале“ добро је и то!

Кад је дошла на ред да се пева Херувика, попа из олтара неколико пута провирио и главом за певницом, ко ће отаљати Херувику, кад тако тешко иде са обичним одговарањем: господи помилуј! и тебје господи!

Настао тајац! Попа провирује а Лала се премишља: како да почне!.. Напослетку налужи врат, накашља се и отпоче:

Иже, иже, иже! па никако даље. Попа из олтара продужава... херувими! Почиње и Лала, али никако не иде. Цела се црква ускомешала! Почеше људи да гуцкају и да погледају на „Лалу“, а он непрестано враћа се на почетак: Иже! иже! па никако не иде.

У један мах се окрену цео свет певници и усхићено упре очи у једног пуковника, који се издвојио од својих официра, заузе певницу и тако је отпојао правилно и лепо не само „Херувику“, већ и при частеј.

Пуковниково лепо и громогласно певање залинило је и задовољило цео свет. А када смо изашли из цркве, чуло се: За бадава! Војска на војска. Свуда је велика па и у цркви.

Тај је пуковник Ст. Трипоновић иначе најомиљенија личност у Сплиту. Он је први ушао у Сплит и ослободио га.

А Сплићани из захвалности, поклонили су му спомен плочу на кеју.

Б. Т. Н.

„ПРАВДИНА НАГРАДА“

Од 5. априла, као дана, када је „Правда“ први пут изишла у данашњој техничкој опреми, редакција нашега листа установила је три редовне месечне награде по 3000 динара свакоме оном срећном читаоцу, код кога се буде нашао број „Правде“, коме је награда намењена.

Број, који је награду добио, биће уредно објављен на крају сваких десет дана у месецу.

Сваки „Правдин“ читалац, према томе, треба да чува све бројеве „Правде“ и да нам број, који је награду добио одмах достави, било лично или преко поште, како би му редакција награду одмах послала.

Име оног срећног читаоца, који добије награду биће у листу објављено.

„Церебрализам“ и „осећање“

Тодор Манојловић

(„Ја осећам, осећам ово што мислим, и само ономе који не размишља о томе што осећа, пошто се заслепљује у сопственом осећању, изгледа да ја, просто, само резонујем.“ Л. Пирандело).

Једна од најомиљенијих навика и шаблона просечне књижевне критике јесте строго, начелно одвајање „церебралнога“ од „осећајнога“, час противустављање једнога другоме, као двеју потпуно разнородних и међусобом непомирљивих вредности. Таква подела је веома згодна за све оне естетичаре и критичаре, који умеју да оријентишу и да оцењују само помоћу готових, једаред за свагда утврђених рубрика, у чијим се чаробним априористичким кавезима сва бескрајна разноликост и збуњујућа сложеност феномена симпатично упрошћавају, преображавају у неколике малобројне — овде две — и лако уочљиве генеричне разлике. Постоје две врсте поезије — проглашава, обично, академски естетичар — церебрална, мисаона и осећајна, емоционална или пасионална поезија; и тиме је повучена кроз хаос прва интелигентна, геометријска права линија, смућена песничка васељена подељена је резолутно и једаред за свагда, у две области, у две рубрике, у које сад ваља само сабрати, груписати разне феномене. То груписање је врло лако и просто, пошто има само две рубрике: све што не иде на десно, мора на лево, што није осећајно, мора да је церебрално — и обратно. И да би ствар била још простија, сасвим проста, те две рубрике или категорије схваћене су као две супротности које једна другу искључују. Зашто то и на основу чега? — не зна се; то су две априористичке категорије које чудесно олакшавају класификацију разних песника — и оне зато морају да су тачне и непогрешиме. Априористички критичар има, после, у сваком појединачном случају, да пронађе само особине или симптоме, по којима се песник, о коме се баш ради, може уврстити у једну или другу од тих категорија — и проблем је, од прилике решен, оцена, у главноме дата. Саме те особине разабирају се, такође, сасвим лако, пошто су, такође, утврђене и исте, једаред за свагда: идеје, нарађена, углачана култура и знаљачки, уметнички облик јесу „церебрални“ квалитети и, услед тога, песник који их има — „церебралан“, док се онај који их нема има да сматра као песник „осећања“, „емоције“ и „страсти“. Јер „искрено осећање“ и „права страст“ — изучава надаље априористички критичар — испољавају се увек „невештачено“, „просто“, „елементарно“ и „без церебралних финеса и игара“, а где то није случај тамо — закључује, тријумфално, априористички критичар — не може бити ни „искреног осећања“, ни „праве страсти“, ни „чистог, великог лиризма“. „Церебрализам“ искључује „чисти велики лиризам“, артиста и мислилац „прави песника.“

То је једна од основних догми односно сујеверја многих данашњих естета и критичара (нарочито старих), свих оних који не умеју да изусте реч „церебралан“ или „церебрализам“ без извесне примесе, ироније и прекора у тону.

Та сујеверја налазе, до душе, извесног оправдања и потпоре у конкретној чињеници да је било, стварно, са једне стране, песника и целих песничких струја и школа у којима су се — као, на пример, код Мариниста, у француском класицизму и код Парнасоваца — формално и церебрално вредне развиле на штету емоционалног момента, а са друге стране опет и песника код којих су страст и темперамент разбили — да споменемо ту само Волта Витмена — сву форму и церебрализам; ипак је сасвим погрешна ствар повлачити опште и начелне закључке из таквих случајева који се у историји књижевности појављују више само спорадично и случајно, више под видом изузетка но правила. Баш највећи песници које познајемо били су, сви скупа, истовремено и „церебрални“ и „емоцијални“: зар један Теогнис, један Софокле, један Еврипидес, један Хафиз, један Данте, један Шекспир, један Гете, нису били исто толико мисаони а рафинирани колико и осећајно дубоки? Зар није њихова чудесна, вечита величина баш у тој суперлативској равномерности, подједначености њиховог церебрализма и њиховог осећања, тако да нам онај први изгледа као најлогичнија последица и последња најсублимнија пропаст овог потоњег? —

Никада нисмо то дубље и интензивније осећали но баш данас — и то је наше велико *модерно* осећање и искуство, наше велико модерно хотење и идеал: — присно, нераздељиво органско јединство или — рецимо баш — и синтеза духовнога и чулнога, рафинираног и елементарнога, церебралнога и емотивнога. Та синтеза је циљ и смисао целе модерне песничке еволуције. Идеал једнога Бодлера и Малармеа исто као и одличнијих футуриста, Гијама Аполинера и, у најновије време и великог модерног драматичара Луиђиа Пирандела (који га је и теоријски јасно формулисао) — и, најзад, и нас неколиких, малобројних, овде, који пишемо српски.

Природно је и неизбежно да нас они стари, догматички критичари не разумеју и поричу, нападајући нас, у противуречној срџби, час слободњима и декадентима, час анархистима и „негерима“: они живе још увек у мртвој илузији оног лажног двојства које смо ми, једним дубљим животним инстинктом и једном интензивнијом духовношћу, данас већ преболели и победили.

Носимо у себи једну нову своју истину и волимо, данас, да се зовемо „церебралци“, пошто сматрамо да је церебралност баш најхуманије, најчовечније у човеку, оно што га, управо — и једино, — разликује од животиње и пошто не знамо за церебралност која није природни излив, није најсветлије и најсветије изражење осећања.

Не признајемо, никако, као модерне — ма колико се око њих галамило — оне чувене „бурне“, „страсне“ и „криве“ „модерне песнике“ који тако живописно и театрално млатарају својим чувеним (тобожњим!) „темпераментом“, који говоре, стално, у рапсодијама и инвективама, који се деру, урлају и крешу да би запањили и зацрнили којег старог професора и сличне наивчине својим модернизмом; — човечански израз осећања је мисаон и хармоничан.

Наши уметници

— Вука Велимировић —

—:—

Оно правило: да је сваки човек производ времена и прилика у којима живи, налази свој сјајни изузетак у појави Вуке Велимировић. Јер и ако рођена од врло културних родитеља, она ипак у месту где је одрасла, није могла ни видети неко уметничко дело великих мајстора, још мање докучити тајну тог дела. Па ипак у детету уметнику јавља се „искра Божја“ једног нескућеног таланта. Не располажући другим материјалом, она узима оловку и хартију, и преноси с природе пејзаже, ликове — онако како их она види, немајући још утицај никакве школе. А после добавља од лончара глину, од које без икаквих алатка прави протоме главе и читаве групе, које пече у домаћој пећи.

Тек доцније њој се даје прилика да прво ступи у Уметничко Занатску Школу у Београду, где прво школско знање добија од нашег прослављеног Ђоке Јовановића. По свршетку рата отишла је у Париз где је две године провела у академији Лепих Вештина. За то време излагала је у Салону неке своје радове који су добили награду.

После тога провела је неко време у Риму ради и црпећи нову снагу на извору класичне уметности. Ту је између осталог радила бисту чувеног светског баритона Батистинија.

Њени познатији радови су: Солитад, Л'аспирасион, Енигма, Етерна и т. д.

Г-ђа Велимировић ради, имајући за циљ само своју уметност и кад су јој неки пријатељи говорили да није изабрала рентабилан посао, један њен колега казао је: г-ђица Вука није изабрала уметност, него је уметност њу изабрала за свога посленца.

Ор.

Гаража Алексе Алексића
срдачно
честита светле празнике
Христовог Васкрса свима
својим поштованим муштеријама и пријатељима.
3059

М. ШЕШИРА Borsalino, Habig, Panizza и осталих. **ОБУЋА** Bally, Tell, Tip-Top, Vorever и др. Ванредно лепих кравата (машна), кошуља, крагнова, рукавица, чарапа и остале галантериске робе у врло великом избору препоручује

Петар Петровић и Беловић, Београд Кнез Михаилова

НАЈСОЛИДНИЈЕ ЦЕНЕ—РОБА ПРВОКЛАСНА

2814

Галантеријска трговина **БЛАГОЈЕ С. ИЛИЋ** Кнез Мих. 9. Београд.

Филијала: Скопље Кр. Петра 45. Тел. 16-11.

препоручује богат избор **ШЕШИРА**, прави **Borsalino, Panizza, Hückels** у свима бојама и фазонима.
ОБУЋЕ мушке позната марка **„Astor Boat"**.
КОШУЉА у бојама и белих, кратких гаћа, кравата, меканих крагнова, марамице, чарапа мушких и женских. Као и осталу галантеријску робу.

2735

Цене солидне.

НОВО! НОВО!

Лав Н. Толстој:	**Ана Карењина,** роман у три књиге у преводу Љ. Анастасијевић и М. К. Сретеновића II ново издање	Дин. 100·—
Ернест Хекел:	**Тајне Света,** популарне студије о монистичкој философији II издање	40·—
М. Голубовић:	**Калчине приче,** успомене из Калчиног Завичаја II издање	40·—
Крста Јоцић:	**Из школе у живот,** посвећено омладини	15·—
Х. Сјенкјевић:	**Кроз пустињу и прашуму**	35·—
Сретен Динић:	**Мој завичај,** „слике из сеоског живота	20·—
Андра Гавриловић:	**Двадесет српских народ. приповедака** II издање	10·—
Чед. Тодоровић:	**Наш мили род** приповетке за старо и младо	10·—
Dr Мил. Петровић:	**Нега здраве и болесне деце,** основна знања из дечје хигијене	25·—
Dr Бор. Лоренц:	**Увод у психологију**	12·50
Х. Сјенкјевић:	**Без догме,** роман	36·—
Ф. М. Достојевски:	**Зли дуси,** роман у две књиге	60·—

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА
РАЈКОВИЋА и ЂУКОВИЋА
БЕОГРАД

2811

МЕТАЛОКЕМИКА А. Д.

за хемијске и рударске производе
БЕОГРАД
Краља Петра ул. 64. Телеф. 24-51.

Продајемо по најјефтиникјим ценама са стоваришта

Плави камен
Сумпор
Галицу
Рафију
Сода бикарбона
солна киселина (салцгајст)
сумпорна киселина (витриол)
Саланкали
Цинкваjс „Кронен"
Литофон I-а
Калај
Цинкплех
Месинг. бакар

Лагер метал

Глеђ франц. минимум I-а.

Захтевајте специјалне понуде.

2676

ЗА ПРАЊЕ ГЛАВЕ

ПРОТИВУ ОПАДАЊА КОСЕ

Сапун **„PHARMA"** по рецепту д-ра Поспелова професора Москов. Универзитета. При употреби овог потпуно неутралног сапуна отклања се **перут, сраб коже и масноћа коже,** који су главни узроци опадања косе.

Добија се у дрогеријама и апотекама. У унутрашњост шаље се доплатом Главни депо БЕОГРАД, Кичевска 31.

2827

Краљ. дворски обућар

Коста Митић

прима поруџбине и израђује НАЈЕЛЕГАНТНИЈЕ ОБУЋЕ СВЕ ВРСТЕ.

Франкопанова ул. 28а.

2737

РУСКИ СПЕЦИЈАЛИТЕТ — МЕЛЕМ

ПОД НАЗИВОМ

„СМРТ ЖУЉЕВИМА"

Отклања све врсте жуљева у најкраћем времену. Препоручен лекарски. Употреба проста и јевтина. Тражите само са горњом заштитном марком без које фалсификат изазива болове. Добија се у апотекама и дрогеријама. У унутрашњост шаље са доплатом.

ГЛАВНИ ДЕПО БЕОГРАД, КИЧЕВСКА 31.

„Pharmacon Worc".

2826

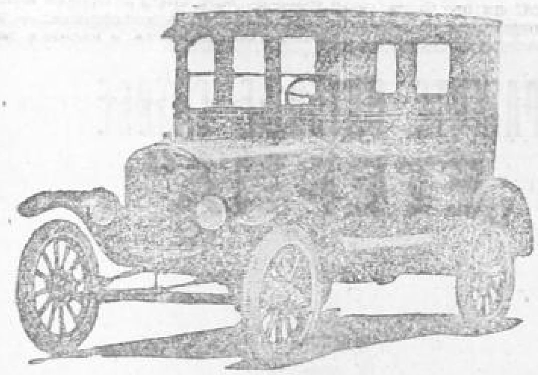

Ауторизована Агенција

Форд Фордсон Линколн

Има стално на стоваришту:

отворене путничке
затворене путничке **аутомобиле**
теретне од 1 тоне

тракторе „Фордсон" и „Оливер" плугове

Оригиналне делове за иста и цео прибор

ГАРАЖА А. АЛЕКСИЋА

БЕОГРАД

Гробљанска 27 - Дечанска 23

Телефони:
19-24 32-04

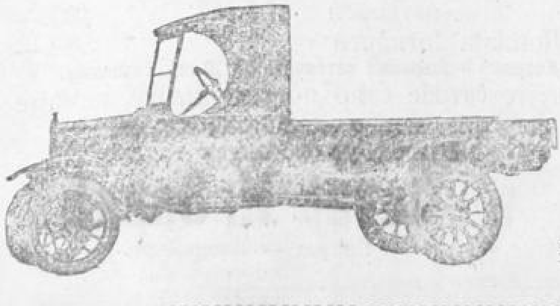

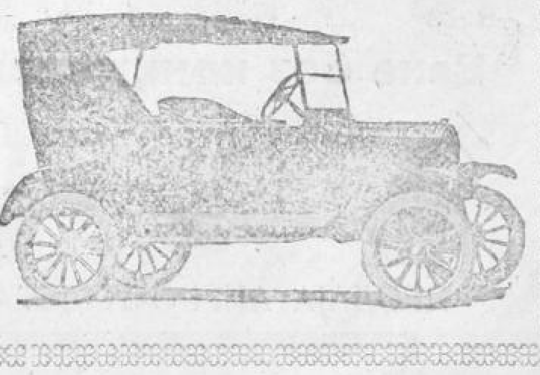

2844

„САЛАМАНДЕР“

Кнез Михајлова 17. — БЕОГРАД — Телефон 34-24

за **НАСТУПАЈУЋУ СЕЗОНУ** добио је огромну количину сваковрсне **мушке, женске и дечије обуће** коју ће продавати **ПО ВЕОМА СНИЖЕНИМ ЦЕНАМА**

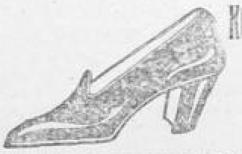

Тражите обућу само са марком **„САЛАМАНДЕР“**, јер је **НАЈБОЉА, НАЈЕЛЕГАНТНИЈА и НАЈИЗДРЖЉИВИЈА.**

2971

MARKE SALAMANDER

Чачанска Штедионица А. Д. — Чачак

Почев од 10 априла о. г. исплаћује свој дивидендни купон за 1924. год. и то: од бр: 1 до 6000 по дин. 35 и од бр: 6001 до бр: 10.000 по 7%, а према времену положених уплата.

1. априла, 1925. год. 2961

Чачак УПРАВА

Тражите Минералну воду

Паланачки Кисељак

Друш. Црвенога Крста СХС.

заступник

Коста Ј. Јеремић

Немањина бр. 1. Београд

2435

НА ОДПЛАТУ

СОБНИ НАМЕШТАЈ НАЈЕЛЕГАНТНИЈИ И НАЈВЕЋИ ИЗБОР ИМА САМО:

Кредитни Магазин

КРАЉА МИЛАНА 51.

2970

„Шумадији“

Првом Српском Друштву за Осигурање и Реосигурање БЕОГРАД.

Сматрам за дужност да овим путем изјавим нарочиту благодарност Осигуравајућем Друштву „Шумадија“, на кулантности са којом ми је изашло у сусрет приликом похаре моје радње, исплативши штету и поред тога што ни исту нисам имао права према општим условима за осигурање противу провалне крађе.

С тога свакоме препоручујем Друштво „Шумадија“ као домаћу солидну и кулантну установу.

Нови Сад, 3. дец. 1924 год.

С поштовањем,

Петар Сендерак

* * *

Изјављујући овим јавну благодарност Друштву „Шумадија“ на кулантности при ликвидацији и исплати штете, коју сам претрпео услед пожара, препоручујем свакоме ово Друштво као домаћу и врло солидну установу.

Бачко Аранђелово, Јануара 1925.

С поштовањем

2936 **Нића Иецнов**

ТЕХНИЧКИ БИРО

ИНЖИЊЕРА

Василија Бикара и Друга

Израђује пројекте за грађевине и исте прима у извршење по утврђеним ценама.

— Београд —

Милоша Великог 49. — Телефон 6-73.

2675

израђује радионица **Милана Станојевића**

БЕОГРАД — БАЛКАНСКА 52.

Све врсте плетених сандала у свима бојама и фазонима

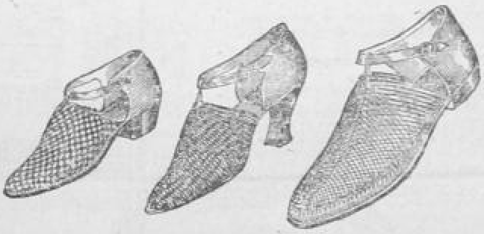

Прима поруџбине и израђује на време. Шаље на доплату.

Цене без конкуренције!

2947

Домаћа производња

СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА

ФИНИХ КОЖНИХ ПРОИЗВОДА

ЛАПЧЕВИЋА и РАДОВАНОВИЋА

Београд — Битољска 24.

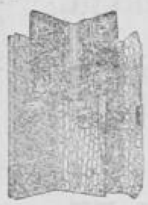

Израђује од првокласног материјала куфере, путничке торбе, несесере, портфеље за акта и књиге.

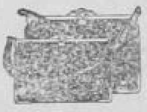

ДАМЕН-ТАШНЕ У НАЈНОВИЈИМ

:—: ФАЗОНИМА И БОЈАМА :—:

БУЂЕЛАРЕ, НОВЧАНИКЕ, КОВЧЕГЕ

за колекције као и све друге,

овој бранши припадајуће ствари.

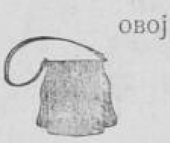

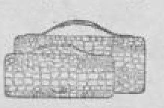

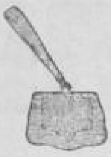

2918

Цене без конкуренције.

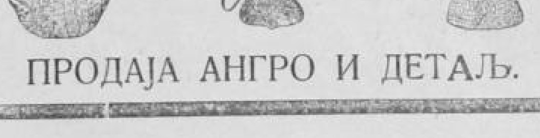

ПРОДАЈА АНГРО И ДЕТАЉ.

ТРАЖИТЕ НАЈБОЉЕ САТОВЕ

„ЕТЕРНА“

1 Сат „Етерна“ отворен железнички Дин. 460.—
1 “ “ затворен “ “ 490.—
1 “ „Лонжин“ отворен “ “ 580.—

За „Етерна“ и Лонжин“ сатове дајем 10 год. гаранцију.

Купујте сатове само познате марке, немојте бацати паре за сатове непознате марке.

Шаље уз доплату

Петар И. Зарић

Београд — Теразије 34.

2958

МИХАИЛО МИЉКОВИЋ И КОМП.
ТЕЛЕФОН 14-90

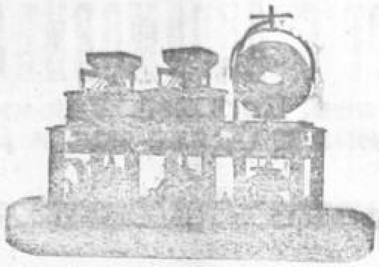

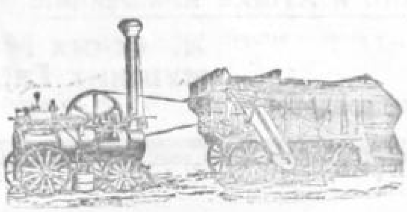

Највеће стовариште
Пољопривредних Машина и Справа

Вршалица обичних, самопутујућих, парних, моторних и ручних.
Млинова за млевење обичног и белог брашна.
Мотора бензинских, нафта и саугас све величине.
Крунљача за кукуруз ручних и моторних. **Преса за сено, Жетелица, Косачица и Плугова. Машина за влачење вуне** и засебних за старе машине — вунаре. **Гатера** за стругање дасака. **Машина за израду цигле и пресованог црепа. Машина за прављење леда. Електричне централе** за биоскопе и осветлење. **Пумпи** за воду све сорте. **Велико стовариште Белеровог челика,** трансмисије и челичних конопаца. **Бетонског гвожђа** у свима димензијама.

Пољопривредне машине треба још сад поручити, те да бих исте могли добити на време.

Услови плаћања и цене на захтев достављамо одмах.

Михаило Миљковић и Комп.

Карађорђева ул. 79. **БЕОГРАД** **Телефон 14-90.**
ЗАГРЕБ, Петрињска 26. — СКОПЉЕ, Краља Петра ул. 16. — ЗАЈЕЧАР, код фирме Миљковић, Убеновић и Комп. 2945

Студеничка 85
ФОТО-ЦИНКО
РУС
БЕОГРАД
Телефон 29-19

КЛИШЕ

СПЕЦИЈАЛНА
ИЗРАДА КЛИШЕ'А И ЦРТЕЖА
ЦЕНЕ СОЛИДНЕ.
2950

LA MODE
FRANÇAISE
OFFICIELLE

Цене умерене.

Бож. М. П Рајковић
кројач
Београд Грчић Пасаж.

Најсолиднија и најмодернија израда

Мода
1925.
2949

Најлепши је поклон **„Ла Сербин"** D-r Јакшићеве; он штити наш организам од заразних и епидемичних болести: кијавице, назеба, бронхитиса, грипе, инфлуенце и разних катара носа, плућних и грлених болести.
Тражите у свима првокласним апотекама и дрогеријама. јер **„Ла Сербин"** је бактерицидан.

НАЈВЕЋИ ИЗБОР
НАЈБОЉА РОБА
најјефтиније цене

ПЛАТНА
Енглеска и чешка у свим ширинама

Цвилиха
за душеке и за завесе
Сатина
за јоргане и прекриваче
Штофа
за мушка и женска одела
Сомота
за женске хаљине
Крепдешина и свиле
у лепим бојама
Маркизета
у лепим бојама
Опала
у боји за веш
Чипканих
завеса и застирача
Гарнитура
за сто и кревете
Чарапа
у лепим и модерним бојама

Препоручује мануфактурна радња
ТИХ. Л. ПАВЛОВИЋ
Београд. — Кн. Љубице ул. бр. 5.
2959

У ФАБРИЧНОМ СТОВАРИШТУ КОЖА 1928
СКОПЉАНСКА БР. 3. — ПАЛАТА ЕСКОНТНЕ БАНКЕ
добићете **најјефтиније** црне и у бојама
Сопствена израда!
Првокласни телећи и јунећи бокс
Првокласни овчији и козији шевро
Првокласни јарећи и псећи шеро
Сопствена израда!
КАО И
галантеријске, тапетарске и ташнерске коже.

Изашла је из штампе рецептна врло важна књига
„ПОДРУМАР"
од **Миха В. Ботице**

У којој имате врло јасно и просто објашњен начин **справљања, очувања, лечења и неговања свију врсти ВИНА** тако да је у њој изнет цео рад око вина почев од грожђа шире до вина како се оно справља, негује лечи, комбинује у нове и скупље врсти и до очувања подрума и судова у којима се вино држи.
Цена књизи дин. **50** за књижаре уобичајени попуст.
Обраћати се књижари „ОКЕАН" Кн. Михаилова ул. 30 тел. 7-49
2972

НА ОТПЛАТУ!
мушка и дечја одела
ПРОДАЈЕ ЧУВЕНА и ПРИЗНАТА РАДЊА
„Л У В Р"
Краља Милана ул. бр. 85.
преко пута Офиц. Дома, Београд 2887

АКО ЖЕЛИТЕ
бити добро осигурани за разне случајеве у животу обратити се домаћем осигуравајућем друштву

КРОАЦИЈА

ОСИГУРАВАЈУЋА ЗАДРУГА У ЗАГРЕБУ

основана 1884. год., јамчевна средства 80.000.000.— или њеним филијалама у Београду, Бањалуци, Беловару, Дубровнику Љубљани, Марибору, Новом Саду, Осијеку, Сарајеву, Сплиту, Шибенику, В. Бечкереку, Скопљу, Нишу или месним повереништвима која се налазе у свима већим местима по унутрашњости Србије, где се примају осигурања уз најповољније услове противу пожара, крађе, телесних незгода, транспорта, града и животна осигурања по разним комбинацијама.

Полице **„КРОАЦИЈЕ"** за осигурање живота служе г. г. официрима као кауција приликом женидбе.

„КРОАЦИЈА"
Осигуравајућа Задруга БЕОГРАД 2941
Цара Лазара бр. 9/1 Телефон 27-36.

Специјална и највећа трговина
женске и мушке конфекције

ЂЕРЕ Г. АВРАМОВИЋА

Београд — Телефон број 1404
Улица Кнеза Михаила број 32

Добила је у великом избору: **Женских Мантлова, Костима, Хаљина; мушких Габардина и Одела као и Дечјих Одела** све по најновијем кроју.

Цене солидне! **Цене солидне!**

3073

Велики избор сунцо-кишобрана (EN-TOUT-CAS) црних и у боји са најновијим париским дршкама препоручује по најповољнијим ценама

ФАБРИКА АМРЕЛА М. А. МАЦА

Добрачина 12. БЕОГРАД.

2956

Прво Српско Друштво за осигурање

„СРБИЈА“

Кнез Михајлова ул. бр. 26 у Београду

Врши под веома повољним условима:

1., **ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА** на случај смрти и доживљења са учешћем и без учешћа у добити; осигурање мираза женској и капитал мушкој деци; као и породично осигурање.

2., **ОСИГУРАЊЕ ОД НЕСРЕЋНИХ СЛУЧАЈЕВА**, који се могу десити осигураном лицу за време путовања, вожње, јахања, на води, у лову и т. д.

Колективна осигурања радника.

3., **ОСИГУРАЊА ПРОТИВУ ПОЖАРА, ГРОМА И ЕКСПЛОЗИЈЕ** зграда, покућства, робе, индустријских и фабричних предузећа.

4., **ОСИГУРАЊЕ ПРОТИВ ПРОВАЛНЕ КРАЂЕ:** готовог новца, адиђара, хартија од вредности и т. д.

5., **ОСИГУРАЊА ТРАНСПОРТА НА СУВУ И ВОДИ.**

6., **ОСИГУРАЊЕ АМАНЕТА И ПИСАМА СА ВРЕДНОШЋУ** (валора).

7., **ОСИГУРАЊЕ СТАКЛА и ОГЛЕДАЛА ОД ЛОМА.**

8., **ОСИГУРАЊЕ ОБЈЕКАТА НА ВОДИ** — (каскао) као и

9., Сва остала осигурања.

Друштво гарантује овим средствима према стању биланса

од 31. децембра 1923. год.

1.) Друштвени капитал Динара 5,000,000.—
2.) Фондови резервних премија д. 8,473,759.89
3.) Остали Фондови дин. 6,200,132.75
4.) Непокретно имање звано „Хајдук Вељко“ и „Мали Војник“ на углу Кнез Михајлове ул. бр. 2. и имање у Космајској ул. бр. 8. дин. 15,000,000
5.) Непокретно имање у Новом Саду Змај Јованова бр. 6а дин. 1,000,000

Исплаћена осигурања до 31. децембр 1923 год износе

1. У одељењу живота дин. 3,099,768.17
2., У одељењу пожара, транспорта итд. д. 4,570,026.61

2350

За Ускршње празнике снижене су цене са 10% попуста.

Приспео је нарочито велики и леп избор најмодернијих **карлсбадских сервиса** и све сорте остале робе у **порцулану, стаклу, кина сребру** као и **рамова за слике.** Разгледање робе не обавезује вас на **куповину.**

Коста Малушевић

Београд, Кнез Михаилова 8. **Вршац, Краља Петра 8.**

2821

Од Министарства Народног Здравља одобрена

ПРИВАТНА ЗУБНА КЛИНИКА

Др. Поповића и Др. Царићанића

Поенкарева бр. 10. Тел. 5-20.

прима болеснике од 8-19 сати. Од 17-18 с. вађење зуба бесплатно.

1463

Биро „РЕКЛАМА“ Бошка Л. Радовановића

Биро за сва правна, трговачка и обична посредништва и обавештења

Продаје:

Бр. 199.
Кућа
са неколико станова, површина 1000 кв. м. у центру, кућа има годишњу ренту 96.000 дин. и за купца стан од 5 соба и остало, има дуга код Управе Фондова 200.000 дин. и приватно 280.000, цена је 900.000 дин.

Бр. 198.
Кућа предратна
Бр. 198
у близини саме Славије са два стана по три собе и остало, цена 450.000 дин. усељење одмах.

Нова кућа
Бр. 197.
у близини Карађорђевог парка, засебна од три собе и остало, ослобођена порезе, цена 220.000 дин. има дуга код Управе Фондова 90.000 дин. усељење одмах.

Б. 196.
Предратна кућа
са неколико мањих станова, површина 326 кв. м. цена 160.000 дин.

Бр. 189
Кућа од тврдог
материјала са две лепе собе, предсобље, кујна и остало, велико двориште са воћем, цена 120.000 дин.

Бр. 92.
Две двоспратне
куће у близини самог центра, ослобођене порезе, годишња рента 280.000 дин. а може бити и већа рента. Усељење одмах. Цена 1,850.000 дин. Има дуга код Управе Фондова 700.000 дин. Одмах се полаже само 700.000 дин. а ресто на почек.

Бр. 187.
У цент. вароши
стара зграда за рушење површина плаца 1114 кв. м. лице је велико, место веома подесно за подизање једне модерне палате, цена 900.000 дин.

Бр. 201
Модерна кућа
са 5 соба, предсобље, кујна, купатило и остале припадлежности и још један мањи стан у дворишту, површина 1100 кв. м. врло лепо уређена велика башта уведена канализација, тел. у кући. Цена 650.000 дин. Има дуга код Управе Фондова 100.000 дин. Усељење одмах.

Бр. 213
Модерна кућа
нова, партер и спрат са два модерна стана по 4 собе и остало, ослобођена порезе, цена 860.000 дин. и има дуга код Управе Фондова 360.000 усел. одмах.

Бр. 176.
Лепа кућа
у близини самог центра, партер и спрат, има неколико локала за трговине, 4 стана, годишња рента 50.000 дин. и купац добија леп стан од три собе и остало на спрату. Цена 650.000 дин. има дуга преко 100.000 Управи Фондова.

Бр. 118.
Нова кућа
на Булбудеру са годишњом рентом од 40.500 дин. продајемо за 130.000 дин.

Бр. 208.
Добра рента
Продајемо нову кућу са неколико мањих станова за 110.000 дин. Годишња рента 28.000 дин. Повр. 450 кв. м.

Бр. 173.
Нова кућа
засебна, 7 соба, и осталим припадлежностима, кућа је веома модерно зидана колски улаз, лепа башта, цена 700.000 дин. има дуга код Управе Фондова 130.000 дин.

Бр. 170.
Велика кућа
нова у близини центра, ослобођена порезе, има три спрата, неколико локала, годишња рента око 300.000 дин. цена 2.200.000 дин. дуг код Управе Фондова 900.000 дин.

Бр. 168.
Нова кућа
партер и два спрата, рента годишња 200.000, ослобођена порезе, цена 1.200.000 дин. има дуг код Управе Фондова 850.000 дин. плаћање по споразуму.

Бр. 169.
Модерна троспратна
зграда, ослобођена пореза цена 3.500.000 дин. има дуга код Управе Фондова 1,500.000 д. годишња рента 450.000 д.

Бр. 158.
Нова кућа
мања са два стана на Булбулдеру, цена 50.000 дин. усељење одмах.

Бр. 155.
Кућа
предратна од тврдог материјала са два стана, цена 250.000 дин.

Бр. 165.
Кућа
у центру вароши у једној од главнијих улица, површина 850 кв. м. место је подесно за подизање лепе модерне зграде, цена 1,000.000 динара.

У Мил. Великог
улици продајемо неколико кућа уз веома повољну цену.

48 плацева
на Топчидерском Брду, на најлепшем месту продајемо на отплату.

Бр. 132.
Нова кућа
засебна од три собе и остало ослобођена порезе има дуга 45.000 дин. цена 230.000 дин, усељење одмах.

Бр. 111
Засебна кућа
у центру вароши од 5 соба и свима припадлежностима, лепа башта, колски улаз, у близини Народног Позоришта, цена 750.000 дин.

Бр. 182.
Вила
у близини Вајфертове пиваре на главном друму продајемо за 350.000 дин. усељење одмах, лепа башта, колски улаз.

Осим овде наведених кућа које продајемо, располажемо још са великим избором мањих и већих кућа масних са добрим рентама, зато сваки онај који жели да купи лепо имање нека се у свом интересу прво обрати нашем Биро-у.

Даје се зајам
50—80000 д. на интабулацију имања. Неколико мањих сума од 10—30.000 д. даје се на подлогу робе, на подлогу ратне штете као и на све остале вредне папире а који се котирају на берзи.

Траже се зајмови
10—25.000 дин. на меницу за три месеца са врло добрим потписима. 50—80.000 на интабулацију имања или на гаранцију банке, 20 до 40.000 на интабулацију имања, 100 до 200.000 на интабулацију имања са судским поравнањем. 250 до 600.000 на гаранцију првокласне банке или на интабулацију имања. 1 до 2,000.000 дин. тражи се за један врло рентабилан и сигуран посао. Гаранција врло добра.

Свој новац
сваки онај који жели дати свој новац под интерес и то: на подлогу ратне штете, на подлогу робе, вредних папира, на интабулацију са судским поравнањем, на гаранцију банака, на менице са добрим потписима, нека се обрати једино нашем Биро-у.

Оказион
продајемо једно имање од 2600 кв. м. на Врачару на најлепшем и најздравијем месту. На истом постоје куће за рушење. Место је веома подесно за зидање. Цена је веома повољна.

Издаје се
празан плац под закуп на Врачару, место је подесно за Ауто-гараже, стоваришта и т. д. плац је доста велики.

5 плацева
у Славујској улици продајемо за јевтину цену, исто имамо неколико плацева на Булбулдеру које продајемо врло јевтино.

На Пашином Брду
продајемо нову кућу са локалом и једним лепим станом, цена 100,000 дин.

Локала
у центру као и у свима осталим улицама имамо за издавање, кирије су од 1.000—10.000 дин.

Ортака
тражи једна кафана која се налази у центру вароши на најживљем и најбољем месту, зграда осигурана, а иста би се евентуално и продала.

Зајам
дајемо на подлогу: ратне штете, 7 од држ. зајма, као и на подлогу робе, драгоцености, на акције и остале вредне папире који се котирају на берзи.

100.000, 150.000
даје се на интабулацију имања или гаранцију боље банке. Динара 300,000, даје се на гаранцију само бољих банака.

Визирање пасоша
Примамо визирање пасоша за све земље. Нарочито обраћамо пажњу онима из унутрашњости да своје пасоше пошаљу нама и да назначе за коју државу желе да им се визира пасош. Биро чим прими пасош одмах ће га визирати и уз доплату натраг послати.

Наплату дугова
Вршимо наплату свију дугова од приватних лица као и од државних надлештава. Хонорар скроман.

25 чиновника-ца
траже места за књиговодство, дактилографију, стенографију, страну кореспонденцију, плате према способности.

Ко жели
да пласира свој новац под интерес а на сигурне гаранције и повољан интерес нека се обрати нашем Биро-у. Нарочито се траже мање суме новца од дин. 5.000—25.000 на три или шест месеци.

Тражим стан
од 2—3 собе и остале припадлежности у предратној кући кирију плаћам по споразуму са сопственником куће.

Три стана
од 3, 4 и 5 соба са свима припадлежностима у новим зградама а са целокупним намештајем.

За канцеларије
издају се неколике просторије у центру вароши са 1—3 одељења за канцеларије, кирије су скромне.

Власницима кућа
обраћамо пажњу да своје станове које желе издати једино пријаве нашем Биро-у, јер ће имати најбржег успеха у издавању.

Продавцима кућа
обраћамо пажњу да своја имања која желе продати у свом интересу једино пријаве нашем Биро-у. Унапред се ништа не плаћа.

ПРОДАВЦИМА КУЋА обраћамо пажњу да своја имања која желе продати да једино пријаве нашем Бироу у коме ће имати најбржег успеха. За сада тражи се неколико мањих кућа које нису много удаљене од центра, са ценама од 100—500.000 дин.

Дирекција Бироа „РЕКЛАМЕ“

Београд, Кнез Михајлова ул. бр. 11. — Телефон 26-39.

3006

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ БЕОГРАД, ПЕТАК 4. СЕПТЕМБРА 1925. ГОДИНЕ ЦЕНА 1 ДИНАР

ПРАВДА

БРОЈ 241

Огласи се примају у администрацији: Кнез Михајлова ул. бр. 19. — (Гранд Пасаж) по утврђеној тарифи. ТЕЛЕФОНИ: РЕДАКЦИЈЕ 2634; АДМИНИСТРАЦИЈЕ 81.

ВЛАСНИК И ДИРЕКТОР
МАНОЈЛО М. СОКИЋ

Уредништво: Кнез Михајлова 19 Месечна претплата: за Краљевину С.Х.С. 30 дин.; за иностранство 50 дин ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 11-13

ГОДИНА XXI

Идеје о прегруписавању

Појављује се у нашем политичком животу мисао о груписањима странака, које постоје, па чак и о стварању нових странака. До скорашњег времена грађани наше државе нису имали потребе, да желе појаве нових странака. Било је доволно група, те је сваки могао брзо доспети до опредељења.

Што се данас та мисао све више шири, свакако је разлог у разочарењима. Али што ту мисао више убацују прваци и вође него ли партијски војници, то је карактеристично и важно за размишљање о нашим политичким односима.

Ту скоро је забележено, како је г. Пашић говорио: да би нашој држави требало две или три странке. Па се сада чуло, да радикали и радићевци разговарају о спајању. Упоредо са тим су и вести о уласку муслимана у демократску странку.

Из свих тих разних верзија, добили смо две аутентичне чињенице, о којима би се могло јавно дискутовати. Прва је збор радикала и радићеваца у Крижевцима, а друга је изјава г. Св. Прибићевића у једном његовом листу.

У Крижевцима је на збору био један члан владе и пред њим је донета резолуција, у којој се захтева спајање радикала и ХСС. Је ли то идеја одоздо, која се у народу има спровести? Или је то жеља оних, који су аранжирали збор и израдили резолуцију? Избор и начин спровођења нису толико важни, колико чињеница да се на томе ради и да се то изненада појављује.

Несумњиво је добра ствар за државу постојање мањег броја странака. Али ова појава изгледа данас врло мало природна. Идеја неће имати терена, јер на томе нико није радио, народне масе није припремао.

Г. Св. Прибићевић међутим отворено говори о новим груписањима. И то је изненадна појава и не можемо је ничим другим протумачити до разочарењем.

Са врхова се баца дакле парола о регрупацији и она је упала у масе. Свуда се о њој разговара: неки је одбијају, неки прихватају. Може се тврдити да је једно ново превирање наступило и треба га посматрати и објективно и хладно.

Ми можемо према садашњем стању ствари утврдити, да регрупација неће моћи нигде тако брзо продрети, јер још нема потребних елемената за то. Да је међутим потребно једно велико прочишћавање односа, личности и т. д. признаће свако. И ако се претходно почне у том правцу радити, онда ће политички живот бити бар нормалнији и прочишћенији.

С обзиром на то изгледа нам невероватно спајање ХСС и радикала и нека се нико од њих не нађе погођеним, чини се: да се неко некога плаши, те зато то спајање и тражи. Ако је и страх побуда, искрена је основица. И то треба пречистити, па односе регулисати.

ОДАСВУД

Шта све набавља држава

Наша држава набавља много што шта и, као што је познато, понекад набавља нешто што апсолутно није потребно ни њој ни ма коме другом. У сваком житу има кукоља, па између потребних набавки често се нађе и по нека потпуно непотребна.

Тако, на пример, овиг дана архивар једног државног надлештва, у коме се врло мало ради, написао је требовање по коме за њега и за једног чиновника треба да се набаве и два клио-пера најбољег квалитета.

Пошто немају ордења за репрезентацију, ова су два чиновника решила како изгледа да постану репрезентативни... са „два клио-пера“.

Повреда границе код Целовца

БЕЧ. — По извештају команданта жандармерије из Целовца, један италијански војни одред од 180 људи, под командом једног италијанског поручника, прешао је јуче границу и уз звуке бубња прошао је кроз место Маглеру, премда је том одреду била скренута пажња на повреду границе и премда је и сам одред могао да види јасно истакнуте пограничне камене стубове.

Кербиро сазнаје да је аустријско посланство у Риму добило телеграфско наређење да учини потребне кораке. (Кор Биро).

СИТУАЦИЈА

Државни подсекретари су положили заклетву

Г. ЂУРИЧИЋ ПРИМИО ДУЖНОСТ

Јуче изјутра допутовао је у Београд министар правде и заступник председника владе г. Марко Ђуричић.

Г. Ђуричић је јуче пре подне кратко време провео у председништву владе и примио реферате од чиновника, па је за тим отишао у свој кабинет у министарству правде, где је имао краћи састанак са министром просвете г. Вељом Вукићевићем.

ИЗВЕШТАЈ О Г. ПАШИЋУ

Председништво владе примило је јуче пре подне телеграм из Евијан ле Бена, у коме се каже да је стање здравља г. Пашића одлично.

ЗАКЛЕТВА ДРЖАВНИХ ПОДСЕКРЕТАРА

Јуче по подне, у 4.30 часова, положили су у председништву владе заклетву државни подсекретари: г. Јурај Крњевић, подсекретар у министарству социјалне политике; г. Пасарић, подсекретар у министарству просвете; г. Најдорфер, подсекретар у министарству финансија, г. г. Шуваковић, Бора Миловановић и Кујунџић, подсекретари у министарству аграрне реформе. Према томе, заклетву су положили сви сем г. Владе Андрића, подсекретара у министарству аграрне реформе, који се налази болестан у Сарајеву. У присуству заступника председника владе г. Марка Ђуричића, заклетву су извршили г. Влад. Милутиновић, свештеник Вазнесенске Цркве и београдски жупник г. Вагнер.

В. МАРИНКОВИЋ У БЕОГРАДУ

Јуче изјутра допутовао је у Београд г. Воја Маринковић, који је био на приморју, где је обишао организације Демократске Странке.

Г. Маринковић је јуче имао у демократском клубу састанак са г. Љубом Давидовићем и још неким првацима Демократске Странке и обавестио их о конференцијама које је имао приликом свога пута по приморју.

ЂУРИЧИЋ И Љ. ЖИВКОВИЋ

И ако је заступник председника владе г. Ђуричић допутовао у Београд, седница Министарског Савета јуче није заказана, изгледа због тога што сви министри нису у Београду. Очекује се, да ће седница Министарског Савета бити заказана данас.

Г. Марко Ђуричић се јуче по подне није састајао са министрима, али је имао дужи разговор са председником радикалског клуба г. Љубом Живковићем.

ТРИФКОВИЋ У ЦРКВЕНИЦИ

Председник Народне Скупштине г. Марко Трифковић, који је јуче требао да дође у Београд, променио је план и са Бледа отпутовао за Црквеницу, где му се налази породица.

ПУТ Г. МАКСИМОВИЋА

Министар унутрашњих дела г. Максимовић отпутовао је за Ковиљачу, одакле се данас враћа.

ЗБОР Љ. ЈОВАНОВИЋА

ДУБРОВНИК. (Изв. „Правди“). — У хотелу „Империјал“ одржао је збор г. Љуба Јовановић. Збор је био добро посећен.

БАЉИЋ ПРОТИВ СТ. РАДИЋА

СПЛИТ (Изв. „Правди“). — Г. Салих Баљић посланик Југословенске Муслиманске Организације, који је из Дубровника стигао у Сплит, где је говорио на збору г. Давидовићеве странке, дао је дописнику „Вечерње Поште“ изјаву, у којој пре свега истиче да је споразум радићеваца и радикала само једна партиска погодба. Коалиција Р. Р., по његовом мишљењу, није доказ политичке далековидости Радићеве партије него страх за мандате и доказ слабости.

Степан Радић и његови другови у овој влади Р. Р. нису постигли оно у шта су се надали, али овај споразум има и добрих особина, јер ће се и држава консолидовати, рекао је даље г. Баљић.

На питање дописника изјавио је даље да је један посланик Југословенске Муслиманске Организације отишао у свој изборни округ и том приликом осветлио политичку ситуацију и констатовао је да народ није за овај споразум. С тога ће, рекао је г. Баљић, Стјепан Радић и другови морати да капитулирају.

У Сарајеву ће се одржати ускоро збор Демократске Странке, где ће говорити и г. Салих Баљић, којом ће приликом одговорити Ст. Радићу, који наговештава борбу против Југословенске Муслиманске организације.

ПРОТИВ РАДИЋА

ЗАГРЕБ. — (Изв. „Правди“). — Бивши посланик Х. С. С. Тома Јалжабетић објављује у „Републиканској Слободи“ отворено писмо Ст. Радићу. У том писму Јалжабетић тврди, да се није кандидовао на прошлим изборима због тога, што Радић није хтео ништа предузети по његовом захтеву и захтеву организација из унутрашњости, о завођењу што строжије контроле у самој странци. Осим овог отвореног писма, овај недељни орган радићевих дисидената доноси и много материјала из унутрашње партиске политике Х. С. С.

Беч хоће уједињење са Немачком

БЕЧ. — Данас су вође појединих странака дали своје изјаве у парламенту о новом буџету. Поводом женевске сесије, г. Ото Бауер, социјалист затражио је да се потпуно укине страна контрола у Аустрији и уједно је затражио за Аустрију слободу присаједињења Немачкој. Сматра да је систем царинског повлашћења, којим се мисли помоћи Аустрији, утопија пошто су интереси других држава супротни. Тим планом, вели говорник, само ће се зближити државе наследнице како би онемогућиле присаједињење Аустрије Немачкој. Г. Бауер осудио је хришћанске социјалисте и великонемце што нису учествовали у скорашњој манифестацији за присаједињење. Великонемачки говорник као и говорник сељачког савеза изразили су задовољство што аустријска влада овога пута неће у Женеви играти просјака. Обојица су тражили право за Аустрију да се присаједини Немачкој. Великонемачки говорник рекао је: „За нас не постоји ни конфедерација дунавских држава ни повлашћене царине, већ једино присаједињење“.

Нова офанзива у Мароку

ПАРИЗ. — Листови јављају из Мадрида да је шпанска артиљерија уништила неколико рифанских тешких топова и разорила Абдел Кримову станицу за бежичну телеграфију. (Радио)

ПАРИЗ. — Ратни дописник „Матена“ у Мароку интервјуисао је првог Абдел Кримовог секретара Тазрута који је изјавио да Рифанци траже потпуну независност и да ће пристати да говоре о миру тек пошто им Француска и Шпанија буду признале независност.

Абдел Кримов брат поновио је исте такве изјаве додавши да Рифанци немају везе ни са каквом страном силом нити имају помоћ било какве политичке странке. (Радио)

ЛОНДОН. — Према вестима Рајтера из Мадрида и близини Мелиле потопио се шпански транспортни брод „Еспања“, који је превозио трупе. (Радио)

ЛОНДОН. — Једна велика комбинована француско-шпанска офанзива отпочела је у Мароку. Шпански ратни бродови бомбардују Аждир.

40.000 Шпанаца ангажовано је у офанзиви. Један шпански транспорт потопљен је. За сада непознати су губици. Француске трупе на целом фронту нападају да би спречиле непријатеља да се концентрише противу Шпанаца и на тај начин осујети евентуалну победу. (Радио

РАД ДРУШТВА НАРОДА

ПИТАЊЕ МОСУЛА

БЕРН, (Изв. „Правди“). — У Савету Друштва Народа британски министар за колоније г. Емери оспоравао је протест грчког министра спољних послова излажући гледиште Велике Британије о Мосулском питању. Г. Емери је казао да комисија Друштва Народа показује да је могуће да Мосул припадне Турској или Ираку. Британска влада већ се пријатељски опходи са Ираком и то ће продужити докле год се не стабилизирају прилике у земљи. Велика Британија неће пристати ни на какву поделу мосулског вилајета. На седници после подне турски министар Спољних Послова изложио је у комисији Друштва Народа гледиште турске владе. Говорник подсећа да се у том питању констатује да област правно још увек припада Турској и ако су је окупирале трупе. У етничком, као и у економском погледу Мосул би требао да остане Турској.

Затим је турски министар иностраних дела покушао да покаже да становништво у мусулском вилајету изражава видне симпатије за Турску. На завршетку је тражио од Савета Друштва Народа да одреди у овом питању непристрасни суд.

ЖЕНЕВА. — Аустриски министар спољних послова г. Матеј стигао је у Женеву.

БУДИМПЕШТА. (Б. изв. „Правди“). — Гроф Бетлен одлази у Женеву да присуствује седницама Друштва Народа.

Конференција правних стручњака

ПАРИЗ. (изв. „Правди“). — „Еко д Пари“ доноси овај телеграм из Лондона: На конференцији правних стручњака, немачки правник г. Цаус, изјавио је да би све одлуке о санкцијама за Источну Европу и рајнску зону, имале бити резервисане за Друштво Народа. Немачка би желела, да Енглеска интервенише у случају нове окупације која се предвиђа. Свака акција од стране Француске према Немачкој могла би се извршити тек после правне процедуре. Арбитража би имала само политичко правни карактер.

Генерал Сарај у Паризу

ПАРИЗ, (Изв. „Правди“). — Генерал Сарај стиже вечерас у Париз.

Француска делегација за Вашингтон

ПАРИЗ. — (Б. изв. „Правди“). — Према изјави Кајо-а, он ће лично ићи у Вашингтон на челу делегације за регулисање дуга Америци. Делегација ће кренути на пут 15. овог месеца а биће састављена из четири члана Сената и четири члана Парламента.

Катастрофа у ваздуху

ЊУ-ЈОРК. — (Изв. „Правди“). — Јављају из Колумбоса у држави Охајо о страшној катастрофи која је задесила дирижабл „Шовандое“. Овај ваздушни колос наишао је на велику олују у ваздуху, која га је захватила и оборила на земљу код места Аде у Охају. Има двоје мртвих и више рањених, међу којима и сам командант дирижабла. Појединости недостају.

ОБРНУТ „РАЗВОД“

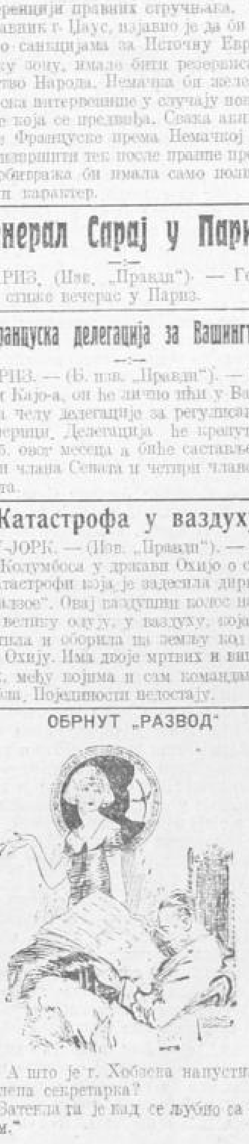

— А што је г. Хобсона напустила његова лепа секретарка?

— Затекла га је кад се љубио са својом женом.“

КРОЗ ТАЈАНСТВЕНУ ИНДИЈУ

На двору Капуртхале

— КАКО САМ ДОЧЕКАН. — КО ЈЕ НАШ ДОМАЋИН. — МАХАРАЏИН РОЂЕН-ДАН —

— По путописима Робера Шовело-а —

Свита капуртхалског махараџе

Мало сам био изненађен када ми Њ. Светлост рече: „Сада ће Вас одвести у Ваш шатор. Желим Вам добар одмор.“ Пошао сам погнуте главе за слугом који ме је водио; био сам разочаран и нисам мислио баш најлепше о домаћину који своје госте смешта у шаторе поред оволике палате.

Са великих и монументалних степеница бацио сам поглед на дивни парк који се простирао око целе палате: Стотину свилених шатора, као стотину голубова, лежало је у цвећу и зеленилу оног дела парка који се налазио према главном улазу у палату. Сиђосмо низ степенице и упутисмо се томе чудноватом логору. Пред сваким шатором по један стражар у богатој и свечаној униформи; на застору свакога шатора црвеном извезено име привременог сопственика. Код једног шатора застадосмо. „Ово је ваш шатор“, рече ми слуга, дубоко се поклони и удаљи. Стражар одиже застор на коме је писало моје име и викну; три мрка индуса истрчаше и поклонише ми се. То су биле мени додељене слуге и они ме уведоше у шатор.

Шатор?.. Зар се може тако назвати кућа од свиле? Јер, ово је била права кућа, и то богато намештена кућа у којој је било три собе: за спавање, рад и примање; купатило и одељење за млађе. Свуда тешки источњачки теписи, богати јастуци, старинско оружје и намештај од финог дрвета ишараног седефом. Такав један шатор претставља читаво богаство, а таквих је у овом чаробном логору било преко сто двадесет. И када помислим да све то припада само једном човеку, и да тај човек томе не придаје готово никакву важност, већ све то сматра као привремене домове за смештај многобројних гостију које је позвао на свечаности које приређује!

⁂

Његова Светлост Јагаџит Синг, Махараџа од Капуртхале, један од владајућих кнезова у Пунџабу, неограничени господар над животом и имањем својих поданика не само у краљевини Капуртхале већ и у њеним провинцијама Баонди и Бараџих, један је од најбогатијих владара у Азији. Њему, господару чаробних индијских и маварских дворана, које је наследио од својих предака; њему сретноме власнику дивне и китњасте виле „Буона-Виста“; њему, је недостајало нешто и он је тражио шта је то. Седећи једне вечери на тераси велелепног Мусоори, Замка у стилу Ренесанса, кога је он подигао и дао саградити на самим Хималајима, на висини од 2.300 метара, он се сети шта је то што му недостаје у сред тог оријенталског богаства и сјаја којим је био окружен. И као што у вилинским причама мађионичар удари својом чудотворном палицом, тако он удари рукама и рече:

— Хоћу, да у овој дивној земљи мојих предака, имам и један кутак Париза!..

Многи товари златних рупија изађоше из кнежевске ризнице.. И једна велика, огромна, палата у стилу чисто француском, окружена француским парком пуним статуа, ваза и водоскока, израсте из древне и свете земље Сикха.

И тада, тај моћни и богати индијски кнез, позва најугледније европско и азијско племство да присуствује његовом рођен-дану, а потом и венчању његовог сина, наследника престола, Њ. С. Параџита Синга са кнегињом Бриндхмати од Жибала, најлепшом женом Индије.

Бити гостом најбогатијега међу свима раџама, остати на његовом двору две недеље и видети све обичаје ове мистичне земље, биле су ствари примамљиве и за већу господу од мене, обичног новинарског глобтротера. Зато сам имао част срести тамо најугледније чланове европске аристократије и најмоћније кнежеве Азије.

И одиста „Дирбар“, прослава владаревог рођен-дана, лепа је и оригинална свечаност. Гледајте је мојим очима..

У дворишту старог дворца, поплочаном белим мраморним плочама, скупио се повећи број привилегованих лица која ће присуствовати свечаности. Свештеници седе скрштених ногу, на дебелом персијском ћилиму простртом на средини дворишта. Достојанствени и неми они гледају у олтар од мозаика који се блиста на јутарњем сунцу. Присутни су узнемирени, — осећа се скори долазак владара.. Један дворјанин, праћен пажевима и гардистима, улази и објављује:

„Његова Светлост Махараџа!“

И верски обред почиње. И ако пун источњачког блеска и сјаја, он је монотон и по мало дуг. Док свештеници читају дуге и неразумљиве молитве ја посматрам Махараџу који седи на јастуку од плаве свиле проткане златом. Владар је сав у драгом камењу: брилијантима, рубинима, емералдама и дијамантима. Око његове чалме низови крупног бисера какве нема ни једна европска владарка или америчка милијардерка. Он је достојанствен; немо и побожно слуша религиозне песме и молитве.

Верски обред је свршен. Момци уводе коње, дивне арапске парипе покривене богатим ћилимима. То је поклон владара свештеницима, који прилазе један по један, примају коње из руку владара и сваки одводи свога. Затим се доносе велике теразије. У један тас седа Махараџа док вредне слуге на другу мећу кесице са златом. Када буде оволико злата колико је тежак владар, момци односе кесице и деле их сиротињи. То је откуп владара од својих сиромашних поданика, то је његова помоћ онима који оскудевају.

Верски обред је давно свршен. Владар пролази кроз масу, која га посипа пиринчом, и улази у свој двор да тамо утврди последње припреме за велику свечаност венчања наследника његове круне, имена и богаства.

„ПРАВДИНА“ НАГРАДА

У трећој десетини августа пуштен је наградни број „Правде“ 24 августа. У том броју (230) избачен је на првој страни при дну четвртог ступца телеграм „Умро Јосиф Хине“ и на његовом месту је белина.

Ко има тај број, нека се јави благајни нашег листа, где ће добити 3000 динара.

Аустро-маџарски преговори

БУДИМПЕШТА. (Б. Изв. „Правде“). — Преговори између Аустрије и Маџарске о економском уговору, почеће средином септембра.

Свечаности на Ловћену

— ПРОГЛАС ГЛАВНОГ ОДБОРА ЗА ПРЕНОС КОСТИЈУ ВЛАДИКЕ РАДА СА ЦЕТИЊА НА ЛОВЋЕН —

На гордом Ловћену, зубљи вјечне слободе, на који је дуго времена поробљено Српство упирало своје очи и наде. Велики Песник, Митрополит и Господар Црне Горе Петар други Петровић — Његош — Владика Раде, подигао је још за живота црквицу Св. Петра, коју је одредио за своју вечну кућу. Захвални Црногорци испунили су аманет свога великана и сахранили га на Ловћену, где је мирно боравио вечни сан преко шездесет година. Трагична судбина српског народа и брутална сила крвног непријатеља није оставила на миру ни ово светилиште српског народа и као завидећи Великом Генију, који се уздизао тако високо над обичности и својим духом и својим местом, прекопа Његове освештане кости и кријући снесе их ноћу између 12. и 13. августа 1916. у Манастир Цетињски. Порушише затим и саму цркву, а што не успеше они, довршише муње и громови, који — као осећајући — да нема у њој њезиног господара не штеђаху више ни оскрвњене остатке, већ их сриушише у прах и пепео. Тешки су то били часови у историји српског народа! Мрски непријатељ узима Ловћен, да место гробнице генијалног Владике Рада подигне на њем споменик једном свом дегенерику и да разапне ропске ланце Српству од Ловћена до Авале. Али вечита правда омете паклене намере непријатеља, који се сруши да се више никад не дигне, а ослобођени и уједињени народ Срба, Хрвата и Словенаца очува Ловћен, символ слободе, очува раку Великог Генија, коме и нехотице непријатељ учини по вољи, снијевши га привремено с Ловћена, да — како неко рече — не гледа поробљено Српство!

И дошло је време, да се по други пут испуњава аманет Великог Песника, да се врати поново у своју вечну кућу на Ловћен. Како је ово морала да буде једна од највећих светковина нашег народа, није се могла тако лако остварити, јер је, да буде изведена као што треба, захтевала и много времена и огромне материјалне жртве.

Овај завет извршује Његово Величанство, наш узвишени Краљ Александар први, који је изволио одлучити, да свом Великом Претку, генијалном песнику и поборнику слободе и јединства свега нашега народа, обнови на Ловћену цркву и гробницу.

Ова краљевска одлука остварена је: црква је подигнута и украшена у дивној изради ликовима црногорских светитеља, а готов је и скупоцени саркофаг, у коме ће да почивају кости Владике — Песника.

По високом Краљевом налогу и одлуци Краљевске Владе, прослава Преноса Његошевих костију извршиће се 8.-21. септембра ове године, на дан Мале Госпоје.

Прослава ће се обавити на Ловћену и Цетињу, уз учешће Њ. Њ. В. В. Краља и Краљице, који овом приликом чине и прву званичну, краљевску посету народу Црне Горе у свим главнијим местима.

На ову свечаност позвани су чланови Краљевске Владе, Народна Скупштина, представници свих културних и просветних институција, изасланици из свих покрајина наше велике отаџбине и представници народа из старе и нове Црне Горе и Боке Которске.

Како прослава има карактер опште народне, државне и црквене свечаности, то ће она бити видан израз осећаја пијетета и признања Владици Раду, највећем генију наше нације.

Главни Одбор, образован под почасним председништвом г. др-а М. М. Стојадиновића, Министра Финансија и народног посланика, објављује овим прогласом народу Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца ову значајну прославу и позива сву браћу и сестре широм наше велике отаџбине, да је увеличају и поздраве као општенародну светковину.

С обзиром на постојеће прилике, у којима се налази наше историско, али мало Цетиње, Главни Одбор има част умолити све позване представнике и остале учеснике ове прославе, да благовремено пријаве свој долазак, како би се Одбор постарао, да им, у колико буде могуће, осигура стан за све време трајања свечаности.

Главни Одбор за пренос костију Владике Рада

Председник, др. Гаврило Дожић, Митрополит црногорско-приморски; Подпредседници: Војвода Божо Петровић—Његош, председник министарског савета у пензији, Милован Џаковић, велики жупан зетске области. Секретари: Милан Рамадановић, реф. жупана зетске области, Глигор Вукотић, писар окружног суда. Чланови: Војислав Крупежевић, дивизијски ђенерал и командант зетске дивиз. области; Душан Вуксан, просветни инспектор; Вуко Вулетић, поседник; Томо Милошевић, пред. цетињске општине; Александар Мартиновић, генер. консул у пензији.

Румунски краљ у Синаји

БУКУРЕШТ. — Румунски краљ и краљица стигли су данас из иностранства. Боравиће у Синаји. (Радор)

Прва жена конзул

ЛОНДОН. — Из Вашингтона јављају да је г-ђица Пати Филд наименована за америчког генералног конзула у Амстердаму. Она је прва жена конзул у историји Америке. (Радио)

Пут принца Сефедина

ПАРИЗ. — „Дејли Мел“ јавља да је египатски принц Сефедин, рођак египатског краља, који је недавно побегао из лудnице у којој је провео 24 године, успео да стигне у Луцерн где је сео на оријент-експрес и кренуо за Цариград. Принца прате на путу његова мати и представник турске владе. (Радио)

Повлашћена Занатска Банка

Питање оснивања Повлашћене Занатске Банке добија сваким даном све већу актуелност и све већи значај. На идућој пленарној седници Занатске Коморе, између осталих тачака дневног реда, расправљаће се и то питање. Општа је жеља занатлија да се банка што пре оснује и почне да ради. Њихово је интересовање за ову ствар потпуно разумљиво и на своме месту јер наше занатство без солидног и сигурног кредитирања није у стању да напредује и да се развија у оназвим размерама и онаквом брзином, како то занатлије желе.

Оснивањем Банке, која би била повлашћена од државе, скинуло би се једном са дневног реда још увек отворено питање кредитирања занатлија. Сложне у томе да се Банка мора што пре основати, занатлије нису сложне у другом једном питању, чија је важност врло велика. Док једни стоје на гледишту да би у банци требао да буде више заступљен занатски, него државни капитал, други, напротив, желели би да држава уложи више капитала него занатлије. О томе биће свакако врло опширне и интересантне дискусије на пленарној седници.

Невоље железничких пензионера

Пре неколико месеци основано је у Београду Удружење Железничких Пензионера. У Удружење ушли су железнички службеници, пензионисани по закону о Железничкој Дирекцији, донетом још 1910 године. Пре неколико дана управа Удружења, под вођством г. Душана Греговића одлучила је за поведе озбиљну акцију за поправку материјалног положаја својих чланова. Удружење за сада има само тај циљ да ради на поправци тешког материјалног стања службеника, који су пензионисани на основу старог закона.

Пензије ових службеника готово двапут су мање од пензија железничких службеника, који су стекли право на пензију по новом закону. Машиновође и возовође по старом закону примају највише 1180 динара пензије месечно, док би по новом закону тај исти пензионар примао 2065. динара.

Удружење Железничких Пензионера обратило се још у јуну ове године министру саобраћаја са опширном представком, у којој су изложене све њихове материјалне тешкоће, које би биле у неколико ублажене кад би их закон изједначио са колегама, пензионисаним по новом закону. У својој претставци пензионери су захтевали за буду путем додатка на скупоћу изједначени са осталим државним пензионерима, чије су плате биле равне њиховим платама. Као једно друго решење, пензионери су предлагали за буду, по новом закону, изједначени са својим друговима.

Из министарства саобраћаја одговорено је управи Удружења за цела ова ствар спада у надлежност министра финансија. Данас, после конференције у сали кафане „Бајлони“, која је одржана јуче после подне, пензионари ће посетити г. министра финансија и изложити њему своје захтеве. Заједно са представницима управе Удружења, ући ће у ову депутацију и представници железничких пензионера из унутрашњости, који данас пре подне долазе у Београд

Деведесет година државне управе

1835.—1925.

— ПОДАТЦИ О ИЗВРШНОЈ ВЛАСТИ У СРБИЈИ И КРАЉЕВИНИ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА ОД 1811.—13., 1835. и 1839.—1925. —

19.

МИНИСТАРСТВО ВОЈНО

— 1862 — 1918 —

Министарство Војно и Морнарице

1918 — 1925

По доношењу Сретењског Устава 1835., за првога попечитеља војеног наименован је **Милета Радојковић**.

Од фебруара 1839. год., попечитељ внутрених дјела био је и војени, све до 13 априла 1862. Последњи је био Никола Христић. По новом устројству о централној управи, за првог министра војног наименован је 13. априла 1862 год., француски инжињерски пуковник, **Иполит Монден**.

1862 — 1882

Миливоје Петровић-Блазнавац: 2. 4. 1865 — 21 6. 1868.

МИЛИВОЈЕ ПЕТРОВИЋ-БЛАЗНАВАЦ
кнежевски намесник 1868.—72., министар председник и војни 1872—3., војни и грађевина 1865.—8.

Јован Бели-Марковић: 21. 6. 1868 — 10. 8. 1872.

Генерал ЈОВАН БЕЛИМАРКОВИЋ
краљевски намесник 1889.—93., министар грађевина 1868.—72., министар војни 1868.—72. и 1873., унутрашњих дела 1889. (један дан).

Миливоје Петровић-Блазнавац: 10. 8. 1872 — 24. 3. 1873.

Јован Бели-Марковић:* 25. 3. 1873 — 2. 4. 1873.

Милојко Лешјанин: 2. 4. 1873 — 22. 10. 1873.

МИЛОЈКО ЛЕШЈАНИН
министар војни 1873., 1880.—82.

Коста Протић: 22. 10. 1873 — 19. 8. 1875.

Генерал КОСТА ПРОТИЋ
краљевски намесник, председник владе 1889. (један дан), министар војни 1873.—75., 1888.—9., грађевина 1883.—4., 1885.—8.

Тихомиљ Николић: 19. 8. 1875 — 4. 11. 1876.

Сава Грујић: 4. 11. 1876 — 1. 10 1878.

Јован Мишковић: 1. 10. 1878 — 21. 10. 1880.

Милојко Лешјанин: 21. 10. 1880 — 12. 2. 1882.

—

(До пред проглас Краљевине).

---

*Црним означују **заступнике** министра војног.

Нова Арбанска Банка

РИМ. — (Изв. „Правди"). — Један италијански банкар успешно је завршио преговоре са арбанском владом о оснивању Арбанске Банке у Тирани. Та банка би имала да изда нови арбански новац, а да свој рад заснује на капиталу од 12 и по милиона златних франака. На челу те банке, у којој би биле заинтересоване: „Банка ди Рома", „Банка комерцијале Италијана", „Банка национале ди кредито" и т. д., стајао би Алберти. Банка би првенствено имала да ступи у везу са нашим банкама у Београду, Загребу и Љубљани.

Отварање домаћичке школе на Косову

— Рад Одбора Госпођа „Кнегиња Љубица" —

Доле, на Југу, жене раде. И раде доста истрајно и доста одушевљено. „Правда" је већ то забележила. И рад Београдског Женског Друштва, и Друштва „Кнегиња Љубица", и Кола Српских Сестара. Отвориле су се женске радничке школе, у којима се младе девојчице уче раду и у коме се васпитају. То им је у место средњих школа. И ни мало горе. На против, најлепша школа за наше младе девојке, у којој требају да се васпитају као домаћице и у којој требају таква знања и да стекну. У Србији свака варош и варошица има те радничке школе. И оне су кроз толики низ година показале, од колико су значаја и од какве особите важности.

На Косову се ових дана отвара једна таква школа, и то у Штимљу. Пре неколико дана отпутовале су тамо управитељица те школе г-ђица Страхињићева са својом помоћницом и г-ђица Савка Радичевићева, главни секретар Одбора Госпођа „Кнегиња Љубица". Школа ће се звати домаћичка, као што се њихови курсеви зову домаћички. И биће у Дому Милосрђа Одбора Госпођа „Кнегиња Љубица". Курс ће трајати три месеца. Посећиваће за све девојке од 15 година из Косовске Митровице, Урошевца, Призрена и Граховца. После три месеца, домаћички курс завршиће рад. Тада ће се отворити за сеоске девојке, пошто оне неће моћи да походе овај због пољских радова.

Курс ће свакако бити од особитог значаја. И нарочито с тога што ће кроз њега проћи толике младе девојке, које можда до сада нису ни походиле школу — изузев основну — и који ће за њих бити од лепе користи.

Отварање школе извршиће се на рођен дан престолонаследников, пошто је он заштитник Дома Милосрђа. Иначе у Дому је Одбор Госпођа „Кнегиња Љубица" све учинио, како би домаћичка школа најлепше могла да ради. Ваља напоменути да имају великих тешкоћа због тога што воде немају у близини, али би министарство пољопривред — што је иначе и обећало — требало с тога што пре омогућити довођење воде из села Рачка. То заслужују и оволики напори и рад „Кнегиње Љубице", осим тога што тамошњем свету треба одмах дати ту најосновнију животну потребу.

Писма из Војводине

НОВИ САД. — Нема културније покрајине у нашој Краљевини и нема мирнијих људи, вреднијих и раденијих, него што је Војводина и њени људи. Богата, са селима која често пута броје више становника него вароши у Србији, са великим плодним пољима, пуна традиције и наше историје, са једним национализмом нарочите врсте, „србовањем", још неупрљаним и незараженим послератном грамзљивошћу ратних богаташа и поратних патриота, она је збиља једна очувани наш крај, ризница националног и економског богатства, приступачна сваком добром покрету, послушна и мирна. Па ипак:

Војводина је заборављена.

Још нешто више: она је систематски тучена од свих могућих влада, од свакога из Београда, Загреба и Љубљане исмејавана и потцењивана до неразумевања. Створили су фаму да је она земља кабареа и поспаних мозгова, да је неспособна за рад и успех, да само једе рибље паприкаше и гуши се у салу својих трбуха, да је мађарска, још увек несигурна, у националном смислу слична трговцу који је једном банкротирао. А све ово, сви ти закључци, без икакве дубље студије, без чвршће основе, без јачих повода. Из једне немарности, словенске пасије да се пљује на своје, да се свој оговара са туђином неком сладошћу, да се ужива у пропасти његовој. Јер када се говори о Војводини, ставља суд о њој, мора се правити велика разлика између

Вароши и Села Војводине.

Не представља Нови Сад, Суботица и Сомбор Војводину. Велики су то градови њени, заражени још увек хохштаплерском мађарском културом, пуни јеврејских полуинтелигената, бележничких чиновника и трговчића, што већином носе монокл и беле рукавице и сматрају шими и танго за највећу манифестацију културе, што се клањају — слатка понизна и љубим руке — и својом љубазношћу и понашањем изазивају у вама жељу да им развучете шамар и згазите као непотребне црве. То није Војводина. Није она ни у њеној интелигенцији у овим градовима. Јер младих још нема а стари су некако збуњени, неспособни за волеле реч у данашњим приликама, у конкуренцији са што гута живе људе. Па их видите, те старе борце, како смирени пију [illegible] или се по цео дан, попут једног професора, тегле на штранду, сунчају на песку и бацају сву мржњу на србијанце. Ни то није Војводина.

Али када се зађе у њене мање градове, у њена села, брзо се упознаје она стара, од целог [illegible] идеализована Војводина. Богати сељачки домови и мирни српски крајеви, поштени и као деца наивни људи, са једном великом вером у Београд, са вером коју ништа не може да помути. Па култура на све стране и патриотизам. Непомућене оне старе и националне песме и чаше и боцали са сликом Краља Петра, Цара Лазара и наших јунака. И поштење и велика воља да се све учини за државу, да се опере ружно име што им се сваки час баца у лице: мађарон. Ето то је Војводина. У својим посланицима, који су већином сељаци, у [illegible] кућа што за свако место очима, у љубави за државом — не у Новом Саду и Суботици.

И када се све то сазна, види и осети, намеће се питање: зашто се тако поступа са Војводином? Чији је то интерес и коме то годи да се она пљује, да се систематски руши велики један национални кредит, тера на револт и стварање борбеног фронта. Јер не треба заборавити једну чињеницу:

Војводина се буни.

Можда су то и политичке махинације, можда је то акција људи који хоће на власт, али је факат: Пет година је она ћутала и као добро дете трпела све, са једним осмехом и вером да је то све привремено, да ће проћи и да брат нема интереса од пропасти брата. Али су по селима зашли људи и сељак слуша чудне речи: да постоји само интерес и ништа више, конкуренција покрајина, интереса и економска борба.

Он у то још није поверовао. Али ће поверовати ако се и даље буде осећао овако. И онда ето још једне ране на нашем националном телу, ето још једног проблема, чудотворног и зато штетнијег. У низу проблема што вас муче тај ће се проблем звати: проблем Војводине.

Богољуб Јовановић

Сајам у Сарајеву

САРАЈЕВО. — (Изв. „Правди"). — Од 21.—23. овог месеца одржа ћесе овде велики сајам. За овај сајам је врло велико интересовање и биће велико учествовање, само се очекује да ли ће министар саобраћаја одобрити попуст. Неки трговци са Крфа најавили су свој долазак.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

Интересна стопа у Аустрији. — Управни одбор Аустријске Народне Банке једнолушно је одлучио да се смањи интересна стопа за 1%, пошто се установа лепо развија и пошто је стално монетарно ликвидна. (Кор. Биро).

Повишење вредности немачким индустријским облигацијама. — Немачки „Рајхсанцајгер" од 29. августа објављује уредбу, која садржава план за пријаву старе својине над индустријским облигацијама према параграфу 39. закона о подизању вредности (Ауфвертунгсгезец, Рајхсгезецблат 1925 1. део, 31.). Само код позива који одговарају пропису ступа на снагу рок од четири недеља по параграфу 39. Према овоме ће ваља сви досадашњи позиви бити неважећи и мораће бити поновљени. Било би добро пожурити са пријавама, пошто се неће продужити рок пријаве.

Удео Пољске у Аустро-Угарској Банци — Према споразуму држава наследница повећан је удео Пољске при ликвидацији бивше Аустро-Угарске Банке за 25.521 фунту, 70.892 долара и 240.141 француских франака. До сад је пољско министарство финансија примило на име свога удела у бившој Аустро-Угарској Банци 18 милиона зл. круна.

Филиала Совјетске Банке у Паризу. — Француска влада дала је пристанак да се у Паризу отвори филијала совјетске државне задружне банке. Отварање нове филијале извршиће се још ових дана. Главни ће јој задатак бити да финансира набавке, које у Француској и Белгији врши „Центросојуз".

Поштанска Штедионица у Данској. — Данска влада спрема предлог закона, којим се и у Данској уводи корисна установа Поштанске Штедионице. Услед одличне организације мале штедње и кредита у напредној Данској до сад се није у толикој мери била осетила потреба за том установом, али се она сад ипак оснива с обзиром на користи и олакшице, које Поштанска Штедионица пружа самој држави.

Нема повишења цене брикета у Немачкој. — Организације немачких трговаца угљем на велико повукле су ранију одлуку о повећању цене брикету и решили су, у споразуму са рударским организацијама, да за сада остану досадашње цене.

БЕРЗЕ

Београдска берза. — Јуче су нотирани ови највиши курсеви: Лондон 273; Париз 265; Њујорк 56,20; Женева 1087; Трст—Милано 225.50; Праг 166,65; Амстердам 23.70; Солун 86; Берлин 13.39; Беч 7,94; Софија 40.75; Пешта 0.07191; Варшава (1 злоти) 10.

Ратна штета је ишла по 296; 7% зајам 78.75; 4% аграрне 42,50.

Народна Банка (последња тражња) 3500; Београдска Трговачка Банка 170—190; Извозна Банка (последња тражња) 920; Бродарско Друштво 620.

Циришка Берза: Београд 9.2125; Њујорк 5.1775; Брисел 23.20; Лондон 25.111; Милано 20.61; Париз 24,32; Праг 15.32; Букурешт 2.575.

Продуктна берза у Њујорку. — Пшеница црвена 166,75; тврда 166,75; кукуруз 113.75; зоб 48⁷/₈.

Продуктна берза у Чикагу. — Пшеница за септембар 154,75, за децембар 154,75, за мај 158¹/₈; кукуруз 99,75 за децембар 87,75, за мај 91⁷/₈; зоб за септембар 39¹/₈, за децембар 43, за мај 46⁷/₈; раж за септембар 92, за децембар 96,75, за мај 102,25.

ЗА НАШУ ДЕЦУ

Загонетке Драг. В. Илића (Ваљево)

Примили смо, поред досадашњих, правилно решење загонетака Драг. В. Илића (Ваљево) још од **Вукашина Ј. Богдановића**, сврш. уч. 2. разр. гимн., Буковица (код Ивањице), и **Вукосаве Атанацковић**, сврш. ученице 2. разр. гимн., из Куршумлије. Атанацковићева је уједно одговорила на прву серију питања „Правде" (из броја од 7. августа). У одговорима је направила две веће грешке, али је за то на нека друга питања одговорила врло прецизно.

За пола сата у Беч

Кад је овомад дунуо онај страшни циклон, мала Евица, којој је пуна глава дечијих приповетки, од Робинзона па на даље, замисли се и најзад ће упитати:

— А кад би сад неко имао при руци једрилицу, јер би са овим ветром могао стићи за пола сата у Беч?

Одговори уредништва

М. Т. — Ивањица: Ствари чији дупликат шаљете, примљене су у своје време, и то су прве две употребљене а друге две нису.

М. Б. Гав. — Крагујевац: Шаљите краће ствари. Послато ће се употребити ако буде могуће.

СОКО-БАЊА

Нема земље у Европи, чини ми се, која има више бања (терми, минералних и климатских) од наше богате и лепе земље. Скоро, сваки крај наше земље од Триглава до Битоља има по једну или више бања.

Све се те бање налазе у лепим романтичним и шумовитим пределима, који по лепоти природе, ни мало не уступају место светским бањама у Немачкој, Француској Швајцарској — сем, што им не достаје модерно уређење и модерни камфор европских бања.

У једну од тих романтичних бања спада и романтична — Соко Бања која се налази у срезу Соко Бањском округа Нишкога испод самога подножја горостасне „Озрен“ планине — 30 км. удаљена од Алексинца.

Планина ова обрасла је сва густом липом, буковом и лесковом гором — пропарана дивљим ливадама са зеленом, бујном, травом и пуно планинскога цвећа, које просто опија и заноси човека својим силним пријатним мирисом.

То је наша Швајцарска.

Бања ова налази се на 500 м. надморске висине.

Иста располаже са три велика извора: два топла и један хладан. Један најтоплији око 45—50 степени извире у средини бање — у парку; — други зв. „Бањица“ извире у предграђу бање; чија јачина топлоте износи 20—30 степени; а трећи хладан зван „Врело“ извире испод једне велике стене — у дну клисуре, где се налази велики парк од самих четинара.

Сва три ова извора обилују са великом количином воде.

Први најтоплији извор има два, велика, бетонирана базена, и 8 када — поплочана мермерним белим плочицама, — које су врло дубоке и простране, да се могу једновремено купати по 4 лица — као какви мали базени.

Извор, пак зв. Бањица, има такође два велика четвороугаона базена и 4 каде, чија је кубатура веома мала, да се у њима не може купати више од 1 лица.

Базени и каде првог извора налазе се у старој згради, која је остала од Турака — па су доцније под владавином Кнеза Милоша дозидане и каде, а базени и каде извора зв. „Бањице“ налазе се у великој, ново саздавој, у Швајцарском стилу, згради, — коју је подигло пред европски рат Сокобањско Хидротехничко Друштво, у чијој се концесији налази ова Бања неколико година па и данас — благодарећи енергичности и заузимљивости чланова управе тога Друштва.

Трећи извор је један велики извор врло хладне воде — скоро испод нуле — из кога се снабдева цела бања, прохладном, пијаћом, планинском водом, какву ни једна бања нема — а, једновремено и базени и каде добијају воду из овог извора за расхлађивање топле воде.

Ниже, одмах испод овог „Врела“, налази се једно вештачко језеро, кроз које протиче сва вода која извире из „Врела“, — на коме се налазе чамци за забаву бањских гостију.

Ваздух је увек свеж и чист — прохладан — и необично дејствује — на поправку на све оне, који су боловали или сада болују од грудних болести, нервозе, неурастеније, малокрвности и малаксалости.

Први топао извор лечи реуматизам, ишијас гихт, а други „Бањица“ малокрвност бледило, нервозу и женске болести и то врло успешно — ову другу воду неки пију после купања.

Околина бање је јединствено лепа и има дивних места за прављење излета.

Најлепше је место зв. „Рипаљка“, пола сата удаљено од Бање на Озрену, где се налази једно велико врело, а у непосредној близини извора велики водопад од 100 метара, где мисле да подигну електричну централу за електрично осветљење бање, и ради искоришћавања електричне енергије на разне индустријске сврхе, а нарочито за стругаре, пошто око овога водопада има читавих комплекса здраве шуме.

За овим врло су интересантни излети до Соко Града, који се налази на једној огромно високој литици, коју је засекла река Моравица; затим на извор зв. „Лептерија“, на извор реке Моравице — код села Читлука, — па до села Ресника, а најинтересантније је до највећег врха Озрена — зв. „Оштра Чука“ — одакле се добија огромни видик на све стране и види велики део наше земље, али, на жалост, наш свет није још толико схватљив за овако мало даље излете.

Многи праве излете и на планину зв. „Ртањ“ која је висока 1600 м. и која се налази неколико километара од бање, на који многи пођу — ал се врате пре него ли доспу до подножја.

Пут, којим се иде од железничке станице Алексинац па до бање води кроз једну врло интересантну и романтичну клисуру, кроз коју тече река Моравица.

Ове године није било много гостију — свакојако због рђавог времена — али је било око 200 скаута и планинки из разних крајева наше домовине: Београда, Земуна Бечкерека, Загреба, Осека и других места.

Логоре су своје били пласирали на ливадама више хладног извора Врела, и извору „Рипаљци“, провели су месец дана и за све време бављења давали су необичну живост бањи, и били предмет посматрања због свог врло интересантног живота — строгог по правилима скаутизма.

Најзад, да напомена, да је ова бања једна од најјефтинијих, а нарочито је ове године била јефтина, да има свега и свачега, располаже са неколико хотела, станова има увек доста и у државној згради и по приватним становима са стварима — те се брзо реши то станбено питање, — и не морају носити спаваће ствари, као по осталим бањама — те је неразумљиво — зашто свет избегава ову овако лепу и лековиту бању када и остале нису ништа боље уређене од ове бање.

М. Ристић

ПОЗОРИШТЕ

Премијера „Бијeдне Маре“

У суботу се даје у Новој Згради први пут „Бијeдна Мара“ драма од Нике Бартуловића, познатог нашег књижевника, који се са овим комадом први пут показује београдској публици, уједно и као редитељ.

У комаду играју наши најбољи драмски уметници г. г. Михаило Миловановић, Златковић, В. Јовановић, Раденковић, Сотировић, Антонијевић, Филиповић, и г-ђе А. Паранос, Арсеновић, Дана Петровић, Милошевић и Л. Дуталић.

Г-ђа Петровић и г. Миловановић појављују се овога вечера први пут на нашој позорници.

МУЗИКА

Ествигови концерти

Концерти славног тенористе Карла Агарда Ествига, члана бечке државне опере, биће одржани у свечаној дворани Универзитета 20., 22. и 24 септембра. Улазнице у стоваришту клавира „Лира“, Теразије 5.

Београдски живот

Народно Позориште: (20) „Аида“.

Народни Музеј: (Милоша Великог ул. 58) Отворен је за београдску публику недељом и празником од 9—12 часова, а за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

[illegible] клуб: Читаоница је отворена сваког дана од 9—12 и од 17—21 час. Приступ слободан.

Читаоница С. Т. М.: (Зелени Венац 17) Отворена је радним данима од 15—18 а недељом од 9—12 часова.

Етнографски музеј: (Угао Бирчанинове и Милоша Великог улице) Отворен од 9—12 и од 15—18 а недељом од 9—12 часова; за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Библиотека „Земгор“ (Палата [illegible] Банке) отворена је преко целог дана.

БИОСКОПИ

Касина: (16) „Друштвени морал“ (Глорија Свансон)

Луксор: (16) „Краљица лутала“.

Париз: (15) „Како се хватају мужеви“.

Витаскоп: (15) „Циркус Фарини“.

Дежурне апотеке: Шумић (Кушаковић), Кнежев Споменик 2; Милић, Босанска 8; Секулић, Таковска 27; Црвени Крст, Београдска 2; Бож. Једић, Краља Александра 89.

РЕД ВОЖЊЕ

ПОЛАЗАК ВОЗОВА: За Ниш: Симплон 19.05; убрзани 12.05, 23.30; путнички 6.00; војно-путнички за Скопље 16.45, 21.55. — **За Пожаревац:** .20, 14.50. — **За Младеновац:** мешовити 18.10. — **За Сталаћ (Ужице):** 15.50. — **За Суботицу:** брзи .10 (Праг), 19.32 (Варшава); путнички 6.00, 12.35, 22.30. — **За Загреб:** симплон 14.40; брзи 7.40 (Милано, Минхен, Берлин), 10.10 (Трст), 22.05 (Беч); путнички 5.10, 14.00, 23.10. — **За Велики Бечкерек** (брод полази за Панчево): 5.30, 12.15, 16.00, 17.00 (за брзи воз). — **За Нови Сад:** мешовити 6.30. — **За Вршац** (брод за Панчево): 6.00, 12.15, 9.30.

ДОЛАЗАК ВОЗОВА: Из Ниша: симплон 14.10; убрзани 17.45; брзи 6.30; путнички 6.00, 16.40, 0.25. — **Из Пожаревца:** 5.20, 21.30. — **Из Младеновца:** 4.30. — **Из Сталаћа (Ужица):** 7.55. — **Из Суботице:** путнички 7.10, 13.55, 19.24; брзи 9.05 (Варшава), 19.30 (Праг). — **Из Загреба:** симплон 4.35; брзи 6.40 (Беч); 7.25 (Трст); 22.00 (Милано, Берлин Минхен); путнички 5.40, 13.40, 21.25. — **Из Великог Бечкерека** (брод из Панчева долази): .45, 9.45, 11.45, 19.00. — **Из Новог Сада:** 4.05 — **Из Вршца** (бродом из Панчева): 9.45, 20.00.

САОБРАЋАЈ БРОДОВА

За и из Земуна сваких пола сата.

Београд — **Панчево** и обратно, **полазак у: 6, 8, 0, 12.15, 16, 17.15, 19.30, 21 и 23 часова; долазак у:** 4.15, 6, 8, 10, 12.15, 14.30, 17.30, **19 и 21** часова (Четвртком и недељом полази из Београда за Панчево последњи брод у 24 часова) **Са возом за В. Бечкерек** имају везу сви бродови који полазе из Београда у: 6 и 8 (воз 10.40), 12.15 (14.25), 17.30 (18.45 брзи и 20.05 обичан); **за Вршац у:** 12.15 (14.25), 17.15 (21). **Београд — Дубравица, полазак** часова, **долазак 11.30** — свакодневно **Београд—Шабац** свакодневно у 7 часова (у Забрежју и Палшу бродова имају везу са возовима). **Београд — Градиште — Голубац:** понедељником и четвртком у 19 часова. **Београд — Радујевац:** уторником и суботом у 19 часова. (Брод пристаје у Оршави и Турн-Северину) **Београд — Осек:** уторником, четвртком и суботом у 6 часова. **Београд Вел. Градиште** (шетни) редовни брод линије Београд — Дубравица продужује недељом пут у 11.45 за Дубравице до Вел. Градишта.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

За рођендан Наследника Престола

У недељу 6. овог месеца, на дан рођења Престолонаследника Петра, одржаће се, у 10.30 часова пре подне у Саборној Цркви свечано благодарење, коме ће присуствовати: заступник председника владе г. Марко Ђуричић са осталим министрима, генералитет, дипломатски кор и тако даље.

Министарство вера, у споразуму са председништвом владе, издаће наредбу да се на дан рођења Престолонаследника Петра одржи благодарење у свима црквама у држави.

Отпутовао г. Окенски

Пољски посланик на нашем Двору г. Окенски посетио је јуче помоћника министра спољних послова г. Марковића, да се пре одласка из Београда опрости са њим. Г. Окенски је синоћ отпутовао за Карлове Вари на једномесечно одсуство. За време одсуства г. Окенског ће замењивати отправник послова г. Стеван Фидлер Алберти.

Повратак г. Шебе

Чехословачки посланик на нашем Двору г. Шеба, који се сада налази у Далмацији, враћа се концем ове недеље преко Цетиња и Сарајева у Београд.

Протест г. Тимотијевића

Како је у каси Сремске Финансијске Управе у Вел. Орашју пронађен дефицит, то је услед тога обустављено свако исплаћивање инвалиде у томе срезу. Тим поводом г. Коста Тимотијевић нар. посланик, упутио је питање г. министру социјалне политике протестујући против таквог поступка, који инвалиде и инвалидске породице лишава и те потпоре. Г. Тимотијевић верује да ће се то одмах поправити, јер инвалиди нису дужни да трпе због неисправности чиновника према држави.

Одгођен састанак Великог Духовног Суда

Велики Духовни Суд, који је требао да се састане пре три дана у Сремским Карловцима, одложио је своју седницу због немања кредита.

Питање Консуларне Академије

Београдска Трговачка Комора намерава, да као наставак акције за реформу консуларне службе коју је започела још приликом прошлогодишњег конгреса привредника, поведе реч о отварању Консуларне Академије. Позната је ствар, да је једна комисија при Мин. Просвете недавно израдила део плана о организовању те школе а уз то су у буџетским дванаестинама предвиђени и кредити за њено отварање. Комора ће то питање покренути на конференцији која треба да се одржи по закључку привредничког конгреса 19-20 септембра.

Обустава промета због поплаве у Чехословачкој

У Чехословачкој обустављен је због велике поплаве целокупни саобраћај до даље наредбе за станице: Усти над Лабом, Прекладиште и Красно Брезно Прекладиште. Пошиљке већ испослате за та места, задржаће се на путу и ставиће се пошиљаоцу на расположење.

Кауција за вагоне

Велики број извозника, преко својих професионалних организација упућују на Владу захтев, да се укине кауција за вагоне који се паручују. Они тврде, да је то потребно у данашње време више но икада раније због новчане кризе, при којој кауције, претстављајући бесплодне новчане улоге, падају одвећ тешко на привреду.

У колико би државне железнице хтеле кауцију сматрати као гарантију, оне могу ослобођење од ње ограничити само на оне фирме и предузећа која су им позната као солидна.

Довршење инфективног одељења болнице

Министарство грађевина одобрило је кредит за довршење инфективног одељења Опште Државне Болнице на Врачару и то за израду канала и водовода 556 хиљада динара.

Зграда Ужичке Гимназије

Министарство грађевина одобрило је кредит од 172 хиљаде динара за довршење зграде ужичке гимназије.

Завршен штрајк радника у Броду

Штрајк радника творнице покућанства у Броду, који је избио због намераваног снижења надница за 10% од стране власника, завршио се победом радника.

Продужен рок за лечење инвалида по бањама

Министар социјалне политике продужио је рок за бесплатно лечење инвалида до 1. октобра тек. године и то за следеће бање: Врњце, Ковиљачу, Рибарску Бању Матарушку и Врањску Бању.

– ПОДЛИСТАК „ПРАВДЕ“ — 63)

Пјер Марoдон

Зелени диамант

Сусед се све више и више интересовао брбљањем младе жене, чији смешан нарав, фамилијарни манири и прост улични говор учинише да он, и против своје воље, изађе из резервисаности, коју изгледа беше наметнуо себи. Он поручи шампањац и његова суседка пристаде да пије са њим, пошто је без много устезања већ била села поред њега.

— У ваше здравље Лујзетице! рече он такође фамилијарним тоном, подигавши пуну чашу.

— У ваше здравље, госпон!.. Госпон, како?

— Феликс!

— Феликс! Ах! узвикну млада жена одједном сањалачким тоном и са погледом упртим у даљину, ја сам познавала једног Феликса у своје време... и он може рећи да сам га ја заиста волела... тога монструозног човека!..

Господин се осмехивао, попуштајући и примајући се све више и више. Лујзети се беше повратило њено расположење и враћена веселост; она је сипала чашу за чашом своме суседу, а овај је, са зажагреним образима, пио без мере. Мало по мало, он се распалио и постаде и сувише смео.

— Ох! но! но! успротиви се Лујзета, пазите! Гледају вас!.. Ах! али, пст! ја морам већ да се губим, време је! Гле! још једну чашу за тебе, драги мој Феликсе!... Ох! ох! додаде брзо Лујзета, са збуњеним изразом на лицу, молим вас опростите, госпон Феликс, ја те ослових са ти!

— Не мари ништа,.. не мари ништа!.. Ти си једна прекрасна Лујзетица!..

Господин није показивао више ни мало резервисаности. Он се љуљао на седишту, певушио је звиждао по такту оркестра. Испразни се и трећа боца шампањца. Млада жена је непрекидно сипала...

— Али ти, ти не пијеш? примети Феликс.

— Ја не пијем? Мислиш?.. Она принесе чашу устима али једним брзим покретом када њен сусед беше окренуо главу на другу страну, она садржину из чаше изручи на ћилим. Да је њен сусед имао потпуно присуство духа, он би приметио да је млада жена већ више пута учинила тај покрет. Али са полузатвореним очима, са задовољством, заборавивши већ одавно на пристојност и углађеност, он је све више и више тонуо у пијанство.

— Лујзетице! протепа он са отежалим језиком.

— Овде сам!

— Лујзетице, хоћеш ли да ти кажем?

— Ти хоћеш нешто да ми понудиш!..

— Лујзетице! ја те обожавам!

— Добро! Али, реци ми, зар се то ради овде!.. Кад би смо стигли одавде...

— Како.., како ти хоћеш,.. Келнер рачун!

Да би платио, он из једног унутарњег џепа на прслуку извади доста замашан буђелар, по коме поче да претура. У очима младе жене одједном букну неки чудан пламен. Она је пратила његове покрете. Један велики жућкаст коверат, доста дебео и квадратног облика, видео се у буђелару, међу другим хартијама. Пламен у жениним очима постаде још јачи. И поред тога што је био пијан, човек нагло подиже главу са узнемиреним изразом на лицу. Лујзета, заваљена на своме седишту, са полуотвореним очима, изгледала је као да спава. Феликс плати вечеру за обадвоје и врати буђелар у унутрашњи џеп. Затим, Лујзета и он напустише ресторан.

Напољу хладан ваздух освежи човека.

— Ах! сад ми је боље! рече он удахнувши пуним плућима свеж ноћни ваздух.

Млада жена се чврсто ухвати за његову руку.

— Можда, али код мене не иде све како треба! Зашто се ова земља окреће?

Он прсну у смех.

— Лујзета ти си пијана.

— Ја? Како то можеш рећи!... Чујеш, узми и повезли Бигуди!... Немој да је изгубиш, чујеш!... Где ти водиш мене? уздахну млада жена после неколико корака.. Ја хоћу да се вратим у мој стан... Болесна сам... Рекла бих као да сам у неким страшним планинама... Ти си томе крив... Врати ме у мој стан.. ено све се окреће око мене!...

— Ослони се на моју руку, проћиће то!...

— Да... Али ја хоћу да се вратим у мој стан... Хотел ди Парк, соба број 27... протепа она.

— Наставиће се

Род грожђа и маслина на Крфу

Краљевски конзулат на Крфу извештава министарство иностраних дела, да се предвиђа род грожђа на острву Крфу толиким, да ће дати око 40.000 хектолитара вина. Род маслина исто је тако веома добар и цени се да ће Крф ове године продуковати око 13 милиона кгр. уља.

У осталој Грчкој лоза је добро родила, док је маслина много подбацила.

Берба грожђа и дувана у Херцеговини

Грожђе ове године није добро понело у Херцеговини. Велике суше и врућине много су нашкодиле грожђу. Жега је скоро сасвим спалила лишће и донекле уништила плод. Зато је опет дуван изванредно доброг квалитета и добро родио. Двогодишња берба боља је од свих предходних од неколико година на овамо.

Пољопривредна изложба у Ужицу

Окружна пољопривредна подружница за ужичку област приређује пољопривредну изложбу у Ужицу 8. новембра тек. године. На изложби биће изложени продукти воћарства и ратарства као и алати. Српско Пољопривредно Друштво помогло је ту изложбу са 10.000 динара.

Велики Кермес

Друштво за уређење и улепшавање Предграђа „Војводе Степе", приређује 6. ов. м. у 6 часова по подне Велики Кермес. Како је тог дана и дан рођења Њ. В. Престолонаследника Петра, то ће пре овога кермеса бити приређено народно весеље, које ће почети још у 10 часова истог дана. И народно весеље и кермес, одржаће се на платоу предграђа уз суделовање музике Краљеве Гарде, са интересантном лутријом и игранком. Чист приход употребиће се за подизање основне школе на овом предграђу. Улазница за кермес 10 динара од особе а за народно весеље добровољни прилог.

Помоћ Њивичанима

Г. Петар С. Јовановић, трговац из Београда приложио је преко редакције „Правде" прилог од 100.- динара, као помоћ пострадалом становништву од пожара у селу Њивичанима код Штипа.

Комунистички списи

Пре два дана београдска полиција је ушла у траг једној кумунистичкој брошури за коју је обавештена да се у великом броју растура међу бившим члановима комунистичке организације. После успешног трагања полицији је пао у руке један примерак те брошуре која носи назим „Теорија економског преображаја". Књига је познато дело комунисте Бухарина а преведена је са немачког језика. Како је на насловној страни књиге стојало да је превео „Н. П." полиција се постарала да пронађе и преводиоца, и он је јуче приведен управи града. Преводилац књиге и растурач је г. Настас Р. Петровић, секретар Савеза Банкарских Чиновника, са станом у Кичевској улици број 21. Г. Петровић је на основу признања и утврђених факата ухапшен. Приликом претреса његовог стана који је одмах затим и претресен, пронађено је око 3000 комада још нерастурених брошура. Јуче пре подне, полиција је спровела г. Петровића суду заједно са оптужбом. Г. Петровић је оптужен по члану 1. закона о заштити државе. Поводом овога случаја саслушане су још неке личности али, како изгледа, даље хапшења се неће вршити.

Новорођенче пред Материнским Удружењем

Позорник-жандарм са линије „Западни Врачар" нашао је јуче око 6 часова изјутра пред зградом „Материнског Удружења" једно мушко новорођенче старо два — до три месеца, које је од стране непознате матере било тамо остављено. Дете је предато Материнском Удружењу, а за непознатом матером наређено је трагање.

Друштвени живот

—:—

ВЕНЧАЊЕ — **Г. Радомир М. Петровић,** трг. члан фирме Анастас Павловић, извештава своје сроднике и пријатеље, да ће се у недељу 6. ов. мес. у 7 часова ујутру венчати у Саборној цркви, са госпођицом **Анђом** ћерком г-ђе и г. Олге и Тасе Перашића трг. овд. Нарочитих позивница неће бити. Честитања у цркви. 11500

БЕЛЕШКЕ

—:—

„МУЛЕН РУЖ". — Дирекција Театра и Варијетеа „Мулен Руж", Јаншићева 11, преко од Академије Наука, извештава п. грађанство, да 8. ов. мес. у четвртак почиње рад са строго фамилијарним интересантним програмом и моли п. грађанство за посету. 11342

ПОМЕН. — Бориславу—Борку Тодоровићу, бив. директору Државне Трговачке Академије даће ожалошћена породица **четрдесетодневни помен у суботу 5 ов. мес. у 11 час. у Вознесенској цркви.** 11482

ЧИТУЉА. — Ленка, удова пок. Димитрија Лазаревића, ћурчије из Београда, а мати Милутина Лазаревића, бив. ђенералштабног пуковника, преминула је јуче. Опело данас у 10 сати пре подне у цркви Св. Николе на Новом Гробљу. 11544

— ФЕЉТОН „ПРАВДЕ" —

ТРГОВЧЕВА ЖЕНА

— *Ж. — Х. Рони старији* —

Да ли су Енглези поштенији но ми? рече Жак Детен. Части ми, не!- Они, кад су поштени, изражавају то само са више важности, и ништа више. Број ваљаних људи на сто становника, колико и код нас.

А да ли је код Енглескиња врлина јаче развијена но код Францускиња? Опет не! Њихова честитост је одвећ надувана а порок скривен: само у Лондону има, од прилике, две стотине педесет хиљада дама, које живе од њиховог најинтимнијег капитала.,. Дакле, ви ме нећете ваљда уверавати да изузев њих све остале Лондонкиње живе честитим животом.

Маните! Нема покваренијe женске душе но што је она крчмарка, која је једног свог неотменог, противника помоћу стрихнина послала — његовим прецима!

* * *

Оно што су многи посматрачи констатовали, то је ексцентричан облик (ексцентричан занос), у коме се порок, полу-порок или четвртина порока јављају у Енглеској. Примера ради да наведем гђу Едиту Ридапл и њеног угурсуза мужа, чији ми је случај, то смем рећи, врло интимно познат..,

Ридапл мора бити распоређен у категорију рђавих људи, при свем том што има неколико неодређених олакшавајућих особина.,. Његова жена... не знам. У сваком случају, то није једно рђаво створење! Саопштићу вам укратко мој доживљај.

У то време Ридапл је био трговац у Ситију — што је и данас — али он тада још није био богат као данас, јер данас плива у банкнотама здраве валуте. Кад сам га ја упознао, он је био у великим неприликама и истовремено је вукао за реп Белзебута и Луцифера. Многи његови послови су били у опасности да пропадну а и он сам такође.

Како сам се упознао са њим? Тога се више тачно не сећам. Зашто сам га посећивао. За дивно чудо, тога се сећам; то је било због његове жене, дивне и очаравајуће мисис Едита, једне од оних Енглескиња чија је кожа исто тако светла и фина, као најлепши цветни крунични листићи, овлажена капљицама росе. А какве очи, Господе! Све нијансе узбурканог мора.,. Затим коса, која кад се расплете, покрива жену као неки огртач од свиле и злата.

Кад сам је видео, нисам могао а да не осетим неки немир, који је бивао све већи при доцнијим сусретима: верујем чак да ме ни једно створење са дугом косом (та су створења у оно доба била жене) није јаче узбудило но она. Она је знала своју моћ и примала је удварања са једном љупкошћу која је допуштала лаки флирт, али је умела да одржи кандидате на пристојној раздаљини.

* * *

Ридапл је такође познавао „савршенства" своје супруге и ја верујем да је он имао поверења у њу. Он је овда-онда бацио по који поглед на удвараче, као да је хтео да истовремено одмери њихову жељу и њихову куповну или продајну вредност. Сигуран сам да је мене ценио нарочито, јер је знао да располажем са једним од највећих богастава у Француској, што је ипак значило нешто, и ако је било с друге стране Ла Манша.

И догоди се...

Једног јутра ми пријавише посету Ридапла, који ми рече задихано!

— Драги мој, ја се налазим у једној великој неприлици. Преживљавам један тежак моменат. Пет стотина гвинеја (око 150.000 динара) и ја бих био спашен...

Он ме чврсто погледа, оклеваше једно пола секунда и рече ми отворено:

— Ви сигурно желите да се усавршите у енглеском језику. Човек се у језику може добро усавршити једино ако разговара са дамама. Хоћете ли да вам гђа Ридапл даје часове... за два или три месеца?

Ја сам добар један тренутак остао нем, на врхунцу запрепашћења. Моја одлука ипак би донета без закашњења, и ја повиках чим ми се поврати глас:

— Пристајем!

— Добро! који дан одређујете ви? Ја мислим да би уторак био најподеснији.

— Добро, нека буде уторак!..

— Што се тиче суме, мени је хитно потребно, одмах!

Он донесе један чек, а следећег уторника, ја сам чекао Едиту Ридапл.

Први час је био чудан. Едита је била утонула у једно дубоко и хладно ћутање.

— Ви знате? упитах је ја.

— Знам.

— И ви сте.. пристали?

— Јесам.

— Без жаљења?..

— Ово није била прилика за то! То се разуме само по себи, зар не? Дакле, мора се!

Она то рече са толико чврстине да девет од сто мојих скрупула ишчезоше.. Да, и тако настаде меланхолија:

* * *

Та меланхолија је владала још и следећих уторака. Едита је и даље задржала своје расхлађујуће ћутање, а њено држање је уносило још више хладноће, тако да сам јој више пута понудио да јој вратим њену слободу. Њу је изгледа необично љутио тај предлог а она је била тако лепа, тако лепа да и поред свега...

Шестог уторника догоди се једна промена, Ја се осетих нагло обгрљен Едитиним рукама, док је она шапутала неке нежне речи.

Неколико минута доцније, она плакаше, јецала је:

— Учинила сам грех! Учинила сам грех! изневерила сам његово поверење!.

Ја сам то слушао са доста тупим изразом лица и мало очаран, јер најзад!...

Она на послетку обриса сузе марамицом и рече ми са умиљатошћу:

Опростите ми... јер то није ваша кривица, зар не?

* * *

Ја сам још мислио на чудно Едитино кајање, сутрадан изјутра, кад ми телефонско звонце најави посету Ридапла. Са једним неодређеним изразом лица, он изусти неколико барометарских посматрања, а затим:

— Ето, рече он сасвим хладно, Едита ми је рекла све... То је непријатно.., Ја то нисам хтео.,. Али ви, можда... на против.

Као и раније, он ме погледа право у очи.

— Ја, наравно, одговорих му.

— Дакле, ви би сте желели?...

То ми се учини тако огромно да ја једино могох да климнем главом у знак пристанка.

— Авај, ја сам сада опет у неприлици..

Он промрмља неку цифру коју ја похитах да запишем на једном чеку.

Следећег уторника, видех Едиту насмејану и врло љубазну, без имало гриже савести... Она је била тако очаравајућа да од тада, после три недеље, ја са одушевљењем продужих усавршавање енглеског језика.

А признаћете да је по мало тако и код Француза!

— Па и ми смо културни народ! прогунђа Ласер палећи се.

Милионар се одриче милиона

—:—

Америка је земља где се цени рад, уметност, самосталност и свест, и зато није чудо, што се млади Вилијам Мичел одрекао богаства свога оца.

Ђорђе Мичел, богаташ из Буфала, тражио је свога 24-годишњег сина Вилијама преко новина, кога је нестало од куће. Млади Мичел, који је свршио универзу Принстон, нашао је себи у Њујорку посао као пијаниста у једном кабареу и примао 50 долара недељне плате. Живео је у јефтином хотелу да опроба своју срећу. Више је волео да овако живи него да ужива у дому свога оца, где је свега у изобиљу.

Један пријатељ који је видео у новинама оглас, известио је старог Мичела о боравку његовог сина и добио 500 долара. Млади Мичел се повратио родитељима, али ће му бити дозвољено да настави свој самостални живот.

Земља се мења у окретању

— Нова разјашњења о кретању месеца —

—:—

Према изјавама др. Ајнеса, директора Јужног опсерваторије у Јужној Африци, земља излази из својих корака са музиком у сфери. Он је после дугог проучавања дошао до сигурних закључака да се време окрета земље полагано продужава, што значи да се мења и дужина дана. Ова нередовност ставља све данашње сатове у ред нетачних.

Месец је увек напред или доста заостаје иза утврђеног места што је разлог да су математички радови за последња два столећа нетачни.

Месец се окреће са пратиоцима планета упоредо, што је за последњих 40 година дало дану већу дужину од 30 секунада.

Ако се ови проналасци др. Ајнеса потврде, онда ће они разјаснити све нередовности код месеца и мораће се изменити мере времена. Како се мења окретање осталих планета, доказ је да се мења и земља у окретању што месец, земљин пратилац, иде упоредо н. пр. са Јупитровим пратиоцима.

Афоризми

—:—

Ново је доба унело система у људски егоизам. У место егоиста дилетаната, сада имамо егоисте стручњаке.

драги господине!"

Крвави цвећар

— Који напада жене на улици са ножем у руци. —

Јуче око 10 часова пре подне, пред „Пашином кафаном" на Смедеревском Ђерму догодила се једна крвава сцена између човека и жене у којој жена у мало није платила главом. У првом тренутку пролазници који су се случајно нашли поред „Пашине кафане" помислили су да су човек и жена супрузи чији су заједнички односи дошли до таквог апсурда да се чак и на улици расправљају. Међутим, посматрачи су брзо били изведени из те заблуде једним узвиком човека и грубим псовкама управљеним жени:

— Убићу и тебе и твога мужа.., платићете ми обоје не остајем ја никоме дужан.

Ствар је међутим била у овоме. Неки Илија Марић, продавац цвећа одавна већ стоји у непријатељским односима са г. Обреном Јанковићем обућарем и његовом супругом гђом Станојком. Због неке мржње противу обућара Јанковића, Марић је већ неколико пута чинио нападе на њега и његову супругу. Поред тога он је стално претио Јанковићу да ће им се осветити, да их неће пустити на миру и т. д. И јуче је он покушао да оствари своју намеру. Враћајући се трамвајем на Смедеревском Ђерму, Марић је опазио у трамвају гђу Станојку која је ишла својој кући. Када се гђа Станојка скинула са трамваја и пошла према „Пашиној кафани" скинуо се и Марић и пожурио за њом да је стигне.

— А одавно те вребам ја, узвикнуо је Марић раздражено за гђом Станојком.

— Море ајде, одговорила је она угледавши га. Можеш да ме мрзиш рекла је затим хладнокрвно и пошла даље.

Марић је тиме још више био надражен. Додао је још неколико речи на шта му је гђа Станојка озбиљно одговорила да је се окане и продужила пут. Али Марић је тек сад скочио за њом, и док су неколико посматрача једва успели да сагледају шта се догађа, Марић је исукао нож и ударио њиме гђу Станојку у леву плећку. Рањена жена је јаукнула и пала онесвешћена док је Марић с крвавим ножем у руци почео да бежи низ улицу. Како у близини није било жандарма да осујети овај покушај убиства или бар да појури и ухвати Марића он је несметано побегао. Тек доцније, кад се око рањене жене, чија је хаљина била обливена крвљу сакупио свет, нашао је жандарм. Трагање за Марићем остало је ипак безуспешно. Гђа Јанковић, пренета је данас у болницу где јој је указана лекарска помоћ. Захваљујући неком срећном случају озледе нису смртоносне.

НОВЕ КЊИГЕ И ЧАСОПИСИ

—:—

Изишао је 8. број **„Економиста"** (свеска за август ове год.) са овим садржајем: 1. расправе: др. Бранислав Димитријевић, проф. универзитета (Загреб). Мишљење о трећем пројекту закона о непосредним порезима (свршетак), 2. Чланци: Општи преглед на Нетунске Конвенције, од Н. Н.; Привредна преимућства малих сељачких поседа, од др. У. М. Стајића; Уговорне одредбе о транзиту стоке и сточних производа, од М. Т.; Лачка криза и њене економске последице, од С. Сврзићевића; Питање зајмова у злату код Управе Фондова, од Др. Ђ.

„Јадранска Стража" свеска за август. — Изашла је свеска за август поморске смотре „Јадранска Стража" са пробраним садржајем, занимљивим и актуелним илустрацијама. На уводном је месту поздрав редакције енглеској ескадри која сад борави у нашим водама, употпуњен са сликом дреднота „Малборо". Даље је чланак „Интереси Јадрана не могу чекати" који садржава говор председника Народне Скупштине и београдског одбора Јадранске Страже, г. Љубе Јовановића, на скорашњој годишњој скупштини тог одбора. Наредни број „Јадранске Страже" биће у највећем делу посвећен сликама и приказу боравка енглеске морнарице на нашем Јадрану. „J. С." излази у Сплиту једном месечно, годишња претплата дин. 100, За иностранство дин. 150.

Жена и њене чари. — Написао Ф. К. Бакуле, превео М. Д. Мирковић, (Књижара С. Б. Цвијановића, Београд. Цена 15.— дин.).

У овој врло занимљивој и поучној књизи писац тежи да докаже да ослобођење жени доноси њена сопствена лепота, у колико ју она осећа, у колико је истиче као моћ и у колико је чува као средство. — Приступачна читаоцу нарочито читатељки у којој почиње да се буди оправданост негодовања према положају у коме она данас живи. — Лако, схватљиво, раздељено у девет врло интересантних одељака који пружају занимљиве и значајне податке о жени старог, средњег и новог века — у колико је сам писац моћан да схвати напредније идеје и борбе жене за победу. Мишљење писчево о развоју проституције а нарочито слободне љубави доказ је да уважени писац свим својим трудом кроз ову књигу жели победу и слободу жени. —

ЧАРАПЕ „КЉУЧ"

То су најбоље и најјефтиније чарапе, јер 1 пар чарапа са жигом и марком (црвена, плава или златна марка) „кључ" траје као 4 пара других. Купите 1 пар и уверите се! 8131

СУД

ЧИЈИ ЈЕ СТАН?

У бр. 239. „Правде" од 2. т. м., на 6. страни, у 1. ступцу, под насловом „Чији је стан?", у рубрици „Суд", наштампано је, како сам ја на другом претресу по кривици оптужене г-ђице д-ра Анђелије Јакшићеве, 1. т. м., као заступник приватног тужиоца г. Алфреда Алтараса, капетана, у своме говору третирао уговор, који је оптужена са њим била закључила, „као уговор о поклону, који је имао да буде безусловно испуњен и чије неиспуњење значи превару".

То не одговара правом стању ствари. Теорију о поклону заступа, у овом процесу, тужена страна. Ја сам доказивао да је оптужена г-ђица д-р Јакшићева, за свој „поклон", добила 60.000 динара од мога властодавца да се њима годину дана служи без интереса. Сем тога, ја сам доказивао, да се дело преваре, за које је г-ђица тужена, састоји не у томе, што она уговор није испунила него у томе што га је закључила.

Као што се види, мени је у Вашем напису приписано гледиште, на коме ја пред судом нисам стајао. Стога Вас молим да објављивањем ове исправке, по закону о штампи, чињенице, о којима је реч, ставите на њихово право место.

Бор. А. Николић,
адвокат

СПОРТ

Државни првак у Загребу

У главном граду Хрватске, Југославија игра 6. ов. мес. против ХАШК-а. Тамошњи листови наводе да ће утакмица бити врло занимљива у толико пре што ће се одиграти по новим правилима и што ће се том приликом видети однос снага појединих друштава, пошто се већ утврдило, да је „удружени загребачки комплет најјачи у држави.

Ново игралиште

Младом и вредном Обилићу пошло је за руком да добије земљиште за игралиште крај Топовских Шупа и у близини новог терена државног првака.

Поводом гостовања Шумадије из Крагујевца у Зајечару

Господин Ћирић нас уверава да је Шумадија гостовала са резервом, појачаном Молеровићем на центр-халфу, али да су је зајечарци још на станици присилили да се писмено прикаже као први тим. Даље наводи како су јој вратара ранили у почетку; морао је бити однесен у болницу где се и данас налази. Да је гледаоца било мало најбоље сведочи приход: 175 дин.

О гостовању Обилића у Пожаревцу

„Обилић", један од бољих млађих клубова, гостовао је три дана у Пожаревцу са успехом. Обилић је са својом хомогеном и технички дотераном игром надмашио противнике. Првога дана играо је са репрезентацијом Пожаревца са резултатом 3:3. Другога дана опет излази са нерешеним резултатом против Викторије 1:1, а трећег дана успева да осетно порази првака Пожаревца са 4:1. Најлепша утакмица била је између А. К. „Обилић" — С. К. „Викторија". Пожаревачки клубови играли су много боље но обично. Гости су били примљени срдачно. Угошћени су били не може боље бити. „Обилић" се за ово време лепо провео и оставио је најбоље утиске на све пожаревачке спортисте и понео најлепше успомене. За ово време бављења у Пожаревцу очигледно се примећивала дисциплина играча.

М. Н.

Пријатељска утакмица у Крагујевцу

У недељу 6. ов. мес. одржаће се у Крагујевцу пријатељска утакмица између С. К. Шумадија и С. К. Млади Радник. Чист приход утакмице иде за подизање споменика изгинулим Шумадинцима у ратовима 1912.—18. године, који подижу резервни официри и ратници округа крагујевачког. Лепо је и похвално од оба клуба, а нарочито од С. К. Шумадије, коме је сад новац необично потребан ради подизања пројектованог игралишта, што се одричу добити у корист овако племенитог и патриотског циља.

С. К. Преса

После несрећне утакмице са С. К. Здрављем могло се одмах видети да је неминовно потребна велика измена у саставу тима.

Хоће ли новинарски Београд победу над Новим Садом, морају се у недељу одвести „преко" следећи лоптачи: Ђорђевић (вратар), Станојевић (десни бранич), Брадовић (леви бранич), Срба Тодоровић (десни помагач), Гавриловић (средњи помагач), Кустудић (леви помагач), Р. Поповић (десно крило), М. Поповић (десна спојка), Кривошић (вођа напада), Црњански (лева спојка), Билбија (лево крило).

Као замењеници могли би доћи у обзир Алексић, Ивашић и Токин.

Други излаз не постоји!

Три спортска дана у Дубровнику

У суботу 29. и недељу 30. августа играо је комбиновани тим ХАЗАШК загребачких клубова Хашка, Конкордије и Грађанског против дубровачког Гошка и комбинације Гошк-Југ.

Први дан је био доста интересантан. Са најлепшим и отменим почетком Хазашк је петнаест минута играо у одличном пасирању, готово стално пред супротним голом, али збуњен навалом срчаног Гошка, он излази из темпа и на концу губи игру са 1:3.

Други дан је, и поред веће посећености, био у игри притворно живахан. Гошк је познавао слабост свог противника, а Хазашк је био свесан свог неминовног краха. И након 90 мин. испуњених са преко 30 „обсајда", у сам мрак свршио се и овај дан на штету загребачке комбинације: Хашк—Гошк-Југ 0:3.

У понедељак 31. августа цео спортски свет је очекивао сплитски ватерполо клуб „Јадран", који је имао доћи да настави игру са дубровачким „Југом" за првенство државе. На прошлом натецању у Сплиту, после победе на многим ватерпол клубовима, Југ је ступио у игру са Јадраном, и у првих 25 мин. Југ је дао два гола. Онда се игра изненада прекинула. Требало је наставити овде. Како Јадран ничим није оправдао недолазак, то према правилима а и логично је, дубровачки ватерполо клуб „Југ" остаје победник над „Јадраном" са 2:0, а са тиме носи првенство државе.

С. М. Пал.

Теар и Катор задивљују Париз

Први је претрчао 150 метара за 16 секунди и једну петину (време равно француском рекорду по А. Мурлову), други је скакао у даљину 7 м. 21, 7 м. 35, па чак и 7 м. 53.

Авијатика

Пилот Фердинанд Ласне прелетео је 1000 километара средњом брзином од 248 км. 570 метра на сат, што представља нов светски рекорд. Стари рекорд припадао је Доре-у, који је постигао средњу брзину од 221 км. 775 метара.

Лакоатлетика

Немачки савез признао је следеће рекорде: 110 метара са препрекама 14.9. Тропбах. — 200 метара са препрекама 26.7. исти тркач. — 4 пута 100 метара 42.2, Дојчер Спортклуб: Хибнер, Халтенхоф, Леске, Вондрачек. — 3 пута 1000 метара 7:44.5, Турн и Спортферајн Зелендорф 1880: Шуман, Таддопољски, Милер. — Бујле 14.33, Селингер (Дармштат). — Диског оберучке 75.53 (десно 41.35, лево 34.47), Бухлајтнер (Фрајбург). — Скок у вис с места 1.49, Фреј (Нојштат).

Футбал

У Бечу је заведено опорезивање страних играча. За првенствена такмичења друштво не може поставити више од три странца. До ове мере дошло је због нагомилавања играча из туђине. Нарочито из Мађарске и Чехословачке.

ШАЛА

Уредно мења рубље

А.: Е, драги мој, ви нисте човек од речи. Кад смо се оно састали, ви сте обећали, да ћете најдаље за три дана доћи код мене у канцеларију, ради договора по овој ствари. При том сте још забележили на манжети. А ево већ три недеље прођоше, а вас ни од корова"!

Б.: Јес збиља.. да видим.. (извлачи маншету)... збиља, имате право!.. Ево пише на маншети: „19. јула код А".

Класна Лутрија

— Целокупан извештај главне колектуре ДРАГ. Р. КОЛАКОВИЋА — БЕОГРАД са јучерашњег извлачења срећака 3. класе 10. кола —

0417 406 806 590 500 178 337 207 450 106 131 804 (1000) 432 849 887

1851 610 288 645 416 673 636 99 420 868 791

2816 187 374 (4000) 106 32 986 915

3312 389 433 224 836 238 311 760 131 749 757 103

4296 476 553 241 365 9 464 4 428 626 657 553

5371 933 135 605 506 825 376 298 555 530 388 468 367 914 475

6373 347 720 77 259 887 30 473 504 193 705 726 46 64 89 951 723 566

7565 19 757 872 641 321 606 71 707 309 807

8122 921 716 484 437 322 850 226 920 914 459 85 912 828 507

8936 213 762 732 7720 827 20 655 102 578 562 707

10957 201 779 245 775 478 354 22 458 76 605 943 25 453

11182 957 856 (500) 766 573 322 623 764 421 358 200 637 297 513 558 540 519

12573 363 590 616 166 16728 159 966 919 965 711 413 22 437 966 420 919 175 475

13849 234 144 178 (500) 944 14 259 620 583 298 918 440 979 65 672

14799 (500) 500 110 32 309 699 901 732 887 349 130 44 387 29

15353 242 76 126 804 729 (1000) 616 63 (1000) 587 97 432 40 790 (1000) 9 522 36 822 258

16465 455 273 90 359 354 697 533 345 515 421 434 200 246 68

17711 79 244 660 740 343 588 509 415 837 635 413 743 386

18443 40 793 60 967 853 43 353 115 430 817

19106 270 233 953 (500) 382 453 945 990 340 104 534

20576 78 676 721 936 200 685 937 495 963 636 110

21734 925 976 824 630 693 371 583

22971 327 998 (500) 160 59 650 396 504 630 144 165 333 15

23514 633 90 802 705 101 903 540 278

24173 420 242 870 41 678 937 693 377 351 426 306

25515 (500) 10 537 234 805 915 105 827 751 151

26364 268 885 664 355 26 431 853 63 (500) 837 433 390 200 540 (500) 791 128 965 341

27582 51 766 910 303 60 747 23 794 954 832 223 771 491 612 952

28911 951 273 172 96 82 692 866 498 614 573 69 173 550

29106 509 463 277 269 271 704 937 710 394

30525 230 318 293 413 990 669 491 453 48 225 190 15

31642 743 766 567 578 934 211 126 454 356 700 773 117

32114 145 479 57 556 568 480 79 365 421 663 711 792 845 501 322 826 925 519 (500)

33202 543 476 737 551 36 87 29 424 58 93 426 131 324 831 901 606 619

34718 935 92 39 702 132 69 247

35723 691 421 937 638 274 817 86 735 155 918 693 74 878 756 449

36107 832 980 491 2020 654 190 679 854 515

37769 736 154 511 (12000) 86. 126 847

38744 795 (1000) 460 942 380 469 465 756 880

39979 501 623 872 13 214 860 847 516 889 579 678 714 (4000) 426 396 (1000) 443 271 549 293

40789 525 513 316 288 (4000) 631 734 141 925 674 599 771 722

41810 447 617 326 625 981 (500) 380 555 322 44 931 (500)

42541 710 492 668 750 14 (4000) 986 41 614 311 802 322 434 611 49 405 188

43218 78 137 972 521 514 632 847 605 82 766 138 114 844 737 574

44359 357 171 945 615 373 5 709 706 135

45917 726 439 876 892 49 68 756 64 197 494 875 706 210 506 911 431 226

46794 86 456 36 743 387 755 630 575 592 534 463 386 552

47420 771 183 482 902 530 (500) 418 384 964 66 451 57 193 99

48724 32 238 433 878 254 608 510 406 88 27

49154 327 724 945 811 572 799 87 51 80 103 (500)

50678 66 455 759 932 696 386 197 208 755 761 306 334

51886 30 706 715 (500) 127 622 65 937 882 341 411 253 941 462

52168 720 231 963 (500) 357 219 854 8 641 534 101 454 861 581 603 467 634

53945 150 166 270 786 323 591 675 765 135 507 459 304 666 152

54693 911 831 40 378 547 521 720 561 534 935

55474 86 8 466 (500) 956 275 371 611 936 822 379

56336 940 (500) 477 268 587 300 381 905

57570 478 391 471 137 812 159 255 627 746 695 673 962 764

58558 240 12 956 650 454 360 813 211 603 865 345 191 65 (500) 745 328 8 710

59663 47 143 687 3 908 739 285 116 828 234 112

60411 489 709 616 721 635 778 703 9 702 347 504

61330 450 330 131 898 571 655 38

62570 17 294 903 516 49 (500) 331 450 (1000) 439 127 676 772 94 767 738 139

63972 27 638 229 97 948 770 446 500 545 331 997 699 466 852 53 758 677 41

64752 81 195 261 378 756 468 347 309 280 753 485 854 (4000) 786 608 914 224 231 616 294 678

65381 600 106 288 188 969 338 734 560 910 429 441 259 570

66943 422 531 344 890 406 120 656 634 683 678 436 (500) 874 57

67144 383 89 930 992 856 963 512 18 463 925 240

68625 881 356 250 232 547 828 773 189

69301 97 797 796 (4000) 509 618 105 535 5 232 612 1 928

70918 972 149 63 738 917 107 430 144 576 (500) 936 344

71810 497 485 960 207 660 685 103 998 60 923 651 974 829

72620 426 605 773 367 666 506 309 705 44 81 954 941 268 791 304

73128 737 385 136 650 846 56 939 327 200 765 936 273

74537 612 23 538 210 28 261 862 871

75501 417 241 736 962 767 508 137 258 584 585 277 934 9 975

76935 504 64 714 891 848 75 803 666 280 507 909 833 337 270 741 490 773 551 493 349 64 561 624 409 172 213 859 (500) 407 16

77157 570 113 302 695 112 537 369 337 328 186 407 351 643 789 338 34 35

78799 24 344 425 584 979 731 854 654 309 306 57

79118 684 637 123 117 417 988 231 536 56 596

80095 955 734 371 558 95 647 458 437 412 912 496 388 267 (500) 795

81699 (1000) 65 674 187 922 205 242 911 194 676 243 296 163

82462 825 819 474 210 230 33 813 734 (500) 527 782 86

83780 457 (500) 871 154 220 543 309 196 153 890 711 966 797 307 818 182

84677 851 561 75 205 294 37 912 626

85960 37 823 233 397 216 737 367 697 773 524 261 619 637 67

86781 942 891 330 26 (500) 505 962 338 793 962 394 (4000) 284 1494 764 873

87517 277 11 522 102 495 101 278 178 152 132 57 594

88550 379 661 554 203 617 507 568 75 350 (12000)

89460 046 35 700 294 371 823 730 544 112 527

90199 145 570 623 808 111 156 6 233 208 30 397 745 641 704 (1000) 136 302 423 325 591

91718 280 828 601 723 534 25 653 343 749

92927 796 131 353 529 835 799 118 892 482 433 513 63

93000 965 25 242 112 987 564 197 386 278 920 44

94266 31 150 350 661 249 511 (4000) 570 911 892 815 106 51 232 390 834 798 950

95536 230 622 444 566 66 415 589 (1000) 98 9 968

96135 2 961 964 75 700 710 42 836 767 781 918 928 153 125 586

97159 563 99 246 745 214 280 472 940 842

98487 905 935 574 613 410 25 280 606 594 927 15 236 (500)

99822 283 453 734 987 561 109 236 602 201 064 41 318 805 726 839 794 327 830

100483 (12000) 99 952 50 370 889 (500) 325

101692 661 792 152 551 70 802 168

102 046 766 619 (1000) 523 738 904 248 934 113 42 86 453 660 292 033 987 297 (500) 589

103936 367 311 157 269 940 472 296 140 533 128 471 318 249

104817 721 (4000) 520 739 283 184 653 718 444 1 35 966 661 134 227 697 704

105444 890 6331 629 693 396 (1000) 374 404

106572 922 306 261 778 453 933 178 319 233 (500) 82 663 891 338 825

107997 597 427 860 820 970 (500) 338 905 (500) 484

108941 (500) 52 24 74 251 127 896 (500) 661 574 277

109794 615 (500) 175 150 37 337 452 837 594 114 573 812 378 (4000) 354 383

110480 75 99 332 407 27 858 664 603 732 (1000) 513

111831 698 49 297 606 31 564 702 616 363 222 530 890 806 621 8 566 104

112260 164 560 283 (500) 294 874 880 710 272 103 363 89 614 507 714 796

113474 179 375 154 864 649 15 (12000) 158 893 308

114272 4 238 850 588 (500) 337 194 304 331 922 (500) 841 302 281 714

115341 134 434 318 233 593 113 723 349 106 980

116349 634 346 940 525 244 423 7.5

117720 50 453 874 699 496 799 282 929 149 934 983 396

118244 498 4430 84 874 107 800 440 612 782 866 590 610 382 163 319 549

119863 (500) 152 10 974 940 801 303 768 682 341

120498 449 943 752 20 66 948 755 359 766 509

121784 97 963 200 517 810 633

122181 883 376 168 987 250 475 960 433 117 491

123305 402 936 729 282 (20000) 103 297 9 731 271 926 431 571 326

124329 743 11 632 108 90 770 590 490 409 591 796 5 923 346 334

125227 (500) 782 887 939 997 343 608 897 807 438 (500) 286

126 996 631 840 648 12 537 653 403 824 63 374 259 997 937

127818 297 8 892 53 374 228 327 62 999 611 587 242 372 871 301 661 491

128716 128 356 221 491 23 345 538 928 677 624 37 438 164

129199 721 760 612 414 160 815 675 393 308 702

130168 95 286 (500) 430735 684 524 914 997 578 290 485 616 561 519 300 634

131305 842 481 325 587 128 264 376 936 634 580 697 235 204 331 701

132804 159 68 197 928 601 242 537 959 552 177 27 691

133678 389 538 80 206 185 662 15 735 523 18 828 817 285

134855 416 771 281 475 869 668 506 202 100 632

135122 638 503 482 96 678 884 827 761 972 284

136804 76 176 699 953 738 237 794 313 351 222 433 944 621

137303 888 671 798 662 326 184 943 639 102 494 136

138835 739 783 763 584 802 186 217 602 394 732 558 789 264 663 438 5 347 518 918

139544 253 524 361 439 309

140434 387 554 105 88 647 531 656 946 452 964 136

141954 906 205 689 89 278 276 711 856 587 618

142536 470 549 768 347 319 28 890 300 131 748 588 83 639

143678 274 567 691 278 811 116 775

144167 88 524 716 355 818 377 (4000) 272 978 499 195

145882 78 726 461 238 537 976 888 12 298 372 984

146298 268 193 214 1 224 537 98 556 (500) 148

147408 839 211 769 897 62 504 734 825

148820 377 158 999 323 337 704 443 (4000) 718 316 418 333 308 470

149430 797 834 807 377 83 730 435 234 695

Пажња! Прочитај! Купити или продати ма шта, пласирати новац, зајам узети, дуг наплатити, заступство или комисион дати, информације добити, пасош извадити и визирати за све земље, извадити дозволу, уверење, радничку књигу, лично и кафан.-механ. право, оглас дати, стан или локале издати или закупити, службе сваке врсте наћи, протоколисати фирму итд. итд., најбрже и најсолидније једино можете, ако се обратите **Бироу „ПЛАНЕТА"**, Коларчева ул. 9. Београд. 11484

Чаковечка складишта Д. Д. Чаковец

препоручују своје сухе, зрачне на високом подножју грађене магазине за ускладиштење свих врсти житарица, кукуруза и сочива. Товарна површина изнаша са 600 вагона тако да су за манипулацију посве сухих житарица особито прикладни. Умјерене пристојбе за ускладиштење

Подузеће подјељује и предујмове уз повољне кондиције 11310

ТЕХНИЧКО РУДАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ

ХОПЕ

препоручује се за: истраживање, давање стручног мишљења и финансирање рударских послова сваке врсте.

Београд, Теразије 14. 11388

ВИНОГРАДАРИ!
ЗЕМЉОРАДНИЦИ!

Набавите нове, леле калемљене лозе, које имамо и за астално и за винско грожђе. Имамо нове нелеј лозе, за коју није потребно прскање, а која даје вино од 10 до 14 степени. **Даје род већ од друге година.** Произвођач-специјалиста:

MACLET—BOTTON,
Villefranche (Rhone) Француска
Дворски лиферант Њ. В. краља Срба, Хрвата и Словенаца. Разашиље на захтев брошуре од 80 страна са ближим објашњењима. **11488**

НАЈЈЕФТИНИЈЕ **ЦЕНЕ** И НАЈБОЉИ **УСПЕХ**

Малих огласа у „Правди“

Тражња и понуда СЛУЖБЕ 5.— дин. до 10 речи
„ „ „ „ 12.— „ до 20 „
Тражња и понуда СТАНОВА 12.— дин. до 20 речи
„ „ „ ЛОКАЛА 15.— „ „ „ „
Куповина и продаја 18.— „ „ „ „

Вишак у величини тих малих огласа преко горњег броја речи плаћа се сразмерно горњим ценама (то јест: цифра динара подељена бројем речи и помножена вишком)

СЛУЖБА

Куварица добра може добити одмах место код мање породице. Јавити се Јовanова улица број 81 партер лево. 11390

За унутрашњост потребан један обер-млинар. За цену и услове изволите обратити се уредништву под „млинар“. 11387

Добар Књиговођа-Кореспондент на српском и немачком са добрим препорукама, ступио бих стално код Банке, трг. или индустријског предузећа за сваки канцел. посао уз врло скромну награду. Цењене понуде се моле, послати на администр. под „Србин Београђанин“. 11389

Мања породица треба добру куварицу и девојку за спремање. Ступити може одмах, са добрим препорукама. Мирко Ђорђевић, директор штедионице, Јагодина. 11409

Тражи мајсторе фасадере за вештачки камен фирма Ланик, Нова Народна Скупштина. 11404

Моде-салон Жикић, потребује више ученица шегрта одмах. Грачаничка 13. III спр. 11410

Тражим шегрте за шивење хаљина Салон Грајевске, Вука Караџића 11. 11411

Собарица ваљана са препоруком, потребна доброј малој породици. Упитати 12а. Милешевска, лево од Крунске и Кочине. 11412

Девојку вичну свима кућним пословима, за малу породицу, тражи Грбић, Милош Велики 61, први спрат десно. 11405

Собарица потребна, Страхињића Бана 11. I спрат. 11406

Кројачица нуди се по кућама радити дин. 80 дневно. Обратити се Поенкареова, 7. Михајловић. 11407

Тражим шофера за Форд место стално. Јавити се лично са документима инжињеру В. Бикару, Милоша Великог 49. 11408

За домаћицу интелигентну млађу, потпуно здраву и пријатне спољашности жену потребује отмен господин. Понуде слати са фотографијама на поштански фах бр. 311 под шифром Трговац. 11413

Тражи се дојкиња без детета јавити се Ж. Поповићу, трг. Цетињска ул. бр. 12. 11414

Студент-грађевинац 3-ће године тражи посла као цртач и техничар код инжињера или грађевинског предузећа за повољну цену. Понуде шиљати Јатаган Мала, Прокупачка 8, за Глигорија Б. 11447

Тражи се: грађевински писар јавити се инж. Тоболару, Мутапова ул. бр. 19. од 1—2 сата сваког дана. 11448

Путника који је верзирани у гвожђарској струци, **потребан је Фабрици Шрафова и Нитни.** Оферте слати на поштански Фах 314 Београд. 11449

Тражим учитељицу за клавир. Обратити се код кројача, Кнез Милетина бр. 2, партер. 11450

Хаузмајстор са женом без деце, са добрим препорукама потребан је. Првенство има ко разуме парно грејање. Јавити се: Кнез Михајлова ул. 34, I спрат, за 9-11 сах. 11451

Кројачица са дугогодишњом праксом, радим мантлове, костиме и хаљине и дечије, В. Косн. Сарајевска 8а. 11452

Кореспондент млађи за српски, немачки и мађарски језик, који да зна и на машину писати, тражи се за одмах. Упитати код Хамбург-Америка линије, Балканска 25. 11453

Шофере само добре возаче потребује гаража „Вихор“ Милоша Поцерца 2а, тел. 31-33. 11454

Потребујемо 2 раднице за тамбурирање или штиковање. Јавити се Краља Петра 82. 11455

Раднице 5—6 потребне су ателијеру Косте Антонијевића Балканска 40. Зарада 20—25 динара дневно. 11547

Кројачица вична првокласном шивењу хаљина, костима, мантлова и дечјих хаљиница, шила би по кућама. Адреса Милошевић. Ратарска 65. 11515

Великој кобасичарској радњи Тасе Костића у Београду потребне су три веште продавачице које су радиле те послове, ступити могу одмах. 11516

Помоћника спремног галантериске бранже потребно одмах. Писмене понуде поднети лично. Лазаревић и Стојанкић. 11517

Више вештих радиница потребује одмах Моде Салон женских шешира Персиде Д. Николић Франкопанова (Ресавска) 28. 11518

Књиговођа спреман за вођење дуплог књиговодства. као и за српску и немачку кореспонденцију, место може добити одмах. Обратити се ливници „Позоришна 39, Београд. 11519

Надмлинар 26 год. стар, ожењен, интелигентан и марљив стручњак, био је већ и као управник млина запослен, тражи добро место. Цењ. понуде на Јарослав Филип, Нови Сад. Дарањево насеље 318. 11520

СТАНОВИ

Стан од две собе, предсобљем, кујном, све паркетирано на I спрату, Чика Љубина 11, издаје се одмах. Може се употребити и за канцеларију. 11436

Тражи се за господина, 1 соба са потпуно засебним улазом, са и-ли без намештаја у близини Косовске улице или у реону Крунске до Београдске ул. Одговор адресирати: Краља Милана 71, Руски комисиони магацин, Петровићу. 11391

Издају се одмах 2 стана у Солунској бр. 24. Дорћол, од три и више одељења, са припадлежностима. 11392

Соба с балконом намештена за двојицу, купатило непосредно, одељен улаз, нарочити телефон, издаје се одма у Палати Бристол бр. 14. 11456

Издаје се једна модерна празна соба по погодби може и са намештајем. Засебан улаз. Издајем за једног самца или самицу отмену. Упитати улица Скендер Бегова бр. 24 — партер лево. Жика Нинковић, трг. агент. Цена је скромна. Може и на храну. 11457

Елегантан стан потпуно намештен (укључиво: посуђе, постељина, ћилимови итд.) од 3—4 собе свака са балконом, централно грејање, купатило, кујна и остале припадлежности, издаје се отменим личностима. У центру. Упитати: Телефон 20-91. 11458

Стан 2 собе, предсобље, кујна и остало издаје се од 15 септембра, Краљице Наталије 6 — Зелени Венац, Радовановић — Милутиновић. 11459

Издаје се одмах меблирана соба с лица, само за отменог самца засебан улаз, употреба купатила у центру вароши. Упитати Гђу Удовичић само пре подне, Дечанска 23/II спрат I степенице стан № 6. 11460

Меблирана соба издаје се отменом господину. Таковска 8 11461

Издаје се одмах 1 лепо намештена соба за самца-цу, Кнегиње Љубице ул. 43, 5 врата. Миодраг Симовић чиновник. 11462

За издавање 2 собе, кујна и остале припадлежности. Драгачевска 39, Савинац. Упитати сопственика. 11463

Соба празна, велика, издаје се одмах у новој згради у руској породици. Има башта. Краљице Наталије 35. партер. 11464

Тражим стан од 3 собе са модерним конфором у центруму. Обратити се Кнез Михајлова 24, дворник. 11400

Једна соба празна са засебним улазом издаје се под кирију одмах, Кондина ул. 11. 11401

Соба издаје се одмах у модерној кући намештена са послугом може и са пансионом. Колорчева 7 III ст. I спрат лево од 3 до 7. 11403

Лепо меблирана соба са два кревета за отмена самца Београдска 68 приземље. 11402

Стан и добар кост може добити ђак нижег разреда. Првенствено женско у солидној породици. Костић, Војводе Богдана бр. 52 Стари См. Ђерам. 11498

Стан у центру елегантан са 4 собе, предсобљем, терасом, кухињом купатилом и осталим припадлежностима, издаје се одмах или од 1 октобра. Упитати у радњи Драг. С. Колаковића. 11394

Пенсион „Метропол“ Космајска бр. 30, телефон бр. 35-20 Елегантне месечне собе од 800 дин. на више. Целодневна опскрба 60 дин. 11395

У центру издају се одмах две намештене собе једна за једног, друга за два отмена самца, самице Дечанска 23. III спрат, врата бр. 8. 11396

Издаје се меблирана соба са 1-2 кревета, само за господу. Улазак засебан. електрично осветлење Јевремова 47. 11397

Издаје се одмах једна мала меблирана соба за скромног господина. Грачаничка бр. 13. III спрат Александровићка. 11398

Издају се 2 собе са засебним улазом, Видинска 12. Упитати касирицу у истој кући.“ 11399

Станови за издавање од 1 октобра: на другом спрату од 3 собе, предсобље, кујна. соба за млађе, шпајз, купатило и остало; и у сутерену од собе, кујне, шпајз. Видети после подне од 1 сата у Соколској ул. бр. 14. 11502

Издаје се за два самца соба са електричним осветлењем за дин. 500. Деспота Ђурђа ул. 7, до кафане „Два Ловца“ Дорћол. 11503

Издаје се соба, евентуално са употребом предсобља, у Поенкаревој 35. Упитати хаузмајстора. 11504

Две собе у центру елегантно намештене са засеб. улазом и електр. осветлењем издале би се отменом самцу или брачном пару без деце. Питати портира хотел „Париз“ тел. 2-91. Видети од 9-11 пре подне. 11533

Стан у близини центра крај трамвајске пруге — Кланична ул. бр. 5; од 3 собе и остало, издаје се по врло повољној цени. Уселити се може од 1. октобра а и одмах по споразуму. Видети се може сваког дана од 3 часа по подне. 11534

Самац тражи у Београду намештену собу са засебним улазом. Понуде са назнаком цене на М. Марковића, Загреб. Гајева ул. 59 11535

Соба намештена велика, чиста, са улице и електр. осветлењем, издаје се. Кумановска, продужење Смиљанићева 20. 11536

Издаје се соба, кујна, подрум, перионица, од петнаестог овог, Далматинска 21. 11537

Стан од 5 соба и свих модерних припадлежности, издаје се од 1. октобра Трнска 25 I спрат. 11538

Соба са засебним улазом и електричним осветлењем меблирана или празна издаје се одмах отменијем самцу или самици. Далматинска 9 II спрат у авлији г. Живковић. 11539

Стан у новој кући од две собе и кујна на I спрату електр. освет. и остале припадлежности, издаће се и јефтиније ономе, ко може да плати четири месеца кирије у напред. Упитати сопственика Баба Вишњина 22. 11550

Издаје се одмах у центру вароши, велика меблирана соба за три госпођице, које могу имати и храну. Удаљено од „Москве“ 5 минута. У непосредној близини улице, „Зелени Венац“. Ломина 11 III спрат десно. 11548

ЛОКАЛИ

Магацин велики, бетониран, на Сави, поред Бристола, издаје се одмах **Бошковић**, Краљ. Наталије бр 66. 11415

УКИНУТА ЈЕ ДИФЕРЕНЦИЈАЛНА ТРОШАРИНА ЗА РУМ И ЛИКЕРЕ

Есенције и етеричка уља

првоpазредне каквоће производи

ДЕСТИЛЕРИЈА Д. Д.

прва југословенска творница за рум и ликере, етеричка уља и етера
ЗАГРЕБ — Рачкога улица 10.
Телефон 3-70. 11311 Брзојав: Дестилерија.

Тражим хигијенски стан 3—4 собе свима припадлежностима са купатилом по могућству засебна кућа близу центра за 1 Октобра или 1 Новембра, други сличан стан по могућству меблиран. Понуде телефон 9-88 или поштански фах 155. 11505

Соба за отменог самца са 1 и 2 кревета, елек. осветлење, засебан улаз. Радничка 4, горњи спрат Лево. 11506

Соба с балконом намештена за двојицу, купатило непосредно, одељен улаз, нарочити телефон, издаје се одма у Палати Бристол бр. 14. 11507

Elegant apartment completly furnished includ ng: bedding, dish, sarpets etc. 3—4 rooms having a balcony, bath-room, kitchen and other commodities, to be hired to the honaurable etrangers. Centrally located. Address: Telephon 20-91. 11508

Од 15. септембра или 1 октобра издаје се у Хиландарској ул. бр. 12 стан са 2 собе, предсобљем, кујном, купатилом и осталим припадлежностима. Разгледање од 8 до 13 часова. 11509

Издаје се стан за отменог самца са засебним улазом и употребом купатила, у партеру, до хотел Ексцелзиора. Милоша Великог ул. 7/б. 11510

За издавање једна лепо добро меблирана соба више Вајфертове пиваре (вила Шелинг) Кочијашка улица, бр. 13. 11511

Стан 2 собе, предсобље, кујна, соба за млађе и шпајз издаје се у Дубљанској 94 од 15. септембра. Упитати у авлији. 11529

Издајем одмах једну велику собу празну и једну меблирану. Меблирану само за самице или за самце. Зелени Венац 19, Рада Илић. 11530

Близу Палас Хотела издају се две намештене собе, по потреби може се издати и једна. Упитати телеф. бр. 24-45. 11531

У центру издаје се одмах лепо намештена соба, засебан улаз. Хиландарска 42, прва врата десно. 11532

Издајем одмах фуруну у старој кући и дућан са собом и подрумом у новој кући. Михајловић — Бирчанинова 17. 11416

Издају се одмах под закуп локали у дворишту на Теразијама, Краља Милана бр. 8. За услове упитати сопственика куће. 11417

Продајем Колонијално-Бакалску Радњу, близу центру на лепом месту ради другог предузећа, кирија мала. Услови повољни. Упитати администрацију „Правде“. 11477

Локал под закуп одмах подесан за кафану или кујну. Налази се у Ратарској улици. За услове обратити се Бирчанинова ул. 19а партер лево од 8—10 пре и 1—5 по подне. 11440

Дућан издаје се у Краља Александра ул. бр. 321. За услове упитати у истој кући. 11513

Издаје се под закуп од 1. октобра ов. г. кућа Друштва Св. Саве у Ускочкој ул. бр. 8 са два дућана, магацинима, подрумом великим и два стана. Понуде треба послати Управи Друштва Св. Саве (Принца Евгенија ул. бр. 2.) 11514

КУПОВИНА и ПРОДАЈА

Штајерваген, коњ и остали прибор, продаје се за 5000 динара. Упитати у киоску код „Славије“. 11421

Корисна прилика. Кућа за уживање код Позоришта 4 собе са целим конфором 450 кв. м. колски улаз. Одмах за усељење. Услове и цену даје **Биро Петковић** Теразн. број 5, тел. 38-79. 11420

Парна Машина Стабилна од 6 Н. Р. исправна може се видети у раду продаје се обратити се Гаври Лукићу машинисти фабр. сапуна Крушевац. 11361

Пажња! Већу количину топљеног бутера по најнижој цени. Један хладионик за млеко 400 lt 1 сепаратор „Аграр“ 200 lt и 1 бућкалица нова 50 lt продаје млекара „ВИТА“ Београд, Његушева 27. 11528

Купио бих кућу са 3-4 собе и осталим припадлежностима, за готов новац, а евентуално и са дугом код Управе Фондова. Посредници искључени. Понуде слати на поштански фах Бр. 261. 11468

Пас-вучјак продаје се. Упитати Јаковљевића, разносача у Глав Телеграфу. 11469

У Јагодини продајем нову кућу — Хотел Париз на срат главна ул. цена врло повољна има дуга Управи Фондова а и издајем под закуп за 3 године, ово важи од 15. септембра. Обратити се Мијаилу Јовановићу-Чичи Јагодина. 11470

На продају хармонија марка Erste Productions Genossenschaft, Wien. Упитати: Ђоку Боколић, Балканска 49. 11422

Продаје се имање од 5000 кв. мет. на два лица Московске и Ђерданске ул., преко пута циглане Шиљанског. За цену и услове обратити се Браћи Миљковић, Гробљанска ул. бр. 11. 11418

Продаје се ауто Торино Фиат, модел 505 са 6 седишта мало употребљен. Обратити се Београдској Гаражи А. Д. угао Рудничке и Небојшине улице, тел. № 24-56. 11366

Плац на продају на врло лепом месту, удаљен од трамваја два минута, дуга нема никаквог и тапија је у рукама продавца. Обратити се Милутину Миљковићу, каф. Војводе Бране 38. 11419

Паскет фијакер мали за 2-3 особе, исправан за вожњу услед помањкања места продаје се за **2600** динара, Пауновић Шуматовачка ул. 167. 11541

Полицијска псе као и све остале пасмине, прима на дресуру, исте набавља и продаје, Пауновић Шуматовачка 168, дајем јефтино немачки дога доброг чувара, само у добре руке. 11542

Продаје се преса за сено за ручни и машински погон, упитати Београдску Окружну Штедионицу, Дечанска 19. Тел. 15-02. 11521

На продају кујна са ужичким производом. На живом месту. Продаје се услед селидбе из Београда. Кујна се налази Карађорђева ул. 79. 11522

Берберница на продају на врло живом радничком крају, рађена добро, са станом до дућана. Пола за готово а ресто на почек, продаје се услед другог предузећа. Упитати у истој, Владетина 16. 11523

Потребно 1000 пари сламних папуча за купатило. Понуде са мустром слати: Јован С. Обрадовић, Београд—Сава. 11524

Купујем кућу с једним или 2 стана. Полажем у готову 130.000 динара Живковић, Вука Караџића бр. 10/II спр. 11525

Аутомобил „Ford“ готово нов потпуно исправан на продају. За цену обратити се Милораду Матејићу, Скопљанска 2. I спрат од 1 до 2 сата по подне. 11526

Трафику ново озидану на најглавнијем месту у Земуну продајем услед предузимања кафанског посла. Иста се може употребити и за други посао поред трафике. За услове обратити се Ани Донић, Земун, Краља Петра 27. 11527

Шума на продају 13 хектара и 75 ари, 25 год. стара близу станице Лајковац, питај Биро „Ница“ Београд, Београдска 6. 11552

Неколико плацева на Топчидерском Брду више Ауто команде продајемо на отплату по изузетно ниској цени. Трговачко Индустриска Банка, Телефон 5-98. 11363

Продајем бицикл врло мало употребљен у добром стању, цена повољна, обратити се **Кривокући** Далматинска ул. 121. 3 спрат. 11466

РАЗНО

Трговачка Школа проф. Мајановића Палата Академије Наука уписује ученике-це у једно и двогодишњи, Вечерњи, Стенографски и Течај страних језика. Прима гимназисте на поучавање и пансион. Пријава од 9—11 пре подне. 10494

Најјевтиније добићете: код **Свете Милића, на Славији** Качкете, Машне, Рукавице, Кишобране, Штапове, Марамице, Хозентрегере, Гаће, Подвезице, Подкошуље, Крагнове, Манж., Дугм. итд. 11423

I Београдски Пансион препоручује своју добро познату домаћу храну нарочито онима који пате од стомака. Пансион се налази на углу Добрачине и Југовићеве (Југовићева 10) II' лево. Трамвајска станица код Народног Позоришта. 11425

Госпођа дипломирана, даје часове из енглеског језика и литературе. Франкопанова ул. 14. 11475

Ловачки кер птичар шарен било са браон изгубљен. Одзива се на „Треф“ Ко га нађе нека га донесе у Баба Вишњину 51 или нека јави на телефон 24-19 добиће добру награду. 11472

У женском клубу Караџићева 13, почиње курс шешира у понедељак 7 ов. м., а курс кројења уторак 8 тек. м. Упис се и даље врши. 11473

Миодраг Митић, из Сопота ученик I раз. треће мушке гимназије изгубио је сведочанство под бројем 521 29/5 које изјављује за неважеће. 11474

Тапецирер ради по кућама све тапетарске послове, као оправке дивана, отомана, салон гарнитура итд. и то са првокласном израдом а солидном ценом. Поштоване муштерије могу се јавити картом на Чедомира Дедића тапетара Приштинска бр. 56. 11355

Ђацима само бољима даје се цели пансион код отмене породице родитељски надзор подучавање кући. Центар вароши. Упитати Балканска 16а, канцеларија „Лабор“. 11476

Кост првокласан и јевтин, издаје Трпеза Женске Привредне Задруге, Косовска ул. 11. Абонеман за чланове 550 дин. а нечланове 650 дин. мес. ручак три јела, вечера два. Јело увек свеже. 11424

Пажња родитељима. Солидна трг. породица без деце примила би 6 ученица у „Пансион“ здрав стан и храна повољно упитати **Стефановића** Ратарска 147, Београд. 11487

Добро уведена трговина Нирбершке и галантериске робе са добрим прометом тражи компањона са 100.000 динара. Заинтересовани могу да оставе адресу Управи овог листа. 11551

Женидба човек средњих година пекар ступио бих у брак са девојком или удовицом средњих година по споразуму, адреса Богојављенска 16, Београд, Александар Милошевић. 11512

Пажња домаћицама од данас тражите код Вашег бакалина **денатурисани шпиритус** (за гориво) 90%, **у флашама** из лигро трговине денатур. шпиритуса Х. Швипер, Крагујевачки друм бр. 6. 11379

Опомена: свако, свугде може да се удаје по свом идеалу. Пишите данас и прикључите слику, потанкости и десет динара на „Sans-Gene“ Via Valdirivo 12 — Trieste. 11471

Оглас

На Малу Госпојину дана 21, 22 и 23 септембра 1925. године по новом календару одржаће се у граду Сребреници Велики Годишњи Вашар стоком и овоземским производима.

На вашар несмије се догонити марва из заражених места, а здрава без марвених путница.

У овом граду постоји поштанска, телеграфска и телефонска станица.

ОПЋИНСКИ УРЕД
у Сребреници дне 25. Августа 1925
број 483.
11435

ОГЛАС

На дан 2 октобра 1925 г. у 11 часова пре подне у канцеларији жуп. инжињерског одељења у Вел. Бечкереку одржаће се прва офертална лицитација за набавку и развожњу камена за реконструк. жуп. пута Перлез—Тител, од км. 0+000 до км. 5+325, а према решењу жуп. управног одбора бр 800/1925. и то:

1) ломљеног камена 3315 м³
2) туцаника 2556 м³
3) Спојног материјала 256 м³

Предрачунска свота износи дин. 1502132.—

Кауција 10% полаже се на благајни Окруж. Финанс. Управе у Вел. Бечкереку на дан лицитације најдаље до 10 часова пре подне у новцу, хартијама од вредности или гарантним писмима сходно чл. 88 зак. о Држ. Рачуноводству.

Планови, предрачун, општи и технички услови могу се видети у канцеларији жуп. инжињерског одељења сваког радног дана од 9—12 часова.

Предузимачи имају својим понудама прикључити мустре камена као и назначити мајдан.

Оферти морају бити у прописно запечаћеним ковертима, снабдевени таксеном марком од 100.— сто динара и поднесени лицитационој комисији на дан лицитације најдаље до 11 часова.

Накнадне понуде, као и оне које одступају од услова неће се узимати у обзир.

Лицитанти су дужни поднети лицитационој комисији уверење о плаћеној порези, уверење о протоколисању фирме, као и уверење од Министарства Грађевина о праву учествовања на лицитацијама.

Све законом предвиђене дажбине падају на терет предузимача.

На канцеларије жуп. инжињерског одељења у Вел. Бечкереку бр. 21433. 21. августа 1925. г.
11426

Окасиона продаја женске обуће

Од 1. до 12. септембра

продаваћемо једну велику партију обуће, фабрикат

„Tip-Top“ „Cooks“ „Hirsch“

све првокласног квалитета по знатно спуштеним ценама и то:

Серија I. пар по 150.— дин.
„ II. „ „ 195.— „
Серија III. пар по 250.— дин.
„ IV. „ „ 295.— „

Велико стовариште обуће
3, Кнез Михајлова—Београд

Јанковић и Комп.

Телефон 38-76.

11276

Перут, опадање и масноћу косе

сраб на глави и телу гарантовано отклања неутрални сапун **„Pharma“** по рецепту Др. Посилова, проф. Московск. Универзитета. Ком. 15 д.

„Смрт жуљевима“

тако се зове руски мелем, који за 4 дана скида са кореном сваки и најстарији жуљ, брадавицу и одебљалу кожу. Бољи је од свих осталих средстава за то, што се да подесити за сваки облик и величину жуља; не боли и не смета кретању а уништи до корена само жуљ не врећајући здраву кожу. Омот 10 динара.

Заштитна марка

Тражи само прави „Смрт Жуљевима“ са горњом заштитном марком јер фалсификат не вреди!

ЗНОЈЕЊЕ НОГУ, РУКУ и ОСТАЛОГ отклања само руски прашак **„ГАЛМАНОЛ“**. Лекарски препоручен, он отклања неугодни мирис и **не шкоди здрављу**, јер не задржава зној, него га упија. Кутија 12 д. Добија се у апотекама и дрогеријама,

Главни депо:
ЛАБОРАТОРИЈА „ЛАМИКО“
Београд — Кондина ул. бр. 15.
11445

Издајмљује се или продаје ради болести кафана са целим инвентаром у Сењу (Хрватско Приморје). Ово је једина кафана у Сењу и лежи у непосредној близини мора. Услови повољни, могу се дознати код **ПОРОБИЋА фабрика огледала „Спектрум“** Блатска ул. бр. 2. свакодневно од 10—12 и 4—6 по подне. 11496

ОГЛАС

Грађевинско Оделење Београдске Општине, држаће на дан 1. октобра 1925. год. у својој канцеларији Југовића ул. Бр. 1, I спрат у 11. часова пре подне **прву оферталну лицитацију за „грађење пијачних дућана** за животне намирнице на пијацама у улици Г. Јовановој на Каленићевом Гувну и на Зеленом Венцу.

Оферте ће примати, отварати и решити нарочито за то одређена комисија, у канцеларији шефа Грађевинског Оделења.

Оферти са свима прилозима и прописаном таксом по закону о таксама, треба да се предаду комисији од 10—11. сати на дан лицитације. Накнадне оферти неће се примати нити узимати у обзир.

Кауција ће се положити по условима а по одобрењу посла.

Планови предмери и услови-погодбена документа-, могу се видети сваког радног дана у канцеларији Оделења од 8—12. и од 3—6. Предузимачи су дужни показати исправе о својој подобности за учествовање на лицитацијама.

Из канцеларије Грађевинског Оделења Београдске Општине 1. септембра 1925. год. Г.О.Бр. 1480.
11480

Позор господари и виноградари!

Парне локомобиле, моторе на бензин, петролеј, сирово уље и на упојни плин, сијачице за жито и умјетни гној, тријере, стројеве за прашење житарица проти снијети, винске преше, муљаче за грожђе и воће и све друге првоэразредне господарске стројеве, добавља по најповољнијим цијенама и на оброчну отплату! Наручујте код њега умјетна гнојива.

Средишњи Савез

ХРВАТСКИХ СЕЉАЧКИХ ЗАДРУГА

(Као Задруга)

Телефон број 17-14
Пошт. претинац 171
11155
Загреб, Михановићева улица 2
насупрот главног колодвора.

НАБАВКА КОЊА ЗА Г.Г. ОФИЦИРЕ

Министарство Војске и Морнарице намерава да набави до 2.000 коња за г. г. официре под условима који се могу видети у канцеларији Начелника Ветеринарског Оделења Мин. Вој. и Морнарице сваког дана од 11 до 12½ часова.

Понуде у затвореним кофертима треба поднети 21. септембра тек. године најдаље до 11 часова.

Предње се јавља заинтересованима ради знања.

Из канцеларије Ветеринарског Оделења Министарства Војске и Морнарице В.Т.Бр. 5011 од 30 августа 1925. године. 11434

За јесенску сјетву треба употребити

СУПЕРФОСФАТ

јер без суперфосфата нема зрна, па нема ни жетве **СУПЕРФОСФАТ** у гарантираној квалитети као и остала гнојива као **чилску салитру, амонијеву сол, вапнени душик, калијеву сол** нужна за јесенску сезону

ДАНИЦА д. д. за кемичке производе
ЗАГРЕБ, Мажуранићев трг бр. 4.
Телефон 17-31 и 26-69.
11154

НАЈБОЉЕ СУ
АНИЛИНСКЕ БОЈЕ
БАЈЕРОВЕ
за бојење вуне, памука, полувуне, свиле, куделе, коже и т. д.
ОД ФАБРИКА БОЈА преће
Фридр. БАЈЕР и Комп. ЛЕВЕРКУЗЕН Немачка
ДОБИВАЈУ СЕ У СВИМА БОЉИМ ТРГОВИНАМА
ЈЕДИНА ПРОДАЈА ЗА КРАЉЕВИНУ СРБА, ХРВАТА и СЛОВЕНАЦА
КРАЉ. ДВОР ЛИФЕРАНТ
ТРГОВИНА БОЈА
БЛАГОЈЕ Ст. ДИНИЋ
БЕОГРАД. ТЕРАЗИЈЕ 9. ТЕЛ. 366.
11114

Тражим бољи стан од 2 собе кујном, шпајс, подрумом и девојачком собом евентуално и са купатилом ближе или даље од центрума вароши за 15 септембар и 1 октобар. Понуде слати под шифром „Бољи стан“ на Уредништву овог листа. 11553

НАЈБОЉА, најача и најјефтинија Обућа може се добити само у обућарској радњи код

Машутковића
(преко Браће Станковића)
Теразије 12. 11548

СТАЊЕ БАНКЕ „JАВОР“

на дан 30. јуна 1925. г,

Актива			Пасива		
Благајна — готовина у каси	36.701	08	Главница — потпуно уплаћена	1,000.000	—
Зајмови на залоге	33.000	—	Улози на штедњу	187.467	—
Хартије од вредности	20.338	50	Менични пријем и — акцепти	149.000	—
Есконтовање меница	1,216.163	=	Резервни фонд	30.860	50
Текући рачуни	73.818	10	Тантијема У. и Н. Одбора	5.314	58
Привр. рачуни	132.417	35	Тантијема чиновницима	1.268	45
Обвезнице 2½% ратне штете	1.100	—	Фонда за евет. штете	4 227	50
Оставе	600	—	Остављач. Остава	600	—
Супергар. по менич. зајмов.	9.200	—	Полагача супергар. по менич. зајмов.	9.200	—
Кауције	38 000	—	Полагача супергар. по тек. рачунима	103.000	—
Супергар. по тек. рач.	103.000	—	Полагача кауција	38 000	—
			Добит за изравнање	135.400	—
	1.664 338	04		1.664.338	3

РАЧУН ДОБИТКА и ГУБИТКА

Добитак			Губитак		
Од камата по есконтов. мениц.	118.040	50	Трошкови општи плата, додатак на скупоћу особљу банчином и станарина	65.865	25
„ „ „ улоз. на штедњу	920	—	Кам. по улозима на штедњу	8.441	50
„ Провизија разних	58.555	50	„ „ менич. пријемима-акцептима	17.783	50
„ Оснивач. трошкова II кол	50.000	—	„ „ Текућ. рачуним	25	75
			Добит за изравнање	135.400	—
	227.516			227.516	—

11501

Оглас

Ставља се грађанству до знања, да ће се парцела 37. на Новом Гробљу почети прекопавати кроз два месеца, за сахрану умрлих.

Ко жели да задржи гроб, нека обнови уплату у горе одређеном року.

Од Суда Општине Београдске 31. августа 1925. год. Н.Г. Бр. 953. 11489

Наша мила мати односно баба

† ЛЕНКА

удова пок. Димитрија Лазаревића ћурчије из Београда

преминула је ноћас после дугог боловања у 81. години свога живота.

Опело ће бити сутра, 4. ов. м-ца у 10 сах. пре подне у цркви Св. Николе на новом Гробљу

Спровод ће се кренути из гробљанске капеле.

О овоме извештавамо сродникe и пријатеље.

3. септембра 1925
Београд

ОЖАЛОШЋЕНИ:

син МИЛУТИН бивши ђенералштабни пуковник, снаха ЈУЛКА унука РАДМИЛА и остала родбина.
11545

Штампарија „Сонић“ — Београд, Копарчева 9, — Дечанска 10.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ БЕОГРАД, СУБОТА 5. СЕПТЕМБРА 1925. ГОДИНЕ ЦЕНА 1 ДИНАР

ПРАВДА

БРОЈ 242

Огласи се примају у администрацији: Кнез Михајлова ул. бр. 19. — (Гранд Пасаж) по утврђеној тарифи. ТЕЛЕФОНИ: РЕДАКЦИЈЕ 2634; АДМИНИСТРАЦИЈЕ 81.

ВЛАСНИК И ДИРЕКТОР
МАНОЈЛО М СОКИЋ

Уредништво: Кнез Михајлова 19 Месечна претплата: за Краљевину С.Х.С. 30 дин.; за иностранство 50 дин
ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 11-13

ГОДИНА XXI

Концентрација

—:—

Одмах после састава владе г.г. Пашића и Радића „Правда" је осматрајући политичку ситуацију препоручивала концентрацију свих најбољих народносних снага, да би се споразум могао спровести. Јер доиста политика споразума то и захтева и на тој основици једино може и опстати. Нема већег јемства да ће њени резултати бити кориснији од тога, да на том послу сарађују најбољи.

Владине групе су стале на гледиште, да концентрација није потребна: управо су тако рекли радикали, док су радићевци ћутали.

Ми знамо да концентрација не иде у прилог ниједној партији и да је то најтеже остварити. Она убија сваки партијски интерес, а партије хоће власти ојачање. Разумљиво је према томе прелогу, јер он иде изван круга свих могућих партиских интереса.

Али је политика споразума исто тако изван круга свих могућности партиских интереса. Она управо не сме ни бити у томе кругу, јер је одмах компромитована.

И ако се према томе хоће да чврсто и непоколебљиво буде спроведен споразум, онда је окупљање свих најбољих на том послу једини начин, који не допушта никакав ни никакав приговор.

А овој комбинацији се чине озбиљни приговори, да је партијског карактера. Уз то у народним масама још постоји резервисаност према овој новој ситуацији. И постојаће све дотле, док се народ не буде уверио: да ово није обичан експеримент. Увериће се, кад види да су на послу сви.

Ми у овом питању препоручили бисмо највећу начелност и отклањање сваког партијског егоизма. Не буде ли се тако урадило, доживећемо ускоро разочарења: да је и ово био само један покушај и прелаз још жешћој борби.

Између радикала и радићеваца било је до сада поверења али на извесном одстојању. У колико улазе у послове дубље, у толико се наговештавају разлази. Партијске захтеве они не могу измирити, као што се већ показало. А кад једног дана наступи коначни разлаз, онда земља долази пред тешко искушење. И једна и друга страна ће тврдити, да се више не може, да је преварена и т. д. и т. д.

Од тих експериментисања и оптужби држава неће имати користи, јер ће се наћи у ковитлацу најжешћих партијских страсти. И радикали ће први поново тражити изборе, разуме се за себе, да би спасли државу и да би поправили оно што су урадили.

Од таквих трзавица и тако опасних излаза држава мора бити и поштеђена и сачувана. Њу морају спасавати сви. А да би јој спречили такву невољу, још сада треба да су на послу споразума све најбоље народне снаге.

Окупити их, значи и посао свршити и обезбедити његово извршење.

Зато родољубље налаже свима групама, да увиде ту истину и да акцију тим путем поведу.

Ми смо се на ову тему овога пута повратили због тога, што је један од владиних органа одбацио као излишну, своним непотребну. И враћаћемо се увек, док се не докаже њена оправданост.

ОДАСВУД

—:—

Јевтине и скупе вароши

Разговори о скупоћи необично су омиљени у београдском друштву. Да није ових разговора, многа београдска друштва не би знала о чему да конверзирају. У овим разговорима обично се истиче да је Београд врло скупо место и да су провинцијске цене, упоређене са београдским, прави рај.

И наша провинција не оскудева у разговорима о скупоћи. Врло је карактеристично да становници вароши у унутрашњости сматрају да је Београд релативно врло јевтина варош, чије су цене релативно врло скромне.

Нико није пророк у својој отаџбини, каже једна римска пословица. Ниједна варош није јевтина за своје становнике — тако би могла гласити слична по смислу пословица, заснована на искуствима наше данашњице.

СИТУАЦИЈА

Кредити за пристаништа на Јадрану

— ЈЕДАН СПОР У ВЛАДИ ОКО ЧИНОВНИКА У ХРВАТСКОЈ. —

Питање чиновника у Хрватској је на дневном реду. Радићевци изјављују, да не траже гоњење, нити премештање или отпуштање чиновника. Они захтевају само то, да се узму на одговор они који су вршили незаконитости. Спор око тога у влади појавио је се на тај начин, што су ти чиновници, који би били узети на одговор, почели прилазити радикалима, и ако су раније били сам. демократи.

Вероватно је, да ће се данас у влади о томе разговарати.

МИНИСТАРСКА КОНФЕРЕНЦИЈА

Јуче по подне, од 4.30 до 6.30 часова, одржана је председништву владе конференција радикалских министара, којој је председавао г. Марко Ђуричић, заступник председника владе и министар правде. Конференцији су присуствовали: министар финансија г. др. Милан Стојадиновић, министар просвете г. Веља Вукићевић, министар унутрашњих дела г. Божа Максимовић и министар саобраћаја г. Радојевић. Расправљало се о текућим пословима, нарочито о изградњи пристаништа на Јадрану. Пошто је о томе саслушан реферат министра саобраћаја, постигнут је споразум да се одобри кредит од 1.100.000 динара за проширење пристаништа у Улцињу. Да би у Гружу могли пристајати и већи прекоокеански бродови, који су до сада бацали котву на пучини, решено је да се плато пристаништа у Гружу прошири до реке Омбе. У ту сврху одобрен је кредит од 7.000.000 динара. За оправку пристаништа у Св. Марињу одобрен је кредит од 400.000 динара. Овим су, према изјави министра саобраћаја, извршене све припреме за поправку пристаништа на Јадрану и пошто су потребни кредити одобрени, радови су већ почели.

На крају конференције одлучено, је да се данас пре подне, у 10 часова одржи седница Министарског Савета. Ради тога позвати су сви одсутни министри.

МАКСИМОВИЋ И ХСС

Министар унутрашњих дела г. Божа Максимовић одлази у понедељак за Загреб, да се са вођством Хрватске Сељачке Странке споразуме о промени чиновника у Хрватској.

Како дознајемо из владиних кругова промена чиновника у Хрватској неће се вршити у оном обиму, о коме се ових дана говорило. Промена ће бити само местимичних.

Овај састанак ће бити по захтеву ХСС, јер и чланови владе, из групе г. Радића, отворено изјављују: да у Хрватској више није могуће гледати оне чиновнике који гањају и радикале и радићевце.

ДАВИДОВИЋ У КРАГУЈЕВЦУ

Председник демократског клуба г. Љуб. Давидовић одлази данас у подне за Крагујевац, где ће се сутра, у недељу, одржати конференција Демократске Странке.

ДОЛАЗАК МИНИСТРА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Министар пољопривреде г. Крста Милетић враћа се данас са одмора у Београд.

ПОВРАТАК МИНИСТРА ЗДРАВЉА

Министар народног здравља г. Славко Миљетић, који се налази у Врњачкој Бањи на одмору, враћа се данас у Београд.

П. РАДИЋ И СРШКИЋ У САРАЈЕВУ

Министар за изједначење закона г. Милан Сршкић отпутовао је јуче за Сарајево. Г. Сршкић ће у име владе, као и министар аграрне реформе г. Павле Радић, присуствовати прослави хиљадугодишњице хрватског краљевства, која ће се у Сарајеву одржати 6., 7. и 8. ов. мес. Г. Павле Радић такође је синоћ отпутовао из Загреба за Сарајево.

СМОДЕЈ У САРАЈЕВУ

САРАЈЕВО, (изв. „Правди"). — Данас је стигао у Сарајево народни посланик Корошчеве партије г. Франц Смодеј.

НАРЕДБА Г. КРАЈАЧА

САРАЈЕВО. (изв. „Правди"). — Министар трговине и индустрије г. др. Иван Крајач телеграфским наређењем обуставља ликвидацију одељења министарства трговине и индустрије за Босну и Херцеговину у Сарајеву.

УСПЕХ РАДИЋЕВАЦА

ЗАГРЕБ (Изв. „Правди"). — У селу Видовец обављени су општински избори, где су прошли сви кандидати Радићеве партије. Споразумашки листови бележе као карактеристично, да самосталне демократе нису добили ни један глас, ма да су на прошлим изборима овде добили много гласова. Споразумаши тврде да је то јасан доказ пресвиања куглица последњих избора за народне посланике.

Одлазак г. Радића за Женеву

—:—

ЗАГРЕБ, (изв. „Правди"). — Данас на вечер отпутовали су за Женеву Стјепан Радић, др. Јурај Крњевић и професор Стражницки.

Потписан трговински уговор са Аустријом

—:—

БЕЧ. — Парламентарни главни одбор усвојио је предлог о ступању на снагу трговинског уговора са Краљевином Срба, Хрвата и Словенаца. Социјалисти су се уздржали од гласања. После тога усвојен је и додатак трговинског уговора са Чехословачком. (Кор. Биро)

БЕЧ. — Трговински уговор између Аустрије и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца потписан је данас у 11.30 часова. Уговор су потписали г.г. Рамек, Ширф, Милојевић, Тодоровић и Кулић. (Кор. Биро)

БЕЧ. — поводом потписивања трговинског уговора са Краљевином Срба, Хрвата и Словенаца, канцелар г. Рамек приредио је свечани пријем српско-хрватско-словеначких делегата коме су присуствовали и аустријски заинтересовани министри и виши чиновници. (Кор. Биро)

Румуни за Грчку

—:—

БУКУРЕШТ. — Листови „Адеверул" и „Лупта" заступају мишљење да треба остварити Рентисов предлог о закључењу балканског пакта. „Лупта" тврди да се Грчка обратила Румунији са предлогом да се закључи један споразум на овим принципима: 1) одржање ситуације на Балкану која је створена уговорима о миру и 2) слобода мореуза. Грчка би дала Румунији слободну зону у Солуну. Лист вели да је зближење између Грчке и Румуније први корак ка балканском пакту.

Изјава грофа Апоњиа

Б. ПЕШТА. — (Б. изв. „Правди"). — Пре свога одласка у Женеву гроф Алберт Апоњи изјавио је новинарима да се не нада нарочитом успеху од седница Друштва Народа. Према данашњој политичкој ситуацији Мала Антанта је заштићена од Велике Антанте и, како је Мала Антанта нерасположена према Мађарској, то ће у сваком случају Велика Антанта подржавати Малу Антанту.

Састанак министара у Швајцарској

—:—

ПАРИЗ, 4. 10.15 ч. — Лондонски „Тајмс" тврди, да ће се савезнички и немачки министри састати крајем септембра у Швајцарској или у северној Италији у циљу проучавања предлога пакта безбедности. (Радио).

Убиство Јована Брла

— Јуче је убијен у Ћустендилу Јован Брло, комитски војвода —

—:—

Према непотврђеним вестима из Софије, јуче је убијен Јован Брло, комитски војвода и један од најпознатијих организатора македонствујушчих и њихових бандитских напада на наш погранични живаљ. Убили су га нека непозната лица, јавља се из Софије. Тако је најпосле пао и Брло, који је исто онако, као и Тодор Александров и Панче Михаилов, оставио најболније успомене нашем народу на Југу, који је неколико последњих година био непрекидно изложен њиховим злочиначким нападима и зверствима. У свима ранијим акцијама против наше државе на Југу и у свима готово упадима у нашу земљу био је Јован Брло. Али за последње две године он никако није хтео примити ни једну чету за упад на нашу територију. Међутим, раније је он организовао толике бандитске чете, које су пљачкале наш погранични живаљ, и предводио их. Сами су македонствујушчи толико пута казали, када су били похватани на нашој територији, да Јован Брло учествује у свима најдрскијим и најсвирепијим акцијама. Много ужаса, много бола и много страхота нанео је био овај бугарски бандит нашем народу у Јужној Србији, да је то нешто невероватно и нешто нечувено.

У последње време Брло није учествовао у упадима на нашу територију. Али то су били њихови последњи трзаји, то су били последњи знаци њиховог живота. То се дало закључити и по саслушањима ухваћених разбојника, који су изјашњавали да не би ни прелазили нашу границу, да им „четне војводе" нису говорили како ће их народ радо примити. На тај начин у последње време, пошто им је свака акција остала узалудна и пошто су се између себе разрачунали, они су једва успевали да још по неку чету пребаце преко наше границе.

Вест о убиству Брла

СОФИЈА, 4. септембра. — (Изв. „Правди"). — Неколико непознатих лица убили су у Ћустендилу Јована Брла, познатог „војводу кочанског краја" и организатора упада македонствујушчих на нашу територију, који је извршио безброј злочина над нашим народом у Јужној Србији. Тако је најзад и Брло завршио истом судбином, којом су и његови разбојнички другови Тодор Александров и Панчо Михаилов. Брло је био одлучан и енергичан, због чега су га увек и бирали у оне акције против нашег народа, које су забележене као најсвирепије и најужасније. Иначе за време последњих две, три, године он је непрекидно живео у Ћустендилу. Успео је био да узме велики новац од централног комитета македонствујушчих и да сачува од својих ранијих пљачкања. Са тим новцем сазидао је једну троспратну кућу, у којој је живео. Пре кратког времена он је наредио једном свом четнику, да убије његову жену, која је живела са једним четничким војводом. После њеног убиства, међутим, Брло је убио овог четника, који је био извршио његову свирепу наредбу.

Ко су убице

СОФИЈА, 4. септембра. — (Изв. „Правди"). — Тврди се да су македонствујушчи убили Јована Брла због тога што у последње време није хтео да учествује у акцији и што је сазидао себи кућу помоћу њиховог новца. Још одавно они су били донели одлуку о његовом убиству коју су тек сада извршили. Брло је био иначе изгубио сваки углед међу њима.

Рат у Мароку

ПАРИЗ. — (Изв. „Правди"). — Противно вестима белгиских листова, изјављује се да никаква офанзива још није почела на француском фронту у Мароку.

Хинденбургова путовања

НАУЕН. — Половином овог месеца председник немачке републике Хинденбург почеће серију својих посета крајевима које су савезничке трупе евакуисале. Хинденбург најпре ће посетити Бохум и Есен. (Радио)

О нашем умјетничком стварању

— Др. Крајач министар трговине и индустрије —

Властита умјетност је израз народне психе. Оригинална властита национална умјетност је најсигурнији знак осебујности народне психе и у том поводу један од битних критерија властите националности.

Претпоставке осебујне националне уметности биле би: засебна национална психа, способност народа да утиске вањског свијета умјетнички схвати па да исте као и властита душевна стања на свој начин преради и изрази. Осјећајност и изражајна способност у опће, те способност да стање своје властите психе умјетнички изрази су извори национално умјетности као својине и продукта читавог народа. Ових пар теоретских ријечи нека служе као увод конкретноме опажању.

Умјетничка обдареност укупног нашег народа је изван сваке сумње. Та обдареност није само рецептивна и репродуктивна него је баш у највећој мјери творачки оригинална. То нас овлашћује на долично мјесто међу народима западне цивилизације.

О нашој умјетничкој способности свједочи читава наша хисторија и то не само хисторија образованих слојева народа него и живот најширих народних слојева. Појединци умјетници стварају велике појединачне умјетничке творевине а народ реализује своје умјетничке способности у укупном дневном животу, украсује умјетнички сва задовољења својих животних потреба. Ту се губе појединци а наступа народ као творац своје властите националне аплициране умјетности.

Елементи нашег умјетничког стварања су двојаки. Реципирани т. ј. они исти који су преузети и долазе до изражаја у другим цивилизацијама напосе у западној цивилизацији. То је у знатној мјери резултат антике. Тај утицај је дјеловао на нас са истока (у главном као бизантска умјетност) и са запада.

Код прераде античких умјетничких елемената у Ренесансу судјеловали су Хрвати као првотни сарадници и ствараоци Ренесансе. О том свједочи читав низ првоparazредних умјетничких имена као: Луцијан Мартинов Врањанин (Лаурана), Никола Чиавоне Антунов, Јурај Матејевић (Ђорђијо да Себенико), Фрањо Врањанин, Иван Дукновић (Ђовани Далмата); сликари: Андрија Медулић, Виктор Крпач, (Карпачио), Јурај Чулиновић (Ђорђио Чијавоне) и данас још краљ ситносликара Јуре Гловић (Кловио), па дрворезбар Фра Себастијан Чијавоне и тако даље.

Што више и реципирани елементи нашли су у нашој националној психи засебан племенити израз како свједоче средовјечни српски грађевински (архитектурни) монументи: српске задужбине напосе оне трећег периода, па готска црква у Шибенику дјело шибенчана хрвата Јурја Матејевића, у некој мјери и детаљи трогирске цркве (дјело умјетника Радована) и т. д.

И без обзира на реципиране умјетничке елементе било да се ради о чистој рецепцији или о властитој преради реципираних умјетничких елемената и оригиналном стварању на темељу истих како је то било код стварања ренесансе — наш народ посједује своје властите умјетничке елементе и своју оригиналну умјетничку културу. То се очитује у свим предметима дневне упорабе којима се служи, а поготово којима се је служио народни живот. То је у главном дакле баш аплицирана умјетност. Ту умјетничку ризницу посједује наш народ од памтивека, од када се је појавио на позорници хисторије. То је његова својина и докуменат његове властите прастаре културе.

Неће бити двојбе да су наше националне првотне архитектонске израдбе биле у дрву како је то увјетовало горско односно шумовито тло које смо наставили. Чим смо дошли у данашњу постојбину наш народни умјетнички инстинкт нашао је ново средство за свој израз: камен. Ту је већ у најстарије наше доба код Хрвата дошао до изражаја властити — како се данас у знаности цијени — оригинални орнаменат, а израђивали су у камену и кипове својих претхршћанских богова. О том рјечито говори кнински музеј Хрв Старина у Книну.

Колика је необично велика умјетничка обдареност нашег народа свједочи наш народни орнаменат, који је нашао своје мјесто у народној ношњи. Готово свако веће село има свој варијетет народне ношње у колико се то данас сачувала и свака је ношња осебујна комбинација боје, орнамента, а донекле и форме. Психа нашег народа која долази до изражаја у нашој народној ношњи је: ведра, жива и весела, она се је сљубила са природом и сунцем, пуна је живота и темперамента. У садашњости и прошлости наше народно одијело репрезентира праву ризницу аплициране уметности, која јоште није ни издалека у довољној мјери проучено. О томе се може увјерити свако тко прегледа народна одијела у етнографским музејима у Загребу, Београду и Сарајеву.

Међутим народна ношња говори за нас и више. Тко на основу остатка наше националне ношње што су сачували до данас знаде да гледа у прошлост мора да дође до ових закључака. Темељна јединственост у ношњи, орнаменту и техникама упућује на то: да је све то прастара културна *својина* укупног народа нашег језика. То значи: да нису поједини главни национални умјетнички елементи хисторијски у времену са стране постепено реципирани, него да их носимо са собом као своју националну умјетничку својину из претхршћанске прадомовине одакле посредно или непосредно могу да потјечу и слични елементи страних хисторијских, поготово старих култура.

Опазит ће надаље да је ношња нашег народа као целине већ у *прахисторији* његова властита национална ношња.

Бујност, живот, богатство, трајност и свечана карактеристика те ношње показује, да је то била репрезентативна ношња. То ће рећи да је наш народ у цјелини репрезентовао своју државност и народну припадност: у својој националној ношњи и на зборовима у отвореном, (Госпсветско и Дуваньско поље, на пучким свечаним (данас црквеним) зборовима и т. д.), надаље у свом националном претхршћанском богослужењу на својим националним планинама и врхунцима о чем свједоче и данашња имена планина (конкретно и фрагменат кипа т.ј. камена глава бога Вида пронађена у данашњој Сјев. Далмацији на брду званом још и данас Сутвид т.ј. св. Вид). Значи дакле да је наш народ од правремена много полагао на своје јавне послове и репрезентацију народа у њима и зато је вјероватно узгајао и развио своју репрезентативну националну ношњу.

Ванредна префињеност, истанчаност и високи укус женске националне ношње напосе још ће показује да је наша национална жена од правремена имала много слободног времена, те се је могла тиме бавити и могла развити те одлике своје ношње. Јака декоративност и свечани богати израз те ношње показује да је и жена уз мужа морала судјеловати јавно код свих јавних наступа. Све то доказује да смо се у прошлости морали ћутити као господовни и војнички народ и да смо уз земљорадњу морали напосе култивирати јавни национални живот. Чини се, да се је и горња женска народна ношња (изузевши дакако сукњу и покривање главе) одлањала на мушку ношњу, која јој је била узором (тако стара крзном опточена ћурдија, женска ношња за горње тијело међу буњевцима у Бачкој). То би значило: да је мушкарац био носиоц националног јавн. живота. Многе ношње и њихово касније преузеће те упоредо са стране националних државних власти (војничка ношња аустр. улана, пандура и т. т.) показују да су поједини широки крајеви давали јаку националну коњицу, да је народ у тим крајевима био пар ехеланс коњаник (Турово Поље, вала и По[illegible] и т. д.).

Готово свеопћа разлика између ношње дјевојке и жене показује да је народ био од прадобе моногаман те да се је брак увелико цијенио и имао одлучну социјалну важност.

Народни вез је тако многострук и разнолик да су готово све врсте веза на свијету заступљене у нашем народу. Овђе вала напосе споменути народне чипке за отока Пага, на отока Хвара, којима се диве посетиоци овогодишње изложбе у Сплиту, слични и у Словеначкој. И у крајевима који су били културно потпуно потиснути, а национално на пола изгубљени вршила је и врши до данас наша национална ношња у психи народа своју националну функцију, те је помагала уздржати свијест о националној засебности и припадности к нама. У Бачкој међу Буњевцима сачували су се до данас дивне и врло тешке женске ручне радње: „зачончанина" и „расплет", које вала спасти од пропасти (изложене на овогодишњој изложби у Суботици у женском одјељењу). Вриједне су старе хрв. посавске ручне радње и њихови мотиви. Непобједни мотиви женске ношње са околице Црне Горе су од необичног ефекта, који се постизава једноставним средством истанчане комбинације двију боја. Краљевска је, богата, златном жицом везана женска ношња наших Посавка и Македонска ношња. Јуначка је и сјајна мушка народна ношња: сукњене, па око Обровца у Сјев. Далмацији. под Динаром, у Коновлима, Црној Гори и Македонији.

И све то није учијела школа него се то од прадавних времена предаје од генерације до генерације у народној обитељи и у нашој — како је данас зовемо — кућној задрузи све до данашњег дана. Идеја, форма, орнамент и техника је ствар властите националне традиције, која се у националној обитељи — мимо школе — до данас преноси. Исто је и са израдом у дрву, а донекле и ковинама, те кожи.

Важни су и национални ћилими са старом орнаментиком. Велику позорност стварали су на себе у Паризу на овогодишњој изложби декоративних умјетности у Гранд Паласу српски ћилими у црвено-црним односно црно-бијелим мотивима. Овамо спадају у бојадисана јаја, тиквице, појаси напосе призренски и т. д.

Израде у бакру, злату, филиграну и цизелираном сребру у Србији и Босни имат ће у себи и старих националних и реципованих средовјечних те оријенталних елемената.

Покојни хрв. музиколог Фрањо Ж. Кухач је тврдио: да готово нема народа, који би познавао као националну својину толико музичких инструмената колико их познаје наш народ у својој цјелини.

Врло је интересантна и наша национална дрвена кућа у свим својим варијацијама.

На данашњој је генерацији да ово аутохтоно умјетничко национално богатство испита, истражи и сачува од пропасти. Ако се на тај посао даде једна национална образована и умјетнички обдарена генерација проста од предрасуда и еманципована од туђих утицаја створит ће сигурну основку за велики развој и процват аплициране умјетности на националној бази код нас, а продријет ће и у велики културни свијет. Тиме ће бити дана подлога за реформу укупног нашег обрта на националној бази и за школовање младе националне генерације у том правцу. То ће уједно значити и реформу наших школа за аплицирану умјетност на националној основици и у погледу сировина и у погледу технике и у погледу форме, те орнамента и његове апликације.

Тому циљу имао је служити и наш репрезентативни павиљон на изложби аплицираних умјетности у Паризу. Тамошњи изложци имају да пред светским форумом документирају уметничку обдареност нашег народа и његову прирођену способност за аплицирану умјетност на властитој националној основици.

Друштво Народа

— Прва јавна седница. — Аустријско питање. — Турска не да Мосул —

ПАРИЗ. — (Изв. „Правди"). — Јављају из Женеве: Друштво Народа ће одржати у суботу ујутру јавну седницу под председништвом г. Пенлевеа.

ПАРИЗ (Изв. „Правди"). — Јављају из Женеве: комитет за испитивање аустријског питања имао је седницу под председништвом Чемберленовим. Седници је присуствовао и г. Пенлеве. Комитет је саслушао стручњаке које је Друштво Народа послало ради економске анкете о Аустрији. Експерти су потврдили да је Аустрија способна за самосталан економски живот. Комитет ће простудирати питање у којој ће се мери моћи олакшати финансиска контрола у Аустрији.

ЖЕНЕВА (Б. изв. „Правди"). — Данас је на седници Савета Друштва Народа говорио грчки Министар Иностраних Дела. Турски Министар Иностраних Дела одговорио је на јучерашњи говор Енглеског делегата, Министра за колоније г. Америја. Он је истакао да Турска никад не може дозволити да се ма коме уступи Мосул, јер је то чисто турска област. Пре ће се Турска одрећи Сирије и Друзије него Мосула јер би то значило одузимање турске покрајине од Турске републике. Енглески Министар за колоније Америје на то договорио да је факат да 95% становништва Мосула није турско.

ПАРИЗ (Изв. „Правди"). — Јављају из Женеве да је Савет Друштва Народа одредио у споразуму са заинтересованим странама комисију у коју су ушли: Швеђанин г. Унден, Шпанац г. Кимони де Леон и Уругвајац г. Суари која ће имати да продужи проучавање мосулског питања. Ова комисија ће од стране Друштва Народа саслушати заинтересоване и испитати све потребне документе. Предвиђа се да ће на решавању комисија Друштва Народа употребити неколико недеља, пошто су гледишта обе стране дијаметрално противна. Примећено је да Турска није одговорила писменој обавези, коју је дала пре неколико месеци да ће се покоравати пред сваком одлуком Друштва Народа. Због тога г. Бријан мисли да треба обе стране подсетити да изјаве да Савету Друштва Народа поверавају бригу око регулисања овог питања.

Највећа крстарица „Нелсон"

ЛОНДОН. — У море је спуштена највећа крстарица на свету, „Нелсон", која има 35.000 тона и чија се посада састоји од 1500 људи. Издржавање ове крстарице стајаће годишње 200 хиљада фунти стерлинга.

Годишња скупштина
Српског Лекарског Друштва

У слушаоници очне клинике у Вилинској улици отворена је јуче седамнаеста годишња скупштина српског Лекарског Друштва. Поред обилног дневног реда, седници не присуствује онај број чланова, који се очекивао. Ипак се око девет часова прешло на дневни ред, извештај управног одбора о раду у 1924-5. г. После пријема овог извештаја, задужбински одбор подноси реферат о свом раду, па се после краћих предлога управног одбора о измени правила, завршила преподневна седница.

По подне у четири часа рад се наставља у прелази на бирање председника, а потом управе. За председника је изабран једногласно г. др. Михаило Петровић, санит. генерал, а у управу су ушли г. г. др. Андра Николић, Коста Тодоровић, Стојан Дедић, Радмило Јовановић и Свет. Николајевић сви из Београда, затим г. г. др.: Јордан Стајић (Скопље), Чеда Михајловић (Врњци), Михајло Дуњић (Шабац), Јован Мијушковић (Ћуприја), Јаша Фотић, (Ниш); њихови заменици г. др. Драг. С. Јевремовић и г. др. Милош Крстић.

У суд части ушли су г. г. др.: Никола Вучетић, Чед. Ђурђевић, Леон Коен, Ј. Недељковић, и Аким Марковић; а у надзорни одбор г. г. др.: Миленко Матерни Тих. Симић и Сретен Николић, њихови заменици г. г. др.: Жика М. Поповић, Ник. Благојевић.

За уредника „Архива" изабран је г. др. Милош Ђорић, а за члана редакције г. др. Влада Спужић.

У санитетски савет ушло је 7 чланова и то г. г. др.: М. Јовановић-Батут, Јеврем Жујевић, Ђорђе Јоановић, проф. Ђорђе Нешић, проф., Дим. Антић, проф., Лазар Станојевић, проф., Никола Крстић, а за заменике г. г. др.: Коста Тодоровић, Мил. Петровић, Јов. Мијушковић.

У управни одбор Југославенског Лекарског Друштва изабрани су г. г. др.: Ж. Рувидић, Свет. Стефановић, Иво Поповић Сава Недељковић и Филип Лазаревић и за заменика г. др. Стаја Стајић.

Пошто дневни ред није с овим завршен, данас ће С. Л. Д. наставити седнице. На крају синоћне седнице донета је одлука, да се скупштине одржавају крајем септембра месеца, како би могли узети учешће и бањски лекари. У 6 часова г. г. лекари су отишли да присуствују предавању њиховог колеге из Француске г. др. Артиса.

Конгрес својине у Загребу

На дан 6., 7. и 8. септембра ове године одржаће се други земаљски конгрес свих власника зграда и земљишта Краљевине С. Х. С. На конгресу ће се расправљати многобројна питања која су у вези са својином.

Конгрес се састаје 6. септембра. По отварању изабраће се одбори — секције за израду најважнијих проблема. Резултат рада секција поднеће се на усвајање конгресу на дан 8. септембра. Поред осталих важних питања као што су израда савезних правила, избор Управе Глав. Савеза, на конгресу ће се решавати и *о оснивању једне Хипотекарне Банке сопственика целе земље*.

Упозорују се сви делегати и посетиоци овог конгреса, који одлазе у Загреб железницом да им вала набавити перманентну улазницу за аутомобилску, спортску и ловачку изложбу у Загребу која се добија код свих већих Банки у земљи уз цену од дин. 30. а вредеће им као железничка легитимација за вожњу од 50% попуста као и за слободан улаз у изложбу. Ове улазнице могу се добити и код приређивачког одбора конгреса својине.

Комнике одељења за штампу

„БЕОГРАД, 4. септембра. — Поводом написа г. Гр. Божовића о православној цркви у прикарпатској Русији, који је изашао у данашњем броју „Политике" на уводном месту, Министарство Иностраних Дела изјављује своје жаљење, што је наш угледни, просветни и политички радник г. Божовић, могао у том чланку изјавити у једном тако виђеном листу, као што је „Политика", о г. Бенешу, нашем пријатељу и признатом државнику једне братске земље речи које не би требале да дођу са једне пријатељске стране.

Из одељења за штампу Министарства Иностраних Дела". (Авала)

Италијански престолонаследник на Ријеци

РИЈЕКА, (Изв. „Правди"). — У четвртак 10. ов. мес. долази на Ријеку италијански престолонаследник. Италијанске власти чине све што могу да тај долазак буде што величанственији. Власти настоје да тога дана дође на Ријеку што више италијана из пограничних крајева.

Деведесет година државне управе

1835.—1925.

— ПОДАТЦИ О ИЗВРШНОЈ ВЛАСТИ У СРБИЈИ И КРАЉЕВИНИ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА ОД 1811.—13., 1835. и 1839.—1925. —

19.
МИНИСТАРСТВО ВОЈНО
1862.—1918.

—

Министарство Војно и Морнарице
1918.—1925.

—

1882.—1903.

Тихомиљ Николић, од 12. 2. 1882. — 21. 9. 1883.

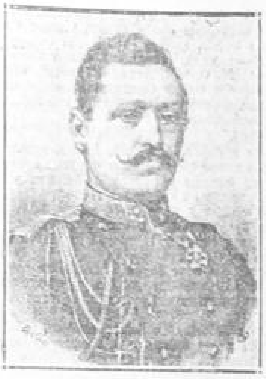

ТИХОМИЉ НИКОЛИЋ
министар војни 1875.—6., 1882.—3.

Јован Петровић, од 21. 9. 1883. — 24. 11. 1885.

Драгутин Франасовић, од 24. 11. 1885. — 23. 2. 1886.

Ђура Хорватовић, од 23. 2. 1886. — 5. 2. 1887.

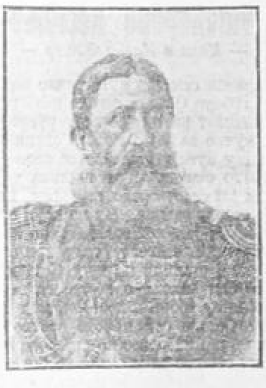

ЂУРА ХОРВАТОВИЋ
министар војни 1886.—7.

Петар Топаловић, од 5. 2. 1887. — 1. 6. 1887.

Анта Богићевић (врш. дуж.), од 1. 6. 1887. — 5. 7. 1887.

Сава Грујић, од 5. 7. 1887. — 14. 4. 1888.

Коста Протић, од 14. 4. 1888. — 22. 2. 1889.

Димитрије Ђурић, од 22. 2. 1889. — 16. 3. 1890.

ДИМИТРИЈЕ ЂУРИЋ
министар војни 1889.—90., 1892.—3.

Сава Грујић, од 16. 3. 1890. — 11. 2. 1891.

Радован Милетић, од 11. 2. 1891. — 5. 5. 1891.

Младен Јанковић, 6. и 7. мај 1891.

Јован Прапорчетовић, од 7. 5. 1891. — 21. 3. 1892.

Димитрије Ђурић, од 21. 3. 1892. — 9. 8. 1892.

Антоније Богићевић, од 9. 8. 1892. — 1. 4. 1893.

(До 1. априла 1893.)

Комите се спремају

ШТИП. — (Допис „Правди"). — Како ваш дописник сазнаје, примећено је да се македонствујушчи скупљају на граници и држе зборове и конференције у пограничним местима на бугарској територији. Ових је дана одржан у Џумаји конгрес македонствујушчих коме су присуствовали Протогеров и војвода струмички Ванђев кога су прогласили мртвим. На конгресу је дошло до измирења између неколико завађених војвода и одлучено је да се продужи са терористичком акцијом на нашој територији. Било је предлога да се са том акцијом сасвим престане али је победила струја оних који желе да пљачкају и убијају. Кад се све ово зна наше власти треба, не само да оне буду опрезне, него и да обавесте народ, како би и он био приправан да дочека зликовце онако како заслужују. Ако се то учини, ови кривци ће тако настрадати да им више никад неће пасти на ум да долазе и пљачкају по нашој питомој Брегалници и плодној Струмици.

Соколство у Брегалници

КОЧАНЕ, (допис „Правди"). — Први јаван час кочанског „Сокола" одржан је у прошлу недељу 30. августа. Из Штипа је дошао у госте штипски „Соко" који је заједно са домаћима узео учешћа у извођењу свију соколских гимнастичких радњи. Успех јавног часа био је одличан и пало је прихода око 4.000 динара. У опште се констатује напредак соколства у Брегалници што само може обрадовати све праве и искрене родољубе.

Нове наредбе о девизама

Министар Финансија по указаној потреби о регулисању промета девизама и валутама а у циљу олакшања новчаног саобраћаја са иностранством решио је:

1. Да без разлике сваки сопственик чековног рачуна код Поштанске Штедионице и Чековних Уреда може преко истих нарећивати исплате у иностранству у противвредности до највише 1.000.— (хиљаду динара) месечно на своје личне потребе без специјалног одобрења Генералног Инспектората.

2. Да иностранци по својим рачунима код Поштанске Штедионице и Чековних Уреда могу без специјалног одобрења Генералног Инспектората слободно располагати и повлачити петнаесто-дневно износ од динара 5000.— (пет хиљада) ако ти износи леже најмање два месеца на чековном рачуну.

3. Да иностранци по својим рачунима код Поштанске Штедионице и Чековних Уреда могу без специјалног одобрења Генералног Инспектората располагати у нашој држави: вршећи исплате или полагања код овлашћених банака, оним износима, који леже најмање месец дана на чековном рачуну с тим, да ти динари преносом на рачун једног овлашћеног завода не могу представљати слободно потраживање нити служити за обезбеђење валуте.

Из Генералног Инспектората Министарства Финансија.

Осуђен на смрт

— Комита Трајан Јовановић, бугарски четник, осуђен је на смрт —

ШТИП. — (Изв. „Правди"). — На месту званом „Просечен камен" водила се огорчена борба између чете Панче Михајлова и наше жандармерије. Та борба завршила се поражавајуће за бугарску чету: четири четника је погинуло док су сви остали били рањени па и сам Панча. У тој борби, која се водила 22. јуна прошле године, рањен је у ногу, и тако допао у наше руке, и Трајан, кога је сада штипски суд осудио на смрт.

Отац Трајанов, Јован Дорит, био је велики крвник и за њега се зна да је своме сестрићу Насету Анђелковићу, из Њивичана, скидао кајише са тела само зато што се Насе није хтео одрећи српског имена. Ма да се Трајан бранио тврдећи да је невин и да је против своје воље уведен у чету Панче Михајлова, ипак се у то не сме веровати када се зна за бугерашство и злочиначка дела његовог оца. Са Трајаном су осуђени за јатаковање: Мише Стојчевић на 7 и Трајко Стојчевић на 4 године робије.

Сви осуђени жалили су се на пресуду.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

Филоксера у Далмацији. — У дубровачком срезу појавила се у већој мери филоксера која је причинила велике штете виноградима. Говори се да су сви виногради у срезу заражени филоксером.

Пронађен нов рудник боксита. — У општини стојско-заурушкој у Далмацији пронађен је нов велики рудник боксита. Рудник ће експлоатисати једна немачка компанија.

Унапређење сточарства у Црној Гори. — Ради унапређења сточарства у Црној Гори, министарство пољопривреде и вода решило је да набави известан број приплодних грла-говеди, које ће послати у Црну Гору, да се разделе приватним одгајивачима стоке и државним сточарским установама ради приплода. Грла за приплод министарство набавиће у земљи.

Проналазак мангана код Бара. — Недалеко од старе вароши Бара, код планине Румије, једна истраживачка комисија министарства шума и руда пронашла је руду мангана које, према мишљењу комисије, на томе месту има у изобиљу. Предузеће се детаљније испитивање те руде и доцније предаће се експлоатацији.

Индустрија дрвета у Словеначкој. — Стање индустрије дрвета у Словеначкој средином ове године било је следеће. У раду је било у тој покрајини: 107 парних стругара; 21 електрична стругара, 23 стругаре на турбине, док је у осталим стругарама са примитивнијим погоном било у раду 3198 тестера разног типа.

Стање Мађарске Државне Банке. — По следњи извештај Мађарске Државне Банке показује следеће стање (све изражено у милијардама папирних круна): метално покриће 2.690; менични портфељ 1.612; дуговања државе 1.957; непокретности и инвентар 53; друга потраживања 3.364; основни капитал 432; резерве 2; оптицај новчаница 4.679; улози и друге обавезе „а виста" 2.023 и друга дуговања банке 2.572. Оптицај новчаница опао је, у сравњењу са прошлим извештајем за 67 милијар

БЕРЗЕ

Београдска берза. — Јуче су нотирани ови највиши курсеви: Лондон 273,25; Париз 263; Њујорк 56,225; Женева 1088; Трст—Милано 225,50; Праг 166,75; Амстердам 22,75; Солун 85; Берлин 13,43; Беч 7,955; Букурешт 28; Софија 41,50.

Ратна штета 298; 7% зајам 79; 4% аграрне 42,75.

Народна Банка (последња тражња 3500; Београдска Трговачка Банка 172—185; Прометна Банка (последња тражња) 1220; Бродарско Друштво 620—630; Кланично Друштво (последња тражња) 140.

Цириишка берза: Београд 9,18; Њујорк 5,175; Брисел 23,10; Милано 20,575; Лондон 25,095; Париз 24,25; Праг 15,335; Букурешт 2,55.

Награда хлебарског предузећа „Орао"

— 40.000 динара дели као награду грађанству предузеће „Орао" —

Грађанству је позната акција коју води хлебарско предузеће „Орао" у циљу да парира скупоћу хлебу у престоници. Та акција предузећа „Орао" постигла је свој жељени циљ, јер су и остали пекари били принуђени, да црни и бели хлеб продају по цени по којој продаје хлеб „Орао". Али то су само чиниле ове пекарнице, у чијој је близини предузеће „Орао" поставило своју бараку за продавање хлеба, док друге пекарнице у чијој близини није постајала барака „Орла" продавале су хлеб и даље по скупој цени. Но предузеће је и тим хлебарницама доскочило у конкуренцији, јер потпомогнуто од грађанства, оно је успело да по свима улицама подигне своју бараку, тако да картел хлебара није био у стању да доведе у питање опстанак предузећа „Орао". Предузеће ради са пуно успеха и даље. Оно сада подиже још 50 нових барака, које ће постављати на она места где их до сада није било, а то је палилулски крај Београда и још неки крајеви на периферији.

Сада предузеће приређује Београђанима, то јест својим потрошачима једно лепо изненађење. Управа предузећа решила је да до краја ове године својим потрошачима подели суму од 40.000 динара, као своју награду. Ту награду предузеће подeлиће на овај начин. Сваког десетог дана у месецу, у једном хлебу биће стављен један сребрни новац са неким нарочитим знаком. Срећном купцу, који буде нашао новац у хлебу, благајна предузећа исплатиће суму од 1000 динара. А сваког пак првог у месецу, биће стављен у хлеб један златник — наполеон и томе купцу, који буде златник нашао предузеће даће такође 1000 динара, поред тога што је и златник добио.

Са том врстом лутрије почело се још јуче и сада се очекује пријава срећног купца.

Смрт Ђорђа Христића

— Као већ неколико пута до сада, из Пеште јављају, да је умро незаконити син краља Милана —

Јављају из Пеште: Пре неколико дана умро је у Дунабогдању Ђорђе (Милан) Христић, незаконити син краља Милана и гђе Артемизе Христић. Пок. Ђорђе, који је у последње време свога живота у место свог крштеног имена „Ђорђе"-самовласно носио име „Милан", има за собом трагичну судбину. У детињству, док су о њему водили рачуна покојни краљ Милан и његова мати, он је брижљиво школован и васпитаван. На самрти, пок. краљ Милан молио је свога присног пријатеља, мађарског грофа Евгенија Зичи-а, да води рачуна о Ђорђу, што је овај и обећао учинити, и у главном и чинио. Изгледа међутим, да се то старање ограничавало на материјалну страну, док се о васпитној страни није довољно водило рачуна. Ђорђе је неко време био у неком заводу у Колошвару, данашњем румунском Клужу. По смрти грофа Евгенија Зичи-а пак, грофови наследници нису хтели признати обавезу о старању о Ђорђу, који је остављен потпуно сам себи. Према верзијама, које се не могу довољно тачно проверити, и у које су биле уплитане често и сасвим фантастичне измишљотине, пок. Ђорђе је био наизменично: агент за продају машина за писање, професионални спортиста и артиста у пештанском „Ројал-орфеуму". У том је својству пре неких 14 година имао и разговор са дописником „Правде", који је тада и објављен у нашем листу. Узгред буди речено, том је приликом утврђено, да је Ђорђе знао наш језик, али да га је говорио погрешно и са туђим акцентом. На једну интервенцију, Ђорђу је доцније дата нека врста практикантске службе у једном мађарском министарству, коју је морао напустити у моменту кад је избио рат, јер је номинално још био србијански држављанин. За време рата се доста мучио. Тврди се да је неко време био и келнер у вагон ресторану. После бољшевичког преврата вратио се у Пешту и ту оженио доста имућном девојком, те је последње године свога живота провео на жениним имању у Дунабогдању, где је пре неколико недеља оболео од запаљења плућа, којој је болести онамад подлегао у 39. години живота.

Региструјући ову вест из Пеште, ми је по хроничарској дужности бележимо, али не можемо јамчити за њену тачност. Наиме, до сада је, у току последњих година, већ неколико пута јављано о смрти Ђорђа-Милана Христића, као што су у опште о њему допирале у Београд многе, па и фантастичне вести, узете из стране штампе, која је раније радо правила сензације у мртвој сезони са именом Ђорђа Христића. С обзиром на пажњу коју је Христићу указивала страна штампа, није искључено, да је овај или онај пустолов себе лажно представљао као Ђорђе Христић, те отуда те силне противречне вести, а нарочито досадашње вести о смрти сина краља Милана. Могуће је пак, готово доста вероватно, да је овај, који је онамад умро у Дунабогдању, одиста прави Ђорђе Христић.

ЗА НАШУ ДЕЦУ

Зна да рачуна

Мали Веса, коме је тек пета година, већ је по мало научио да рачуна. Једнога ће га дана упитати мама:

— Колико је два и три?

— Пет, тачно одговори Веса.

— А колико је пет и пет?

— Незнам.

— Како да незнаш? То ти је исто, као кад ти ја дам пет динара, па ти онда и тата да пет динара. Је ли знаш колико ћеш онда свега имати?

— Знам.

— Е, па лепо, колико је онда пет и пет?

— Банка, одговори мали Веса.

Н. Н. гимн. из Ивањице

Шта је био по занимању Гутенберг

Једног ће дана Љуба упитати свог тату:

— Је ли, тата, а ко је пронашао штампарију?

— Штампу је пронашао Немац Гутенберг, одговори му отац.

— А шта је тај Гутемберг био раније по занимању, рећи ће Љуба, — сигурно неки писар?

— Због чега мислиш да је био писар? упита отац.

— Мислим због тога што је као писар ваљда морао много писати, па му се досадило и онда је пронашао штампу да се више не мучи.

Н. Н., гимн. из Ивањице

Одговори на наша питања

На питања из броја 220. „Правде" од 14. августа примили смо одговор Милорада Богојевића, гимназиста из Београда (Отишка 31). У одговорима има две грешке, а на два питања није одговорио.

Београдски живот

Народно Позориште: (20) „Бајаца Мара“ (премијера).

Народни Музеј: (Милоша Великог ул. 55) Отворен је за београдску публику недељом и празником од 9—12 часова, а за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Новинарски клуб: Читаоница је отворена сваког дана од 9—12 и од 17—21 час. Приступ слободан.

Читаоница С. Т. М.: (Зелени Венац 17) Отворена је радним даном од 15—19 а недељом од 9—12 часова.

Етнографски музеј: (Угао Бирчанинове и Милоша Великог улице) Отворен од 9—12 и од 15—19 а недељом од 9—12 часова; за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Библиотека „Земгор“ (Палата Народне Банке) отворена је преко целог дана.

БИОСКОПИ

Касина: (15) „Друштвени морал“ (Глорија Свансон).

Луксор: (16) „Краљица лутака“.

Парма: (15) „Како се хватају мужеви“.

Витаскоп: (15) „Циркус Фарини“.

Дежурне апотеке: Алмулзино, Душанова 56; Антонијевић, Балканска 40; Карић, Македонска 45; Делини, Кнез Михајлова 1; Илић, Васина 25.

РЕД ВОЖЊЕ

ПОЛАЗАК ВОЗОВА: За Ниш: Симплон 15.05; убрзани 12.05, 23.30; путнички 8.00; војно-путнички за Скопље 15.45, 21.55. — **За Пожаревац:** 5.30, 14.50. — **За Младеновац:** мешовити 13.10. — **За Сталаћ (Ужице):** 15.30. — **За Суботицу:** брзи 5.10 (Праг), 19.52 (Варшава); путнички 6.05, 12.55, 22.30. — **За Загреб:** симплон 14.40; брзи 7.40 (Милано, Минхен, Берлин), 10.10 (Трст), 22.05 (Беч); путнички 5.10, 14.00, 23.10. — **За Велики Бечкерек** (брод полази за Панчево): 8.30, 12.15, 15.00, 17.00 (са брзи воз). — **За Нови Сад:** мешовити 6.30. — **За Вршац** (брод за Панчево): 6.00, 12.15, 9.30.

ДОЛАЗАК ВОЗОВА: Из Ниша: симплон 14.10; убрзани 17.45; брзи 6.30; путнички 6.00, 16.40, 0.25. — **Из Пожаревца:** 5.20, 21.30. — **Из Младеновца:** 4.30 — **Из Сталаћа (Ужица):** 7.55. — **Из Суботице:** путнички 7.10, 13.55, 19.24; брзи 9.05 (Варшава), 19.50 (Праг). — **Из Загреба:** симплон 4.35; брзи 6.40 (Беч); 7.25 (Трст); 22.00 (Милано, Берлин, Минхен); путнички 5.40, 15.40, 21.25. — **Из Великог Бечкерека** (брод из Панчева долази): 7.45, 9.45, 11.45, 19.00. — **Из Новог Сада:** 4.05 — **Из Вршца** (бродом из Панчева): 9.45, 20.00.

САОБРАЋАЈ БРОДОВА

За и из Земуна сваких пола сата.

Београд — Панчево и обратно, **полазак у:** 6, 8, 10, 12.15, 16, 17.15, 19.30, 21 и 23 часова; **долазак у:** 4.15, 6, 8, 10, 12.15, 14.30, 17.30, 19 и 21 часова. Четвртком и недељом полази из Београда за Панчево последњи брод **у** 24 часова). **Са возом за В. Бечкерек** имају везу ови бродови који полазе из Београда у: 6 и 8 (воз 10.40), 12.15 (14.25), 17.20 18.45 брзи и 20.05 обични); **за Вршац у:** 12.15 (14.25), 17.15 (21). **Београд — Дубравица, полазак** 7 часова, **долазак 11.30** — свакодневно **Београд — Шабац** свакодневно у 7 часова (у Забрежју и Шапцу бродови имају везу са возовима) **Београд — Градиште — Голубац:** понедељком и четвртком у 19 часова. **Београд — Радујевац:** уторником и суботом у 19 часова. (Брод пристаје у Оршави и Турн-Северину). **Београд — Осек:** уторником, четвртком и суботом у 6 часова. **Београд Вел. Градиште** (петак) редовни брод линије Београд — Дубравица продужује недељом пут у 11.45 из Дубравице до Вел. Градишта.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Престолонаследников рођен-дан

У недељу, 6. септембра, у свима црквама Југославије биће свечано благодарење о рођен-дану Престолонаследника Петра. Прослава се спрема нарочито у Селцу, где се налази Престолонаследник. У Београду неће тога дана радити државна надлештва. Биће реви трупа београдским улицама и бакљаде.

Наредба о рођен-дану Њ. Вис. Престонаследника

На основу наређења г. Министра Војске и Морнарице, Командант Београда издао је наредбу свима активним и резервним официрима да приликом рођен-дана Њ. Вис. Престолонаследника у недељу 6. о. м. имају присуствовати свечаном благодарењу које ће отпочети у 10. и по часова у Саборној Цркви. Благодарење у католичкој цркви почеће у 9. часова, у Синагоги у 15. ч. и у Џамији у 12. ч. Одело свечано за строј. После свршеног благодарења па преко целог дана г. г. официри имају бити у празничном оделу. Краљева Гарда даће почасну чету која ће бити постројена преко пута Саборне цркве и са заставом поздравити Министра Војног. Командант 2. артиљер. пука извршиће са брода почасну паљбу. На свима војно-државним зградама имају се истаћи државне заставе. На Теразијама, Калемегдану и Карађорђевом парку концертираће војна музика.

Одлазак патријарха за Крагујевац

Данас, у подне Њ. Св. Патријарх Димитрије одлази у Крагујевац, где ће се задржати неколико дана.

Министар трговине на изложби аутомобила

Министар трговине и индустрије г. Крајач отпутоваће у току данашњег дана за Загреб, где ће отворити велику аутомобилску изложбу, на којој су заступљене све светске фабрике аутомобила.

Указ о пензионисању учитеља

Ових дана се спрема у министарству просвете нов већи указ о пензионисању учитеља-ца, који су навршили године службе. Указ ће бити готов кроз који дан.

Енглеско-српски клуб у Нишу

Поводом скорог оснивања Енглеско-Српског клуба у Нишу, владика нишки г. Доситеј бавећи се ових дана у Београду посетио је Енглеско-Југословенски Клуб и интересовао се његовим радом. Како сазнајемо, Владика г. Доситеј живо ради на оснивању Енглеско-Српског клуба у Нишу. Једна од важних задаћа тога клуба биће и подизање једног Дома за необринуту децу.

За стручну наставу

Савет професионалне наставе у министарству трговине и индустрије одржао је прекјуче своју редовну седницу и на њој претресао правилник за полагање стручних државних учитељских испита. У претресању се дошло дотле, да ће правилник на идућој седници бити дефинитивно редигован и примљен. Затим је претресано питање унапређења стручне наставе.

Распоред цркава по новом плану у престоници

Јуче пре подне, у председништву општине одржана је једна ужа конференција између представника министарства вера и председника општине г. Бобића. Конференција је имала, да расправи питање распореда цркава православне и католичке вероисповести у престоници, који се распоред има извршити по новом генералном плану Београда. Пошто су са обеју страна били одсутни експерти, чија је мишљења требало чути, то ова конференција није имала званичан карактер, него је била само подлога за једну другу ширу конференцију која ће ово питање детаљно и стручно имати да расправи. Стога, министарство вера имаће да поднесе извештај о томе, да ли је православна црква задовољна са распоредом православних храмова у престоници који је предвиђен генералним планом; а католичка црква, да ли је задовољна са земљиштем које јој је општина одредила за подизање цркве.

Ова питања распореда подизања храмова у престоници биће последње и једино питање, које ће захтевати незнатну измену, то јест коректуру, већ израђеног генералног плана престонице. Иначе за све остале грађевине било државне било народне или за оне које ће будућој престоници служити за украс, одређена су места на која се имају подићи. Према томе план ће остати у потпуности онакав, изузев евентуалне коректуре због цркава.

Из Министарства Грађевина

Одлуком испитне комисије за полагање државног техничког испита, пуштени су да полажу Државни Технички испит следећи кандидати дипломирани техничари и то:

Живојин Ковачевић; Јосиф Черњивец; Бранислав Којић; Константин Станковић; Лазар Илић; Душан С. Глишић; Светомир Марјановић; Павле Марко Кањански; Боривоје Томић; Божидар Живадиновић; Милосав Васиљевић; Дејан Богдановић; Миливоје Н. Рапић; Владислав Ђ. Јовановић; Душан Јовановић; Ђорђе Д. Михаиловић; Иван Б. Живковић; Божидар Маршићанин; Владимир Живковић; Душан Д. Гавриловић; Красоје М. Нотарош; Војислав Костић; Цветко Р. Тонић; Петроније Јов. Јокић; и Миодраг Новаковић.

Именовани се за пријем домаћег задатка (теме) имају пријавити Министарству Грађевина на дан 1. новембра 1925. године.

Оправка „Мањежа“

Од јуче почеле су да се врше извесне поправке у „Мањежу“. Извршиће се реконструкција задње галерије, а ложе биће боље декорисане а и укуснијом бојом обојене. Под биће потпуно замењен другим, а седишта префарбана. Инсталације осветљења биће дотеране, тако да ће сала давати много бољи утисак него пре. Са оправкама ради се ужурбано тако, да ће Мањеж до првог октобра бити потпуно поправљен за представе.

Нови дућани на модерним пијацама

На три нове пијаце, које су почеле да се подижу од пре месец дана, општина београдска предузеће ових дана радове на подизању једнообразних дућана за разне продавнице. Ови дућани биће издати приватним продавцима под закуп.

Калдрмисање Милетине улице

Сада се ради живо на довршењу калдрмисања Милетине улице, која је, увођењем трамвајске пруге постала једна од главних артерија Београда. До сада су завршени радови на нивелисању и регулисању улице, а израђен је и један део тротоара од асвалта од Позоришта до Цетињске улице.

Пут Александровац — Крушевац

У министарству грађевина одобрен је кредит од 534 хиљаде динара за грађење новог пута Александровац — Крушевац.

Зидање штаба Кичевског војног округа

У министарству војске и морнарице одобрен је кредит од 420.000 динара за зидање штаба кичевског војног округа.

Прегледање усељеника за Сједињене Државе пре путовања

Комисија владе Сједињених Држава, која је прошлог месеца пошла у Ирску да при тамошњим америчким конзулатима проведе припреме за експериментално прегледање усељеника пре поласка из домовине, услед чега би њихово прегледање на Елис Исланду отпало, стигла је у Лондон. Ту комисију састављају: Курт ди Боа, начелник Одељења за визе у Министарству Иностраних Дела, Р. С. Вајте, помоћник министра Рада, и др. Ј. Кор, помоћник начелника јавне здравствене службе.

Влада Слободне Ирске Државе прихватила је са своје стране предлог Америчке Владе, по којему би се физички преглед усељеника обављао при америчким конзулатима пре издавања визе; једнако би и инспекција имала да се проведе на тим местима. У ту сврху доделили би се конзулатима усељенички инспектори и државни лекари. За почетак то би био експеримент, али министарство Рада се нада, да ће успети те да ће и друге земље склопити уговоре са Америком у том правцу.

Према енглеско-ирском уговору треба енглеска влада да пристане на споразум између Америке и Ирске; комисија Сједињених Држава ради сада на томе да влада Велике Британије одобри привремени уговор. Чује се, да стоји енглеско Министарство Спољних Послова на гледишту, да би у случају споразума усељеник могао имати гарантију, да буде без запрека пуштен у Сједињене Државе, ако добије после прегледања и испитивања у америчком конзулату визу.

Сплитска техничка школа

Министарство трговине и индустрије основало је у средњој техничкој школи у Сплиту два одсека: грађевинарски и машински. У оба ће се примати, по расписаним условима, мушки и женски кандидати. Такође ће свој рад наставити и мушка и женска занатска школа. Упис је од 12-17 септембра.

За стручне школе

У министарству трговине и индустрије одржана је седница стручног савета, на којој су донете многе одлуке о стручним школама. Одређени су дани уписа, бројно стање нових ученика и дати налози за све припреме, како би рад несметано почео благовремено у свим школама.

Пољопривредна школа у Земуну

Земунска општина понудила је министарству пољопривреде 20 хектара земље, с тим да министарство на том простору оснује једну стручну пољопривредну школу.

Нижа женска занатска школа у Загребу

У Загребу је основана нижа женска занатска школа под управом сестара милосрдница.

Трке у Обреновцу

6. овог месеца приређује тркачки састанак у Обреновцу пољопривредна подружина среза посавског округа ваљевског.

Земаљска изложба књига у Београду

У књижевничким и књижарско трговачким круговима покренута је иницијатива за приређивање једне велике земаљске изложбе књига. Изложба би се имала приредити, свакако, у Београду и то још у току ове године. На њој би била изложена сва досадашња издања књига, литерарне и стручне вредности, које су изашле ћирилицом и латиницом.

Конгрес Савеза Здравствених Задруга

Четврти редовни конгрес Савеза Здравствених Задруга одржаће се у Београду 27. и 28. септембра. Поред осталог на конгресу расправљаће се о повратку представника америчке мисије у Америку, и том приликом, у част одласка представника америчке мисије од стране управе савеза биће приређено опроштајно вече. Биће посвећено дискусији и питању стопе интереса на уделе задруга и на позајмице овима.

Повластице лекарима

Министарство саобраћаја одобрило је повластице са 50% за лекаре, који иду на конгрес лекара у Дубровник. Као што је јављено, конгрес ће трајати од 8-12 септембра.

Долазак деце из опоравилишта на Авали

У понедељак 31 пр. м., завршило је рад Дечије Опоравилиште Друштва Црвеног Крста на Авали. Опоравилиште је трајало два месеца и кроз њега је прошло преко 200 београдске деце, која су са задовољством проводила дане у природи и успешно опоравила своје организме.

Статисти за „Јулија Цезара“

Београдско Народно Позориште припрема у режији г. Исаиловића Шекспирову трагедију „Јулије Цезар“. Како је за овај комад потребан велики број статиста, Управа Народног Позоришта чини апел на београдску студентску омладину као и на ђаке других школа, који воле позориште, и у приликама активно учествују у њему, да се одмах јаве архиви београдског позоришта за статирање у „Јулију Цезару“.

Друштвени живот

ВЕРИДБА. — **Бартоло Гашпаревић**, трговац из Загреба и **Мара Марчић** из Шапца, верени. 11565

ВЕНЧАЊЕ. — **Таса Ђорђевић**, учитељ из Теарца, код Тетова и г-ђица **Зора А. Милановић**, учитељица из Теарца, венчали су се 26. августа тек. год. у Грачаници. 11448

— У недељу 6. септембра у ужичкој Саборној цркви венчаће се господин **Јован М. Симовић**, свршени богослов са госпођицом **Радмилом Бошковић-Гаџурићевом** из Београда. Адреса за телеграме: Симовић—Бошковић Гаџурић. 11562

— **Г. Љуба Митић**, слушалац Трговачких Наука и г-ђица **Вера Тижи**, чиновник Београдске Железничке Дирекције, венчали су се 31. августа у Крушевцу. 11564

БЕЛЕШКЕ

ЗАХВАЛНОСТ. — Народни Женски Савез најтоплије захваљује своме члану, Одбору Српкиња Књегиње Зорке, који је приложио Савезу Бисту прве председнице Народног Женског Савеза Краљевине С. Х. С. пок. Данице Христић. Овим својим поклоном Одбор Српкиња Књегиње Зорке је дао видна доказа своје љубави и поштовања своје пок. председнице.

ПОМЕНИ.

— **Ана и Љуба Н. Дудић, Земун,** даваће полугодишњи помен своме милом и никад непрежаљеном сину **Перици** у недељу 6. ов. мес. у 11 часова пре подне на земунском гробљу. 11566

— Пуковник у пензији **Михаило А. Петровић** чиниће полугодишњи помен својој милој **Дари**, данас 5. септембра у 11 часова на Новом Гробљу, парцела 26, гробница бр. 46. 11520

— Породица пок. **Зорке Ђ. Бањанин рођ. Васиљевић**, бив. учитељице, даваће јој четрдесетодневни помен на Новом Гробљу 5. септембра у 10 сати. 11610

— **Ирма Ђ. Нешић** и **Викторија Чах**, даваће својој доброј мајци **Матилди Ј. Фигули** седмодневни помен (реквијем) у понедељак 8 часова у јутру у овд. римо-католичкој цркви — Крунска улица бр. 23. 11556

ЧИТУЉА.

— **Олга Месаровић**, удова пок. **Косте Месаровића**, преминула је 3. септембра у Загребу а сахрањена 4. ов. мес. 11567

— **Милош Красојевић**, отац г. Јанаћија Красојевића, великог жупана у Мостару, преминуо је у Крагујевцу где је јуче и сахрањен. 11562

— ФЕЉТОН „ПРАВДЕ“ —

Ушећерено кестење

— Макс и Алекс Фишер —

Ове јесени сам три пута ручао код љупке гђе Роберт. Одавна сам се већ појавио као кандидат на њену леву руку. Зато сам одлучио да јој о Новој Години пошаљем једну кутију ушећереног кестења.

Мислио сам да је та прилика најзгоднија да јој се отворено изјасним. На дно кутије ставио сам цедуљу на којој сам написао: „Већ је десет година како вас љубим. Чекаћу вас прекосутра у три сата на омнибуској станици на тргу Клиши.“

Појео сам неколико кестенова да би се уверио да су добри и достојни моје пријатељице. Остале сам наново вратио у кутију и лично их однео код госпође Роберт. Тамо ми рекоше да је она у посети код старе госпође Делабар. Не мари! наћи ће их кад се буде вратила.

Јуче сам, пошто сам се претходно пажљиво обукао и дотерао, дошао у одређено време на одређено место. Пре тога ми је госпођа Роберт послала своју визиткарту у којој ми благодари на поклону. А то је што и пристанак на рандеву.

Са букетом у руци очекивао сам обожавану. У три сата и десет минута она још није стигла.

Одједном приметих стару гђу Делабар како ми прилази смешкајући се најљубазније. „Каква незгода, помислих, госпођа Роберт може наћи сваког часа!..“ Хтедох побећи кад ме госпођа Делабар ухвати за рукав.

— Густаве, рече ми она претећи ми прстом, нисам одиста требала доћи. Ви сте велики лола. Како сте се само усудили на писати ми онако што!..

Ухвати ме под руку и поведе за собом. Ја сам био запањен и нисам знао шта да је упитам. После неког времена рече ми:

— Пошто видите да сам дошла и пристала на ваш састанак, објасните ми зашто сте на кутији написали ово? И она ми показа цедуљу на којој је руком гђе Роберт писало: „Драгој Госпођи Делабар у знак пријатељства, госпођа Роберт.“

„Зашто сте се, настави матора дама, послужили туђим именом шаљући ми те лепе ушећерене кестенове међу којима је било скривено ваше слатко писамце.“

И матора луда ме чврсто стеже под руку.

УПОЗОРАВАТЕ СЕ!
да 1 пар чарапа са жигом и марком (црвена, плава или златна марка) „КЉУЧ“ траје као 4 пара других. Купите 1 пар и уверите се! Чарапе без жига „кључ“ затворене су. 8132

Једанаест година робије за женоубицу

— ЧОВЕК, КОЈИ ЈЕ УДАВИО И ЗАКОПАО СВОЈУ ЖЕНУ. — ДВОЖЕНСТВО. — ФАЛСИФИКОВАЊЕ УВЕРЕЊА. —

У трећем одељењу Београдског Првостепеног Суда донета је јуче пресуда једном грозном злочинцу. Судско извиђање, које су вршили председавајући г. Костић и судије г. г. Вукајловић и Милићевић, трајало је готово цело пре подне. Највише времена испунило је признање оптуженог, радника Раденка Петровића, који одговара за дело женоубиства и још за два кривична дела: двоженство и фалсификат општинског уверења. За време претреса мала судска сала била је препуна сведока и радозналих комшија оптуженог, који је становао у Таковској улици.

Злочин Раденка Петровића у своје време већ је забележен у јавности. Он је 22. јануара ове године удавио своју жену Милицу и леш закопао испод кревета. Злочин је откривен а можда се не би ни онда открио да није убица, мучен грижом савести, испричао све својој старосватици Загорки. Она је пријавила ствар полицији и Раденко је одмах ухапшен. Историју овог мрачног злочина испричао је убица неколико пута пред иследним властима. Да није ових признања, појединости женоубиства остале би потпуно непознате.

Пре рата Раденко Петровић био је ожењен неком Даринком, рођеном Арсић. Он ју је узео у њиховом заједничком родном месту, селу Милошеву у моравском округу. Како прича Раденко, он је одмах после ослобођења и уједињења, чим се вратио са фронта, морао да напусти своју жену, која се одала развратном животу. Он је нашао посла у Београду и после се мислио да се ожени, али није ни повео против своје жене парницу за развод брака.

Како изгледа, он није имао ни намере да поведе парницу, јер је 1922. године, кад је био у селу Милошеву, увукао се у зграду општине и тамо, потпуно неопажен, ставио је на један празан табак хартије општински печат. Раденко је то учинио у намери да доцније фалсификује уверење да је нежењен, како ништа не би сметало његовом ступању у брак. Доцније је он се заиста и послужио овим фалсификатом. На једној игранци Раденко Петровић се упознао са радницом Милицом Стојановић, која му се допала и решио је да се њоме ожени. Он тврди да је Милици саопштио да је жењен, али са допуштењем њеног вера Војислава и сестре Милославе, они су се ипак узели. Свештеник, који их је венчао, није ни знао да венчава већ једног ожењеног, а неразведеног човека.

Први брачни месеци протекли су у миру и срећи. Али доцније тај се мир помутио. Један од узрока томе било је Раденково шаљиво пребацивање да би Милица хтела да иде у посету неком Станимиру Милићевићу, притворенику Топчидерског Казненог Завода. Раденко на својим саслушањима тврди да је она раније живела са Станимиром.

Доцније Раденко је остао без места, а са својим пашеногом био је у завади. Милица је радила у фабрици трикотаже и извесно време живело се од њене зараде.

Врло детаљно описује злочинац пред судијама оно, што се у његовом скромном стану са земљаним патосом одиграло 22. јануара. У току причања његово лице одаје страховиту нервозу, дубоку грижу савести.

Милица, као и обично, устала је још пре седам сати изјутра да иде на посао. Он је приметио да у место уобичајених папуча она облачи браон ципеле, које јој је Раденко купио још о [illegible].

— Зашто облачиш ове ципеле — питао је Милицу муж.

— Зато што идем од тебе. Морам да те оставим.

— „Мислио сам да се она шали, — наставља своју исповест убица. Три пут сам је питао да ли је то озбиљно и она је одговарала да ме мора оставити. Најзад, кад сам поверовао, не памтим шта ми је било. Стегао сам јој гушу рукама. Кад сам дошао к себи Милица је лежала непомична, мирна. Била је мртва. Онда сам дуго плакао. Оставио сам прво леш да лежи у том положају. Тек кад сам приметио да леш почиње да плави по глави, ископао сам испод кревета велику рупу".

„Леш сам увио у ћебе и затрпао земљом. Више главе ставио сам неколико [illegible]. Било се спустило вече. Нигде нисам излазио и плакао сам целу ноћ. Сутрадан сам отишао у фабрику трикотаже и питао сам: да ли је Милица долазила на рад. Одговорили су ми да није. Исто тако питао сам пашеногу: да није под њега долазила Милица. Исти одговор."

„Овуда сам рекао да ме је Милица напустила. Ствари сам продао за 1400 динара. Пио сам много. И у кварту сам пријавио нестанак жене. Али доцније нисам могао да издржим. Отишао сам код своје старосватице Загорке и све сам јој испричао. Кад сам дошао кући, затекао сам жандаре. Сигурно их је Загорка обавестила."

После овог грозног признања, које је на публику оставило тежак и суморан утисак, питани су сведоци. Њихови су искази били кратки и без специјалне важности. Затим је судом одређени бранилац г. Љубиша Димитријевић дао своју реч. Он је подвукао да је убиство извршено у стању афекта, без икаква предумишљаја и да оптужени није био свестан онога шта је чинио. За два друга дела имају му се узети у обзир признање и добро владање.

Приватни тужиоци брат и отац убијене, туже Раденка Петровића за убиство са предумишљајем. Не траже никакву новчану накнаду.

После дужег већања, изречена је пресуда. Оптужени ју је саслушао ћутећи, покуњене главе. За дело женоубиства он се осуђује на десет година робије за двоженство на две године затвора и за фалсификовање општинског уверења на месец дана затвора. Ове две последње казне, претворене у робију, износе шесдесет месеци и двадесет дана. Према томе, Раденко Петровић укупно је осуђен на једанаест година, четири месеца и двадесет дана робије. Пошто је дуже времена био у притвору, он има да остане на робији тачно једанаест година.

ПОЛИЦИЈСКА КРОНИКА

Несрећа једног таљигаша

Јуче у 11 часова пре подне десио се у Војводе Саватија улици један несрећан случај, који је стао живота Милију Првуловића, таљигаша. Терајући своја кола претоварена дрвима овом стрмом улицом догодило се, да је цео товар почео да клизи. Када је несрећни кочијаш притрчао да претовари дрва кола су изгубила равнотежу и услед притиска дрва на предњу страну изврнула се и пригњечила Милију. Изломљен му је грудни кош и од задобивених повреда умро је истог дана у 3 часа по подне у трећем Хируршком Одељењу О. Д. Б.

„Чиновник фабрике сапуна"

— који се губи кроз споредан излаз —

Тамам је београдска полиција данула душом од тако званих ситних варалица, тамам је шеф јавне безбедности помислио да ће на миру провести ову јесењу сезону богату тако лепим воћем и хладовином после оне несносне жеге, а оно се опет појавили нови хохштаплерчићи који ће својим именима и биографијама поново почети да пуне стране канцеларијске хартије и апсорбују сву пажњу полицијских чиновника. Јер, мора се признати, то нама лаицима није познато, полицији више муке задаје један гамен или какав интиман однос ванбрачних парова, него читава афера са жељезничким картама у којој су умешани и најбољи познаваоци закона и законских рдања.

Јуче пре подне, ухваћен је један такав младић који истина није тако млад јер има свих 25 година, али чији подвиг спада у групу ситнијих па са собом вуче и његовог извршиоца.

Г. Христоф Сајнер, из Немачког Елемира, допутовао је јуче пре подне у Београд, у намери да у једном овдашњем министарству сврши неки посао, поводом заоставштине свога брата који је умро у Америци. Сајнера је пред самим министарством дочекао један младић и пошто му се најљубазније представио као чиновник фабрике сапуна из В. Бечкерека, упитао је г. Сајнера ради чега је дошао у Београд.

— О, и ја сам скоро има сличан случај, одговорио је љубазни младић, чиновник фабрике сапуна своме земљаку из Војводине. Покушаћемо заједно, гледаћу да вам помогнем, мени се чини да познајем тога чиновника код кога треба свршавати ту ствар.

Г. Сајнеру је добро дошла ова љубазност непознатог господина тим пре, што је први пут долазио у то министарство. Пошли су заједно код чиновника који их је одмах обавестио да он није надлежан за решавање г. Сајнерове молбе, и да је г. Сајнер рђаво упућен. Ради тога, рекао је чиновник, потребно је било отићи у Загреб код исељеничког комесара и њему се обратити. Г. Сајнер је са незадовољством примио ту вест и пошао низ степенице са својим познаником који „случајно" није познавао чиновника. Међутим, када су већ изашли на улицу, познаник је у поверењу почео да говори г. Сајнеру:

— Знате шта ја ћу то моћи за вам сам свршим, него дајте ви мени ваша акта и једно 300 динара, потребно је, знате да се „подмаже".

Захваљујући Богу да не мора да путује у Загреб г. Сајнер је радо извадио 300 динара и дао их заједно са актима познанику који је отишао поново у министарство док је Сајнер остао да причека на улици док ствар не буде свршена. Али, чекајући то, одмицао је минут за минутом, сат за сатом, док најзад није било 12 часа у подне када је уморни и изгладнели г. Сајнер приметио да више нико не улази и не излази из министарства. Отишао је одмах у полицију, где је пријавио случај и име свог несталог познаника који се представио као Геза Шварц. Полиција је јуче пре подне пронашла и Гезу Шварца и он је наравно одмах признао дело најављујући да је ушао у министарство, изашао на друга врата и изгубио се. Кад му је мало затим било саопштено да ће бити кажњен, Геза Шварц, који није никакав чинов. фабрике сапуна, а иначе родом из Бечкерека, узвикнуо је:

— Али молим вас од куда има смисла да ја будем кажњен кад имам 25 година?

Ову нелогичну уштво одбрамбену мисао закон није могао да усвоји и Геза је кажњен са 20 дана затвора. Г. Сајнер је добио натраг своја документа и половину новца, док је другу половину Геза потрошио.

Борба жена и људи

Полицијска кроника последња два дана забележила је неколико инцидената између човека и жене. Поред прекјучерањег случаја када је Илија Марић, шећар убо ножем гђу Станојку Јанковић, догодила су се јуче још два, од којих је један већ нашао свој епилог у виду пресуде шефа Јавне Безбедности, док је о другом остало тек да се реши.

Гђа Софија Николић са станом у Шуматовачкој улици бр. 105. тужила је полицији свог бившег кирајџију Малишу Каровића, радника у штампарији „Родољуб" да је овај пре извесног времена напустио њен стан и том приликом однео разног веша и одела њеног покојног мужа. Полиција је по овој тужби повела истрагу, пронашла Каровића, који је становао у Фрушкогорској улици, и саслушала га. Резултатом истраге утврђено је да је Каровић невин и да није оштетио гђу Николић ни за пару, а још мање да јој је покрао одело и рубље. Полиција је казнила за обману власти гђу Николић са двадесет дана затвора.

Један случај борбе човека и жене, у којој је човек настрадао догодио се синоћ око 8 часова у Војводе Мишића улици бр. 35. Гђа Јелица Радојевић, удова посвађала се са својим суседом Херманом Матиом који станује у истој кући. Разлог њиховој свађи је сасвим безначајан, али то није сметало да се он увелича и од мале препирке пређе на такву заоштреност кад даље објашњење речима постаје немогуће. Пошто су достигли тај степен, гђа Јелица се ухватила са Херманом у коштац, али, осетивши се много слабијом она се брзо досетила једном средству које јој је обећавало брзо задовољење разбукталих страсти. Наиме, гђа Јелица је дохватила једну гвоздену лопату која се налазила наслоњена уза зид, и њоме свом снагом ударила Хермана по глави. Онесвешћен човек није више могао да се брани, док је немилосрдна гђа Јелица продужила да га удара и даље, док најзад нису дотрчали суседи у помоћ и спасли га.

Грозан злочин код Сенте

СЕНТА, (изв. „Правди"). — У петак пре подне једанаестогодишњи младић Јосип Тајт напао је свога оца са секиром и са два ударца убио га.

Јосип је познат као миран младић, али већ дуже времена живео је у лошим односима са својим оцем. Његов је отац стално тукао своју жену, његову мајку, због чега је Јосип био јако огорчен. Јосип је прво одолевао овоме, но доцније је тражио од оца да не туче његову мајку, због чега га је отац отерао од куће пре пола године. Јосип се од тада није враћао кући. Пре неколико дана Јосип се вратио у Сенту, али није отишао кући, у једно оближње село, где су му живели родитељи, него се задржао у Сенти. Дознао је да се његов отац креће у петак у град и њему се роди мисао да убије свога оца. У петак ујутру узео је секиру и отишао на друм где се сакрио у кукуруз завивши главу шареном марамом да га не би познао отац. Кад је наишао отац, Јосип је скочио у кола и пре но што би се отац могао бранити он му је једним јаким ударцем секире расекао главу на двоје. Затим га је још један пут ударио тако да је остао на месту мртав.

Јосип се после тога одвезао очевим колима кући са мртвим телом свога оца и казао мајци:

— Ево вам старца! и бацио леш свога оца на земљу.

Затим је сео на кола и одвезао се у град, где се пријавио полицији и испричао цео догађај. Полиција га је ухапсила и спровела државном тужиоштву у Суботици.

— ПОДЛИСТАК „ПРАВДЕ" — 64)

Пјер Мародон

Зелени диамант

Она се клатила и посртала држећи се грчевито за свога пратиоца. Овај, не држећи се ни сам на сигурним ногама, колико јој је помагао толико јој је и одмагао, док не стигоше до њиховог хотела. Он је скоро морао да носи уза степенице. Када стигоше у собу младе жене, он је био скоро без даха и сав ознојен и, док се она ослањала на једно канабе, он застаде да одахне и да обрише зној са чела.

Али, наједанпут, он пусти један пригушен узвик. Лујета, усправивши се одједном, беше се бацила на њега.

Вештим саплитањем ногу, непознати би муњевитом брзином оборен са лицем окренутим према поду. Руке му беху једним наглим и неодољивим покретом тргнуте у назад.

— Не мичи се! рече млада жена сасвим промењеним гласом. Не мичи се или пуцам; и она наслони цев од револвера на слепоочницу свога пратиоца.

Код овога беше наступила моментана укоченост од запрепашћења... Лујета искористи ту прилику. Она одбаци своје оружје, брзо завуче човеку руке у унутрашњи џеп не прслуку, извади буђелар и сакри га у свој корсаж. Али човек се у том тренутку нагло трже и покуша да се ослободи. Са једном снагом коју човек не би могао ни слутити, она му укроти и уви руке на леђима:

— Не мичи се, кажем ти или ћу да их сломим! запрети она.

Бол је морао бити страшан; непознати опет паде са ужасно згрченим лицем.

— У помоћ! У помоћ! заурла он...

У једном скоку, жена дограби [illegible] излети из собе. Ходник је био пуст. Она се сломета низ степеница, али имала је да пређе још три спрата. За њом се подиже ларма, врата се с треском отвараху, чули су се гласови.

Човек је викао што игда може:

— Држ'те је! Држ'те је! Крадљивица! Крадљивица! Држ'те је!...

Тек је била поноћ. Свет се враћао из Казионе. Хотелски вратар, један џиновски црнац, беше се заденио на своме месту. Он се испречи пред врата.

— Шта мислиш? Прогунђа Лујета. И, са погнутом главом, она неодољивим замахом тресну црнца испод ногу, тако да се овај стропошта преко ње.

— У помоћ! повика црнац, држ'те је!

Феликс се приближавао отрежњен, избезумљен од беса. Он јурну на улицу за младом женом, коју угледа према светлости гасних светиљки, како бежи највећом брзином. Привучени виком, пролазници се придружише гониоцима.

Лујета, подигнувши високо сукњу и откривши тако мршаве и кошчате ноге, бежала је из све снаге и, трчећи, разговарала је са самом собом.

— Тако! Одлично!... Ах! што ће господар бити задовољан, и господин Сарлак и доктор... а и госпођа Жава, која ће ме пољубити, па чак и госпођа грофица, која ће ми рећи својим лепим гласом: То је врло добро, мали мој Крике!" и сви, море! ја како!

Крике! незамењиви Крике, јер то је био он, трчећи погледа преко рамена.

За њим је јурила једна велика група, са покрађеним Феликсом на челу, који је викао јаче но сви остали.

— Ох! како витез Артањан каса за својом дулчинеом! али колико је воли, сада би је најрадије прождро... Бежи, дулчинеа! бежи! додаде Крике несташно са мало задиханим смехом.

Крике се од умора збиља био задихао. Како га је у трчању сметало његово необично одело, он је чинио дивовске напоре да одржи постигнуто растојање од својих гонилаца... Обод његовог огромног шешира се завртао на ваздуху... не хотећи да скине сукњу, младић покуша махањем главе да збаци незгодни шешир и перику, који су му падали на очи.

Бишући под његовом руком поче да лаје.

— Ох! ти угурсузе! повика Крике, ћути или ћу те треснути о земљу.

Најбржи гониоци већ се приближаваху. Крике је посртао...

— Ах! те потпетице из доба Луја Петнаестог!... Блесав проналазак!..

— Наставиће се

ТЕАТЕР И ВАРИЕТЕ „MOULIN RUGE“ Јакшићева 11. преко од Академије Наука.

3–15 септембра велики фамилијаран програм. — Почетак у 9 и по ч. Добра јела и првокласна пића.

За посету моли **Дирекција.**

11431

СПОРТ

Београд — Нови Сад

Велики сусрет, који већ дуго раздражује несрпљиву радозналост престонице, одржаће се најзад сутра уз свирку веселога господина Хаџије. Београдски новинари у неодољивој чежњи за победом укрстиће лака ноге са новосадским људима од пера који не знају за пораз. Поприште је игралиште „Карађорђе“, око кога ће са заставицама трчкарати господа Даниловац и Мајор.

Овдашњу чету коју ће у недељу зором испратити небројени обожаваоци, сачињавају:

Војин Ђорђевић (Вечерње Време), вратар; Ивањић (Самоуправа), десни бранич; Браловић (Дели Ђус), леви бранич; Кустудић (Правда), десни помагач; Гавриловић (Време), средњи помагач; Станојевић (Политика), леви помагач; Димитријевић (Југорадио), десно крило; Остојић (Самоуправа), десна спојка; Р. Поповић (Вечерње Време), вођа напада; Андрејевић (Време), лева спојка; Билбија (Новости), лево крило.

Замена: Токин, Алексић.

Новосадски изабраници ови су: Јеђевић, Векеш, Андре, Матић, Савић, Часар, Хам, браћа Харест и Иванчевић.

За победника Београд је спремио сребрни пехар (поклон г. Косте Зарића), а Нови Сад венац од истог метала. И један и други појешће боговску вечеру, коју приређује тамошња новинарска секција.

У „Српској Атини“ свет је врло расположен да види овај сензационални сусрет. Стављајући у изглед поклоне у виду сталкиша, шунки, вина итд., Дел Бачка је задњих дана позивала своје читаоце да погоде победнике. Сви, за чудо, верују у пораз београђана, који се после утакмице Београд — Загреб нису усудили да за своје одане навијаче потраже засебан воз.

В. К.

Данашње утакмице — Драма и Опера —

П. С. К. „Боемија“ приређује свој спортски дан данас по подне на игралишту С. К. „Јединства“.

У 3.15 игра први тим „Боемије“ против Б. С. К. „Славије“ у 4.45 главна атракција: дуго очекивани сусрет на зеленом пољу јунака са дасака „Драме и Опере“ (Олд Бојз „Боемија“).

На зеленом пољу појавиће се наши познати драмски и оперски уметници, као г. г. Д. Милутиновић, Богић, Н. Гошић, Б. Николић, Драгутиновић, Марковић-Баћа и други, а од опере г. г. Маријашец, Јурењев, Попов, Фортунато, Брезовшек, Шумски и други.

Пуста непристрасност

У свом приказу о утакмици између С. К. Здравља навео сам истину да је једна лопта између вратаревих ногу летела у мрежу. Име чувара статива нисам споменуо. Господин Војин Ђорђевић, који је дозволио да му веома младим покретима отму кожу на руку и убаце где треба, прешао је другог полувремена у напад и поверио своје место човеку, који се никад није вежбао у сличној улози и пропустио играчки предмет кроз доње удове. Значи дакле, да се моја примедба није односила на спортског известиоца који је на освете написао у „Вечерњем Времену“ да сам био немогућ у чети побеђених и да сам крив за растргану игру своје чете.

За чланове С. К. Здравља, који су заслужено славили успех не може се рећи да су спавали за време игре, или да се у схватању лоптања мање разумеју од г. Ђорђевића. Због тога писмено сам се обратио победиоцима са следећим питањима:

Од играча С. К. Пресе ко вам је био најопаснији, ко вам је највише сметао и ко вам се највише свидео?

Г. г. Милутиновић, Осана, Николић, П. Божовић, Радојчић, Витановић, Димитријевић, Недељковић, Б. Божовић одговорили су на прво питање: **Владимир Кустудић**.

Г. П. Божовић рекао је исто у име г. Радојевића, који је тренутно болестан.

На друго питање одговорили су **као и на прво** г. г. П. Божовић, Димитријевић, Недељковић и Б. Божовић.

В. Кустудић се највише свидео г. г. П. Божовићу, Радојевићу, Димитријевићу, Радојчићу, Б. Божовићу и Недељковићу.

Вратара, једанаестог члана С. К. Пресе, нисам могао наћи.

Закључак: Сви без разлике тврде, да је В. Кустудић био најопаснији нападач. Од десеторице четворица тврде да је форварду С. К. Здравља највише сметао В. Кустудић, који је, узгред буди речено, играо леву полутку скоро сво време. Више од половине кажу да им се В. Кустудић свидео боље од осталих чланова С. К. Пресе.

Јачу сведоџбу о стручности и правичности г. В. Ђорђевића, који без основа напада саиграча не треба, заиста, тражити.

*

На гол победиоца опаљен је само један једини оштар хитац. Стрелац сам био ја. Лопта је силовито узела повољан правац и ушла би свакако у мрежу, да није ударила ниже леђа г. Ђорђевића, — „сјајно“ постављеног.

В Кустудић

Југославија у Загребу

За недељну утакмицу са државним прваком ХАШК је одређено следећи тим:

Фридрих Цинидрић, Кунст, Марјановић, Премрл, Криж, Грденић, Зинаја, Бабић, Винек, Пладерцано.

Као што се види, загребачко прво друштво располаже изврсним снагама, које ће госту из престонице бити веома опасне.

Југославија полази на пут данас. Вођа г. Глишић, повео је ове играче: Немеша, Ивковића, Петровића Начевића, Маћеша, Поповића, Ђорђевића, Јовановића, Лубурића, Петковића, Секулића, Николића, Тодоровића, Спасојевића, Младеновића, Ђурића и Чулића.

Хазенска међуградска утакмица Београд — Велики Бечкерек

На игралишту Јединства одржаће се сутра после подне пријатељско огледање између горе-поменутих вароши. Премда су сви изгледи да је престоница јача, не треба заборавити да је у Великом Бечкереку где се девојке ревносно одају лакоатлетици, хазена на доброј висини.

Истог дана управа Јединства приређује турнир подмладака свих прворазредних друштава, који би имао да послужи као предигра првенственом такмичењу.

Класна Лутрија

— Целокупан извештај главне колектуре

ДРАГ. Р. КОЛАКОВИЋА — БЕОГРАД

са јучерашњег извлачења срећака 3. кл.

—:—

0829
1247 325 230 (500) 276 542 83 116 (500)
2378 430 835 226
3630 66 (500) 49
4303
6607 953 220 655 54
7933 565 312
8313 420 14 96 320 933
9648 935 352
10889 829 500 (500)
11152 639 263 687 446
12385 59
13311 192 571 (1000)
14178 177 948 593 334
15190 998 416
17771590 77
18382 156 551
19365 678 437 328 198 81 153
20916
22103 400
24857
25847
26561 378 859
27629 426 622
28577
29606 302 715 54
30436 86 472 643 410
31933 76
32582 920 342 98 207 109 515 (1000)
34871 431 489
35566 128 591 706 940
36294 767 497 304
37258 471 518 (500) 80 744 631 (500) 17
38161 59
39634
40711 167 518
41775 520 115 639 516 918 898
42130 151 913 621
43419 12 215 249
44531 59 70 384
45364 850 989
46186
47636 477 214 398
48353 66 561 452 557 882
49383 641 513 (60.000) 835 180
50519 388 513 885 994 290 777
51945 187 163
52409
53534 411 404 217 660
54312 237 558
55927 283
56794
57258 867
58666 561 581 475 13
59706 768 280
60422
61453 366 134
62976 452 026 147 481
63773 710 453
64505 201 955
65270 193 916 26 81 (500)
66567 32 7 453
68673 957 548
69668 (500) 14 260 47
70360 456
71426 344 85 551 240
72902
73764 658 76 646
74850 040
75479 (500) 122 923 561 503
76516 244 33 128
77088 45
78572 977
79206 148
80161 826 35
81190 (500) 85 584 454 219
82215 360 441 12 388
83319 454 256
84332 241 149
85251 857 258 901 149
86327 770 491
87150 104 270 461 266 771 289 303
88347 725 571
89506 32 903 58
90237 765 54
91585
92793 664 12
93150
94320
95358 196 707 42 614 967
96262 872
97196 945 149
98766 45 453
99879 938 540 639 (500) 17 323 375
100202 253 13
101362 734 273 460
102435 141
103308 790 358 627
104793 081
105691 138 (1000) 764
106981 854 133 669 (12.000) 204
107104 302 966 (500)
108621 (500) 102 1
109461 653 470 973
110 298 761 375 890 653
111354 448 3 308 (500) 315 555 11 368
112278 948 773 412
113185
114627 585
115042
116148 373 36 245 (1000) 487 393
117554 (1000) 748 903
118342 845
119307 795 571 332 613 550
120731 523
121354
122592
123462 556 8
124922 727 722 217
125290 (500) 487 730 312
126561 321 175 52 593 67 **(200.000)**
127558 568 727
128558 26 739 593 476
129310 209 111 674 743
130595 457
131732 451 67
132334 245 750 199 (40.000) 939 980 212 391
133641 933
134744
135791 211 247 484 353 333
136563 (1000) 271 990
137757
138722 362
139660 546 257 706 51
140754 45 176 279 579
141129 725 339 427
142503
143371
144571 202 845 221 303 445 (1000) 473 217
145412 469
146940 248 567
147277
148557 303 69 66
149565 584 501 (500) 962

ДА ЈЕ ФЕРОДОВИМ заиста спасоносан лековити специјалитет за малокрвност, бледоћу и општу слабост можете се уверити из јавних захвалница, које се штампају међу огласима. Феродовим разашиље доплатом и плаћеном поштарином Фарм Мр. Б. Богдановић апотекар у Мостару.

Прочитај јавну захвалност међу огласима. **10055**

ВИША ТЕХНИЧКА ШКОЛА

ИНЖЕЊЕРСКА АКАДЕМИЈА

града Висмара на Балтичком Мору

У овој школи слушаоци добијају савремену спрему за: **машинског инжињера — електротехничког инжењера, грађевинског инжењера** и за **архитекту.** 10466

Почетак предавања: 20. октобра.

ПАЖЊА!

БАКАЛИМА И КОЛОНИЈАЛИСТИМА.

Денатурисани шпиритус (за гориво) 90%, **у флашама** од ½ и 1. лит. може се добити у свакој количини, франко радња у ангро трговини денатурисаног шпиритуса

Х. ШВИЦЕР

11378 Крагујевачки друм 6.

Оглас

Ставља се грађанству до знања, да ће се парцела 37. на Новом Гробљу почети прекопавати кроз два месеца, за сахрану умрлих.

Ко жели да задржи гроб, нека обнови уплату у горе одређеном року.

Од Суда Општине Београдске 31. августа 1925. год. НГ. Бр. 953. 11489

Пажња! Прочитај! Купити или продати ма шта, пласирати новац, зајам узети, дуг наплатити заступство или комисион дати, информације добити, пасош извадити и визирати за све земље, извадити дозволу, уверење, радничку књигу, лично и кафан.-механ. право, оглас дати, стан или локале издати или закупити, службе сваке врсте наћи, протоколисати фирму итд. итд., најбрже и најсолидније једино можете, ако се обратите **Бироу „ПЛАНЕТА“**, Коларчева ул. 9. Београд. 11484

ОГЛАС

На дан 2 октобра 1925 г. у 11 часова пре подне у канцеларији жуп. инжињерског оделења у Вел. Бечкереку одржаће се прва офертална лицитација за набавку и разводњу камена за реконструкцију жуп. пута Перлез—Тител, од км. 0+000 до км. 5+325, а према решењу жуп. управног одбора бр. 800/1925. и то:

1) ломљеног камена 3315 м³
2) туцаника 2556 м³
3) Спојног материјала 256 м³

Предрачунска свота износи дин. 1:02132.—

Кауција 10% полаже се на благајни Округ. Финанс. Управе у Вел. Бечкереку на дан лицитације најдаље до 10 часова пре подне у новцу хартијама од вредности или гарантним писмима сходно чл. 88 зак. о Држ. Рачуноводству.

Планови, предрачун, општи и технички услови могу се видети у канцеларији жуп. инжињерског оделења сваког радног дана од 9—12 часова.

Предузимачи имају у својим понудама прикључити мустре камена као и назначити мајдан.

Оферти морају бити у прописно запечаћеним ковертима, снабдевени таксеном марком од 100. сто динара и подносени лицитационој комисији на дан лицитације најдаље до 11 часова.

Накнадне понуде, као и оне које одступају од услова неће се узимати у обзир.

Лицитанти су дужни поднети лицитационој комисији уверење о плаћеној порези, уверење о протоколисању фирме, као и уверење од Министарства Грађевина о праву учествовања на лицитацијама.

Све законом предвиђене дажбине падају на терет предузимача.

Из канцеларије жуп. инжињерског оделења у Вел. Бечкереку бр. 21438. 21. августа 1925. г.

11426

Три дућана

——

продајем у Параћину на најлепшем месту до нове сада зидајуће ћуприје од ћошка два—са, један без стана, подесан за сваку трг. радњу као и канцеларије, купац има се обратити било за један, два или сва три дућана г. Димитрију Павловићу благајнику Параћинске Банке у Параћину или Б. А. У. Јовановићу трг. у Рачи Крагујевачкој.

11312

Нов луксузни ауто марке „ХОЧКИС“

Стигао је у Београд. Продаје се потпуно нов:

Модерни „Хочкис“ торпедо, луксузни 16(48) коњских снага, са шест седишта, електричном инсталацијом, кожном поставом. 11314

Може се видети у свако доба. Јавити се у администрацији „Правде“.

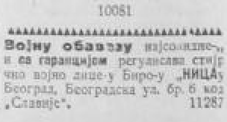

ДОБИВА СЕ КОД

Д. М. ЈАНКОВИЋА

апотекара у Београду

10081

Војну обавезу најсолидније и **са гаранцијом** регулише стручно војно лице у Биро-у „**НИЦА**“ Београд, Београдска ул. бр. 6 код „Славије“. 11287

НАЈЕФТИНИЈЕ **ЦЕНЕ** И НАЈБОЉИ **УСПЕХ**
Малих огласа у „Правди“
Тражња и понуда СЛУЖБЕ 5.— дин. до 10 речи
„ „ „ „ 12.— „ до 20 „
Тражња и понуда СТАНОВА 12.— дин. до 20 речи
„ „ „ ЛОКАЛА 15.— „ „ „ „
Куповина и продаја 18.— „ „ „ „
Вишак у величини тих малих огласа преко горњег броја речи плаћа се сразмерно горњим ценама (то јест: цифра динара подељена бројем речи и помножена вишком.)

СЛУЖБА

Куварица добра може добити одмах место код мање породице. Јавити се Јованова улица број 81 партер лево. 11390

Студент-грађевинац 3-ће године тражи посла као цртач и техничар код инжињера или грађевинског предузећа за повољну цену. Понуде шиљати Јатаган Мала, Прокупачка 8, за Глигорија Б. 11447

Тражи се: грађевински писар Јавити се инж. Тоболару. Мутапова ул. бр. 19. од 1—2 сата сваког дана. 11448

Путника који је верзиран у гвожђарској струци, **потребан је Фабрици Шрафова и Нитни.** Оферте слати на поштански Фах 314 Београд. 11449

Тражим учитељицу за клавир. Обратити се код кројача, Кнез Милетина бр. 2, партер. 11450

Хаузмајстер са женом без деце, са добрим препорукама потребан је. Првенство има ко разуме парно грејање. Јавити се: Кнез Михајлова ул. 34, I спрат, од 9-11 сах. 11451

Кројачица са дугогодишњом праксом, радим мантлове, костиме и хаљине и дечије, В. Коен. Сарајевска 8а. 11452

Кореспондент млађи за српски, немачки и мађарски језик, који да зидне и на машину писати, тражи се за одмах. Упитати код Хамбург-Америка линије, Балканска 25. 11453

Шофере само добре возаре потребује гаража „Вихор“ Милоша Поцерца 2а, тел. 31-33. 11454

Потребујемо 2 раднице за тамбурирање или штиковање. Јавити се Краља Петра 82. 11455

Кројачица вична првокласном шивењу хаљина, костима, мантлова и дечји хаљиница, шила би по кућама. Адреса Милошевић. Ратарска 65. 11515

Великој кобасичарској радњи Тасе Костића у Београду потребне су три веште продавачице које су радиле те послове, ступити могу одмах. 11516

Помоћника спремног галантериске бранше потребно одмах. Писмене понуде поднети лично. Лазаревић и Стојанкић. 11517

Више вештих радениџа потребује одмах Моде Салон женских шешира Персиде Д. Николић Франкопанова (Ресавска) 28. 11518

Књиговођа спреман за вођење дуплог књиговодства, као и за српску и немачку кореспонденцију, место може добити одмах. Обратити се линиции „Позоришна 39, Београд. 11519

Надмлинар 26 год. стар, ожењен, интелигентан и марљив стручњак, био је већ и као управник млина запослен, тражи добро место. Цењ. понуде на Јарослав Фишиц, Нови Сад. Дарањево насеље 318. 11520

Треба једног лецедерског помоћника и једног шегрта. Обратити се на Бранка Алексића, Уздин. (Банат). 11586

Куварица са добрим препорукама потребна је. Јавити се Кнез Михаилова ул. 34, I спрат од 9—11 сах. 11588

Тражи се спремна и солидна куварица, ступити може одмах. Обратити се хаузмајстору Карађорђева 79. 11587

Потребна је млађа жена или девојка за асентирање у Београду. За обавештење Ресавска ул. 30 код столара. 11588

Тражи се спремна маникерка са добрим препорукама као и једна фризерка за ові. новоотворено парно купатило. Јавити се фризеру Петрићу Зелени Венац бр. 18. 11589

Жена са дететом примила би се за сав кућевни посао по најнижој цени. Упитати Карађорђева бр. 19. 11590

Добра кухарица тражи место, Краљев Трг бр. 5. 11591

Млинар првокласни специјалиста, нарочито за сељачке млинове. Ступити може одмах. Јавити се Миша Нешић Рипањ, жел. станица. 11592

Трг. Помоћник са врло добрим препорукама, тражи место, могао би радити канцелар. посао. Заинтересовани нека се обрате администрац. листа под „Марљив“ 11593

Бравар са женом ступио би за парно грејање на Државном или Друштвеном имању са опраком свих мањих бравар. послова има и свој алат телефон 26 99. 11603

СТАНОВИ

Стан од две собе, предсобљем, кујном, све паркетирано на I спрату, Чика Љубина 11, издаје се одмах. Може се употребити и за канцеларију. 11436

Соба с балконом намештена за двојицу, купатило непосредно, одељен улаз, нарочити телефон, издаје се одма у Палати Бристол бр. 14. 11456

Издаје се једна модерна празна соба по погодби може и са намештајем. Засебан улаз. Издајем за једног самца или самицу отмену. Упитати улица Скендер Бегова бр. 24 — партер лево. Жика Никковић, трг. агент. Цена је скромна. Може и на храну. 11457

Елегантан стан потпуно намештен (укључиво: посуђе, постељина, ћилимови итд.) од 3—4 собе свака са балконом, централно грејање, купатило, кујна и остале приналежности, издаје се отменим личностима. У центру. Упитати: Телефон 20-91. 11458

Стан 2 собе, предсобље, кујна и остало издаје се од 15 септембра, Краљице Наталије 6 — Зелени Венац, Радовановић — Милутиновић. 11459

Издаје се одмах меблирана соба с лица, само за отменог самца засебан улаз, употреба купатила у центру вароши. Упитати Г-ђу Уловичић само пре подне. Дечанска 23/II спрат I степенице стан № 6. 11460

Меблирана соба издаје се отменом господину. Таковска 8 11461

Издаје се одмах 1 лепо намештена соба за самца-цу, Кнегиње Љубице ул. 43, 5 врата. Миодраг Симовић чиновник. 11462

За издавање 2 собе, кујна и остале приналежности. Драгачевска 39, Савинац. Упитати сопственика. 11463

Соба празна, велика, издаје се одмах у новој згради у руској породици. Има башта. Краљице Наталије 35, партер. 11464

Станови за издавање од 1 октобра: на другом спрату од 3 собе, предсобље, кујна, соба за млађе, шпајз, купатило и остало; и у сутерену од собе, кујне, шпајз. Видети после подне од 1 сата у Соколској ул. бр. 14. 11502

Издаје се за два самца соба са електричним осветлењем за дин. 500. Деспота Ђурђа ул. 7, до кафане „Два Ловца“ Дорћол. 11503

Издаје се соба, евентуално са употребом предсобља, у Поенкареовој 35. Упитати хаузмајстора. 11504

Тражим хигијенски стан 3—4 собе свима приналежностима са купатилом по могућству засебна кућа близу центра за 1 Октобра или 1 Новембра, други сличан стан по могућству меблиран. Понуде телефон 9-88 или поштански фах 156. 11505

Соба за отменог самца са 1 и 2 кревета, елек. осветлење, засебан улаз. Радничка 4, горњи спрат Лево. 11506

Соба с балконом намештена за двојицу, купатило непосредно, одељен улаз, нарочити телефон, издаје се одма у Палати Бристол бр. 14. 11507

Elegant apartment completly turnished includ ng: bedding, dish, sarpets etc. 3—4 rooms having a balcony, bath-room, kitchen and other commodities, to be hired to the bonaurable etrangers. Centrally located. Address: Telephon 20-91. 11508

У центру издаје се одмах лепо намештена соба, засебан улаз. Хилендарска 42, прва врата десно. 11532

Близу Палас Хотела издају се две намештене собе, по потреби може се издати и једна. Упитати телеф. бр. 24-45. 11531

Од 15. септембра или 1 октобра издаје се у Хиленадрској ул. бр. 12 стан са 2 собе, предсобљем, кујном, купатилом и осталим приналежностима. Разгледање од 8 до 13 часова. 11509

Издаје се стан за отменог самца са засебним улазом и употребом купатила, у партеру, до хотела Екселзиора. Милоша Великог ул. 7/6. 11510

За издавање једна лепа добро меблирана соба више Вајфертове пиваре (вила Шелинс) Кочијашка улица, бр. 13. 11511

Стан 2 собе, предсобље, кујна, соба за млађе и шпајз издаје се у Дубљанској 94 од 15. септембра. Упитати у авлији. 11529

Издајем одмах једну велику собу празну и једну меблирану. Меблирану само за самице или за самце. Зелени Венац 19, Рада Илић. 11530

Две собе у центру елегантно намештене са засеб. улазом и електр. осветлењем издале би се отменом самцу или брачном пару без деце. Питати портира хотел „Париз“ тел. 2-91. Видети од 9-11 пре подне. 11533

Стан у близини центра крај трамвајске пруге — Кланична ул. бр. 5, од 3 собе и остало, издаје се по врло повољној цени. Уселити се може од 1. октобра а и одмах по споразуму. Видети се може сваког дана од 3 часа по подне. 11534

Самац тражи у Београду намештену собу са засебним улазом. Понуде са назнаком цене на М. Марковића, Загреб. Гајева ул. 59 11535

Соба намештена велика, чиста, са улице и електр. осветлењем, издаје се. Кумановска, продужене Смиљанићева 20. 11536

Издаје се соба, кујна, подрум, перионица, од петиестог овог, Далматинска 21. 11537

Стан од 5 соба и свих модерних приналежности, издаје се од 1. октобра Трнска 25 I спрат. 11538

Соба са засебним улазом и електричним осветлењем меблирана или празна издаје се одмах отменијем самцу или самици. Далматинска 9 II спрат у авлији г. Живковић. 11539

Издаје се у центру вароши две велике елегантно меблиране собе са балконом. Има телефон, електрику и купатило. Упитати Уредништво. 11486

Издаје се одмах у центру вароши, велика меблирана соба за три госпођице, које могу имати и храну. Удаљено од „Москве“ 5 минута. У непосредној близини улице, „Зелени Венац“. Ломина 11 III спрат десно. 11548

Соба са улице за бољег самца издаје се одмах. Упитати Ломина ул. бр. 11. III спрат лево. 11607

Соба за бољег самца издаје се одмах, упитати Кнез Данилова 21 претпоследња врата десно. 11606

Соба лепо намештена са два кревета, а може и са једним у центру издаје се отменим самцима од 15. септембра. Улаз засебан Дечанска ул. 3. г-ђа Коен. 11568

Издаје се намештена соба са електричним осветлењем, засебним улазом, бољем господину или госпођици. Упитати Далматинска ул. 9 у дворишту, партер 2 врата. 11569

Више станова и један дућан издају се одмах у Студеничкој 24. (Упитати у авлији стан бр. 5.) 11570

Соба намештена издаје се одма. Златиборска ул. бр. 86. 11571

Соба, предсобље намештено, засебан улаз, електрично осветлење с лица, за једну или две особе, издаје се. Зорина ул. 12. 11572

Издаје се соба са два кревета Брањова улица бр. 5. 11573

Издаје се одмах лепо намештена соба са два кревета, електрично осветлење и засебан улаз. Видети Зетска 1, од 10—3 десно. 11574

Спаваћа соба мало употребљена, нов кухињски креденц, француски шпорет, сто, столице и друго, ради одласка продаје се врло повољно. Старине Новака 3. 11575

Намештена соба издаје се. Косовска 24 прва врата лево. 11577

Издаје се лепа соба за самца са намештајем, Проте Матеје 9, I спрат са лица од 12 до 5 ч. 11576

2 стана у центру одмах за издавање: један са 2 собе, кујном, шпајзом, подрумом, употребом купатила, а други са 1 собом, кујном, шпајзом, предсобљем и т. д. Паркетирани, електр. осветљење, енглески клозети, водовод у кујни. Упитати чувара куће Цетињска 4. 11602

ЛОКАЛИ

Дућан издаје се у Краља Александра ул. бр. 321. За услове упитати у истој кући. 11513

Издаје се под закуп од 1. октобра ов. г. кућа Друштва Св. Саве у Ускочкој ул. бр. 8 са два дућана, магацинима, подрумом великим и два стана. Понуде треба послати Управи Друштва Св. Саве (Принца Евгенија ул. бр. 2.) 11514

Продајем радњу Ужички производа точењем пића продавницом дувана услед слабости. Капитал мали пола на отплату обавештење Макензијева 71. Милан Стојановић. 11609

Продаје се кафана са једеком на најживљем месту Кр. Александра ул. са доста просторија, због одласка из Београда. Упитати Краља Александра бр. 137. 11579

Кафана звана „Наполеон“ на углу Скендербегове и Књићанинова улице издаје се од 1 новембра под закуп. Обратити се г. Димитријевићу, Страхињића Бана 63. 11582

Продаје се месарница са једеком и без једека у најживљој улици. Сарајевска бр. 52. Може се употребити и за друге радње. 11583

КУПОВИНА И ПРОДАЈА

Пажња! Већу количину топљеног бутера по најнижој цени. Један хладионик за млеко 400 lt 1 сепаратор „Аграр“ 200 lt и 1 бућкалица нова 50 lt продаје млекара „ВИТА“ Београд, Његушева 27. 11528

Купио бих кућу са 3-4 собе и осталим приналежностима, за готов новац, а евентуално и са дугом код Управе Фондова Посредници искључени. Понуде слати на поштански фах Бр. 261. 11468

Пас-вучјак продаје се. Упитати Јаковљевића, разносача у Главњачи Телеграфу. 11469

У Јагодини продајем нову кућу — Хотел Париз на срат главна ул. цена врло повољна има дуга Управи Фондова а и издајем под закуп за 3 године, ово важи од 15. септембра. Обратити се **Мијајлу Јовановићу-Чичи Јагодина** 11470

Продаје се имање од 5000 кв. мет. на два лица Московске и Берлинске ул., преко пута циглане Шићанског. За цену и услове обратити се Браћи Миљковић, Гробљанска ул. бр. 11. 11418

Плац на продају на врло лепом месту, удаљен од трамваја два минута, дуга нема никаквог и тапија је у рукама продавца. Обратити се Милутину Миљковићу, каф. Војводе Бране 38. 11419

Продаје се преса за сено за ручни и машински погон, упитати Београдску Окружну Штедионицу, Дечанска 19. Тел. 15-02. 11521

На продају кујна са ужичким производом. На живом месту. Продаје се услед селидбе из Београда. Кујна се налази Карађорђева ул. 79. 11522

Берберница на продају на врло живом радничком крају, рађена добро, са станом до дућана. Пола за готово а ресто на почек, продаје се услед другог предузећа. Упитати у истој. Владетина 16. 11523

Потребно 1000 пари сламних папуча за купатило. Понуде са мустром слати: Јован С. Обрадовић, Београд—Сава. 11524

Купујем кућу с једним или 2 стана. Полажем у готову 130.000 динара Живковић, Вука Караџића бр. 10/II спр. 11525

Аутомобил „Ford“ готово нов потпуно исправан на продају. За цену обратити се Милорату Матијићу, Скопљанска 2. I спрат од 1 до 2 сата по подне. 11526

Трафику ново ознату на најглавнијем месту у Земуну продајем услед преузимања кафанског посла. Иста се може употребити и за други посао поред трафике. За услове обратити се Ади Довић, Земун, Краља Петра 27. 11527

Шума на продају 13 хектара и 75 ари, 25 год. стара близу станице Лајковац, питај Биро „Ница“ Београд, Београдска 6. 11552

Продајем бицикл врло мало употребљен у добром стању, цена повољна, обратити се **Кривокућа** Далматинска ул. 121, 3 спрат. 11466

Кућа на продају Лепа кућа код Крагујевачког Ђерма нова са лепом баштом и један плац подесан за виле индустрију за пољопривреду 2.400 квадратних метара трамвајска станица пред кућом услови повољни. Упитати у Далматинској улици бр. 30 кафана Мали Шумадинац. 11557

Кућа на продају од тврдог материјала и то две собе и кујна четир са четир, једна соба, подрум, вешерница, штала за 4 коња, зидана помијара, 3 клозета, водовод, ограђено плотом, површина плаца 635 к. мет. усељење одма дајемо све за 100.000 динара, упитати у истој кући Жичка ул. бр. 21. 11360

Г. Г. Кафеџијама. Аутомат музикалан мали, најновијег система, удобан и за кино, продаје се у Сремској ул. бр. 4.1 11465

Две полуштајерске одличне кобиле, мајка и ћерка продају се Упитати у киоску код „Славије“. 11467

Кућа у Земуну на Ћуковцу Бреговита ул. бр. 16 продаје се јефтино има 2 собе, кујну, шпајз и двориште 56 кв. хвати. **Услови врло повољни.** Упитати Живка Поповића Београд, Душанова 38. 11594

Добра прилика имање на ћошку, 365 мет., са 4 зграде продаје се јетино. Обратити се Славујска ул. бр. 118. 11595

Теодор С. Токарев, Клавирштимер Которска бр. 8. Има на продају половне клавире. 11596

Стелаже и тезге колонијалне бранше на продају врло јефтино упитати **У радњи Душанова 38.** 11597

Засебна кућа са баштом на продају, улица Косанчићев Венац — тераса над Савском ул. — Обратити се на Тел. 12-06. 11603

Продаје се клавир „Безендорфер“ (флигел) врло јефтино. За услове упитати у Зрињској ул. 92 (Врачар) Београд, код Антона Хутера. 11599

Кичевска 113, продаје се и то: 1 крава музара даје млека на дан 10 лит., цена 3.500 1 кобила полуарапска ждребна 3.500, 1 ждребе од 20 месеци висока 156. 2.000, 1 кола за 2 коња са канатама и душеком исправна — јака 1.800, 1 таљиге-лаке шабачке исправне, цена 2.450 динара. 11600

Продаја, 1 двокрилна Панцер Каса „Вертхајм“ скоро сасвим нова 1 двокрилна Гвоздена Каса за књиге и документе „Метеор“ половна. 1 компет гарнитура „Херенпимер“ од коже (1 диван са 4 фотеља) скоро ново. 3 ком. гвоздених пећи добро очуване. 2 велике табле гвоздене за фирме. Упитати: **Драг. С. Мијатовића** Београд, Карађорђева 51. 11601

Изнајмљује се или продаје ради болести кафана са целим инвентаром у Сењу (Хрватско Приморје). Ово је једина кафана у Сењу и лежи у непосредној близини мора. Услови повољни, могу се дознати код **ПОРОБИЋА фабрика огледала „Спектрум“** Банатска ул. бр. 2. свакодневно од 10—12 и 4—6 по подне. 11496

РАЗНО

Трговачка Школа проф. Марјановића Палата Академије Наука уписује ученике-це у једно и двогодишњи, Вечерњи, Стенографски и Течај страних језика. Прима гимназисте на поучавање и пансион. Пријава од 9—11 пре подне. 10494

Госпођа дипломирана, даје часове из енглеског језика и литературе. Франкопанова ул. 14. 11475

Ловачки кер птичар шарен бело са браон изгубљен. Одзива се на „Треф“ Ко га нађе нека га доведе у Баба Вишњину 51 или нека јави на телефон 24-19 добиће добру награду. 11472

Дајем часове из немачког, француског а нарочито из италијанског језика. **Леви А. Амар** Јевремова 12. Упитати од 3—5 по подне. 11495

Пасоше, вади нове и визира за све државе са гаранцијом, Биро „**НИЦА**“ Београд Београдска ул. бр. 6. код Славије. 11286

Нестао курјачки пас синоћ је из винограда на Топчидерском Брду (Румунска улица) нестао пас курјачке расе. Длаке је отворено жуте, на грудима и трбуху бео, а на леђима црн. Име му је „Цавиз“. Ко га нађе нека доведе у радњу „**Citroën**“ Кнегиње Љубице ул. бр. 14, где ће добити богату награду и једног малог пса курјачке расе. 11581

У женском клубу Карађорђева 13, почиње курс шешира у понедељак 7 ов. м., а курс кројења уторак 8 тек. м. Упис се и даље врши. 11473

Миодраг Митић, из Сопота, ученик I раз. треће мушке гимназије изгубио је сведочанство под бројем 321 29/5 које изјављује за неважеће. 11474

Ђацима само бољим даје се цели пансион код отмене породице родитељски надзор подучавање кући. Центар вароши. Упитати Балканска 16а, канцеларија „Лабор“. 11476

Кост првокласан и јевтин, издаје Трпеза Женске Привредне Задруге, Косовска ул. 11. Абонеман за чланове 550 дин. а нечланове 650 дин. мес. ручак три јела, вечера два. Јело увек свеже. 11424

Пажња родитељима. Солидна трг. породица без деце примила би 6 ученица у „Пансиону“ зарав стан и храна повољно упитати **Стефановића** Ратарска 147, Београд. 11487

Женидба човек средњих година пекар ступио бих у брак са девојком или удовицом средњих година по споразуму, адреса Богојављенска 16, Београд, Александар Милошевић. 11512

Опомена: свако, свугде може да се удаје по свом идеалу. Пишите данас и приључите слику, потанкости и десет динара на „Sana-Gene“ Via Valdirivo 12 — Trieste. 11471

Професор прима ђака на стан и храну, а евентуално и на поучавање. Обратити се Поповићу, Батољска 75. 11578

Студенткиња тражи конверзацију у енглеском или талијанском језику. За узврат подучаје немачки или српски. Упитати у дућану Лебл, Краља Милана 70. 11580

Наставничка кућа примила би 2 ученика нижих разреда на стан, храну и поучавање. Надзор строг. Јавити се сопственику куће улица Слобода 6 (Стари Смед. Ђерам.) 11561

Оглас

На дан 24. септембра 1925. год. у 10 часова пре подне одржаће се у Економату Општине Београдске офертална лицитација, за издавање концесије под трогодишњи закуп почев од 1 јануара 1926. год. за изношење фекалија из нужничких и помијарских јама у реону вароши Београд.

Понуде у затвореном коферту снабдевене са 100 динара државне таксе и 3 динара у готову на име општинске таксе Економат ће примати до 10 часова пре подне на дан лицитације, и комисија ће истог дана оферте отворити у 10 часова у присуству понуђача.

На име кауције сваки лицитант има да положи Општинској Благајни пре лицитације по 20.000.— динара у готову, Државним папирима или у Гарантном писму овдашњих Банака, које треба да се региструје у Министарству Финансија.

Услови о овој концесији могу се видети у Економату Узун Миркова ул. бр. 1. соба бр. 15.

Е Бр. 3082. од Суда Општине Београдске 3. септембра 1925 год. 11550

ОГЛАС

Грађевинско Оделење Београдске Општине, држаће на дан 1. октобра 1925. год. у својој канцеларији Југовића ул. Бр. 1, I. спрат у 11. часова пре подне **прву оферталну лицитацију за „грађење пијачних дућана** за животне намирнице на пијацама у улици Г. Јовановој на Каленићевом Гувну и на Зеленом Венцу.

Оферте ће примати, отварати и ценити нарочито за то одређена комисија, у канцеларији шефа Грађевинског Оделења.

Оферти са свима прилозима и прописаном таксом по закону о таксама, треба да се предају комисији од 10—11. сати на дан лицитације. Накнадни оферти неће се примати нити узимати у обзир.

Кауција ће се положити по условима а по одобрењу посла.

Планови предмери и услови-погодбена документа-, могу се видети сваког радног дана у канцеларији Оделења од 8—12. и од 3—6. Предузимачи су дужни показати исправе о својој подобности за учествовање на лицитацијама.

Из канцеларије Грађевинског Оделења Београдске Општине 1. септембра 1925. год. Г.О.Бр. 1480. 11480

Приспела је и друга велика партија и отпочела је продаја

Правог свиленог Силскина и Вуненог Плиша

боје црне и у другим модерним бојама за **Отмене Женске Мантлове** као и **ВЕЛИКИ ИЗБОР ОДГОВАРАЈУЋЕ ПОСТАВЕ: Свилене и Полу-свилене, у Дамасту, Брокату, Карирање на Штрафте и Глат — Памучне Мерцеризиране, Глат и у најновијим шарама**

Краљ. Дворским Лиферантима **ЦУПАРИ И ДРУГУ**

БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ
ТЕЛЕФОН 11-60.

Избор је врло велики а цене врло јевтине.

Мустре на захтев шаљемо — Поруџбине извршујемо доплатом. 11444

Захвалница

Господине Богдановићу!

Овом картом јављам Вам за сматрам за дужност, да Вам се љубазно захвалим ради Вашег проналаска и **спасавање болесног народа** са Вашим леком **Федорозином**. Ја сам био болестан **преко годину дана од хроничне маларије** и у њеном развитку катара, које се рачунало да ми нема лека; чак се комшијски пук спремио да ме лепо испрати до вечне куће, пошто сам био на умору. Када сам пак употребио од Вас поручене 3 флаше **Вашег Федорозина**, потпуно сам **оздравио** и препоручујем свакоме, да се обрати Вама за помоћ. Молим да ми пошаљете још 6 флаша. 11605

С поштовањем

Ђуро А. Пиља
државни мајстор.

Смед. Паланка, 9./II. 1925.

Перут, опадање и масноћу косе

сраб на глави и телу гарантовано отклања неутрални сапун **„Pharma“** по рецепту Др. Поспелова, проф. Московск. Универзитета. Ком 15 д.

„Смрт жуљевима“

тако се зове руски мелем, који за 4 дана скида са кореном сваки и најстарији жуљ, брадавицу и одебљалу кожу. Бољи је од свих осталих средстава за то, што се да подесити за сваки облик и величину жуља; не боли и не смета кретању и уништи до корена само жуљ не врeђајући здраву кожу. Омот 10 динара.

Заштитна марка

Тражи само праве „Смрт Жуљевима“ са горњом заштитном марком јер фалсификат не вреди!

ЗНОЈЕЊЕ НОГУ, РУКУ и ОСТАЛОГ отклања само руски прашак **„ГАЛМАНОЛ“**. Лекарски препоручен, он отклања неугодан мирис и **не шкоди здрављу**, јер не задржава зној, него га упија. Кутија 12 д. Добија се у апотекама и дрогеријама.

Главни депо:
ЛАБОРАТОРИЈА „ЛАМИКО“
Београд — Кондина ул. бр. 15.
11445

НАБАВКА ЦИПЕЛА

Управа Трамваја и Осветљења у Београду одржаће на дан 17. септембра ове године у 11. часова пре подне офертралну лицитацију за набавку

300 ПАРИ ЦИПЕЛА

за трамвајско особље.

Услови се могу добити сваког дана од 4—6 у Техничком Одсеку ове Управе.

Из Управе Трамваја и Осветљења ТБр. 2120 од 2. септембра 1925. године. 11565

Дипломирана пијанисткиња

у иностранству, даје часове у кући. Адреса у администрацији.
11485

ПРОДАЈА

котурова и сандука

Управа Трамваја и Осветљења у Београду извршиће на дан 18. септембра ове године у 11. часова пре подне путем јавног усменог надметања продају већег броја котурова од каблова и сандука дрвених

Услови продаје могу се видети сваког дана од 4-6 у Техничком Одсеку ове Управе.

Из Управе Трамваја и Осветљења ТБр. 2119 од 2. септембра 1925. године.
11564

Позор господари и виноградари!

Парне локомобиле, моторе на бензин, петролеј, сирово уље и на упојни плин, сијачице за жито и умјетни гној, тријере, стројеве за прашење житарица проти снијети, винске преше, муљаче за грожђе и воће и све друге прворазредне господарске стројеве, добавља по најповољнијим цијенама и **на оброчну отплату!** Наручујте код њега умјетна гнојива.

Средишњи Савез

ХРВАТСКИХ СЕЉАЧКИХ ЗАДРУГА

(Као Задруга)

Телефон број 17-14
Пошт. претинац 171 11185
Загреб, Михановићева улица 2
насупрот главног колодвора.

Генерално Заступништво за С. Х. С.

KUPMOBILE MAJOLA

БЕНЗИНА

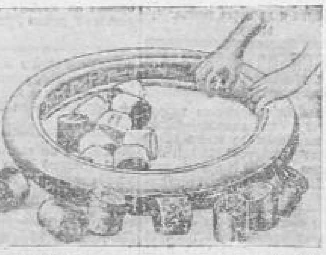

АУТО-МАЗИВА

ПРАКТИЧНО ЈЕФТИНО

Пуних Filler-ових унутрашњих гума за путничке и луксузне аутомобиле у **разним димензијама** 50% постићи ћете уштеде на гумама ако исте употребљавате, чија је монтажа сасвим лака.

Не бојте се више, да ћете остати на путу услед дефекта гуме.
Издржљивост колотална 20.000 килом.

300.000 аутомобила са највећим задовољством вози се на пуним унутрашњим гумама. Штедите ваш новац, време и труд око честих мењања пнеуматика и заморног пумпања. За сва детаљнија обавештења и цене обратити се на

АУТОМОБИЛСКА ГАРАЖА **„PROGRES“**
МИЛАНА Љ. ЈАНКОВИЋА
Београд, Александрова ул. 70. 11543

Чаковечка складишта Д. Д. Чаковец

препоручују своје сухе, зрачне на високом подножју грађене магазине за ускладиштење свих врсти житарица, кукуруза и сочиве. Товарна површина износи са 600 вагона тако да су за манипулацију не посве сухих житарица особито прикладни. Умјерене пристојбе за ускладиштење

Подузеће подјељује и предујмове уз вољне кондиције 11310

БРОДАРСКИ СИНДИКАТ С. Х. С.

Бр. 5753 в

РЕД ПЛОВИДБЕ

брзовозних бродова са дневном робом на линији:

БЕОГРАД — ШАБАЦ — БОСАНСКИ БРОД — СИСАК и ОБРАТНО

Важи од 8. септембра 1925. год. до даље наредбе

ДАНИ	Узвод. Пол.	СТАНИЦЕ	Низв. пол.	ДАНИ
Уторак	5.—	БЕОГРАД Дол	10·—	Понед.
	13.—	ЗАБРЕЖЈЕ	6·—	
	5.—	ШАБАЦ	14·—	
Среда	12.—	Срем. Митровица	10·—	Недеља
	5.—	Босан. Рача	6·—	
Четвртак	14.—	Брчко	10·—	
	5.—	Жупања	6·—	Субота
Петак	15.—	Бос. Шамац	14·—	
	10.—	Славон. Брод	8·—	
Субота	15.—	БОСАН. БРОД	6·—	Петак
Понедељ.	5.—	Бос. Градишка	6·—	Четвртак
Уторак	10.—	Дол. СИСАК	6·—	Среда

НА ЗНАЊЕ: Пристајање на Умци, у Бољевцу, Купинову и Новом Селу је само по потреби.

11604

БРОДАРСКИ СИНДИКАТ
Председник,
Раша Милошевић, с. р.

Оглас

Команди Београда потребна је једна зграда за смештај Инжињерске официрске Апликационе школе.

На дан 15 Септембра ове године одржаће се друга јавна офертална лицитација за закуп ове зграде у штабу Команде Београда — Канцеларија за инжињерске послове.

Зграда треба да има:

Једну собу за канцеларију Команданта школе.

Једну собу за канцеларију Ађутанта.

Једну собу за наставничку канцеларију — веће — од 10-12 лица.

Једну собу за писарницу — три лица.

Једну собу за два цртача, која треба да је довољно светла.

Једну видну собу за учионицу за 20 слушалаца.

Једну собу за послуге за 5 војника.

Једну већу собу за читаоницу официра слушалаца.

Једну собу за подофицире писаре.

Овоме треба додати једно одељење Ходник за смештај одела.

Ова зграда треба да одговара условима једног модерног стана са водоводом и електрич. инсталацијом, канализацијом и осталим припадлежностима.

Понуђачи, који би били вољни уступити под закуп овакву зграду или спрат, имају поднети писмену понуду Команданту Београда у затвореном коверту снабдевену таксмарком од 100 динара. Да се приложи план или скица зграде, ако је кућа прерађена да има још и дозволу власти за станове да се кућа може издати под закуп и уверење о плаћеној порези за последње тромесечје.

Услови и право на такмичење могу се видети сваког радног дана у службеном времену у канцеларији штаба Команде Београда.

Понуде треба поднети да буду најдаље у команди означеног дана до 10 час.

Пре почетка лицитације, надметачи полажу кауцију каси команде и то наши држављани суму од 5.000 а страни поданици 10.000 динара.

Из канцеларије Команде Београда К.Пов.Г.Бр. 299. 2. Септембра 1925 год. у Београду. 11561

Набавка масти

Команда I пешадиске подофицирске школе у Београду одржаће на дан 12 септембра тек. год. у 11 часова у логору на Топчидерском брду директну погодбу за набавку

Масти свињске 3500 кгр.

Услови се могу видети радних дана у канцеларијско време.

Исплата уредна.

Кауција за наше држављане 5 од сто а за стране 10 од сто.

Накнадне понуде неће се примати.

Из канцеларије I пешадиске подофицирске школе „Краља Александра I“. бр. 7026 од 2 септембра 1925. у Београду. 11560

Фабрика „ГОЂЕВАЦ“

БЕОГРАД

Милоша Великог бр. 103.
ТЕЛЕФОН 7-75.

ФАБРИКА ГОЂЕВАЦ

Има велики избор на стоваришту **круњача за кукуруз, муљача за грожђе** као и **свих резервних делова** за исте.

За унутрашњост врши експедицију на доплату.

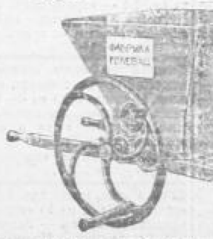

10770

УКИНУТА ЈЕ ДИФЕРЕНЦИЈАЛНА ТРОШАРИНА ЗА РУМ И ЛИКЕРЕ

Есенције и етеричка уља

прворазредне каквоће производи

ДЕСТИЛЕРИЈА Д. Д.

прва југословенска творница за рум и ликере, етеричка уља и етера

ЗАГРЕБ — Рачкога улица 10.

Телефон 3-70. 11311 Брзојави: Дестилерија.

Једино успешно патентирано и законом заштићено средство ПРОТИВ ЋЕЛАВОСТИ

те опадања косе и перути. За једну потпуну куру довољна једна кутија по приложеној упути. Добива се свугде. Уз поузеће од дин 100·— дин. (и 10.— за поштарину)
РАЗАШИЉЕ 9250

КОЗМЕТИЧКИ ЛАБОРАТОРИЈУМ „ЛЕДА“

Загреб, Николићева 1. Пошт. фах 35

Трикотажа „ГОЛУБ“ Леона Видас

Краља Петра 82.

Препоручује своје богато стовариште трикотаже, прима све поруџбине. Цене без конкуренције. Продаја ангро и детаљ. 10882

За јесенску сјетву треба употребити

СУПЕРФОСФАТ

јер без суперфосфата нема зрна, па нема ни жетве. **СУПЕРФОСФАТ** у гарантираној квалитети као и остала гнојива као **чилску салитру, амонијеву сол, вапнени душик, калијеву сол** нуђа за јесенску сезону

ДАНИЦА Д. Д. за кемичке производе

ЗАГРЕБ, Мажуранићев трг бр. 4.

11154 Телефон 17-31 и 26-69.

Штампарија „Сокић“ — Београд, Коларчева 9, — Дечанска 10.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ БЕОГРАД, НЕДЕЉА 6. СЕПТЕМБРА 1925. ГОДИНЕ ЦЕНА 1 ДИНАР

ПРАВДА

БРОЈ 243
Огласи се примају у администрацији: Кнез Михајлова ул. бр. 19. — (Гранд Пасаж) по утврђеној тарифи. ТЕЛЕФОНИ: РЕДАКЦИЈЕ 2634; АДМИНИСТРАЦИЈЕ 81.
ВЛАСНИК И ДИРЕКТОР МАНОЈЛО М. СОКИЋ
Уредништво: Кнез Михајлова 19 Месечна претплата: за Краљевину С.Х.С. 30 дин.; за иностранство 50 дин. ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 11-13
ГОДИНА XXI

Дан Петра Карађорђевића

Најмлађи европски наследник престола прославља данас свој други рођен дан.

На данашњи дан, у саму зору 6. септембра 1923. године, објавили су топови Његово рођење. Историске челичне цеви које су на Куманову и Брегалници, на Церу и Кајмакчалану, оглашавале смрт, пуцњавом својом огласише, овога пута, живот; огласише рођење наследника престола Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

На глас, тих старих челичних ратника, Београђани су са највећим одушевљењем поздравили тај радосни глас, да у Београдском Краљевском Двору заплака Чедо.

И срећни глас се разнесе по целој земљи...

А освануши, тај знаменити дан затече весеље и радост у свима домовима од Ракека до Цариброда, од Суботице до Ђевђелије.

Тог дана су брујала звона на свима црквама, орила се песма по свима пољима и веселило се по свима домовима лепе и плодне, велике и богате земље уједињене браће Срба, Хрвата и Словенаца.

А тако нека буде и данас и увек.

Ора ет семпер!

*

Прошло је две године...

Од мале и љупке Краљевске бебе постало је дете плавокоси Краљевић који је у хладан и монотон живот Београдског Двора, — Двора који је дуго био лишен плача и смеха детињег, Дома који је, без Краљевске Домаћице, кроз дуги низ година водио самачки живот, — унео светлост сунца чији су зраци златни као Његова косица а топли као Његово срце.

И народни инстинкт није претерао, народ се није узалуд радовао рођењу Онога, који ће наследити Свога Узвишеног Оца. Није се радовао узалуд, јер је Престолонаследник Петар не само здраво и телесно напредно дете, већ и дете које још у почецима сазнања Његови Високи Родитељи упућују духовно и морално на пут којим и треба да иде један будући владар демократског народа. Он пружа Своју малу белу ручицу свакоме и на свакога се насмеши Својим милим детињим осмехом: И нико, нико од оних којима је поверено Његово васпитање, и не помишља да Га у томе спречи и да га одвикне од те урођене му љубави према свакоме ко му приђе.

И док многи други Његови вршњаци знају да своју бону смеју убости иглом а очевом шегрту разбити нос, дотле Он, потомак Краљева, нема ни за послугу други поздрав до осмејак и пружање мале ручице која ће некада држати краљевско жезло.

Здрав, весео, доброг срца и љупке спољашности, такав је Престолонаследник Петар, који данас слави, на обалама плавог Јадрана, свој други рођен дан.

И зато што је такав, што је потомак праве народне Династије, зато ће цео народ са љубављу поздравити данашњи дан малога Петра Карађорђевића, правог представника и Шумадије и Перистера, и Ловћена, Загорја и Триглава.

Мали Карађорђевић се васпитава онако, како се васпитавају и деца на нашем селу. Зато је и здрав, а у здравом телу биће му здраво и срце и душа и ум.

ОДАСВУД

Метеорологија и саобраћај

— Пази, ал' се опет поквари време! Права позна јесен!"

— Видело време, да је пуштен у саобраћај први део двојног колосека за Топчидер, па је у знак протеста одмах ударило у кишу.

СИТУАЦИЈА

Краљ се враћа у уторак у Београд

— ВЛАДА ЈЕ НА ЈУЧЕРАШЊОЈ СЕДНИЦИ РЕШАВАЛА О РЕДОВНИМ ПОСЛОВИМА. — ДЕМОКРАТИ И МУСЛИМАНИ ДЕМАНТУЈУ ВЕСТИ ВЛАДИНИХ ЛИСТОВА О СПАЈАЊУ. — ВЕЛИКИХ ПРОМЕНА У ХРВАТСКОЈ НЕЋЕ БИТИ —

Политички живот је већ дао и у овом кратковременом затишју неколико важнијих елемената који наговештавају даљи развој ситуације. Пре свега појавио се је спор између владиних група око чиновника у Хрватској: г. Максимовић каже отворено, да већих промена у Хрватској неће бити. Радићевцима то не годи, али ћуте, трпе.

За тим сами радикали увиђају, да ова коалиција неће дуго трајати и ради тога припремају ситуацију за себе. Како се намеће концентрација као најцелисходнији излаз, они је сузбијају врло енергично и гледају, да обезбеде себи изборни мандат на случај растурања данашње коалиције.

Сад се међу странкама борба води око тога и сви тактизирају с обзиром на тај план радикала.

Ипак се поред свих тих тактичких потеза предвиђа пре остварења концентрације једна друга етапа — реконструкција владе, којом би приликом сам г. Ст. Радић ушао у кабинет. После те етапе дошла би идеја о концентрацији на ред за извршење. И она ће се остварити, ако ј радикали на разбију.

ПОВРАТАК Њ. В. КРАЉА У БЕОГРАД

Њ. В. Краљ вратиће се са Њ. В. Краљицом у Београд почетком наредне недеље. Вероватно је, да ће Краљ бити у Београду већ 8. овог месеца. Неколико дана Краљ ће остати у Београду.

Припреме за Краљев пут на Цетиње чине се већ. Краљ и Краљица ће путовати преко К. Митровице, Пећи, Андријевице за Подгорицу и Цетиње. На Цетињу ће Краљ бити 4 дана а у манастиру Острогу два дана.

Мин. финансија г. Стојадиновић одлази 15. овог месеца у Црну Гору, да учествује у припремама свечаности као почасни председник одбора за пренос Његошевих костију.

ОДЛУКЕ ВЛАДЕ

Јуче, од 10 часова пре подне до 1 часа по подне држао је седницу Министарски Савет под председништвом г. Марка Ђуричића. На седници је решавано о текућим питањима.

После реферата министра унутрашњих дела о пожару у селу Никифорову, код Тетова, Министарски Савет је донео одлуку да се пострадалима од пожара подели 500.000 динара као прва помоћ.

Министар просвете г. Веља Вукићевић поднео је опширан реферат о размештају професора и директора гимназија, па је онда реферисао о новом правилнику за давање државних стипендија. Овај правилник је Министарски Савет усвојио, те је одобрен кредит са којим ће министарство просвете послати по новом правилнику извесан број питомаца у иностранство.

Говорено је о прослави хиљадугодишњице Хрватског Краљевства у Сарајеву, која ће се одржати 6, 7 и 8 овог месеца. За ту прославу Министарски Савет је одобрио друштву „Напредак" у Сарајеву кредит од 50.000 динара.

Министар саобраћаја реферисао је о саобраћајним приликама и на његов предлог Министарски Савет донео је одлуку, да се педесет локомотива пошљу на оправку у домаће фабрике. За ово је одобрен потребан кредит. На предлог министра саобраћаја одобрен је кредит од 30.000 динара, с тим да се ова сума подели као награда особљу које је радило на оправци пруге Брод — Загреб.

Сем овога, решен је већи број мање важних ресорних питања и најзад је решено, да данашњем благодарењу поводом рођен-дана престолонаследника Петра присуствују сви министри.

Г. Крајач ће у име владе отворити изложбу у Загребу.

Поводом старог предлога бившег министра шума г. Жерјава, да се откупи за рачун државе шумска железница Бихаћ — Малопар, Министарски Савет је решио да се цео овај предмет упути економско-финансиском комитету министара ради проучавања.

Предлог да се Хрватски Радиша ослободи плаћања поштанских такса узет је у расматрање, али није донета никаква одлука.

МАЛЕ ПРОМЕНЕ У ХРВАТСКОЈ

Према обавештењима са меродавног места, у Хрватској се неће вршити велике промене чиновника о којима је било речи у јавности последњих дана. У колико буде промена, биће их местимично, онде где потребе службе то захтевају.

ДАВИДОВИЋ У КРАГУЈЕВЦУ

Председник Демократска Клуба г. Љуба Давидовић отпутовао је јуче у подне за Крагујевац, где се данас држи конференција Демократске Странке. Г. Давидовић се сутра враћа у Београд.

ДЕМОКРАТСКИ КОМИНИКЕ

Главни Одбор Демократске Странке издао је синоћ овај деманти:

„Последњих дана појавиле су се у штампи вести о стварању новог опозиционог блока на иницијативу Демократске Странке. Све те вести, и ако сачињене низом конкретних појединости о припремама за нови блок, о његовим члановима и паролама, произвољне су и не одговарају истини од почетка до краја".

РАДИКАЛИ СЕ БОЈЕ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ

Од једне врло угледне личности из демократске странке добили смо ова врло важна обавештења:

„Од првог дана када су Радићевци ушли у Скупштину, у политику је ушао не само један нов бројни елеменат за парламентарне комбинације но исто тако један нов разлог за ревизију свих партијских односа. Убрзо за тим на дневни ред је дошла тема о разгруписавању и прегруписавању странака. Како је тај нов елеменат наишао једновремено са продубљавањем разлике међу начелним и личним функцијама у радикалној странци, разумљиво је што је радикална странка постала осетљива и нервозна. Отуд се последњих дана нарочито у листовима влади блиским с великим интересовањем прати сваки корак појединих политичара из опозиције. Није било ниједног сусрета или разговора појединих посланика у Скупштини, а да му у штампи није дат карактер „преговорача". Радикали су последњих дана нарочито с дана у дан писали о стапању босанских муслимана са демократима. Зашто? Зато, прво да колико могу унесу што више забуне међу босанске муслимане пред њихову Скупштину, а друго зато да представе акцију опозиције, као усиљавање да се разбијени велики блок скупи. На другој страни би значило да се коалиција радикала и радићеваца сматра као дефинитивно осигурана и недељива.

„У том истом циљу сад се отишло још даље, са изношењем нове комбинације, у којој би тобож били демократи, муслимани и заједничари. Ово би тобож би нов блок, или чак зачетак нове партије! Продужавање с оваквим тенденциозним вестима сад је већ открило праве намере. Како се са разних страна и од разних фактора жели проширење данашње коалиције у концентрацију с радикалне стране покушава се сад са тенденциозним везивањем демократа са заједничарима за које се зна да програмски не могу у концентрацију.

„Да пресече сву ту игру, вођство Демократске Странке морало је данас објавити категорички деманти свих тих гласова и комбинација."

— Данашњи број „ПРАВДЕ" има 16 страна —

Свештеничка скупштина на Цетињу

ЦЕТИЊЕ, (Изв. „Правди"). — Већ су почели стизати из Котора аутомобили пуни наших г. г. свештеника — који долазе као делегати разних српских покрајина на своју овогодишњу земаљску скупштину која ће се одржати 2. и 3. септембра овде.

Први је стигао аутомобилом делегат из Куманова, а са њим из Чачка и Ваљева. То су били: прото г. Јевановић, Алексић и Стева Поповић.

Неки су морали ноћити у Котору због оскудице у превозу, те је делегат Мин. Саобраћаја, који је на Цетињу, послао у Котор 4. аутомобила ради превоза. Вечерас је овде стигао и Главни Одбор Свешт. Удружења из Београда на челу са г. протом Стевом Димитријевићем, проф. Универзитета. Г. Димитријевић је гост код Њ. В. П. Митрополита г. Гаврила Дожића.

Свештеници су дочекани на Цетињу врло срдачно. Нарочито г. прота Ивановић и свештенство чини услуге својој браћи, који су похитали на Цетиње, те да одржањем своје скупштине покажу дужно признање Цетињу, своме светом месту, у коме се никада слобода Србинова не угаси.

Свештеници који стижу из Срема, Босне, Србије и т. д. одседају у Дом Женске Учитељске Школе, где је припремљено 100 и више постеља за њих.

Вечерас шири Главни Одбор Свештеничког Удружења држи своју претходну конференцију ради споразума о раду.

Сутра почиње рад Скупштине у сали овдашње Гимназије и седнице ће трајати два дана.

Иначе у вароши је велика живост. Све се спрема и уређује за дочек Њ. В. Краља, који ће 21. септембра овде доћи на прославу преноса тела Владике Рада са Цетиња на Ловћен. **Ж.**

ЦЕТИЊЕ, 2. сент. — Данас је овде свечано отворен шести конгрес удруженог свештенства православне цркве из целе Краљевине.

Призивање Св. Духа извршено је у цркви цетињског манастира. На хору је певао импровизовани свештенички хор. Мала црквица била је препуна свештеника, а тако исто и порта, јер је учасника на конгресу око 200. Живо учешће на овој скупштини изненадило је све, а нарочито Цетињане, који су врло радосни због тога.

После призива Св. Духа одржан је парастос Петру Петровићу—Његошу — (Владици Раду) у самој цркви. Тело пок. Владике свечано су пренели свештеници у одеждама обучени из свих покрајина и певајући црквене песме пренели у храм, док је велико звоно: „Табла" свечано брујало испод Ловћена.

Седница је отворена у сали мушке гимназије (пређе конзулату руском на Цетињу). Скупштину је отворио Високо Преосвећени Митрополит Црне Горе г. др. Гаврило Дожић једним топлим и срдачним говором. Бурно поздрављен од свештенства, он је пожелео свештенству рад за добро отаџбине.

Затим је извршено конституисање. За председника скупштине изабран је прота г. Стева Димитријевић, професор Универзитета из Београда, а за потпредседнике: прота Душан Петровић из Подгорице и прота Петар Рафаиловић из Боке Которске. За секретаре су изабрати: Бранко Аврамовић из Срема, В. Исаковић из Шаторње, Стева Јовановић са Цетиња и Ил. Поповић из Бара.

Прота Ст. Димитријевић отворио је скупштину својим говором и поздравио г. Митрополита Дожића, Великог Жупана М. Цаковића и г. Тому Милошевића председ. општине цетињске, који су на скупштини.

Затим је прота Калуђеровић са Цетиња поздравио браћу свештенике из свих крајева једним говором пуним љубави и братске слоге, а после њега, пре преласка на дневни ред, јавили су се говорници из свих покрајина. То је била једна сјајна патриотска манифестација уједињеног Српства на Цетињу.

У име Срема и Војводине говорио је прота Јеремић из Срем. Карловаца, у име Босне и Херцеговине говорио је Никола Рожић, прота, у име Јужне Србије Василије Лазаревић из Битоља, у име Хрватске прота г. Медаковић; а у тих славног града Призрена и Ст. Србије г. Јевђовић свештеник из Прибоја. Сви су говорници славили Црну Гору — огњиште неугашене слободе српске и — изјављивали братски поздрав Црној Гори, — црногорским јунацима. Најдирљивији је моменат био кад су се прота Јеремић из Сремских Карловаца и прота г. Калуђеровић са Цетиња загрлили и пољубили у знак братског јединства и многима је суза из ока потекла. Ову манифестацију националног јединства завршио је својим одушевљеним говором представник Шумадије Жив. Гл. Алексић, свештеник из Чачка, који доносећи поздрав Жиче цетињском манастиру и од Рудника Ловћену, поздравља свету земљу Србинову. Сви су говорници дали одушке своме осећању, али прота г. Медаковић позвао је заклетвом све да чувамо стечено јединство. Тако је завршен овај најдирљивији и најлепши део скупштинског рада, у коме су се сродне душе, које су дуго робовале и раједињене биле, нашле сада у заједници загрљени братском топлом љубављу.

После овога говорио је Велики Жупан г. Милован Цаковић и његов говор је био са сузама. Он је поздравио свештенике из свих крајева отаџбине сакупљене на Цетињу једним искреним српским, топлим говором.

После говора г. Цаковића скупштина је послала телеграфске поздраве Њ. В. Краљу, Краљици и Престолонаследнику, Његовој Светости господину Патријарху Димитрију и господи министрима Вера и Саобраћаја.

После паузе од пет минута прешло се на дневни ред.

Секретар Скупштине прочитао је извештај Главног Одбора свештеничког удружења у 18. тачака. Из тога извештаја види се да има у целој држави 2471. православних свештеника, цркава православних 2231, манастира у целој земљи 201. Даље је прочитан извештај о уређењу дружинских листова: „Весник срп. цркве" и „Весник" и извештај дружинске благајне, које су поднели господа из Београда: Љуба Богићевић свештеник и Љуба Митровић свештеник цркве Св. Марка.

После дуже дебате по овим извештајима извештаји су примљени. На дневном је реду питање о другом браку и пензијама старих и изнемоглих свештеника, а затим расправе које су примљене од Главног Одбора.

Седнице ће трајати и сутра цео дан. **Ж.**

У Селцу

— Боравак Престолонаследника Петра и припреме за прославу његовог рођен-дана

СЕЛЦЕ. (Допис „Правди"). — Како се Престолонаследник Петар налази у Селцу, то се овде, последњих дана, чине велике припреме за што свечанију прославу његовог рођен-дана. Свет врви као пчела око летњиковца у коме станује Краљевић и срећан је сваки онај, коме се да прилика да га види. Краљевић се често купа у мору и трчи по парку, тако да је редак Селчанин који га није видео. Народ из околине такође долази у великом броју а нарочито сад пред прославу престолонаследниковог рођен-дана. За тај дан се предвиђа долазак великог броја гостију и верује се да ће свечаност испасти одиста свечано, јер се сво становништво труди да у раду помогне нарочитом одбору за прославу. **К.**

Муслимански главни одбор

Наш дописник из Сарајева нам јавља, да ће муслимани 12. овог месеца у седници свога гл. одбора резолуцијом констатовати да они нису верска странка нити представници бегова. У разговору са првацима муслиманске странке наш дописник је сазнао, да је превремено говорити о макаквом стапању муслимана са којом другом странком. Муслимани демантују вести, да ће се спојити са демократима или којом другом странком сада.

Муслимани налазе, да више не треба да постоје покрајинске и верске странке. Они налазе, да њихови бирачи треба сами да одреде у коју ће странку ући доцније. Неће се одмах о томе решавати већ одоздо.

Један протест Италије

због уклањања радника

Отправник послова италијанског посланства г. Скамана посетио је јуче пре подне г. др. Рибаржа, директора одељења за извршење међународних уговора у министарству спољних послова, и обратио му пажњу на факт, да су наше власти протерале из Загреба једног и из Босне неколико квалификованих италијанских радника, што је противно нептунској конвенцији између наше државе и Италије. Г. Скамана дао је на знање г. Рибаржу, да ће италијанска влада бити принуђена од јавног мнења да предузме сличне мере према нашим радницима у Италији. Г. Рибарж је одговорио на то, да су већ учињени кораци како би се ове грешке поправиле и у будућности спречиле.

Брло је убијен

Министарство Спољних Послова добило је јуче извештаје из Софије, којима се потврђују вести о убиству војводе Брла. Према тим извештајима убице су непознате.

Телеграми „Правди" из Женеве

НЕУСПЕХ АУСТРИЈЕ

ЖЕНЕВА, 5., 12.25 сати. — Синоћ је Савет Лиге Народа одржао тајну седницу, на којој је претресан извештај експерата о Аустрији. Савет је констатовао, да Аустрија преживљује исте тешкоће као и друге државе и да може живети без помоћи других. Др. Матаја је тражио ублажавање финансијске контроле, што је савет усвојио, пошто иначе мандат Цимермана истиче ове године. На овај начин последњи покушај Аустрије да се прикаједини Немачкој под изговором тешког живота пропао је. Реферат експерата је упућен нарочитој комисији, да спреми план о будућој контроли над Аустријом.

НИНЧИЋ ДАНАС У ЖЕНЕВИ

ЖЕНЕВА, 5., 12.25. — Нинчић долази сутра пре подне са Лида. Бенеш је стигао јуче, а Дука вечерас.

Сутра се састају у 5 сати по подне министи Мале Антанте, да разговарају о раду у Лиги Народа.

ВЕЧЕРА Г. ПЕНЛЕВЕА

ЖЕНЕВА, 5., 13. — У недељу у вече Пенлеве даје вечеру, на коју је позват по један на сваке делегације. Пошто Нинчић није ту био при позивању, позват је Милутин Јовановић од стране наше делегације.

У уторак Пенлеве даје вечеру онима новинарима, на коју је позват и наш извештач.

ПАШИЋ ПРИМА РАДИЋА У ПОНЕДЕЉАК

ЖЕНЕВА, 5., 14.50. — Пашић је јуче примио Васу Јовановића, а за понедељак је заказао састанак са Радићем. Стање Пашићево према мишљењу лекара је врло добро и они се врло изненађују тако брзом ишчезнућу болести.

РЕНТИС КОД БРИЈАНА

ЖЕНЕВА, 5., 17 сати. — Грчки министар спољних послова Рентис је јутрос био код Бријана. Његова акција за пакт безбедности третира се као неозбиљна, пошто има тенденцију да нашу државу изигра. Француски новинари имају обавештења, да је Рентисов рад осуђен на пропаст.

ПЛЕНУМ ЛИГЕ НАРОДА

ЖЕНЕВА, 5., 17. — Пленарна седница Лиге Народа отвориће се у понедељак у 11 сати пре подне. Новинари Мале Антанте држаће конференцију. **М. С.**

СВЕЧАНА СЛУЖБА У КАТЕДРАЛИ

ЖЕНЕВА. — (Б. изв. „Правди"). — Сутра пре подне пре почетка прве седнице Друштва Народа одржаће се у катедрали свечана служба божја на француском језику. Друге недеље такође ће се одржати служба на енглеском језику. Тим службама присуствоваће сви делегати Друштва Народа.

ОБАРАЊЕ ЦЕНА АУСТРИЈСКОЈ ИНДУСТРИЈИ

ЖЕНЕВА (Телеграфик). — Одлучујући да је Аустрија способна за живот као самостално државно тело, Савет Лиге је нашао да је она била у рђавом стању због пада валуте, заштитних царина суседних земаља и због пада бив. државе. Аустрија треба да обори цене својој индустрији и да уравнотежи буџет.

Мусолинијев секретар Гранди дошао је и донео инструкције Шалоји. Данас је дошао и најбогатији махараџа од Патијала Буминдра Синг са 15 жена. Он заступа Индију. Његова појава је сензација за Женеву.

ЛИГА НАРОДА И НЕМАЧКА

ЖЕНЕВА (Телеграфик). — Савет Лиге је решио, да са Штреземаном директно преговара о пакту безбедности.

Саобраћај са Мађарском

— У Пешти је потписана конвенција о прузи Сегедин — В. Кикинда —

Јуче је у Будимпешти потписана конвенција између наше државе и Мађарске о отварању саобраћаја на прузи Сегедин-Велика Кикинда и тиме је ово питање, о коме се преговарало већ неколико месеци, скинуто с дневног реда. Утврђено је, да 25. овог месеца изађе на лице места мешовита железничка комисија, која ће утврдити детаље отварања саобраћаја на овој прузи.

Успостављање саобраћаја на прузи Сегедин — Велика Кикинда има велики економски значај. Као што је познато извоз Баната је упућен увек према северу. Како је до сада због тога пруга Суботица — Пешта била сувише преоптерећена, то је и извоз много трпео од тога. Сада ће се добијањем новог железничког пута извоз и олакшати и ојачати.

Цанков пропутовао за Женеву

Јуче, у 2 часа по подне, пропутовао је кроз Београд на путу за Женеву председник бугарске владе г. Цанков. На београдској железничкој станици г. Цанкова је поздравио бугарски посланик на нашем Двору г. Вакарелски.

Болест Чичерина

БУДИМПЕШТА, (Изв. „Правди"). — Према вестима које су стигле из Москве Чичерин је тешко оболео. Извесни политички кругови не верују у ову вест већ сматрају да ће се Чичерин повући из политике.

Грци и мањине

АТИНА. — Грчка штампа пише хладнокрвно о нападима српске штампе, истичући само колико су ти напади неоправдани.

У министарству просвете израђена је законска уредба, којом се регулише питање наставе народних мањина. Уредба, чије су одредбе сагласне обавезама које је Грчка на себе узела међународним уговорима, предвиђа стварање специјалне секције за мањине у грчком министарству просвете. Грчки грађани, који припадају народним мањинама по вери, језику и раси, уживају иста права као и Грци и могу да отварају, управљају и контролишу школе у којима ће се слободно употребљавати њихов језик и предавати њихова вера. Школе за народне мањине биће отворене у варошима и селима, у којима дечји родитељи буду изјавили, да се говори други језик а не грчки, и где желе да њихова деца буду васпитавана. Ове школе ће се издржавати о трошку грчке владе, а настава по особље ће постављати грчко министарство просвете. Ова уредба биће објављена данас у службеним новинама.

(Атин. Агенција)

На мароканском фронту

БОРДО. — Јављају из Мадрида: Примо де Ривера је кренуо за Мелиду, али се вратио натраг у Тетуан услед појачаног притиска Рифанаца на западној зони.

(Радио)

Конференција великих сила у Италији

РИМ. — (Изв. „Правди"). — Сазнаје се да ће се конференција Министара Иностраних Дела одржати у Италији да би на њој могао присуствовати и Мусолини.

Бугарски деманти

РИМ. — (Изв. „Правди"). — Данас је бугарско посланство демантовало вести по којима би се имао садашњи краљ Борис одрећи престола у корист свога оца Фердинанда.

Снег у Немачкој

БЕРЛИН. — (Б. изв. „Правди"). — Данас је у Немачкој пао први снег. У гори Харцу било је бурних вејавица. На морској обали настала је изненада страшна бура, од које је страдало много рибарских чамаца.

Велики земљотрес у Ердељу

Б. ПЕШТА. — (Б. изв. „Правди"). — Опсерваторија је забележила данас у 8 сати и 44 минути велики земљотрес у даљини од 300 километара. Држи се да је овај земљотрес био у Ердељу.

За посетиоце Загребачког Збора

Италијански трговачки аташе у Београду, известио је Управу Загребачког Збора, да је италијанска влада одобрила на талијанским железницама 30% попуста посетиоцима „Друге Међународне Изложбе Аутомобила, ловачке и опште спортске изложбе" које ће се одржати од 8-20 ов. м. на простору Загребачког Збора. Транспорт изложбене робе је ослобођен сваког плаћања за робу која се враћа са изложбе.

За време трајања ове изложбе уредиће Загребачки Збор на главној (државној) железничкој станици у Загребу свој једини „Уред за уконачавање". Скреће се пажња свима посетиоцима који требају конак да се одмах, чим стигну у Загреб, обрате овом уреду који ће им конак одмах прибавити.

Париска светска изложба декоративне уметности

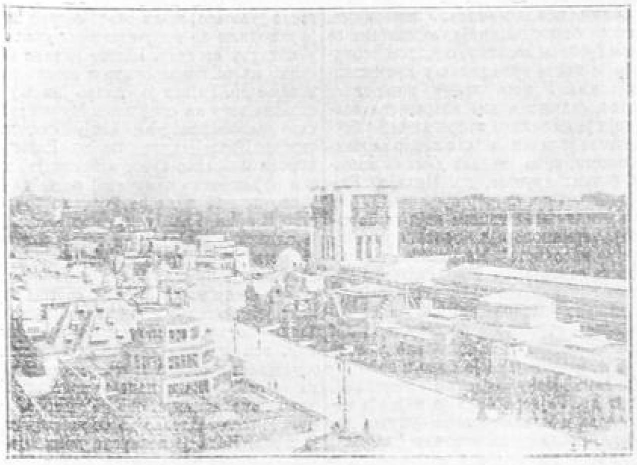

Општи преглед

Париз, град светлости, стожер француске просвећености; град који има пет милиона становника и који се тако гордо уздиже на брегозима Монмартра и Св. Геновеве и протеже по Марсовом пољу и обалама Сене; град, који нас често пута изненађује великим догађајима, овог нас је пута задивио својом великом декоративном изложбом. Она је до сада само, како ми један Француз из регистратуре рече, примамила близу 7.000.000 посетилаца. Енглези су скоро преплавили Париз. Њих има највише. Нас је пак најмање... Нешто мало трговаца, професора и учитеља.. Од свештеника, *сем мога оца*, кога куриозума ради, помену, нема ни једнога!.. Док су из Енглеске јуриле чак и служавке предвођене од својих свештеника, дотле наши свештеници не само да никога нису предводили већ су и сами остентативно одсуствовали... Па не само наше српско, већ уопште цело православно свештенство! То најјасније показује колико се наша православна црква узнемирује културним манифестацијама човековог духа... Католицизам вам је свуда продро. Спремно католичко свештенство ушло је у најсиромашније уџерице, у болнице, у палате и у најученија друштва и корпорације.

Павиљон Париза

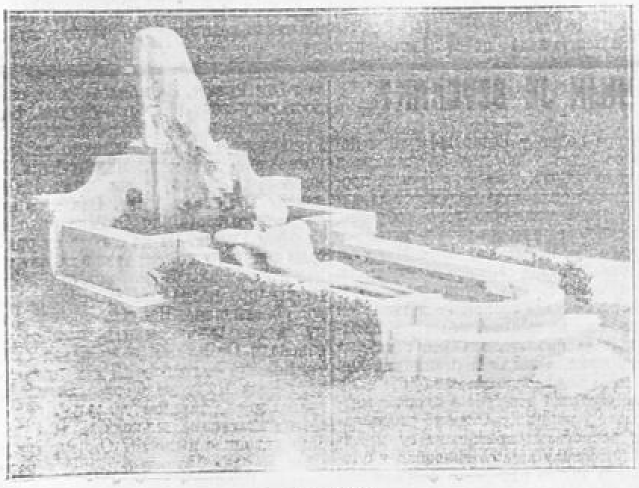

На извору

Но да почнемо са изложбом. Целокупна изложба се може поделити на две велике половине. С десне стране су многобројни излози чисто француске декоративне уметности — почев од чипке па до гоблена, који стају по неколико милиона франака, а затим и оне, која је пренета по њеним колонијама: у сев. Африци, у зап. Африци, Индо-Кини, Тунису и Мароку...

С леве стране су павиљони разних европских држава. Немачка и Америка осуствују, али су зато достојно представљене: Русија (унија социјалних совјетских република), Јапан, Аустрија, Монако, Шведска, Пољска, Холандија, Чехо-Словачка, Белгија, Турска, Данска, Грчка, Швајцарска, Италија, Шпанија и наша уједињена Краљевина С. Х. С.

Ако би човек радозналог духа почео ову колосалну изложбу студирати, њему би биле потребне читаве године разгледања; ако би пак хтео да је потпуно опише — читаве књиге и томови!... Ја бих само укратко рекао, да је њоме показана велика вера у моћ човековог духа, који стално нешто тражи, ствара и наслућује.

Међу свима павиљонима ту мисао, мислим, да је најеклатантније исказао павиљон социјалистичких република, чије је средиште у Москви!... Он је сав у стаклу, у оригиналној конструкцији, али недовршеној!.. Кров павиљона се завршава неким недовршеним степеницама, које алудирају мисао руску: „Ево, донле смо дошли уједињеним прегнућем.. А даље?! Даље остаје поље још ненаслућеним лепотама и могућним конструкцијама...“

Велика и генијална руска мисао је исто тако изражена и на „пројекту једног споменика“ који је изложен у Великој Палати заједно са многобројним руским издањима и уметничким творевинама у стаклу, дрвету и порцулану, које су Руске републике створиле за ових цигло последњих седам година..

Павиљон Италије одликује се мирним класичним римским стилом и може се рећи, да је Италија на њ више утрошила од свих осталих држава! Чехо-Словачка република нас је исто тако задивила многобројним предметима од стакла и порцулана. Њени пак намештаји по изради не уступају ни најмање француским!.. Остале државе су изложиле оно чиме се највише одликују. Наша је својим павиљоном, који је у непосредној близини руског и грчког, донела такође извесне предмете, али је могло кудикамо више изнети, кад је већ павиљон нарочито саграђен и кад је већ толико милиона динара потрошено!.. И што је најглавније у павиљону су изнети предмети из Хрватске и Словеначке, а из Србије — скоро ништа!... Отуда се с правом може рећи.., да је наша српска декоративна уметност остала, на жалост, незаступљена!... Они, који су руководили овим нашим павиљоном — треба да на то одговоре...

Најзад, ваља коју рећи и о Паризу, који је сам по себи једна велика декоративна изложба, али ће о овоме бити речи у наредном писму, по повратку мом из Лондона...

Некад се писало и говорило: „Види Неапуљ па умри“, данас ће пак сваки, који овде [illegible] и ужива рећи: „Види Париз па живи!...“

Др. Радован Казимировић

Прослава Швехле

ПРАГ. — Чешка републиканско-земљорадничка странка, која постоји већ 25 година, држи у суботу и у недељу свој јубиларни конгрес, под председништвом свога вође г. Швехле, председника владе. Стигли су многобројни делегати земљорадничких партија из иностранства међу којима г. др. Лупу из Румуније.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

„Подела отоманског дуга и Краљевина СХС“. — Чак и онај део наше публике, који из ближе прати поједина политичка, привредна и друштвена питања наше земље као да није довољно обратио пажњу на један веома тугаљиви проблем, у чијем је досадашњем решавању нашој држави учињена велика неправда и наметнут терет који она ни у ком случају не може примити. Тиче се питања расподеле турских државних дугова. Све што наша шира јавност зна о томе, јесте чињеница, да Југославија због таквог начина расподеле није могла потписати лозански уговор о миру. Међутим потребно је, преко потребно да наша интелигенција, наши публицисти, напосе економски, буду ближе обавештени о једном питању, по коме ће наша влада имати још много копља да поломи. Књижица коју је под горњим насловом издао на француском познати економско-финансијски стручњак г. др. Душан Мишић, поред тога што ће згодно послужити да и иностранству детаљно образложи наше гледиште, уједно ће и нашој публици боље објаснити овај проблем. Г. др. Мишић детаљно излаже историјат овог несрећног решења лозанске конференције. Полази од финансијске конференције у Паризу 1913. године, којом су силе желеле ликвидирати финансијска питања произашла балканским ратом. Наводи изјаву балканских држава учињену 24. јуна 1913. године преко грчког делегата г. Валоритиса којом су се балканске државе још онда оградиле од сваког једностраног и неправичног наметнутог решења. Наводи затим, како су после рата силе, у погледу балканских држава неоправдано избрисале сваку разлику између територијалних промена насталих балканским ратом и таквих промена насталих светским ратом. Приказује одредбе севрског уговора, који због тога нисмо потписали па затим излаже како су силе и поред тога иста финансијска начела применили и у лозанском уговору. Јаком аргументацијом, поткрепљеном цитатима светских правничких капацитета, др. Мишић речито пледира ствар наше државе по питању отоманских дугова, којим нам се за љубав страних капиталиста жели наваљити на леђа финансијски терети какве наш народ никад не може примити.

БЕРЗЕ

Берза у Њујорку. — Београд 178, Букурешт 49,75.

Продуктна берза у Чикагу. — Пшеница за септембар 151.25, за децембар 150$^{1}/_{8}$, за мај 154.75; кукуруз за септембар 97$^{1}/_{8}$, за децембар 86, за мај 89.50; зоб за септембар 38.50, за децембар 53, за мај 45$^{7}/_{8}$; раж за септембар 88.75, за децембар 93$^{5}/_{8}$, за мај 95$^{7}/_{8}$.

Отварање сезоне

у Адвокатском Клубу

Јуче у подне ступио је Адвокатски Клуб једном лепом и интимном свечаношћу, у своју нову сезону. Као што је познато, ту скоро Клуб је пресељен у нове просторије у згради „Луксор“. Ове просторије по своме изгледу не би биле неотмене ни за једног западњака, навикнутог на клубове највишег стила. Главна клубска сала намештено је укусно. То је један интиман и симпатичан плави салон, чији намештај и зидови одају отмен и елегантан укус.

У току последњег времена клупски живот у Београду учинио је неколико брзих и одлучних корака у напред. Почело се радити на стварању нових серкла и на унапређивању старих. У томе раду јучерашње отварање нове сезоне у Адвокатском Клубу има да буде забележено као један успех од прилично великог значаја. Адвокатски Клуб постојао је и раније, али не овако елегантан, луксузан и отмен, како је јуче приказан својим члановима и гостима — судијама, шефовима полиције и новинарима. Јучерашња свечаност успеће, свакако, да код чланова клуба појача интересовање према њему, а и госте ће придобити за чешће долажење и узимање учешћа у свим аранжманима клуба.

Отварању, осим великог броја адвоката, присуствовали су председници београдских судова. Првостепеног г. Милутин Петровић и Окружног г. Вељко Марковић. Били су присутни од шефова београдске полиције начелник одељења јавне безбедности г. Глигорије Поповић и члан савамалског кварта г. Филиповић. Полажући много на што тешњи контакт са јавношћу, адвокати су позвали на отварање сезоне у своме Клубу и представнике београдске штампе.

У пријатном и симпатичном разговору чланови клуба и гости остали су врло дуго. Очекивао се и долазак г. г. М. Ђуричића и Б. Максимовића, али, спречени седницом, министри нису били у могућности да дођу. У разговорима измењане су мисли о будућем раду и напретку клуба. Клупски живот имао би да почиње у плавом салону у четири сата по подне. За посетиоце била би увек отворена читаоница богато снабдевена часописима и књигама како стручним тако и нестручним. Доцније, кад се потпуно уђе у зимску сезону, приређиваће се сваког четвртка предавања из разних области правних наука. За ова ће предавања бити ангажовани првокласни правни капацитети. Суботом увече приређиваће клупска управа у лепом плавом салону концерте и игранке, које због ванредно интимних и укусних просторија обећавају да буду потпуно успеле и увек добро посећене. Клуб је отворен за све правнике, њихове пријатеље и новинаре.

Поводом ступања Клуба у нову сезону приређена је јуче за чланове и госте у клупској трпезарији закуска. Г. Ада Павловић, председник Клуба, у лепом и врло разложном говору излаже тежње адвокатског сталежа и правника у опште, који желе допринети убрзању изједначења законодавства, што је интерес не само правника већ земље и народа у опште.

Говорник на крају позива штампу да потпомогне адвокатски сталеж у овој његовој значајној иницијативи. На говор г. Павловића одговорио је, у име представника штампе г. Мих. Живанчевић, затим је поздравио адвокате са неколико симпатичних речи председник Окружног Суда г. Вељко Марковић.

После закуске прешло се у плави салон где је, уз кафу, слушан леп концерат. До краја свечаности пријатно расположење адвоката и гостију остало је непомућено.

ЗА НАШУ ДЕЦУ

Жигице

— Је ли, тата, где се израђују машине“?

— Пре свега, немој рећи „машине“, него „жигице“. Жигице се израђују и у нашој земљи, а исто тако и у другим земљама. Нарочито се у великим количинама раде у двема далеким земљама, у Шведској и Финској.

— А да ли и тамо, кад их има тако много, не даду деци да се играју са жигицама?

Зар и тамо имају?

Отац чита „Берлинер Тагблат“.

— Каква ти је то књига, тата? пита Која, дечко од пет а по година.

— То су немачке новине, вели му отац.

— Па зар и тамо има новина као код нас? чуди се Која.

Од чега се прави прашина

Породица —ић враћа се аутом из Обреновца. Испред њих иде још један ауто, који диже невероватне облаке прашине. Цела породица кука на прашину. Само Бошица пита:

— Тата, је ли, од чега се прави прашина, кад је толико много има, и ко је прави?

Будите племенити

„Госпођице, ма и најмањи прилог за наше хумане циљеве!"

Често се чују ове речи у нашој престоници. Нешто тамо чују се често и оробе мимопролазећих: „досадисте," по Београду се само проси", „не дам госпођо ни пет пара!" Па ипак увек има више оних који дају — хвала Богу.

Нека ми дозволе они први да их упитам: „колико господо недељно дајете на милостињу?" Неколико женских хуманих друштава, само једнога дана од 365 дана колико их има у години, скупљају прилоге на улици.

Не тражи се много. — Неколико цигарета мање тога дана, један литар бензина уштеде на вожњи, изоставите једанпут уобичајену посету кафани, мање улепшавања: маникира, педикира, ондулације и т. д. па ће свако моћи нешто приложити за ове сироте којих данас има врло много, за оне чији родитељи нису у могућности да их хране или за оне чији су родитељи умрли.

Велико је задовољство моћи некоме дати — пружити нејакоме помоћ. Ако нисте још имали прилике да га осетите, покушајте па ћете се уверити.

Овај начин скупљања прилога нису измислиле жене наше престонице, има тога и у много културнијим варошима. Па када ми можемо да копирамо много шта и непотребног из величанствених страних градова, зашто не бисмо били и у овоме добри имитатори??

У недељу 6, ов. м. чланице Материнског Удружења, скупљаће на улици прилоге за нејаку децу, која се налазе у дому овога друштва.

Два женска хумана друштва у Београду успела су да сазидају себи домове за своје циљеве.

Коло Српских Сестара је у једну своју зграду сместило ратну сирочад издржава их и школује, а Материнско Удружење у своме дому гаји децу чије су матере болесне, умрле или ону која су од своје рођене мајке напуштена.

Шта је драгоценије од живота невине деце?

Могу ли се она пустити? Није ли дужност наша да их прихваћамо, гајимо и омогућимо им опстанак.

Иде зима, треба огрева, млека, рубља за ту децу. Учите вашу децу, која уживају родитељске милости, да се понекад одрекну каквог задовољства, те да тиме омогуће живот и напредак ових сиротана. У последње време често нас по улицама престонице пресрећу деца, жене, јаке и здраве, добро одевене са одојчадима на руци и траже милостињу — а ово је махом лажна сиротиња.

Помажимо праву сиротињу. Не љутимо се на госпође које се драговољно жртвују, излазе на улицу, и траже милостињу за бедне и нејаке. Ако нећете да дате, не будите бар груби, прођите поред тих столова без гунђања и поздравите те госпође са поштовањем, јер оне то потпуно заслужују.

Љ. П.

Оснивање Савеза Словенских Лекара

Конгрес југословенских лекара, који ће се одржати у Дубровнику од 8. до 12. овог месеца, биће од ширег интереса не само за лекаре наше земље, него и за лекаре Чехословачке и Пољске. На томе конгресу, поред осталог, расправљаће се и о оснивању савеза словенских лекара. Идеја за оснивање овог савеза, у који би ушли лекари свих словенских земаља, потекла је од југословенског лекарског друштва. Она је наишла на леп одзив и код лекарских удружења осталих словенских земаља, као што су Чехословачка, Пољска, Бугарска па чак и Русија. Она је од стране лекарских удружења поменутих земаља одушевљено прихваћена и поздрављена. Прихваћена је без примедаба, и органи лекарских удружења тих земаља, хвалећи ову лепу мисао, расправљали су само о згодном тренутку, када ту мисао треба остварити. Због тога лекарска удружења тих земаља делегирала су своје представнике за конгрес југословенских лекара, и дала им нарочите инструкције које се односе на оснивање савеза словенских лекара.

Оснивање савеза словенских лекара представља један важан догађај, који има широки политички и национални значај за међусобно упознавање и зближење. Сада пак, други по реду савез са словенским обележјем био би савез словенских лекара, који ће по интересе словенских држава имати још ширег значаја.

Огласи за „Правду" могу се давати до 9 сати у вече у администрацији листа Гренд Пасаж, Кнез Михаилова ул. 19 а после тога времена у штампарији „Соко" (Коларчева 9 — Дечанска 10) до пола ноћи. Хитни огласи нарочито посмртни, могу се дати и до 1 сата после пола ноћи у штампарији.

Понуда зајма београдској општини

Представник америчке банкарске групе Мак Даниела, посетио је јуче пре подне вршиоца дужности председника београдске општине г. Бобића. Том приликом известио је г. Бобића, да је поменута група вољна да београдској општини учини понуду зајма од 10 милиона долара, коју би суму општина употребила на калдрмисање и извођењу других техничких радова на уређењу престонице. Г. Бобић је обећао, да ће ову понуду узети на проучавање и изнети пред општински одбор.

Данашње трке

Интересантност данашњих трка двојаке је природе. Оне су занимљиве и по броју грла, и по великим наградама. Нема ни једне трке, у којој би програм бележио мање од седам грла, што није чест случај на нашем хиподрому. Сем тога, две су трке везане за врло велике награде. Г. Ђока Дунђерски до је за трку двогодих омица 25.000 динара награде, а у интернационалној трци грла Београда награда износи 29.000 динара.

Прва по реду трка грла одгајивача са села, у место уобичајена четири или пет грла, бележи овог пута седам. То су: Битољка, Орлеанка, Тизеш, Аријана, Дувавац Стела и Шумадија. Трчи се на 1600 метара, а награда износи 5000 динара. Шумадија је готово сигурна у победи, Стела у награди, а и Орлеанка има шансе за пласман.

Двогода полукрвна грла трче на 1200 метара, са наградом од 5500 динара. Трче: Татилда, Гром, Делија, Гајташ, Булила, Грнина, Галопина, Госпа, Кохинор, Екселекс и Дездемона.

И овог пута, као и прошле недеље, борба има да се води између две најбоље штале. Као што се показало, Делбахова штала дала је врло добре двогоде, али нису рђавих квалитет свакако ни коњи државне ергеле „Љубичево". (Кохинор, Екселекс, Дездемона).

Трећа је трка наградна, г. Ђоке Дунђерског. За њу влада у круговима љубитеља коњског спорта огромно интересовање. Програм бележи: Коштана, Титл, Титл 2, Црногорка, Сељанка, Сироче, Мој Беби, Георгина, Грација, Ептафењ, Глорија, Дездемона, Бравур и Минијатур. У овој трци постоји очевидност борбе између три штале: г. Влаје Илића (два последња грла), г. Ј. Делбаха (Дездемона, Глорија, Ептифењ) и ергеле „Љубичево" (Грација и Георгина). Интересантност трке у толико је већа што је стаза дугачка свега 900 метара.

Затим долази, не мања по интересантности, интернационална трка грла Београда, на стази од 3000 метара. Такмиче се сјајна грла, једно од другога боље: Љуботен, Лола, Фрушкогорац, Моја Воља, 2., Реутенделајн, Волица, Виргилије Риало, Рабло, Ељен, Рада. С обзиром на прошле победе, Рабло је готово најозбиљнији фаворит. За њим Фрушкогорац. И Љуботен је од сјајних шанса. Пласман Волице веома је могућ.

Утешну трку (2000 метара стаза; награда износи 3500 динара) трче: Струмица, Фелиција, Зора, Лола, Вуксан, Бонета, Расина, Квини, Осман, Брзава. Расина је од добрих шанса, Квини такође, а вероватно је и Османов пласман.

Последња је трка општа — за трогода и старија грла, са стазом од 1600 метара и наградом у износу од 6850 динара. На програму су: Фелиција, Зора, Легењ, Расина, Брзава, Поглед, Брка, Селица, Валхара, Риало и Лола. Због релативно кратке стазе, Брка је могућ као победник. Селица и Валхара у комбинацији су да се пласирају.

Почетак трка је у 3 сата. У 2 и по сата са савског пристаништа превози брод посетиоце и враћа их натраг. Саобраћају и возови и омнибуси, који последњи пут у 7 и по полазе са тркалишта.

Опет пожар у Јужној Србији

СКОПЉЕ, (Изв. „Правди"). — У селу Бресници, у срезу поречком опет се десио пожар, проузрокован истим случајем као у селу Нићифорову. Дванаестогодишњи дечак Живко, син Темељка Дукића, играјући се ватром запалио је кућу свога оца. Одатле ватра се пренела и на остале куће, тако да је неколико домова изгорело. Комисија је изашла на лице места и штета се цени на два и по милиона динара.

Разбојништво у брзом возу

ЗАГРЕБ. — (Изв. „Правди"). — Данас се догодило у брзом возу између Нове Капеле и Нове Градишке сензационално разбојништво. Трговац Аћим Месић, из Прњавора, био је нападнут револвером од стране двојице непознатих разбојника, који су му отели 25 хиљада динара. Загребачка полиција је вечерас одаслала детективе по свима станицама да трагају за разбојницима.

Женски лекар --- злочинац

— Пошто је извршио неколико садистичких дела, побегао је у нашу земљу —

Нашој полицији дошла је пре два дана једна занимљива потерница. У потерници, коју шаље бечка полиција, саопштава се о једном грозном злочину, о једном злочину који је иначе врло редак у криминалним аналима. У исто време потерница, природно, садржи и име извршиоца злочина који је на велико запрепашћење бечких кругова угледан млади лекар за женске болести, врло познат дамама из отмених бечких кругова, др. Михајло Рајнер. Злочинац др. Рајнер представља ову врсту криминалних типова који се по техничкој терминологији психопатологије називају „мазохисте". Мазохисте су нарочита врста садиста, па и др. Рајнер, о чијем ћемо злочину говорити детаљније, је један од врло опасних садиста.

Као лекар за женске болести, код др. Рајнера су сваког дана долазиле женске на лечење, међу којима је било и врло угледних дама. Међу осталим женскама, пацијент др. Рајнера била је и једна необично лепа и млада госпођа супруга др. Штербера. После једномесечног лечења, гђа Јулијана, како се она иначе звала у место да се опоравила она је била још слабија. Њен супруг, који је промену приметио, са чуђењем је посматрао своју жену питајући је од куда то да она почиње да слаби, место да се опоравља. Гђа Јулија ни сама није умела да одговори. Рекла је само толико да је др. Рајнер обећао да се ипак мора опоравити пошто прво прође једна оваква фаза. Али, супруг је осим тога приметио још нешто, наиме да његова супруга има на телу неке модре пеге, које су, истина биле једва приметне. Ипак, они су се тешили тиме да су те пеге од зрачења и масаже коју је вршио др. Рајнер. Међутим, ускоро су обоје увидели да је све била наивна заблуда а да је у ствари било нешто друго, нешто што је младу жену убрао одвело у гроб.

Др. Рајнер у ствари није ни лечио младу жену већ је с њом радио нешто друго. Још првог дана, када је гђа Јулија дошла код њега, он јој је саопштио да ће се с њом морати да отпочне озбиљно лечење. Пошто је и њу и њеног супруга заплашио са неком опасном и смртоносном болешћу која је неизбежна ако се са озбиљним лечењем не почне одмах, гђа Јулија је, верујући његовим лекарским саветима, предала му се сва.

Др. Рајнер је тада почео лечење или боље рећи свој садистички злочин. Убризгавао је младој жени разне серуме који су је доводили до полу-несвесног стања или у потпуну агонију. Пошто је тако онемогућио ма за какав отпор и свесно размишљање др. Рајнер је падао на њу као страсна звер на свој плен. Мучио је њено тело задовољавајући своју садистичку страст. После једног сата др. Рајнер јој понова повраћао свест а затим је цинички објашњавао измученој жени да је то такво лечење и да ће јој само то средство помоћи. Гђа Јулија после тога једна је одлазила својој кући осећајући се после тога по два три дана физички изнурена. Када је прошло месец дана, она је по савету свога мужа отишла другом лекару који је прегледао и одмах забранио да и даље иде на лечење др. Рајнеру. Међутим, већ је било доцкан. Од разних убризгаваних отрова и опијума, млада жена се разболела и пала у постељу. Неколико дана доцније, она је умрла. Њен муж је тада захтевао да се изврши секција леша. Када је лекарска комисија прегледала мртву г-ђу Јулију, дошла је до невероватних закључака. Они су се састојали у ономе што смо већ казали, т. ј. да је гђа Јулија била физички мучена од једног садисте који је над њом задовољавао своје страсти. Када је та страшна вест саопштена и јавности, појавиле су се против др. Рајнера тужбе других женскиња које су биле под њега на лечењу а које је он, такође, систематски већ у пола био упропастио. Др. Рајнер над свима њима вршио је свој грозан злочин тако вешто да ниједна није могла да примети праву истину.

Када је полиција отишла у стан др. Рајнера, да га у име закона ухапси за његова недела, њега већ није било тамо. Вешти и школовани злочинац већ се благовремено био негде удаљио, тако да је свако даље трагање полиције остало безуспешно.

Међутим, како се јавља у потерници, бечка полиција је обавештена да се др. Рајнер налазио пре кратког времена у Београду, а да је после тога отишао на Блед, представљајући се под туђим именом. До сада трагања наше полиције нису дала никакве позитивне резултате, тако да није искључено да овај опасни злочинац вешто избегне заслужену казну.

ЧИЈИ ЈЕ ВЕРЕНИК?

Јуче пре подне у Ратарској улици догодила се једна у почетку занимљива а затим врло непријатна сцена. Наиме, пролазницима је била дата могућност да виде како једна прилично лепо обучена, мала и сувоњава девојка туче ташном једног мушкарца, према њој див. Мало затим, мушкарац који се, како је изгледало, у првом моменту био збуњено преузео је на себе улогу мале госпођице и почео он њу тући, али не ташном, већ прво шамарима које је производила једна крупна кошчата шака, а затим и песницама док најзад није наишао жандарм који је малу госпођицу спасао погибије а суровог младића одвео у полицију. Очеви те сцене пажљиви посматрачи приметили су и једну младу госпођу која се налазила у близини места где се одигравао несразмерни двобој. Та млада госпођа се задовољно смешила и једна чујно говорила:

— Ахо, тако јој и треба, охо хо, охо хо!

У полицији и међу познаницима госпођице, младића и оне госпође, одмах се цела ствар разјаснила. Младић је био Стојан Н., касапски помоћник, госпођица Нада Н., по занимању маникирка, а госпођа Ружа Н. удовица. Г-ђица Нада маникирка, поред својих нежних прстију и руке, била је у опште нежна што је привукло пажњу Стојанову. Они су се познавали прилично дуго, а затим је Стојан изјавио г-ђици Нади да би желео да му буде жена. Госпођица Нада, којој је необично импоновала снага и мушкост Стојанова, пристала је одмах и они су се прво верили, остављајући свадбу за доцније. Међутим, како је на Стојана бацила око и госпођа Ружа удовица, како је она још одавно њега радо гледала, њу је вест о веридби Стојановој необично изненадила и она је одмах решила да по сваку цену поквари веридбу. Иначе врло вешта у тим стварима, г-ђа Ружа је свој план успела брзо да оствари. Пошто је у поверењу једном изгрдила Стојана како може да буде тако неосмотрен, па да се вери са оном малом и кржљавом девојком, он иначе леп и развијен момак, г-ђа Ружа му је одмах и предложила реалну награду ако послуша и остави ону девојчицу. Стојан се мало поколебао али пошто се промислио закључио је да има права. Прекинуо је све везе са г-ђицом Надом и сасвим обично се спријатељио са г-ђом Ружом. За кратко време, они су постали у неку руку и вереници. Бар је тако говорила својим познаницима г-ђа Ружа док је Стојан прилично незгодно потврђивао те вести. Мала г-ђица Нада маникирка, знала је све шта се догађа између Стојана и Руже. Она није могла да поднесе гледајући Стојана како шета са г-ђом Ружом. Па не само да су они шетали обично, него су почели да иду и испод руке. Г-ђица Нада реши се на освету. И јуче пре подне она је урадила нешто врло оригинално. Напунила је своју ташну ситним шљунком и решила тиме да изненади Стојана. И заиста, кад се Стојан појавио са госпођом Ружом испод руке, г-ђица Нада им је пришла и почела тући Стојана ташном у којој је било више од килограма шљунка. Г-ђа Ружа се брзо уклонила а између Стојана и г-ђице Наде догодило се оно што смо у почетку казали. Полиција ће, изгледа расправити ове вереничке односе, ако се и суд не умеша због телесне повреде коју је Стојан нанео г-ђици Нади. Г-ђица Нада је само зажалила што је пре тога на један дан маникирала своје нокте, иначе би њима свога недостојног вереника, како она вели, добро изгребла.

Штрајк железничара у Црној Гори

Железничари и железнички радници, који раде на железници од Бара до Вир Пазара, отпочели су у штрајк због малих надница. Ову железничку пругу, уског колосека, експлоатише једно италијанско друштво. Између радника у предузећу и управе тога друштва долази често до несугласица због надница. Овога пута министарство социјалне политике интервенисало је без успеха, јер и једна и друга страна упорно су остале при својим захтевима те према томе изгледа да ће штрајк дуже трајати.

Позоришни афоризми

— Херберт Крамер—Кенигсмарк —

Глумац, коме помену неку по њега неповољну критику у новинама, обично одговара да му је „тотално све једно шта пишу новине". А при томе заборавља да у џепу не носи не мање од шест примерака другог неког листа, који је донео повољну критику о њему.

ПИСМО ИЗ ЈУЖНЕ СРБИЈЕ

Насељеници

КУМАНОВО. — На првом месту национални интереси, на другом социјално-економски изазвали су насељавање Јужне Србије, Косово и Метохија. Брегалница и Тиквеш, морали су бити испуњени и нашим сиромашним земљорадничким живљем. Косово и Метохија са великим и пустим комплексима земљишта, вапијали су за вредном ратаревом руком и гвозденим ралицом. — Брегалница и Тиквеш за отпорнијим елементом противу бугарских комита... Насељавањем леве обале Вардара донекле решено је питање спречавања комитске акције; насељавањем Косова и Метохије ублажено је питање економског развијања те пасивне клетнице и уништавање качачке акције. Добијало се обострано. Али, да ли се насељавање вршило правилно? — Није. Министарство за Аграрну Реформу преко својих органа, вршило је насељавање. Деликатна дужност. А како је вршена? — Без плана и система. Извршиоци жеље и замисли Владе преко Министарства за Аграрну Реформу рекрутовани су из редова бивших полицијских чиновника и партијског табора. Положаји су подређивани у место обрнуто, да су цењени по својој деликатности. Приступило се обележавању земљишта без системе и плана. Закона није било. Постојала је уредба, непотпуна. Њене чланове тумачили су људи са ниском културом. Испало је рогобатно. Постављање села вршено је несретно. Није се водило рачуна о основним принципима хигијене и саобраћајним потребама. Насељеници су довођени и бацани на пустим лединама. „Воде, путеве! — вапијали су насељеници. — „Шуме, пашњаке“... мучала је немушто њихова стока... Сем голих ледина и где-где мање шумарице није било другог ничега... Метохија богата примила је сиромашну браћу из Црне Горе. Сиромашни земљорадник на мртвој земљи мора гладовати!

Косово, та наша света земља, насељавана је по милости и ћефовима појединаца!.. Над косовским божурима кануле су сузе насељеничких жена и деце... Немају онога што им треба за развијање: Љубави и помоћи власти! Ситни, лични интереси испољавани су испред општих. Насељеници су попреко гледали. Староседеоци како Хришћани тако и муслимани туткани су противу „дошљака“, — „куфераша“... Мржња је заузела место љубави; рад и напредак спутаван.

Брегалница добила мехуриће! Грдан малер. Батањци у које се полагала нада изневерили су. На њих је утрошено око 15.000.000 динара; трећина од целокупне суме утрошене за све остале насељенике... Добили су готово село: куће, окућницу, стоку и други земљораднички инвентар. — Слаб успех. Нешто нерадници, нешто и слабе године; клима и комите растураше их. Још их мало остало. Калрифалково оста пусто, још се само Долјанци, као најстарија насеобина (1920. год.) одржа...

Брегалница се више не насељава. Зашто? Сигурно због немања кредита. То је очигледна погрешка или веровање да је промашен циљ. Боље је насељавати. Насељеници су добре баријере противу комита. Само треба обратити већу пажњу на особе које треба населити. Зашто код пустог земљишта остављати сиромашне Топличане, врањанце и пироћанце без земље. О они су чврст и отпоран елеменат. Па су и скромни. Са малим се задовољавају. Него, њих неби требало бацати на голу ледину без ичега, као што су до сада насељавани. Помоћ од 5-10.000 динара мала је. Више ја давала мала Краљевина по заузећу ова четири округа: нишки, топлички, пиротски и врањски. Нека се завири у тадашњу архиву, па ће се наћи шта се је тада и колика помоћ пружала насељеницима ова четири округа, а шта се даје данас. Велика разлика. Онда се давала кућа, окућница коњ или во, коза, овца па и крава; плуг и семе, па и храна. А данас? Мало грађе за сиромашну кућу, без цигле, камена и руку и у готову 5-10.000 хиљада, али не и за све. Шта се може са овим новцем учинити, треба на врху размислити.

Ето, због тога долази и неуспех насељавања у Јужној Србији. Не варајмо се, да је све добро. Истини треба у очи загледати. Добро су насељеници, делом у Кумановском крају. Овде да, јер је земља боља, а доста се донело и из старог краја. Косово је боље, али Тиквеш, битољски крај, штипски и Метохија слаба... Махом су дошли насељеници голи. Савез из Скопља пружао је помоћи, колико је могао. А што више није давао, није он крив, јер и њему даје Министарство за Аграрну Реформу. Зашто се северу више давало незнамо. Рекли би само, да је чињена грешка. Овамо, Југ треба насељавати. Економски се треба развијати долином Вардара, јер Вардар је наша кичма. А ту кичму треба и осигурати. То осигурање вршићемо опет помоћу јачих и чешћих колониста, које треба пружати да се додирују до саме границе источне, јужне и југо-западне. Ако то будемо чинили, онда смо осигурали Вардарску долину, а комитским четама и качачким бандама за навек су пресечени канали. Они су онемогућени, чим се насељеници развију.

Како стоје садашњи насељеници у Јужној Србији? Да кажемо добро, није. Слабо или средње, ту би се још и могло стати. Неродне године и то три узастопне, просто их сатрле. Оно мало семена што су добијали од Савеза Аграрних Заједница бацали су у земљу, али нису ништа добијали. Вапили су за државну помоћ али је слабо долазила. Пристизали су и други насељеници. Потраживане су читаве колоније — сиромашака. Чињене су грешке. Требало је, услед немања финансијске могућности за ширу димензију насељавања, прво једне економски подићи, па онда друге насељавати. Али? Нешто се хтело. Знамо. Да задовољимо две нужне потребе: националну и социјалну. Ову последњу и у обавези од стране државе према добровољцима, четницима и другим заслужним лицима. Па ето, у журби начинисмо сиротињу. Већина и данас сем кућице нема нигде ништа. Нема коња, вола или краву. А без запреге се земља не оре, то и деца знају. Па немају ни овчицу или кравицу, да мало смрсе кућу. А тежак ради од јутра до мрака. На сувом се хлебу тешко да живети. „Слаба храна лоша работа“, вели народ. Тако је и у наших насељеника. Онај који хоће да ради, да се подигне брзо малакше. Тело се физички изнури, ослаби омлитави. Човек губи наду, земља остаје недирнута. Па се и у дуг срља. А ћифта једва чека. Зато је велики број насељеника и задужен. А тај дуг чини свесно, јер мора. Но тешко му је, што му ни године нису родне. Слабе три узастопне не помогоше, но одмогоше. А варошки шпекулант бележи интерес. Насељеник трпи шта ће, кад му је он још једини кредитор. Сеоске задруге нема. Има Заједницу али од њих мала вајда. Више служе за зајмове у грађи, а мање у новцу. А њему новац треба. И тако насељеник из дана у дан пада у дуг из кога он не види, када ће изаћи. Малодушни малаксавају и беже у крај одакле су и дошли. Ово што су имали, продаше мештанима у бесцење. Зато се и види и то често, кућа турчина, арнаутина или хришћанина мештана, како је **црепом** из Жом боља покривена. Смешна слика! Цела кућа од блата и под притиском црепа нахерила се, и рекао би, срушиће се под црепним кровом!..

Сад су и нове невоље насељеника притисле. — Ова година мало боља. Родила је пшеница, али кукурузи нагореше. Нема кише више од три месеца. Али, Министарство за Аграрну Реформу, тај први поверилац насељеника тражи свој дуг. Истина по извесној скали, али ипак тражи. А тражи и поверилац из чаршије. Насељеник притешњен са обе стране у шкрипцу је. Положај исти, као и прве године. Ако прода у бесцење ово мало жита, врати део дуга Министарству и приватном повериоцу, оста без игде ичега на голој земљи. А њу треба орати и сејати. Чиме? — Зар није било пробитачније, да се насељеницима продужио рок повраћаја зајма, бар овима у Јужној Србији, ако не и посве и отписао. Насељеник у Јужној Србији не може се мерити истом мером као онај у Војводини. Ни земљу истог квалитета нису добили. Тамо је дељена разорана са готовим инвентаром, па им је даван и већи државни зајам. А овамо је дељена гола ледина и мала новчана помоћ. Стога је насељеницима у Јужној Србији и теже да се подигну. Зато их треба поштедити од сваког новчаног потраживања, а нарочито од стране државе. Њој није дошло до насељеничког дуга. Баш и да јесте, јача је, па може и да чека. Ако јој је намера да повраћајем дуга насељава друге, онда је и то погрешка. Враћамо се на старо. Вршиће се насељавање сиромашно и ствараће се већи број сиротиње. А то је грех. Рекох напред. Ово што је насељено подићи, потпомоћи да се оснаже. Онда ће они одговорити очекиваној нади, да послуже као брана противу свих елемената који раде противу наше државе. Када су оснажени, са већом љубављу се везују за своје село, своју груду, као сиротиња — обратно.

— Нећу рећи да је насељавање непотребно. На против. Рекох да је потребно, нарочито поред источне и југозападне границе. Али, то вршити са више плана, са јачом финансијском потпором. Све лично одбацити. У овоме послу нека нас води виша идеја: национална. О тога ако немамо новаца, тражимо га на страни под пријатеља. За овакву сврху никад такав зајам није опасан.

Погледајмо преко плота комшију — Грчку. Она је беднија од нас, па ипак врши насељавање разумније, мада на нашу српску штету. Ни она није имала новаца, али је учинила инострани зајам за ову цељ. И она својим насељеницима пружа обилнију потпору у висини 50.000 драхми. Разуме се, да њени насељеници добијају и разорану земљу. Дакле, лакше им је да се подигну. Па кад сусед, слабији, овако ради, зашто би ми другојачије. Наше насељенике држава би требала да поштеди од враћања дуга бар за још 2—3 године или, да им отпише дуг. Да их потпомогне, у колико је више могуће, бар оне у штипском, кавадарском и битољском округу и Метохији, а и оне на Косову. Да их заштити од обести и ћефова појединаца, па ма они били и [illegible] угледни људи. Да се насељавање и даље врши, поред границе али са Топличанима врањанцима и пироћанцима, као и Црногорцима. Свима дати већу помоћ за кућу, стоку и семе. Тај зајам да буде дугорочан. И, насељавање вршити са више смишљености и предвиђањем [illegible]. Користити се познавањем прилика и искуства у овим крајевима од г. г. Јована Ћирковића, Михајла Кујунџића, Боре Миловановића, Јове Маговчевића и других наших јавних и политичких радника. Нарочито сада, када ресор министарства заузима брат Хрват г. Радић. Он треба да сиђе овамо на Југ и да се на терену упозна са стањем и потребама насељеника. Неоме се заборавити и ограничити само на Хрватску, Далмацију и Босну. Сви су крајеви његови, свима насељеницима је старешина. С тога се и надамо да ће више пажње поклонити насељеницима на Југу, јер су они са деликатнијим задатком чувари наше државне кичме — Вардарске! —

Рм.

Деведесет година државне управе

1835.—1925.

— ПОДАТЦИ О ИЗВРШНОЈ ВЛАСТИ У СРБИЈИ И КРАЉЕВИНИ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА ОД 1811.—13., 1833. и 1839.—1925. —

МИНИСТАРСТВО ВОЈНО

—

1862.—1918.

—

Министарство Војно и Морнарице

—

1918.—1925.

(од 1. априла 1893.)

Драгутин Франасовић, 1. 4. 1893—4. 6. 1893.

Сава Грујић, 4. 6. 1893—12. 1. 1894.

Милован С. Павловић, 12. 1. 1894—25. 6. 1895.

Драгутин Франасовић, 25. 6. 1895—17. 12. 1896.

ЈОВАН МИШКОВИЋ
министар војни 1878-80, 1896-7.

Јован Мишковић, 17. 12. 1896—11. 10. 1897.

ДРАГОМИР ВУЧКОВИЋ
министар војни 1897-9.

Драгомир Вучковић, 11. 10. 1897—10. 12. 1899.

Јован Атанацковић, 29. 12. 1899—12. 7. 1900 (претходно заступао од 2. 11.—29. 12 1899).

Милош Васић, 12. 7. 1900—27. 4. 1901.

Божидар Јанковић, 27. 4. 1901—3. 8. 1901.

Генерал БОЖИДАР ЈАНКОВИЋ
министар војни 1901.

Чедомир Миљковић, 3. 8. 1901—21. 12. 1901.

Василије Антонић, 21. 12. 1901—7. 11. 1902.

Милован С. Павловић, 7. 11. 1902—29. 5. 1903.

МИЛОВАН С. ПАВЛОВИЋ
министар војни 1891-3, 1902-3, Погинуо 29. маја 1903.

(до 29. маја 1903)

Грчка влада против самоубистава

—:—

Као у Београду, у оном злосрећном пролећу 1909. год., и у Грчкој се у последње време појавила права епидемија самоубистава. Узалуд просветни и црквени кругови чине напоре да предавањима и проповедима утврде сазнање, да је самоубиство и злочин и срамота. Најзад је влада, у споразуму са црквеним властима донела одлуку, по којој од сада владике више неће ни у ком случају давати благослов за хришћанску сахрану самоубица. Осим тога, самоубице из Атине, Пиреја и околних крајева имаће, без икаквих обреда да се сахране на једној пустој пољани, где се до сада затрпавала угинула стока. Забрањује се украшавање гробова и подизање споменика. Тим мерама грчка влада, рачунајући на религиозност народа, нада се да ће многе застрашити од самоубиства.

Колика је Сахара?

—:—

Јесте ли који пут погледали мало боље на карту Африке: колика је пустиња Сахара, која, узгред буди речено, највећим делом својим територијом улази у границе француских колонијалних поседа у Африци. Колико је недогледно ово суморно море песка и камењара, покретних пешчаних дина. Средоземно Море, једино море, које је у класично доба било потпуно, у целом свом опсегу познато ондашњој Европи, море које је и самим Римљанима изгледало величанствено, целокупном својом површином представља тек трећину простора, који покрива оно друго, страшније пешчано море, које зовемо Сахаром. Да ли ће напретком технике и науке у опште икад поћи за руком човеку, да бар у неколико оплоди Сахару и оспособи је за вегетацију.

Потреба оснивања наших банака у Америци

— Пропаганда банака других европских држава у Америци, нарочито чешких и „Банко д Италија“. — Огромни капитали наших исељаника у туђинским рукама. —

Све европске државе основале су своје јаке и велике банке и новчане заводе у Америци, које имају за циљ да скупе огромне капитале од уштеђевина исељеника, водећи нарочиту пропаганду међу њима. У колико су банке јаче и у колико имају јаче развијену пропаганду, у толико се боље одржавају и успевају да од исељеника своје нације као и других нација прикупе улоге на штедњу.

Колико се од тога има користи, залишно је и напоменути. Јер као код што се у Новој Земљи зна за добар и угодан, човеку достојан живот, исто тако се тамо и прво зна за рад и штедњу. Ко је год отишао у Америку, пошао је с намером да ради како би уштедео извесну суму новаца, да би се са њом вратио у отаџбину и почео какву радњу. Радник ради тамо тешке и напорне послове дано-ноћно и слаже лепту на лепту, у нади да ће себи створити бољу и лепшу будућност и пријатније занимање; да ће осигурати своју породицу. Он тиме несвесно помаже и својој нацији, својој отаџбини, јер у колико су у једној држави обезбеђенији њени грађани, у толико је и држава економски јача и богатија. Радник не може код себе чувати своју уштеђевину, он је мора дати у банку. А кад је већ мора дати у банку, зар није природније, паметније, савесније и патриотскије да је да у банку своје нације.

Наша држава има око 700 хиљада а можда чак и око једног милиона исељеника у Америци. Сваки исељеник има најмање по неколико стотина или хиљада долара уштеђевине. Колики је то капитал и од колике би он огромне вредности био за нашу државу, за нашу нацију. А колики је то сада страховит губитак за нашу државу, још је већи грех оних који нису повели рачуна о томе.

Потребно би дакле било оснивати наше банке у Америци и то учешћем државног капитала. Само те банке могле би бити и јаке и солидне, како би уливале поверење и са добро организованом пропагандом.

Иначе има и сада у Америци наших банака, у разним америчким градовима, али оне махом не уживају поверење наших исељеника. Неке банке раде честито т. ј. без нарочитих добитака као „Сабереса Банка“ и „Славоник Имигрант Банк“ у Њујорку, али ни једна није кадра да привуче к себи ни десети део оног капитала, што га је знала привући „Банко д Италија“ у Калифорнији и то само од наших исељеника.

Велики амерички новчани заводи су један од главних узрока што новац наших исељеника остаје тамо. Свака велика банка има и свој одељак у коме су запослени људи који говоре све језике који се у околини говоре. Овим маме и наше људе да ту депонују своје уштеде и да преко њих шаљу своје новце у домовину. Ових агената је безброј. Обично најокретнији и најречитији нађу места у оваквим банкама те праве пропаганду и за време радног времена, и по граду, и на станицама, свуда где само могу, јер што више света и новца привуку, то имају више наде да ће им бити повишене плате и да ће се боље учврстити у тим заводима. Има великих банака које имају чак и своје путујуће агенте, који им доносе огромне користи и ако их морају скупо плаћати. Рачуна се да само „Банко д Италија“ у Калифорнији, која има своје подружнице у свим већим местима, има улога од нашег народа пре 14.000.000 долара. По приватном саопштењу једног чиновника „Кливланд Трост Компани“, наш народ у Кливланду има у том заводу преко 10.000.000 долара улога. Колико имају други велики новчани заводи у Пенсилванији, Илиноису, Охају, Вест Вирџинији и т. д. то би се могло дознати, али би требало зато имати своје људе.

Колико је развијена и организована пропаганда страних банака, види се из следећих редова нашег посланика у Вашингтону у писму упућеном министру спољних послова:

— „Чим сам ступио ногом на калифорнијско тло, у Сакраменту, нашао сам да је у одбору за дочек и један од главних агената „Банко д Италија“. Овај човек ме је пратио на сваком кораку по Калифорнији и мислим да је имао знатног утицаја за састав свих одбора за дочек. Где год сам споменуо реч на питање о оснивању једне наше националне банке нашао се који агент „Банко д Италија“ који је почео говорити о неповерењу нашега народа према нашим покретачима банака, јер су сви несолидни, неспремни, невешти и т. д. Опазио сам да су скоро сви председници одбора за дочек били агенти или чиновници „Банко д Италија“ и многи од њих без сумње одличне и искрене патриоте, али уверени да је „Банко д Италија“ за наш народ користан завод јер нема страха да ће му улози пропасти сломом, пошто је то најмоћнији новчани завод у Калифорнији.“

Питање оснивања наших банака у Америци је несумњиво врло актуелно и једна важна потреба и дужност како наше државе тако и наших исељеника у Америци. Меродавни наши кругови треба да поведу рачуна о томе, како и на који би се начин утемељила једна наша јака банка у Америци која би имала и своје филијале по свим већим градовима Америке. У Калифорнији има много наших имућних људи, чије је огромне капитале покупила „Банко д Италија“. Потребно је, као што је и дужност наша, да тај капитал отмемо из туђинских руку.

Са оснивањем банке, у тесној и неопходној вези је питање особља банчиног и организовање пропаганде. Потребно је тамо запослити способне и спремне људе који имају искуство у банкарским пословима, али је исто тако потребно наћи способне људе за пропаганду, људе који познају тамошње прилике међу исељеницима, који би умели на американски начин правити рекламу. Наше новине у Америци треба такође да схвате своју дужност и да воде пропаганду у томе смислу.

Када би било више енергије код наших великих новчаних завода у Америци, и када би имале чиновнике окретне као што их имају Чеси у Америци дало би се у Сан-Франциску подићи једна велика банка и подружнице у свим другим нашим колонијама. Дало би се од „Банко д Италија“ отети све њене агенте наше народности, јер ово што они раде, не раде из љубави према Италији, него из нужде за живот и волели би пре служити нашем народу него туђину.

Требало би да узмемо за пример Чеха и да се од њих учимо банкарским пословима. Доста је видети њихову пропагандну књигу под насловом Тхе Чехс анд Словакс ие Американ Банкинг од Томе Чепека. Чеси имају у Америци око 110 банака. Само банке у Чикагу и Кливланду располажу капиталом од 20.000.000 долара. Тешко је знати колико је капитала уложено у свим тим банкама, али неће бити претерано кад кажемо да има која стотина милиона долара. Чеха има нешто више него нас у Америци, али не много.

Ово је једно важно државно питање. Ми увек оклевамо, и тек када нам други нешто отме, увидимо да смо нешто испустили, изгубили, јер нам је недостајало иницијативе. Пожуримо бар сад и исправимо грешку. Много не смемо чекати.

В. К.

КРОЗ РАВНИ СРЕМ

Рума — житница богатог Срема

Ограђена плодним прошараним њивама, Рума се налази као зелена оаза на средини сремских поља. Када се посматра издаље Рума изгледа као парк, растегнут на неколико крајева, усред пожутелих њива кукуруза, прошараних ливадама и пожњевеним њивама. У страни пасу мале, кржљаве и испаљане овце, или велике краве са великим вименима и гојни волови; а пастир легао, загледао се у ведрину неба и ко зна шта још не мисли.

Рума је удаљена од станице за два километра, те се од железничке станице иде колима, или аутомобилима. Прво што пада странцу у очи јесте прашина која лети и која досађује становницима. Општина је лишила грађане и те утехе, да дневно бар једаред покваси улице. Долази се Престолонаследниковом улицом, која излази на главну, Краља Петра улицу код саме пијаце — општинског трга. Пред путником се укажу с леве стране два хотела, „Круна“ и „Орао“, не једина, али најбоља два хотела Руме.

А на десној страни, у непосредној близини пута, уздижу се два торња старих цркава: са десне стране већи, католичка црква, а с леве мањи торањ али лепши парк око цркве, православна црква. На оба имају велики четворни сатови. Католичка црква зидана је у 1813. години, као што показују овенчала латинска писмена више главног улаза. Православна исто тако броји на стотину лета.

У Руми имају два биоскопа: „Корзо“ и „Олимпија“. Како ми рече сопственик „Корзо“ кина, они врло добро раде.

Рума није најбоље сконцентрисана по улицама. Улица Краља Петра пружа се кроз средину вароши, а остале се наслањају на њу са свих страна, као притоке реке. Око сваке куће има по које дрво засађено, а ретко је видети улицу без булевара, са багрењем орасима и т. д. Упркос обилној прашини, често засађено дрвеће прави хладовину по улицама и разбија облаке прашине, када њима заковитла ветар.

Лепушкасте госпође и љупке и враголасте девојке послују по вазда. Празником, ако не ипетају у околину, седе у баштама хотела, или шетају главном улицом. Њина лепота нарочито пада странцима у очи.

Свуда зеленило. И на улици, и у дворишту сваке куће, и по прозорима. А мирис великих паланачких округлих хлебова изјутра, меша се са мирисом расцветалог багрења и топлог млечног пећа.

Нарочито у главној улици има неколико апотека, врло уређених и богатих. Такође се често виде табле са натписима лекара, а већ за адвокате и да не говоримо.

Од новч. завода поменућемо ове: Румска Штедионица, Српска Привредна Банка Дионичко Друштво, Српска Сремска Банка Д. Д., итд. Како сам дознао, све банке стоје одлично са капиталом. Иначе добрим капиталом располажу и многи грађани, међу којима се истичу г. г. Александар Ђурчић-Бировац (око 45 милиона), Јован Јурашић-Арапски (око 30), Стаја Кротић, Душан Остојић, Јова Паларски и т. д.

На румској станици дневно стаје 12 возова редовног саобраћаја. Иначе је Рума велико извозничко место. У дане, када је сезона продаји жита, на румској пијаци може се видети по 40—50 вагона жита. Земља око Руме јесте најплоднија земља равнога Срема. Сељаци су врло богати, а многи и од грђана занима се ратарством на сопственој земљи, одакле бере баснословне приходе. Немци се већином баве земљорадњом и прерађивањем земаљских производа, док је трговина највећим делом у рукама православних. У Руми се чују највише српски, немачки и мађарски језик. Новине се читају највише загребачке, затим београдске.

Од зграда нарочито је лепа зграда нове гимназије, довршена крајем 1924. године затим Хрватски Дом и многе приватне зграде.

Остала државна надлештва су скоро сва по приватним кућама. Среско поглаварство налази се недалеко од хотела „Орао“ у главној улици, али у врло скромној и старој кући. Румска жандармерија је у истој улици само доста даље. Смештена је у оронулу и стару приватну зграду, сивску и старинског кроја.

— На зашто овде седите? питао сам г. комесара, видевши како од мелог потреса падају комади креча са плафона.

— Немамо новаца, вели он. Овде смо предратне кирајџије и плаћамо тридесет динара месечно. Како ће онда газда оправљати?

Котарски Суд, међутим, као највећа установа Руме, тако исто је у старој згради. Кирају плаћа незнатну, а сопственик не оправља.

Вредни и предусретљиви г. др. Светозар Јовановић, судија котарског суда, који не може да сноси ни најмање неуредности, готово је [illegible] овом зградом, нарочито њеним искрзаним ходником. Он је дошао пре 40 дана у Руму. Од помоћног особља има сама једног судију и једног приправника писара, а свега 18 лица у целом суду.

Показао ми је хрпе предмета несвршених.

— Требао би радити и дању и ноћу да прочистим овај хаос; то морам већином сам. У Загребу их има као бува, каже он у шали, а мени неће да доделе потребан број, како бих могао радити.

На 22 општине, односно 60.000 становника, колико има срез румски, заиста је ово сувише мало особља, када се има у виду, да котарски суд исљеђује цео криминал, све трговачке спорове и друго. Само Рума броји близу 17.000 становника.

И ако је Рума јако извозничко место и трговачко прометничко, ипак не запоставља [illegible] грађане и просвету. Напротив. Изгледа врло интересантан случај да румљани [illegible] културно-просветничку организованост. У вароши од 17 хиљада становника има око 15 удружења. На првом месту су: Српска женска задруга, Девојачко Удружење и подружница Кола Српских Сестара. Ова три друштва спојиће се у К. С. С.

Румско спортско друштво, коме је председник г. Славко Вукајловић инжињер, има око 120 чланова. Подељено је у секције: лоптачку (ногометну), хазену, тенис и мачевалачку. Енергичним радом г. Вукајловића, а уз припомоћ осталих чланова тенис-секције, уређен је тенис по најновијем начину, тако да представља један од првих тениса у држави, што нарочито подвлачимо.

Рума има одличних изгледа, да постане велико средиште Срема, а не само богата житница, што је данас. Она непрестано напредује. Грађани су вредни и умешни, верски толерантни и [illegible]. Политичке догађаје прате, али увек са неверицом и издаље. Патриотска обележја истичу само у изборним данима, иначе сложно и потпомажући се раде и задовољно живе.

Растка Пурић

Београд и његове статистике

— Статистике, које се стално мењају. — Пред пописом становништва. — Страховите туберкулозе. — Само трећина становника Београда су чланови општине. —

Статистике свих великих светских вароши мењају се готово увек вртоглавом брзином, али увек те измене нису крупне и од значаја. Друкчији је, међутим, случај са варошима, које су у брзом развијању и напретку. Њихове се статистике мењају брзо и то се мењају знатно, тако да 1 месец статистички често није ни најмање сличан прошлом. То је, у осталом, врло разумљиво. Све док буду журиле да се потпуно развију и модернизирају, све док буду тежиле потпуном модернизирању, галопирајући корак напретка тих вароши изазиваће и галопирајуће измене њихових статистика.

На нашу престоницу ова би се констатација дала применити у њеном пуном обиму. Колико је наша престоница ова у тежњи за напретком показују ових неколико година после ослобођења и уједињења, неколико година, које су толико измениле некад патријархално лице Београда. Жури се модернизирању, можда по некад погрешним корацима, али, у главном, успешно. Београд постаје престоница у правом смислу те речи и добија постепено ону страховиту, непобедиву моћ једне главне вароши, која неодољиво привлачи себи све помисли, сва пулсирања, све покрете, који се из дана у дан осећају све зависнија од престонице. У Београд примиче из свих крајева, из свију вароши.

У журном маршу напретка и развијања, тешко је и готово немогуће хладним језиком цифара констатовати све, што је у вези са престоницом, јер би се због тога морао зауставити овај марш. Зато су статистике Београда и непотпуне и без нарочите сталности. Зато их има мало, а и оне, које имамо, не задовољавају увек.

У изгледу је извођење једне основне и врло значајне статистике, без које све остале изгледају готово безмесне: то је статистика престоничког становништва, којој ће се приступити за месец и по дана. За сада није познат ни тачан број становника Београда. Неки и дан данас сматрају да је тај број мањи од двеста хиљада, и ако је за пажљивије посматраче еволуције наше престонице потпуно очевидно, да се већ одавно прешла ова цифра. У осталом, попис ће бити меродаван да каже своју реч. Он ће, најзад бити значајан и у толико што ће учинити крај заблудама иностранства, у коме се данас о нашој престоници пише готово увек добронамерно, али врло често и без довољне обавештености о најелементарнијим стварима.

Београдска општина за сада због немања довољног персонала у своме статистичком одељењу, не располаже потпуним елаборатом статистика. Иницијативом шефа статистичког одељења цела поратна статистика престонице требала би да се најисцрпније прати помоћу специјалних књига, у којима би се бележио број рођења, смрти, здравствено кретање, принове у чланству општине, венчања, порезивање становништва и т. д. Свака би књига пружала статистику за један месец. За сада је при крају 1923. година. Даље године још нису изложене статистичком прегледу, јер особље за сада не стиже да, поред осталих послова, обавља и овај. Међутим, има наде да ће се од 1. јануара нове године знатно повећати кредити на особље статистичког одељења. У том случају, приступило би се енергичнијем раду на статистици, која је толико потребна.

Један од најинтересантнијих резултата прегледа за сада постојећих статистика јесте велика цифра смртности од туберкулозе. Грозна болест још увек коси и тријумфује у Београду. Више но све остале болести. У појединим месецима туберкулоза односи више жртава но што све остале болести заједно.

Занимљив је списак чланова београдске општине, чијој се изради приступило још пре два месеца. Београд има, од прилике, у рејонима својих становника једну трећину чланова општине. Седамдесет хиљада људи, како се за сада приближно утврђује, чланови су општине од двеста хиљада становника. Четрдесет од сто овог броја чланова општине су прави гласачи — гласача има до 26.000. Тако званих „домаћинстава“, т. ј. породичних заједница има међу члановима општине до седамнаест хиљада.

Из земље цркава и лепота --- Винтгар

Једна партија из средњег дела Винтгара

Брана са јазом пред великим водопадом

Када се надалеко од Бледа жели да ужива у ремек делима природе, тада се не иде на вратоломно пењање по обронцима Триглава, нити се ужива у дивљој романтичности Бохињског језера, нити се испитује дужина и дубина дивљачне пећине код Бабјег зоба, већ се хита у Винтгар. Да ли вреди описивати све лепоте ове скоро најмање, али и најлепше клисуре у нашој земљи. Винтгар није суров као Сићевачка клисура, нити има дражи са којима обилују клисуре великих каменитих планинских венаца, али зато у накнаду даје својим посетиоцима слику таквих природних лепота, које се могу сравнити са мало којим. Осећај дивљења према величанству природе може бити, да се нигде у таквом интензитету не јавља као ту. Најхладнији се загреје: песимиста не мисли више на своје мрачне идеје. Лепота плени. Не знате шта више утиче на човека. Да ли онај склоп коменитог стења, кроз који се са огромном хуком и буком пробија мала брдска речица Радона, ријући већ толико векова тврдо стење. Да ли она сјајна игра боја, које се у свима нијансама од затвореног зеленог до беличасто-плавог јављају при сваком даљем месту речног тока. Да ли готово стихијска борба речних водених струја, које се безбројно пута међусобно сукобљавају, ваљајући се са стене на стену и пенушаво падајући у бесном ритму у издубљене котлине и вирове да ту још бешње ударе једна не другу играјући се, пенушећи и разбијајући се у хиљаде најситнијих водених капљица, које бесно у вис лете прскајући суро стење и нежне планинске висибабе.

А шта тек треба да се каже за ове безбројне водопаде, који се као низ бисера на једној дивовској ограници један за другим јављају од самог почетка клисуре. И док посматрачево око већ код првог водопада плени она бујност горске Радоне, која се са исполинском снагом пробија кроз камени теснац, док се око забавља у праћењу вртоглавог тока бесне воде, која бистрија од сузе несташно скаче с камена на камен, правећи дивљи шум, кога би требао какав генијални музичар да музички обради, док се на све стране осећа свежина и оштрина клисурског ваздуха — дотле са врхова стена, који се покривени зеленилом дискретно силази у дубине по који зрак сунца, да би се окупао у пенивој Радони...

Има једно место — у средини Винтгара — где човек пожели да се изгуби за увек у лепоти. Да скочи у бистри и пенушави понор да га загрле бистро — зеленкасти и немирни таласи и да потоне у оном шуму горске воде, која гоњена нагоном самодржавља јури долини, пространству. То место је у исти мах рај и пакао. Осећа се снага која вас привлачи дну, а у исти мах чини вам се да би радо и без много размишљања отишли тамо, да у вечности пратите друштво хитрим пастрмкама, разнобојним каменчићима и ситним хладним капљицама. Да се у вечности налазите у оном центру борбе снага, да изближе осетите сву моћ са којом Радона после пет узастопних, али мањих водопада, пробијајући се кроз стене — које су једна од друге растављене највише два метра — пада у нешто слично божанском котлу, губи се у њему и излази на површину, бесна, пенушава, разбијајући и образујући хладне гејзере у минијатури. Или пожелите да вас оне милијарде водених молекила, који прскају камене зидове, свога опкоје и да заједно са њима пођете пут висина, ка сунцу, или се вратите у дубине. Раскош природе тога дела Винтгара чини да вам у том тренутку изгледа све лепо, па чак и оне ружне словеначке сељанке, које сретнете на путу направљеном од дасака удубљених у стене. Тај пут је по неки пут прилично опасан, јер су даске од сталног цурења воде и капљица већ прилично начете, тако да се одједанпут можете наћи у води. На неким местима прављена је као нека врста тунела. Стене су бушене, да би се могао направити пут и право је чудо што није употребљено гвожђе. Ваљда из бојазни од електрицитета, са којим Св. Илија тако издашно располаже, нарочито у брдским пределима.

Водопад Шум. Горе се види жељезнички мост, испод њега дрвени мост за туристе

Најлепши део великог водопада. При врху камене чуке са десне стране јавља се дуга

Но, најлепши део ове клисуре са толиким водопадима, тако да се на зна на коме би се око задржало, несумњиво је да је крајњи водопад Шум. Не вреди га описивати. Треба отићи и видети. Наше илустрације, које су приложене уз овај чланак, даће можда само бледу слику тих лепота. Радона је ту превазишла сама себе.

Пробивши се кроз клисуру и нашавши се у једном мало ширем делу свога корита, који је спретно употребљен да би се направила брана за једну технички сјајно израђену и монтирану централу, Радона губи за извесно кратко време своју велику брзину, да би се кроз неколико метара—сједињивши се са јазом који је спроведен нарочитим путем кроз брдо са огромном хуком и шумом, кроз један веома мали отвор, прелила у дубину од 26 метара. Овај дивни водопад кад се посматра са древеног моста који се види на нашим сликама, оставља утисак који је немогуће описати. Понављам, треба отићи и видети. Ако ни због чега другог оно ради уживања у симфонији звукова произведених од удара и сукоба бесне Радоне и непомичног стења, као и водених струја међусобно које једна на другу бесно надиру и у дивљем темпу лете ниже. Или да бар можете рећи и причати свима и сваком, да сте један пут и ви стајали изнад дуге, као некад богови на Олимпу.

Вести из Дубровника

(Од нашег дописника)

Несрећан случај на путу Конавље — Дубровник

У недељу 30. августа један ужасан догађај узбудио је цео Дубровник. Око 7 часова на Пилама је било толико много света да се ни новинарова љубопитљивост [illegible] до конца Страдуна. Сви су нестрпљиво очекивали у неком страху. А кад је затутњао аутомобилски мотор поред градских зидина, сви су некако тужно прошаптали: „Ево их"!

Два аутомобила су дојурила пред светињу. И тад се све сазнало. Путници који су на њима дошли нису били ни уморни, ни весели. Били су то несрећни, рањени и мртви путници. Жртве фаталног случаја. У првом је било четири бледих, изломљених рањеника, а у другом један мртав човек и једна полумртва учитељица. И док су их преносили у болницу, шофер — рањеник малаксало је објашњавао.

У колима је било неколико њих и шофер.

До Звековице, где су се часак заустављали, били су сви весели и раздрагани залажењем сунца. А после Комајске раскрснице на првој окуци десила се несрећа. Изгледа да је шофер био заборавио да је то опасна окука, и није био опрезан. Аутомобил је изненада ударио у један камен ограде, затресао се и страховито стукнуо натраг. У том потресу шофер је испао из кола. Мотор је био без управљача. Несрећа се завршавала. Одбачена првим ударом кола су треснула задњим делом о други камен, толико снажно, да су десет метара од себе одбацила једну госпођу учитељицу, чије је лице сво препукло од пада. Онда се запалио бензин, кола су још једном појурила напред, треснула о камен подскочила у вис и претурала се.

Први аутомобил који је наишао туда, враћајући се из Херцег Новог, имао је очајан призор. Скрхана кола и испребијана, крвава тела разбацана по путу. Један Конављанин, који се скоро вратио из Америке са неколико стотина долара, остао је на месту мртав. Учитељица из Дубровника је на самрти у болници, а остали су теже повређени, али не смртоносно.

Настрадали аутомобил и шофер су из гараже г. Кеслера у Дубровнику.

М. С. Пал.

Пожар на Лападу

Готово у исто време кад се чуло за несрећу код Конавља, пукла је вест да гори полуострво Лапад. И свет који је предпоставио зеленило и идиличност Велике и Мале Петке, појурио је пут Лапада на који се једино и могло изаћи са Пила. Али на жалост изопачених инстинката пожар је брзо локализован на малу шумицу рогчића, која је била пре исечена вредноћом неких Руса, но што је дошла пожарна чета. Овај пожар је донео до панике цео Груж јер се појавио на 300 мет. од војне барутане. Пронађено је да је неки Енглез бацио цигарету пролазећи у суху траву.

Највећа буба на свету

С обзиром на распрострањеност несалонског израза „бубо досадна"! на Словенском Југу, морамо нагласити, да је овде реч, баш о правој буби, инсекту. Од познатијих буба у нашим крајевима највећи је јеленак, али шта је он према „слоновој буби" у Венесуели, која достиже тежину четврт кила до 300 грама!

Дом беде и будућих људи

У Мајданској улици на Сењаку налази се једна кућа која се по својој спољашности, унутрашњем уређењу и животу у њој одваја од свих кућа тога краја. Кућа је једноспратна са мансардом, необлепљена и неокречена. То је општежитељство руских студената. Као и сами њени становници, тако замишљено и усамљено стоји та кућа. Зидало је Удружење Руских Студената на земљишту, које је добило од Београдске Општине, а студенти, становници тога дома, отплаћују ту кућу, плаћајући од своје месечне потпоре, која није већа од 450 динара, 50 динара месечно за своје склониште.

Интересантно је завирити у ту кућу и погледати како њени становници живе. Још од улаза осећа се задах касарне. Јер у њој живе све људи мученици, работници и бедници који немају могућности ни воље да се старају о чистоћи. На који год крај и у који год ћошак погледате, одасвуд на вас само зјапи беда. Све је разлупано, исцепано, дроњаво, голо. Већ кревети сами, такви су, да представљају гвожђурију, али они сви нису ни покривени. Има кревета без сламњача, само са голим даскама или искиданим плеханим шипкама; а сламњаче, где их има, све су поцепане.

Показали су ми кревет једног студента иначе особењака и философа. Он спава го на једном празном кревету, на коме лежећи пуши, мисли, машта, философира и пева. Ноћу, кажу, никада не спава, само пуши и мисли и с времена на време устане забележи по коју мисао па опет продужава да мисли. Он је и књижевник. Пише много, и ако још нико од његових другова ништа од њега није прочитао. Не једе или једе врло мало. У последње време је душевно оболео и када је пре неколико дана пуштен из душевне болнице и упућен у Ковиљачу у санаторијум, замолио је једног свог друга да му спакује рукописе и пошаље их једном руском издавачком предузећу у Паризу.

Иначе сви мисле. Руси је народ дубоко осећајан, и ти осећаји долазе до изражаја у мислима руске интелигенције. И поред свега, маштају још увек о повратку у отаџбину и о њеном препорођају. Већ су скоро сви променили погледе, изгубио се онај деспотски аристократски дух и развио се смисао за рад, осим код мањине (која у овом дому нема представника) која још увек тврдоглаво живи од традиција деспотизма. Њима је свима циљ да заврше универзитет пре него се врате у отаџбину. А кад се врате, кажу они, политику неће да воде никад. Само ће гледати сваки свој посао, а политику нек воде они који имају доста новаца и доста времена.

Руски студенти, становници тога дома, примају 400—450 динара месечно потпоре од наше државе а преко њиховог удружења. Од те суме плаћају станарину дома 50 динара, за храну 300 динара а ресто што им остане утроше на књиге. Разуме се да је храна мизерна и да они формално гладују, а од одела не могу да купе ништа, те иду сасвим дроњави. Чизме које су собом донели, исцепале су се и сад многи иду у институте и библиотеке боси у неким ципелама од крпе. Неки од њих чувају и оно мало одела што имају да им се не распадне те иду по кући сасвим голи. Један језиви призор. Стога многи од њих преко лета раде физичке послове да би купили штогод од одела. Они прорачунају дане за свој школски рад и слободне дане, и увек гледају да за те слободне дане нађу неки посао. Неки су преко лета ишли у Јужну Србију и радили као радници на трасирању тамошњих нових пруга. Због тог тешког рада, многи су изгубили наду, да ће завршити универзитет, јер се осећају слабим, како они кажу, губе здравље. Један од њих каже: „Добићу диплому кад будем кашљуцао као чича и морао да се подупрем у ходу штапом!"

Поред свега, ово искуство је у њима развило један здрав критериј. Навешћу мој разговор са једном руском племкињом из једне бивше врло угледне и богате породице, бароницом Салеман. Она, говорећи о раду каже: — „У Русији живела сам аристократски и нисам ценила рад. Сматрала сам рад за понижење и раднике недостојне да бих говорила са њима. А када сам пре две године дошла у Југославију и радила у једној фабрици као обична радница, и када је благајнику, који је у суботу исплаћивао наднице, било нелагодно да мени исплати знајући да сам ја бароница, ја сам казала: Немојте се устезати. И држећи на длану 250 примљених динара, ја сам се поносила у себи и мислила:

Хе! ја сам зарадила 250 динара! Ја сам у стању да зарадим! и ја сам била горда на свој рад."

Тако раде и руски студенти. Но ипак, поред свега рада не могу да заслуже да подмире своје потребе.

А увече, уз песму и звуке мандолине, забораве на све. Разлеже се песма у околини из дома бриге, беде и невоље.

Позориште у Сопоту

—:—

СОПОТ. — (Писмо „Правди"). У циљу неговања лепе и здраве уметности, ширења српског књижевног језика и стварања свега што може служити на корист и понос нашој младој култури, у Сопоту је пре извесног времена основана једна омладинска позоришна група, која ће носити назив „Гишић". Група је млада, али са широким идејама и снажним полетом, тако да се очекују сасвим повољни резултати. Израђена су правила и изабрана је управа. За управника је изабран г. Драгољуб Спасић, трговац из Сопота који је својом агилношћу и савесним радом стекао опште признање и на тај начин заузео једно угледно место у Сопоту. Група је за кратко време успела да набави гардеробу и цео бински материјал и успела је да до сада у Сопоту прикаже већи број позоришних комада, међу којима: „Лажа и Паралажа" од Стерија Поповића, Нушићево „Сумњиво лице" и „Светски рат", а на последњој је представи приказан „Шаран" од J. Јовановића Змаја.

Група има лепих, корисних и напредних идеја, а за остварење истих потребно је доста материјалних средстава. Стога група највише апелује на своје грађане да је помогну.

Свето писмо на Есперанту

—:—

Поводом скорашњег написа о издању св. Писма на међународном језику, Есперанту, извештени смо, да је Нови Завет још одавно, још пре 13 година преведен на Есперанто, а да се први пут издаје на Есперанту цело Свето Писмо, тј. Стари и Нови Завет.

Дама са лорњетом

— Супруга која је покрала свога богатог мужа, оставила своју децу, па побегла у свет да проводи [illegible] живот. —

Београђани су већ навикли да сретну на улици какву елегантну даму са лорњетом у руци. Отуда ваљда није ни обраћана нарочита пажња на једну младу госпођу у врло лепој тоалети, са лорњетом у руци, која је често пута прошла београдским корзо-ом једино можда није задивљења од оних који непрестано мисле на лепши женски пол— од младића који преко целог дана испуњавају београдски корзо. Та дама, мењајући често тоалету, имала је несумњиво потребе да често пута уђе у коју од елегантних радња где је куповала разне ствари. Пре три дана, међутим, десило се да је госпођа као што се често догађало, ушла у једну радњу. У радњи је купила рукавице а затим се удаљила. Можда би се све свршило на томе, да се том приликом није догодила једна мала ствар, управо случај, који је учинио да се за елегантну даму, која је давала иначе утисак озбиљне жене не заинтересује и полиција. Госпођа је, узимајући од трговца спаковане рукавице заборавила на тезги свој лорњет, који је трговац тек доцније приметио. Како се дама већ некуд удаљила, трговац је склонио лорњет у страну мислећи да ће она доћи доцније да га узме. Међутим, госпођа из непознатих разлога није дошла тога дана да узме лорњет. Као сваки савестан човек трговац је однео лорњет у полицију и замолио да се преда сопственици којој ни сам није знао имена, једино чији је опис могао да да.

Тек сутрадан, госпођа се појавила у радњи тражећи свој заборављени лорњет.

— Извините, госпођо, одговорио је трговац, ја нисам могао дуже да држим ствар код себе, у опште, нисам хтео да мислим да ли ћете доћи или не. Предао сам лорњет полицији и ви га тамо можете добити. Знате како је, ствар је скупоцена и мени се могло пребацити да сам нешто изменио на њему.

После тога, госпођа је отишла заједно са трговцем у полицију, где је трговац потврдио да је госпођа власник лорњета. После тога, морала се обавити облигатна формалност. Госпођа је требала да каже своје име, стан занимање и т. д. Она је, показујући у почетку неку нелагодност због тога, најзад казала име и стан.

Молба несрећног супруга

Пре 29 дана, међутим, у Београду је био један загребачки трговац, господин С. К. Господин К. је долазио у полицију и у дискрецији саопштио једну породичну несрећу која га је довела у Београд. Има скоро месец дана, вели г. К., како га је напустила супруга, оставивши поред њега и двоје мале деце. Госпођа супруга је, поред тога однела са собом и прилично велику суму новаца. Господин К. дошао је због тога у Београд, да је потражи и по могућству врати, надајући се да она није загазила у тако велике пороке који се не дају заборавити. Међутим, ни сам г. К. није знао шта да ради и на који начин да пронађе своју одбеглу жену. Да не би скандал изашао на јавност, и да не би због тога даљи заједнички живот постао немогућ, јер је г. К. волео своју жену, он није хтео да подноси тужбу против ње и да издају потерницу. Готово плачући, он је молио чиновника да му пронађе супругу и без предузимања ма шта друго, јави му о томе. Наравно да је полиција имала и других озбиљнијих брига од ове коју је створио г. К. својом дискретном молбом без икакве законске формалности. Чиновник је само узео од господина име госпођино и опис и обећао да ће је потражити.

Дама са лорњетом — одбегла супруга

Међутим, опет случај хтео, да госпођа која је заборавила лорњет дође да исти прими код чиновника који је био тај са ким је загрепчанин г. К. разговарао. Два истоветна имена, елегантна појава госпође и њено устезање да одмах да податке о себи, створили су сумњу код чиновника. Пошто је прибавио још неколико података, чиновник је обавестио г. К-а, пославши му одмах један телеграм.

Сцена у госпођином стану и поновно бегство

Сутрадан, из Загреба је допутовао г. К. који је одмах потражио чиновника и замолио га да заједно пођу у стан госпођин.

— Шта ћеш ти овде, рекла је узбуђено госпођа, угледавши свога супруга који је нагло ушао у отмено декорисану собу, где је становала његова жена. Ја сам ти рекла да нећу више с тобом живети и зашто јуриш за мном?

— Али, помисли шта чиниш, помисли на децу, рекао је узбуђено муж.

— Једно ћеш ми дати, даћеш ми мога млађег синчића, ја ћу то тражити преко власти.

— Не, ни једно дете нећеш добити, одговорио је одлучно муж, ти желиш да ме упропастиш... да ме убијеш... Господин К. је постајао све узнемиренији тако да се већ нису разбирале његове речи. У једном моменту он је појурио на госпођу али ју је чиновник, који се ту налазио одбранио. После тога г. К. је почео да јеца наслонивши се уз сто. Госпођа је стојала и хладно га посматрала. Како је било већ доцкан, он је отишао у хотел, с намером да сутра дође. У јутру, кад је дошао дочекало га је једно изненађење.

— Госпођа је негде отпутовала, изјавила је газдарица стана. Оставила вам је једно писмо — ево.

Господин К. је био принуђен, као што је полиц. чиновнику казао да по четврти, пети пут чита исте речи:

„Ти ме не можеш принудити да живим с тобом, и узалуд јуриш за мном. Ти знаш да сам ја друкчије природе од многих жена и да је мени више немогућ живот с тобом. Остави ме, дакле, на миру и живи на свој рачун. Ваљда нећеш рећи да није моје право да то захтевам од тебе. Дакле, збогом...

Жигице пре сто година

Често се говори, да су наше жигице данас сразмерно скупе, и ако њина цена од 1. дин. с обзиром на промењену вредност новца скоро тачно одговара предратној цени од дин. 0,05. Биле би у осталом данас још јевтиније, кад би Монополска Управа смањила таксу, којом је оптерећена приватна производња жигица. Пре рата су најскупље жигице биле у Француској — 10 сантима. Међутим, што су све те цене са ценама прве врсте жигица, која је пронађена и заменила кресиво пре од прилике сто година. Тада је кутија жигица у западној и Средњој Европи коштала не мање од 100 предратних динара у нашем новцу, дакле суму, за коју сте у ондашњој примитивној Србији за нужду могли живети десет дана и више.

— ПОДЛИСТАК „ПРАВДЕ" — 65)

Пјер Мародон

Зелени диамант

—:—

Раздрљен, сав у голој води, брекћући од умора, гамен прикупи последњу снагу да би одржао постигнуто одстојање. Малаксао је, али за њим се сада зачу шум неких кола, која су јурила у пуном трку.

— Ако то не буде Ибрахим, ја сам пропао! промрмља он.

Трчећи даље, он се окрете. За њим су јурила једна лака кола којима је управљао један Арапин. У колима се видела џиновска статуа другог Арапина који је стајао усправљено.

— Уф! узвикну Крике. Ибрахим и Ел Хаусин!... Већ је крајње време.

Десно од њега указа се један пут. Крике јурну тамо. Кола пођоше за њим. Крике стаде. Кочијаш успори ход коња. Други Арапин скочи из кола, зграби Крикеа за рамена и, као мало дете, унесе га у кола. Кад гомила гонилаца стиже, кола су се већ губила у даљини.

У маварској кући су чекали. Крике улете као ветар машући победоносно украденим буђеларом.

— Ево, господару! Ево!...

И гамен, до крајности изнурен, сруши се у једну фотељу.

Сардах беше зграбио марокански буђелар. Он грозничаво извуче из њега један жућкаст велики четвртасти завој.

— Пергамент— узвикну он.

Он га разви.

— То је пергаменат! потпуно онакав као ми га је Жан описао... Дакле! Ибрахимова су обавештења као и увек била тачна; то је био Хартфелд, зар не? упита он Крикеа.

Овај је баш у том тренутку пио воду, зачињену са мало коњака, коју му Жана од Куртнеја беше донела.

— Да, господин Сардах, рече он између два гутљаја, то је био он, Феликс!..

— Како, Феликс!...

— Испричаћу вам!...

И са изразом, акцентама и гестовима, који су својствени само њему, млади Парижанин им исприча целу своју авантуру. Три пријатеља, као и г-ђа од Шабана и њена сестра смејале су се до суза; Сир. Ибрахим и Ел Хаусин, који беху ушли, чак и они сами беху изгубили њихову традиционалну равнодушност и један широк смех беше им развукао усне, између којих су се видели сјајни зуби.

Крике би обасут кишом похвала и честитања. У току причања, младић се беше ослободио свога шешира и перике. Његово нафрапано лице, оквашено знојем, личило је на неку упрљану маску.

Један луди смех беше обузео све. Са материнском брижљивошћу, госпођа од Шабана и Жана од Куртнеја својим марамицама обрисаше са гаменовог лица натрпано руменило, белило и црнило!...

— Хоћете ли сада да ме пољубите, госпођице? рече весело Мажете.

— Ох! госпођо грофице! рече гамен збуњен и очаран.

— Та сви ћемо те пољубити, враже, ти си сјајно одиграо твоју улогу! рече Мобреј.

— 36 —

„Један корак! Један покрет!... и ја је убијам!..."

Сутрадан, кад се спусти ноћ, у маварској кући, чији сви капци беху затворени, владала је апсолутна тишина. На тераси у приземљу, видела се џиновска силуета Ел Хаусинова, који је држао пушку у руци. Судећи по немарном ставу и држању, човек би поверовао да Кабил није на стражи. Међутим, задржавајући стално своју непомичност, Ел Хаусин је својим ватреним погледом, скривеним под велику капуљачу, која му је заклањала лице до очију, оштро посматрао дно врта.

Један шум, тако лак да га је могао приметити само тај дивљак са префињеним чулима, привуче његову пажњу. Са бескрајном опрезношћу, три сенке беху прескочиле зид и, пузећи по песку, приближаваху се полако према вили. Кабил се помаче и сасвим равнодушно продужи шетњу коју беше прекинуо од пре једног тренутка. Три сенке се пригајаше.

Ходајући тамо-амо, Ел Хаусин се сасвим обично и равнодушно приближи једном ниском прозору, затвореном као и остали, и кад би уз њега, он лако и скоро нечујно лупну у капак. Дошавши крај терасе, он се заустави и, зевнувши протеже се као уморан човек коме се спава. Он се, изгледа, премишљаше, а затим сиђе низ четири степенице са терасе и упути се према ниском трему који му је служио за стан.

За извесно време, у врту се ништа не помаче. Затим, врло опрезно, три сенке почеше поново да бауљају. Ускоро, оне стигоше скоро до испод саме терасе. Месец у томе тренутку растера облаке и обасја терасу. Све три сенке се брзо споразумеше. Затим, у истом моменту, прескочивши осветљени простор, широк више од три метра, оне се нађоше у сенци коју пројектује стреха од кућног крова. Једна сенка се саже, у руци јој се сијао неки предмет. Зачу се лако шкргутање. Две пречагице на [illegible] беху престругане: један тренутак доцније, капци беху отворени. Унутра, прозор не беше затворен.

Три човека укорачише кроз прозор. У трпезарији је било као и напољу: мрак и тишина. Први који је ушао пусти светлост из једне маскиране лампе. Један блед зрак, као мала светла мрља, пређе по целој соби осветљујући све углове и делове намештаја.

— Наставиће се

Београдски живот

—:—

Народно Позориште: (20) „Царска невеста".

Палата „Луксор": (17) Скупштина адвоката за Србију и Црну Гору.

Предграђе Војвода Степе: Кермес Друштва за улепшавање тога предграђа.

Тркалиште код Царева Ћуприје: (15) Трке Дунавског Кола Јахача.

Народни Музеј: (Милоша Великог ул. 58) Отворен је за београдску публику недељом и празником од 9—12 часова, а за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Новинарски клуб: Читаоница је отворена сваког дана од 9—12 и од 17—21 час. Приступ слободан.

Читаоница С. Т. М.: (Зелени Венац 17) Отворена је радним даном од 15—19 а недељом од 9—12 часова.

Етнографски музеј: (Угао Бирчанинове и Милоша Великог улице) Отворен од 9—12 и од 15—18 а недељом од 9—13 часова; за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Библиотека „Земгор" (Палата Извозне Банке) отворена је преко целог дана.

БИОСКОПИ

Касина: (16) „Друштвени морал" (Глорија Свансон)

Луксор: (16) „Крадљица лутака".

Париз: (15) „Како се хватају мужеви".

Витаскоп: (15) „Циркус Фарини".

Дежурне апотеке: Алмужлино, Душанова 36; Антонијевић, Балканска 40; Карић, Македонијева 43; Делини, Кнеза Михајлова 1; Илић, Васина 25.

РЕД ВОЖЊЕ

ПОЛАЗАК ВОЗОВА: За Ниш: Симплон 19.05; убрзани 12.05, 23.30; путнички 6.00; војно-путнички за Скопље 16.45, 21.55. — **За Пожаревац:** 7.20, 14.50. — **За Младеновац:** мешовити 13.10. — **За Сталаћ (Ужице):** 15.30. — **За Суботицу:** брзи 7.10 (Праг), 19.52 (Варшава); путнички 6.05, 12.55, 22.30. — **За Загреб:** симплон 14.40; брзи 7.40 (Милано, Минхен, Берлин), 10.10 (Трст), 22.05 (Беч); путнички 5.10, 14.00, 23.10. — **За Велики Бечкерек** (брод полази на Панчево): 5.30, 13.15, 16.00, 17.00 (за брзи воз). — **За Нови Сад:** мешовити 6.30. — **За Вршац** (брод за Панчево): 6.00, 12.15, 9.30.

ДОЛАЗАК ВОЗОВА: Из Ниша: симплон 14.10; убрзани 17.45; брзи 6.30; путнички 6.00, 16.40, 0.25. — **Из Пожаревца:** 5.20, 21.30. — **Из Младеновца:** 4.30 — **Из Сталаћа (Ужица):** 7.35. — **Из Суботице:** путнички 7.10, 12.55, 19.24; брзи 9.05 Варшава), 19.30 (Праг). — **Из Загреба:** симплон 4.35; брзи 6.40 (Беч); 7.25 (Трст); 22.00 (Милано, Берлин, Минхен); путнички 5.40, 13.40, 21.25. — **Из Великог Бечкерека** (брод из Панчева долази): 7.45, 9.45, 11.45, 19.00. — **Из Новог Сада:** 4.05 — **Из Вршца** (бродом из Панчева): 9.45, 20.00.

САОБРАЋАЈ БРОДОВА

За и из Земуна сваких пола сата.

Београд — Панчево и обратно, **полазак** у: 5, 8, 10, 12.15, 15, 17.15, 19.30, 21 и 23 часова; **долазак** у: 4.15, 6, 9, 10, 12.15, 14.30, 17.30, 19 и 21 часова. Четвртком и недељом полази из Београда за Панчево последњи брод у 24 часова). **Са возом за В. Бечкерек** имају везу сви бродови који полазе из Београда у: 6 и 8 (воз 10.40), 12.15 (14.25), 17.30 19.45 брзи и 20.05 обични); **за Вршац** у: 12.15 14.25), 17.15 (21). **Београд — Дубравица, полазак** часова, **долазак 11.30** — свакодневно. **Београд—Шабац** свакодневно у 7 часова (у Забрежју и Палићу бродови имају везу са возовима). **Београд — Градиште — Голубац:** понедељником и четвртком у 19 часова. **Београд — Радујевац:** уторником суботом у 19 часова. (Брод пристаје у Оршави и Турн-Северину). **Београд — Осек:** уторником, четвртком и суботом у 6 часова. **Београд Вел. Градиште** (шетни) редовни брод линије Београд — Дубравица продужује недељом пут у 11.45 из Дубравице до Вел. Градишта.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

—:—

Помен погинулим и помрлим у ратовима 1912.—1918.

Удружење Резервних Официра и Ратника у Београду, о својој слави 15. септембра ове године, у 10 часова пре подне у Саборној цркви, одржаће помен свима изгинулим и помрлим друговима у ратовима од 1912.—1918. године. Моле се резервни официри и ратници да присуствују овом помену. Они који су примили униформу — у униформи.

Повратак министра грађевине

Министар грађевина г. Никола Узуновић враћа се данас из Ниша, где је био на кратком бављењу.

Пензионисан начелник генералне дирекције железница

Најновијим указом који је потписан у министарству саобраћаја, пензионисан је начелник административно правног одељења генералне дирекције г. Антон Шокорица.

Премештени суплентi из Београда

Последњим декретима, који су потписани у министарству просвете, из Београда су премештени ови суплентi: г. г. Радмило Димитријевић, за суплента гимназије у Алексинцу; Василије Ђаковић, за суплента у Новом Саду; др. Бранко Пешић, за суплента у Шапцу; Боривоје Поповић, за суплента у Вел. Бечкереку; Петар Поповић, за суплента у Никшићу; Драгић Пешић, за суплента у Скопљу; Миодраг Кондић за суплента у Јагодини; Миливоје Михајловић, за суплента у Шапцу; г-ђица Видосава Сретеновић, за суплента мушке гимназије у Суботици; г-ђица Оливера Петровић, за суплента мушке гимназије у Прилипу; г-ђица Ружица Вујнап, за суплента у Земуну; др. Фрањо Сушник за суплента у Марибору; Бранислав Гојковић, за суплента у Земуну; г-ђица Даринка Милојевић, за суплента женске гимназије у Суботици. Постављена је пак за предметну учитељицу гимназије у Косовској Митровици, Милева Бранковић, студент филозофије.

Комисија за увиђај штете у Нићифорову

Министарство унутрашњих дела образовало је једну нарочиту комисију, чији ће задатак бити да детаљно извиди и процени све штете које су нанете становницима села Нићифорова, у Јужној Србији, због скорашњег пожара. На челу те комисије биће референт великог жупана у Скопљу г. Велимир Прелић, а комисији ће бити придружен и народни посланик г. Угрин Јоксимовић. Комисија ће на лицу места испитати све штете проузроковане од пожара.

Статистички одсек при трговачкој комори у Сплиту

На захтев трговачко-обртничке коморе у Сплиту, министарство трговине и индустрије одлучило је, да при тој комори оснује статистички одсек, чији ће задатак бити да води статистику о трговинском промету у тамошњој луци. За оснивање овог одсека министарство трговине одобрило је кредит од 250.000 дин.

Српско Лекарско Друштво

Јуче је завршило 17. годишњу скупштину С. Л. Д. са последњим тачкама дневног реда. Пошто је првога дана скупштине извршен избор свих часника, јуче се прешло на измену правила. Већина чланова правила преправљена је према новим приликама друштва. Поднет је извештај делегата о учешћу С. Л. Д. у чиновничком питању, па је утврђен материјал за дискусију за идући годишњи скуп. После акутних питања и предлога о интерним питањима Друштва завршена је скупштина.

Конференција о мањинама

У Гамингу (у Аустрији) одржаће се од 4. до 10. септембра међународна конференција друштва за ширење идеје мира југоисточне Европе. Главна тема која ће се расправљати је о националним мањинама. Као наши делегати отпутовали су на ову конференцију г. г. Илија Пржић, асистент Универзитета и Ђорђе Стајић, инспектор мин. соц. политике.

Акција женског покрета по селима

Управа женског покрета у Београду решила је, да развије своју културну акцију и по селима у циљу просвећења сеоских девојака и сеоског женскиња у опште. У том циљу управа покрета отвориће по селима разне женске стручне школе. За сада покрет ће отворити домаћичку школу у селу Ратајима, у жупском срезу, а доцније ће приступити отварању таквих школа и у другим селима.

Распис Управе Монопола о исплатама монополских установа

Управа Монопола расписом извештава све покрајинске монополске установе, да у будуће благовремено известе рачуноводство Управе Монопола о својим издацима, како би они ушли у буџет, а не као што су до сада слали извештаје по издацима када је буџет већ био закључен. У таквим случајевима у будуће сносиће одговорност рачунополагачи.

Музеј у Сплиту

Ових дана интензивно се ради на оснивању новог музеја у Сплиту. Као што је познато у Сплиту постоји антички музеј; нови ће прикупљати објекте искључиво из природословних наука. Министарство просвете одобрило је оснивање овог музеја, чију бригу воде највећим делом грађани из Сплита.

Грађење објеката стоваришта непрерађеног дувана у Струмици

Управа монопола одобрила је кредит за грађење извесних објеката стоваришта непрерађеног дувана у Струмици.

Одсуство за правнике

Министар трговине и индустрије г. др. Крајач одобрио је одсуство од 5 дана свима правницима у свом подручју, који буду желели присуствовати конгресу правника од 12.—21. септембра у Београду.

Успостављење телефонске везе

Министарство пошта и телеграфа издало је наређење да успостави и телефонска непосредна веза између Крушевца и Алексинца. Ова телефонска пруга ће бити готова ових дана.

За учитељску школу на Цетињу

Министарство просвете одобрило је кредит од 200.000 динара за оправку учитељске школе у Цетињу.

Глумачка школа у Сплиту

Сплитско народно позориште својом иницијативом оснива глумачку школу у Сплиту, која ће почети рад још ове јесени. Поводом овога упућена је ових дана молба министарству просвете, које ће вероватно одобрити ту школу.

Домаћичка школа у Плешу

Министарство трговине и индустрије отворило је домаћичку школу у Плешу — срез жупски.

Испити учитеља ферijалног течаја

Јуче су почели испити на трећем учитељском ферijалном течају учитеља занатских школа. Испит је полагало 120 учитељица женских занатских школа из унутрашњости.

Изложба модалских радова учитеља

У току идуће недеље отвориће се изложба модела и других ручних радова учитељица женских занатских школа у основној школи код Саборне цркве.

Збор оснивача „Удружења Босанаца"

Данас у 10 часова пре подне одржаће збор у кафани „Обилићев Венац" оснивачи „Удружења Босанаца." На збору ће се претресати пројект правила тога удружења.

Прилози за споменик захвалности Француској

Одбор за подизање споменика захвалности Француској умолио нас је да објавимо, да све прилоге за Одбор ваља слати или Поштанској Штедионици — Београд, чековни рачун бр. 50317 или благајнику Одбора, г. др. Стевану Поповићу, секретару Индустријске Коморе — Београд, Палата Југословенске Банке.

Покрет радника фабрика шећера

Међу радницима фабрика шећера у Југославији осећа се покрет за тражење повишења надница и побољшања свога стања. Тако радници фабрике шећера у Ћуприји поднели су управи фабрике захтеве, да им се за нову кампању повишe наднице; радници фабрике у Врбасу траже да им се даду сва права која су имали у прошлој кампањи шећера. И радници фабрике у Црвенки, у Војводини, траже побољшање услова за рад.

Лекарски прегледи радника по фабрикама дувана

Министарство народног здравља одредиће у својим инспекторатима у Загребу и Љубљани по једног државног лекара, да уђе у комисију која ће прегледати производиште у фабрикама и стоваришTима дувана у тим местима.

Железничка несрећа у Нишу

Према извештају, који смо из Ниша добили, на нишкој железничкој станици догодио се несрећан случај, чија је жртва један кочничар. У 10.50 часова јуче, када је локомотива воза бр. 175 вршила маневре и везала вагоне, кочничар Јован Тодоровић, хтео је да закачи један фургон. Због неправилно намештене скретнице, ударио га је по глави десни одбојник и на месту убио.

Друштвени живот

—:—

ВЕРИДБА. — Госпођица **Мица Д. Станковић**, ћерка Даницe и Димитрија Станковића, трг. из Ниша и господин **Благоје Лазовић**, члан фирме О. Лазовић и Син, из Чачка — верени су 30. августа 1925. год. 11655

ВЕНЧАЊА

— **Љубица Ковачићева**, студ. фил. и **Анта Анђелковић**, благајник Гостионичарске Банке, венчаће се данас 6. септембра 1925. у 11 сати у Саборној цркви. Честитања у цркви. Телеграми: Ковачевић—Анђелковић, Поенкареова 10, Београд. 11650

— Данас 6. септембра венчаће се у Вознесенској цркви у 10 и по часова пре подне г-ђица **Љубица Минићева**, чиновница Југослов. А. К. Г. Друштва, кћи пок. Милеве и почив. Радована Минића трг. из Лознице са г. **Ђорђем Живковићем** студентом технике, сином г-ђе Полексије и г. Живка J. Живковића, инспектора мин. унутр. дела пређ. ил. одл. Адреса за телеграме Позоришна 18 Честитања у цркви. 11657

БЕЛЕШКЕ

—:—

СВЕ УЧЕНИЦЕ које су се пријавиле за први разред **Више Женске Занатске Школе**, да не долазе у Београд, док се не известе дали су примљене, пошто је број ограничен. 11610

Соколско Друштво—матица, извештава да су по свршеном летовању отпочела вежбања чланова-ца, нараштаја и деце у вежбаоници Босанска ул. бр. 32.

Распоред вежбања је овај: чланови: понедељником средом и петком од 7-8 п. п.; чланице уторником и суботом од 6-7 п. п.; подмладак мушки понедељником, средом и петком од 6-7 п.п.; подмладак женски уторником и четвртком од 5—6 п. п.; деца мушка недељом од 8—10; деца женска недељом од 10—12.

Упис нових чланова врши у часовима одређеним за вежбања. 11664

Фонд Даринке Мих. А. Петровића. — Господин Мих. А. Петровић, пуковник у пензији, предао је управитељу основне школе код Саборне цркве динара 3000, са жељом да се оснује фонд његове пок. супруге Даринке, негдашње ученице исте школе, из чијег прихода да се сваке године даје поклон једној од најваљанијих ученица четвртог разреда.

Потврђујући пријем овога легата, управа школе сматра за дужност да г. Петровићу и овим путем изјави своју топлу благодарност и да га увери, да ће школа брижљиво чувати светлу успомену племените покојнице.

Из канцеларије осн. школе код Саборне цркве, бр. 176 од 4. септембра 1925. год. 11671

100-годишњи јубилеј Техн. Школе у Карлсруу. — Техничка Висока Школа у Карлсруу — Баден прославља од 2.—31. октобра ове године стогодишњицу 1825.—1925. њеног оснивања и позива што већи број својих ученика да узму учешћа на овој свечаности.

Господа, која намеравају да се одазову овом позиву умољавају се да своје адресе пошљу на Хауптфесталесшус Карлсруе—Баден Кајзер штр. 12. 11492

ПОМЕНИ.

— **Ирма Ђ. Нешић** и **Викторија Чех** даваће својој доброј мајци **Матилди J. Фигури** седмодневни помен (реквијем) у понедељак у 8 часова ујутру у овд. римокатоличкој цркви — Крунска ул. 23. 11602

— **Мица и др. Мих. Р. Поповић**, професор с породицом, даваће своме непрежаљеном сину **Стевану**, артиљер. потпоручнику, четрдесетодневни помен у понедељак 7. ов. мес. у 11 и по сах. пре подне у Вознесенској цркви. 11663

— ФЕЉТОН „ПРАВДЕ" —

Злочин у долини Акран

— *Тристан Бернар* —

Ватра од сухог грања треперела је и сечмила зидове мале и ниске собице нашим сенкама. Осећало се да је ноћ која је окруживала кућу пуна нечега тајанственог и језовитог. Причали смо страшне приче о духовима и злочинима оних који ће и сами једнога дана постати духови.

По кад кад би са страхом погледали у мрачне углове собе или на врата која је потресао ветар.

— Знате ли, упита подливач, за случај који се пре петнаестак дана догодио госпођи Жавери, у долини Акрана?

— Долина Акран, одмах крај пута за Компијењ?

— Да тамо. На три километара одавде. У долини Акран има само две куће: гостионица Миле, у коју нико никад не свраћа, у којој станује само једна глува баба, и вила госпође Жавери у којој она станује сама са једном служкињом. Ви, чини ми се, сви познајете госпођу Жавери? То је она госпођа у црно која дође по некад и до наше цркве. Веле да је болесна, болује од несанице и других неких болести за које ми сељаци не знамо.

— Знамо је, знамо. Само настави.

— Е па добро. Претпрошлог четвртка, дакле, служкиња г-ђе Жавери морала је некуда отићи и преноћити изван куће. Чини ми се да је ишла у Бове где јој је била болесна мати. Ова је саветовала госпођи Жавери да не остане сама у усамљеној кући него да иде да преноћи у Компијењ. Госпођа је одговорила: „Та ваљда ме нико неће појести?" Па ипак ју је било страх.

Чим је почела падати ноћ, госпођа Жавери угледа два човека како сиђоше крај ограде њене куће. Они свезаше своје коње за ограду и уђоше у двориште. Уђоше у кућу и представише се госпођи као продавци вина који су дошли да јој понуде своја вина да их проба. Бојећи се да их не увреди г-ђа Жавери их уведе у свој мали салон где они насуше госпођи једну чашицу вина, које су носили у једној флаши. Она испи чашицу и поче хвалити вино. Али одједном, она вам затвори очи и, без да је госпођи пожелела лаку ноћ, заспа у својој фотељи. „Винарски трговци" устадоше и попеше се на први спрат, испретураше све, обише ормане и фиоке и изађоше из куће пуне празних шака. Служкиња госпође Жавери затекла је сутра дан како још спава и није могла да је пробуди све до подне.

— Грешна госпођа Жавери! Мора бити да је била силно узбуђена и љута када је видела како се дала преварити?

— О, ни најмање. Напротив била је очарана. Нисам ли вам рекао да сирота жена пати од несанице. Четири године гутала је разна лекарска средства за успављивање али у залуд. За четири године ово јој је било први пут да је заспала. И зато сад, преко свију листова, позива те самозване винарске трговце да јој се јаве и обећава им велику награду ако јој открију средство којим су успели успавати је за пуних шеснајест часова.

ПОЛИЦИЈСКА КРОНИКА

—:—

Пожар у Коларчевој улици

Јуче око 6 часова изјутра избио је пожар у излогу трговине готових одела г. Морена, трговца у Коларчевој улици. Пожар је проузрокован додиром супротних полова електричног спроводника за свиjaлице у излогу. Сва роба у излогу је изгорела, ватра је захватила дрвени рам, и да се благовремено није појавила ватрогасна чета пожар је могао захватити веће размере. Штета причињена овим пожаром знатна је.

ШАЛА

Двосмислено

Две пуне госпође (које у ресторану већ дуже времена чекају на поручни ручак): Келнер, ви сте нас канда заборавили?!"

Келнер: Боже сачувај!.. Милостиве... (погледа у пoтес) ах ја, ви бесте два пута пуњено ћуреће...

Ви ћете ВЕРОВАТИ!

да 1 пар чарапа са жигом и марком (црвена, плава или златна марка) „кључ" траје као 4 пара других, ако купите 1 пар. Добивају се у дућанима. Чарапе без жига „кључ" затворене су. 8133

ПОЗОРИШТЕ

БИЈЕДНА МАРА

— *Премијера* —

Прва премијера у овој сезони приказала нам је један домаћи оригинал. Врло је лепо што се тако почело и желети је, да се домаћа драма и домаћи књижевници што више износе на позорницу, да би у том срдачном пријему нашли подстрека сви млади и непознати таленти, који не одају своја дела, стрепећи да не буду одбијени.

Ово је речено у једном генералном значењу, тежећи за интензивним неговањем националног репертоара. То се ипак не може односити на г. Ника Бартуловића, писца ове премијере, који није ни непознат, а више ни тако млад: г. Бартуловић је литерат већ утврђеног реномеа.

Инспирисан песмом далматинског песника, Луке Ботића, о љубави између једне младе сплићанке и једног Турчина са Клиса, г. Бартуловић написао је једну тужну љубавну драмицу, наивну као и душе њених јунака. Писана без великих претензија са наглашеним локалним значајем, која нас може занимати у јачој мери, ипак ова љубавна историја пуна је суза, болних уздаха и прожета једним големим љубавним јадом, да ће, као таква, освојити сва нежна и болећива срца.

Догађај је био истинит и дешавао се у доба, када Млеци држаху Сплит, а оближњи Клис био под Турцима. У то време, када гнили и лукави Млечићи искоришћаваху срчаност наше нације против Турака, да би у Сплиту одржали своје перфидно господство, заволели се једна кротка и лепа хришћанка и један кршан и кључит Турчин. Њена чежња за њим била је неодољива, а његов севдах за њом био је пламен. И када једнога дана, на сред сплићанског пазара, црнооки Турчин певаше љупкој сплићанки, која га љубавнички и занесено слушаше, одавши тако своју забрањену љубав, срам паде на дом њена оца. Да би оплакала своју „грешну љубав" према „мрском невернику," отац је посла у манастир. Ту, међу хладним зидинама манастирским, она је и даље патила и у чежњи издисала душу за својим драгим и умрла у тренутку, када јој њен питки Турчин дође, као хришћанин, да јој пружи руку, којом би је повео ка једној срећној будућности.

Режију је имао сам писац. И та режија могла би да изазове дискусију, нарочито за први и четврти чин.

У режији првог чина, сплићанског пазара, који је у целој драми једино жив и у драмском смислу најуспелији, осећа се да је г. Бартуловић, као редитељ, био и сувише заузет маркантним личностима своје драме и њиховим сценским израђивањем: њиховој појави на пазару, њиховом ставу, говору и покрету. У опште, добија се утисак, да, се у режији првог чина г. Бартуловић бавио искључиво лицима која имају да говоре. И из те преокупираности само са личностима у дијалогу, потиче режијска грешка г. Бартуловића. Јер, на његовом пазару било је много вике, али не и оне неминовне пазарне вреве, које би целој слици давала један непрекинути ритам. Без довољно приморског колорита, на пазар г. Бартуловића није протрчало ни једно дете, није се видео ни један морнар, што је скоро непојмљиво; а, то су баш елементи који једну овакву слику допуњују и употпуњују. Дакле, из сувишне заузетости говорним личностима, г. Бартуловић промашио је убедљивост детаља. А када се на позорници тежи реализму, онда богатство реалистичких појединости одлучује и одмерује снагу и топлину уверљивости целокупне слике.

У четвртом чину визија је решена врло нерационално. Таквим решењем гледалац није добио импресију визије, нити осетио њену мистику, већ је, на против, гледалац држао да је Турчин стварно дошао да пева на прозор своје драге сплићанке. И тек када се светлост на позорници угасила за тренутак, и поново упалила, и тек када је сирота сплићанка почела да говори: како је то био само сан, гледалац је разумео, да је то требало бити визија. Морамо рећи, да је ту било врло мало похвалне инвенције.

Текстуално драма г. Бартуловића симпатична је. Могло се очекивати више суптилности текста, више осећања стиха, више вибрантне поезије. Тираде младог народног песника и патриоте имају само звука, али не емоцирају.

У глумачком приказу гђа Д. Петровић и г. Миловановић појавише се први пут на беогр. позорници. Гђа Д. Петровић, колико јој је допуштала њена мала улога, ма да главна, успела је да нас увери у своју глумачку вредност: осећајна је, пријатног тона, осећа његову нијансу, симпатична појава. Желети је, да се види у ролама, где ће се госпођин несумњиви темперамент снажније истаћи.

Г. Миловановић, у својој улози, маском и целокупном игром дао је један срдачан и убедљиви лик наше расе. Г. Миловановић добро је дошао нашој позорници.

Г. В. Јовановић, у својој улози заљубљеног Турчина, дао је један изразит тип, успео у својој целини. Г. Златковић егзалтован у својој креацији.

Од осталих суделовача истакле се гђе: Параисс, Арсеновић, Милошевић и гђице Дугалић и Урбанова и г. г. Сотировић, Антонијевић, Раденковић и Стојановић.

Д. Крунић

Репертоар од 7. до 13. септембра

Понедељак, 7. 8 час.: „Тоска", опера од Пучинија (нова зграда).

Уторак, 8. 8 час.: „У затишју" (први пут), комедија од Дојчиновића (нова зграда).

Среда, 9. 8. час.: „Аида", опера од Вердија (нова зграда).

Четвртак, 10. 8 час.: „У затишју", комедија од Дојчиновића (нова зграда).

Петак, 11. 8 часова: „Царева невеста", опера од Римског-Корсакова (нова зграда).

Субота, 12. 8 час.: „Биједна Мара", драма од Н. Бартуловића (нова зграда).

Недеља, 13. 8 час.: „Нарцис", трагедија од Брахфогла (нова зграда).

Доживљаји из једне ноћи

— Ноћни авантуристи који посећују кроз отворене прозоре туђе станове —

Случај младе служавке из Проте Матејине улице био би и сувише [illegible], када би био опширно забележен. Нешто мало тужна и плачевних очију, она је ушла у кварт. И тражила је одмах да је саслушају. Још увек под утисцима непроспаване ноћи и необичног доживљаја, она је хтела да се жали. Али није хтела да тужи младог авантуристу, који ју је посетио после 12 сати ноћу, ускочивши у њену собу кроз прозор са улице. Хтела је само да моли г. члана да се то „више никада не понови." А када су је почели да саслушавају, млада Мађарица ни мало није била дискретна. Причала је она цео случај опширно и дуго, врло дуго, тако да се на крају своје мало узбудне приче почела и сама да смеје. Али је она тада изненадила и полицију. Док ју је млађи полицајац саслушавао и мислио се, како ће то они да пронађу тог ноћног посетиоца станова београдских служавки, [illegible] Мађарица му је рекла да она не жели да се тај млади човек казни и да се хапси, већ само моли полицију да гледа да јој се то више никада не догоди.

— Па зашто сте онда пријавили случај?

— Па због тога... да ми се више то не догоди... одговарала је она.

И причала је како јој је најгоре било то, што се уплашила да је тај млади човек не убије. Показао јој је био, рекла је она, један револвер у мраку и запретио јој да ће је убити, ако почне да виче. И наравно, вели она, ни речи после тога није рекла, већ је ћутала. Затим је ноћни авантуриста био изишао на поље кроз кухињу, пред собље стана њеног господина, и ходник.

Сличан случај је била пријавила још једна служавка, и то опет Мађарица. Само је то био њен познаник, а не неко непознато лице. Међутим, један старији пензионер — има ваљда око 56 година, — доставио је био полицији још занимљивији случај. И занимљив као прича у фељтону.

„Легао је био он увече мртав уморан. Тако је био почео причу. И до три сата наујутра [illegible] се није будио. Врло добро је спавао. Тада је, међутим, устао, изишао један моменат на поље, а затим се вратио, затворио врата и легао. У кревет своје младе жене, са којом се оженио пре четири године, није ни погледао. Спавало му се још увек много, говорио је стари пензионер, па није био ни приметио да му жене нема у кревету. Тако је то било до ујутру у 6 сати. Тада се опет пробудио. Више му се није спавало. И чим је погледао у кревет своје жене, видео је да је нема. Почао је да је зове, да виче, али она се никако није одазивала. Помислио је тада да је она изишла напоље, па ју је чекао читавих пола сата. Међутим, када је и сам устао да види где је, зграну се када је приметио да су врата затворена и то да их је баш он затворио. Истрчао је на поље и одмах наишао на жену. Она је сва уморна изгледала. Питао ју је он од куда ту, како је изишла из собе, а она је почела да му говори како врата није могла да отвори и како је кроз прозор морала да изиђе у двориште.

Прозор је доиста био отворен, и стари пензионер би у то поверовао, да није приметио да му она не говори истину. Због тога му је она после све испричала. Почела је да му се јада и да га утишава — да не би ко чуо, говорила му је она, — причајући му како ју је неко иза сна извео из собе и одвео у двориште.

И све сам била у неком сну, бунилу, шта ли, говорила је она док ме нису извели у двориште и затим док нисмо сели у ауто.

Стари се пензионер тада зграњавао, слушајући ову чудну причу, али му је она и даље настављала да говори. И испричала му је свој необични доживљај из једне ноћи.

— Па који су то били?

— Ни сама незнам, — одговорила му она.

— Па шта су радили? питао ју је он затим.

— Ништа. Отишли смо један хотел овде и они су пили. Ја нисам могла и нисам хтела ништа да пијем.

— А је си ли била сама?

— Нисам, нисам. Биле су још две госпође, — одговорила је она своме пензионеру, који је више стар него што би требао да буде. Ипак је он био овим случајем толико побуђен, да је дошао у полицију, обавестио је о томе и тражио, као и она млада Мађарица немирне крви, да му се овако што више не догађа. За полицију су наравно, и један и други случај били доста јаски. Ипак је она повела истрагу ради проналаска ноћних авантуриста.

СПОРТ

Десет заповести играчима

Аустријски савез издао их је у виду савета својим члановима. Гласе:

1. Ко се пред утакмицу буде клонио жене, вина и дувана, може рачунати да ће испунити своју највећу моћ.

2. Сваки играч треба најмање два пута годишње да оде на лекарски преглед.

3. Приликом несрећног случаја на игралишту дужност је капитена (такође и противничког) да замоли судију за прекид.

4. Даље играње повређеног веома је штетно по здравље дотичног а није од користи ни његовом друштву.

5. Ружна и неспортска појава је кад се озлеђени лоптач претвара и доводи гледаоце у лажно уверење.

6. Ваља избегавати суровост и претераност и такмичити се тако као што се желели од супарника. Освета је неумесна, јер пружа оштећеном извесна права.

7. Кад противник изводи слободан удар, не треба му чинити недозвољене сметње; нарочито је одвратно кад се са изазивањем одбаци намештена лопта.

8. Ауторитет судије мора се штитити и у уверењу да је, овај погрешно.

9. На игралишту, ваља се примерно понашати.

10. Да би се избегли испади треба пазити на ред, умиривати раздражене саиграче и не упуштати се у расправу са гледаоцима.

Ново убацивање лопте

По новим правилима, која су већ ступила на снагу, играчи морају да стоје обема ногама иза међашње линије приликом убацивања лопте.

Начин извађања те радње претрпео је досад многе измене.

Занимљиво је напоменути да се у почетку лопта ударала ногом. Тек 1877 године прописано је било прво правило: „Са места где је избачена лопта се има убацити у произвољном правцу". Касније се тај члан допунио објашњењем да играч мора бити лицем окренут игралишту, да се лопта има држати више главе и убацити обема рукама. Овде се први пут појављује израз „обема рукама", јер се лопта до тада убацивала само једном. 1896 године утврђено је да играч мора обема ногама стајати на међашњој линији.

Убацивању се код нас не придаје велика важност. У Енглеској има, међутим, много играча који су се прославили том радњом. Можда највише Хари Роберт. Убацивање неког Халера било је исто тако корисно као и корнер. Недавно је једном његовом другу пошло за руком да главом получи гол на „оберучни пас" са међашње линије.

Београд — Велики Бечкерек

Данас по подне одржаће се на игралишту Јединства хазенска утакмица између Београда и Великог Бечкерека.

Престоница има неограничено поверење у свој тим састављен од пет чланица Б. С. К-а и две Југославије, премда се зна да је гост изванредно снажан противник.

У току дана приређују се огледања између подмладака свих прворазредних друштава.

У последњем тренутку утврдило се да неће суделовати Цимерман, вратарка, која уопште није приспела у престоницу.

Београд — Нови Сад

Данас по подне одржаће се на игралишту „Карађорђе" у Новом Саду пријатељска утакмица између тамошњих и овдашњих новинара.

У бој отишли су Ђорђевић: Ивашић; Брадовић; Кустудић; Гавриловић; Станојевић; Димитријевић; Остојић; Поповић; Андрејевић и Билбија. Из близа их, као заменици, прате Алексић и Топић. Вођа (неиграчки) је М. Радосављевић.

Пливање

11. овог месеца одржаће се у Београду велика пропагандна утакмица кроз Београд, на 6 километара, а за пехар г. Драгомира М. Николића. Право учешћа имају сви верифицирани клубови код Југословенског Пливачког Савеза. Пропозиције су изашле у „Спортисти" од 22. јуна ове године.

Београд. Пливач. Подсавез

Ситне вести

Ивковић, изванредни бранич државног првака, одлази на школовање у Беч, где ће играти за Словен.

Михелчић, одличан вратар Грађанског, долази ради одслужења војног рока у Београд. Пријавио се за Б. С. К.

Јединство игра у недељу са Н. А. К-ом у Новом Саду.

Шумадија игра у недељу са Викторијом у Пожаревцу.

Б. Х. П. одредио је за утакмицу са Великим Бечкереком следећи тим: Цимерман, С. Поповић, Живојиновић, Хаџић, Д. Поповић, Ружић, Јовановић Е.

Нови оф-сајд обавезан је једино за првенствене утакмице. Иначе по договору.

СТАЛНА МОДА

Садања мода и летњи дани све више изискују одстрањивање длака и маља по рукама, ногама и потпазу. Пред свега тога, многе се даме устручавају, да употребом бријача те длаке одстране јер исте после бријања још јаче расту, а обична средства за уништавање длака и маља нису сигурна и имају врло непријатан мирис.

Најновији проналазак јесте „Таки" парфимирана помада, која из тубе излази готова за употребу и свакој дами омогућује, да све длаке које жели, уклони за 5 минута.

„Таки" уништи сваку длаку до корена, што се бријачем не постиже никад; длаке расту после прве употребе опет полако и све мање, док се сасвим не изгубе. Исти се крем употребљује врло штедљиво, јер се из тубе истисне само потребна количина, а никад се не осуши. Учините још данас покушај и разумећете зашто дневно хиљаде дама узимају „Таки" да би се ослободиле ружних длака и маља.

„Таки" са заштитним знаком S. S. D. G. добија се у свима дрогеријама и парфимериским радњама. Успех је загарантован, јер се у противном враћа новац.

Чувајте се шкодљивих имитација

Генерално заступништво и стовариште за целу Југославију

МИРИЋ и Комп. Београд

Краља Милана 44. Телефон 18-69
11611 Поштански фах. 311

Позор господари и виноградари!

Парне локомобиле, моторе на бензин, петролеј, сирово уље и на упојни плин, сијачице за жито и умјетни гној, тријере, стројеве за прашење житарица проти снијети, винске преше, муљаче за грожђе и воће и све друге првоврсне господарске стројеве, добавља по најповољнијим цијенама и **на оброчну отплату!** Наручујте код њега умјетна гнојива.

Средишњи Савез

ХРВАТСКИХ СЕЉАЧКИХ ЗАДРУГА

(Хсо Задруга)

Телефон број 17-14
Пошт. претинац 171
11185
Загреб, Михановићева улица 2
насупрот главног колодвора.

Немачка госпођица која и француски говори, и евентуално свира на гласовир тражи се за две девојчице (9—11 год.) Понуде се имају слати на Оскар Офнер Нови Сад, Мушицког ул. 30. 11624

Девојчица чиста од 14 година потребна је код детета, плата добра. Јавити се лично одмах. М. Стојковић индустријалац, Московска ул. 37. 1 625

Средишњој земаљској позајмници у Београду, Краља Трг. Бр. 21, потребан је самосталан књиговођа, који је верзиран у задругарским пословима. Писмене понуде са условима слати до 15 септембра 1925. године на гор. адресу. — 11626

Куварица пречанка тражи се код 3 особе примерна плата. Радња Шалко Карађорђева 18. 1 618

ПАРИСКА МОДА

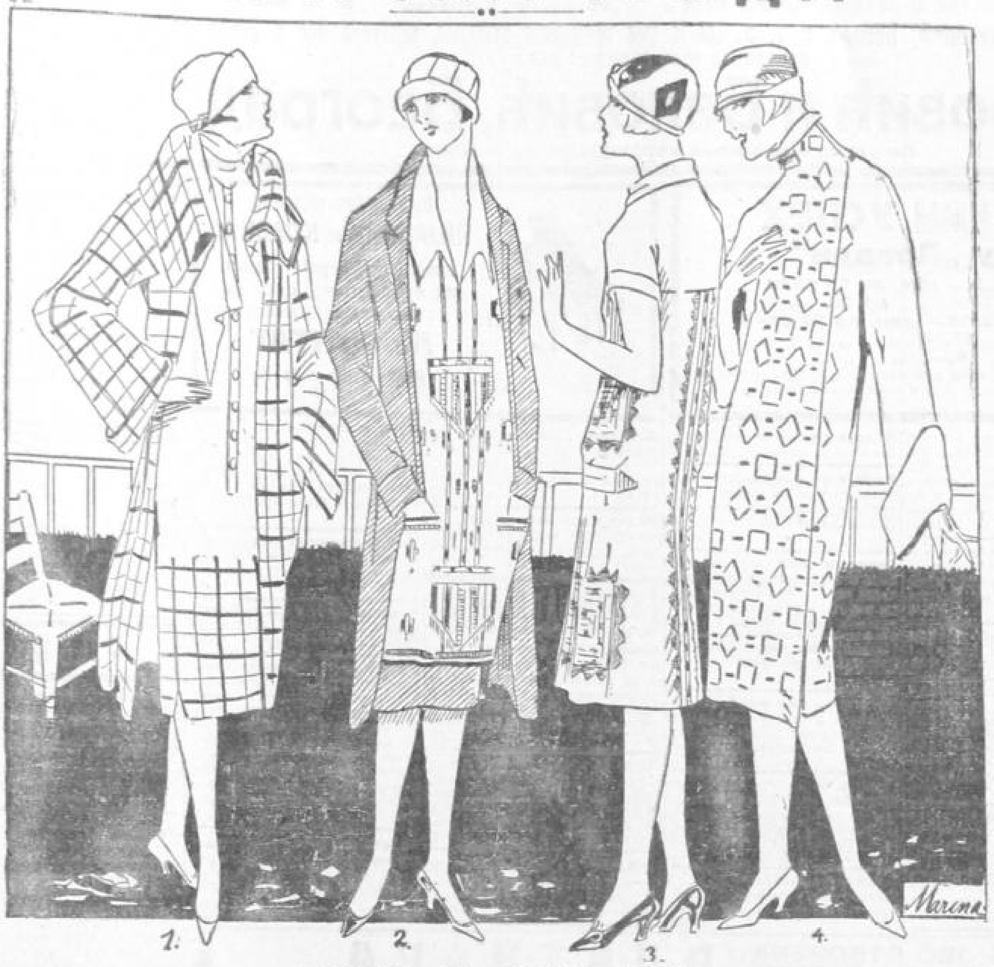

1.) Хаљина и мантил од „ecossaic beige". Горњи део хаљине је од Креп де шина

2.) Мантил и сукња од истог плавог „marokellaiue"-а; казак је од беле свиле са везовима.

3.) Хаљина од „beige" са крем везовима.

4.) Мантил од белог штофа украшен малим carre од плаве свиле.

ТОАЛЕТЕ ЗА ЈЕСЕЊЕ ТРКЕ

На овогодишњим париским јесењим тркама, највише се виђају две врсте тоалета: или само хаљине од источњачке свиле са скупоценим везовима, или „ensemble" т.ј. хаљина са мантилом који се допуњују. Горњи део хаљине је дужи и од лакшег материјала него сукња и мантил. Крој је доста строг и прав. За ове тоалете највише се употребљују скупоцене материје: „Poteries chinoises", „marokellaines" и „casha", у крем, плавим и другим пастел бојама; док се отворене и јаке боје употребљују већином за украс. Ове се ово најлепше допуњује малим филцаним шеширом који је обично скоро без украса.

М. Н.

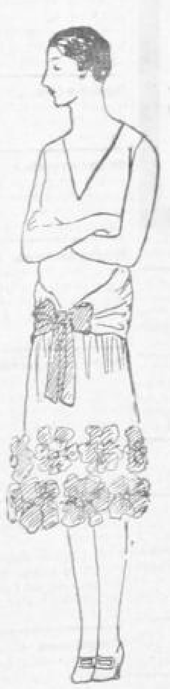

Креација фирме Лисијен Лелон: Хаљина од црног свиленог муслина гарнирана цвећем од црног ваура.

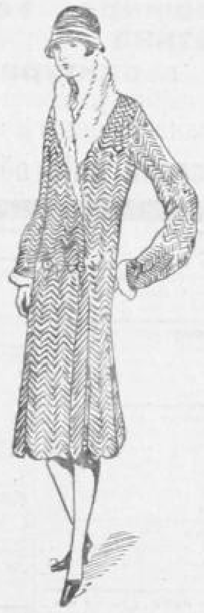

Треба већ помишљати на прве јесење дане, када треба имати при руци нешто, што је још живље боје, а већ подноси влагу. Нове вунене мустре Макс Хузе-а врло су подесне за такве капуте ране јесени. Слика показује капут од тог ткива зеленкасто-мрке боје.

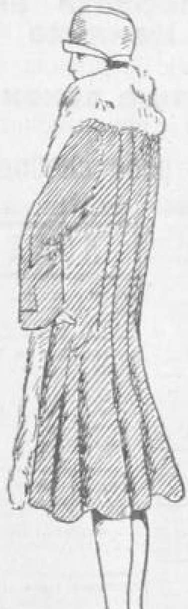

Капут, творевина Марсијал и Арман са рисовим крзном. Нарочиту новину представља особити крој леђа.

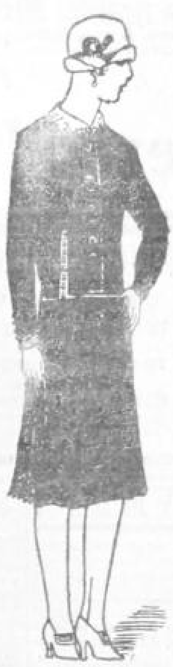

Хаљина, творевина Бернар и Комп, од црвеног „креп-де-пудр"-а са побочним борама.

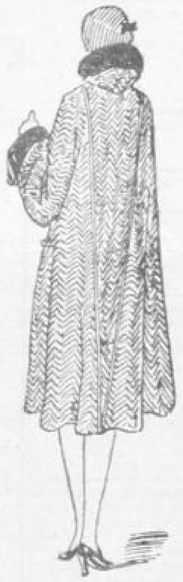

Капут, форме „клош" од шатиране „бра склене" бордо боје. Крагна и рукави од скункса.

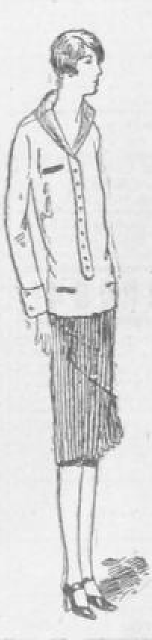

Кратак свитер од сивкастог жерсеја, гарнираног креп-де-шином са плисираном сукњом од исте материје.

Једна ретка Францускиња

Познато је да француско јавно мишљење и сваког француског патриоту у опште, поред проблема безбедности највише мучи једно крупно национално питање: питање опадања броја рођења, услед кога Француска никако не може да пређе број од 40 милиона становника. Родитељи са троје или четворо деце у Француској већ се рачунају као „многобројне породице" и по закону имају права на извесне привилегије. С тога је разумљиво и оправдано што је председник републике ономад одликовао Легијом части неку гђу. Годр из округа Орм, а приликом рођења њеног — деветнаестог детета.

ЖЕНСКИ ДЕТЕКТИВИ У ЗАГРЕБУ

И у Југославији имамо женских полицијских органа. Почетак је у том погледу учинила загребачка полиција, која је пре неког времена поставила две жене за детективе при одељењу, које мотри на случајеве тајне проституције. Сматра се да су за ову службу из много разлога жене подесније од мушкараца. Тврди се, да је овај први покушај са женским полицијским органима у нашој држави дао одличних резултата.

За наступајућу **ЈЕСЕЊУ СЕЗОНУ** добили смо у ванредно великом избору **МУШКИХ ШЕШИРА:**
„HABIG", „BORSALINO" „PANIZZA" и других. Мушких, женских и дечијих **ОБУЋА:** „BALLY", „TIP-TOP", „MIRSCH", „VORREVER", и осталих. **ВЕША,** чарапа, рукавица,
кравата, камашни, ћебади и т. д. Сва је роба првокласног квалитета, најновијих боја и фасона.
ПРОДАЈЕ ПО ВРЛО СОЛИДНОЈ ЦЕНИ

Петар Петровић и Беловић, Београд,
КНЕЗ МИХАЈЛОВА **13.**
ТЕЛЕФОН **637.**
Поштанске пошиљке извршујемо најхитније.
11615

НАЈЕФТИНИЈЕ **ЦЕНЕ** И НАЈБОЉИ **УСПЕХ**
Малих огласа у „Правди"
Тражња и понуда СЛУЖБЕ 5.— дин. до 10 речи
" " " 12.— " до 20 "
Тражња и понуда СТАНОВА 12.— дин. до 20 речи
" " " ЛОКАЛА 15.— " " " "
Куповина и продаја 18.— " " " "
Вишак у величини тих малих огласа преко горњег броја речи плаћа се сразмерно горњим ценама (то јест: цифра динара подељена бројем речи и помножена вишком)

Богат избор најбољих
ПИЈАНИНА и КЛАВИРА
продаје најстарија радња по врло јевтиној цени за готово и на отплату.
Л. СОНТАГ
Краља Милутина ул. бр. 75.
(ВРАЧАР).
10114

СЛУЖБА

Куварица добра може добити одмах место код мање породице. Јавити се Јованова улица број 81 партер лево. 11399

Куварица са добрим препорукама потребна је. Јавити се Кнез Михајлова ул. 34, I спрат од 9—11 сах. 11584

Тражи се спремна и солидна куварица, ступити може одмах. Обратити се хаузмајстору Карађорђева 79. 11587

Потребна је млађа жена или девојка за агентирање у Београду. За обавештење Ресавска ул. 30 код столара. 11588

Тражи се спремна маникерка са добрим препорукама као и једна фризерка за ово новоотворено парно купатило. Јавити се фризеру Петрајћу Зелени Венац бр. 18. 11559

Жена са дететом примила би се за сав кућевни посао по мањој цени. Упитати Карађорђева бр. 19. 11590

Добра кухарица тражи место, Краљев Трг бр. 5. 11591

Млинар првокласни специјалиста, нарочито за сељачке млинове. Ступити може одмах. Јавити се Миша Нешић Рипањ, жел. станица. 11602

Трг. Помоћник са врло добрим препорукама, тражи место, могао би радити канцелар. посао. Заинтересовани нека се обрате администрац. листа под „Марљив" 11593

Потребан је један шофер за теретни аутомобил који разуме ситне оправке вршити. Јавити се Бироу „Банат", Браће Недића ул. бр. 18. Максимовићу 11677

Спремна продавачица потребна је одмах нашем стоваришту у Београду за женску конфекцију — трикотажу. — Услов знање српског и немачког језика. Претставити се: Моравија Фабрика Плетених Производа А. Д. Београд, Војводе Богдана ул. 1. 11619

Два спремна воскарска помоћника треба радња Браће Влашића, Земун. 11620

Добра зарада Млад човек, доброг држања, лак у изражавању мисли, добар продавац за продају новог једног производа на јавним местима, треба Хемиска Фабрика Брил А. Д. Београд. Кнез Михајлов венац 23-а. 11621

Жена старија тражи место за домаћицу код старије госпође или господина у унутрашњост у већој или мањој вароши. Писмом на адресу Мита Петровић обућар Бежанија код Земуна. 11622

Жена средњих година за сав кућевни посао, тражи се, Ресавска ул. бр. 25. 11623

СТАНОВИ

Самац тражи у Београду намештену собу са засебним улазом. Понуде са назнаком цене на М. Марковића, Загреб, Гајева ул. 50 11535

Соба намештена велика, чиста, са улице и електр. осветлењем, издаје се. Кумановска, продужење Смиљанићева 20. 11536

Издаје се соба, кујна, подрум, перионица, од петнаестог овог. Далматинска 21. 11537

Стан од 5 соба и свих модерних припадлежности, издаје се од 1. октобра Трнска 25 I спрат. 11538

Соба са засебним улазом и електричним осветлењем мебилирана или празна издаје се одмах отменијем самцу или самици. Далматинска 9 II спрат у авлији г. Живковић. 11539

Стан у новој кући од две собе и кујна на I спрату електр. освет. и остале припадлежности, издаје се и јефтиније ономе, ко може да плати четири месеца кирије унапред. Упитати сопственика Баба Вишњина 22. 11550

Скромна студенткиња или чиновница може добити стан са храном више ради друштва једној госпођици. Косовска 43. Упитати чувари куће. 11645

Издаје се лепа соба за самца са намештајем, Проте Матеје 9. I спрат са лица од 12—5 ч. 11646

Издаје се засебна соба за самца и самицу може и са костом. Кнез Милетина 32. партер 11647

Стан у Земуну тражи се празан стан са 1—2 собе и кујном. Јавити се у Земуну, Житни трг 7. 11648

Елегантно намештена соба са засебним улазом издаје се отменом самцу. Угао Дубровачке и Високог Стевана 21. 11649

Издаје се одмах канцеларија са телефон и једна празна соба, Дечанска 23-II Мезанин. 11650

Издаје се соба са два кревета Бранкова улица бр. 5. 11673

Издаје се одмах лепо намештена соба са два кревета, електрично осветлење и засебан улаз. Видети Зетска 1, од 10—3 десно. 11674

Спаваћа соба мало употребљена, нов кухињски креденц, француски шпорет, сто, столице и друго, ради одласка продаје се врло повољно. Старине Новака 3. 11575

Намештена соба издаје се. Косовска 24 прва врата лево. 11577

Издају се две лепо намештене собе спаваћа и салон за отмене самце или брачни пар. Ул. Милоша Великог бр. 54. партер. 11676

Издаје се јефтино, празна или намештена мала соба у партеру, засебан улаз, употреба електричног осветлења, купатила и телефона. Гундулића улица број 11. 11674

Соба за отменог самца са 1 и 2 кревета, елек. осветлење, засебан улаз. Раденичка 4, горњи спрат Лево. 11506

Кафана „Лакић" продаје се врло јефтино услед преузећа другог посла. Упитати у кафани код Палилулске пијаце. Мајор Илић ул. бр. 11. 11630

Четири дућана на Сави, Карађорђева 24, издају се под закуп од 1. новембра. За услове упитати чувара куће. 11631

КУПОВИНА и ПРОДАЈА

Пажња! Већу количину топљеног бутера по најнижој цени. Један хладионик за млеко 400 lt 1 сепаратор „Аграр" 200 lt и 1 бућкалица нова 50 lt продаје млекара „ВИТА" Београд, Његушева 27. 11528

Плац на продају на врло лепом месту, удаљен од трамваја два минута, дуга нема никаквог и тапија је у рукама продавца. Обратити се Милутину Мијаковићу, каф. Војводе Бране 38. 11419

Продаје се преса за сено за ручни и машински погон, упитати Београдску Окружну Штедионицу, Дечанска 19. Тел. 15-02. 11521

Кућа у Земуну на Ћуковцу Бреговита ул. бр. 16 продаје се јефтино има 2 собе, кухињу, шпајз и двориште 56 кв. хвати. **Услови врло повољни.** Упитати Живка Поповића Београд, Душанова 38. 11594

Добра прилика имање на ћошку, 365 мет., са 4 зграде продаје се јевтино. Обратити се Славујева ул. бр. 118. 11595

Теодор С. Токарев, Клавирштимер Которска бр. 8. Има на продају половне клавире. 11596

Продаја, 1 двокрилна Панцер Каса „Вертхајм" скоро сасвим нова 1 двокрилна Гвоздена Каса за књиге и документе „Метеор" половна. 1 комплет гарнитура „Херенцимер" од коже (1 диван са 4 фотеље) скоро ново. 3 ком. гвоздених пећи добро очуване. 2 велике табле гвоздене за фирме. Упитати: **Драг. С. Мијатовића** Београд, Карађорђева 51. 11601

Засебна кућа са баштом на продају, улица Косанчићев Венац — тераса над Савском ул. — Обратити се на Тел. 12-06. 11605

НОВО ОТВОРЕНА ПЛАТНАРА
Јована Нићифоровића
Чика Љубина 17.

Добила је из најбољих француских, енглеских и ческих фабрика **платно** за мушки и женски веш, **Батист платно** нарочито за удаваче **чаршавска платна** у свима ширинама као и осталу платнарску робу. **Градла** за мушки доњи веш, **белог порхета ангина, пешкира, зефира, френча Цвилиха** за душеке **Сатина** за јоргане и т. д.

Такође је добила велики избор **гарнитура за чај и ручавање ланене** у дамасту најбољег квалитета.

Роба је првокласног квалитета а конкуренција је искључена.

Преглед робе слободан — Куповина није обавезна. 11443

Елегантан стан за издавање у партеру са и без намештаја 2 собе, предсобље, стаклена веранда са изласком на башту, кујна шпајз, девојачка соба, са употребом купатила и остало, гаража, авлија бетонирана, у најлепшем крају Београду до парка Карађорђевог. За услове упитати портира Гранд Хотела, тел. 293 11651

Издаје се нова засебна кућа у Кичевској улици број 51-а. Усељење по споразуму. Видети се може у свако доба. 11652

Соба са улице за бољег самца издаје се одмах. Упитати Ломина ул. бр. 11. III спрат лево. 116[illegible]

Соба за бољег самца издаје се одмах, упитати Кнез Данилова 21 претпоследња врата десно. 11606

Соба лепо намештена са два кревета, а може и са једним у центру издаје се отменим самцима од 15. септембра. Улаз засебан. Дечанска ул. 3. г-ђа Коен. 11568

Издаје се намештена соба са електричним осветлењем, засебним улазом, бољем господину или госпођици. Упитати Далматинска ул. 9 у дворишту, партер 2 врата. 11569

Више станова и један дућан издају се одмах у Студеничкој 24. (Упитати у авлији стан бр. 5.) 11570

Соба намештена издаје се одма. Златиборска ул. бр. 86. 11571

Соба, предсобље намештено, засебан улаз, електрично осветлење с лица, за једну или две особе, издаје се. Зорина ул. 12. 11572

ЛОКАЛИ

Дућан издаје се у Краља Александра ул. бр. 321. За услове упитати у истој кући. 11513

Издаје се под закуп од 1. октобра ов. г. кућа Друштва Св. Саве у Ускочкој ул. бр. 8/са два дућана, магацинима, подрумом величким и два стана. Понуде треба послати Управи Друштва Св. Саве (Принца Евгенија ул. бр. 2.) 11514

Продаје се кафана са једеком на најживљем месту Кр. Александра ул. са доста просторија, због одласка из Београда. Упитати Краља Александра бр. 137. 11579

Кафана звана „Наполеон" на углу Скендербегове и Книћанинова улице издаје се од 1 новембра под закуп. Обратити се г. Димитријевићу, Страхињића Бана 63. 11592

Продаје се месарница са једеком и без једека у најживљој улици. Сарајевска бр. 52. Може се употребити и за друге радње. 11589

Продаје се колонијална стакларска радња на најживљем месту услед промене бранше. Услови повољни, упитати у радњи **Јакова Аврамовића,** Македонска 9. 11628

Велики дућан са галеријом, на новој пијаци Зелени Венац. Бранкова улица бр. 3 издаје се под закуп од 1. новембра. 11629

Продаје се плац од 5000 кв. мет. на два лица Московске и Бердапске ул., преко пута циглане Шећанског. За цену и услове обратити се Браћи Мињковић, Гробљанска ул. бр. 11. 11418

На продају кујна са ужичким производом. На живом месту. Продаје се услед селидбе из Београда. Кујна се налази Карађорђева ул. 79. 11522

Берберница на продају на врло живом радничком крају, радњена добро, са станом до дућана. Пола за готово а ресто на почек, продаје се услед другог предузећа. Упитати у истој, Валдецова 16. 11523

Потребно 1000 пари сламних папуча за купатило. Понуде са мустром слати: Јован С. Обрадовић, Београд — Сава. 11524

Купујем кућу с једним или 2 стана. Полажем у готову 130.000 динара Живковић, Вука Караџића бр. 10/II спр. 11525

Аутомобил „Ford" готово нов потпуно исправан на продају. За цену обратити се Милорађу Матејићу, Скопљанска 2, I спрат од 1 до 2 сата по подне. 11526

Трафику ново опремљену на најпрометнијем месту у Земуну продајем услед предузимања кафанског посла. Исто се може употребити и за други посао поред трафике. За услове обратити се Ани Домић, Земун, Краља Петра 27. 11527

Шума на продају 13 хектара и 75 ари, 25 год. стара близу станице Лајковац, писати Биро „Ниџа" Београд, Београдска 6. 11552

Плац у Лозничкој ул. бр. 11. на продају по ниској цени. 11617

Кућу нову продајем у недељу по подне продужење Вардарске улице, лево бр. 19 за готово и отплату 52.000. **Обрад Петровић.** 11627

Ауто мали за путника, купујем нов или мало рабљен, гарантовано исправан, писмене понуде са назнаком последње цене на пошт. фах 25, Земун. 11632

Кућа на продају 483 кв. мет. у Орловској ул. 37 са пет одељења. Упитати у истој кући. 11633

Дућански излог комплетан са вратима продаје се. Видети у ул. Краља Милутина 51. 11634

Билијар на продају фабрика „Сајфер". Видети и упитати за услове Макензијева улица бр. 58. 11635

Клавир марке Hamburger продаје се одмах, Скадарска 41/I. Колар 11636

Кућа нова са 12 одељења продаје се. цена 160.000 дин. Упитати Светог Николе ул. бр. 52. Ново Гробље. 11637

Засебна кућа са баштом на продају, улица Косанчићев Венац диван изглед на Саву и Дунав, тераса над Савском ул. Обратити се на Тел. 12-06. 11603

Кућа на продају од тврдог материјала са седам одељења 635. м. плац. усељење одмах 95.000 дин. Упитати Жичка ул. 21. у истој кући. 11614

Добру половну шиваћу машину купује Пуљевић. Сарајевска 2а. 11666

Продаја аутомобила. У недељу 6. септембра о. г. продаваће се путем јавне лицитације пред хотелом „Балкан" у времену од 8—12 час. пре подне 1 теретни Аутомобил Бутон Де Дијон 45 к. с. способност 3—4 тоне; 1 полукамион **Уник** 35 к. с. способност 1—1½ тоне по врло јефтиној цени. 11638

Плац на продају у Врњачкој Бањи, граничи се санаторијумом „Термија". Величина 2600 квад. метра, цена повољна. Обратити се Мил. Стругаревићу, сопственику, Врњачка Бања. 11639

Продајем имање у Загребу састојеће се из 5 зграда, велике баште, гостионе, која продаје сваког дана од 300 до 500 литара вина и пива. Продајем ради одласка у Америку где ми станује обитељ. Све скупа 400.000 динара. Купац може да се одмах усели, новац не мора сав одмах дати, по договору. Адреса Вилим Стипанцек, Звонарска улица бр. 7, телефон 18-67, Загреб. 11640

РАЗНО

Трговачка Школа проф. Марјановића Палата Академије Наука уписује ученике-це у једно и двогодишњи, Вечерњи, Стенографски и Течај страних језика. Прима гимназисте на поучавање и пансион. Пријава од 9—11 пре подне. 10494

Пажња! Прочитај! Купити или продати ма шта, пласирати новац, зајам узети, дуг наплатити, заступство или комисион дати, информације добити, пасош извадити и визирати за све земље, извадити дозволу, уверење, радничку књижицу, лично и кафан.-механ. право, оглас дати, стан или локале издати или закупити, служба сваке врсте наћи, протоколисати фирму итд., итд., најбрже и најсолидније једино можете, ако се обратите **Бироу „ПЛАНЕТА",** Коларчева ул. 9. Београд. 11481

Пажња родитељима. Солидна трг. породица без деце примила би 6 ученика у „Пансион" здрав стан и храна повољно упитати **Стефановића** Ратарска 147, Београд. 11487

Женидба човек средњих година пекар ступио би у брак са девојком или удовицом средњих година по споразуму, адреса Богојављенска 16, Београд, Александар Милошевић. 11512

Професор прима ђака на стан и храну, а евентуално и на поучавање. Обратити се Поповићу, Битољска 75. 11578

Студенткиња тражи конверзацију у енглеском или талијанском језику. За узврат подучаје немачки или српски. Упитати у дућану Лебл, Краља Милана 70. 11580

Наставничка кућа примила би 2 ученика нижих разреда на стан, храну и поучавање. Надзор строг. Јавити се сопственику куће улица Слобода 6 (Стари Смед. Бедем.) 11581

Због напуштања радње позивам поштов. муштерије најдаље до 20 октобра ове године подигну своје ствари које су код мене на чишћење и фарбање. После тога рока скидам са себе сваку одговорност за неподигнуте ствари. С поштовањем Г. Фишер фарбар, Обилићев Венац 35. 11641

Ново отворена Кројачка радња израђује најмодернија женска и мушка одела по последњој париској моди, нарочито се препоручује за израду женских костима и мантлова, са солидном ценом J. Првуловић и Ристић Великог Милоша ул. 15 а. 11642

Изгубљен четвртак по подне вероватно пред Главном Поштом портфељ са већом сумом новаца, чеком и приватним хартијама. Моли се ко га буде нашао да донесе у Министарство Иностраних Дела сопственику чије се име налази у портфељу. Велика награда. 11643

80—120 хиљада дин. даје се на подлогу држав. обвезница. Интерес солидан. Информације преко телефона 36-20 од 12-14 и 19-21 ч. 11644

Пажња домаћицама од данас тражите код Вашег бакалина **денатурисани шпиритус** (за горило) 90% **у флашама** из агро трговине денатур. шпиритуса Х. Швицер, Крагујевачки друм бр. 6. 11379

Нови светски патенти! Осведочите се! Тражите бесплатно ценовник!

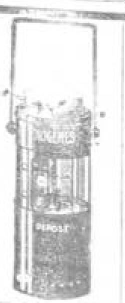

„Диогенес"

Бензин-дешка лампа

Само запаљућа и самогасећа, сигурна од ватре, буре, **НИКАД НЕ ИЗДАЈУЋА!** Најјефтиније осветлење предности на супрот другим лампама лежи у дужем времену (7 сати) горења и мањих трошкова. За кућу, подрум, шталу, путнике, полицију, жандармерију, бициклисте.

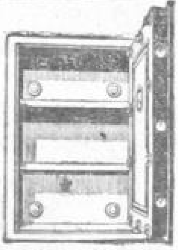

Челик панцер КАСА

учвршћена на зиду са шрафовима. Заузима мало место.

Јефтина!

Најсигурнији ЧУВАР ВАШИХ ВРЕДНОСТИ

„Веб" кључаница је у вашем одсуству најсигурнији пазитељ вашег стана и дозвољава вам слободно отпутовање. Две једнаке кључаонице нема!

Унутрашњи поглед. Вањски п-

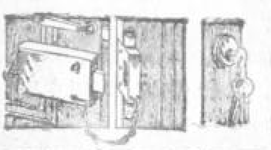

Давно тражени идеал сваке домаћице! 70% уштеде на послу, угљену, расвјети, сапуну, уз највећу штедњу Вашег скупоценог рубља! **„Румплекс"**

За свако корито и шафољ.

Пере! Цеди! Роља!

Изволите нас потражити без сваке обавезе на куповање!

„ОРИОН"

ком. предузеће за увоз и извоз.

Београд, Јевремова 6.

близу Кнежеглавa.

Траже се заступници за свако место Краљевине С. Х. С., и агенти за Београд.

11498

Оглас

Команди Београда потребна је једна зграда за смештај Инжињерске официрске Апликационе школе.

На дан 15 Септембра ове године држаће се друга јавна офертална лицитација за закуп ове зграде у штабу Команде Београда — Канцеларија за инжињерске послове:

Зграда треба да има:

Једну собу за канцеларију Команданта школе.

Једну собу за канцеларију Ађутанта.

Једну собу за наставничку канцеларију — веће — од 10-12 лица.

Једну собу за писарницу — три лица.

Једну собу за два цртача, која треба да је довољно светла.

Једну видну собу за учионицу за 20 слушаоца.

Једну собу за послуге за 5 војника.

Једну већу собу за читаоницу официра слушаоца.

Једну собу за подофицире писаре.

Овоме треба додати једно одељење Ходник за смештај одела.

Ова зграда треба да одговара условима једног модерног стана са водоводом и електрич. инсталацијом, канализацијом и осталим припадлежностима.

Понуђачи, који би били вољни уступити под закуп овакву зграду или спрат, имају поднети писмену понуду Команданту Београда у затвореном коверту снабдевену таксмарком од 100 динара. Да се приложи план или скица зграде, ако је кућа предратна да има још и дозволу власти за станове да се кућа може издати под закуп и уверење о плаћеној порези за последње тромесечје.

Услови и право на такмичење могу се видети сваког радног дана у службеном времену у канцеларији штаба Команде Београда.

Понуде треба поднети да буду најдаље у команди означеног дана до 10 час.

Пре почетка лицитације, надметачи полажу кауцију каси команде и то наши држављани суму од 5.000 а страни поданици 10.000 динара.

Из канцеларије Команде Београда К.Пов.Г.Бр. 299. 2. Септембра 1925 год. у Београду. 11561

Нестао курјачки пас синоћ је из винограда на Топчидерском Брду (Румунска улица) нестао пас курјачке расе. Длаке је отворено жуте, на грудима и трбуху бео, а на леђима црн. Име му је „Цавил". Ко га нађе нека доведе у радњу **„Citroën"** Кнегиње Љубице ул бр. 14, где ће добити богату награду и једног малог пса курјачке расе.

11584

Издаје се одмах у центру вароши, велика меблирана соба за три госпође, које могу имати и храну. Удаљено од „Москве" 5 минута. У непосредној близини улице, „Зелени Венац". Ломина 11 III спрат десно. 11548

КРОЈАЧКА РАДЊА ЉУБОМИРА ПЛАВШИЋА

Преселила се из Чика Љубине ул. бр. 7. на Обилићев Венац бр. 35 код Кнежевог Споменика

Скрећем пажњу штованој публици као и својим муштеријама да сам добио један део **нове јесенске робе** а за који дан добићу и остале новитете. Због повољног курса цене су у толико снижене, да могу сваку конкуренцију издржати а услуга брза и тачна. 11481

„ХАРМОНИЈА"

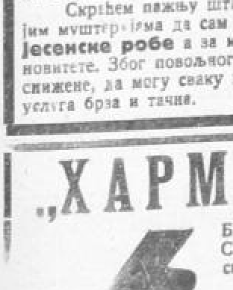

БЕОГРАД, Краља Милана 14

Специјална трговина клавира свију музичких инструмената и НОТА.

Генерални заступници:
БЛИТНЕР, БЕЗЕНДОРФЕР, ЕРБАР, ШВАЈГХОФЕР, ВИРТ, ХАМБУРГЕР и ПАЛИК.

Препоручује велики избор ЖИЦА најбољих марака за све инструменте. 5641

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ ДЕЧИЈИХ КОЛИЦА

у трговини

АЛЕКСА ЈОВАНОВИЋ

(ПРЕЂЕ „АЛ. ЈОВАНОВИЋ и ДРУГ")

Београд, Кнез Михајлова ул. бр. 21.

№ **504 као на слици,** са кровом, гуменим точковима, никл рукунцом, елегантим завесама, склапајућа, са челичном конструкцијом, згодна за седење и спавање, према лака, гарантовано до ра.

ЦЕНА ДИН. 800·—

као и других разних са целокупном никленом конструкцијом почев од

ДИН. 1000·— до 2200.

(ЗА УНУТРАШЊОСТ ШАЉЕ СЕ УЗ ПОВУКУ)

ПАРНИ КОТЛОВИ

за све врсте парних постројења

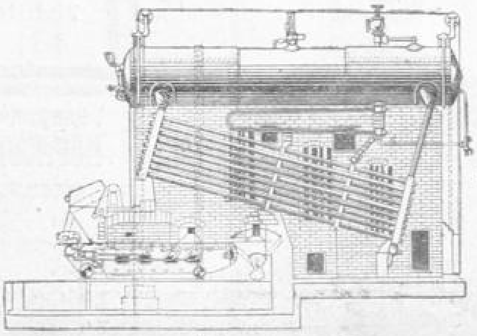

ПОУЗДАНИ СИГУРНИ

Ганц-Данубиус

Израђује све врсте парних котлова као „Kornwall", „Bouilleur", Tischbein" котлове и т. д.

BABCOCK-WILCOX

Котлови са воденим цевима. До сада око 200.000 м². Огревне површине у раду. Аутоматско ложење ланчаним постројем и полугасно ложење огњишта са покретним степеницама прегрејач. Економизер. Уређај огњишта за сагоревање угљене прашине. Механичко чишћење чађи помоћу Babcock-Wileox Diamond-дуваљке.

ЈЕДИНО ЗАСТУПНИШТВО

ЈУГОСЛОВЕНСКО ГАНЦ А. Д.

Београд — Поенкареова ул. 10. Телеф. 23-90.
Загреб — Драшковићева ул. 27. Телеф. 15-87.

11490

НАЈБОЉЕ СУ

АНИЛИНСКЕ БОЈЕ БАЈЕРОВЕ

за бојење вуне, памука, полувуне, свиле, кудеље, коже и т. д.

ОД ФАБРИКА БОЈА преће

Фридр. БАЈЕР и Комп. ЛЕВЕРКУЗЕН Немачка

ДОБИВАЈУ СЕ У СВИМА БОЉИМ ТРГОВИНАМА

Једина продаја за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца

КРАЉ. ДВОР. ЛИФЕРАНТ

ТРГОВИНА БОЈА

БЛАГОЈЕ Ст. ДИНИЋ

БЕОГРАД, ТЕРАЗИЈЕ 9, ТЕЛ. 366.

11114

ЋУРЧИСКА и ТЕРЗИСКА РАДЊА
Огњана Огњановића
У КРУШЕВЦУ

Препоручује своје велико стовариште крзна и остале ћурчиске робе као: астрагана; муршера; мишева; праве Енглеске козе у свима бојама; барабантера (кампна) у свима бојама и величинама и т. д.

У сопственој радионици израђује све врсте крзна по најмодернијим журналима.

ВЕЛИКИ ИЗБОР

Терзиске робе као: атлаза црног свиленог у свима квалитетима; чоје црне; сомота и свиле у разним бојама; злато; тканине; стофе; бровата; свиле; срме; ширита; крепова и т. д.

Сопствена израда: Бунде; Бундице и Либадета за српску ношњу, као и свих врста Црквених Одејања.

Израда брза и на време. Цене солидне.

Поруџбине извршује одмах. 11065

ГУМА

1. **Гумена црева** за: воду, вино, аутогено варење, за бензин, гас ит.д. **Дихтунге „Tauril" гумено платно и све** остале дихтунге.
2. **Хируршка гумена роба:** шприцеви, **иригатори,** црево, **јастуке, презервативе марка „Mimosa" мушема и гаћице за** децу, Рукавице ит.д.
3. **Каљаче, шнешуе,** чизме за ловце, **ципеле и рукавице за електричаре,** соколске гумене ципеле и друге.
4. **Лутке и играчке од гума, лопте,** чешљеве, **суђере, као и све** остале гумене **артикле,** добро **сортирано** држимо на лагеру.

Тражите ценовнике

СПЕЦИЈАЛНА РАДЊА ГУМЕНИХ АРТИКАЛА

АНГРО и ДЕТАЉ

ЧЕНЧИЋ и РУЖИЧКА, Београд

11675 Кнез Михајлова 34.

Студеничка 85

ФОТО-ЦИНКО РУС БЕОГРАД

Телефон 29-19

КЛИШЕ

специјална

израда Клише'а и цртежа

цене солидне.

10140

ПРЕДАЈЕ се РАДЊА са НАМЕШТАЈЕМ

На најбољем месту добро уведена како у Београду тако и у унутрашњости. Рефлектанти нека се јаве Редакцији писмено под бр. 385. 11667

ТЕХНИЧКО РУДАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ
ХОПЕ

препоручује се за: истраживање, давање стручног мишљења и финансирање рударских послова сваке врсте.

Београд, Теразије 14. 11388

Не купуј ништа

док се не увериш са ценама у
Мануфакт. и галантериској радњи
РАДОМИРА П. ГАБАЈА
Чика Љубина ул. 18.
у згради Гранд Хотела — БЕОГРАД

ЛЕТЊОЈ РОБИ 30% ПОПУСТА

Има на стоваришту и продаје испод ангро цене

ШТОФА за женске хаљине у модерним бојама од 50 дин. па на више.
ШТОФА за мантлове и костиме 140 см. од 70 дин. метар па на више.
СОМОТА у свима бојама од 20 дин. метар па на више.
ГАБАРДИНА ЗА ПРАЊЕ у лепим бојама 100 см. каро мустра 30 дин. метар клот 25 динара метар.
ЦВИЛИХА за душеке и ролетне као и сеглтуха за ролетне.
ЗАВЕСА чипканих (нецованих) од 20 дин. метар па на више. 11318

Највеће стовариште све врсте и у свима ширинама платна шифона као и ланена платна, чаршава асталских и пешкира

КУПАЛИШТЕ ЛИПИК

Јесења сезона отпочела. [illegible] лијечење, модерни уређаји, [illegible] цијене. Потпуни пансион укључиви добру опскрбу, купке и стана са [illegible] почам од 1. септембра [illegible] динара, а за све остале [illegible] динара дневно. Поближе информације даје

Уприва Купалишта ЛИПИК.

1155[illegible]

Оглас

На дан 24. септембра 1925. год. у 10 часова пре подне одржаће се у Економату Општине Београдске офертална лицитација, за издавање концесије под трогодишњи закуп почев од 1 јануара 1926. год. за изношење фекалија из нужничких и помијарских јама у реону вароши Београд.

Понуде у затвореном коверту снабдевене са 100 динара државне таксе и 3 динара у готову на име општинске таксе Економат ће примати до 10 часова пре подне на дан лицитације, а комисија ће истог дана оферте отворити у 10 часова у присуству понуђача.

На име кауције сваки лицитант има да положи Општинској Благајни пре лицитације по 20.000.— динара у готову, Државним папирима или у Гарантном писму овлашћених Банака, које треба да се региструју у Министарству Финансија.

Услови о овој концесији могу се видети у Економату Узун Миркова ул. бр. 1. соба бр. 15.

Е Бр. 3082. од Суда Општине Београдске 3. септембра 1925 год.

11529

Набавка масти

Команда I пешадиске подофицирске школе у Београду одржаће на дан 12 септембра тек. год. у 11 часова у логору на Топчидерском брду директну погодбу за набавку

Масти свињске 3500 кгр.

Услови се могу видети радних дана у канцелариско време.

Исплата уредна.

Кауција за наше држављане 5 од сто а за стране 10 од сто.

Накнадне понуде неће се примати.

Из канцеларије I пешадиске подофицирске школе „Краљ Александра I". бр. 70/6 од 2 септембра 1925. у Београду 11580

Тражим бољи стан од 2 собе кујном, шпајс, подрумом и девојачком собом евентуално и са купатилом ближе или даље од центрума вароши за 15 септембар и 1 октобар. Понуде слати под шифром „Бољи стан" на Уредништву овог листа. 11553

Бар или биоскоп!

У Суботици у Александровој улици 6, једини Бар у граду, с нузгредним просторијама способан и за Биоскоп, издаје се под закуп од 1. новембра о. г.

Поближи услови код кућевласника, Јелачићева улица 6 у Суботици.

11553

УСЛЕД ДРУГОГ ПОСЛА ПРОДАЈЕМ
ТЕРЕТНИ АУТО
најбоље марке рахлиб носи од 3—4 тонл, нове гуме, исправан и у реду сваког дана може се видети Хотел Србија станична ул. Крагујевац.
11612

---

22 ИЗЛОГА

СИТИ БАЗАРА
ТЕРАЗИЈЕ 7
Прво погледајте са јефтиним ценома и тек онда ПАЗАРИТЕ.
11669

Бравар са женом ступио би за парно грејање на Државном или Друштвеном имању са оправком свих малих бравар. послова има и свој алат телефон 26 99. 11605

ТРГОВИНИ ЖЕНСКЕ КОНФЕКЦИЈЕ

Ђуре Јаношевића

БЕОГРАД, палата Академије Наука

приспела је и друга већа партија

ФИНИЈИХ КАПУТА ОД КРЗНА

КАО И

ЈЕСЕЊИХ И ЗИМСКИХ

ШТОФАНИХ КАПУТА и КОСТИМА

украшених крзном као и без крзна
ЦЕНЕ СУ ВЕОМА СОЛИДНЕ.
11670

DA VAŠI
ZUBI BUDU
BELI
I ZDRAVI
UPOTREBLJUJTE
SERODENT
SERODENT
CREM, PRAŠAK I VODA ZA ZUBE
CLERMONT & E. FOUET, GENEVE

8660

Заступник за Србију **МАРКО Ј. АЛКАЛАЈ**
Телефон 2784. — Краља Петра ул. № 60.

TISSOT
12
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

КОСТА ЗАРИЋ

КОЛАРЧЕВАЦ

11672

F. S. Lukas, CELJE

Distillerie et Fabrique de Liqueurs

11101

Генерално Заступништво за С. Х. С.
HUPMOBILE **MAJOLA**

БЕНЗИН

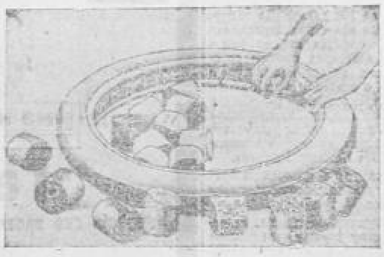

АУТО-МАЗИВА

ПРАКТИЧНО **ЈЕФТИНО**

Пуних Filler-ових унутрашњих гума за путничке и луксузне аутомобиле у **разним димензијама** 50% постићи ћете уштеде на гумама ако исте употребљавате, чија је монтажа савршено лака.

Не бојте се више, да ћете остати на путу услед дефекта гуме.

Издржљивост колосална 20.000 килом.

300.000 аутомобила са највећим задовољством возе се на пуним унутрашњим гумама. Штедите ваш новац, време и труд око честих мењања пнеуматика и замојног пумпања. За сва детаљнија обавештења и цене обратити се на

АУТОМОБИЛСКА ГАРАЖА **„PROGRES"**
МИЛАНА Љ. ЈАНКОВИЋА
Београд, Александрова ул. 70. 11543

СТАЊЕ БАНКЕ „ЈАВОР"

на дан 30. јуна 1925. г,

Актива			Пасива		
Благајна — готовина у каси	36.701	08	Главница — потпуно уплаћена	1,000.000	–
Зајмови на залоге	33.000		Улози на штедњу	87.46[illegible]	
Хартије од вредности	20.338	50	Меничви пријем и — акцепти	149.[illegible]0	–
Ескоптовање меница	1,216.163	=	Резервни фонд	30.860	50
Текући рачуни	73.818	10	Тантијема У. и Н. Одбора	5.3[illegible]4	58
Привр. рачуни	132 417	35	Тантијема чиновницима	1 268	45
Обвезнице 2½% ратне штете	1.100	–	Фонда за евет. штете	4 227	50
Оставе	600	–	Оставњач. Остава	60	–
Супергар. по менич. зајмов.	9 200	–	Полагача супергар. по менич. зајмов.	9.200	
Кауције	38 000	–	Полагача супергар. по тек. рачунима	103.000	–
Супергар. по тек. рач.	103.000	–	Полагача кауција	38.000	
			Добит за изравнање	135 400	–
	1,664 338	03		1.664 338	03

РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА

Добитак			Губитак		
Од камата по ескоптов. меница.	118 040	50	Трошкови општи плата, додатак на скупоћу особљу банчином и ставарина	65 86[illegible]	2[illegible]
„ „ „ улоз. на штедњу	920		Кам. по улозима на штедњу	8.441	50
„ Провизија разних	58.555	5[illegible]	„ „ менич. пријемима-акцептима	17.783	5[illegible]
„ Оснивач. трошкова II кол	50.000		„ „ Текућ. рачуним	25	75
			Добит за изравнање	135.400	
	227.516			227.516	

11501

ПРОДАЈА

КОТУРОВА И САНДУКА

Управа Трамваја и Осветљења у Београду извршиће на дан 18. септембра ове године у 11. часова пре подне путем јавног усменог надметања продају већег броја котурова од каблова и сандука празних.

Услови продаје могу се видети сваког дана од 4-6 у Техничком Одсеку ове Управе.

Из Управе Трамваја и Осветљења ТБр. 2119 од 2. септембра 1925. године.

11534

НАБАВКА ЦИПЕЛА

Управа Трамваја и Осветљења у Београду одржаће на дан 17. септембра ове године у 11. часова пре подне офертални лицитацију за набавку

300 ПАРИ ЦИПЕЛА

за трамвајско особље.

Услови се могу добити сваког дана од 4—6 у Техничком Одсеку ове Управе.

Из Управе Трамваја и Осветљења ТБр. 2120 од 2. септембра 1925. године. 11535

Приспела је и друга велика партија и отпочела је продаја

Правог свиленог Силскина и Вуненог Плиша

боје црне и у другим модерним бојама за **Отмене Женске Мантлове** као и **ВЕЛИКИ ИЗБОР ОДГОВАРАЈУЋЕ ПОСТАВЕ: Свилене и Полу-свилене, у Дамасту, Брокату, Кариране на Штрафте и Глат — Памучне Мерцеризиране, Глат и у најновијим шарама**

Краљ. Дворским Лиферантима **ЦУПАРИ И ДРУГУ** БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ ТЕЛЕФОН 11-60.

Избор је врло велики а цене врло јевтине.

Мустре на захтев шаљемо — Поруџбине извршујемо доплатом. 11444

ФОТОГРАФСКИ УМЕТНИЧКИ АТЕЉЕ **„ВЕРА“** СТЕВАНА Л. ЈОВАНОВИЋА

— (пређе ЖИВКОВИЋ — АНТОНИЈЕВИЋ) —

Калабачева ул. бр. 5. **БЕОГРАД** Тел. бр. 693.

Јавља поштов. публици, да је атеље реновирано, и најмодерније снабдевено како са добрим апаратима тако и са првокласном радном снагом, те је у стању израђивати све врсте фотографија до природне величине, савршено технички, са уметно најновијим позама.

Нарочито препоручује израду слика (увеличавање) од сваке нове и старе фотографије, за добру израду гарантује, — колегама попуст у цени.

Препоручују се велике слике за салоне и канцеларије Њ. В. Краља, Краљице, Престолонаследника и свих Војвода и министара и велике слике од уједињења свих прав. цркава.

8363

С поштовањем **СТЕВАН Л. ЈОВАНОВИЋ**, фотограф

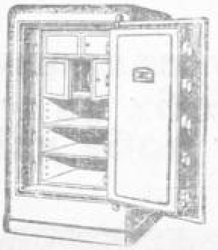

Највеће стовариште

ПАНЦЕР КАСА „ОСТЕРТАГ“

Последња реч модерне технике! Са изолираним ваздушним простором и смесом која се не да ничим проваљити па ни ватром ни бушењем, 8781

Главно Стовариште и Заступништво „Остертаг“ каса

Б. С. СТОЈАНОВИЋ

Београд, Скопљанска 5. Теразије. Тел. 18-27, Телег. Веста.

Ха-ха-ха

не можеш поцепати, не, имам јако одело, јер сам купио штоф у велетрговини Р. Стермецки, Цеље бр. 33 Словенија, која разашиље трајан штоф м. Дин. 71, јаки шевиjот м. Дин. 78.—, фини камгарн м. Дин. 90.—, Илустровани ценовник са преко 1000 слика, шаље се свиком бадава. Мустре штофова, камгарна и разне мануфактурне робе добијете 8 дана на оглед. Ако роба не угађа, и није одсечена, може се променити, или пак вратити новац. Наруџбе преко Дин. 500.—, шаљу се од поштарине слободно. Заступници се примају Трговци енгросс цене.

11248

док нисте пробали
Вазанијеву мушицу!

ДОБИВА СЕ КОД

Д. М. ЈАНКОВИЋА

апотекара у Београду

10081

Дрва за огрев

Првокласне букова цепанице потпуно суве, сеча 1923/1924. год. на стоваришту код железничке **станице 1. куб. мет. динара 180.—**

Иста дрва на цео вагон (20. кубн. мет.) **динара 165. —** за 1. кубн. метар постављо вагон железничка станица Београд.

Првокласни дрвени угаљ (ћумур) **по Дин: 1.50 за 1.-кгр.**

ЛИФЕРУЈЕ:

11279 „ЛЕНГЕР“ А. Д.

Железничка 7. Телефон 20-18.

Последње новости за јесењу и зимску сезону приспеле су, цене веома ниске

У специјалној трговини мушких и женских штофова, свиле, сомота и прибора

АНГРО **БРАЋЕ Х. ГАБАЈА код „КРУНЕ“** ДЕТАЉ

Кнез Михајлова улица бр. 33 Београд. Телефон 23-22.

Најмодернијих мушких енглеских штофова

за одела, смокинге, фракове, жакете, панталоне, иберцигере и зимске капуте као и сав **прибор цугер** са 30 од сто јевтиније од досадањих цена. — Г. г. **кројачима нарочити попуст.**

Најмодернијих француских женских штофова

За костиме, мантлове, хаљине и сукње Коверкот чоје Рипс-Котле, Котеле анверс Сатен, Рипс Марокен, Каро, Раје и других квалитета са 30 од сто јевтиније од досадањих цена

П. **Кројачицама** нарочит рабат.

Стигла је ПАЈЕТ СВИЛА у раз. бојама 90 см. шир. 85 дин. мет.

Силискин црни енглески свилени за капуте и мантлове Од цене: 400, 420, 450, 480. 500, 550. 600—750 дин. метар.

Лутр-Силискин енглески све боје за капуте и мантлове Од цене: 250, 280, 200—350 дин. метар.

Каракил за капуте и мантлове од цене: 130—150 дин. метар.

Астраган за капуте и ауфпуца од цене: 180—240 дин. мет.

Велур-де-лен, у разним бојама одличног квалитета 140 см. шир. од цене 160, 190, дин. мет.

Велур-де-лен емприме и најмодернијих каро 140 см. шир. од цене 160, 190—200 дин. мет.

Сомот-Велвет-Енглески у разним бојама и ширинама 50 см. шир. 40 дин.; 60 см. шир. 50 дин.; 70 см. шир. 70 дин.; 80 см. шир. 100 дин.; 90 см. шир. 130 дин.; 100 см. шир. од цене 130 и 150 дин. метар. 110 см. шир. као свила 200 дин. метар. —

Дезенираних и глат свиле за поставе од цене 60, 70, 80, 90, 100—130 дин. мет. **Дезенираног фулара** у најмодернијим бојама и дезенима 100 см. ширине од цене 26, 30, 35 и 40 динара метар.

Обраћамо пажњу да смо свој свиленој роби спустили цене са 30%.

Преглед робе слободан без обавезе на куповину.

11673

Најновији спољачни изум Петролејска плинска свјетиљка

„АИДА“ са АУЕРЕВОМ ЖАРУЉОМ

400 до 500 свијећа јакости. Угодно бијело свјетло!

Незнатан потрошак петролеја Свијетли као електрика!

„АИДА“ се употребљава за расвјету дућана, уреда, гостиона, школа, цркава, двориштâ, вртова итд. **„АИДА“** је прикладна за најмање и највеће просторије. — Тражи проспекте.

Главно складиште за СХС. код електротехничке фирме

Шварц и Друг

ЗАГРЕБ, Прерадовићева улица 1.

Тражимо поуздане заступнике.

11497

ВИНОГРАДАРИ!

ЗЕМЉОРАДНИЦИ!

Набавите нове, лепе калемљене лозе, које имамо и за астално и за винско грожђе. Имамо нове мелез-лозе, за коју није потребно прскање, а која даје вино од 10 до 14 степени. **Даје род већ од друге године.** Произвођач-специјалиста:

MACLET—BOTTON,

Villefranche (Rhone) Француска **Дворски лиферант Њ. В. краља Срба, Хрвата и Словенаца.** Разашиље на захтев брошуре од 80 страна са ближим објашњењима. 11488

НАЈБОЉА, најача и најјефтинија Обућа може се добити само у обућарској радњи код

Машутковића

(пређе Браће Станковића)

Теразије 12. 11548

Дипломирана пијанисткиња

у иностранству, даје часове у кући. Адреса у администрацији.

11485

Одбор Задужбине Симе А. Игуманова

Издаје задужбинско имање

на Теразијама у ул. Краља Милана бр. 35 и Кајмакчалан. бр. 2, путем офертално лицитације, под

трогодишњи закуп

рачунајући од 1. новембра о. г. до 1. нов. 1928. г.

Кафана „Задужбина“ и дућани од ње па до капије у Краљ Милановој ул., сем локала у коме је берберска радња, имају подруме.

Ко би желео узети под закуп који локал, има поднети свој оферт у затвореном писму упућеном поменутом Одбору у року до 15 септембра о. г. закључно. У писму ће се тачно означити локал који се жели узети (с именом садашњега закупца) и годишња цена која се нуди на име закупа. Писмо се има предати Господ. Малиши Радовићу, чиновнику, у канцеларији у Бранковој ул. бр. 15 свакога радног дана од 9 до 12 часова, где се могу и услови сазнати.

11386

Трикотажа „ГОЛУБ“ Леона Видас

Краља Петра 82.

Препоручује своје богато стовариште трикотаже, прима све поруџбине. Цене без конкуренције. Продаја англо и детаљ. 11882

ЈАКШИЋЕВА 11 ПРЕКО ПУТА АКАДЕМИЈЕ НАУКА

КИНО ПАЛАС

10 септембра 1925 г.

ОТВАРАЊЕ

НОВОГ БИОСКОПА

Уређеног по угледу на најмодерније престоничке биоскопе. Искључиво се приказују првокласни филмови. Пројекције на основи најмодерније технике.

Уметнички оркестар.

Детаљна обавештења на плакатима.

11668

GOODYEAR

Аутомобилске гуме свих димензија

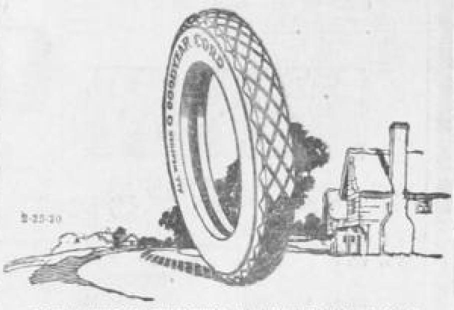

ГЕНЕРАЛНО ЗАСТУПСТВО ЗА КРАЉЕВИНУ С. Х. С.

Теразије № 3 **В. Х. СМАЈТ**, Београд. Тел. 35-43

11115

Домаћа индустрија
сузбија страну робу
јер царину не плаћа

БЕОГРАДСКА

За унутрашњост поштарина бесплатна.
Мустре не шаљемо.

Чика Љубина
бр. 10.

ПЛАТНАРА

Телефон
785.

У овоме месецу продаваће по невероватно ниским ценама добру робу за мали новац, јер јој није циљ да рђаву робу даје по ниским ценама.

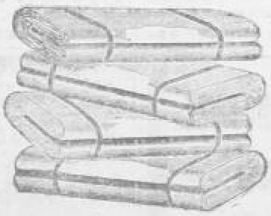

ПЛАТНО од 70 см који се не препоручује за веш	Дин. 8.50
ПЛАТНО 76 см, без апрета може се употребити и за веш	Дин. 10.—
исто 80 см.	Дин. 11.—
ПЛАТНО 80 см, чешће	Дин. 12.—
ПЛАТНО 78 см, шифон	Дин. 14.—
ПЛАТНО 80. см, кувано	Дин. 15.—
ПЛАТНО 80 см пуна жица за мушки веш без апрета	Дин. 16.—
ПЛАТНО 80 см, Нина Артикал 11 који је чувен по свом квалитету	Дин. 17.—
ПЛАТНО египатско 85 см, тања жица	Дин. 18.—
исто само пуније	Дин. 20.—
ПЛАТНО сатинирано 85 см, често	Дин. 20.—
ПЛАТНО египат. 90 см добра роба	Дин. 22
БАТИСТ танка роба равна жица 80. см.	Дин. 20.—
БАТИСТ финији 80 см.	Дин. 22.—
БАТИСТ танка роба 100 см. за рекламу	Дин. 18.—
БАТИСТ 115 см, у разним бојама	Дин. 20
БАТИСТ раван нежној кожици 90 см шир.	Дин. 30.—

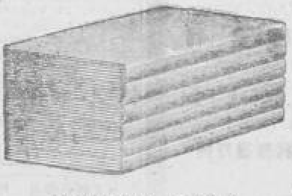

ЕГИПАТСКА ПЛАТНА

која су чувена по своме квалитету, јер се ткају од памука од кога се добијају најбољи фулови. 85 см, дин, 20 — 90 см. дин. 24.—, 130 см. дин 30.—, 160 см. дин. 38.—, 180 см. дин. 45, и 200 см. дин, 55.—

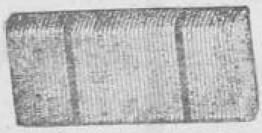

ГРАДЛ 80 см. пошији	Дин. 16.—
АТЛАС ГРАДЛ 80 см, ш. само за рекламу	Дин. 18.—
ГРАДЛ САТИНИРАН у квалитету неизд. машно само	Дин 22.—
АТЛАС ГРАДЛ полулан квалитет јединствен	Дин 26.—
МАРИНЕР ГРАДЛ врло издржљив	Д. 30.—
ОПАЛ БАТИСТ кончани 100 см.	Дин. 30.—
иста роба у 120 см	Дин. 35.—

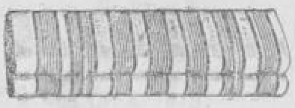

ЦВИЛИХ ЗА РОЛЕТНЕ

100 см, грао са белим	Дин. 32.—
иста роба 120 см.	Дин. 36.—
чисто ланена роба 100 см.	Дин. 36.—
боља чисто ланена роба 90 см	Дин. 40.—
100 см Д. 44, 110 см Д. 48, 120 см	Д. 52.—

ЦВИЛИХ ЗА ДУШЕКЕ

120 см полулан	Дин. 36.—
жакард	Дин. 42.—
жакард ланени	Дин. 46.—
модерне боје	Дин. 50.—
чисто ланени модерне боје	Дин 55.—

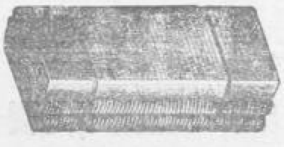

ЧАРШАВСКА ПЛАТНА

150 см, танка роба Д. 22, боља	Дин. 25.—
150 см, пунија боља роба	Дин, 30.—
155 см, масивна роба	Дин. 36.—
155 см, полуланено	Дин 40.—
Оригинал „Стефанија" 154 см, чувена и пре рата	Дин. 50.—

ЧАРШАВСКА ПЛАТНА

за јоргане 1 персоне	Дин. 35.—
за јоргане чешћа роба	Дин. 40.—
за јоргане танка фина жица	Дин. 50.—
за јоргане 2 персоне	Дин 40.—
за јоргане чешћа роба	Дин. 45.—
за јоргане 2 персоне чувени енглески квалитет	Дин. 65.—
Оригинал „Стефанија" 202 см.	Дин 65.—

ЛАНЕНА ПЛАТНА

пуна жица искључиво за вез	Дин. 40.—
танка жица 90 см, за веш	Дин. 45.—
90 см, средња жица врло често	Дин. 50.—

100 см Дин 110.—; 180 см Дин. 130.— и 200 см Дин. 150.—

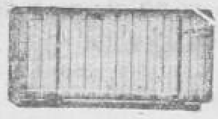

ЗЕФИРИ ЗА КОШУЉЕ

загасите боја 75 см	Дин. 12.—
бео зефир са модерним штрафтама 76 см.	Дин. 14.—
боља роба	Дин. 18.—
кончани зефир са најмодернијим штрафтама	Дин. 30.—
још боља роба	Дин 42.—
РОСАЈДЕ боја драп у мату	Дин. 24.—
право росајде 80 см шир. бела и драп	Дин. 40.—
ОРИГИНАЛ СВИЛА за мушке кошуље и женске модерне хаљине у драп са штрафтама мет	Дин. 100.—

ЗЕФИРИ ЗА КРЕВЕТСКИ ВЕШ

120 см Дин. 32.—; 140 см Дин. 34.—; 160 см Дин. 38.—; 180 см Дин. 42.—

НЕЦ ЗА ЗАВЕСЕ

90 см Дин. 23.—; 100 см Дин. 25.—; 110 см Дин 30.—; Кончани 120 см Дин. 45.—; 130 см Дин. 50.—; 140 см Дин. 55.—; 150 см Дин. 60.—

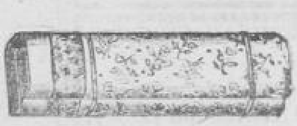

ДАМАСТ ЗА СТОЛЊАКЕ

у белим бронат дезенима у 120 см, Дин. 30.—; 130 см Дин. 35.— и у 140 см Дин. 40.— У боји 130 см у бојама црвеним или тегет Дин. 42.—; 140 см Дин 48.— чисто ланена роба 140 см у жуто, црвено и позе гарантиране постојано	Дин. 70.—
130 см у жакарду бронз, зелено црвено и тегет на грне	Дин. 75.—
иста роба тањи квалитет	Дин. 45.—

БЕЛИ ПОРХЕТИ

70 см шир. бронат	Дин. 20.—
75 см шир. јак	Дин. 24.—
80 см бронз јак	Дин 30.—

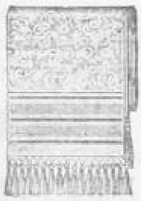

ПЕШКИРИ ДАМАСТ

90/50 см.	Дин. 20.—
100/50 см.	Дин. 22.—
110/50 см	Дин 24.—

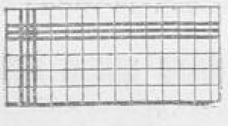

КУЈНСКЕ КРПЕ

60X60 бело са црвено каро добар квалитет	Дин. 11.—
60X60 драп са црвено ланене	Дин. 13.—
60X60 бело каро ланене	Дин. 13.—
60X60 бело каро ланене теже	Дин. 16.—

САЛФЕТИ БЕЛИ

дамаст бронат

55X55	Дин. 9.—
60X60 рубљено	Дин. 13.—
60X60 бронат	Дин. 16.—
60X60 полулан	Дин. 18.—
60X60 ланене	Дин. 20.—
60X60 са ажуром	Дин. 30.—
35X35 за чај у разним бојама	Дин. 5.—

ПЕШКИРИ ДАМАСТ ПОЛУЛАНЕНИ

50/110 см	Дин. 30.—
50/130 см	Дин. 35.—
Пешкири дамаст чисто ланени 100/50 см.	Дин 30.—

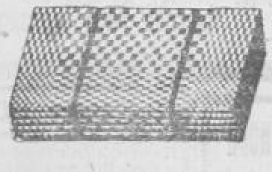

КУЈНСКИ ПЕШКИРИ НА МЕТАР

Чисто ланена роба 45 см шир.	Дин. 16.—
боља роба	Дин. 22.—
дамаст пешкири на метар 40 см шир.	Дин. 18.—

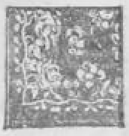

ГАРНИТУРЕ ЗА РУЧАВАЊЕ

Беле бронат памучне за 6 персона	Д. 160.—
полуланене	Дин. 200.—
чисто ланене	Дин. 260.—
са ажуром полуланене	Дин 300.—
чисто ланене	Дин. 400.—
ланене са ажуром за 12 персона	Дин. 800.—

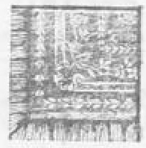

ЧАРШАВИ АСТАЛСКИ

130/130 бели	Дин. 55.—
150/150 бели	Дин. 75.—
130/130 у боји	Дин. 60.—
130/130 у боји жакард	Дин 65.—
180/130 у боји жакард	Дин. 85.—
130/200 у боји жакард	Дин. 110.—

ФРАТИР ШТОФ

за баде мантлове 70 см шир. у разним бојама	Дин 50.—

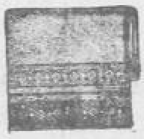

ПЕШКИРИ ЧУПАВИ

100/50 см плави	Дин. 33.—
100/50 см бели	Дин. 35.—
100/50 см у боји	Дин. 38.—
160/50 см бели	Дин. 60.—
160/70 бели и у боји најбољи квалитет	Дин. 75.—

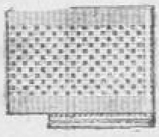

ТЕПИСИ НА МЕТАР

65 см шир. тања роба	Дин. 53.—
пуна роба 65 см. Дин. 42.—; сасвим масивни Дин. 50.— и 60.—	
Једна партија кокос тепиха драп боја 70 см шир.	Дин 80.—
са црвеном бордуром	Дин. 85.—
у модерним бојама	Дин. 90.—
Женила права 70 см.	Дин. 110.—

СТОРЕ ГОТОВЕ

израђене од чипке вел. 150/275 см од	Дин. 150.—
боља роба	Дин. 190.—
конгре рад са мотивима од	Дин. 220.— и 280.—

ЧИПКАНИ ЧАРШАВИ

за кревета величина 211/330 за два брачна кревета	Дин. 450.—
боља роба иста величина	Дин. 600.—
за столове 140/140 од Дин. 90.—, 120.— и 140.—	

КРЕВЕТСКЕ ГАРНИТУРЕ

у сатину 2 креветска и 1 астални	Дин 370.—
у гобелену	Дин. 600.—
у гобелену пиротски мотиви	Дин. 700.—

ГАРНИТУРЕ ЗА ЧАЈ

од 6 персона памучна роба	Дин. 90.—
ланена роба бело поље са бордуром у боји	Дин. 160.—
са ажуром	Дин. 200.—
у сатину чиста ланена у разним бојама	Дин. 300.—
најбоља роба	Дин 400.—

Штампарија „Сокић" — Београд, Коларчева 9, — Дечанска 10.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ БЕОГРАД, УТОРАК 8. СЕПТЕМБРА 1925. ГОДИНЕ. ЦЕНА 1 ДИНАР

ПРАВДА

БРОЈ 245
Огласи се примају у администрацији: Кнез Михајлова ул. бр. 19. — (Гранд Пасаж) по утврђеној тарифи. ТЕЛЕФОНИ: РЕДАКЦИЈЕ 2634; АДМИНИСТРАЦИЈЕ 81.
ВЛАСНИК И ДИРЕКТОР МАНОЈЛО М СОКИЋ
Уредништво: Кнез Михајлова 19 Месечна претплата: за Краљевину С.Х.С. 30 дин.; за иностранство 50 дин. ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 11-13
ГОДИНА XXI

Још о концентрацији

Владини листови су врло енергично писали последњих дана против концентрације. Прво је оштрица била против „Самоуправа“, а одмах сутра дан „Време“. Аргументи су исти и поглавито се заснивају на чињеници, да данашња влада има две трећине већину и да јој према томе није потребно никакво повећање.

Да. То јесте тако, ако се само остане на рачуници. Међутим идеја о концентрацији се наметала сама првога дана, када је званично требала бити прихваћена политика споразума као [illegible] политика. Формалности су у том погледу доиста спроведене и та политика је формално призната. Али примена те политике, њено остварење захтева окупљање свих најбољих народних снага, јер се само тако она може потпуно, искрено остварити. Приговора не би било.

Овако их има. И има врло много и како који дан наступа, биће их све више. Тала приговора је морала наступити, јер ни једна ни друга страна у влади немају средстава да себи поставе не неку контролу већ једно мерило, по коме ће ту политику изводити.

Радикалима се на пример већ чине, па чак и из њине средине, два врло тешка приговора: један се односи на аграрну реформу, а други на прославу хрватског краљевства. Они нису имали, значи, мерила да све те ствари посматрају онако како је нужно посматрати их. Нису увидели, да је г. Радићева аграрна реформа — која је финансијским законом потпуно санкционисана — једна врло назадна мера и неправична. Она не да колонизирање, неда земљу онима, којима је она обећана разним свечаним актима. Та г. Радићева аграрна реформа чува статус кво и не допушта нашем народу, да се меша, да прелази у све средине. Има ту нечега, што кочи наше јединство.

Прослава хрватског краљевства је изведена тако, да се и сами радикали чуде, што је све изгледало као да Београд иде Загребу, који је опет као у некој другој држави. Па је приговорено, што се у срцу Босне слави то исто! Ни ту није било једног мерила, које је морало истинити запреку.

И наравна је ствар, да се претпоставља како концесије иду једна за другом, како се ради систематски с једне а необазриво с друге стране. И долази се до уверења, да политика споразума може бити компромитована, пре него је стигао режим да грађане у њену нужност увери. Кад се у једној влади догађа, захтева, попушта па и свађа, онда предстоји и распад. У кругу људи, где се дају оставке због писара или капетана, све је могуће.

Окупљање најбољих искључује ту бојазан, да се споразум компромитује. Зашто? Зато што онда нико не зависи ни од кога и ни од чега. А споразум не сме да зависи, јер је он потребан и доказан и народу.

Зато управљачи не смеју примити на себе одговорност пропасти политике споразума. Зато г. Радић не сме рачунати на то, да доведе до избора и порасте. Зато радикали не смеју правити акцију, да преузму изборни мандат и да наново приморају игру, која се до сада играла.

А тим путем све иде. И ко има искреног родољубља, нека спречава те рђаве исходе и зато нека тражи концентрацију, да се утемељи мир, ред и законитост у овој земљи. Парламентарне рачунице неће у том погледу ништа помоћи.

ОДАСВУД

Но треба да ствара јефтиноћу

Владин орган пише: „На нормализацију цена железничком подвозу нисмо могли мислити по томе основу, што нијedan разуман човек не може озбиљно ни мислити на ту нормализацију, до год се не изврши нормализација у ценама хлебу и осталим животним намирницама“.

А цео свет је мислио, да ће цене сасвим пасти кад држава смањи подвоз, царину, таксе итд. Међутим у влади мисле обрнуто! По томе се онда скупоћа неће никад смањити.

СИТУАЦИЈА

Стварање нове хрватске странке

— ХРВАТСКА ЗАЈЕДНИЦА ЋЕ ЛИКВИДИРАТИ — МИНИСТАР ДР. С. МИЛЕТИЋ ПОКРЕНУО ЈЕ ЈУЧЕ ПОНОВО ПИТАЊЕ: ЗАШТО РАДИЋЕВЦИ ВОДЕ СВОЈУ АКЦИЈУ У ВОЈВОДИНИ —

Из Женеве потврђују, да г. Пашић остаје дуже на одмору и да ће ићи и у Јужну Француску. Карактеристично је, да ће г. Пашић тек сутра примити г. Радића.

Из владе је наређено, да листови режима пишу против идеје о концентрационој влади и да је што јаче сузбију. Карактеристично је, да су против концентрације и владине и опозиционе групе!

Акција Радићеваца у Војводини је изазвала и министра г. Сл. Милетића, те је интервенисао јуче код г. Ђуричића.

Хрватска Заједница је доживела потпуни пораз и ликвидирање. У Сплиту ће 13. овог месеца заједничари и дисиденти ХСС покушати да оснују нову странку. Изгледа, да ће то бити без успеха, јер је г. Радић задржао све бираче уза се.

Политички кругови су синоћ изражавали чуђење, што влада није спровела обласне изборе, те је морала сазивати старе окружне скупштине, којима мандат траје већ 14 година!

ОКРУЖНЕ СКУПШТИНЕ У СРБИЈИ И ЦРНОЈ ГОРИ

Министарство унутрашњих дела упутило је распис свима окружним одборима на територији Србије и Црне Горе, којим наређује, да се 20 овог месеца имају сазвати и одржати окружне скупштине округа поменутих области.

ВОЈВОДИНА И РАДИЋЕВЦИ

Министар народног здравља г. Славко Милетић имао је јуче пре подне у министарству правде дужу конференцију са заступником председника владе г. Марком Ђуричићем. На овој конференцији говорено је о акцији Радићеваца у Војводини, због чега су, као што је „Правда“ јавила, долазиле већ депутације радикалских организација код председника радикалског клуба г. Љубе Живковића. Г. Славко Милетић је поновио г. Ђуричићу ово што су депутације најавиле г. Љуби Живковићу, а то је: да су Радићевци почели врло живу акцију у Војводини и да око себе окупљају националне мањине и елементе који су све, само не добро расположени према нашој држави. Г. Милетић је обратио пажњу г. Ђуричићу на последице оваквог рада Хрватске Сељачке Странке и на опасност која прети Радикалној Странци ако Радићевцима пође за руком да се у Војводини организују са националним мањинама.

КОД ЂУРИЧИЋА

Министар пољопривреде г. Крста Милетић вратио се у Београд и јуче пре подне дуже времена конферисао са заступником председника владе г. Ђуричићем, код кога је јуче пре подне био и министар грађевина г. Узуновић.

НОВА ХРВАТСКА СТРАНКА

Као што је јављено 13. овог месеца у Сплиту се држи састанак представника Хрватске Заједнице. Како дознајемо из кругова заједничара, на овом састанку има да се изврши ликвидација Хрватске Заједнице и да се оснује нова хрватска странка, о чијем ће се програму такође решавати. Овом састанку Заједнице присуствоваће и г. г. Уројић, Јагатић и Маклаушић, дисиденти Хрватског Сељачког Клуба, који такође треба да уђу у нову хрватску странку.

ДАВИДОВИЋ У БЕОГРАДУ

Шеф Демократске Странке г. Давидовић вратио се јуче по подне из Крагујевца, где је одржао успео састанак чланова Демократске Странке.

Г. ЧОЛАК АНТИЋ У БЕОГРАДУ

Наш посланик у Букурешту г. Бошко Чолак-Антић допутовао је у Београд. Г. Чолак-Антић имао је јуче пре подне дужи разговор са помоћником министра спољних послова г. Марковићем.

Г. Чолак-Антић одлази преко Женеве у Париз на једномесечно отсуство.

КРАЉ У БЕОГРАДУ

ЉУБЉАНА. — (Изв. „Правди“). — Њ. В. Краљ и Њ. В. Краљица пропутовали су вечерас у 9 часова дворским возом за Београд. На станици воз се задржао око 20 минута али се из воза нико није појављивао.

ЗАГРЕБ. — (Изв. „Правди“). — Ноћас у 12 и четврт Њ. В. Краљ и Краљица пропутовали су дворским возом за Београд.

ПАВИЧИЋ КОД ПАШИЋА

Наш посланик у Вашингтону г. Тресић-Павичић отпутовао је за Евијан ле Бен, где ће бити примљен код председника владе г. Пашића. Из Евијан ле Бена г. Тресић-Павичић одлази на своју дужност у Вашингтон.

ПРИБИЋЕВИЋ У САНЏАКУ

Шеф самосталних демократа г. Светозар Прибићевић, који сада држи зборове по Далмацији, одлази концем овог месеца у Јужну Србију у циљу агитације. Г. Прибићевић ће у Санџаку одржати зборове у свима већим местима.

РАДИЋЕВ ТЕЛЕГРАМ КРАЉУ

ЖЕНЕВА. — Данас је Његовом Величанству Краљу послат овај телеграм: „У раду за највеће дело људског духа, за мировну заједницу човечанства, после свечане богослужбе захвалнице за здравље нашег Краљевића на Његов други рођендан, заносно поздрављамо Ваша Величанства и цели узвишени владалачки Дом. — Краљевска Делегација.“

*

Овај телеграм је саставио г. Ст. Радић.

ПОВРАТАК П. РАДИЋА

САРАЈЕВО (Изв. „Правди“). — Данас је брзим возом отпутовао за Београд Министар Аграрне Реформе г. Павле Радић у пратњи државног подсекретара г. Владе Андрића и народног посланика г. Руде Бачинића.

ОДЛУКА МАЏАРСКЕ СТРАНКЕ

СУБОТИЦА. — (Изв. „Правди“). — Маџарска странка јуче по подне одржала је овде своју ванредну скупштину, која је била прилично посећена. Извршни одбор поднео је своје извештаје, па је настала жива дискусија. Неки говорници предложили су да странка фузионира са једном политичком странком. Овај предлог у начелу је примљен и одлучено је да се у том смислу воде преговори са свима интересујућим политичарима. О фузији ће се одлучити кад се добије уверење да ће та странка штитити интересе маџарских мањина.

Телеграми „Правди“ из Женеве

Од специјалног извештача

САСТАНАК У ЛОЗАНИ

ЖЕНЕВА, 7. 10.30 сати. — Састанак министара спољних послова са Штреземаном биће концем септембра или почетком октобра. Састанак ће бити у Лозани и ако је то демантовано. Енглеска и француска делегација је већ резервисала у Лозани локале. На овом састанку биће Француска, Енглеска, Италија, Белгија, Чехословачка, Пољска и Немачка.

Енглеска и Француска су изјавиле жељу, да Мусолини дође на овај састанак.

РАСПОРЕД НАШЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ

ЖЕНЕВА, 7. 10.30. — Наша делегација је јутрос извршила овај распоред делегата и експерата по комисијама: у правничкој комисији др. Л. Марковић, заменик Р. Аврамовић; у економско-техничкој Аврамовић, заменик Ст. Радић; у комисији за разоружање Нинчић, заменик Л. Марковић; у финансијској Милутин Јовановић, заменик Крњевић; за социјалну политику Ст. Радић, заменик Аврамовић; у политичкој комисији Васа Јовановић, заменик Страњицки.

За председника комисије за разоружање кандидат је Нинчић.

ВЕСТИ О НАШИМ ПРОМЕНАМА

ЖЕНЕВА, 7. 10.45. — Овде се најупорније тврди, да ће се одмах по повратку г. Пашића и наше делегације извршити крупне промене у данашњој споразумној радикално радићевској влади. По свему изгледа да је у питању једна јача реконструкција, односно нова влада. Да ли ће то бити нова концентрациона или само нова радикално радићевска, нисам могао тачно сазнати, али сам од једне врло угледне личности сазнао, да ће у ту владу г. Радић ући као њен подпредседник. Радећи, да на сваки начин учврсте своје везе и споразум са радићевцима, радикали, како изгледа, имају крајњи циљ, да се са њима и споје, ако то прилике буду изискивале, и ако шеф странке, г. Пашић буде на то пристао. Г. др. Лазар Марковић био је поводом тога код г. Пашића, али и поред тога што је врло оптимистички расположен, није давао о томе никакве изјаве.

СКУПШТИНА ЛИГЕ НАРОДА

ЖЕНЕВА, 7. 14 сати. — Данашњу прву седницу Лиге Народа отворио је г. Пенлеве поздрављајући представнике 54 народа. Г. Пенлеве је нарочито истакао досадашње значајне успехе Лиге Народа. Највећи успех је Лиге, што је на време Немачкој искрено рекла, да је жели видети на раду. Организација мира је славно дело Лиге. Завршио је говор: да жели свакоме да добије три речи: надати се, предузети и истрајати. Пенлеве је изјавио, да остаје уз женевски протокол и да Француска иде пред арбитражу увек.

Пошто је изабран верификациони одбор, седница је закључена за после подне, на којој ће Дандиран бити изабран за председника. Примећени су Чемберлен, Бриан, Вандервелд, г-ђа Вилсон.

НИНЧИЋ, РЕНТИС И КАЛФОВ

За време ове седнице Нинчић је дуго разговарао са грчким и бугарским министрима Рентисом и Калфовом.

После тога разговора Нинчић је нашем извештачу изјавио: да је велики присталица савеза са Грчком, али да наша држава мора да тражи веће гаранције нарочито у питању транзита. Рекао је, да је влада г. Пашића готова да из протокола избрише све што вређа суверенитет Грчке.

ЖЕНЕВА, 7. 14 с. — Данас после подне Нинчић одлази у Евијан ле Бен код Пашића.

ИЗЈАВА ПЕНЛЕВЕ-А

ПАРИЗ. — (Изв. „Правди“). — Јављају из Женеве: Г. Пенлеве је изјавио, да се постављају три питања као нови услови безбедности. Ми ћемо имати да изаберемо или методу синтетичку, која се састоји у томе да се допуни пакт да би се одговорило на главне примедбе које је он изазвао, или методу аналитичну. Проблему општег разоружања моћи ће да се у потпуности приступи тек после решења питања безбедности. Али многобројна питања као фабрикација и трговина оружја, забрана загушљивих гасова, могу да се решавају у сагласности са Сједињеним Државама и ако оне нису члан Друштва Народа. Добро ће бити ако се пре решења питања безбедности сазове конференција ради редукције разоружања. Г. Пенлеве је додао да исто тако треба уклањати дубоке узроке ратне бруталности и економске и финансијске узроке. Скупштина може рачунати на апсолутну и без резерве помоћ од стране Француске. Француска одбија са презрењем свако насиље и спремна је да проучи све модалитете мира да би се осигурало малим нацијама као и великим да могу да живе у мирном раду.

ПРЕДСЕДНИК Г. ДАНДИРАН

ЖЕНЕВА, 23 час. — На поподневној седници изабран је за председника Скупштине Друштва Народа Канађанин г. Дандиран.

НИНЧИЋ КОД ПАШИЋА

ЖЕНЕВА, 23 час. — Г. др. Нинчић је отпутовао вечерас за Евијан ле Бен на реферат г. Пашићу.

Нови Трговачки Уговор

Између Краљевине С. Х. С. и Републике Аустрије

— Саопштење г. министра трговине и индустрије. —

Нови уговор састоји се од пет делова и то:

1. Општи део, 2. Тарифни део, 3. Уговор о пограничном промету, 4. Ветеринарна конвенција, 5. Уговор о попаши. Општи део уговора регулише: узајамни промет добара, правни положај обостраних држављана, железнички и бродарски саобраћај. Ту се уговорне стране обвезују, да неће међусобно забрањивати увоз и извоз осим уговорених таксативно наведених изузетака. Уговорне стране признају међусобно безусловно највеће повлашћење изузевши повластице пограничног промета и неке специјалне изузетке.

Тај део уговора регулира питање о транзиту, о унутрашњем порезивању, о извозу, о правној заштити, употреби саобраћајних установа и праву трговачких путника и агената на закључивању трговачких послова. У погледу саобраћаја ушле су у уговор одредбе о изједначивању држављана уговорних странака и њихове робе на железницама; исто тако и бродова у обостраним пристаништима све то (уз уобичајене услове и изузетке). Надаље је регулисана међусобна помоћ против криомчарења и поравнање спорова из примене и тумачења уговора. Сам уговор склопљен је на годину дана уз аутоматско продужење од 3 до 5 месеца. На уговореним принципима има ће се склопити посебне конвенције о специјалним питањима као напосе о праву настањивања, саобраћају и т. д.

Уговор о пограничном промету садржи установе у корист становништва пограничних крајева у погледу снабдевања људи и стоке најпотребнијим животним намирницама, затим у погледу обделавања пољских добара у тој зони и у погледу двовласних имања. Правац развоја иде за ликвидацијом двовласних имања. У случају нужде лекари и ветеринари пружити помоћ у пограничној зони друге уговорнице државе. Нашим торбарима из Кочевја и Логатца дозвољено је торбарење у Аустрији.

Ветеринарна конвенција осигурава промет са благом и у ту сврху садржи детаљно означене случајеве и околности кад и у којем опсегу се смеју употребити увозне забране у циљу борбе против сточне заразе. Тиме се осигурава наш извоз против забрана из економских разлога под видом ветеринарних разлога. Транзит се има дозволити под условом ако постоји сигурност, да ће дестинатарна држава примити односну сточну пошиљку. То је формулација на којој је Аустрија упорно инсистирала.

При склапању тарифног дела уговора у погледу наше царинске тарифе, полагала се је важност, да се пружи домаћој радиности најпотребнија заштита, а да се тиме ипак не онемогући прилив потребне робе са стране. Тим путем се је настојало, да се у склад и равнотежу доведу и интереси осигурања домаће радиности и државни фискални интереси.

Ми смо са своје стране ишли према Републици Аустрији за тим, да постигнемо смањења или барем везивања царина за нашу примарну продукцију, напосе аграрну, сточарску и шумарску, индустрију која то прерађује; надаље за ону индустријску продукцију и продукцију кућне индустрије, која је по своjем пролазном подручју из прошлости упућена на аустријску пијацу (тако чачкалице, клинци, суха роба и кемијска продукција). Ваљало је у обзир узети, да неке артикле друге државе увозе у Републику Аустрију у већој количини него ли ми, па она због тих артикала поклања већи интерес дотичним државама и ми нећемо се моћи у погледу истих артикала користити клаузулом највећег повлашћења из уговора Републике Аустрије са дотичним државама. То се тиче напосе брашна и заклане живине, лаких свиња и меса од њих.

У погледу воћа, грожђа за јело (15 зл. К од 100 кг.), црног и белог лука (3 зл. К. од 100 кг.), сувих вргања (10 зл. К. по 100 кг.), и хмеља (за 20 зл. К. од 100.), и у погледу брашна исходили смо везање царинских стопа даних другима, а постигнули смо и становите повластице, напосе за извоз јабука и крушака а ла ринфуса. Успело је смањити царину на сухе шљиве (на 6 и 8 зл. К.), на сухе јабуке и крушке (на 8 зл. К.), патлиџане (на 4 зл. К.), зелени грашак и боранију (на 5 зл. К. све по 100 кг).

За говеда за клање је успело само везати царину (5 зл. К. од 100 кг.), при чему ће се најбоље исплаћивати извоз боље стоке, јер је тада свота царине у размери према вредности блага мања. Једнако је везана царина за лаке свиње од 40—100 кг. (на 3 зл. К. од комада).

За коње за рад успело је постићи малу царину од 60 и 30 зл. К. а слободно за коње за клање.

За заклату пернату живину постигнуто је спуштање царине (на 15 зл. К. од 100 кг.), а жива (изузев дивљач) плаћа 8 зл. К. од 100 кг.

Смањена је царина на слатководни свежу рибу на 5 зл. К. од 100 кг. и ракове (на 80 зл. К. од 100 кг.), на морске јастоге (на 250 зл. К. по 100 кг).

Царина на маст, сало и сланину смо везали (на 3.80 зл. К. по 100 кг.), а исто тако и на уље од бундева од 25 кг. више (на 5 зл. К. по 100 кг.).

У погледу вина постигли смо контигенат од 40.000 хл. белог и 40.000 хл. црног вина у бурадима испод 13 процената алкохола по спуштеној царинској стопи (од 30 зл. К. од 100 кг), а постигнуто је спуштање царине на исту стопу и за сва вина у бурадима преко 13% алкохола у неограниченој количини. Постигнуто је снижење царина и за вина у боцама са преко 13% алкохола (на 80 зл. К. од 100 кг.). За случај исцрпљења уговорног контигента једног вина може се на име исцрпљеног контигента увести само половина другога контигента.

Царину на стоцу и минералну воду је успело спустити (на 1.40 зл. К. од 100 кг.).

Успело је исходити спуштање царине за заклане дебеле свиње у целим комадима и у полутками тешким преко 45 кг. (на 6 зл. К. од 100 кг). Сматра се, да је тиме постигнут паритет царине на месо свиња, закланих у нашим и аустријским кланоницама. Једнако је постигнуто спуштање царине за унутрњу свиња (изузев језика) (на 7 зл. К. од 100 кг.), а исто тако је постигнуто спуштање царине и на остало свињско месо (на 12 зл. К. од 100 кг.), а везали смо царину на говеђе и овче месо (на 12 зл. К. од 100 кг.). Постигнуто је спуштање царине на просте кобасице (на 20 зл. К. од 100 кг.) и на саламу на мађарски начин прављену (на 80 зл. К. од 100 кг.).

За наше извозне сировине постигнуто је смањење царине. Знатно смањење царине постигнуто је на пекмез од шљива од 20 на 5 златних круна по 100 кг. Постигли смо смањење царинских ставова на конзерве рибље и поврћа. Постигли смо слободан увоз за наш храстов и кестенов екстракт. Постигнуто је спуштање царине за сита и осталу кућну индустрију наших торбара у Рибници и околини и у Кропи.

Постигли смо укидање царине на парену буковину, а спуштање на паркете (на 5 зл. К. од 100 кг.), а везали смо узајамну царину на дашчице од унакрсно слепљених фурнира (на 10 зл. К. од 100 кг).

За цемент је успело само везати царину, (са 0.50 зл. К. од 100 кг.).

За кемијску индустрију постигнуто је делимично смањење, а делимично везање царине. Најважнији успех је на том пољу везивање слободно од царине за калијев цианамид.

Уговор је парафиран 4. септембра 1924. у немачком и српско-хрватском језику.

Према споразуму са Републиком Аустријом имао би тарифни део ступити у живот већ почетком друге половине септембра.

ТУРИСТИЧКА КОНВЕНЦИЈА

Уз трговински уговор између Републике Аустрије и Краљевине С. Х. С. склопљен је и споразум о туристичком пограничном саобраћају између истих држава.

Тај споразум предвиђа слободне туристичке зоне на територијама обих држава, у којима се могу кретати планинари и скијаши са знатним олакшицама и уз много мање формалности него ли је то могуће у обичном промету путника.

Границу слободне зоне предвиђа споразум на аустријском територију од Пећи (1509) на железничку станицу Арнолдштајн, па дуж железничке пруге према Бјелаку (Вилаш) до Мулерн-а, даље пругом до Леденица путем преко Св. Јакоба, Бистрице (Фајстриц) на Ферлах, Глајнах, Ситерсдорф (постаја), Ст. Стефан до станице Блајбург и даље дуж железничке пруге до заједничке границе.

Граница слободне зоне на нашој територији почиње од исте Пећи до Триглава дуж пута до Александрове куће, Кредарице Рјавине на Мојстрану, па путем Довје Јесенице на Жировницу, Вегуње, Тржић, Приставу, Гориче, Предвор, Кокру, Крвавац, Св. Амброж, Стаховицу, па кроз долину Подволовљак у Луче на Травник, Уршулу, одавле путем преко Гуштања у Превалье дуж железничке пруге до заједничке границе.

Чланови обострано признатих планинарских и скијашких друштава могу се кретати у тим зонама на основи чланских карата својих друштава провиђених фотографијама уз ознаку имена, занимања и места сталног боравлења, дужни су те исказнице показати на захтев органима царинским финансијским и јавне безбедности, а у гостионицама и планинарским кућама морају се уписати у књигу за странце, које се тамо морају налазити с тачном ознаком дана доласка. На захтев морају се излетници подвргнути царинском прегледу. Преко границе могу прелазити само пешке, на скијама или у возу на дозвољеној железничкој прузи. Боравити могу у земљи само три дана а излети у групама од више од десет лица нису дозвољени.

Слободне туристичке зоне имаду се означити, а друштва морају о том своје чланове упутити.

Ван слободне зоне дозвољава се употреба железнице за полазак и повратак и то: на територију Републике Аустрије пруга Ситерсдорф — Блајбург. На нашу територију дозвољен је директни прелаз из Бегуња до станице Лесце и од Предвора до станице Крањ, и употреба пруге Тржић—Жировница преко Крања. Излазак из вознова Тржић — Жировница и Ситерсдорф Блајбург није дозвољен осим при прелазу у Крању и Кинсдорф-у. Пре употребе железнице морају се излетници пријавити жандармским или пограничним контролним станицама у Лесцу, Тржићу, Крању, Превалју, Блајбург-у, Железној Капљи или у Ситерсдорф-у. Прелаз дозвољен је на свим станицама и постајама дуж слободне зоне изузевши станицу у Гуштању.

Обе државе саопштиће једна другој имена признатих планинарских и скијашких друштва, предмет и опреме који би евентуално били забрањени.

Дозвољено је носити уобичајену спортску опрему, али не и робу која подлежи плаћању царине, као ни оружје, фотографске апарате и прибор за мапирање.

Чл. 7. и 8. споразума садрже казнене одредбе проти прекршитеља, а члан 10. одређује да повластице туристичког промета у пограничним зонама не вреде за војна лица, као ни за локалне органе, пограничну стражу и царинске контролне органе.

Прослава рођен-дана у Солуну

СОЛУН. — (Изв. „Правди"). — На рођен дан Њ. Вис. Престолонаследника Петра у овдашњој нашој цркви одржано је свечано благодарење. Благодарењу је присуствовао генерални конзул г. Герасимовић са особљем конзулата, заступник директора наше зоне г. Продић, чиновништво, и колонија. После подне у конзулату је био свечани пријем гостију.

Пашић и Радић

ЖЕНЕВА, 7. 10.30. — Пашић ће у Енгајан-ле-Бену остати дуже, одатле иде у Ницу или Бијариц. Радића данас није примио, већ је одложио за среду 9. овог месеца.

М.

Скупштина Југословенског Сокола

ЗАГРЕБ (Изв. „Правда"). — Данас пре подне отворена је скупштина Југословенског Соколског Савеза. Скупштини су присуствовали делегати из целе земље. После подне била је свечана седница на којој су донете многе одлуке. Између осталог решено је да од сада Југословенски Соко учествује на свима светским спортским манифестацијама. Поред тога у резолуцији која је на крају донета соколи изјављују да се ограђују од политике. Увече је приређена у Народном Позоришту свечана академија коју је отворио старешина загребачке жупе, а затим су приређене узорне вежбе. Сутрашњој седници Скупштине присуствоваће изасланик Њ. В. Краља ђенерал г. Узун-Марковић.

Интернационална ловачка изложба у Загребу

ЗАГРЕБ. — (Изв. „Правди"). — Данас је допутовао министар трговине и индустрије г. др. Иван Крајач, који ће сутра пре подне отворити велику интернационалну ловачку изложбу.

Данас по подне били су позвани загребачки и београдски новинари да разгледају ову изложбу. У централном павиљону подигнута је на простору од 540 метара имитација камења засађена дрвећем. Међу дрвећем и камењем постављене су разне дивље животиње које постоје у нашој држави. У другом павиљону је аутомобилска изложба. Интересантно је да су изложени радио апарати. Њих је изложио радио клуб у Загребу. Постављен је један мали радио апарат за давање и примање телеграма. Сви говори који буду сутра приликом отварања изложбе држани моћи ће чути они који имају радио-апарате.

Сајам у Прагу

ПРАГ. — Данас је у Прагу отворен једанаести међународни сајам, на коме учествују 2000 чехословачких и 260 страних излагача. Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца такође учествује и њена изложба дуванске режије, вина и т. д. изазвала је живо интересовање публике. (Четека).

Умро Рене Вивијани

ПАРИЗ. — Јављају из Плесис-Пикеа да је јуче Рене Вивијани подлегао дугој болести. Покојни Вивијани био је нарочито потресен смрћу свог сина који је погинуо у рату и смрћу своје жене која је умрла пре неколико година, када се и повукао у Плесис-Пике. Јуче у 10 часова пао је у несвест а умро је синоћ у 23.30 часова. (Радио).

БЕРН. — У круговима делегације Друштва Народа изазвала је велику жалост вест о смрти Рене Вивијанија, који је као некадашњи представник Француске у Друштву Народа стекао велике симпатије. (Телеграфик).

*

Рене Вивијани је доживео 74 годину. Био је у два маха председник француске владе и неколико пута министар спољних послова и просвете. Један од најугледнијих парламентараца, који је био на челу Француске у часовима најкритичнијим, био је Вивијани. Он је био председник владе у Француској онда, када је стваран наш фронт у Солуну и увек је према нашем народу показивао најтоплије симпатије и признање.

Бог да му душу прости!

Границе Арбаније

РИМ. — Јављају из Бриндизија да је оданде за Тирану отишла међусавезничка комисија за повлачење албанске границе. Комисија је под председништвом генерала Гаџарија. (Радио).

Акција опозиције у Мађарској

БУДИМПЕШТА (Б. Изв. „Правди"). — Опозиционе странке покушале су да саберу 50 потписа за сазив ванредне седнице парламента. 50 потписа је законски број да би се парламенат могао сазвати у ванредан сазив. Међутим, пошто се у томе није успело, то ће тек 14. октобра, када се састаје парламенат у редован сазив, опозиција моћи да изнесе своје захтеве. У круговима опозиције у велико се врше припреме, а нарочито код социјалиста. Опозиција намерава да на првој седници парламента поведе дискусију о случају Бењицког и да протестује против оштре пресуде над њим. Затим ће повести дискусију о скупоћи железничкој тарифи, о слободној штампи и зборовима.

Ђенерал Данунцијо

РИМ. — Поводом установљења министарства за ваздухопловство, влада је наименовала Габријела Данунција за почасног бригадног генерала краљевског ваздухопловства. (Радио).

Вести из Војводине

Радикали у Суботици

СУБОТИЦА. — (Изв. „Правди"). — Јуче по подне је радикални клуб у Суботици одржао ванредну скупштину, која је сазвана на захтев већине чланова клуба. Скупштина је имала да бира новог председника, пошто је г. Лука Миловановић, потпредседник железничке дирекције у Суботици премештајем у Београд, поднео оставку на свој положај. После отварања скупштине настала је веома жива дискусија о томе да ли да се бира само председник скупштине или председник клуба. Ова дискусија није се могла готово ни завршити, јер је председавајући почео да чита списак чланова и објаснио да право гласа имају само они који су платили чланарину. Ово објашњење изазвало је огромно огорчење због чега су многи напустили скупштину. На предлог председавајућег изабран је затим кандидациони одбор која је за председника клуба предложио Јована Гашића, начелника одељења железничке дирекције у Суботици. Предлог је примљен са 55 против 12 гласова. Због оваквог избора међу овдашњим радикалима, а нарочито међу интелектуалцима влада незадовољство. Они сматрају да је избор извршен против клубских правила. Вашем дописнику многи су изјавили да ће због тога иступити из организације.

Радио за ђаке

ВЕЛИКИ БЕЧКЕРЕК. — (Изв. „Правди"). — Управа државне гимназије одлучила је да постави више радио станица за пријем и да их стави на расположење ученицима. Ова акција бечкеречке гимназије заслужује сваку похвалу тим пре што је она прва просветна установа у нашој држави која је поставила за своје ученике радио.

Деведесет година државне управе

1835.—1925.

— ПОДАТЦИ О ИЗВРШНОЈ ВЛАСТИ У СРБИЈИ И КРАЉЕВИНИ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА ОД 1811.—13., 1835. и 1839.—1925. —

21.

МИНИСТАРСТВО ВОЈНО

1862 — 1925

(Од 1910 — 1918)

Илија Гојковић 4. 3. 1910.

ИЛИЈА ГОЈКОВИЋ
министар војни 1910.—11.

Степан Степановић 24. 2. 1911.
Радомир Путник 22. 5. до 19. 9. 1912.
Михајло В. Илић* (грађанин) 6. 7. до 8. 1912.
Радивоје Бојовић 19. 9. 1912.
Милош Божановић 3. 1. 1913.

МИЛОШ БОЖАНОВИЋ
министар војни 1913.—14.

Душан Стефановић 4. 1. 1914.
Никола П. Пашић (грађанин) у децембру 1914.
Радивоје Бојовић — 12. 1914.
Милорад Драшковић, у Скадру, децембра 1915.
Божидар Терзић у децембру 1915 до 31. 5. 1918.
Стојан Протић (грађанин) 31. 5. до 24. 6. 1918.
Михајло Рашић 24. 6. 1918.

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

(Од 7. децембра 1918. — 1925.)

Михајло Рашић 7. 12. 1918.
Стеван Хаџић 30. 3. 1919.
Бранко Јовановић 19. 2. 1920.
Миленко Веснић (грађанин) у 1920.
Милорад Драшковић (грађанин) у 1921.
Стеван Хаџић 24. 5. 1921.
Миливоје Зечевић 18. 7. 1921.
Милош Васић 3. 1. 1922.
Петар Пешић 4. 11. 1922.
Стеван Хаџић 27. 7. 1924.
Душан Трифуновић 6. 11. 1924. до данас.

Од 1835-1925 било је 70 министара 10 заступника (од којих шесторица грађани) и 1 вршилац дужности, укупно 81.

Министри су били 39 војних лица од којих поједини по три и четири пута. Укупно, за деведест година, у Министарству Војном (и Морнарице) било је 46 лица као Министри или Заступници.

Председници владе и министри војни били су: **Миливоје Петровић — Блазнавац** (1872-3, **Сава Грујић** (1887-8, 1893 и 1906) и **Коста Протић** (1889).

Од војних лица били су министри председници без портфеља: **Сава Грујић** (1893-4 и 1903-4) и **Димитрије Цинцар-Марковић** (1902-3).

---

*Имена црним означавају заступнике.

Захтеви чешких земљорадника

ПРАГ. — Конгрес републиканске земљорадничке странке поново је изабрао за председника министра председника г. Швехлу. Реферат о унутрашњој политици поднео је министар унутрашњих дела г. Малипетер. О спољној политици реферисао је министар пољопривреде г. Хоџа који је заступао мишљење да се има створити сарадња земљорадничког становништва свију европских држава. Он се изјаснио за сједињење свију малих држава средње, источне и северне Европе што би дало веће гарантије него било какав гарантни пакт. Ова заједница психолошки би деловала на Немце и натерала би Немачку на вођење мирољубиве политике. (Четека)

Занатска Комора тражи ревизију царинске тарифе

Новом царинском тарифом, о којој смо толико пута писали, поред трговачке коморе, незадовољна је и занатска комора, јер нова царинска тарифа у великој мери кочи напредак нашег домаћег занатства. Занатска комора полазећи са гледишта, да је царинска тарифа главни основ економске политике наше земље, предузела је кораке да преко својих удружења и њихових експерата објективно и систематски проучи све економске последице нове царинске тарифе. На основу тога проучавања занатска комора дошла је до закључка, да се главне одредбе царинске тарифе, односе на сировину и израђену робу из области занатске радиности. Ставови на сировину за занатску продукцију осетно су повишени, док на готову занатску робу ставови нису ни мало измењени, него су остали исти. И на основу чињенице, да општа нова царинска тарифа не одговара интересима нашег занатства, занатска комора израдила је сама нацрт ставова царинске тарифе на робу из области занатске радиности. Ове, детаљно израђене ставове тарифе — у духу интереса нашег домаћег занатства, комора је предложила преко министарства трговине министарству финансија. У предлогу свог нацрта тарифских ставова, занатска комора тражи, да се на предмете, из области занатске радиности, који се израђују у нашим занатским радионицама примене претежно максимални ставови. На предмете, пак, који се неминовно морају увозити у нашу земљу, а служе као сировина за занатске производе наших занатлија, да се уведу минимални ставови, ако нема могућства да се ослободе потпуно царина.

Овај предлог о измени царинске тарифе у корист наших занатлија комора ће предати, преко своје нарочите депутације, министру трговине и финансија сутра.

Назаренство у Војводини

ВЕЛИКА КИКИНДА. — (Изв. „Правде"). — Пре неколико дана извршена је у Великој Кикинди регрутација младића рођених 1905. године. Војна регрутна комисија, између осталих, огласила је за способне око 30 младића из општине Чонте, који су назаренске вере. При полагању заклетве они су изјавили да нису вољни положити заклетву јер им то вера забрањује. Регрутна комисија се одмах обратила депешом министарству војном, које је наредило да се сви ухапсе, што је комисија и учинила. У овој ствари најинтересантније је што су сви ожењени, ма да су млади, и што неки имају и по три детета. Сви су богати, јер сваки од њих има по 150 јутара земље. Ухапшени назарени преко адвоката обратили су се министарству војном и молили да се пусте на слободу и дали писмене изјаве да ће примити оружје, само неће положити заклетву јер им то вера забрањује.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

Успех љубљанског сајма. — До сада закључене су куповине разних производа за 10 милиона динара. Највише је продато аутомобила, прибора за писање, емаљирано посуђе, пољопривредне справе и тако даље. Купци пољопривредних справа највећим делом су Грци, Бугари и Румуни. Осим тога продате су велике количине чачкалица и дрвених клинова. Чачкалице и клинове махом су куповали Французи.

Повишење капитала. — „Прва далматинска творница кожа д.д." у Омишу решила је да повиси свој друштвени капитал од 2 на 5 милиона динара. Ванредна главна скупштина сазвана за 12. о. м има коначно да санкционише ову одлуку.

За побољшање поморске статистике. — Као што је већ укратко јављено, нови пројекат буџета за 1926.-27. годину предвиђа и кредит од 250.000 динара за боље уређење статистике кретања по нашим пристаништима, и то не само у погледу тонаже и заставе бродова, који долазе у поједина пристаништа, као што је било до сад, већ и у погледу врсте и порекла робе, која се истоварује. Уређење посебне поморско-статистичке управе повериће се сплитској трговачкој комори. У бившој Аустро-Угарској био је тај посао поверен тршћанској трговачкој комори за Аустрију, а рјечкој за Угарско Хрватску, док су трошкове те статистичке управе подносила министарства трговине у Бечу и Будимпешти.

Прво путовање „Тополе". — Најновија принова наше трговачке морнарице, брод „Топола", који је набавило друштво „Јадранска Пловидба", а за брзу службу између Сплита и Дубровника, стигао је сав окићен заставама, са Сушака у Сплит, ради предузимања првог редовног путовања. „Топола" је веома елегантан и удобан брод, уређен искључиво за превоз путника, а не за мешовиту службу.

Још два нова брода „Јадранске Пловидбе. — Управа нашег агилног бродарског друштва „Јадранска Пловидба" ступила је у преговоре са једним енглеским бродоградилиштем за куповину још два пароброда од по 4.500 тона, који би се употребили за установљење нових сталних линија за Левант.

Повећање финансиске флотиле. — Ових дана нарочита комисија министарства финансија прима нову партију моторних лађица израђених на нашем бродоградилишту у Краљевици за финансиску службу. Нови чамци нешто су мањи од прве партије финансиских бродића добијених из Немачке, а типа су „Ива Црнојевића", који врше финансиску службу на Скадарском Језеру.

Завршен штрајк. — Јављају из Брода да је престао штрајк у шумско-индустријском предузећу „Славекс" и у фабрици намештаја „Славонија".

БЕРЗЕ

Београдска берза. — Јуче су нотирани ови највиши курсеви: Лондон 273; Париз 265,25; Њујорк 56,25; Женева 1087; Трст — Милано 226,50; Праг 167; Солун 86; Берлин 13,40; Беч 7,95; Пешта 0,0793.

Ратна штета 299; 7% зајам 79; Народна Банка (последња тражња) 3520; Београдска Трговачка Банка 185—195; Извозна Банка 900—960; Прометна Банка 1225—1350; Кланично Друштво 145—150.

Циришка берза. — Београд 9,22; Њујорк 5,18; Брисел 23,03; Милано 20,76; Париз 24,29; Лондон 25,12; Праг 15,35; Букурешт 2,57.

Скок мађарске ратне штете. — (Б. Изв. „Правде"). — На данашњој ефектној берзи било је врло живо, нарочито око купона ратног зајма. Ратна штета достигла је сто на ост.

ПРАКТИЧНО

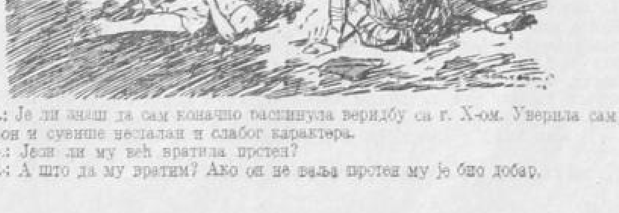

А.: Је ли знаш да сам коначно раскинула веридбу са г. Х-ом. Уверила сам се да је он и сувише несталан и слабог карактера.
Б.: Јеси ли му већ вратила прстен?
А.: А што да му вратим? Ако он не ваља прстен му је био добар.

Забава у Адвокатском Клубу

— Једна отмена новина —

У прошлу суботу је у клубу београдских адвоката приређен концерат с игранком у кокетној концертној сали клубској, коју је посетила елита нашег правништва. Поред домаћина адвоката, концерат су посетили и министар унутрашњих дела г. Б. Максимовић, помоћник министра правде г. Струнџалић, г. Ђока Несторовић и др. Министар правде г. Марко Ђуричић преко свога помоћника извинио се болешћу.

Концерат су успешно извели г-ђица Јелка Стаматовић, која је интерпретирала неколико одличних живим аплаузом поздрављених партија нарочито Манојловића; македонске народне песме; г. Јовановић, члан опере, пошто је, поздрављен аплаузом дао Верновог Дон Карлоса и Мокрањчева Три Јунака, морао је, изазван, отпевати Лем Едина; и гђа Жанка Стокић, која је својим косеријама изазвала веселост и општи смех. Потом је настало интимно, весело, забављање, ћаскање и играње до пред зору.

Што се нарочито запазило тога вечера, то је интимност која се само може наћи код пријатеља који се воле и поштују, да се имао утисак да се забављају чланови једне отмене породице. Први пут синоћ је једно интимно другарско вече, јер то није била велика забава, одржана на предратни начин: сва су господа била у црно, а даме у вечерњој тоалети.

Клуб београдских адвоката је, у истини, елеганцијом својих локала и отменошћу живота у њему, постао пријатан дом наше правничке интелигенције.

Судар возова на новој јадранској прузи

СПЛИТ. — (Изв. „Правде"). — Данас се на новој јадранској прузи догодила железничка несрећа. Сударила су се два теретна воза. Осим материјалне штете других жртава није било. Још није утврђено до кога је кривица.

ЗА НАШУ ДЕЦУ

Трећа група питања

Данас објављујемо трећу групу лаких питања нашим најмлађим читаоцима. Као што је познато, право на одговарање на та питања имају деца до највише са свршеним 3. разредом гимназије. У одговору означити број „Правде" у коме су питања изашла. На коверту, испод адресе нашег уредништва добро је ставити, и то у загради: (за рубрику „За нашу децу").

Ево дакле тих питања:

1.) Где је рођен Наполеон Први (евентуално и датум рођења)?

2.) Кад су се Турци појавили први пут на Балкану (није потребно навести годину већ је довољно означити прилику, кад су доведени као савезници ради борбе против једног нашег великог владара)?

3.) Које је године убијен славни врховни вожд Карађорђе?

4.) Ко је пре равно сто година саградио прву локомотиву?

5.) Ко је био главни вођа велике сеобе Срба у Војводину у 17. веку?

6.) Наброј неколико великих и лепих градова у Немачкој!

7.) Како се зове планински сплет, који одваја Француску од Шпаније?

8.) Која су најпознатија наша острва на Јадрану?

9.) Где су Филипинска Острва?

10.) Како се пре звала, а како се од 1. јануара ове године зове престоница Норвешке?

11.) Зашто видимо обично прво севање муње, па тек после тога чујемо грмљавину? (Ђаци, који још нису учили физику, могу одговор на ово питање изоставити).

12.) Кад се ставља знак узвика(!)?

Решење загонетки Драг. Б. Илића (Ваљево)

Као што су, са сасвим незнатним изузецима, тачно погодили сви, који су учествовали у решавању ових загонетки, решења њина јесу:

1.) **Сомбор**
2.) **Звонимир**

Знак времена

На часу земљописа. Реч је о Војводини, и то о граду Н. Саду.

— По чему је град Нови Сад играо толику улогу у просветном животу нашег народа? Зашто је назван српском Атином?" пита професор.

Ђаци ни да писне.

— Зар незнаш за једну установу, која сада већ има сто година и која је дуго времена играла велику просветну улогу у нашем народу?" вели професор, мислећи на „Матицу Српску".

— Новосадски Штранд!" најзад изавали ђак.

Светски политички хохштаплер

— ПОСЛАНИК У ЕНГЛЕСКОМ ПАРЛАМЕНТУ, ВЕЛИКИ ШПИЈУН ЗА ВРЕМЕ ЕВРОПСКОГ РАТА, ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ САВЕТНИК ЂЕНЕРАЛА ВУ-ПЕИ-ФУ-А У КИНИ И Т. Д.

Одсек техничке службе при министарству унутрашњих дела објавио је један распис за нечувеним по својим подвизима, највећим хохштаплером света са чијим је пустоловинама упозната цела земаљска кугла, за Требићем—Линколном—Игнацом. Нашем свету вероватно да није познато име тога човека који је ни од чега успео једино својим изванредним хохштаплерским духом, да заинтересује пре рата читаву западну Европу а затим, после рата и цео свет.

Пре једно тридесет година, Игнац Требић, син једног сиромашног јеврејина из једног провинцијалног града Мађарске, када двадесетогодишњи младић, напустио је своје родно место и пошао да освоји свет, како је рекао својим пријатељима праштајући се од њих. И заиста, Игнац Требић је успео и остваривао своје планове један за другим, олако како су му се они појављивали у бујној фантазији.

Хохшаплер у мантији

Почетак његове хохштаплерске каријере датира од оног дана када је ступио на тло Сједињених Америчких Држава. И ако Јеврејин пореклом њему нису сметала религиозна убеђења да пређе у англиканску веру а затим и да се — запопи. За нерадника, за хохштаплера као што је био Требић, у Америци је свештенички чин обећавао најудобнији живот. Мантија је била изврсно средство испод које је он намеравао да крије своје хохштаплерске послове. У мантији он је постао неприкосновен и заштићен од гоњења полиције. Његов варалачки дух вешто је изабрао погодно средство и после тога пошао даље. Почео је да врши разне нечасне послове и да пљачка наиван свет. А при свим својим радњама он је чувао религиозан изглед који му је обезбеђивао моћну заштиту.

Члан Доњег Дома у Енглеској

Задовољавајући се тим првим успехом у Америци, где је од обичне скитнице постао свештеник, сада већ раскалашни и прилично богати Требић решио је да напусти Америку и пође у Енглеску. Пре тога, Требић је одбацио своје право име и у Енглеску дошао као Линколн Игнац, узевши име чувеног председника Сједињених Америчких Држава. Постојао је и један разлог који га је вукао у Енглеску. У Америци Требић није могао да остварује своју замисао о лаком освајању света. Знајући, по својим сопственим схватањима, која уосталом нису тако погрешна, да се освојење света може постићи једино путем политике. Требић је прво покушао у Америци па како му то тамо није испало за руком прешао је у Енглеску, предвиђајући да ће у њој моћи најлогичније да се пласира. И заиста, после две-три године боравка у Енглеској, тада још млади свештеник Линколн стекао је био такав углед да су га кандидовали за посланика. На првим изборима, Требић буде изабран и једног дана свечано уђе у Енглески Доњи Дом. Ипак, то је све било мало, и Требић је покушао и даље. Када је постао посланик, Требић науми да буде министар. Неколико пута, он је живо настојао да уђе у владу. Ваља споменути, да је он успео да испуни и све законске захтеве да би постао министар. Јер Требић је већ имао и факултетску диплому и уверење о енглеском поданству, народности и т. д. Сва та уверења. Требић је фалсификовао чим је дошао у Енглеску. Али, како је поред свештеничке дужности у парохији и посланичке у парламенту, радио увек и нечасне послове, у којима је био већ неколико пута примећен, Требић није могао да постане министар. Услед разних дефраудација које је помоћу посланичког мандата вршио, Требић—Линколн буде најзад ухваћен и прво изгуби посланички мандат а затим и парохију. И ако је тада требао да оде на робију Требић—Линколн успео је помоћу својих пријатеља да се спасе казне и да за будуће сачува своју тајну. После тога настао је Европски Рат, који је за Требића обећавао нове успехе и повраћај изгубљених. Изгледи су били добри те се Требић одмах дао на посао. Предвиђајући да ће извући највише користи ако буде шпијунирао и за једну и за другу зараћену страну, Требић је тако и радио. Извештавао је Немачку о стању у Енглеској, а затим се преко данске пребацио у Немачку, одакле је слао извештаје Енглеској.

Робијаш и вођ Каповог пуча у Немачкој

После рата Требић је поново прешао у Америку. Овога пута он је био мање срећан у својим пословима. Некада угледни посланик у Енглеској, ухваћен је на неким прљавим делима и осуђен на две године робије. Ово је била прва казна за сва учињена дела. Када је издржао казну Требић је осетио да му нема више опстанка у Америци, и зато дође у Немачку. У Немачкој је брзо пласирао своје хохштаплерске способности и поново почео да се угура у политику. 1920 године, у марту месецу, за време Каповог пуча, када је др. Кап извршио са друговима обарање режима и образовао владу која је трајала 8 дана (позната под именом „Оперетска влада“). Требић је играо једну од првих улога. Тада су га прозвали најдуховитијим вођом пуча и дали му место шефа штампе. Међутим, пошто је ускоро Капов режим смакнут и Требић је морао да бежи из Немачке. Из Немачке, он је отишао у Кину.

Интернационални саветник ђенерала Ву-Пеи-фу-а

У Кини, Требић је, представљајући се као Линколн Игнац, бивши енглески посланик и вођ немачке странке права, успео да се угура у највише кинеске политичке кругове. Убрзо, он се упознао и спријатељио са ђенералом Ву-Пеи-Фу-ом, командантом кинеских трупа. На предлог ђенерала Ву-Пеи-Фу-а, кинеска влада поставила је Требића за интернационалног саветника код Ву-Пеи-Фуа. Тада је Требић постао високи кинески државни функционер. Његов утицај се почео осећати у Кини и он је тај утицај искоришћавао на све могуће начине. Облачио је сјајно кинеско одело, имао сопствени дворац са многобројном послугом. У дворцу је приређивао интимне забаве на којима је са најугледнијим Кинезима проводио раскалашно ноћи забављајући се лепим Европљанкама које је за скупе паре просто куповао. Међутим, ускоро су и Кинези увидели његов опасан рад, а нарочито ђенерал Ву-Пеи-Фу који је полако улазио у траг Требићевим подвизима. И једног дана, када је Требић требао да буде ухапшен, он је побегао. Како се од бегства из Кине још нигде није појавио, па према томе није ни ухваћен, то се сада скреће пажња свима светским полицијама да трагају за њим, јер, несумњиво да на души овог великог хохштаплера лежи безброј злочиначких дела.

Београдски живот

Народно Позориште: (20) „У затишју“ (премијера)

Народни Музеј: (Милоша Великог ул. 45) Отворен је за београдску публику недељом и празником од 9—12 часова, а за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Новинарски клуб: Читаоница је отворена сваког дана од 9—12 и од 15—21 час. Приступ слободан.

Читаоница С. Т. М.: (Зелени Венац 17) Отворена је радним даном од 15—19 а недељом од 9—12 часова.

Етнографски музеј: (Угао Бирчанинове и Милоша Великог улице) Отворен од 9—12 и од 15—19 а недељом од 9—12 часова; за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан

Библиотека „Земгор“ (Палата Извозне Банке) отворена је преко целог дана.

БИОСКОПИ

Касина: (16) „Сто милиона франака“

Луксор: (16) „Грешница“

Париз: (15) „Бегунац“

Витаскоп: (15) „Циркус Фарини“ (други део)

Дежурне апотеке: Алмузлино, Душанова 36; Антонијевић, Балканска 40; Карић, Макензијева 45; Делини, Кнез Михајлова 1; Илић, Васина 25.

РЕД ВОЖЊЕ

ПОЛАЗАК ВОЗОВА: За Ниш: Симплон 15.05; убрзани 12.05, 23.30; путнички 8.00; војно-путнички за Скопље 16.45, 21.35. — **За Пожаревац:** .20, 14.50. — **За Младеновац:** мешовити 13.10. — **За Сталаћ (Ужице):** 15.50. — **За Суботицу:** брзи .10 (Праг), 19.52 (Варшава); путнички 6.05, 12.35, 22.30. — **За Загреб:** симплон 14.40; брзи 7.40 (Милано, Минхен, Берлин), 10.10 (Трст), 22.05 (Беч); путнички 5.10, 14.00, 23.10. — **За Велики Бечкерек** (брод полази за Панчево): 8.30, 12.15, 16.00, 17.00 (за брзи воз). — **За Нови Сад:** мешовити 6.30. — **За Вршац** (брод за Панчево): 6.00, 12.15, 9.30.

ДОЛАЗАК ВОЗОВА: Из Ниша: симплон 14.10; убрзани 17.45;; брзи 6.30; путнички 6.00, 16.40, 0.25. — **Из Пожаревца:** 5.30, 21.50. — **Из Младеновца:** 4.30 — **Из Сталаћа (Ужица):** 7.55. — **Из Суботице:** путнички 7.10, 15.55, 10.24; брзи 9.05 (Варшава), 19.50 (Праг). — **Из Загреба:** симплон 4.35; брзи 6.40 (Беч); 7.25 (Трст); 22.00 (Милано, Берлин, Минхен); путнички 5.40, 13.40, 21.25. — **Из Великог Бечкерека** (брод из Панчева полази): .45, 9.45, 11.45, 19.00. — **Из Новог Сада:** 4.05 — **Из Вршца** (бродом из Панчева): 9.45, 20.00.

САОБРАЋАЈ БРОДОВА

За и из Земуна сваких пола сата.

Београд — Панчево и обратно, **полазак у: 6, 8,** 10, 12.15, 15, 17.15, 19.30, 21 и 23 часова; **долазак у:** 4.15, 6, 8, 10, 12.15, 14.30, 17.20, 19 и 21 часова. Четвртком и недељом полази из Београда за Панчево последњи брод у 24 часова). **Са возом за В. Бечкерек** имају везу ови бродови који полазе из Београда у: 6 и 8 (воз 10.40), 12.15 (14.25), 17.30 18.45 брзи и 20.05 обичан); **за Вршац у:** 12.15 14.25), 17.15 (21). **Београд — Дубравица, полазак** часова, **долазак 11.30** — свакодневно **Београд—Шабац** свакодневно у 7 часова (у Забрежју и Шапцу бродови имају везу са возовима). **Београд — Градиште — Голубац:** понедељником и четвртком у 19 часова. **Београд — Радујевац:** уторником суботом у 19 часова. (Брод пристаје у Оршави и Турн-Северину). **Београд — Осек:** уторником, четвртком и суботом у 8 часова. **Београд Вел. Градиште** (шлеп) редовни брод иде Београд — Дубравица продужује недељом пут у 11.45 за Дубравице до Вел. Градишта.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

НАГРАДНИ БРОЈ „ПРАВДЕ“

У недељу, 6. септембра пуштен је у продају један број „Правде“, који носи награду од 3000 динара. Тај број се разликује од осталих по томе, што је на последњој — шеснаестој — страни оглас трговачке фирме „Београдске Платнаре“ окренут наопако.

Ко има тај број „Правде“ нека га донесе или пошаље редакцији „Правде“, где ће му се исплатити награда.

Њ. В. Краљ на изложби у Љубљани

Њ. В. Краљ посетио је љубљанску изложбу-велесајам узорака, у пратњи министра војске и морнарице г. Трифуновића и ађутанта армиског ђенерала г. Хаџића и др. И ако је Њ. В. Краљ наишао изненада, огромни скуп поздравио Га је бурним клицањима. Краљ је пажљиво разгледао целу изложбу и на крају је изразио своје задовољство видећи да је овогодишња изложба према изложби у 1923. години показала огроман напредак.

Отпутовао министар

Министар просвете г. Веља Вукићевић, отпутовао је јуче у Врњачку Бању на краћи одмор.

Председник загребачке општине у Београду

Јутрос је овде допутовао председник загребачке општине г. др. Хајнцл.

Премештање суплената

Новим декретима који су потписани у министарству просвете, премештени су из Београда ови супленти: Зорка Мандићева, за суплента гимназије у Тетову; Милица Лачевић, за суплента у Зајечару; Мара Кречаревић, за суплента у Крушевцу; Круна Купчевић, за суплента у Крагујевцу; Синиша Стојковић, за суплента у Скопљу; др. Атанасије Поповић, за суплента у Јагодини; Живка Мисковић, за суплента у Нишу; Љубина Милоновић, за суплента у Чачку; Ружа Живковићева, за суплента у Новом Саду; Вукосава Димитријевић, за суплента у Ваљеву; Зорка Манојловић, за суплента у Панчеву; Зорка Петровић, за суплента у Земуну; Душица Стефановић, за суплента у Земуну; Марија Марковићка, за суплента у Земуну; Славка Милосављевић, за суплента у Нишу; Даринка Мародићева, за суплента у Новом Саду и Даница Јањићевић, за суплента гимназије у Тетову.

Захтев из Раче

Трговачко удружење из Раче упутило је министру поште молбу, да се из тога места не премештају г. Драг. Цветковић, управник поште и г-ђа Ж. Цветковић, поштарка.

Међународни конгрес авијатичара

Од 6. до 10. октобра у Бриселу ће се одржати међународни конгрес авијатичара, на коме ће узети учешћа представници авијатике свих светских држава. Од стране приређивачког одбора тога конгреса позвана је и наша држава да учествује. Нашу државу заступаће три представника, један из Аеро-Клуба у Београду а двојица из војно авијатичарске команде.

Правилник за полагање испита из архиварске струке

У министарству правде израђен је правилник за полагање стручних државних испита из архиварске струке. Правилник ће ступити на снагу идућег месеца, и према њему архивари ће почети са полагањем испита из своје струке, као што је то предвиђено новим законом о чиновницима.

Друга мешовита гимназија

У Београду је пре извесног времена указом била установљена друга мешовита гимназија, коју су имали посећивати ђаци на Смедеревском Ђерму. Ових дана, када су родитељи пожурили да децу упишу, сазнали су на то, да школе нема. Ни зграде, ни наставника!

Да не би изгубили време уписа, ђаци тога краја су ишли у друге београдске гимназије да се упишу. У те школе их нису хтели примити, већ су их упућивали на њихову школу која не постоји!

Вероватно је, да је наша администрација направила ову забуну и довела неколико стотина деце у немогућност, да се упишу. Зато министарство просвете треба хитно да поправи ову погрешку, јер дани за упис пролазе. Хитност би требала да буде таква, да се та деца могу још данас уписати.

Нов провинцијски лист

Од 7. септембра у Мостару ће почети да излази лист „Јужна Штампа“. Лист ће излазити једанпут недељно.

Земљотрес у Сењу

У Сењу и целом срезу осетио се јуче већи земљотрес. Штете није било.

Сава и Дунав надолазе

Због киша Сава је надошла за неколико сантиметара. У горњем току је и Дунав почео да расте али не много.

— ПОДЛИСТАК „ПРАВДЕ“ — 67)

Пјер Мародон

Зелени диамант

— Па да, драги мој господине, то смо заиста ми!... рече Мобреј подругљиво. Ми смо били одлетели у ваздух, разнети смо на парам-парчад, није остало од нас никаквог трага, а међутим ево нас!...

Црни Орао беше сасвим изгубио присуство духа; ноге су му клецале.

— Ибрахиме, претреси господина, рече Сардак.

Кабил послуша и извади из Жуановог џепа један револвер и један оштар каталонски нож.

— Ви заборављате мене? Пожурите мало! повика један миран глас који је долазио из подрумских дубина.

Жуан задрхта: био је познао Куртнејев глас. Али у место да буде потпуно запањен тиме што види да је и трећа његова жртва такође жива, он као да доби један удар од кога му се поврати његова необична присебност. Он се усправи, увиши, поносит побеђен али не оборен, а његове светлуцаве очи, које не трептаху више, укочено се приковаше за његове противнике.

— Сјајно!

Мобреј, као велики љубитељ енергије, беше испустио тај узвик.

Са згрченим, али равнодушним лицем, Жуан је чекао.

— Господине, рече Сардак, ви сте дошли по благо... Ми ћемо вас одвести код блага...

Жуан учини један гест изненађења.

— Изволите сићи са нама у подрум, продужи Леон који је држао револвер у десној руци.

„Треба да вам приметим, додаде он, да сте ви усамљени. Ваша два друга су савладани и онеспособљени за сваку акцију. На најмањи покушај од ваше стране, ја ћу вам размрскати главу.

Крике, носећи лампу, пође напред. Пред Жуаном је ишао Ибрахим, а за њим су ишли Леон и Пјер, Морис и Срир су чека подруму. Поред њих на поду, лежали су су чврсто увезани и са запушеним устима Хартфелд и Естебан.

— Красан посао! узвикну Крике дивећи се.

На први поглед, Жуан угледа џакове и у сјајним разбојниковим очима могла се прочитати огромна похлепност, бес и огорчење...

— Ево блага, рече Сардак. Ибрахиме, додаде инжињер, хоћеш ли да отвориш те џакове и да их изручиш пред господином?

Кабил послуша. Он узе са гомиле један џак који му је био најближи, и пошто га је одрешио, дохвати га за дно и изручи. Комађе гранита, песак и земља испадоше из џака и расуше се по земљи.

Жуан разрогачено погледа сву тројицу равнодушних парижана. Ибрахим испразни и други џак, затим трећи и најзад све!... И пред ногама запрепашћеног разбојника образова се једна гомила земље и камења.

— Шта значи то?... промуца запрепашћени разбојник.

— Ето, то је све што смо донели из Уед Мерџуфа рече он са мирном иронијом, и због тога сте ви мобилизовали шест стотина Туарега, који су били паметни и из страха од наших Улед Сиди Шејха нису се усудили да нас нападну... Због тога сте такође ви покушали прекјуче да нас баците у ваздух и због тога се вечерас... ви налазите овде!...

— Али благо? упита Жуан.

— Благо?.. Али, драги мој господине одговори Сардак добродушно. Оно се још увек налази у Уед Мерџуфу.

Разбојник, који се беше повратио од запрепашћења, учини један гест у знак неверовања:

— Ја не разумем! рече он.

— Разумећете!... Бог по каткад хоће да поштени људи имају више маште и лукавости но разбојници!... Ми смо вам подметнули једну замку и ви сте пали у њу!..

Црни Орао мало задрхта, али се брзо савлада.

— Ми мислимо да смо погодили разне системе, који затварају приступ блага, продужи инжињер. Успели смо да отворимо прва врата, али и поред све наше стрпљивости и бескрајних тражења, даље нисмо могли отићи. Недостајао нам је пергамент кога сте ви били украли... Он нам је дакле требао...

У том тренутку се са подрумског пода зачу један шум. Хартфелд, на последње Сардакове речи, не могући да виче, отмуло замумла. Жуан, са очима прикованим за инжињерове усне, није чуо ништа.

за инжињерове усне, није чуо ништа.

— Наставиће се

Министар шума за Сплит

Министар Шума и Рудника др. Н. Никић одобрио је из фонда за пошумљивање већ по други пут суму од 100.000 динара за пошумљење и уређење Марјана. Да се ова гола планина над Сплитом што боље уреди, наредио је г. Министар подређеним стручним органима да нарочиту бригу посвете раду на Марјану.

Пошумљавање Далмације, Босне и Херцеговине

Министар шума и рудника одредио је да хитно почну предрадње за пошумљавање крша у Далмацији, Босни и Херцеговини и дознaчио је за ту сврху из фонда за пошумљавање: за срез Мостар 170.000 дин., за Столац 130.000 дин. Осим тога је за све остале срезове, који долазе у питање одобрио веће суме, нарочито за Ливно, Дувно, Макарску и Боку Которску.

Мост на Ветерници

Ових дана почеће монтирање путничког моста преко речице Ветернице код Лесковца.

Прокоп канала од Вел. Кикинде до Тисе

У генералној дирекцији вода израђен је план за прокопавање великог канала од Велике Кикинде до Тисе, који ће бити од великог значаја за саобраћај у том крају. Рад на прокопавању овог канала почеће тек кад буде одобрен потребан кредит.

Исушење терена код Валамова

Министарство пољопривреде и вода одлучило је да с пролећа, идуће године, предузме радове на исушењу мочварног предела око Валамова у Војводини. За извршење ових радова министарство је већ одобрило кредит од 400.000 динара.

Нов колосек Управе Монопола у Смедереву

Управа Монопола решила је да изради нов индустриски колосек у Смедереву који би везао монополско стовариште са железничком станицом и био згодан за истовар робе из магацина.

Монитор „Драва“ на оправци

Министарство војске и морнарице упутило је монитор „Драва“ на оправку у радионицу бродоградилишта у Смедереву.

Сточарска станица на Шари

Министарство пољопривреде и вода решило је, да се ових дана оснује сточарска станица на Шар-планини. После оснивања ове станице предузеће се енергичне акције, како би се што рационалније гајење стоке завело у Јужној Србији.

Набавка говеди за Јужну Србију

Министарство пољопривреде набавиће једну партију приплодних грла говеди за Јужну Србију. Говеда ће вероватно на пролеће бити добављена и раздељена.

Дезинфицирање возова

Санитетски референт министарства саобраћаја поднео је извештај о недовољној чистоћи у ложионицама, радионицама и осталим просторијама станица, као и самих вагона. С тога је наређено, да се одмах изврши дезинфекција путничких вагона, прање и чишћење свих радионица, станица и ложионица.

Проширење дома слепих девојака

На имању грофа Пејачевића, које се налази у близини Инђије, већ две године како је основан дом за слепе девојке. Дом су основале виђеније организације жена у Београду, и по организацији дом је служио за леп пример, јер је сада прави завод у коме слепе девојке изучавају разне женске вештине. Сада се тај дом проширује, тако да ће од скора у стању бити да прими још већи број слепих питомица.

Нова врста цигарета

Управа Монопола решила је, да израђује и пусти у продају једну нову врсту луксузних цигарета под именом „Карађорђе“. Ова врста цигарета биће израђена од најбољег и најфинијег дувана и најфинијег папира, а цена ће им бити 1.50 динара по комаду. Паковаће се у луксузним плеханим кутијама са сликом Карађорђа, коју је израдио сликар Вагнер. Кутија ће бити од 20 и дамен од 10 комада цигарета.

Израда нових поштанских марака

Управа монопола послала је помоћника управника у Беч ради израде клишеа за нове поштанске марке. Нацрт за те марке израђен је у министарству пошта и телеграфа. На маркама биће израђен лик Краља Александра, само боље израђен него на садашњим маркама. Клишеи ће се израдити у Бечу, а нове марке штампаће се овде.

Странци у државној служби

Како је примећено, да је већи број страних поданика тражио запослење, а нарочито при железницама као машинисте, помоћници машиниста и т. д., министарство саобраћаја наредило је једним расписом, да се странци не примају у службу. Који од странаца тражи какво запослење да поднесе молбу Инспекцији Рада у Н. Саду, пошто му претходно одобри министарство социјалне политике. Странци, који су запослени, тако исто треба да траже дозволу, како би остали при дотичној служби у нашој држави. Дозвола ће се давати само за три месеца

Трговачко удружење у Сплиту

Ових дана основано је трговачко удружење у Сплиту. Правила, која је послало министарству трговине, биће оверена у кратком року.

Изложба музичких манускрипата

Прво Београдско Певачко Друштво чини припреме за приређивање једне изложбе музичких манускрипата јужно-словенских композитора и музичара од најстаријих времена па до данас. Изложба ће се приредити у току ове сезоне и Прво Београдско Певачко Друштво упутило је у томе смислу апел на све музичаре и музичке установе, да помогну приређивање те изложбе и пошаљу своје збирке и примерке.

Лекари при фабрикама дувана

На захтев фабрика дувана из Љубљане и Загреба, министарство народног здравља одредиће при тим фабрикама по једног државног лекара, који ће имати дужност да изврши преглед свих радника професиониста у тим фабрикама, ради констатовања њихове изнемоглости.

Колико се у Загребу пије

По статистичким подацима прошлог лета попило се у Загребу 79.500 хл. загребачког ликера, 9.42 хл. страног ликера, 3.155 хл. загребачког пива и т. д. Месна општина имала је од алкохолних пића 23 милиона динара прихода. По овој статистици просечно је сваки становник Загреба преко лета попио 1 хл. алкохолног пића.

БЕЛЕШКЕ

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС — Издао сам друго издање свога дела: **„Суђење у осуству оптуженог лица“ по праву у важности у Србији** (Цена: 6 динара).

Пошто намеравам издати и друго проширено издање Коментара Казненог Закона, (овога пута с поступком), то књижари нека ликвидирају обрачун са првим издањем ако желе добити ово друго издање. **Бора Милојковић**, Судија Трговачког Суда. 11655

НОВЕ КЊИГЕ И ЧАСОПИСИ

„СРПСКО КОСОВО“. — На нашем Југу у царском Скопљу са успехом излази у шестој години најпопуларнији, најдрагоценији и најраспрострањенији културно-национални лист „Српско Косово“. — Број 17 од 1. септембра ове године, доноси овај садржај: „Обилић“, песма Мих. Заставниковића; „Височице моја“, проза од ? Ст. Виласа; Велики добротвор, Воја Ст. Јанковић, слика; „Српском Косову“, песма Савића Марковића; Два Божанства, песма Неделка Миладиновића, Зелињча; „Српска Радост“, позоришна слика, Хран. М. Стикића; Одушевљене резолуције Србства о Маћедонији из 1885. год.; „Крв није вода“, од Невесињског; „Мрцајловићи“, песма од Крсте М. Спасића; Петровац (Млава) у слици од Ж. Ј. Ђорђића; „Сироче“ проза од Мил. Ст. Павловића; Кратке поуке о здрављу, од М. Андручића; Народне умотворине од Мил. Бубала; Културне и књижевне белешке. Цена је листу годишње: 72 динара. Претплата се шаље уредништву Скопље.

ПОЗОРИШТЕ

„У затишју“

Уторак, 8. септембра, у Новој Згради се даје премијера комада „У затишју“, од г. Уроша Дојчиновића. Комад слика многе занимљиве епизоде са фронта, у време затишја, са пуно познатих типова официра, чиновника и војника. Сви ратници наћи ће у комаду успомене на прошлост, а остала публика имаће прилике да се бар донекле приближи тој интересантној средини. Редитељ је г. Гинић. Главне улоге су у рукама првих глумаца: г-ђа Стокић, Паранос, Д. Дугалић и г. г. Гинића; Д. Гошића; Богића; Н. Гошића; Златковића; Раденковића и других.

МУЗИКА

Концерти Карла Агарда Ествига

Први концерт (20. септембра 1925.) 1. **Арија Макса из опере „Фрајшиц“**, *Вебер*; 2. Ausfahrt, Ein Traum, Eros, *Григ*; 3. Selige Nacht Hat dich die Liebe berührt *Маркс*; 4. Zueignung, Jch liebe dich, *Р. Штраус*; 5. **Арија Васка да Гаме из опере „Африканка“**, *Мајербер*; 6. **Прича о Гралу из опере „Лоенгрин“**, *Вагнер*.

Други концерт (22. септембра 1925.) 1. **Сигмундова песма о љубави из опере „Валкира“**. *Вагнер*; 2. Die Stadt, Der Doppelgänger, Ungeduld; Frühlingsfahrt, Der arme Peter, *Шуберт*; Jch grolle nicht; *Шуман*; 3. Прича о Гралу из опере „Лоенгрин“, *Вагнер*; 4. Zueignung, Jch liebe dich, *Р. Штраус*; 5. Preislied из опере „Meistersinger von Nürnberg“, *Вагнер*.

Трећи концерт (24. септембра 1925.): 1. „Dies Bildnis ist bezaubernd schön...“ **арија Тамина из опере „Чаробне фруле“** *Моцарт*; 2. An den Mond, Auf dem Kirchhofe, Alte Liebe, Minnelied, *Брамс*; 3. Fussreise, Der Gärtner, *Хуго Волф*; 4. **Арија Васка да Гаме из опере „Африканка“**, *Мајербер*; 5 Addio, *Паоло Тости*.

Улазнице у стоваришту клавира „Лира“, Теразије 5.

— ФЕЉТОН „ПРАВДЕ“ —

SMASH

— *Луј Леон-Мартен* —

Пролазећи тога јутра улицом Арханђела Михаила, Франсоа случајно примети кроз ограду једног младог човека и једну девојку где на једном ограђеном простору играју тениса. Он застаде и посматраше их кроз ограду. Девојка, чије лице није могао добро да види, играла је са изванредном вештином. Она је „добијала“ без погрешке и пратила игру величанствено борећи се, са живахним поскоцима и са беспримерном правилношћу и тачношћу је одбијала ударце. Опијен дивљењем, Франсоа је стајао запрепашћен. Он је посматрао отсечне ставове, одлучно држање, снажне и еластичне гестове изведене са потпуном тачношћу, који су одавали узбуђујућу гипкост и лепоту тела. Једва се уздржао да не аплаудира. Међутим, партија беше завршена. Приметивши тога наметљивца, играчи се љубопитљиво окретоше према њему. Франсоа нађе за најпаметније да се повуче. Према дубоком уздаху, који му се оте, он разумеде да га је „погодила стрела“.

Нека непојмљива сила га је гонила да учини оно што је неизбежно. Сећао се оне изреке према којој заљубљенима ништа није немогуће, и неуморно се трудио, употребљујући сву своју снагу, уметност и окретност, док није дознао да се непозната лепотица зове Жермена Обијер а њен партнер, с којим се убрзо упознао, Гастон Дирок, који се обавезао да јој га представи.

Састанак за једно јутро у улици Арханђела Михаила. Гастон га уведе на игралиште, али како му девојка одмах баци лопту, немаде времена да јој га представи. Обећа да ће то учинити за време паузе. Франсоа, чије се грло стезало при свакој речи коју је изговорила Жермена, не приближи јој се никако тога јутра. Чак би и отишао не погледавши девојку да, при поласку из учтивости, не подиже очи на њу. Био је ужасно разочаран, јер гледајући је из близа нађе да она нема ни приближно ону лепоту коју је видео из даљине. Али он је био убеђен да је воли, а знао је да сентиментална убеђења увек одолевају разочарењима те врсте. То му је разочарење дало барем снаге да говори. Он рече:

— Ви сте прави шампион, госпођице. Она одговори:

— Ја играм обично... Могло би се рећи да, за једну жену, моја вештина и способност нису баш рђаве.

Он прихвати са убеђењем:

— Оне су особите!

— А ви?

— Ја? Ја могу доста добро да држим ракету.

При том поцрвени не знајући ни сам зашто. Жермена љупко закључи:

— Дакле моћи ћемо заједно да играмо.

Он поцрвени још јаче, од страха и од љубави у исти мах... Отишао је испуњен, уједно, радошћу што ће је ускоро опет видети и очајан што се није могао показати као млад елегантан човек, слободан и отмен, као они типови о којима је читао у комедијама Диме сина, и какав је и он хтео да изгледа.

Опет је дошао сутрадан изјутра. Почетак је био мучан. Збуњен својим осећањима, Франсоа се у почетку показао као сасвим осредњи играч. Затим, мало по мало, он се ослободи и постаде врло јак противник. Са задивљујућом спретношћу и вештином је изводио најтеже комбинације, показујући изванредну бранћу, окретност тачност и правилност.

Тако је Франсоа, опијен љубављу према својој партнерки, бивао за њу све више опасан. Већ одавно, он је помишљао на брак али се није усудио да то изјави. Чекао је моменат када ће бити довољно храбар да победи своју плашљивост, и да јој смело приђе.

Једног дана се деси да она одигра једну партију са Гастоном. Више пута, додајући лопту Жермени, додирнуо је њене руке, и увек при томе додиру би осетио бурније куцање срца и живље струјање крви. Сасвим једноставно и брзо могао би јој рећи на уво: „Ја вас љубим!“ Једна лопта се управо докотрља до Жермениних ногу. Девојка се саже да је узме. Франсоа је стајао близу и гледао је у потиљак, потиљак покривен разбарушеном и замршеном косом, који му је ипак изгледао божанствен. Он помисли у себи: „Кад се усправи рећи ћу јој да је љубим.“

Он започе:

— Госпођице.

Девојка, која се већ била усправила, примети његову забуну.

— Шта вам је?

Он се мало ослободи:

— Госпођице, ја вас..

Једна лопта у снажном лету тресну га у лице и прекиде тешку фразу.

— Ох! учини он и ухвати се обема рукама за очи.

Гастон Дирок, који је бацио лопту у „smash“ прескочи мрежу и дотрча њему. Жермена се већ трудила око њега.

— Је ли у око? упита ова.

— Није, срећом!.. промрмља Франсоа.

— Јадни пријатељу, молим те опрости ми! учини Гастон.

— Да одем ја да донесем воде, предложи Жермена.

Франсоа је с тешком муком успео да је умири. Извињавао је се.

— То је смешно, сасвим смешно! учини он.

Остајући ту и даље, хтео је тиме да докаже девојци о своме стоицизму. Покушавао је да се насмеје.

— Наставимо! рече он са једном ужасном гримасом.

Гастон поново заузе своје место. Али одушевљење је било прекинуто, и Франсоа је изгубио своју одважност.

Жермена, којој се убрзо повратило присуство духа, упита Франсоа:

— Шта сте хтели да ми кажете мало пре?

Он одговори неспретно:

— Не сећам се више..

Провео је једну мучну ноћ, ноћ крајњих решења и одлука. Сутрадан дође рано изјутра у нади да затекне Жермену саму. Био се заклео да ће прве његове речи које ће јој рећи, бити изјава љубави. Али кад је дошао тамо, он затече девојку у врло живом и веселом разговору са Гастоном.

Он осети страшан гнев. Жермена га угледа и потрча према њему. Била је сва срећна.

— Добар дан!.. Да пређем одмах на ствар! Имам да вам кажем једну велику новост!

Она отрча Гастону, ухвати га за руку и представи Франсоу:

— Мој вереник, рече она.

Кобна игра судбине

— Млади г. Петковић који на одвраћање своје сестре да не иде на трке, одлази и догађа му се несрећа —

Прекјуче око 2 и по часа по подне на трамвајској станици код Сењака догодио се један несрећан случај, чија је жртва био г. Чеда Петковић, шлосер, син г. Петковића, надзорника Ортопедског Завода. Млади г. Петковић, пошао је око два сата трамвајем на трке, и како је било много света, г. Петковић је морао да стане на степенице реморкера. Међутим, кад је трамвај пошао од станице Сењак, ка Топчидеру, г. Петковић је заборавио да обрати пажњу на електричне стубове који су подигнути толико близу уз пругу, да, тако рећи, и трамвај једва прође поред њих не закачивши се. Та мала непажња стала је г. Петковића много. У једном тренутку кад је трамвај ишао поред таквог једног стуба доста брзо, стуб је г. Петковића закачио и свом силином бацио на земљу док је трамвај продужио даље. Г. Петковић је почео да тешко јауче од болова. Повреде су биле озбиљне. Мало затим, болничка кола пренела су повређеног Петковића у болницу где је одмах констатовано да је г. Петковићу приликом пада сломљена рука и повређена кичма. Лекарски консилијум хируршког одељења О. Д. Болнице решио је да се изврши операција и јуче пре подне г. Петковићу је одсечена рука, пошто је то било једино спасоносно средство.

Интересантно је, када се знају ствари које су предходиле овоме несрећном случају, да је овде била у неку руку игра судбине. Г. Чеда Петковић има сестру која се удаје и чија је свадба у недељу. Пре него што је г. Петковић пошао на трке, сестра га је задржавала да остане код куће. Она му је тада нудила и 100 динара, како би га задржала, као да је предосећала нешто неугодно. Међутим, г. Петковић је, не обазирући се на молбу сестрину, пошао на трке. После тога, десио се онај кобни случај, који је могао и живота да га стане.

Смрт несрећне ученице

„Правда“ је јуче јавила о покушају самоубиства г-ђице Вукосаве Миловановић, ученице седмог разреда Друге Женске Гимназије. Како су озледе биле тешке природе, гђица Миловановић им је и подлегла јуче. Од стране родитеља предата су јуче иследним властима два писма која је пок. Миловановићева оставила за собом објашњавајући у њима свој кобни посао. Разлог самоубиству као што је познато, је неуспех на поновном испиту из немачког језика, који је пок. Миловановићева скоро полагала. Садржина писама је врло дирљива. У њима пок. Миловановићева терети извесне личности.

Огласи за „Правду“ могу се давати до 9 сати у вече у администрацији листа Гранд Пасаж, Кнез Михаилова ул. 19, а после тога времена у штампарији „Сокић“ (Коларчева 9 — Дечанска 10) до пола ноћи. Хитни огласи, нарочито посмртни, могу се дати и до 1 сата после пола ноћи у штампарији.

СУД

РАДНИКОВА ЉУБОМОРА

Јучерашњи претрес раднику Михаилу Танићу, одржан у првом одељењу Београдског Првостепеног Суда, има нешто мало сличности са ономадашњим процесом мужа који је ударио и заклао испод Бреста своју жену. Слично Раденку Петровићу, и Михаило Танић је одговарао за злочин према својој жени. И једног и другог подстакле су на злочин свађе између њих и њихових жена. Само злочин Танићев није тешко мрачан и свиреп као Петровићев.

Танић је и пре фаталног дана 29 јула ове године, кад је ударио своју жену ножем у леву страну груди, често се с њоме свађао. Из једне размирице увек се улазило у нову и брачни им је живот био горак, неподношљив. Танић је сумњао у верност своје жене и, уверен да га она више не воли, био је страховито љубоморан.

Једног дана он је стекао уверење да његова жена Ружица живи са трговачким помоћником Милошем Милићевићем. И кад је опазио да жене већ дуже времена нема код куће, у њему је, како изгледа, одмах сазрела грозна замисао. Наоружан ножем он је отишао код Милићевића. Подозрења су била оправдана. Код њега је Танић затекао Ружицу. Објашњења између њих готово није ни било. Нож је заблистао у радниковој руци и са јауком страховитог бола жена се срушила на под.

Данас, после детаљног ислеђења, Танићу се судило. Он се бранио овако:

— Нисам мислио да убијем жену, нити сам на то помишљао кад сам полазио од куће. Нож сам понео зато што сам веровао да ћу се морати субобити са Милићевићем ако ме он нападне. Али кад сам видео жену код њега, завладала је целим мојим бићем јарост... И зато сам ударио Ружицу ножем...

Бранилац г. Христић, кога је Танићу одредио суд, подвукао је у својој речи несумњиво постојање афекта код оптуженог у моменту кад је дело извршио. Само дело, међутим, не може се третирати као покушај убиства, већ као лака телесна повреда. Стога пресуда треба да буде блага.

Суд је у једанаест часова пре подне изрекао своју пресуду. У пресуди је констатовано да је одбрана оптуженог неумесна и да се не може узети у обзир. Оружје је било смртоносно и дело се мора третирати као покушај убиства, и ако је тужиља оздравила после повреде.

За покушај хотимичног убиства Михаило Танић се кажњава са три године робије.

— Ја сам задовољан пресудом — неочекивано изјављује оптужени. А ви, госпођо, је сте ли задовољни? — обраћа се он са питањем својој жени, која, ћутљива и снуждена, стоји иза њега.

ЧЕТРНАЕСТОГОДИШЊИ ЛОПОВ И ЈОШ ПЕТОРИЦА

Један интересантан случај пресуђен је јуче у првом одељењу Окружног Суда. На оптуженичкој клупи налазила се шесторица оптужених, од којих је један, Стојадин Антић, већ врло стар човек, док је један други мали, сасвим мали дечко, коме се по његовом изгледу ни у ком случају не може дати више од четрнаест година. Толико и има Светозар Петровић из Умчара, одакле су и остали оптужени.

Коста Јанићијевић и Радомир Мрачић организовали су и, уз припомоћ малог Светозара, неког Миладина Стефановића и Драгомира Томића, са три провалне крађе испунили су зебњом и ужасом мирно село Умчаре. Крађе нису оштетиле приватне тужиоце са великим сумама, али су по начину извршења биле необично дрске. Тужиоцу, сељаку Чушићу однето је из авлије седам кокошију, једном другом тужиоцу преко сто килограма жита, трећем два џака кукуруза, један бакрач и осам туцета јаја. Мали Светозар, коме су крадљивци дали за његов труд двадесет динара, помагао их је необично спретно.

Жито су крадљивци продали старцу Стојадину Антићу за двеста педесет динара. На ранијим саслушањима они су изјављивали да је оно украђено и зато је старац одмах ухапшен. Данас су то оптужени порекли. Они су жито Стојадину продали по једној доста високој цени, тако да овај није могао ни да посумња у њихову исправност.

После говора бранилаца оптужених г.г. Обрадовића, Војновића и Б. Миленковића, поротни суд је изрекао пресуду. Коста Јанићијевић и Радомир Мрачић, као организатори и главни извођачи три опасне крађе, осуђени су са по три године робије сваки. Дечко Светозар, пошто је очевидно да је радио без разбора, пушта се испод суђења. Старац Стојадин, који није крив, такође. Јатаци: главнији Драгомир Томић и Миладин Стефановић осуђују се: први на пола године, а други на четири месеца затвора. Миладин, пошто је у иследном затвору провео више од четири месеца, одмах се пушта у слободу.

— Тројица нека иду, тројица у затвор, наређује судија.

Код одашија настаје забуна: кога треба водити у затвор, а коме отворити врата суднице. После неколико минута све је већ објашњено. Једни су у слободи; други поново у притворској ћелији.

УБИСТВО У МАНИЋУ

Више од четрдесет сведока изређало се јуче пред судијама другог одељења Окружног Суда, наводећи разне детаље о доста мистериозном убиству Циганина Матеје Петковића у селу Манићу, на сам дан избора, 8. фебруара ове године. Сви су сведоци били Цигани, а Цигани су били и оптужени, браћа Мирјан и Маринко Ђорђевић.

Матеја је убијен на један необично тајанствен начин. Његова породица чула је, баш онда кад је очекиван Матејин повратак са избора, пригушен јаук близу саме куће. Истрчали су напоље и на друму нашли Матеју, свог крвавог и испребијаног. Видело се да је он био на један страховито свиреп начин тучен батинама. Убоји су били толико јаки да Матејини тренуци беху избројани. Унет у кућу, он је после неколико минута издахнуо. Али пред смрт је изјавио да су његове убице Мирјан и Маринко, браћа Ђорђевић. Они су одмах ухапшени и признали су дело код иследне власти. Међутим, на јучерашњем претресу, и један и други поричу:

— Били смо тучени, па нам је сипан неки отров у уста. Па како да не признајемо?

Неки сведоци истицали су старо непријатељство између убијеног и оца оптужених, Спасоја. Сведоци, и ако врло многобројни, нису били у стању да расветле мистериозан догађај. Браниоци оптужених г.г. Видоје Мишовић, Ј. Тодоровић и М. Николић базирали су своје говоре на изјави оптужених да им је признање код иследне власти било изнуђено. Г. Витор Крстић, као представник тужилачке стране, подвукао је правилност вођене истраге, у коју се мора веровати.

Пресуда је изречена тек увече.

После већања, које је трајало сат и по, друго одељење огласило је оптужене Мирјана и Маринка Ђорђевића за криве. Суд није поклонио вере њиховој новој одбрани да су тучени у затвору. Оптужени су осуђени на десет година робије сваки.

Бомбардовање каменицама

— Како се разонођавају периферски становници Београда —

Сваки крај Београда има свој начин живота, разонођења и свој посебан менталитет. Има елитних крајева Београда где се са улице у опште не осећа живот, у којима су улице чисте, пусте и мртве, али у чијим домовима и дискретно скривеним салонима буја егзотичан и пун сјаја живот и где богаташка младеж и други отмени свет Београда разбија досаду. Други опет, који не припадају тој вишој класи или још нису ушли у то друштво, нарочито странци, а по свему иначе припадају отменом реду друштва, налазе разонођења у разним монденским тековинама Београда. И док се монденски Београд, са већом културом, забавља хладно и отмено и прима сваки догађај исто тако хладно и присебно, периферски Београд пун је сентимента и страсти. Становник периферије није показао своју жалост и тугу за нечим, ако није пустио крик да се чује до „божије куће“, није осетио мржњу ако је није осетио у дрхтају целога тела и тако је излио у освету; није се веселио ако то није осетио у покретима својих удова, ако није играо коло, певао, кавгио се, и најзад, ако се није побио. То је свет пун страсти, који је спреман истовремено да се радује, весели, расплаче, кавги или побије.

Периферски крајеви нарочито, сваки крај на свој начин прослављају празничне дане. И као и сваке недеље и празника, тако је и прекјуче на брду више млина Вишетечког играло коло. Силан свет из целог тог новог предграђа више Вишетечког, прекрилио је брдо. Била је ту и цела Јатаган Мала, која је одмах преко пута и коју дели само Вишетечки друм. Цигани свирају неуморно, док се коло само тресе. Не изостају ни бозаџије ни ситничари. Ту су. Како би се кавалири иначе показали пред својим дамама, ако не би имали са чиме да их понуде. Све весело, пева, свира, игра.

Кад од једном диже се облак од прашине кроз коју се назираше једна руља, измешана од људи и жена, која се спушташе низ брег. Пред њом је ишла једна женска прилика. Преплашена али присебна, умицала је она испред руље, а за њом су се чули узвици:

— Уа уа! уа! и виделе су се само уздигнуте руке и стиснуте песнице руље.

— Женска прилика је умицала испред руље, и кад је дошла до једне гомиле камења, случајно преостале после зидања једне куће, зауставила се, спустила своју кожну ташну на земљу, и почела да бомбардује гомилу каменицама енергично и не гледајући где баца. Кад је видела да руља неустрашиво ипак прилази са дивљом виком, зграбила је своју ташну и ступила у дефанзиву трком.

Није дуго потрајало, јер су се још чули узвици руље гонилаца несрећне жене, а на другој страни се груписала нова гомила људи која такође помамно викаше. И док сам ја притрчао да видим шта се десило, низ брег су се котрљала као дењак два човека ухваћена у коштац.

— Куку! утруваће се!

— Море неће тим угурсузима ништа бити!

— Како! убиће један другог!

И док је свет тако коментарисао, њих двојица су се враћали раскрвављена лица и загрљени певали су.

То су два кочијаша. Бог ће ти свеш знати. Споречкали су се, планули, побили и раскрвали један другог, па се најзад помирили и пољубили.

То је живот периферије и такав један венац немирне страсти и дивље помамности окружује нашу престоницу.

СПОРТ

Београдски новинари у Новом Саду

На бојно поље требало је да заједнички отпутујемо првим јутарњим возом, који је, међутим, однео само половину играча. Није чак било ни неопходног вође пута Мике Радосављевића. Како је уз то почела да пада све тврдоглавија кишица, расположење је на мах нестало. Погнуте главе, као што то, уосталом, приличи изневереним ратницима, пустили смо да нас у Новом Саду званични изасланици поздраве скоро љутито. Без много хуке кренули смо затим у собицу Бошка Токина извидишта.

Пошто смо се окрепили устајалом каванском водом, растурили смо се на све стране да се дочепамо бесплатног ручка. Док се моја маленкост ботовски најела на прослави Српске Трговачке Омладине, једни су пронашли неке свадбе, други крштења, трећи пријатеље и тако даље. Тек, кад је минуло подне, сваки је трбух био у одличном реду.

Сунце се срећом пробило кроз облаке, осушило раскаљано игралиште и уделило нам доста наде да се нећемо вратити празних џепова. Из Београда су затим стале да нам кроз жицу стижу веселе вести о благовременом доласку Андрејевића Станојевића, Гавриловића и Иванића. И, заиста, у задњи час приспео је нестрпљиво очекивани остатак чете. На попришту одвели су се најзад Ђорђевић, Иванић Браловић, Станојевић, Гавриловић; Кустудић; Димитријевић; Остојић; Поповић; Андрејевић; Билбија и замењеници Токин и Алексић.

Навијачи, који су нас верно пратили, нису били усамљени око бојног поља. Скоро сав многобројни свет био је отворено уз нас. Пошто се свршило неминовно сликање, Јевђевић нас је позвао са пакосном тврдњом да верује у пораз својих, јер се не укрштају главе но ноге. Радосављевић му је, међутим, убрисао нос и замолио новосадске трутове да не забораве на вечеру кад су нам већ дали салату (лаворов венац).

Није дуго трајало вучење ужета, које се прекинуло уз кукњаву новосађана палих на... леђа. Од гостију само су тежи такмичари дигли „све четири“ у вис.

Београд је тако исто победио у наизменичном трчању благодарећи подвали Алексића, који је једном противнику отео штапић и бацио у траву, и брзини Токина, који је стигао први пречим путем.

Чим је почела лоптачка представа видело се јасно да ће победити гост. Ипак се морало прилично чекати на убацивање надуване коже из једног необичног разлога. Кад год би какав хитац полетео на врата новосађана, понека (од две) нога власника „Видовдана“, који се као посматрач мувао иза статива, помагала је вратару у уклањању опасности. Београђанима било је то неко време криво, али су најзад пристали да се познати народни борац сасвим усели између статива.

Домаћин је, дакле, располагао са туце играча, а Београд је удвојио вољу и убрзо су вратари противника морали да пропусте једну Поповићеву лопту. Андрејевић је мало касније следовао примеру саиграча.

Ваља напоменути да нисмо играли пуно време, већ по пола часа, као подмладак, јер дебљи играчи нису могли више да издрже.

Друге половине исти стрелци успевају сличним редом и увек само из духовитих споразума. Београђани додају кратко по земљи и неодољиво освајају земљиште, док се гледаоци лагано губе јер су очекивали наопачку игру. Извесна лица, пребацивала су — наравно у шали — да је већина играча победилаца лоптање главни занат.

О Ђорђевићу, вратару, тешко је донети суд пошто је био незапослен. Иванић се такође није морао много трудити, али ипак није пропустио да прикаже своје дебело знање. Браловићу, левом бранићу било је већ досадно у мирној позадини, те је с времена време ишао према средини, где је испољио сигурну игру. Станојевић се борио врло срчано и ретко је дозвољавао да га пређу. Мање воље, али више смисла показао је Гавриловић, расположен очито за одбрану. Кустудић, као леви помагач, био је час између статива, час у непосредној близини домаћинове мреже. Добацивао је лопте чак са десног крила и пуцао често. Противници га ни једном нису прешли. Димитријевић се опходио са лоптом као са познаницом, али за добацивање у средину није имао довољно снаге. Остојић, Поповић, Андрејевић и Билбија образовали су дивну целину, у којој се најмање истакао четврти, а највише трећи, који је, међутим, био доста себичан. Други је лепо делио и мудро бирао тренутак за стрељање. Први је био врло борбен и продоран. Као и унутрашњи део напада троугао Андрејевић, Кустудић, Билбија, радио је изванредно тачно и сигурно.

Морам признати да смо се плашили новосађана. Пре утакмице! Играли су сасвим неповезано и на продоре. И пријатељски. Маленчић је намерно промашио један казнени удар.

Хаџија је судио добро и непристрасно, премда је Јевђевић покушао јавно да га подмити.

У вече приредили су нам новосадски новинари, чијом смо љубазношћу непрекидно били одушевљени, парску вечеру. Заслугом Радосављевића било је смеха и радости.

*

„Најзад! Хвала Богу! Једва једном!“

Очекивало се уопште да ћемо са таквим наразима обележити своју победу. Нико, међутим, није ни слутио да смо намерно изгубили против Позоришта и Здравља само да би Нови Сад навели на танак лед и отели му сребрни пехар.

Одлучили смо да у будуће не кријемо своју велику снагу. Као у недељу, тако ћемо и у будуће! Прво глумци има да увиде шта смо ми. После ће они чиновници доћи на ред.

Влад. Кустудић

Утакмице у Сарајеву

САРАЈЕВО (Изв. „Правди“). — Овде је одржана утакмица између Сарајева и Хајдука која се завршила резултатом 4:2 у корист Сарајева. Ово је било изненађење за Сарајево и на све је лепо деловало. Међутим другог дана, на реванш утакмици, Хајдук побеђује са 4:1.

Сутра, на последњи дан свечаности прославе хиљадугодишњице Хрватског Краљевства играју ова 4 сарајевска клуба за пехар „Напредка“: Сашк, Славија, Спарта и Жељезничари.

Утакмице у Мостару и Котору

МОСТАР (Изв. „Правди“). — У недељу су овде одиграли футбалску утакмицу спортски клуб Ускок, из Чапљине и овдашњи Раднички Спортски клуб. Утакмица се завршила нерешено са 3:3.

КОТОР (Изв. „Правди“). — У суботу су у Котору одиграли футбалску утакмицу Спорт Клуб „Приморац“ са овдашњим Југословенским Спорт Клубом са резултатом 1:0. У недељу, међутим, „Приморац“ побеђује са 3:2.

Крађа писама у Лондону

У пословном свету у Лондону у последње време влада велика узнемиреност због учестале крађе писама. Познато је, да је енглеска пошта у својим функцијама тако савршена, да многе фирме шаљу чекове, па и новчанице у обичним, не препорученим писмима. Сада се изгледа појавила једна велика, добро организована банда, која као да води тачну евиденцију свих фирми, које шаљу новац у обичним писмима и која на вешт и неприметан начин отвара сандучад за писма. И поред свих напора кривичне полиције у Скотланд Јарду, још се није могло ући у траг лондонским поштанским лоповима. Рачуна се, да је само за недељу дана покрадено чекова у вредности не мање од 5000 фунти стерлинга, од које је суме само једна једина велика фирма страдала са 600 фунти.

Купите пар
чарапа са жигом и марком (црвена, плава или златна марка) „кључ“, па да се уверите, како 1 пар траје као 4 пара других. Добивају се у дућанима. Чарапе без жига „кључ“ патворене су. 8135

НАЈЕФТИНИЈЕ ЦЕНЕ И НАЈБОЉИ УСПЕХ
Малих огласа у „Правди"

Тражња и понуда СЛУЖБЕ 5.— дин. до 10 речи
" " " " 12.— " до 20 "
Тражња и понуда СТАНОВА 12.— дин. до 20 речи
" " " ЛОКАЛА 15.— " " " "
Куповина и продаја 18.— " " " "

Вишак у величини тих малих огласа преко горњег броја речи плаћа се сразмерно горњим ценама (то јест: цифра динара подељена бројем речи и помножена вишком.)

СЛУЖБА

Потребан је један шофер за теретни аутомобил који разуме ситне оправке вршити. Јавити се Бироу „Банат", Браће Недића ул. бр. 18. Максимовићу 11677

Спремна продавачица потребна је одмах нашем стоваришту у Београду за женску конфекцију — трикотажу. — Услов знање српског и немачког језика. Претставити се: Моравија Фабрика Плетених Производа А. Д. Београд, Војводе Богдана ул. 1. 11619

Два спремна воскарска помоћника треба радња Браће Влашчић, Земун. 11620

Добра зарада Млад човек, доброг држања, лак у изражавању мисли, добар продавац за продају новог једног производа на јавним местима, треба Хемиска Фабрика Врна А. Д. Београд. Кнез Михајлов венац 23-а. 11621

Жена старија тражи место за домаћицу код старије госпође или господина у унутрашњост у већој или мањој варошици. Писати на адресу Мита Петровић обућар Бежанија код Земуна. 11622

Жена средњих година за сав кућевни посао, тражи се. Ресавска ул. бр. 25. 11623

Немачка госпођица која и француски говори, и евентуално свира на гласовир тражи се за две девојчице (9—11 год.) Понуде се имају слати на Оскар Офнер Нови Сад, Мушицког ул. 30. 11624

Девојчица чиста 12-14 година потребна је код детета, плата добра. Јавити се лично одмах. М. Стојковић индустријалац, Московска ул. 37. 11625

Средишњој земаљској позајмионици у Београду, Краљев Трг Бр. 21. потребан је самостални књиговођа, који је версиран у задругарским пословима. Писмене понуде са условима слати до 15 септембра 1925. године на гор. адресу. 11626

Куварица пречанка тражи се код 3 особе примерна плата. Радња Шалго Карађорђева 18. 11618

Надмлинар 26 год. стар, ожењен, интелигентан и марљив стручњак, био је већ и као управник млина запослен, тражи добро место. Цењ. понуде на Јарослав Фишић, Нови Сад. Дарањево насеље 318. 11520

Треба једног лецедерског помоћника и једног шегрта. Обратити се на Бранка Алексића, Уздин. (Банат). 11555

Нуди се жена за прање и пеглање рубља у бољим кућама. Понуде слати на управу листа Праве под нуди се. 11682

Моде салон Милица С. Димитријевић потребује једну вешту раденицу и више ученица и шегрта; Првенство деца из боље куће. Кнез Милетина 43. 11685

Потребна слушкиња која добро кува. Јавити се Грачаничка 21, V спрат десно. 11716

Поред ћерке — приватне ученице II. разр. гимн. тражим васпитачицу са перфектним знањем француског језика и клавира. Понуде молим на адресу: Стеван Максимовић учитељ, Опово (Банат). 11717

2 Kinderfrauleins mit guter zeugnissen suchen Stellung zu Kindern. Adresse: Jevremova ul. 30, bei Frau Jovanka 11718

Тамбурашка капела 5 женских 2 мушка слободни 22/9 траже бољи локал за свирати. Фрања Клајић капелник Хотел „Европа" Прокупље. 11719

Жена озбиљна и вредна за сав домаћи посао, тражи се за одмах. Београдска ул. ул. 49. 11720

Потребан је шофер који разуме оправке око аутомобила јавити се Биро-у „Банат" Браће Недића ул. бр. 18 Максимовићу. 11721

Тражи се спреман шофер за теретни ауто. Место стално. Јавити се А. Богдановић. Краљ. Наталије ул. 28, од 1-2 сваког дана. 11722

Виноградар човек са женом тражи место за виноградара и баштована ступити може одма. Обратити се писмено или усмено на Перишу Лазић Балканска ул. број 37 Београд. 11724

Браварској радионици потребни су ученици Живојина Ђ Јовановића, бравара, Которска ул. бр. 10 у авлији. Тел. 31-39. Београд. 11723

Радионици Амрела, Сунцо-Кишобрана Данице М. Антић, Космајска 53 потребне су две раденице спремне за исти посао, посао сталан, награда добра. 11746

Књиговођа, билансиста версиран у свим банкарским пословима, калиграфији, дугогодишњом праксом тражи место. Писати **Алфред Бруно**, Орачка ул. 22 Земун. 11747

Живописац тражи посла за израду свакит слика, декорација, реклама, диплома и др.; исто примам поруџбине за реновирање и прављење нових икона у црквама. **Врњци, Вила Боже Видаковића, НИКОЛАЈ ПУПИНИН.** 11748

Девојка за сав кућевни посао је потребна. Обратити се Карађорђева улица 3, I спрат. 11749

СТАНОВИ

Скромна студенткиња или чиновница може добити стан са храном више ради друштва једној госпођици, Косовска 43. Упитати чувари куће. 11645

Издаје се лепа соба за самца са намештајем, Проте Матеје 9. I спрат са лица од 12—5 ч. 11646

Издаје се засебна соба за самца или самицу може и са костом. Кнез Милетина 32. партер 11647

Стан у Земуну тражи се празан стан стан са 1—2 собе и кујном. Јавити се у Земуну, Житни трг 7. 11648

Елегантно намештена соба са засебним улазом издаје се отменом самцу. Угао Дубровачке и Високог Стевана 21. 11649

Издаје се одмах канцеларија са телефон и једна празна соба. Дечанска 23-II Мезанин. 11650

Стан од две собе, предсобљем, кујном, све паркетирано на I спрату, Чика Љубина 11, издаје се одмах. Може се употребити и за канцеларију. 11436

Елегантан стан за издавање у партеру са и без намештаја 2 собе, предсобље, стаклена веранда са изгледом на башту, кујна шпајз, девојачка соба, са употребом купатила и остало, гаража, авлија бетонирана, у најлепшем крају Београду до парка Карађорђевог. За услове упитати портира Гранд Хотела, тел. 293 11651

Издаје се нова засебна кућа у Кичевској улици број 51-а. Усељење по споразуму, Видети се може у свако доба. 11652

Отменом самцу издаје се соба меблирана са засебним улазом у улици Будимској бр. 6 I спрат. 11694

Пространа, светла и здрава соба, са улице, угао, потпуно засебан улаз издаје се намештена или празна за одмах, само солидној г-ђи или г-ци. За ученице родитељско старање. Упитати Кр. Александра ул. „Нова Слобода Тодоровић, или Једренска 1. Стан бр. 5. 11695

Издаје се намештена соба са електричним осветљењем, засебним улазом бољем господину или господици. Упитати Далматинска 9 у дворишту партер 2-га врата. 11696

Спаваћа соба мало употребљена, нов кухињски креденац, француски шпорет, сто, столице и друго ради одласка продаје се врло повољно Старине Новака 3. 11697

Соба намештена са послугом и електричним осветлењем, издаје се за отменог самца. Бирчанинова ул. 19а, партер лево. 11698

Соба са улице велика намештена за издати одма за два самца-це брачни пар употреба и кујне. Ратарска 29. 11699

Од 1 октобра издаје се стан, 3 собе, предсобље и кујна, електрика. За сад се може добити једна соба са 2 празна кревета. Принца Евгенија бр. 2 сутерен. 11739

Издаје се одмах или од 15 ов. м. елегант. мебл. соба са засебним улазом и купатилом. Видети преко целог дана Кнез Милетина 24, II спрат десно код Г-це Смиљанић. 11738

Соба: Елегантно намештена за отменог самца самицу, издаје се одмах. Упит. Барајевића, Косовска 11/II. 11700

Стан од 4 собе, велико предсобље, кујна, купатило и остале припадлежности издаје се од 1 октобра Његушева ул. бр. 28. 11701

Издаје се под врло повољним условима стан са 5 соба и осталим припадлежностима за отмениjу породицу Трнска 25. За све упитати на I. спрату. 11702

Издаје се намештена соба елект засебан улаз. 1200 д. месечно. У центру вароши, Дечанска ул. бр. 59. Др. Бјелоусов, тел. 37-55. 11703

Издаје се намештена соба са засебним улазом употребом купатила и са костом. Упитати Грачаничка ул. 21. V. спрат десно. 11704

Стан од собе, кујне и веранде, електрика, вода издаје се Гундулићев Венац бр. 36 (у продужењу Позоришне улице). 11705

Стан са 3 собе, предсобљем, кујном и осталим припадлежностима издаје се од 1. октобра у ул. Рига од Фера бр. 18. Упитати Дављчо на горњем спрату. 11706

Стан собе, предсобље, кујна и остало издаје се од 15 септембра, Краљице Наталије 6 — Зелени Венац, Разовановић — Милутиновић. 11736

Собу празну или с кухињом у центру тражи солидна госпођа код благородне фамилије са скромном ценом и искрено домаће друштво. Понуде молим Студеничка 43. 11737

Кројачки Салон
Светислава Васића
Дечанска 10.

Прима на израду одела: **ЗА ДАМЕ** француски костим по 350.— дин., енглески 400.— дин., мантил, цео постављен, 400.— дин., до пола 450.— дин., хаљина 150.— дин., луксузна 250.— дин., за венчаније, балске и хаљине за соаре-а, по погодби. — **ЗА ГОСПОДУ** ради одела по најновијем журналу, првокласним цутером и најјефтинијим ценама. — Радим са својим или личним материјалом. 11751

ЛОКАЛИ

Предаје се колонијална стакларска радња на најживљем месту услед промене бранже. Услови повољни, упитати у радњи **Јакова Аврамовића**, Макензијева 9. 11628

Велики дућан са галеријом, на новој пијаци Зелени Венац. Бранкова улица бр. 3 издаје се под закуп од 1. новембра. 11629

Четири дућана на Сави, Карађорђева 24, издају се под закуп од 1. новембра. За услове упитати чувара куће. 11631

Кафана „Лакић" предаје се врло јефтино услед предузећа другог посла. Упитати у кафани код Палилулске пијаце. Мајор Илић ул. бр. 11. 11630

Посластичарна на врло згодном и прометном месту, са потребним инвентаром и радионицом уступа се. За услове обратити се г. Ђорђу Попари хотелијеру Српске Круне, Београд. 11690

Дућан с пространим бетонираним подрумом на углу Вука Караџића 14 спроћу Академије Наука издаје се. Обратити се у истој кући. 117 2

Два дућана до поште у Поенкареовој 5, издају се од 1 новембра. Један са подрумом и станом, погодан за бифе и ликерџиницу. Упитати сопственика на I спрату. 11691

За издавање 2 дућана, један са собом и кујном, а други са собом. Упитати Хиландарска бр. 6, I спрат лево. 11692

Локал под закуп, подесан за кафану или кујну. Такође дућан са собом. Упитати Бирчанинова ул. 19а партер лево. 11693

Пекарска радња са фуруном на добром месту, издаје се под кирију од 6 септембра. Упитати код удове Јована Тата, Темерин Бачка. 11725

Хотел, Кафана и Ресторација за изнајмити или за продати. Нови Сад, Железничка ул. бр. 41. 11713

КУПОВИНА и ПРОДАЈА

Сталаже и теѕге колонијалне бранже на продају врло јефтино упитати **У радњи Душанова 39.** 11597

Продаје се клавир „Безендорфер" (фангел) врло јефтино. За услове упитати у Зрињској ул. 92 (Врачар) Београд, код Антона Хутера. 11599

Кичевска 113, продаје се и то: 1 крава музара даје млека на дан 10 лит., цена 3.500 1 кобила полу арапска ждребна 3.500, 1 ждребе од 20 месеци висока 156. 2.000, 1 кола за 2 коња са канатама и душеком исправна — јака 1.800, 1 таљиге-даке шабачке исправне, цена 2.450 динара. 11600

Кућу нову продајем у недељу по подне продужење Вардарске улице, лево бр. 19 за готово и отплату 52.000. **Обрад Петровић.** 11627

Ауто мали за путника, купујем нов или мало рабљен, гарантовано исправан, писмене понуде са назнаком последње цене на пошт. фах 25, Земун. 11632

Кућа на продају 483 кв. мет. у Орловској ул. 37 са пет одељења. Упитати у истој кући. 11633

Дућански излог комплетан са вратима продаје се. Видети у ул. Краља Милутина 51. 11634

Билијар на продају фабрика „Сајфел". Видети и упитати за услове Макензијева улица бр. 58. 11635

Кућа нова са 12 одељења продаје се. цена 160.000 дин. Упитати Светог Николе ул. бр. 52. Ново Гробље. 11637

Продајем имање у Загребу састојеће се из 5 зграда, велике баште, гостионе, која продаје свагог дана од 300 до 500 литара вина и пива. Продајем ради одласка у Америку где ми станује обитељ. Све скупа 400.000 динара. Купац може да се одмах усели, новац не мора сав одмах дати, по договору. Адреса Вилим Стиплошек, Звонарска улица бр. 7, телефон 18-67, Загреб. 11640

Засебна кућа са баштом на продају, улица Косанчићев Венац диван изглед на Саву и Дунав, тераса над Савском ул. Обратити се на Тел. 12-05. 11603

Продаје се јефтино један пулт 4 м дуг, подесан за сваку бранжу. Упитати у Бифеју, Кнез Михајлова 15. 11752

Продаје се зграда са плацем од 1200 м. плац празан од 670 м. подесно за трговину зграда са плацем од 290 м. услови повољни. Јавити се сопственику Кичевска бр. 41. 11686

Кућу не суviше далеко од центра купио бих. Плаћам у готову 250.000 дин. — ресто може бити дуг Управи Фондова. Понуде на администрацију под 250.000 11750

На продају 2 половне шиваће машине, подесне за шивење и вештачки вез. Видети у механичарској радионици Сарајевска 6у. 11712

У Новом Саду на зеленој пијаци, продаје се добро уведена шпецерајска радња са дозволом точења пића и трафиком. Услове даје Штампарија „Зора" Нови Сад Темеринска 25 11709

Посуђе првокласно за целе кујне. Примуса шведских и све делове приспели су радњи Ане Штајнер Кнежев Споменик 3 преко пута Коларца. 11710

На продају преко два вагона исправних винских и ракијских бачви. Магаза за исте бачве под закуп код Милана Митровића каф., Крагујевац. 11711

Плац у Милешевској ул. бр. 57., на продају по ниској цени. 11714

У Земуну нова кућа од тврдог материјала, са виноградом, баштом, и воћњаком, око 7000 м², продаје Симић, ул. Тошин Бунар, бр. 52. Земун. 11715

Врата и прозори добро очувани продају се. Бирчанинова 12. 117 4

Виноградарима продајем 150 кола најбољег ђубрета. Продајем дрвену бачву од 2000 литара. Прокупачка ул. бр. 57. Телефон 63 11743

Стрижену вуну купујем на вагоне уз приспослање узорка те назнаку цене; код особног предузећа Josef Rotschne, — Freidstadt, O. Oe. (Горња Аустрија). 11740

Клавир и пианино најбоља фабрика продајем по врло повољној цени и на отплату, дајем клавир под кирију. — Антоније Хрон Тифенбах клавир штимер, Таковска ул. 36. 11741

Продаје се нов Фордов Аутобус за 16—20 душа због болести. Видети у Панчеву код Хотел Србије или у Старчеву кућ. бр. 3. Ото Фест. 11742

Продајем кућу са четири дућана, једном станова у Босанској ул. 45. Површина 728 кв. мет. Год. рента 86.000 дин. Питати сопственика у Косовској ул. 14. 11745

300 комада стојећих растових дрвета дебљине 50 см., висине 9 метара — продају се. Обратити се Владимиру Марковићу, земљоделцу Калуђерица. 11726

Влајићеву мушицу!

ДОБИВА СЕ КОД
Д. М. ЈАНКОВИЋА
апотекара у Београду
10081

Кости и месинг

купујем и плаћам најбољу цену
Колонијална радња
Драгутин Димитријевић
Пожаревац. 11684

Оглас
Зграде под закуп.

Команди Београда потребна је једна зграда за смештај школе вишег курса војне академије.

По наређењу Господина Министра Војске и Морнарице И.Г.Бр. 10781 од 1 ов. м-ца и чл. 94 закона о државном рачуноводству одржаће се у штабу ове команде трећа офертална јавна лицитација на дан 20 септембра тек. год. за закуп ове зграде.

Зграда треба да има:
две собе око 140 мет. кв. свака,
једну собу за помоћника управника од око 20 мет. кв.
једну собу за професорску салу од око 40 мет. кв. и
једну собу за момка, све са припадлежностима једног модерног и хигијенског стана.

Понуде треба доставити у затвореном коверту да гласи на Команданта Београда снабдевену таксеном марком од 100 динара.

Уз понуду треба поднети скицу или план зграде са распоредом локала, ако је зграда предратна, онда и уверење надлежне власти за станове да је кућа ослобођена и да се може издати под закуп.

Услови и право на надметање, могу се видети у службеном времену сваког дана у канцеларији за инжињерске послове у штабу ове команде.

Понуде треба доставити тако да буду у штабу команде најдаље 26 ов. м-ца до 10 час.

Такмичари су дужни положити кауцију пре почетка лицитације наши поданици у износу 5.000 дин. а страни поданици 10.000 дин. у монети предвиђеној законом одржав. рачуноводству.

Могу се понудити зграде које би погодном преправком задовољиле ову потребу.

Из канцеларије штаба Команде Београда К.Г.Бр.5550. 11655

5 дин. часове из франц. и енглеск. језика у групама (метод Берлица) даје проф. дипломирана у Паризу. Такође часове клавира. **Кондина 11. Кн. Шаховскаја.** 11730

РАЗНО

Пажња! Прочитај! Купити или продати ма шта, пласирати новац, зајам узети, дуг наплатити, заступство или комисион дати, информације добити, пасош извадити и визирати за све земље, извадити дозволу, уверење, радничку књигу, лично и кафан.-механ. право, оглас дати, стан или локале издати или закупити, службе сваке врсте наћи, протоколисати фирму итд., итд., најбрже и најсолидније једино можете, ако се обратите **Бироу „ПЛАНЕТА"**, Коларчева ул. 9. Београд. 11484

Због напуштања радње позивам пошт. муштерије најдаље до 20 октобра ове године подигну своје ствари које су код мене на чишћење и фарбање. После тога рока скидам са себе сваку одговорност за неподигнуте ствари. С поштовањем Г. Фишер фарбар, Обилићев Венац 35. 11641

Ново отворена Кројачка радња израђује најмодернија женска и мушка одела по последњој париској моди, нарочито се препоручује за израду женских костима и мантлова, са солидном ценом Ј. Првуловић и Ристић Великог Милоша ул. 15-а. 11642

За даме. Госпођа Палигорић извештава, да је отпутовала у Париз. Салон је премештен у Академију Наука III спрат, улаз из Пасажа, или Вука Караџића. Потребује од 15. септембра првокласне раденице. 11679

У недељу од „Коларца" до „Касине" изгубила сам бразлетну са монограмом молим онога које нашао ако хоће да ми донесе награда је колика је вредност пошто је успомена. Милоша Великог 77. 11681

Немачки језик поучавала би учитељица (Словенка) 2 сата недељно — хонорар месечно 160 дин. Упитати **др. Матић Битољска 18.** 11731

Клавир под кирију. Капетан Мишина 11. 11732

Leçon de Français par dame française. Madame Uskokovich, 31, Dečanska ul. 11733

Грађевинарима. Тркке и Даске за плафон увек по најповољнијој цени продаје, има **Дим. Симоновић** Сарајевска 4а и Краља Александра 75 (Тркалиште). 11734

Хитно се тражи тамбурашки оркестар са 5 чланова: Најмање 2 мушкарца. Конкуренције нема. Кафана „Кајмакчалан" Прилеп. 11735

ОГЛАС
ЗГРАДА ПОД ЗАКУП

Команди Београда потребан је један магацин са смештај хартије штампарске радионице Министарства Војске и Морнарице.

По наређењу Господина Министра Војске и Морнарице И.Г.бр. 10780 од 1. ов. м-ца и чл. 94 закона о државном рачуноводству одржаће се друга јавна офертална лицитација за закуп ове зграде на дан 28 ов. м-ца у штабу ове комаде у канцеларији за инжињер. послове.

Магацин треба да је у близини Министарства Војске и Морнарице, да је сув и да је величине да се у њега може сместити већа количина хартије, величине од прилике: дужине 25 метра, шир. око 14 и вис. до 4 метра, да је у приземљу и да му је прилаз колима лак. Да је по могућству засебан јер ће се чувати стражом (евентуално).

Понуђачи који би били вољни овакав магацин уступити треба да поднесу понуду у затвореном коверту Команданту Београда да је снабдевена таксеном марком од 100 дин. уз понуду треба послати план или скицу локала и прилаза.

Услови и право на надметање могу се видети свакога дана у службеном времену у штабу ове команде у канцеларији за инжињерске послове.

Понуде треба послати тако да буду у команди најдаље 28-ог ов. м. до 10 час.

Понуђачи имају положити кауцију на каси команде у износу наши поданици у суми од 5.000 а страни у 10 000 динара, у монети предвиђеној законом о државном рачуноводству.

Из канцеларије Команде Београда К.Г. бр. 5544 3 Септембра 1925 год. у Београду. 11653

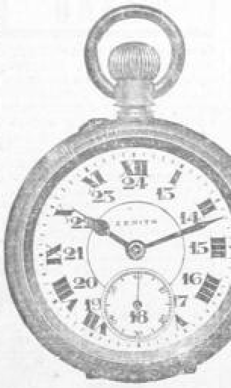

НАЈБОЉИ И НАЈТАЧНИЈИ ЧАСОВНИК „ЗЕНИТ"

постигао је 1923. год. светски рекорд у погледу тачности а 1924. год. добио је

26 ПРВИХ НАГРАДА

на светском конкурсу сатова у Нефшателу (Швајцарска) и тиме доказао своју надмоћност над осталим часовницима и проглашен за **јединн најтачнији часовник на свету.**

„Зенит" часовника има: златних, сребрних, емалираних, челичних и никлених:

Никлен отворен Зенит дин. 500.—
Челичан отворен Зенит дин. 600.—
Сребрн отворен Зенит дин. 800.—
Сребрн затворен Зенит дин. 1000.—

7731

Прави железнички службени „З Е Н И Т" часовници
коштају КОМАД 600.— са гаранцијом. — За унутрашњост шаљемо доплатом.

ГЕНЕРАЛНИ ЗАСТУПНИЦИ ЗА КРАЉЕВИНУ С. Х. С.

МИХ. П. ПЕТКОВИЋ И КОМП.

Краљ. Дворски Часовничари и Јувелири
— БЕОГРАД —

Теразије 38. **Телефон 24.**

ВРАТИО СЕ С ВОЈНЕ ВЕЖБЕ

Dr. ЉУБОМИР С. ОБРЕНОВИЋ

специјалиста за сифилис, кожне и венеричне болести.

ПАЛАТА КАСИНА

Краља Милана ул. бр. 25 Теразије прима од 7—10 пре и 1—6 по подне. Чекање у засебним кабинама. Улаз са улице до банке. Телефон 34-83. 11687

ОГЛАС

На основу прописа Господина Министра Војске и Морнарице ЕПБр. 3338 од 4. маја 1923 год. (сл. вој. лист стр. 907) и наређења ЕПБр. 6180. од 20 августа 1924. год. (сл. вој. лист стр. 1799) за 1924. год. и чл. 61. Правила о снабдевању људском храном, одржаће се прва усмена јавна лицитација на дан 25. септембра тек. год. у 11 часова пре подне у канцеларији Интендатуре Команде Краљеве Гарде у Београду, за испоруку ниже означених артиккла људске хране за исхрану војника пешадиског, артиљериског, 1. и 2. коњичког пука Краљеве Гарде, у зимском периоду од 1. октобра ове, до 31. марта 1926. године и то:

Пиринча . .	4750 кгр.
Гриза . . .	9.350 кгр.
Макарона . .	4.750 кгр.
Пасуљ . . .	23.000 кгр.
Алеве паприке	465 кгр.
Масти свињске	9.600 кгр.
Лоја говеђег	400 кгр.

Кауција се полаже означеног дана за лицитацију до 10 часова пре подне, у готовом или од државе гарантованим папирима, наши држављани 10%, а страни 20%, од целокупне излицитиране суме.

На лицитацији донети мустре понуђених артикала.

Накнадне понуде неће се узети у поступак.

Услови се могу видети у канцеларији Интедатуре Команде Краљеве Гарде, сваког радног дана од 8 час. пре подне, па до 12.30 час. по подне.

Из канцеларије Интендатуре Команде Краљеве Гарде 5. септембра 1925. године ЕБр. 4042. 11654

ВИНОГРАДАРИ! ЗЕМЉОРАДНИЦИ!

Набавите нове, лепе калемљене лозе, које имамо и за астално и за винско грожђе. Имамо нове [illegible], за коју није потребно прскање, а која даје вино од 10 до 14 степени. **Даје род већ од друге године.** Произвођач-специјалиста:

MACLET.—BOTTON,
Villefranche (Rhone) Француска
Дворски лиферант Nj. В. краља Срба, Хрвата и Словенаца. Разашиље на захтев брошуре од 80 страна са ближим објашњењима. 11488

Посетите нашу модерну сталну

ИЗЛОЖБУ

у Влајковића сокачу бр. 6 (у реду зграде Министарства Саобраћаја)

која је проширена и у **погледу Хигиене** најсавременије модерно уређена инсталацијом **монтираних комплетних купатила, енглеских клозета, умиваоника, кујинских шоља** и свију осталих потребних модерних **Арматура за тоалету,** тако да можемо слободно рећи да је **прва** и **једина** ове врсте у целој нашој земљи.

Улазак је свакоме без разлике слободан и необавезан за куповину. Истовремено препоручујемо наше велико стовариште свог водоводног инсталационог материјала, машинског, техничког материјала као и моторних и обичних **пумпи,** машинских каишева **кожних, камиље длаке** и **балата. Опуте** обичне и кром. **Гумених цреве** и дихтунга, **фибера, шмиргл** и **филц** шајбни и **пасте** за чисте. **Филтера:** за воду и осталих пића и зејтина и. т. д. Свију врста **пакунга** и **мазалица, гвинтова, клингерових арматура** и **водомерна стакла, месинганих славина** за воду и пару, **пуцволе** и.т.д. **Блиц-Еленк** за одржавање купатила, енглеских клозета и свега осталог порцелана.

МОЛИ ЗА ПОСЕТУ! 11553

НАНКА и ВУКОВИЋ
БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ.

Нов луксузни ауто марке „ХОЧКИС"

Стигао је у Београд. Продаје се потпуно нов:

Модерни „Хочкис" торпедо, луксузни 16(48) коњских снага, са шест седишта, електричном инсталацијом, кожном поставом. 11314

Може се видети у свако доба. Јавити се у администрацији „Правде".

Чувени панађур

На Малу Госпојину 21, 22. и 23. септембра 1925. год. одржаће се **тродневни панађур у Тополи Крагујевачкој.**

На овом панађуру продаваће се поред крупне и ситне стоке, и сви остали земаљски производи.

Путеви осигурани, најближа **станица железничка** Аранђеловац и село Бања. Поштанско-телеграфско телефонска станица у самом месту. Има гостионица и хотела за путнике. 11689

Дипломирана пијанисткиња у иностранству, даје часове у кући. Адреса у администрацији.
11485

Девојка,

која зна и кувати, потребна је. Јавити се: Зорина 84 I спрат. 11753

Клавир марке Hamburger продаје се одмах, Скадарска 41/I, Колар. 11636

МОРАВА

Творница модерне трикотаже

Београд (Савинац) — Катанићева ул. 3;5

На последњој станици трамваја бр. 1. Израђује Вунену Трикотажу првокласно, чврсто и модерно; свакоме на услузи.

Цена и квалитет без конкуренције, продаја ангро и детаљ. трговцима специјалне цене. 11546

ПРЕДАЈЕ се РАДЊА са НАМЕШТАЈЕМ

На најбољем месту добро уведена како у Београду тако и у унутрашњости. Рефлектанти нека се јаве Редакцији писмено под бр. 385. 11667

---

22 ИЗЛОГА

СИТИ БАЗАРА
ТЕРАЗИЈЕ 7

Прво погледајте са јефтиним ценама и тек онда ПАЗАРИТЕ. 11669

НАЈБОЉА, најјача и најјефтинија Обућа може се добити само у обућарској радњи код

Машутковића
(преко Браће Станковића)
Теразије 12. 11548

НАЈБОЉЕ СУ

АНИЛИНСКЕ БОЈЕ БАЈЕРОВЕ

за бојење вуне, памука, полувуне, свиле, кудеље, коже и т. д.

ОД ФАБРИКА БОЈА пређе ФРИДР. БАЈЕР И КОМП. ЛЕВЕРКУЗЕН НЕМАЧКА

ДОБИВАЈУ СЕ У СВИМА БОЉИМ ТРГОВИНАМА

ЈЕДИНА ПРОДАЈА ЗА КРАЉЕВИНУ СРБА, ХРВАТА, СЛОВЕНАЦА

КРАЉ. ДВОР. ЛИФЕРАНТ
ТРГОВИНА БОЈА

БЛАГОЈЕ Ст. ДИНИЋ

БЕОГРАД, ТЕРАЗИЈЕ 9. ТЕЛ. 366. 11114

ЗА СВЕ ВАРОШИ И ВАРОШИЦЕ нудим у комисиону продају шиваће машине **„ВЕСТА".**

Нарочито подесно за Банке, трговце и боље занатлије, за услове обратити се стоваришту шиваћих машина **„ВЕСТА"** БЕОГРАД Скопљанска бр. 5. 10071

ТЕХНИЧКО РУДАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ

ХОПЕ

препоручује се за: истраживање, давање стручног мишљења и финансирање рударских послова сваке врсте.

Београд, Теразије 14. 11388

ПОД ЗАКУП

У згради Коларчеве Задужбине, Кнежев Споменик бр. 2, издаје се под закуп од 1 новембра тек. год. пет дућана са припадајућим им одељењима. Понуде вала поднети најдаље **до 15 септембра тек. год.** Управнику Задужбинског имања г. Доброславу Павловићу, Скендербегова ул. 19, од кога се могу добити и сва обавештења о локалима који се издају. 11680

ДРОГЕРИСТИМА И АПОТЕКАРИМА.

Продаје се дрогерија

врло повољно због породичних околности. Ново уређена и потпуно снабдевена: Намештајем, штангефесима и свом робом и потребама за дрогерију или апотеку.

Јавити се **Дрогерији „СВ. ЂОРЂЕ", Немањина 30. Тел. 39-47.** 11729

Штампарија „Сокић" — Београд, Коларчева 9, — Дечанска 10.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ — БЕОГРАД, СРЕДА 9. СЕПТЕМБРА 1925. ГОДИНЕ — ЦЕНА 1 ДИНАР

ПРАВДА

БРОЈ 246 | Огласи се примају у администрацији: Кнез Михајлова ул. бр. 19. — (Гранд Пасаж) по утврђеној тарифи. ТЕЛЕФОНИ: РЕДАКЦИЈЕ 2634: АДМИНИСТРАЦИЈЕ 81. | ВЛАСНИК И ДИРЕКТОР МАНОЈЛО М. СОКИЋ | Уредништво: Кнез Михајлова 19. Месечна претплата: за Краљевину С.Х.С. 30 дин.; за иностранство 50 дин. ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 11-13 | ГОДИНА XXI

Наша међународна безбедност

Више него прошле, било је ове године ратних маневара. Више, много више. Свакако је то знак да идеја пацифизма не може тако лако да тријумфује, да не може особито данас, када се све више и више појављују питања, која својом појавом већ значе велику опасност за уговоре о миру и кроз које се појављује реваншарска политика. И свакако је то знак да не треба имати илузија о томе, да се будућност може изградити без ратова и да се она може дочекати без оружаних сукоба. Демократија је не може бољом створити, него што је она у животним напорима и нагонима народа. Не могу је лепшом створити ни протагонисти мира. Не могу је, свакако. Могу је нешто улепшати, могу створити више илузија о њој, и могу изградити извесних политичких резултата за будућност народа. Али не могу оставити ону фаму, о којој се данас само још мало може слушати. Не могу осигурати мир у Европи.

Идеја г. Мусолинија, политика г. Бетлена и г. Цанкова, избор г. Хинденбурга за председника Немачке Републике, идеја о присаједињењу Аустрије Немачкој, показује у најмањим контурама ту немогућност и показују ту нову политику, осветничку политику, и политику супротну данашњој пацифистичкој, заснованој на идеји осигурања мира у Европи. Г. Мусолини са својом фантастичком идејом о Новој Италији може да се остави на страну. Али не може г. маршал Хинденбург. Не може, јер је он дошао на чело Немачке да би извршио присаједињење Аустрије њој и да би на тај начин погазио уговоре о миру. А то је већ нова политика, нова у толико у колико је реваншарска. Иначе је стара Кајзерова **велтполитика**, ова Бизмаркова идеја о уједињењу свих Немаца у једно царство под Хохенцолернима и политика **Дранг нах остен** и Берлин — Багдад. То се из дана у дан све више примећује а та се политика све више остварује. Извештај да је председник Рајхстага, г. Лебе, одржао велики говор о присаједињењу Аустрије Немачкој и да је у Бечу поздрављен од градоначелника, показују то такође. О реваншарској политици г. г. Цанкова и Бетлена пак не би свакако требало ни говорити. Оне су такве, потпуно такве.

Очигледно је онда, да оваква ситуација у Европи показује, да се треба бринути за данашње стање и да треба чинити оно што таква ситуација захтева, да се треба осигуравати, и то се добро осигуравати. И не само пријатељством заједничком политиком, савезништвом, но својом одбрамбеном силом, којој треба поклањати највећу пажњу, сву пажњу. Маневри неких држава слично томе нешто показују. Особито пољски. Они су показали да Пољска разумно мисли на своју моћ, и своју одбрамбену силу.

Наши то знају. И ми бисмо исто то требали да покажемо. Али до сада нисмо могли да покажемо. Зашто? Зашто да ми још немамо ни једног блиндираног аутомобила, зашто да немамо тенкова? Зашто да немамо и сва остала савремена убојна средства, када се сутра може мислити само на хемијски рат? Немци су се за то осигурали. И они се само у том смислу и осигуравају. Наша војска без тога не треба да буде. Не треба никако да буде. До сада је она то требала да има. Бар колико толико. И ради обуке, ради упознавања официра и војника са њима.

Јер могу се водити пацифистичке политике, може се тежити општем обезбеђењу мира у Европи, али се не сме ништа губити из вида. Мора се водити рачуна о повампиреној политици и мора се водити рачуна о животним нагонима народа, ма колико иначе изгледало лепше да има и оптимизма у Лиги Народа. И није то због данас и сутра. Најмање је реч о садашњици, доста изнуреној садашњици. Реч је о будућности, о будућности која ни мало не изгледа ружичаста у даљим перспективама.

СИТУАЦИЈА

Краљ и Краљица су у Београду

— ЈУЧЕ ПРЕД ПОДНЕ КРАЉЕВСКИ ПАР, ПРИНЦ ПАВЛЕ И КНЕГИЊА ОЛГА ДОШЛИ СУ У БЕОГРАД. — АУДИЈЕНЦИЈЕ МИНИСТАРА РАДИ ПРИПРЕМА ЛОВЋЕНСКИХ СВЕЧАНОСТИ. — ДР. СЛ. МИЛЕТИЋ ЈЕ НАСТАВИО АКЦИЈУ ПРОТИВ ХСС ЗБОГ РАДА У ВОЈВОДИНИ —

Јуче, у 11 часова пре подне допутовали су у Београд Краљ и Краљица са Принцом Павлом и Принцезом Олгом.

На железничкој станици Краља и Краљицу дочекали су министар унутрашњих дела г. Божа Максимовић, министар саобраћаја г. Анта Радојевић, министар Двора г. Драг. Јанковић, управник града г. Лазаревић, командант Београда и тако даље. Одмах после поздрава, Краљ, Краљица, Принц Павле и Принцеза Олга, одвезли су се аутомобилима у Двор — првим аутомобилом Краљ и Принц Павле, а другим Краљица и Принцеза Олга.

Улицама је окупљени свет, нарочито у Краља Милана улици, поздравио Краља и Краљицу са: Живели!

АУДИЈЕНЦИЈА У ДВОРУ

Јуче у подне Краљ је примио у аудијенцију заступника председника владе, министра правде г. Марка Ђуричића, који је Краљу поднео реферат о ситуацији.

У 12.30 код Краља је примљен министар пошта г. Шуперина. Ова аудијенција трајала је двадесет минута.

Одмах после г. Шуперине, Краљ је примио нашег посланика у Букурешту г. Чолак-Антића, који је у Двору остао на ручку.

ТРИФКОВИЋ ЋЕ ПРАТИТИ КРАЉА У ЦРНУ ГОРУ

Председник Народне Скупштине г. Марко Трифковић, који се сада налази на Приморју, враћа се у Београд у суботу.

Г. Марко Трифковић заједно са подпредседником Народне Скупштине г. Суботићем пратиће Краља на путу по Далмацији и Црној Гори.

МИНИСТАР ПОЉОПРИВРЕДЕ У ДВОРУ

Јуче пред подне Краљ је примио у аудијенцију г. Кр. Милетића, министра пољопривреде, који је поднео указе на потпис и реферисао о стању жетве и непогодама.

СИНОЋЊЕ АУДИЈЕНЦИЈЕ

По подне у 6 часова Краљ је примио поново у аудијенцију заступника председника владе г. Марка Ђуричића, са којим је остао у разговору о свечаностима у Црној Гори пола часа.

Одмах за тим примљен је код Краља министар војни и морнарице ђенерал г. Трифуновић, који је Краљу поднео реферат о стању у војсци.

АКЦИЈА ВОЈВОЂАНА ПРОТИВ ХСС

Министар народног здравља г. др. Славко Милетић имао је јуче по подне врло дуг разговор са председником радикалског клуба г. Љубом Живковићем. Овај разговор, који је трајао више од једног часа односи се на акцију Радићеваца у Војводини, о чему је прекјуче, као што је „Правда" јавила, г. Милетић говорио и са заступником председника владе г. Марком Ђуричићем. Г. Милетић је изложио г. Љуби Живковићу гледиште војвођанских радикала на ово питање. Војвођански радикали категорички траже од вођства своје странке, да предузме кораке и онемогући организовање националних мањина у Хрватску Сељачку Странку. Радикална Странка у Војводини, која би у противном могла доћи у опасност, води према националним мањинама сасвим другу, по државу много кориснију политику од оне коју воде Радићевци.

Како дознајемо из радикалских кругова, ово питање постаје све озбиљније, тако да није искључено да се о овоме поведе реч и у самој влади.

РЕДОВАН САЗИВ СКУПШТИНЕ

У радикалским круговима тврди се, да се Народна Скупштина неће састајати пре почетка нове сесије, то јест пре 20 октобра како се последњих дана у политичким круговима мислило, да ће Скупштина бити сазвана раније. Одмах после отварања нове сесије на дневни ред Скупштине биће стављен инвалидски закон.

ДЕЛЕГАЦИЈА ЗА ВАШИНГТОН

У кабинету председника Народне Скупштине одржана је јуче пре подне под председништвом г. В. Јанковића конференција чланова наше делегације за интерпарламентарну конференцију у Вашингтону. Наша делегација, која полази за Вашингтон 12. овог месеца, учинила је последње припреме материјала.

ОДСУСТВО П. ГАВРИЛОВИЋА

Наш посланик у Атини г. Панта Гавриловић, који је привремено вршио дужност министра Двора, отпутовао је са Бледа за Беч на одсуство. Г. Гавриловић ће отићи на своју дужност у Атину тек кад Конференција Друштва Народа буде завршила рад.

ОДАСВУД

Један који много зна

Неки г. Славко Диклић, у загребачком листу који излази понедељником, а који се зове „Младохрватски Покрет", пише чланак о хрватским и српским сентименталностима, на жали, како ми Срби не водимо довољно рачуна о хрватским сентиментима. Пошто је до миле воље исполемисао узвикује овај нови пророк: „Што се за манастир Жичу данас у ред Арнаутлука (!) троше милијуни, само зато, што је тамо два пута вечерао Душан Силни"..

Ваистину, господин зна све...

Нови преговори са Грчком

ЖЕНЕВА (Изв. „Правди"). — Између Нинчића и Рентиса обновљени су преговори о савезу. Нинчић је тражио хитно из Београда потребни материјал. Изгледа, да ће доћи до резултата и да ће се нашој држави дати пруга до Солуна.

Ратификација нашег споразума

РИМ. — Званични лист објављује закон којим се ратифицира споразум закључен између Италије и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, а који је потписан у Риму 27. јануара 1924., заједно са прилозима. (Аген Стефани).

Бугарска Конференцији Амбасадора

ПАРИЗ, (Изв. „Правди").— Бугарска влада упутила је молбу конференцији амбасадора, да се укине контролна комисија у Бугарској, пошто је, вели, Бугарска испунила Нејски Уговор. Молба је образложена великим трошковима, које Бугарска чини по захтевима комисије.

Румунски краљ у Кишењеву

БУКУРЕШТ. — Румунски краљевски пар и чланови владе отпутовали су синоћ у Кишињев где ће створити велику покрајинску изложбу. (Радор).

Сахрана Вивијанија

ПАРИЗ, 8, 14 ч. — Вивијани ће вероватно бити сахрањен у четвртак о државном трошку. (Авас).

Политичка ситуација Бугарске

СОФИЈА, 6. септембра. — Пише се још увек о промени владе г. Цанкова, а г. Цанков још увек влада. И не мисли да силази са власти. То је већ очигледно. Очигледно је и за оне, који још увек имају неких нада у то да ће се реакционарна влада г. Цанкова заменити неком више демократском. Рекло се још пре пола године да ће г. Александра Цанкова заменити г. Малинов, вођа дисидената демократа; или г. Ђапчев, и још се ништа није догодило. Стари се режим још увек осећа. Ни мало се не мења. Види се и по томе да се тешко мисли на промене. И да их ј у опште узалудно очекивати. То треба знати.

Јер само су жеље, вечите и пусте жеље, да се уклони влада професора г. Цанкова са софијске управе. И ништа више. Они до којих зависи, колико ће он још управљати, и не осврћу се на то. Није то за њих важно. За њих је важно и најважније, да свој режим још више осигурају и да га потпуно прикажу стабилизованим.

Краљ је болестан. Он је давао многима наде. Особито неким вођама опозиције. И они су полагали у његове идеје. Веровали су да ће их он остварити. Веровали су с тога, што су оне биле срећно смишљене и за њега и за бољу будућност Бугарске. По њима је требало остварити измирење странака, завођење мира у земљи, и довести на владу једну умерену владу. То је главно. Остало је све било споредно. И то је било предвиђено још пре толико месеци. Онда, када се радило и на стварању блока левице. Али све је пропало. Г. Цанков је осујетио. Не изводи се то лако под његовом управом. Не изводи онако лако, како то неки мисле.

То се данас најбоље увиђа. Види се по смеровима његове политике, која је увек иста и која се ни мало није променила од трагичног деветог јуна хиљаду девет стотина двадесет треће године.

Македонствујушчи и Војна Лига, то су још увек главни политички фактори за г. Цанкова. Са њима се све ради у споразуму. Нема више доиста Т. Александрова, нема их још толико других, али се изгледа и г. Цанков у последње време труди да покаже, да македонствујушчи нису пропали и да су они још увек јаки. То му треба. Треба му, јер је то његова политика. И политика г.г. Влкова и Русева. Због тога су са неколико бандитских упада преко југословенске границе хтели показати, да су они ту и да се њихова борба још увек развија. Не чине они оне упаде, нема сумње, због тога да би постигли неки успех, да би „нешто освојили", но да би показали пограничном нашем свету да су они још увек у моћи да врше бандитске нападе и да са тим они нису престали. То им је циљ. И они то само и раде.

Г. Цанков је говорио у Собрању. Али то није мало интересантно. Само је још интересантно, „играње иза кулиса". Једино то. Друго ништа. Јер отуда се само нечем може и надати. Иначе из Собрања, са политичких трибина, не. Оно не игра никакву улогу под владањем г. Цанкова. То је, у осталом, очигледно. Најпосле остају још само наде у „игру иза кулиса". Али и Краљ Борис је болестан. У осталом, дуго је време. Наћиће и г. Цанков валда свога заменика.

Средњоевропска економска конференција

БЕЧ, (Радио). — Данас пре подне у 10. ч. отворена је на свечан начин Велика Средњоевропска Економска Конференција у церемонијалној дворани бечког Хофбурга.

Пре подне говорили су: Џорџ Пејш (Лондон), о економском миру, светском миру, и о интернационалним кредитним приликама, бивши немачки министар Георг Готајн (Берлин), и Пјер Рож. — После подне говорили су државни секретар Е. Хантош (Будимпешта) др. Бертхолд Шпрунг (Беч), др. Карло Керти (Рим), др. М. Масон (Лондон), министар у. р. и народни посланик Драг. Пећић (Београд), др. М. Смоленски (Цирих) и наш делегат Љубомир Ст. Косиер.

Број учасника је веома велики и дворана је препуна представника привреде, политичара и јавних радника. — Сви су реферати саслушани са великим интересом, а нарочито говор г. Косиера, који је одштампан и раздељен међу учеснике.

Сутра у среду Конференција наставља рад у пола 10 пре подне.

Састанак г. г. Н. Пашића и Стј. Радића

— ЈУЧЕ ПОСЛЕ ПОДНЕ ОД 4 ДО 5 САТИ Г. Н. ПАШИЋ ПРИМИО ЈЕ Г. СТЈ. РАДИЋА У ЕКС ЛЕ БЕНУ. — СА ЊИМ ЈЕ ПРОВЕО У РАЗГОВОРУ САМО ЈЕДАН САТ. —

(*Телеграми „Правди“ из Женеве од специјалног извештача*)

ИЗБОР КОМИСИЈА У ЖЕНЕВИ

БЕРН, 8. 12.30 ч. — Скупштина Друштва Народа изабрала је данас шест подпредседника и то: Виконта Ишиа, г. г. Бриана, Чемберлена, Зумеа (Венезуела) принца Арфазовлеха (Персија) и Дуку (Румунија). За председнике комисија изабрани су: у првој комисији за правничка и уставна питања Шалоја (Италија); у комисији за техничку организацију ван Ејсинга (Холандија); у комисији за разоружање г. Нинчић; у комисији за буџетска питања г. Коста (Португалија); у комисији за социјална и општа питања г. Мовинкел (Норвешка); По подне ће комисије отпочети рад. (Радио).

НИНЧИЋ И РАДИЋ КОД ПАШИЋА

БЕРН, 8. 12.30 ч. — Г. Пенлеве и г. Бриан одлазе данас по подне из Женеве у Екс-ле-Бен аутомобилом да посете енглеског министра председника г. Балдвина, који се тамо налази. И ако је ово више посета из учтивости, нема сумње да ће се том приликом расправљати и о међународним политичким питањима, а нарочито о пакту безбедности.

Министри спољних послова држава Мале Антанте, г. г. Бенеш, Нинчић и Дука састали су се вечерас и преговарали пре свега о источном пакту. Постигнута је потпуна сагласност. После конференције г. г. Нинчић и Радић отпутовали су за Евијан да посете г. Пашића. (Швај. Тел. Агенција)

КОНФЕРЕНЦИЈА Г.Г. БЕНЕША, НИНЧИЋА И ДУКЕ

ЖЕНЕВА, 8. септембра, 16 час. — Г.г. Бенеш, Нинчић и Дука састали су се јутрос пре подне и одржали конференцију у скупштини Лиге Народа. Разговарали су о избору председника комисије за пакт безбедности и разоружање. Одлучили су на крају да се бира г. др. Нинчић. У трећој комисији гласао је и Калфов за г. Нинчића.

ИЗБОР Г. ДР. НИНЧИЋА ЗА ПРЕДСЕДНИКА КОМИСИЈЕ ЗА ПАКТ И РАЗОРУЖАЊЕ

ЖЕНЕВА, 8. септембра, 16 час. — Данас пре подне извршен је избор подпредседника скупштине Лиге Народа. Изабрани су г.г. Бријан, Чемберлен, Зумеа, Дука и Арфадо Флех.

За председника комисије за пакт безбедности и разоружање изабран је г. др. Момчило Нинчић. Избор г. др. Нинчића за председника ове комисије сматра се од особите важности. Њим се истовремено демантује пропаганда и политика оних држава, које оптужују нашу државу за њену тобожњу агресивност и империјалистичке намере. Председника ове комисије бирају представници држава, за које су чланови Лиге Народа уверени, да су њихове државе за пацифистичку политику и да јој потпуно следују. Овим избором нашој је држави учињена част и истовремено је добро одговорено нашим непријатељима.

Г.Г. ПЕНЛЕВЕ, ЧЕМБЕРЛЕН И ВАНДЕРВЕЛД КОД Г. БАЛДВИНА

ЖЕНЕВА, 8. септембра, 16 час. — Г.г. Пенлеве, Чемберлен и Вандервелд отпутовали су у Екс ле Бен да посете г. Балдвина, који се сада тамо налази. Са г. Балдвином они ће разговарати о западном пакту безбедности.

САСТАНАК Г.Г. ПАШИЋА И РАДИЋА

ЖЕНЕВА, 8. септембра, 16 час. — Заједно са г. др. Нинчићем, г. Радић је отишао данас у Евијан ле Бен. Г. Пашић је примио г. Стјепана Радића у четири сата по подне. У разговору су се задржали читав сат.

Г. ПЕНЛЕВЕ НА РУЧКУ СА НОВИНАРИМА

ЖЕНЕВА, 8. септембра, 16 час. — Данас је био ручак новинара са г. Пенлевеом, Чемберленом, Цецилом, Имансом. Данашњи премијер Француске, као и г.г. Цецил и Иманс, најсрдачније су разговарали са новинарима. Ручак је прошао у потпуно анимираном расположењу.

М. С.

ПОВРАТАК У ЖЕНЕВУ

БЕРН. — (Изв. „Правди“). — Чемберлен, Пенлеве и Бријан, који су у Екс ле Бену посетили енглеског премијера г. Балдвина, вратили су се вечерас у Женеву. Разговор са г. Балдвином, који се тицао пакта безбедности, трајао је читав сат. Г. Пенлеве је вечерас посетио директора међународног бироа рада г. Албера Тому, који се вратио са пута по Јужној Африци.

ТУРЦИ ЗА ПЛЕБИСЦИТ

ЖЕНЕВА. — Како се говори, турска делегација добила је телеграфски налог из Ангоре да у питању спорне области предложи плебисцит. Преговори г. Унденa са британским и турским представницима односно мосулског питања слабо напредују.

КОНФЕРЕНЦИЈА МИНИСТАРА СПОЉНИХ ПОСЛОВА

ЖЕНЕВА. — (Б. Изв. „Правди“). — Немачки министар иностраних дела Штреземан замолио је да се конференција министара иностраних дела не одржи у септембру него, по могућству, половином октобра.

ЖЕНЕВА. — (Б. Изв. „Правди“). — Представници шест комисија Друштва Народа сложили су се да комисије убрзају своје радове тако, да би се седнице Друштва Народа могле свршити 27—28 септембра, чиме се потврђују гласови који кruже по Женеви да је још данас пре подне телеграфски позван на конференцију министара иностраних дела Штреземан. Према тим гласовима та конференција имала би се одржати у Лозани 21. септембра.

Енглески посланик у Тирани

ТИРАНА, (Изв. „Правди“). — На место досадашњег енглеског посланика Ерса биће овде постављен Орај Лукије, посланик у Гватемали.

Италија кредитира Совјете

ПАРИЗ. — (Изв. „Правди“). — Римски листови јављају да је руска влада купила у Италији за три милијарде лира робе за коју ће италијанске банке дати кредит.

Процене бугарских грађевина

СОФИЈА. — Сообразно чл. 142. Нејског Уговора, вредност државних грађевина на бугарској територији уступљеној суседима има да буде одбијена од репарационог дуга Бугарске. У циљу процењивања вредности тих грађевина репарациона комисија одредила је нарочите делегате чији се долазак очекује. Два експерта Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца стигла су данас у Софију. (Буг. Агенција).

Покрет банкарских чиновника

БЕРЛИН. — Банкарски чиновници одбили су одлуку арбитралног суда по којој садашње плате имају важити до 31. октобра. Изгледа да ће ступити у штрајк. (Радио).

Конгрес бугарских земљорадника

ПРАГ. — (Изв. „Правди“). — Овде је одржан конгрес бугарских земљорадника, коме су присуствовали Предавец и три члана Х. С. С., Урош Стајић и три делегата наших земљорадника, један кметијац, Атанасов и Обов.

Стајић и Предавец су говорили и том приликом су приређене манифестације нашој држави. Конгрес је учинио леп помен Стамболијском, а Атанасов и Обов нису могли добити реч.

Прочитан је телеграм земљорадничких десничара из Софије, Томова и Турлакова. Говорио је и Чехословачки министар пољопривреде Хоџа, који је почео говор са својом успоменом, да је први пут са посланицима у пештанском парламенту изабран српским и словачким гласовима из Бачке, те су том приликом биле велике манифестације на конгресу.

Уредба о бањама

Министар народног здравља г. Славко Милетић израдио је уредбу о уређењу наших бања. По овој уредби наше бање биће преуређене по угледу на најмодерније европске бање. Као прва свота за ове радове предвиђа се кредит од 10 милиона динара. Нова уредба биће изнета пред министарски савет на једној од наредних седница.

КРОЗ ТАЈАНСТВЕНУ ИНДИЈУ

На двору Капуртхале

— ВЕНЧАЊЕ НАСЛЕДНИКА ПРЕСТОЛА — ЗАКОН МАНУА — ВИЗИЈА ИСТОКА —

Данас је тај велики дан...

Данас ће се, у дворишту палате „Јалаокхана“, извршити венчање кнежевских младенаца.

У рану зору, са највише куле махараџиног двора, затрубило је десет труба и објавило да је време устати и спремати се за свечаност. И на тај знак устао је цео махараџин двор, сви гости у својим шаторима и цела варош Картарпур, престоница и главни град краљевине Капуртхале. И све покрај на старој палати; и високи махараџини гости и најсиромашнији његови поданици...

Ушао сам у велико двориште које је било резервисано само за високе и угледне особе, тако да сам се зачудио од куда мене доведоше ту! На средини дворишта стајао је балдахин од зеленог сомота; под њима ће се извршити обред венчања. Свуда унаоколо шатори под којима ће седети присутни: сви су шатори од свиле отворене поморанџине боје осим онога под којим ће седети махараџа и министри Капуртхале а који је, као и државна застава краљевине, од беле свиле са дебелим затворено плавим пругама.

Логор у коме су становали гости, није био од палате удаљен ни неколико стотина корачаји, па ипак нико није тај пут прелазио пешице. Десет, најлуксузнијих и најмодернијих аутомобила ставио је махараџа на расположење гостима из Европе. Гости из Азије: пребогате махараџе, владари суседних краљевина и богате и поносите раџе, цвет старога азијатског племства: долажаху у величкој порти на својим слоновима, камилама, дивним врсним коњима и праћени многобројним дворјанима и слугама. Сви су они донели богате поклоне младенцима, али их је све превазишао махараџа од Кашмира. Тај моћни владар, који је дошао у пратњи двадесет официра и дворјана, педесет слугу и педесет гардиста, са петнајест слонова, осам камила и четрдесет коња, даровао је, сину и снаји свога најбољег друга, великог слона искићеног златним ројтама и прапорцима, шест врсних белаца покривених најскупљим ћилимима и петнаест хиљада златних рупија. Џалаварски махараџа, човек за кога се зна да има најбогатију ризницу драгог камења, изручио је пред ноге младенаца читаву кишу дијаманата, рубина и емерода. Како је према свему томе изгледао сиромашан поклон Лорда Сасуна: једна ракета за тенис, до душе од најбољег дрвета и беспрекорне израде!

Свуда богата и китњаста одела од свиле, злато и драго камење. Како смо чудно морали изгледати у тој раскошној гомили, ми гости из Европе. Ни ордење на грудима Њ. Царског и Краљевског Височанства принца Антоана од Орлеана, ни скупоцени низ бисера око дивног врата принцезе Амеле од Брогли, све то није могло спасти част наше групе. Осећали смо да смо излишни и да нема места нашим црним фраковима у тој раскошној средини из хиљаду и једне ноћи...

Из целог обреда венчања, најбоље сам запамтио Закон Мануа, који свештеник чита младенцима. Тај закон вели:

„И ако затворене и под стражом верних и оданих људи, жене ипак нису у потпуној сигурности. Услед њихове страсти и жеље за мужјацима, оне су увек у опасности и покрај свих предострожности склоне да буду неверне своме супругу.“

Исти закон даље каже:

„Жена, која за осам година не буде ни једном у другом стању, осме године има бити отерана из куће свога мужа и брак раскинут; она којој су се деца рађала мртва, десете године; она која рађа само женску децу, једанаесте године а она која буде непослушна има бити одмах одбачена и брачна веза са њом раскинута.“

Два свештеника прилазе младенцима а седам девица млади, бацају на њих цвеће и посипају их пиринчем а затим младенци прилазе најстаријем свештенику, преломе свети колач који им он пружа. Млада половину, коју је она одломила, пружа младожењи а он њој своју. Брачну преломљен колач, који ће се од сад чувати као највећа светиња, свештенику и прилазе својим родитељима.

Верски обред је свршен. Присутни прилазе — исто као и код нас — и честитају младенцима и њиховим родитељима.

У даљини грме топови, трубе објављују сретан догађај, одушевљени народ кличе својим будућим владарима, слонови уздижу своје дугачке сурле на којима звече златни прапорци...

Ето вам визије древнога Истока и онога доба када су велики цареви Акбар, Шах-Жахан и Ауренџеб пркосили својим богаством и својом моћи и самим боговима...

Носећи собом визију тог чаробног доба, напустио сам двор најмоћнијег и најбогатијег индијског махараџе.

Прослава у Суботици

СУБОТИЦА. — (Изв. „Правди“). — Данас је свечано прослављена 1000 год. хрв. краљевства. Прославу су приредили југ. соколи. У 9 с. пре подне у сали општине била је свечана седница, којој су присуствовали сви чиновници и интелигенција. Седницу је отворио пуковник г. Мирослав Томић начелник сокола. У свом поздравном говору истакао је важност прославе. Професор г. Иван Милић је у дужем говору излагао значај краља Томислава. Велики жупан г. Драг. Ђорђевић је у свом говору истицао, да су и краљ Томислав и Карађорђевићи радили и довели до данашње државе. Говори су бурно поздрављени. У подне је била свечана поворка сокола. По подне је у парку одржано народно весеље. Вечерас је на Палићу била велика забава. Један део Буњеваца није присуствовао прослави, зато што ће друштво „Невен“ 12. ов. м. прославити хрв. краљевство засебно.

Сукоби у Грачацу?

ЗАГРЕБ (Изв. „Правди“). — Загребачка организација радикалне странке данас је раширила по граду вест да је за време Прибићевићевог збора у Грачацу дошло до сукоба између Прибићевићевих присталица и неких Хрвата који су се враћали са неког спровода. Радикали тврде да су Прибићевићевци демолирали једну кућу у којој се налазио један мртвац и да је дошло до сукоба између Прибићевићеваца и Хрвата. Међутим, ово још није проверено.

Отварање изложбе у Загребу

ЗАГРЕБ. — Данас у 10 сати отворена је изложба аутомобилско-спортска-ловачка изложба са одељком за промет странаца пренесеном са Јадранске Изложбе и одељком за радио. У присуству изасланика Њ. В. Краља, генерала Матића, представника највиших месних власти. Корпорација и многобројне публике, извршио је министар др. Крајач отварање говором, у коме је, истакавши вредност изложбе, прешао на привредни развој града Загреба од ослобођења на овамо, подвлачећи да ће Загреб, у великој и уједињеној држави и даље напредовати и развијати се.

После тога су др. Крајач и остали достојанственици разгледали редом поједина одељења изложбе. Др. Крајач се нарочито са похвалом изразио о радио-станици, која је на изложби инсталисана.

Данас је било 15 хиљада посетилаца. Својим интересантним распоредом изложба је учинила на посетиоце врло леп утисак. У успех изложбе не може се сумњати.

Скупштина Југословенског Сокола

ЗАГРЕБ. (Изв. „Правди“). — Данас у 12 сати дошао је на скупштину Југословенског Сокола, која је још јуче, почела, изасланик Њ. В. Краља генерал г. Узун Мирковић. Његов долазак је бурно поздрављен одушевљеним пљескањем и државном химном.

У име владе присуствовао је загребачки велики жупан. Затим су били делегати Југословенског Учитељског Удружења, Јадранске Страже, Савеза Добровољаца, Орјуне, Професорског Друштва, Женског Савеза, Кола Сестара и многи други. У дипломатским ложама били су сви представници страних држава са својим госпођама.

Кад је дошао изасланик Њ. В. Краља одржао је говор у његову част старешина Југословенског Соколског Савеза, поздрављајући у њему представника Њ. В. Краља Краљицу и Престолонаследника Петра и цео Краљев Дом, уз бурно одобравање и пљескање свих присутних. После тога устао је генерал г. Узун Мирковић, и топло поздрављен од свих сокола, изјавио да ће са највећом радошћу саопштити Њ. В. Краљу ове топле поздраве Југословенских Сокола. Завршио је свој говор са соколским — Здраво!

Настало је одушевљено клицање Краљу, Краљици и Престолонаследнику.

Затим је загребачки велики жупан поздравио соколе у име Владе, а старешина загребачких сокола одржао велики говор о значају соколства. Затим је упућен поздравни телеграм Њ. В. Краљу.

После тога одржао је предавање професор београдског Универзитета др. Виктор Новак о Краљу Томиславу.

После завршене свечаности, соколска поворка кренула је кроз варош.

Деведесет година државне управе

1835.—1925.

— ПОДАТЦИ О ИЗВРШНОЈ ВЛАСТИ У СРБИЈИ И КРАЉЕВИНИ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА ОД 1811.—13., 1835. и 1839.—1925. —

22.

ПОПЕЧИТЕЉСТВО ФИНАНСИЈЕ

1839 — 1862

Министарство Финансија

1862 — 1925

Попечитељи:

1811 — 13

Сима Марковић

ВОЈВОДА СИМА МАРКОВИЋ
Карађорђев попечитељ народне касе (финансија) 1811—13.

1835

Алекса Симић

АЛЕКСА СИМИЋ
први кнеза Милошев попечитељ финансија 1835, кнежевски представник и попечитељ иностраних дела 1853—55, 1856—57, заступник представника 1843—4, попечитељ финансија 1839—40, правде и просвете 1849—52, и унутрашњих дела 1852—3.

1839 — 1862

Алекса Симић од 14. 2. 1839.
Алекса Симић* од 4. 5. 1840.
Цветко Рајовић 12. 6. 1840.
Антоније Протић од 20. 8. 1840.
Павле Станишић од 13. 5. 1841.
Павле Станишић од 26. 10. 1842.
Радован Дамјановић од 23. 7. 1847.
Паун Јанковић од 21. 8. 1848.
Алекса Ја. Ненадовић од 14. 12. 1852.
Алекса Ја. Ненадовић од 9. 12. 1855.
Јован Мариновић од 16. 9. 1856.
Јован Вељковић од 31. 5. 1858.
Тодор Хербез од 24. 1. 1859.
Јован Гавриловић од 27. 11. 1860.

ЈОВАН ГАВРИЛОВИЋ
кнежевски намесник, 1868—72, први Кнез Михаилов попечитељ финансија 1860—61.

Коста Цукић од 11. 12. 1861.

---

*Имена црним означују привремене попечитеље финансије.

Барловчев тестаменат

— Да ли је покојни Живко Барловац био душевно нормалан?

Између државе и родбине покојног београдског трговца Живка Барловца, који је умро 1922. године, као што је познато, већ одавно се води спор о покојниковој заоставштини. Вредност те заоставштине огромна је, цени се на милионе, али из ње Барловац у своме тестаменту готово ништа није одвојио за своју родбину. Целу своју имовину он је завештао, преко задужбине, незбринутој и сиротој деци до десет година старости.

Родбина покојног Барловца повела је спор против државе, као покојникова пуномоћника у извршењу жеље, изражене у тестаменту. Спор је поведен зато што је Барловац, у моменту писања тестамента био душевно растројен. Потврду овом свом тврђењу родбина је налазила у том факту да је Барловац умро, као душевно ненормалан у Огњевачкој Душевној Болници. Гледиште друге стране било је, међутим, да је тврђење о умној поремећености излишно у толико што је Барловац писао свој тестаменат неколико година пре смрти.

Овај спор најзад почиње да улази у своју коначну фазу. Јуче је у трећем одељењу Београдског Првостепеног Суда одржано прво рочиште, које, и ако без одсудног значаја за целу ствар, ипак је било интересантно. Виши гувернер Народне Банке г. Драгутин Протић био је, као сведок питан: да ли је Барловац у времену писања тестамента био душевно нормалан. Г. Д. Протић својим сведочењем дао је потврдан одговор на ово питање.

Других сведока није било, али ће се они саслушати на идућим рочиштима. Један од сведока је г. Слободан Јовановић, код кога је Барловац за време рата радио у Пресбироу.

Савез приморских градова

Једна срећна и корисна иницијатива

Велики заједнички привредни и национални интереси нашег приморја, који су уједно велики национални интерес целокупне наше државе, а да се то увек довољно не схвата, диктовали су једну иницијативу, која правилно изведена, може дати врло лепог плода. На име, поведена је акција, да се приступи оснивању „Савеза Градова на Јадрану“. У савез би ушли сви градови на Јадрану, од Сушака до Улциња. Главни циљ савеза био би: заједничка акција у свима питањима, која додирују привредне друштвено, националне и културне интересе нашег јадранског приморја.

Ова је идеја неоспорна за сваку похвалу. На Јадрану се увидело, да појединачна акција сваког града за себе, која носи у себи, можда и нехотично, известан елеменат супарништва према другим јадранским градовима, тежњу за посебним користима на штету других, често не може користити општим интересима приморја, већ да у извесним случајевима може чак шта више продужити недовољно интересовање за приморје, које се до скора запажало на водећим местима. Кад се међутим приморски градови по којој било ствари обраћају на надлежно место као једна јединa сложна целина, они тиме јасно манифестују, да се ту ради о једном општем интересу целог приморја, дакле и целе државе. У таквом је случају скоро немогуће не обратити довољну пажњу на питање које се износи. Са тога гледишта, идеја оснивања савеза јадранских градова, која ће се, у то не сумњамо, на сваки начин и остварити, представља већ сама по себи добит за ствар нашег јадранског приморја.

За сада је решено, да се средином овог месеца, ради претходног договора о стварању овог савеза, састану представници свих наших градова, који леже непосредно на јадранској обали. Место састанка још није коначно одређено, али је вероватно, да ће се састанак одржати у Сплиту.

Престолонаследников пут

ПОДГОРИЦА. — На свечан начин спроведене су две најзначајније свечаности у овој покрајини: Отварање пута Пећ-Андријевица и рођендан Престолонаследника Петра. На свечаностима на Чакору истакнута је жеља да се пут назове Престолонаследников.

Судар возова

ПАНЧЕВО. — (Изв. „Правди“). — Данас се на прузи Панчево — В. Кикинда на станици Томашица сударили празни вагони са брзим возом. Машина брзог воза је јако повређена, и неколико вагона је искочило из шина. Има више рањених.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

Арбанска емисиона банка. — У сарадњи са енглеским, француским и италијанским банкама и Зуберова ће банка учествовати у образовању арбанске емисионе банке. Учешће Зуберове банке у акцијама нове банке износиће, како изгледа, петнаест од сто.

Понован сукоб произвођача репе и фабрика шећера. — Као што се очекивало, ових је дана понова покренуто питање цене шећерне репе, које до сада није могло дефинитивно да се реши. Услед тога, већина произвођача није сејала ове године репу. Поред тога, према информацијама Удружења Произвођача Репе, сви они који су ове године сејали репу, обмануни су од агената фабрика да ће се 100 кгр. репе плаћати 42 до 48 динара, без одбитка државне трошарине око 15 динара на 100 кгр. коју плаћају фабрике на шећер а која се превањује на произвођаче репе. Када су произвођачи пре кратког времена сазнали да ће 100 кгр. репе стварно бити плаћено око 24 динара, они су у великом броју упутили фабрикама своја писма у којима су изјавили да неће ни вадити репу. Тако је због несавесности агената овогодишња производња шећера сасвим угрожена. Удружење Произвођача Репе покушаће још једном да се споразуме са картелом фабрика шећера и, ако у томе не успе оно ће од надлежних министара тражити образовање анкетне комисије, а затим ће о томе покренути питање и у скупштини.

Производни трошкови износе по хектару 7000 до 10.000 динара, а према свима изгледима ове године добиће се 1 до 2 вагона репе од хектара. Производња је, као што се види, подбацила од прошлогодишње. Производни трошкови за репу сразмерно су много већи од трошкова за шећер тако, да би фабриканти шећера реализовали огромну корист на штету произвођача репе.

Са нашег тржишта вештачког ђубрета. — Познато је да имамо читавих крајева у нашој држави, који су до скора само по имену знали за вештачка средства за ђубрење. Не треба бити стручњак па знати, колики је то грех према нашем родном тлу, према нашем благостању, према будућности наше пољопривреде. Међутим, употреба средства за вештачко ђубрење све већа и већа тражња тих средстава, у првом реду суперфосфата. Међутим и трговини вештачким средствима за ђубрење стоји на путу једно наше хронично злоосудица у вагонима. На поновљене интервенције, министар саобраћаја наредио је, да се сви вагони, који пристижу са отпрамке из Мађарске, ставе на расположење војвођанским фабрикама средстава за вештачко ђубрење. Очекује се, да ће се сличне мере предузети за обезбеђење вагона за производњу средстава за вештачко ђубрење и за фабрике средстава за вештачко ђубрење у Хрватској и Славонији. Треба напоменути, да је Југославија не само произвођач, него и извозник средстава за вештачко ђубрење. Највише се тих средстава извози из наше земље за Мађарску и Аустрију. За тај извоз, мађарски увозници стављају на расположење своје вагоне.

Повољно кретање пољских монополских прихода. — Јављају из Варшаве: Приходи Пољске Монополске Управе стално се повећавају. Они су износили: У јануару о. год. 18,6 милиона злотих, у фебруару 26,4; у марту 30,2; у априлу 34,3; у мају 31,6; у јуну 33,1, а у јулу 38,8 милиона злотих.

БЕРЗЕ

Београдска берза. — Јуче су нотирани ови највиши курсеви: Лондон 272,50; Париз 264 Њујорк 56,075; Женева 1086; Трст — Милано 225,25; Праг 166,75; Берлин 13,38; Беч 7,93; Букурешт 27,60; Пешта 0,0791.

Ратна штета 298; 7% зајам 79; 4% аграрне 42,75.

Народна Банка (последња тражња) 3530; Београдска Трговачка Банка 175—200; Врачарска Задруга (последња тражња) 310; Извозна Банка (последња тражња) 920; Бродарско Друштво 630.

Циришка берза. — Београд 9,225; Њујорк 517,75; Брисел 23,05; Милано 20,15; Берлин 123,25; Лондон 25,11; Париз 24,35 Праг 15,35; Беч 73,95; Букурешт 260; Пешта 72,60; Софија 375; Атина 762; Цариград 297.

Продуктна берза у Њујорку. — Пшеница црвена 165$^{1}/_{8}$, тврда 156,25. Кукуруз 111$^{1}/_{8}$, зоб 48. Раж 98,75.

Продуктна берза у Чикагу. — Пшеница за септембар 150$^{5}/_{8}$, за децембар 150$^{1}/_{8}$, за мај 154,75. Кукуруз за септембар 97$^{1}/_{8}$, за децембар 86$^{5}/_{8}$, за мај 89$^{1}/_{8}$. Зоб за септембар 38,50, за децембар 42$^{1}/_{8}$, за мај 45$^{1}/_{8}$. Раж за септембар 95.25, за децембар 95,25 за мај 98.25.

Њујоршка берза. — Београд 178,25, Букурешт 49,50.

Приходи од трошарина и такса

— За четири месеца преко 650 милиона динара —

Према званичним подацима приход с трошарине износ је у јулу прошле дине 48.646.408 динара и 15 п. д. Ове дине, у истоме месецу, износ овог пр да био је 63.484.576. Према томе, дине наплаћено је 11.838.167 дина п. д. више него у прошлој. За ј шестку дванаестину у 1925—26 предвиђено је 50.166.666. дина д. У месецу јулу наплаћена горе наведена сума, тако да ставља суму од 13.317.909 34 п. д.

За четири месеца у прош наплаћено је 238.931.167 динар док је у тој четири месеца наплата изнела 259.028.555 дина п. д. Према томе, ове године наплаћено 20.097.387. динара и 80 п. д. више него у прошлој. За четири месеца буџет за 1925-266. годину предвидео је 200.666.666. динара и 64 п. д. Наплаћена је, међутим, горе цитирана сума и, према томе, суфицит наплаћене трошарине износи динара 58.361.889.

У јулу прошле године приход од државних такса износ је 98.520.553 динара и 73 п. д. Ове године наплаћено је у току истог месеца 102.000.000. Разлика је, према томе, изражена сумом од 3.479.446 динара и 24 п. д. За једну дванаестину овогодишњег буџета предвиђено је осамдесет милиона динара месечно прихода од такса, а добијена је сума, која даје суфицита 22.000.000.

Прошле године у току четири месеца наплаћено је 382.878.142 динара и 92 п. д. Ове године наплаћено је за 11.844.650 динара и 29 п. д. више. Овогодишња сума од 394.722.792 динара и 22 п. д. за 74.722.792 динара и 22 п. д. већа је од предвиђене суме, чији је износ за четири месеца 320.000.000 динара.

СУБОТИЧКЕ ТРКЕ

СУБОТИЦА. — (Изв. „Правди“). — Данас је у Суботици Коло Јахача „Краљ Александар“ одржало последњи тркачки састанак. Време је било лепо и трке су биле добро посећене. У првој трци први је стигао Рукуш. Дужина стазе 1800 метара. Време 2.18, кладионица 17 динара. У општој трци учествовало је 6 грла. Први је стигао Фењеш својина г. Лебдаха. Дужина стазе 2000 метара, време 2,30, кладионица 34 динара. Општу утешну трку трчало је 6 грла. Прво стиже грло М. Чавешића. Дужина стазе 1400 метара. Време 1,50, кладионица 55 динара. У препонској трци учествовала су 3 грла. Први је стигао Опал. Дужина стазе 4000 метара. Кладионица 40 динара. Време 5,20. У аматерској трци двоколица први је стигао г. Лебдах. Дужина 4180 метара. Време 8.20 минута. Кладионица 28 динара.

ЗА НАШУ ДЕЦУ

Не једе коштице

Породица Н. Н. отишла је на излет преко целог дана. Ручак су понели. После лепе шетње поседали су сви негде у шуми да ручају. Поред осталог понели су доста тврдо куваних јаја.

Мала Данка дотле никад није јела тврдо скувана јаја. Нису јој давали, јер лекар вели, да то не ваља за децу, квари стомак. Данас је пак учињен изузетак, па је и Данка добила три тврдо скувана јаја. Но за чудо чудо, Данка једе само беланце, а жуманце баца далеко од себе, у жбуње.

— Шта то радиш, дете, по Богу?! чуди се мајка.

— Па, мамице, ти си ми увек рекла да добра деца не једу коштице, него их бацају!

Које је странке био?

Прича отац деци о св. Сави, његовим заслугама за просвету и државу у опште, па најзад вели:

—У држави првог српског краља св. Сава је био од прилике оно, што су данас министар просвете и министар вера.

— А које је странке био, кад је имао два министарства?“ пита Љупче, који рада слуша разговоре одраслих и који је у опште грдан „стармали“.

Играју се шуге

Н.-ови станују у непосредном суседству једне пијаце.

Жикица седи поред прозора и гледа у пијацу. Наједанпут се тамо дигла граја. Неки апаш оттргао торбицу једној госпођи и нагао да бежи, а читава гомила пиљара, пиљарица, момака и пролазника за њим. Одонуд неки жандарм трчи да препречи пут лопову.

— Мамо, мамо!“ виче Жикица, — „да видиш шта је то. Велики људи, па се играју шуге!“

Шта носи 1926. година?

— Пророчанштва астролога Грима —

Астрологија као да више није тако повикана у нашем материјалистичком свету, као што је била у просвећеном 19. веку. Нећемо нипошто да бранимо ту мрачну науку, али констатујемо, да човек, који је свакако велики материјалиста, велики банкар Морган, држи „домаћег" астролога: кога редовно консултује пре но што се реши на какву велику спекулацију.

Из хроничарских и куриозума ради региструјемо изгледе, што на основу астрологије, ставља за будућност Европе у 1926 у прини ца по се, и за идућих 30 година питајуће немачки астролог А. М. Грим, у техно изашлој књизи „Будућност Европланда".

[illegible] 1926., вели Грим, у знаку је опозиције, како у космичком, тако и политичком. То је година криза, политичких, привредних и друштвених. На све стране ће бити жестоких колебања, заоштрених страначких борби и немира.

Својој отаџбини, **Немачкој**, г. Грим ставља врло непријатне изгледе за блиску будућност. Свакако да то чини за то, да би му се више веровало, јер, кад би он својој отаџбини стављао повољан хороскоп, рекло би можда овај или онај да „не прича баба онако како је снила, већ како јој је мило". Немачка ће, вели, имати много несреће у својој унутрашњој политици. Биће немира, који ће изазвати отуђивања између појединих немачких земаља и чије ће тенденције уздрмати немачко јединство. Више ће најугледнијих немачких личности напрасно умрети или умрети насилном смрћу, од несрећних случајева или од атентата. У унутарњем систему управе настаће велике промене. Настаће трзавице, које ће 1929. године достићи свој врхунац.

Што се тиче *Француске*, и за њу ће по хороскопу г. Грима 1926. година бити тешка година, Биће и политичких криза и немира. Међутим, немири у Француској трајаће врло кратко време и завршиће се великом променом у систему владавине. Осим тога, 1926. година донеће Француској прекид са једним досадашњим савезником (Енглеском?).

За *Русију* предвиђа Грим серију потреса политичких атентата, рад тајних организација. Бољшевички режим у току те године неће пасти, али ће се у току идуће године запажати све јачи утицај противника бољшевика, а 1930. године доћи ће до отворене борбе између бољшевика и монархиста, која ће се свршити у корист ових последњих.

Према претходном релативно благ изглед да хороскоп, што га г. Грим ставља *Аустрији*. За њу вели, да се дуго неће одржати као самостална држава, али да неће ратовати, докле год буде независна. Биће критичних ситуација, али оне ће се довести у ред дипломатским путем. Биће честих промена у влади. Грим не вели, да ће у Аустрији монархија опет тријумфовати на рачун републике, али вели да ће у извесним моментима бити врло јаке монархистичке струје.

Као прилична птица злослутица показује се Грим и за *Румунију*. За њу вели, да ће и она бити изложена многим потресима и да ће имати својски да се труди да сачува независност, друштвени поредак и садашњи облик владавине. Критична ће година за Румунију бити 1930. година, а, за случај да Румунија преброди кризу те године, чекају је нове опасности 1950. године.

Жалимо, што у наводу, који нам је издавач књиге ставио на расположење, нема његовог хороскопа за Југославију. Пошто не верујемо у моћ астрологије, то морамо рећи да нас не би узнемирила ни најцрња астролошка пророчанства. Док нам се само унутарња политика консолидује, привредни живот развија нормално док нам њивама добро роди, не бојмо се — астрологије.

Краљица из Марсеља
проглашена краљицом Француске

У Француској, лепој и питомој земљи, пуној чара и аминама, води се много рачуна о сваком напретку, свакој новини, и наравно необично се много посвећује лепоти женског света. Разуме се много више но у Београду.

Тако су, због париске изложбе, које још трају биране у 24. департмана (округа) у сваком департману по једна од најлепших жена, која по избору добија назив „краљица" тога краја.

Тако изабране краљице — 24, састале се ту скоро у Паризу и све 24 су продефиловале у салонима Ермитажа у Шан-Елисеју пред члановима комитета за празнике, који се састоји од 47- чланова, са фемералима Марио и Рио на челу.

Ово дефиловање имало је за циљ, да се једна од 24- краљице, прогласи краљицом Француске.

Одмах при другом гласању, гђа Аделина Васо — краљица из Марсеља, проглашена је краљицом Француске, т. ј. као најлепша од свих.

Млада Аделина је овом приликом први пут дошла у Париз и то, као што видите, као краљица над краљицама. Њено је занимање продавање риба на чувеној марсељској рибљој пијаци, а стара је 17 година.

У.

Нови знак за аутомобиле

— Један нов проналазак —

Наш сународник инжињер г. Јован Милинковић, који од извесног времена живи у Бангтону (Америка), учинио је један врло важан проналазак. Он је изумео аутоматски индикатор за аутомобиле, који показује господима других аутомобила и пролазницима смер којим ће аутомобил кренути (лево, десно, да ли ће застати или се сасвим зауставити, и т. д.). Први огледи дали су напредно добре резултате и показали су, да је проналазак врло практичан. Сада се ради на образовању једне компаније, која ће проналазак избацити на пијацу. Ако не буде каквих непредвиђених препрека, овај аутоматски индикатор убрзо ће постати неизбежан део аутомобила, чиме ће се отклонити многе неприлике и несреће које се дешавају данас, покрај овог невероватно развијеног аутомобилског саобраћаја.

ВИ БАЦАТЕ ВАШ НОВАЦ!
ако купите чарапа без жига „кључ", јер 1 пар чарапа са жигом и марком (црвена, плава или златна марка) „кључ" траје као 4 пара других. Купите 1 пар и уверите се!
8136

Београдски живот

Народно Позориште: (20) „Аида".

Народни Музеј: (Милоша Великог ул. 56) Отворен је за београдску публику недељом и празником од 9—12 часова, а за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Новинарски клуб: Читаоница је отворена сваког дана од 9—12 и од 15—21 час. Приступ слободан.

Читаоница С. Т. М.: (Зелени Венац 17) Отворена је радним даном од 10—15 а недељом од 9—12 часова.

Етнографски музеј: (Угао Бирчанинове и Милоша Великог улице) Отворен од 9—12 и од 15—19 а недељом од 9—12 часова; за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Библиотека „Земгор" (Палата Народне Банке) отворена је преко целог дана.

БИОСКОПИ

Касина: (16) „Сто милиона франака"

Луксор: (16) „Грешница"

Париз: (15) „Бегунац"

Ентасион: (15) „Циркус Фарини" (други део)

Дежурне апотеке: Алмулцино, Душанова 38; Антонијевић, Балканска 40; Карић, Македонска 42; Делини, Кнез Михајлова 1; Илић, Васина 25.

РЕД ВОЖЊЕ

ПОЛАЗАК ВОЗОВА: За Ниш: Симплон 15.05; убрзани 12.05, 23.30; путнички 5.00; војно-путнички за Скопље 16.45, 21.35. — **За Пожаревац:** .30, 14.50. — **За Младеновац:** мешовити 13.10. — **За Сталаћ (Ужице):** 15.50. — **За Суботицу:** брзи .10 (Праг), 19.52 (Варшава); путничка 6.05, 12.33, 23.50. — **За Загреб:** симплон 14.40; брзи 7.40 (Милано, Минхен, Берлин), 10.10 (Трст), 22.05 (Беч); путничка 5.10, 14.00, 23.10. — **За Велики Бечкерек** (брод полази за Панчево): 9.30, 12.15, 16.00, 17.00 (за брзи воз). — **За Нови Сад:** мешовити 6.00. — **За Вршац** (брод за Панчево): 6.00, 12.15, 9.30.

ДОЛАЗАК ВОЗОВА: Из Ниша: симплон 14.10; убрзани 17.45; брзи 6.20; путнички 8.00, 16.40, 0.25. — **Из Пожаревца:** 5.20, 21.50. — **Из Младеновца:** 6.20. — **Из Сталаћа (Ужица):** 7.53. — **Из Суботице:** путничка 7.10, 15.55, 19.24; брзи 9.05 (Варшава), 19.50 (Праг). — **Из Загреба:** симплон 5.53; брзи 6.40 (Беч); 7.25 (Трст); 22.00 (Милано, Берлин Минхен); путничка 5.40, 13.40, 21.25. — **Из Великог Бечкерека** (брод из Панчева полази): .45, 9.45, 11.45, 19.00. — **Из Новог Сада:** 4.05 — **Из Вршца** (бродом из Панчева): 9.45, 20.00.

САОБРАЋАЈ БРОДОВА

За и из Земуна сваких пола сата.

Београд — Панчево и обратно, **полазак** у: 6, 8, 0, 12.15, 15, 17.15, 19.30, 21 и 23 часова; **долазак** у: 4.15, 6, 8, 10, 13.15, 14.30, 17.30, 19 и 21 часова. Четвртком и недељом полази из Београда за Панчево последњи брод у 24 часова). **Са возом за В. Бечкерек** имају везу сви бродови који полазе из Београда у: 6 и 9 (воз 10.40), 12.15 (14.25), 17.30 15.45 брзи и 20.05 обичан); **за Вршац** у: 12.15 (14.25), 17.15 (21). **Београд — Дубравица, полазак** часова, **долазак 11.30** — свакодневно. **Београд—Шабац** свакодневно у 7 часова (у Забрежју и Шапцу бродови имају везу са возовима). **Београд — Градиште — Голубац:** понедељником и четвртком у 13 часова. **Београд — Радујевац:** уторником и суботом у 13 часова. (Брод пристаје у Оршави и Турн-Северину). **Београд — Осек:** уторником, четвртком и суботом у 6 часова. **Београд Вел. Градиште** (шетња) редовни брод линије Београд — Дубравица продужује недељом пут у 11.45 из Дубравице до Вел. Градишта.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Повратак министра вера

Министар вера г. Миша Трифуновић враћа се данас у Београд из Врњачке Бање, где је провео извесно време на одмору.

Г. Сршкић у Црквеници

Министар за изједначење закона г. др. Милан Сршкић, отпутовао је прекјуче за Црквеницу.

Одлазак министра пољопривреде за Јужну Србију

Министар пољопривреде г. Крста Милетић отпутовао је јуче за Скопље. Сем Скопља посетиће још нека места Јужне Србије ради разгледања тамошњих пољопривредних установа.

Одликовања из Пољске

Отправник пољског посланства посетио је помоћника мин. спољних послова и предао му списак војних лица које је пољска влада одликовала. Међу одликованим су мин. војни, шеф ђенералштаба и тако даље.

Божић код Стојадиновића

Шеф наше делегације у солунској зони г. С. Божић допутовао је у Београд и јуче реферисао г. Стојадиновићу, министру финансија, о радовима у зони.

Управник школе у Букову

За директора виноделско-воћарске школе у Букову постављен је г. Петар Бунушевац.

Премештени супленти гимназије из унутрашњости

Решењима министарства просвете премештени су ови супленти: Љубица Менгагман, из Требиња у Петровац код Пожаревца; Драгољуб Ганчић, из Књажевца у Пирот; Станоја Новаковић, из Крушевца у Пирот; Видосава Белини, из Пирота у Крушевац; Стеван Белини, из Пирота у Крушевац; Петар Петровић, из Алексинца у Пирот; Милева Марковић, из Пирота у Алексинац; Фанија Телечић, из Врање за Пирот; Роксанда Симић, из Пирота за Књажевац; др. Александар Билхар, из Зајечара у Пирот; Викторија Кузанова, из Књажевца за Пирот; Борис Ријановски, из Пирота за Алексинац; Михаило Ставров, из Пирота за Крушевац; Иванка Малзони, из Беловара за Крижевце.

Премештени наставници средње пољопривредне школе

Решењем министарства пољопривреде и вода из ваљевске средње пољопривредне школе премештени су: г. г. Бранко Наумовић, за суплента пољопривредне школе у Алексинцу; Фердинанд Вончин, за професора ниже пољопривредне школе у Марибору; Душан Продановић, за приправника министарства пољопривреде. За суплента средње пољопривредне школе у Ваљеву постављен је Бранислав Трајковић, досадањи асистент огледне станице у Топчидеру.

Састанак представника водних задруга

Иницијативом генералне дирекције вода, за 25. септембар сазвана је конференција представника свих водних задруга у земљи. На овој конференцији, представници водних задруга са представницима министарства пољопривреде претресаће сва питања која се тичу нацрта новог закона за исушивање мочварних терена у земљи.

Инспекторат за пошумљавање у Сењу

Министарство шума и руда установило је у Сењу инспекторат за пошумљавање голети у томе крају. Област овог инспектората обухватиће Црквеницу, Сушак, Раб, Крк и Паг, и одмах још ове јесени, инспекторат ће предузети акцију на пошумљавању тога краја.

Још о другој мешовитој гимназији

Морамо да рекнемо још неколико речи о другој мешовитој гимназији. Наређено је осталим гимназијама да упишу ученике за исту, а објавама је објављено који су ученици одређени за другу мешовиту гимназију; но они ће морати чекати док се та гимназија не отвори. Како, пак, још ни зграда за њу није узета нити наставно особље постављено, то су ученици одређени за ту гимназију, осуђени да чекају, а код наше споре и троме администрације срећа ће бити ако та гимназија буде отворена до идућег лета. Дотле, пак, за те ученике нема места у постојећим гимназијама, те ће тако број беспослене уличне дечурлије порасти за коју стотину више.

Средња пољопривредна школа у Крижевцима

Средња пољопривредна школа у Крижевцима примиће за ову годину у први разред 40. ученика. Молбе ученика примаће се до 15. овог месеца, а првог октобра школа ће почети рад.

Упис на Универзитету

Упис на свим факултетима београдског Универзитета почиње 25. овог месеца и трајаће закључно до 30. овог месеца.

— ПОДЛИСТАК „ПРАВДЕ" — 68)

Пјер Мародон

Зелени диамант

Сардак продужи:

— У пустињи, ви и ваши пријатељи

— Рећи да си ти дошао на једну идеју! прекиде га Морис.

— Добро, како хоћеш, одговори Сардак; били сте [illegible]. Ми смо тада дошли на једну идеју!.. осмехнувши се. Ја сам дакле дошао на ову идеју: претворити се као да смо нашли благо и симулирати његов транспорт у Бискру... Ви ћете несумњиво поћи за нама. Тако је и било како смо ми желели. Ради бољег успеха и да би смо разагнали код вас и најмање неверовање, ми смо учинили још један трик, као допуну првог. Ми смо знали да међу вашим камиларима има један шпијун, један ваш човек, или ако више волите један човек вашег савезника Ембарека, ради кога жалим што га не видим поред вас. Пред тим камиларом, који нас је шпијунирао, Ибрахим је једног дана дошао на мисао да тобоже пусти да испадну из џака два дијаманта, које је ваш човек зграбио и похитао да вам их однесе.

— Добро одиграно! рече Жуан.

— Зар не? одговори Сардак. Тај вам је човек донео два дијаманта, зар није истина?... Укратко, ви се нисте усудили да нас нападнете у пустињи, али ви сте нас пратили до у Бискру, надајући се да ћете овде бити срећнији... Ви сте се дали на постављање клопке!.., Ми смо опет пребацили вас и ваше пријатеље у намери да се дочепамо пергамента...

И поред своје срџбе што је изигран, Жуан се злобно осмехну.

— Рачунали смо да вам одузмемо пергамент, и узели смо на ово ваше помоћнике!.. Најзад, свршило се све онако како смо ми очекивали! заврши шпикањем не мењајући тон свога гласа.

Бандит се нагло трже:

— Ви сте се дочепали пергамента? прошапута он.

— Ево га! одговори Сардак, извлачећи из џепа велики жућкаст завој.

Жуан рикну као рањена звер:

— Хартфелде! заурла он, Хартфелде! Издајицо!..

Немац се на земљи немоћно увијао.

— Ваш саучесник није издајица, рече хладно Сардак, већ само један шепртљан.

— Који и сувише воли шампањ и лепе жене! повика један танак глас и Крике се наже над Хартфелда. Добар дан, Феликсе! рече он са једним неисказаним акцентом!...

Разбојник разрогачи очи. Он погледа Крикеа и видело се да напреже мисли. Крике је сигурно био одиграо своју улогу са таквим савршенством, да је Немац, горко оплакујући губитак пергамента који се налазио у украденом буђелару, губитак који он још није био саопштио своме шефу, веровао да је збиља имао посла само са једном обичном крадљивицом, коју ће понајпре лако пронаћи!...

Сада, при појави и заједљивом добацивању гамена, Хартфелд поче да назире истину.

— Да! да! говорио је даље Крике машући главом и дајући разбојнику мало пријатељске знаке, та да, драги мој Феликсе, ја сам то!... то сам збиља ја! Лујзета Брошић!...

Хартфелд потмуло рикну.

— Да!.. Шта је то?... Једном орлу запушена уста! продужи Крике лакрдијајући. Стид је, зар не?

Гаменов израз је био тако смешан и тако забаван да се три пријатеља, Срир, па и сам равнодушни Ибрахим, не могаше уздржати од смеха.

Али одједном, Кабил, нагло гурнут, паде дочекавши се на колена.

Жуан беше искористио ту раздраганост, која ступањем на сцену младог Парижанина беше моментано одвратила од њега пажњу његових чувара. Једним тигровским скоком, он се баци на Ибрахима који је чувао врата на подруму, обори га и јурну уз степенице.

Три пријатеља узвикнуше изненађени. Сардак опали један хитац, али Ибрахим, који беше полако устао, потрча за Жуаном, и, бојећи се да не рани Кабила, инжињер спусти оружје.

Једним брзим покретом руке, Црни Орао закључа врата. То није била озбиљна препрека, али то је ипак мало задржало гониоце и дало времена бегунцу да измакне. Он похита на други крај ходника, али наједном застаде. Ел Хаусин се беше испречио пред њега. Разбојник тада јурну уз дрвене степенице које воде на горњи спрат. Жуан је рачунао да се дохвати терасе, одакле ће лако моћи скочити на земљу, јер кућа није била много висока.

Појачање финансиске флоте

Једна комисија министарства финансија отпутовала је у Краљевицу, да прими известан број нових моторних чамаца које је министарство финансија набавило за финансиску флоту.

Нове пруге Дубровачке Паропловидбе и попуст чиновницима

Дубровачка Паропловидба увела је поред салашње две брзе пруге Котор — Груж — Трст још три брзе пруге Груж — Сплит и обратно.

Према томе је у саобраћају између Сплита и Гружа недељно пет брзих пруга Дубровачке Паробродске Пловидбе у непосредној вези у Сплиту са брзим возом Београд — Загреб — Сплит и обратно и то: из Сплита за Груж сваке недеље, уторника, среде, четвртка и суботе у 10 сати пре подне; из Гружа за Сплит сваког понедељника (једна пруга изјутра а друга увече), среде, четвртка и петка у 8 сати пре подне.

Пароброди који полазе из Сплита средом и суботом одржавају везу између Сплита, Макарске, Корчуле и Гружа, а они који полазе из Сплита у остале дане, одржавају везу између Сплита, Хвара, Корчуле и Гружа.

Управа Дубровачке Паропловидбе решила је, да на свим горенаведеним пругама одобри државним чиновницима уз приказ легитимације, без обзира на сврху за коју путују, као и члановима њихових фамилија, 50% попуста у класи, која им по рангу припада.

Подизање модерне солане у Улцињу

Управа Монопола израдила је планове за подизање једне велике модерне солане у Улцињу. Али пре него што би се приступило радовима на грађењу исте, образована је у Управи Монопола нарочита стручна комисија у коју су, поред наших стручних инжињера, ушли и по један од инжињера специјалних стручњака за подизање солана из Италије и Француске. Та комисија сада ради у управи и прегледа планове, а потом ће ићи у Улцињ.

Месарско-кобасичарска школа

У министарству трговине и индустрије чине се припреме за отварање једног одељка опште занатске школе у Београду за месарско-кобасичарске ученике и помоћнике, у којој би се школи нарочито посветило раду у поучавању у овој струци. Месарско Кобасичарско Удружење из Београда предузело је кораке, да до отварања овог одељка опште занатске школе што пре дође.

Основна школа у Араповцу

У селу Араповцу, срезу колубарском, један сељак уступио је известан део земљишта са зградом општини, с тим, да се у том селу отвори основна школа, која би била смештена у његовој згради, коју је он за школу бесплатно дао. Сада сељаци тога села упутили су представку министру просвете, у којој траже да министарство просвете одобри отварање школе у њиховом селу и да им постави учитеља.

Стручни испити у министарству пољопривреде

Крајем овог месеца у министарству пољопривреде обавиће се полагање стручних испита, које ће полагати поједини чиновници тога министарства.

Вучење лозова Црвеног Крста

14. септембра тек. године обавиће се у просторијама Српског Друштва Црвеног Крста 60-то извлачење лозова Црвеног Крста.

Ноћна телеграфска служба у Књажевцу и Неготину

Министарство пошта и телеграфа одлучило је да се у Књажевцу и Неготину установи непрекидна телеграфска служба ноћу.

Закуп великопродаје дувана за целу земљу

Пре неколико дана, одржана је у Управи Монопола лицитација за давање у закуп великопродаје дувана за целу земљу. На лицитацију се јавило око 500 лицитаната, који су понудили много ниже цене од прошлогодишњих. Влада велико интересовање за ту лицитацију. Предмет је још у проучавању.

Међународни сајам узорака у Солуну

Од 18. до 31. октобра приредиће се међународни велики сајам узорака у Солуну. Грчка влада и грчки привредни кругови већ су предузели радове око припреме за извођење тога сајма.

Црквена слава

Црква Св. Александра Невског на дунавском крају у Београду славиће своју храмовну славу Св. Александра Невског, на дан 12. септембра ове године (по нов.) Сечење колача у 11 часова пре подне.

Добротвор Новинарског Удружења

Благајна Југословенског Новинарског Удружења примила је од г. Стевана Гајића другог директора Народне Банке суму од пет стотина динара а коју је наменовао Југословенским Новинарима покојни Алекса Н. Крсмановић.

Афера са преводом „Хамлета" пред Судом

Сукоб између г. д-ра Свет. Стефановића и г. Симе Пандуровића, познат у широј јавности под именом и афере са преводом „Хамлета", излази 14. овог месеца пред Београдски Првостепени Суд. Тог дана одржаће се претрес по једној од четири тужбе г. д-ра Стефановића, кога ће заступати г. Видан Благојевић.

У књижевним круговима Београда, а и код ширих читалачких маса, влада врло велико интересовање за овај претрес.

За споменик на Мачковом Камену

Одбору за подизање споменика на Мачковом Камену и цркве костурнице у Крупњу положио је динара 25.000 коњички пуковник г. Стеван Швабић, коју је суму прикупио на име прилога од општина и грађана на територији Старо-Бечејског Војног Округа.

Одбор најсрдачније захваљује свима приложницима на новчаној помоћи и пуковнику г. Швабићу на труду око прикупљања прилога.

Награда у хлебу „Орао"

Управа хлебарског предузећа „Орао" пустила је јуче у продају један хлеб, у коме се налазио један сребрни динар, обележен са једним знаком, и који је донео награду од 1.000 динара. Хлеб је био купио г. Јован Ђак, пензионер, Царинска ул. бр. 7, коме је јуче по подне исплатила 1000 дин. управа хлебарског предузећа „Орао".

Друштвени живот

—:—

ВЕНЧАЊЕ. — Инжињер Боривоје М. Станојевић, Шеф Окружне Грађевинске Секције у Београду и Станислава Лалић кан. инж. извештавају своје пријатеље да ће се венчати у четвртак 10. о. месеца у цркви Св. Саве у 7 часова ујутру. Моле своје пријатеље да ово сматрају као позив. 11811

БЕЛЕШКЕ

ПОЗИВАЈУ СЕ КРАЉЕВЧАНИ, који живе у Београду да на дан 12. септембра т. г. у 7 часова по подне дођу у гостиону „Стара Скупштина" ради важног договора и оснивања клуба. 11809

ТРГОВАЧКО ПОСЛОВНОМ СВЕТУ. — Дајемо знању трговцима — увозницима и извозницима, да је г. Љуба Јовановић основао у Ници трговачки биро под фирмом: „Трговачки Контоар Франко Серб".

Врши извоз — увоз обострано између Француске и Србије. Даје информације потребне за све трговачке артикле. Нарочито приступа развијању трговачких односа — и давању потребних обавештења за развијање истих између Француске и Србије.

Познавајући дугогодишњи пристојан рад, куланкност, честитост и окретност г. Јовановића, као 16. год. радника — секретара познатог завода Хип. Банке Тргов. Фонда и најзад као директора у оставци Ескомптне Банке, ми срдачно поздрављамо оснивање ове потребне установе и топло је препоручујемо целом трговачком свету:

Адреса: Yovanovitch, 20 Avenue de la Victoire — Nice. 11804

ПОЗОРИШТЕ

У ЗАТИШЈУ

— Премијера —

Млади г. Дојчиновић представио се синоћ београдској публици својим првим делом.

Комад г. Дојчиновића је, од почетка до краја, једно симпатично почетништво, и свога аутора приказало као драматичара у дušку.

Свакако, г. Дојчиновић треба да ради и даље, јер није без способности, али се мора имати вера у себе и смелост изласка пред јавност. И на крају, успех се постиже, пошто таланат, ако је снажан и отпоран, никада не промаши.

У својој комедији г. Дојчиновић је обрадио живот наше ратне позадине. И цео комад г. Дојчиновића је само једна галерија интересантних и оштро ухваћених типова, и само помоћу њих тај комад је одржив на позорници. Као драмска акција, дело господина Дојчиновића је врло невешто конструисано, као књижевност, то је дело без значаја, без идеја и без садржине.

Глумски комедија г. Дојчиновића приказана је изврсно. Господа Гинић, Маринковић и Раденковић, дадоше један неодољиви креаторски максимум. Такође, и г-ђа Стокић, ма да са доста понављања из „Чвора".

Тако исто г. г. Богић, Златковић, П. Гошић и Сотировић дадоше пуну меру занимљивости својих типова.

Комад је режирао г. Гинић.

Д. Крунић

ДА ЈЕ ФЕРОДОВИМ заиста спасоносан лековити специјалитет за малокрвност, бледоћу и општу слабост можете се уверити из јавних захвалница, које се штампају међу огласима. Феродовим разашиље доплатом и плаћеном поштарином Фарм. Мр. Б. Богдановић апотекар у Мостару.

Прочитај јавну захвалност међу огласима. 10065

— ФЕЉТОН „ПРАВДЕ" —

ОПКЛАДА

— Агегл —

Јулска жега била је притисла Цариград... Са улице су лено и уморно одјекивали махнивалски узвици бозаџија, долмаџија и стотина других врста продаваца у томе граду, где се привидно цео живот одиграва на улици, а у ствари ипак много мање на улици но на „напредном" западу.

Каикџије су дремале у својим баркама и скоро су са зебњом гледали у једно немачко друштво путника, које се приближавало обали. Ово ће им можда донети зараде, али ће их уједно и узнемирити. Били су то учесници у једном од оних сразмерно јевтиних зборних путовања, што их је често приређивао „Северонемачки Лојд". Сви у белом летњем оделу. Даме у дугачким веловима, који су у једну руку требали бити заштита од сунчаних зракова, а уједно и алузија на фереџе. „Сачувати локални колорит", девиза Немаца путника. Зато су и неки од мушких учесника у излету носили нове новцате фесове, док су се други задовољили тропским шлемовима, постављеним пампуром.

Све је то кроз упола застрти прозор гледао Н. паша, министар грађевина падишахов. Било је тек четири сата „а ла Франка", а он је ипак већ био у свом кабинету. Цигарета му се угасила. Сладолед му се топи. Не мили му се да једе. Служитеља, који га је до мало час хладио лепезом отерао је. Аман, аман... врућина, ништа не помаже... Није доста што је велики везир по овој жези за шест сати „а ла франка" заказао министарску седницу... Поновљени захтев Србије да се потврди Фирмилијан... бугарске комите... Представка сила о последњим јерменским покољима и шта ти још знам шта је имало да се расправи — него је још морао за ово необично време да пристане на посету мистер Блакторна, представника неке моћне енглеске банкарске куће, који је имао препоруку лично од амбасадора. Шта ли тај опет хоће... Каква ли се нова пљачка спрема... У осталом, све је унапред прописано. Ништа се никоме не може догодити што није к'смет... Н. паша, који је студије свршио у Паризу, који је после завршених студија годину дана провео у Лондону и тамо стекао грдно поштовање према Енглезима, при свом уверењу да је „све унапред прописано у књизи живота", није наравно могао слутити, да у тој књизи пише да ће падишах морати дозволити онако чудо од парламента, како је некад хтео фантаста Митад паша, да ће затим бити збачен од својих властитих официра, да ће под његовим наследником Турска бити увучена у најстрашнији рат, који памти историја, из кога ће изаћи сведена на Анадол, да ће његов симпатични млади рођак, потпоручник Мустафа Кемал једног дана као генералисим збацити прво падишаха, па онда укинути и калифу, прогласити републику и скинути женама фереџе... Све пише у књизи, али само што она не може унапред да се прочита.

Улазак лакеја прекиде Н. пашу у размишљању. Овај, пореклом из дивљег Курдистана, три пут се поклони, прекрстивши руке на грудима, па онда пружи министру једну посетницу:

— Паша хазретлери, пресветли пашо, дошао је један ђаурин... хтео сам рећи овај странац. Инглиз, што сте му одобрили велику срећу да гледа сјај Ваших очију!

— Нека уђе! рече Н. Паша и погледа у визиткарту, на којој је писало име „Херберт Лонгвуд Блакторн", а иза имена онај облигатни бескрајни низ великих писмена, за које је Н. паша из времена свог боравка у Енглеској знао, да им је циљ да истакну друштвени положај носиоца имена иза кога се ређају, његове академске дипломе, његова одличја, чланство у угледним клубовима и т. д. Знао је да Енглез са шест великих писмена иза имена мора бити већа зверка.

— Добродошли под овим скромним кровом, одговори Н. паша на учтиви поздрав енглеског банкара. — „сматрајте као да сте у својој кући. Уверен сам, да ће ваш долазак бити од епохалног значаја за нашу земљу, која ваљда само доброг очекује од ваше просвећене отаџбине. Прочитао сам ваш експозе с највећим интересовањем и уверен сам да ће остварење вашег великодушног плана бити права благодет за крај, који мислите својим радом усрећити."

Експозе је лежао још непрочитан код једног од министрових секретара.

Још при самом уласку Н. паша је са највећим запрепашћењем био запазио, да је Енглез ушао у његов кабинет са огромним кишобраном под мишком. И кад би било кишовито време, а не врео јулски дан, то би га морало запрепастити, јер је знао да је и на западу најосновнији диктат пристојности, да се штапови, кишобрани и сл. остављају у предсобљу или бар у чекаоници. А при том још данас кишобран, сад кад се Стамбол већ три недеље купа у зноју. Но традиционална источњачка учтивост забрањивала му је да постави какво било питање о томе. А Н. паша је био, при свем свом западњачком образовању, Турчин старог кова.

Служитељи донеше кафу, понудише Енглеза дуваном. Заподео се разговор. Разговарало се о свему и свачему, само не о концесији, коју је тражио мистер Блакторн. Кад год би овај покушао проговорити на прави циљ посете, Н. паша би вешто окренуо разговор час на последње британске маневре, час на руднике дијаманта у Јужној Африци, час на путовање гојазног велског принца у Индији и на здравље староуважене краљице Викторије, за коју је уверавао, да је, после Господара Правоверних, најпопуларнија личност у Великој Отоманској Империји, од Плевља са његовим аустријским гарнизоном све до Персијског Залива. Најзад, видевши, да Енглез опет покушава да говори о концесији, Н. паша уграби прилику и упита:

— Мистер Блакторн, је ли ви увек, по сваком времену носите кишобран?

— Не носим увек, Екселенцијо, али сам при поласку из хотела гледао барометар. Кладим се у 5.000 фунти да ће најдаље кроз један сат пљуснути страшна киша.

Ахмак, бре! помисли Н. паша, клипане неверничи, не пада већ три хефте, па ће баш данас да пада.- Најзад, ако је писано... А гласно пак учтиво одговори:

— Не бих хтео да вам противуречим, мистер Блакторн, али, погледајте: нигде ни облачка.

Разговор се настави и отеже. Опет о свему и свачему, само не о концесији: о магли у Лондону, о крокету, о животу на славном универзитету у Кембриџу, па опет о краљици и царици Викторији о фрегатном капетану Жилијену Вио—у са француског стационог ратног брода, који под псеудонимом „Пјер Лоти" пише занимљиве источњачке романе.

—...Мисли ли овај да иде? помисли најзад Н. паша. Још мало па ће бити време за седницу.

Најзад мистер Блакторн извади часовник, погледа кроз прозор, па онда мирно рече:

— Екселенцијо, један сат је прошао. Нема ни помена од кише. Изгубио сам опкладу.

Извади чековску књигу, попуни чек на 5.000 фунти, остави га на министровом столу и учтиво се опрости, излажући најзад у неколико речи суштину своје концесије и велике користи, које ће од њеног остварења имати Турска.

Н. паша се двоструко запрепасти: не толико због оних 5.000 фунти, колико због тога, што је тек сада сазнао, на какав се дрски пљачкашки прохтев сводила концесија.

Али мора бити, да је стекао уверење да је и једно и друго унапред писало у оној књизи, коју нико не може да прочита. Јер, три четврти сата доцније, пошто је на брзу руку решен избегавајући одговор Београду о Фирмилијану и на све друге захтеве, који су били на дневном реду, Н. паша је са толико речитости бранио концесију мистер Блакторна, да је велики везир већ пет дана доцније поднео Господару Правоверних на потпис берат о њеној потврди.

Г. Блакторн је не само добио концесију, него је чак и делом „накнадио штету" за оних 5.000 фунти. Јер је десет дана доцније, пошто је амбасадорова тајна обавештајна служба утврдила да је Н. паша наплатио чек и депоновао износ код једне швајцарске банке, добио праву опкладу, направљену са једним господином из амбасаде: да ће успети да подмити Н. пашу, који је важио као изузетно неповерљив у примању „бакшиша" од странаца...

Александар Трећи и адмирал Авелан

—:—

Када би одлучено, да једна руска ескадра посети Тулон, Александар Трећи, цар Русије, позва к себи министра марине и нареди да му достави списак свију руских адмирала који говоре француски. И замоли га, да подвуче плавим плајвазом имена оних који добро говоре тај језик, а црвеним, оних који га говоре рђаво. Када му предадоше листу, он запита министра за име адмирала који најгоре говори француски.

— То је адмирал Авелан, Ваше Величанство, одговори министар.

— Онда, нека он води ескадру у Тулон, нареди цар.

И Авелан је на челу ескадре царске флоте кренуо у посету Француској.

— Њега сам изабрао, објашњаваше цар, зато што неће моћи много да прича када буде тамо.

Два шарана на „Три кључа"

— Човек, који се дванаест дана хранио само ћевапчићима и луком. —

Имао је и он своју кућу, жену, истина, не тако на очи лепу, али га је волела. Причају да је умрла, зато што је била нероткиња. Још када је био у школи, Јеврем Миловановић, бивши млекаџија, а сада без занимања, прозвали су га шаран. После су га знали само под тим именом, Јеврем Шаран.

Јеврем је сада у године зашао, близу педесете: проседео, али му се црвени лице, нарочито нос, као у рака. Живи на „Три Кључа," у оном вртлогу, који се додирује с Јатаган Малом. Познат је иначе као стари борац са шљивовицом и ноћним пијанкама.

И баш тај човек, Јеврем Шаран, дожвео је, како он каже, да се прослави једним необичним рекордом, крунисаним још необичнијим догађајем.

Шаран се опкладио једне вечери са двојицом пријатеља, да ће десет дана живети само на ћевапчићима са луком и белом вину. Никакво друго јело, ниги пиће не сме употребљавати. Ставили су погодбу, ради сигурности, да мора и дању и ноћу бити код Мила у кафани, који ће пазити, да Шаран издржи опкладу.

— Дајем десет литара вина! — обећао је Арса обућар.

— И ја толико, додаје Љубомир, послужитељ у банци.

— Пристајем, вели Шаран. Оставите капицу код газде. У противном, дајем 40 литара.

Прошло је десет дана, од дана опкладе. Шаран је изјутра јео 10 комада, на подне 25, а увече у два маха по 15 комада ћевапчића са што више црног лука. Уз то су увек следовале по два три чаше вина, а увече је Шаран, по старом обичају, пио најмање два литра. Њему није било толико до опкладе, да добије 20 литара вина, колико до тога, да издржи опкладу, како би се чуло о томе необичном рекорду.

Прексиноћ је Шаран навршио дванаести дан таквог живота. Био се решио, да живи тако цео месец, и вероватно би завет испунио, да није било једног новог Шарана.

Баш тога дана ишао је Сима, звани Чворо, да лови рибу. И пошло му за руком, да извуче из Саве богат плен. Када је, око 4 часа после подне Чворо извукао мрежу, у њој се копрцао огромни шаран.

— Тебе ја и чекам данас хуљо, задовољно је повикао Сима, ударајући га с апетитом по дебелом трбуху.

Више није чекао, ни бацао мрежу. Враћајући се на „Три Кључа" он реши, да шарана прода на лутрију. И увече га понесе по кафанама, свезатог за пераје на леђима. Тако је Сима купио потписе на једној хартији. Било је 30 нумера, а свака по 5 дин. Шаран је био тежак близу 6 килограма. Када је попунио листу, почело је интересантно вучење срећног броја у Јевтиној кафани. И — шарана добије Шаран.

Када су му то јавили Јеврем Шаран је помамно узвикнуо:

— Дај га овамо! За пет динара оволики мој имењак. Бесноћа!

Одмах је дао Милу да га пржи, а после дечка да зовне његове пријатеље, Арсу и Љубомира.

Око три сата изјутра могли сте видети јуче Шарана, Љубомира и Арсу, како се тетурају Сарајевском улицом. А у кафани код Мила, после овог банкета триумвира са „Три Кључа", стајао је сто са остацима дебелог шарана, добивеног на лутрији и неколико разлупаних чаша.

Покушај вешања на Торлаку

Срезу врачарском приведен је јуче Фрања Берто, касапски радник из Беловара, који је узет на испит због покушаја самоубиства.

Поменути Фрања Берто родом је из Чехословачке. Он подуже времена живи у Београду, као касапски радник, проводећи иначе тежак живот. Због несташице у послу, Фрањо је пао у све већу беду. Поред врло тешког живота њега ту скоро задесила је несрећа која га је бацила у још веће очајање. Њему умре жена, и он, оставши сам, науми да дође у Београд у нади да ће наћи бољу зараду у свом послу. Дошао је у Београд и провео је дуже времена, али се није могао нигде запослити. Пошто је утрошио сву готовину коју је код себе имао, а после себи није нашао, Фрања је пао у један очајан положај који га је нагнао да се реши на самоубиство. Прекјуче он је купио конопац, и немајући нигде скровито место где би насамо могао да изврши ово дело, он је пошао на Торлак да тамо изврши самоубиство вешањем. Када је стигао на Торлак, прво је свратио у једну кафану да нешто попије, како би био куражнији да себи одузме живот. Нашавши се у кафани са неким сељацима, он им је у разговору и нашитом стању открио своју намеру. Сељаци ма да су исказе његове олако примили, ипак су доцније посумњали и после растанка с њим припазили су куда иде. На њихово запрепашћење, Фрања је збиља отишао до једног дрвета о чију је грану везао конопац и тек што је хтео да замку намакне себи на врат, сељаци, који су га посматрали повикали су и притрчали к њему пре него што се овај био опустио да виси. Повели су га после у кварт и предали начелнику.

На саслушању Фрања је изјавио, да га је на овакав очајан корак, да себи одузме живот, натерало једино бедно стање у које је био запао.

СУД

ЊЕГОВЕ ЧЕТИРИ КРАЂЕ

Крађе које је извршио Драгољуб Захаријевић, доста су обичне и у судско криминалним аналима такве су крађе бележене хиљаде пута. Ни начин извршења крађа, ни саме украдене ствари по своме квалитету и вредности не би могле да изазову веће интересовање, али је извршилац крађа, у накнаду за то, врло интересантна личност.

Драгољуб Захаријевић, који се иначе представљао у Италији и као Димитријевић млад је човек интелигентна и изразита лица. Говор му је разложан и миран. Захаријевић је био дуго на страни, а и жена му је Францускиња. 1922. године, у тешким материјалним приликама, он почиње да краде у Београду, Панчеву и Врању. Државни тужилац оптужује Захаријевића за четири крађе. Из виле „Васојевић" у Београду Захаријевић је, према тужби, украо гђи Малбаша три постављена чаршава и једну поњавицу. У августу он знатно оштећује гђу Марију Линдер из Панчева, односећи јој већу количину одела. Из Дома Српске Ратне Сирочади у Врању односи крадљивац већу количину одела и сандала. Четврта је крађа најопаснија. Г. Дим Бучевцу, код кога је био на преноћишту, Захаријевић је украо капут и сат.

На питање судије другог одељења Београдског Првостепеног Суда, да ли признаје своју кривицу, Захаријевић је одговорио:

— Од четири дела, за која сам оптужен, оптужен сам са разлогом само за прво. Крађу из виле „Васојевић" заиста сам извршио. Остала дела, међутим, нисам извршио. Истина је да у времену извршења тих дела кроз моје руке је прошла већа количина одела јер сам онда био продавац свемогућих ствари.

Полиција је дуго трагала за Захаријевићем пре но што га је пронашла. Али и ухапшен он није био безопасан. Чувен је његов скок из вагона при спровођењу. Било је и других покушаја бегства. Па ипак Захаријевић није умакао својој судбини: оптуженичка клупа дочекала га је јуче. Истина, није му првина да на њој седи. За време свога боравка у Италији он је такође био ухваћен као крадљивац и осуђен на осамнаест месеци затвора.

Јучерашњем претресу присуствовао је и један погрбљени старац, отац оптуженог, који је плакао за време суђења. У својој одбрани г. Бора Окановић истицао је оскудност материјала, којим би се доказивало да је Захаријевић извршилац три последња дела. Суд је ипак нашао да има довољно доказа. За прво дело оптужени је осуђен на пола године затвора, а за остала је добио годину дана затвора за свако дело. Укупно, казна износи три и по године затвора.

ДВАНАЕСТОГОДИШЊИ ЉУБИТЕЉ САТОВА

— Шта си ти?

— Ја сам берберин.

— А шта си раније радио?

— Продавао сам погачице. Ове одговоре давао је јуче поротном суду мали и неразвијен дванаестогодишњи дечко, сав преплашен, али ипак свечан и озбиљан. Не памти се да је на оптуженичку клупу Првостепеног Суда икад сео млађи кривац. Овај мали дванаестогодишњи оптужени има и саучесника, неког Радомира Јончића, са којим је он, Богдан Кедчевић, оштетио сопственика једне бараке на Малом Калимегдану са три сата.

Други оптужени, који се, због малолетства, брани на слободи, није ни дошао на претрес. Кедчевићу се, међутим судило. Он и његов пријатељ опазили су у дашчаном зиду бараке рупу и једног за њих фаталног дана решили су да дођу до сатова. И у тренутку сопственик бараке Ибрахимовић није ништа ни слутио, из ње су, преко рупе, вешто извађена три часовника. Вађење је изведено помоћу штапа, са исплетаним жицама на једном крају.

Затим су сатови били продати, али се малим авантуристима ушло у траг. После речи судом одређеног браниоца г. Дим. Протића, порота је одлучила да малог Богдана пусти испод суђења пошто је радио без разбора.

ПОЛИЦИЈСКА КРОНИКА

Судар аутомобила и кола на Цветном Тргу

Јуче пре подне, на Цветном Тргу десио се један несрећан случај. Теретни ауто број 1035 (својина г. Давида Трвавца) силазећи Студеничком улицом ка улици Краља Милана, налетео је на таљиге Димитрија Николића, сељака из Остружнице. Како се ауто није могао тренутно зауставити, то је свалио коња и таљиге на тротоар, који се налази на делу Студеничке улице између Његошеве и Краља Милана улице, и одгурао их напред за десетину метара. Како су се на том делу тротоара налазиле тезге пиљара и ситничарских продаваца, то су све те тезге приликом тог судара превргнуте, тако да се направио највећи неред. Срећом, жртава није било, али је лакше повређено једно дете које се ту случајно нашло. Коњ сељака Димитрија Николића добио је теже повреде а кола су изломљена. Извршен је полицијски увиђај, али до кога је кривица није се могло тачно утврдити, јер шофер се правда да није могао мотор да заустави јер је био у дефекту.

Крађа у Радничкој улици

Г. Милан Марковић, са станом у Радничкој улици бр. 10. доставио је полицији да му је прошле ноћи непознати крадљивац кроз отворен прозор ускочио у стан, и из истог покрао разних ствари у вредности 2500 динара. Полиција је по овој крађи повела истрагу.

При крају бањске сезоне

— Где мислите да проведете лето? Кад полазите? Хоћете ли дуго остати тамо?

Пре два месеца ова су се питања и одговори на питања могли чути у Београду на сваком кораку, на улици, у кафани, на отменим примањима, у трамвају. Није било места, где се не би говорило о одласку у бање. Правили су се опширни планови за летњи провод, дискутовало се о томе где је најбоље, најинтересантније и најјевтиније. О томе било је таман толико мишљења колико је Београђана ишло ове сезоне у бању.

Данас ова тема одласка у бању незанимљива је и неактуелна. Она је потиснута као и сваког лета, једном другом темом, а та је тема: повратак из бање:

— Како сте се провели? Кад сте се вратили? Јесте ли дуго остали тамо? Колико вас је коштало? Као што се пре два месеца на сваком ћошку могло чути по неколико разговора о одласку у бању, данас се говори само о повратку. Возови, који су сада полазили из Београда, у свим правцима наше земље односили су љубитеље бањског провода у далеке и блиске бање наше отаџбине. Једни су ишли да се диве нашем Јадрану, други за уживају у тишини и лековитој води Аранђеловца, трећи су и на јави сањали рулет у Врњачкој Бањи...

Сваки је имао свој идеал. А данас су се сви већ презаситили и бањски провод сад, на измаку летње сезоне, не изгледа им више интересантан. Зато возови избацују сваког дана на Београдској станици толико синове престонице, преоптерећене куферима и успоменама из бање.

А бање, међутим, постају тужније сваким даном. Гости одлазе један за другим. Долазак неког закаснелог госта, који се тек сада сетио да постоје бање, изазива читаву сензацију. И, док се престоница ослобађа свог летњег мртвила, бање се постепено претварају у праве гробнице. Толико су тмурне и тужне. И остају тужне до идућег лета. А онда, онда „историја се понавља".

МУЗИКА

Ествигови успеси у Норвешкој. — Славни тенорист отворио је сезону у Кристијанији

Највећи живи херојски тенор Карл Агард Ествиг, који 20. овог месеца у Београду почиње своју велику турнеју у Југославији, отворио је 28. августа концертну сезону у Кристијанији, где је приредио пет узастопних концерата.

Целокупна критика Кристијаније означује Ествигову појаву као музички догађај највећег стила. „Афтенпостен", највећи норвешки лист пише: „На свечан начин отворена је синоћ нова концертна сезона у Кристијанији. Певао је Карл Агард Ествиг. Чим су његови концерти заказани музикални свет Кристијаније био је одушевљен и синоћ, пре него што је велики уметник изишао на подијум, публика је била у пуном смислу речи електризована. Ествиг је почео концерт тешком аријом из „Фаустина", коју је импозантно интерпретовао. Његови форте тонови ни у највећем афекту ни у висинама нису оштри и ни најмање не показују знаке напрезања, а сасвим тиха пианисима имају ванредну пуноћу. У арији из „Африканке" глас му је био пун шарма тако да смо желели, да свака строфа буде поновљена. Григове, Марксове и Штраусове песме певао је дивно, одајући невероватан смисао за стил. Концерат је завршен величанственом причом о Гралу. Ествиг је и овом приликом показао, да је данас највећи интерпрет Вагнера".

СПОРТ

„Хајдук" — „Југославија" 2:0

СПЛИТ (Изв. „Правде"). — Данас је овде одржана утакмица између „Југославије" из Београда и „Хајдука" из Сплита са резултатом 2:0 у корист Хајдука.

Пренагљеност

Загреб је претерано одушевљен победом свог првеног друштва над државним прваком... Не треба му замерити. Успех је, заиста, био вредан весеља. Да је Југославија у ствари слабији противник, њено савлађивање посматрало би се мирно и разумело као природна последица. Огромна радост испољила је само чињеницу, да се београдски играчи у Хрватској веома цене.

Једно нам, међутим, никако не иде у главу: Зашто се из те утакмице ваде закључци о некој превласти Загреба над Београдом?

Кад су прва два престоничка друштва узастопце и непрекидно тукла најбоље загребачке, овдашњи свет није био ни из далека тако разметљив као тамошњи, који је због две утакмице подигао облаке од прашине. Зна се већ да је главни разлог у близини савезне скупштине, али је појав ипак прилично неспортски.

У лопташњу срећа, случај, неизвесност и којешта друго играју и сувише велику улогу, да би се, нарочито по стручњацима, са две игре могао донети одлучан суд о размеру снага. Било би паметније и поштеније да се сачека исто онолико победа Загреба и његових друштава над Београдом и друштвима овога колико их је престоница и његове појединачне чете однели над главним градом Хрватске и његовим клубовима.

Онда ћемо разговарати...

Главна скупштина хазенског савеза

Одржана је у Загребу. Предлог београдских изасланика, да се седиште хазенског савеза пренесе у престоницу, одбијен је са 5:24 гласа. Занимљиво је, да је за тај предлог гласао и представник једног загребачког друштва.

Спорт у Мостару

МОСТАР. — Овде је футбал почео да узима велики мах. У жељи да се користе примерима старијих, овдашња друштва звала су у госте загребачког Х. А. Ш. К-а, који је са тешком муком победио Ј. Ш. К. са 3:2. Сад долазе на ред београдска Југославија и Хајдук из Сплита. Нарочито интересовање влада за игру Петковића, Јовановића и Лубурића. Државни првак показаће нам несумњиво велики мајсторлук.

Саб.

Нов луксузни аутомобил „ХОЧКИС"

из чувене ОРУЖНЕ ФРАНЦУСКЕ ФАБРИКЕ „ХОЧКИС" стигао је у Београд и **продаје се** потпуно нов у АУТОМОБИЛСКОЈ РАДЊИ

„ВЕЛАУТО" Краља Александра улица бр. 11. Телефон 21-48.

Модерни „ХОЧКИС" торпедо, луксузни има: 16(48) коњских снага, кочнице за сва четири точка, шест седишта, електричну инсталацију, фину кожну поставу.

Изложен је у „ВЕЛАУТУ" и може се видети у свако доба.

11757

НАЈЈЕФТИНИЈЕ ЦЕНЕ И НАЈБОЉИ УСПЕХ
Малих огласа у „Правди“

Тражња и понуда СЛУЖБЕ 5.— дин. до 10 речи
„ „ „ „ 12.— „ до 20 „
Тражња и понуда СТАНОВА 12.— дин. до 20 речи
„ „ „ ЛОКАЛА 15.— „ „ „ „
Куповина и продаја 18.— „ „ „ „

Вишак у величини тих малих огласа преко горњег броја речи плаћа се сразмерно горњим ценама (то јест: цифра динара подељена бројем речи и помножена вишком)

ВЕСТА шиваћа машина

најбоља на свету, фабрика производи у минуту 1. ком. Продаја на месечне отплате а за готово попуст. 8780

Добију се у **Београду, Скопљанска 5.**

Телегр. Веста **Б. С. СТОЈАНОВИЋ, Тел. 18-27.**

СЛУЖБА

Нуди се жена за прање и пеглање рубља у бољим кућама. Понуде слати на управу листа Правде под нуди се. 11682

Моде салон Милица С. Димитријевић потребује једну вешту радењицу и више ученица и шегрта; Првенство деца из боље куће. Кнез Милетина 43. 11685

Потребна слушкиња која добро кува. Јавити се Грачаничка 21, V спрат десно. 11716

Поред ћерке — приватне ученице II. разр. гимн. тражим васпитачицу са перфектним знањем француског језика и клавира. Понуде молим на адресу: Стеван Максимовић учитељ, Опово (Банат). 11717

2 Kinderfrauleins mit guter Zeugnissen suchen Stellung zu Kindern. Adresse: Jevremova ul. 30, bei Frau Jovanka. 11718

Тамбурашка капела 5 женских 2 мушка слободни 22/9 траже бољи локал за свирати. Фрања Кларић капелник Хотел „Европа“ Прокупље. 11719

Жена озбиљна и врелна за сав домаћи посао, тражи се за одмах. Београдска ул. ул. 49. 11720

Потребан је шофер који разуме оправке око аутомобила јавити се Биро-у „Банат“ Браће Недића ул. бр. 18 Максимовићу. 11721

Тражи се спреман шофер за теретни ауто. Место стално. Јавити се А. Богдановић, Крањ. Наталије ул. 28, од 1-2 сваког дана. 11722

Виноградар човек са женом тражи место за виноградара и баштована ступити може одма. Обратити се писмено или усмено на Персиду Дајић Балканска ул. број 37 Београд. 11724

Браварској радионици потребни су ученици Живојина Ђ. Јовановића, бравара, Которска ул. бр. 10 у авлији. Тел. 31-39. Београд. 11723

Радионици Аврела, Сунцо-Кишобрана Данице М. Антић, Космајска 53 потребне су две радинице спремне за исти посао, посао сталан, награда добра. 11746

Госпођица са више-годишње трговачке праксе, која је и у немачком језику доста вична, тражи намештење продавачице или што слично, где би се и у немачком језику још боље могла увежбати. Понуде молим на Јула Јовановић Срем. Карловци. 11771

Живописац тражи посла за израду сваких слика, декорација, реклама, диплома и др.; исто примам поруџбине за реновирање и прављење нових икона у црквама. Врњци, Вила Боже Видаковића, НИКОЛАЈ ПУПИНИН. 11748

Девојка за сав кућевни посао је потребна. Обратити се Карађорђева улица 3, I спрат. 11749

Подрумџија који је дуго година радио у Солуну и Фијуми, тражи одговарајуће место. Понуде уредништву под **подрумџија**. 11754

Раденица 5-6 потребује апотека Косте Антонијевића — Балканска улица 40. 11762

Добро писмена женска вична администрацији, потребна је редакцији једног недељног листа. Јавити се дуванџики Зелени Венац бр. 18. 11763

Потребан је старији приправник или помоћник за унутрашњост. Упитати г. Анђелковића, Апотека Делиин. 11764

Чиновницу млађу потребујем. Првенство са знањем немачког језика и писање на машини. Писмене понуде са назначењем плате на адр. Дентал-Депот Макс Мошић, Београд, Балканска 16а. 11765

Потребујем раденица и продавачица Флора Дворниковић, модискиња — Кнез Михајлова улица бр. 13. 11766

Самосталан немачко-енглески кореспондент са знањем француског језика и књиговодства, тражи одговарајуће место. Косовска 41 стан I. Брезински. 11768

Тражим млађу, поштену девојку за лаки кућни посао. Упитати Сарајевска 67, хотел Ројал, г-ђа Шустер, од 1-5 по подне. 11769

Госпођица врло добро ради форме за шешире, разуме се у превлачењу, тражи место. Адреса: М. Анђићево, Гробљанска 14. 11770

Књиговођа, билансиста верзиран у свим банкарским пословима, калиграфији, дугогодишњом праксом тражи место. Писати **Алфред Бруно,** Орачка ул. 22 Земун. 11747

Једна млађа г-ђа врло озбиљна, тражи место домаћице код једног старијег господина, ступити може одмах. Обратити се на адресу Космајска 35, стан бр. 7. 11772

Моде Салону хаљина потребне су ученице шегрти. Кнегиње Љубице ул. 9 бр. II спрат у дворишту. 11799

Житарски стручњак бивши трговац, нуди се овдашњим житарским предузећима, добро уведен у Војводини и Славонији, са знањем књиговодства стројопис и све канцеларијске послове, као и немачки и хрватски. Понуде слати Биро-у **„Планета“** Коларчева 9. Београд. 11805

СТАНОВИ

Стан од две собе, предсобљем, кујном, све паркетирано на I спрату, Чика Љубина 11, издаје се одмах. Може се употребити и за канцеларију. 11436

Отменом самцу издаје се соба меблирана са засебним улазом у улици Будимској бр. 6 I спрат. 11694

Пространа, светла и здрава соба, са улице, угао, потпуно засебан улаз издаје се намештена или празна за одмах, само солидној г-ђи или г-ци. За ученице родитељско старање. Упитати Кр. Александра ул. „Нова Слобода Тодоровић, или Једренска 1. Стан бр. 5. 11695

Издаје се намештена соба са електричним осветлењем, засебним улазом бољем господину или госпођици. Упитати Далматинска 9 у дворишту партер 2-га врата. 11696

Спаваћа соба мало употребљена, нов кухињски креденц, француски шпорет, сто, столице и друго ради одласка продаје се врло повољно Старине Новака 3. 11697

Соба намештена са послугом и електричним осветлењем, издаје се за отменог самца. Бирчанинова ул. 19а, партер лево. 11698

Соба са улице велика намештена за издати одма за два самца-це брачни пар употреба и кујне. Ратарска 29. 11699

Од 1 октобра издаје се стан, 3 собе, предсобље и кујна, електрика. За сад се може добити једна соба са 2 празна кревета. Принца Евгенија бр. 2 сутерен. 11739

Издаје се одмах или од 15 ов. м. елегант. мебл. соба са засебним улазом и купатило. Видети преко целог дана Кнез Милетина 24, II спрат десно код Г-це Смиљанић. 11738

Соба: Елегантно намештена за отменог самца самицу, издаје се одмах. Упит. Барајевића, Косовска 11/II. 11700

Стан од 4 собе, велико предсобље, кујна, купатило и остале припадлежности издаје се од 1 октобра Његушева ул. бр. 28. 11701

Издаје се под врло повољним условима стан са 5 соба и осталим припадлежностима за отмени-ју породицу Триска 25. За све упитати на I. спрату. 11702

Издаје се намештена соба елект. засебан улаз. 1200 д. месечно. У центру вароши, Дечанска ул. бр. 59. Др. Бјелоусов, тел. 37-55. 11703

Издаје се намештена соба са засебним улазом употребом купатила и са хостом. Упитати Грачаничка ул. 21. V. спрат десно. 11704

Стан од собе, кујне и веранде електрика, вода издаје се Гундулићев Венац бр. 36 (у продужењу Позоришне улице). 11705

Намештена соба издаје се, Косовска 24 прва врата лево. 11778

Издаје се одмах 1 мала намештена соба, са употребом купатила. Томић, Космајска ул. бр. 53. III спр. 19. 11785

Издаје се соба са засебним улазом. Упитати хаусмајстора, Св. Саве ул. 20. 11779

Тражим за 1 окт. стан, соба, предсобље, кујна, шпајз или 2 собе са припадлежностима. Понуде на Јулка Пиперска Београд, поштански фах 280. 11780

Стан од 6 соба, предсобље, кухиња, купатило и остале припадлежности, издаје се од 1 октобра у Косовској ул. 43. Упитати вратара. 11781

Скромна студенткиња или чиновница може добити лепу празну собу, засебан улаз, огрев и осветлење. Француска ул. 4, Сењак, близу трамваја. 11782

Пространа, светла и здрава соба, са улице, угао потпуно засебан улаз издаје се намештена или празна за одмах, само солидној г-ђи или г-ци. За ученице родитељско старање. Упитати Кр. Александра ул. „Нова Слобода“ Тодоровића, или Једренска 1. Стан број 5. 11783

2 стана за издавање по соба, кујна, шпајз и подрум. Далматинска 61. Упитати код чуваркуће. 11784

За издавање елегантно намештена соба са засебним улазом послугом купатилом и елек. осветљењем за 1.500 д. Кнегиње Љубице ул. 9 бр. II спрат лево. 11798

Издаје се у центру вароши две велике елегантно меблиране собе са балконом. Има телефон, електрику и купатило. Упитати Уредништво. 11683

Издају се 2 намештене собе, свака засебна у центру вароши. Електр. осветљење, употреба купатила. Упитати тел. бр. 24-45. 11775

2 ученице примам на добар кост и стан Карађорђева 79/II, стан 26. 11776

Стан у центру три велике собе, предсобље, кујна, соба за млађе, купатило и остале припадлежности издаје се од 1. октобра. Може се видети сваког дана од 10 до 3 п. п. Вука Караџића 11/IV 11777

Стан са 3 собе, предсобљем, кујном и осталим припадлежностима издаје се од 1. октобра у ул. Ригас од Фера бр. 18. Упитати Давичо на горњем спрату. 11706

Стан собе, предсобље, кујна и остало издаје се од 15 септембра, Краљице Наталије 6 — Зелени Венац, Радовановић — Милутиновић. 11736

Собу празну или с кухињом у центру тражи солидна госпођа код благородне фамилије са скромном ценом и искрено домаће друштво. Понуде молим Студеничка 43. 11737

ЛОКАЛИ

Посластичарна на врло згодном и прометном месту, са потребним инвентаром и радионицом уступа се. За услове обратити се г. Ђорђу Попари хотелијеру Српске Круне, Београд. 11690

Дућан с пространим бетонираним подрумом на углу Вука Караџића 14 спроћу Академије Наука издаје се. Обратити се у истој кући. 11727

Два дућана до поште у Поенкаревој 5, издају се од 1 новембра. Један са подрумом и станом, погодан за бифе и ликерницу. Упитати сопственика на I спрату. 11691

За издавање 2 дућана, један са собом и кујном, а други са собом. Упитати Хилендарска бр. 6, I спрат лево. 11692

Локал под закуп, подесан за кафану или кујну. Такође дућан са собом. Упитати Бирчанинова ул. 19а партер лево. 11693

Велики дућан са паркетираним и малтерисаним сутереном, у коме је сад радња „Ауто-палас, г. Мих. Павловића, у Скопљанској 24, издаје се под закуп од 1. нов. о. г. За цену и остале услове обратити се вратару у истој кући. 11773

Дућан „барака“ на ћошку Југовића и Добрачине улице издаје се одмах дућан барака са још и једном мањом бараком подесне за све врсте послова и фотографе. Цена скромна. Упитати за услове у бифеу Радована Арсића преко пута истог, ћоше Југовића—Добрачина. 11774

Пекарска радња са фурупом на добром месту, издаје се под кирију од 6 септембра. Упитати код удове Јована Тата, Темерин, Бачка. 11725

Хотел, Кафана и Ресторација за изнајмити или за продати. Нови Сад, Железничка ул. бр. 41. 11713

КУПОВИНА и ПРОДАЈА

Продаје се јефтино један пулт 4 м дуг, подесан за сваку бранжу. Упитати у Бифеју, Кнез Михајлова 15. 11752

Продаје се зграда са плацем од 1200 м. плац празан од 670 м. подесно за трговину зграда са плацем од 390 м. услови повољни. Јавити се сопственику Кичевска бр. 41. 11686

На продају 2 половне шиваће машине, подесне за шивење и вештачки вез. Видети у механичарској радионици Сарајевска 6у. 11712

У Новом Саду на зеленој пијаци, продаје се добро уведена шпецерајска радња са дозволом точења пића и трафиком. Услове даје Штампарија „Зора“ Нови Сад Темеринска 25 11709

Посуђе првокласно за целе кујне Примуса шведских и све делове приспели су радњи Ане Штајнер Кнежев Споменик 3 преко пута Коларца. 11710

На продају преко два вагона исправних винских и ракијских бачви. Магаза за исте бачве под закуп код Милана Митровића каф., Крагујевац. 11711

Персијски ћилимови продају се по врло јефтиној цени. Топлицка улица 4. 11793

У Земуну нова кућа од тврдог материјала, са виноградом, баштом, и воћњаком, око 7000 м², продаје Симић, ул. Тошин Бунар, бр. 52. Земун. 11715

Продаје се нов Фордов Аутобус за 16—20 душа због болести. Видети у Панчеву код Хотела Србије или у Старчеву кућ. гр. 3. Ото Фест. 11742

Продајем кућу са четири дућана, једном станова у Босанској ул. 45. Површина 728 кв. мет. Год. рента 86.000 дин. Питати сопственика у Косовској ул. 14. 11745

300 комада стојећих растових дрвета дебљине 50 см., висине 9 метара — продају се. Обратити се Владимиру Марковићу, земљоделцу Калуђерица. 11726

Продаја аутомобила. У недељу 6. септембра о г. продаваће се путем јавне лицитације пред хотелом „Балкан“ у времену од 8—12 час. пре подне 1 теретни Аутомобил Бутон Де Дијон 45 к. с. способност 3—4 тоне, 1 полукамијон **Унік** 35 к. с. способност 1—1½ тоне по врло јефтиној цени. 11638

Плац на продају у Врњачкој Бањи, граничи се санаторијумом „Терапија“. Величина 2600 квад. метра, цена повољна. Обратити се Мил. Стругаревићу, сопственику, Врњачка Бања. 11639

65.000 продајем 2 куће по две собе, плац 312 кв. м. ново ограђено у Булбулдеру близу трамваја. Месечна кирија 1500, исту мењала би за ближе, доплатила би. Станимировићка, Македонска 9. 11707

Продајем нову кућу, Груж, Далмација, 15 година ослобођену порезе, наживље место за трговину, у кући 2 стана, 3 дућана уз кућу земљиште. Све кошта 1,200.000 дин. Упитати Вјекослава Шяк. Дубровник. 11794

Клавир и пианино најбоља фабрика продајем по врло повољној цени и на отплату, дајем клавир под кирију. — Антоније Хрон Тифенбах. клавир штимер, Таковска ул. 36. 11741

Продаје се леп намештај за кројачки салон ради одласка из Београда, Сарајевска бр. 58, Грозданић. 11796

Тражи се теретни ауто до 2 тоне, писаћа машина са дугом звбуком. Занатлиска Задруга Ратних Инвалида, Земун, тел. 98. 11795

Продају се очувани рафови колонијалне бранже. Упитати Александра и Божидара Живковића, Кр. Милана бр. 102. Телеф. 12-15. 11791

Продајем већу количину хартије за паковање (од новине) лепо упакована и чиста. Краља Милана ул. бр. 44, Павле Замаиј. 11792

Плац у Малешевској ул. бр. 57., на продају по нискої цени. 11714

РАЗНО

Пажња! Прочитај! Купити или продати ма шта, пласирати новац, зајам узети, дуг наплатити, заступство или комисион дати, информације добити, пасош извадити и визирати за све земље, извадити дозволу, уверење, радничку књигу, лично и кафан.-механ. право, оглас дати, стан или локале издати или закупити, службе сваке врсте наћи, протоколисати фирму ит.д., ит.д., најбрже и најсолидније једино можете, ако се обратите **Бироу „ПЛАНЕТА“**, Коларчева ул. 9. Београд. 11484

У недељу од „Коларца“ до „Касине“ изгубила сам бразлетну са монограмом молим онога које нашло ако хоће да ми донесе награда је колика је вредност пошто је успомена. Милоша Великог 77. 11681

Немачки језик поучавала би учитељица (Словенка) 2 сата недељно — хонорар месечно 160 дин. Упитати **др. Матић Битољска 18.** 11731

Пасоше, вади нове и визира за све државе са гаранцијом, Биро **„НИЦА“** Београд Београдска ул. бр. 6. код Славије. 11286

Клавир под кирију. Капетан Мишина 11. 11732

Leçon de Français par dame française. Madame Uskokovich, 31, Dečanska ul. 11733

Грађевинарима. Трске и Длаке за плафон увек по најповољнијој цени продаје, има **Дим. Симоновић** Сарајевска 4а и Краља Александра 75 (Гркалиште). 1173а

Хитно се тражи тамбурашки оркестар са 5 чланова. Најмање 2 мушкарца. Конкуренције нема. Кафана „Кајмакчалан“ Прилеп. 11735

Уметница на клавиру (бив. проф. конзерваторијума), систематски спрема ученице-ке по програму конзерваторија. Г-ђа Ана Марчетић Кондина I. партер, лево од 11—12 и 5 до 7. 11767

Важно кројачицама! Првокласна сила може ступити за компањона модног салона у сред центра. Адреса у редакцији листа. 11800

Француски, енглески и немачки језик предаје Mme Marie Poncet, Адреса: Курсулина 21 у авлији 11787

Примила бих на чување дете мушко или женско, које би се евентуално школовало у Београду, јер станујем близу основне школе на Смед. Ђерму. Марија Костарић Поштанска бр. 2. 11790

Војну обавезу најсолидније и **са гаранцијом** регулисава стручно војно лице-у Биро-у **„НИЦА“** Београд, Београдска ул. бр. 6. код „Славије“. 11287

Енглескиња диплом. наст. која говори српски, немачки и руски, — предаје енглески и француски језик Франкопанова 13. Драчинска. 11786

5 дин. часове из франц. и енглеск. језика у групама (метод Берлица) даје проф. дипломирана у Паризу. Такође часове клавира. **Кондина 11. Кн. Шаховскаја.** 11730

Француски и немачки језик предаје по јефтиној цени. Нусинов, Тополска ул. 4. 11788

Клавир Мињон или **ПИАНИНО** црно политиран употребљен тражи се. Понуде упутити на пошт. фах број 118 11789

Лаборант-званичник

потребан је Државном Заводу за унапређење индустрије и занатства у Београду.

Документа по чл. 12 чиновничког Закона поднети Заводу, Крунска ул. бр. 14. ДЗБр. 1584/1925. 11755

Већу количину

првокласног цигларског каменог угља од преко 5.500 калорија по цени ДИНАРА 2.250.— за 1 ВАГОН 10.000 кгр.

Постављо стовариште код железничке станице у Београду.

Сваку количину лиферује одмах:

„Ленгер А. Д.

Железничка 7. — Телеф. 20-18 11810

Објава

Државна Пореска Школа у Београду објављује да је конкурс за пријем ученика у Државну Пореску Школу у Београду продужен до 15. септембра 1925. год. и да ће рад у школи почети 1. октобра тек. године.

Из канцеларије Државне Пореске Школе у Београду 6. септембра т. г. у Београду. Бр. 11761

ОГЛАС

Грађевинско Одељење Београдске Општине, држаће на дан 1. октобра тек. год. у својој канцеларији Југовића ул. бр. 1 I. спрат, у 11 часова пре подне прву оферталну лицитацију за грађење дућана за животне намирнице на пијацама: у ул. Господар Јовановој, на Зеленом Венцу и на Калениђевом Гувну.

Оферте ће примати, отварати и ценити нарочито за то одређена комисија у канцеларији шефа Грађевинског Одељења.

Оферти са свима прилозима и прописном таксом по закону о таксама треба да се предаду комисији од 10-11 сати тога дана.

Накнадни оферти неће се примати нити узимати у обзир. 11ГМ

Кауција ће се положити по условима а по одобрењу посла.

Планови, предмери и услови — погодбена документа — могу се добити сваког радног дана у канцеларији од 8-12 и од 3-6.

Предузимачи су дужни доказати исправе о својој способности за учествовање на лицитацијама.

Из Канцеларије Грађевинског Одељења Београдске Општине 1. септембра 1925. год. Г. О. Бр. 1481.

Девојка,

која зна и кувати, потребна је. Јавити се: Зорина 84 I спрат. 11753

Модерни ресторан на седмом километру

Јединствен модерни ресторан у околини Београда, има: **сталну музику, сопствену електричну централу, у свако доба топла и хладна јела,** одлична пића, а **нарочито Карловачка,** намештене собе, **(сепарей)** и т. д. Ресторан отворен **по дану и ноћи.** Пут од Београда до 7 километра **одличан (нов).** Место за аутомобиле и кола **обезбеђено.**

Ресторатер

СТАНКО КАРАКЛАЈИЋ

11808

МОРАВА

Творница модерне трикотаже

Београд (Савинац) — Катанићева ул. 3;5

На последњој станици трамваја бр. 1. Израђује Вунену Трикотажу првокласно, чврсто и модерно; свакоме на услузи.

Цена и квалитет без конкуренције, продаја en gros и детаљ. трговцима специјалне цене. 11546

ВРАТИО СЕ С ВОЈНЕ ВЕЖБЕ

Dr. ЉУБОМИР С. ОБРЕНОВИЋ

специјалиста за сифилис, кожне и венеричне болести.

ПАЛАТА КАСИНА

Краља Милана ул. бр. 25 Теразије прима од 7—10 пре. и 1—6 по подне. Чекање у засебним кабинама. Улаз са улице до банке. Телефон 31-88. 11687

Јавна захвалница.

Поштовани господине!

Ја сам по Вашем пропису кроз шест тједана редовито узимао **Феродовим** и јављам Вам, да Вам је Ваш **Феродовим** један заиста добар и јединствени лијековити специјалитет. Услијед шпањолске грознице био сам малокрвал, блијед и слаб, а сада се изванредно добро осјећам, добио прекрасну здраву боју, веома добру пробаву, красан апетит, а нешто и на тежини задобио.

Захваљујући Вам се на указаној ми доброти остајем — Загреб, 24. III. 1925.

Веледштовањем

ЕРНЕСТ ПОСАРИЋ,

књиговођа

код А. Неу д. д. Загреб

Бошковићева ул. 40 11807

Објава

У варошици Пожези (окр. ужичког) као сваке тако и ове године одржаће се тродневни марвени

МАЛОГОСПОЈИНСКИ ПАНАЂУР

у дане 21., 22. и 23 септембра (по новом кал.)

На панађуру ће се продавати све врсте крупне и ситне стоке, као и сви остали земаљски производи законом дозвољени.

Пожега има: железничку станицу, (пруга Сталаћ-Ужице), пошту, телеграф, телефон; путови и мостови са свију страна добри су и исправни а јавна безбедност осигурана.

Ово се објављује трговачком и привредном свету ради знања. 11756

Од Суда Општине Пожешке 1. септембра 1925 год. Бр. 3714. Пожега.

Не набавна цена, него трошкови издржавања документују јефтинији аутомобил

Ви тражите средњи аутомобил

Са 4 веома удобна седишта

за повољну цену — у првокласној изради — јефтин у употреби — од највеће сигурности — најдужег живота — уз повољне услове плаћања — али не играчку никакав филигран — мотор са одговарајућим димензијама — без великог броја окретаја — са малом потрошњом бензина — без дефекта хлађења — без опасности замрзавања — увек спреман за вожњу — при томе али најновијим техничким побољшањима — у кратко, мали аутомобил будућности наћићете у свих 8 типова Копривничких Аутомобила

ТАТРА

производ Копривничке Фабрике Аутомобила, Копривница (Моравска). 4/12-20 HP — мотор са 2 цилиндра у размеру на 180°, који ради са 4 такта са интервалом палења као мотор са 4 цилиндра, **али сви моторски делови дупло димензионирани, патентовано ваздушно хлађење, са малим бројем окретаја,** 82 мм пречник 100 мм ход, електрични стартер са динамо-осветлењем, аутоматско подмазивање, **комбиновани пренос без карданских чланака, са полуосовинама,** од којих ради једна независно од друге, **попречним федерима, који се аутоматски прилагоде оптерећењу, потрошња бензина око 5 кгр за 100 км.,** брзина до 70 км. на сат, тежина око 680 кгр. **По мнењу интернационалних стручњака једини мали аутомобил, који се у конструкцији одваја од обичне имитације великих аутомобила и конструктивно одговара духу времена.**

СТАНДАРД-израда

Тип 1: отворени аутомобил са 4 седишта, који се може потпуно затворити, помично шоферско седиште и стакло, ручна труба, брзинометар и сат за километражу, сат, са 5 комплетних гума

Цена дин. 78.000

франко оцарињено свака станица у С. Х. С.

Тип 2: Фаетон за покретним горњим делом за зиму — ауфсац

Тип 3: Алветер-каросерија

Тип 4: Лимузина за даме

Тип 5: Спортска кола са 2 седишта

Тип 6: Кабриолет за трг. путнике и за праксу

Тип 7: Отворени аутомобил за пренос терета

Тип 8: Затворена кола за терета

Надаље: камионет за 1000 кгр. терета. Детаљне понуде на захтев.

ТАРГА ФЛОРИО

ТАТРА-АУТОМОБИЛИ ПОБЕЂУЈУ У СВОЈОЈ КЛАСИ И ДОБИЈАЈУ 1. И 2. НАГРАДУ, И УЈЕДНО ТУКУ СВОЈ ПРОШЛОГОДИШЊИ РЕКОРД ЗА 28 МИНУТА.

Ви тражите велики аутомобил

са 6 веома удобних седишта

за умерену цену — јефтин у употреби — који Вам не стоји вечито у радионици за оправке — од највеће сигурности у употреби — најдужег живота — који Вам стално представља вредност — који је чувен по квалитету — с елегантном каросеријом — прецизни мајсторски рад — с најмањом потрошњом бензина то је све уједно код најстаријег светског фабриката

БЕНЦ

производ Рајнише Аутомобил унд Моторенфабрик, Манхајм

аутомобил сваког искусног аутомобилиста

10/30 HP са 4 цилиндра — нормални аутомобил за туре

11/40 HP са 6 цилиндара — аутомобил велике издржљивости

16/50 HP са 6 цилиндара — за велике туре и од највеће издржљивости

Опремљен са кочницом на сва 4 точка, моторном пумпом за гуме, вакумом за бензин, аутоматским подмазивањем, амортизаторима, Бош магнетом и осветљењем, као и стартером и електричном трубом Бош, брзинометар и сат за километражу, манометар на бензин и зејтин, сат, зухер са огледалом, брисач за шоферско стакло, мењач брзина у каросерији — као и сва остала најмодернија опрема.

Потрошња бензина код највећег типа 16/50 HP: 12 до 13 кгр. на 100 км.

Типови 10/30 и 11/40 HP са фаетон-каросеријом или као лимузина, 16/50 HP: фаетон-, лимузин- или спорт-израда.

Нове цене знатно снижене.

Детаљне понуде на захтев.

Непобитна чињеница: Први аутомобил на свету конструисао је већ године 1883. Карл Бенц из Манхајма!

Исто тако признати су и теретни аутомобили фабрике

Бенцверке Гагенау

11802

Генерално заступство за С. Х. С.

Х. НУСЕР — БЕОГРАД

Цара Уроша 6а Телефон 28-14.

Станд на интернационалној изложби аутомобила Загреб од 8. до 20. септембра 1925.

Продајемо кућу

код Палилулске пијаце, кућа је од тврдог материјала, партер и спрат у партеру два стана по 2 собе и остало а на спрату један стан од 4 собе, цена Дин. 400.000. **Биро „РЕКЛАМА", Кнеза Михајлова 11, тел. 26-39.**

Дајем зајам

и то, од **100.000—200.000 дин.** на интабулацију имања у Београду, овај зајам дајем преко **Биро-а „РЕКЛАМЕ" Кн. Михајлова бр. 11.**

Празних станова

од собе и кујне као и већих од 2, 3, 4 и 5 соба има за издавање **Биро „РЕКЛАМА", Кнеза Михајлова 11, тел. 26-39.**

Собе за самце

са 1—2 кревета, засебне, са и без купатила, има за издавање **Биро „РЕКЛАМА", Кнеза Михајлова 11, тел. 26-39.**

Власницима кућа

обраћамо пажњу, да своје станове, (које желе брзо издати и то да их ништа не кошта) одмах пријаве **Биро-у „РЕКЛАМА", Кнеза Михајлова ул. 11, тел. 26-39.**

Тражим ЗАЈАМ

од **30—50.000 дин.** на 3—6 месеци, дајем врло добру гаранцију, обратити се **Биро-у „РЕКЛАМА", Кн. Михајлова ул. 11, тел. 26-39.** 11797

Институт „Елита"

завод за више васпитавање девојака у Рогашкој Слатини, Словеначка. Пријаве до 15 септембра. Тражите проспекте. 11801

Фотографски Атеље

у већој вароши Србије продаје се са целокупним инвентаром из слободне руке.

Варош броји око 15000 становника, околица добра, рад иде врло добро, а атеље је у центру вароши.

Озбиљни купци нека се обрате Уредништву, где ће добити све упуте. 11760

МОДА ОВОГА ЛЕТА

Чувена играчица лепа Рана пише нам: „Више него икада подсечена коса, голе руке, кратка сукња потребују белу и глатку кожу. Потиљак без мане јесте потиљак без ружних длака и маља. Као што видите свака права дама треба да се служи помадом „Таки". Намажите место које желите са мало помаде, која из тубе већ готова излази, оставите 5 минута да се осуши. После овог времена оперите са мало воде и зачудићете се кад будете видели да на месту ваших длака имате белу и глатку кожу.

Хиљаде дама дневно узимају „Таки" и растављају се за увек са опасним бријачима, после којих длаке још брже расту и још јаче; и са незгодним депилаторима који имају непријатан мирис. Помада „Таки" се употребљује врло штедљиво и нешкодљиво. Не суши се у туби. Уништава длаке потпуно. — Изванредан проналазак. Учините још данас покушај и никад више нећете употребљавати друга средства."

МЕЛА РАНА

чл. париске Комичне Опере

Чувајте се штетних имитација.

Генерално заступништво за целу Југославију и стовариште

МИРИЋ и КОМП.

11728 БЕОГРАД, Краља Милана 44. Телефон 18-69

Даје информације и врши набавку сваке робе из Француске. Заинтересовани нека траже понуде на адресу:

JOVANOVITCH

20. Avenue de la Victoire 20 — Nice — France.

11803

ПРЕДАЈЕ се РАДЊА са НАМЕШТАЈЕМ

На најбољем месту добро уведена како у Београду тако и у унутрашњости. Рефлектанти нека се јаве Редакцији писмено под бр. 385. 11667

Последње новости за јесењу и зимску сезону приспеле су, цене веома ниске

У специјалној трговини мушких и женских штофова, свиле, сомота и прибора

АНГРО **БРАЋЕ Х. ГАБАЈА код „КРУНЕ"** ДЕТАЉ

Кнез Михајлова улица бр. 33 Београд. Телефон 23-22.

Најмодернијих мушких енглеских штофова

за одела, смокинге, фракове, жакете, панталоне, иберцигере и зимске капуте као и сав **прибор цугер** са 30 од сто јевтиније од досадањих цена. — Г. г. **кројачима нарочити попуст.**

Најмодернијих француских женских штофова

За костиме, мантлове, хаљине и сукње Коверкот чоје Рипс-Котле, Котеле анверс Сатен, Рипс Марокен, Каро, Раје и других квалитета са 30 од сто јевтиније од досадањих цена.

П. **Кројачицама** нарочит рабат.

Стигла је ПАЈЕТ СВИЛА у раз. бојама 90 см. шир. 85 дин. мет.

Силискин црни енглески свилени за капуте и мантлове Од цене: 400, 420, 450, 480. 500, 550, 600—750 дин. метар.

Лутр-Силискин енглески све боје за капуте и мантлове Од цене: 250, 280, 200—350 дин. метар.

Каракил за капуте и мантлове од цене: 130—150 дин. метар.

Астраган за капуте и ауфпуца од цене: 180—240 дин. мет.

Велур-де-лен, у разним бојама одличног квалитета 140 см. шир. од цене 160, 190, дин. мет.

Велур-де-лен емприме и најмодернијих каро 140 см. шир. од цене 160, 190—200 дин. мет.

Сомот-Велвет-Енглески у разним бојама и ширинама 50 см. шир. 40 дин.; 60 см. шир. 50 дин.; 70 см. шир. 70 дин.; 80 см. шир. 100 дин.; 90 см. шир. 130 дин.; 100 см. шир. од цене 130 и 150 дин. метар. 110 см. шир. као свила 200 дин. метар. — **Дезенираних и глат свиле за поставе** од цене 60, 70, 80, 90, 100—130 дин. мет. **Дезенираног фулара** у најмодернијим бојама и дезенима 100 см. ширине од цене 26, 30, 35 и 40 динара метар.

Обраћамо пажњу да смо свој свиленој роби спустили цене са 30%.

Преглед робе слободан без обавезе на куповину.

11673

Штампарија „Сокић" — Београд, Коларчева 9, — Дечанска 10.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ
БЕОГРАД, ЧЕТВРТАК 10. СЕПТЕМБРА 1925. ГОДИНЕ
ЦЕНА 1 ДИНАР

ПРАВДА

БРОЈ 247
Огласи се примају у администрацији: Кнез Михајлова ул. бр. 19, — (Гранд Пасаж) по утврђеној тарифи. ТЕЛЕФОНИ: РЕДАКЦИЈЕ 2634: АДМИНИСТРАЦИЈЕ 81.
ВЛАСНИК И ДИРЕКТОР
МАНОЈЛО М. СОКИЋ
Уредништво: Кнез Михајлова 19 Месечна претплата: за Краљевину С.Х.С. 30 дин.; за иностранство 50 дин
ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 11-13
ГОДИНА XXI

УЧВРШЋЕЊЕ МИРА У ЕВРОПИ

— ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ ПАШИЋ ИЗЈАВЉУЈЕ, ДА МОРА ДА СЕ ОДМАРА И ЧУВА — САСТАНАК Г. Г. БРИЈАНА И НИНЧИЋА — Г. РАДИЋЕВ ИНТЕРВЈУ ЕНГЛЕСКИМ НОВИНАРИМА —

(Телеграми из Женеве од нашег специјалног извештача)

Н. ПАШИЋ

ИЗЈАВА Г. ПАШИЋА

ЖЕНЕВА, 9. 10.20. — Разговору г.г. Пашића и Радића присуствовао је г. Л. Марковић.

После разговора пришао сам г. Пашићу и питао га да ли ће скоро у Београд и како се осећа. Одговорио ми је:

Сада сам добро, само морам још да се одмарам и добро чувам. Како се вама чини, изгледам ли добро?

Одговорио сам г. Пашићу: Заиста, добро изгледате.

Г. Пашић нема више жутице, судећи по потпуно природној боји његове коже.

Интересантно је, да сада и боље иде, корача чврсто. Чак му глас у разговору није слаб.

Г. Пашић рече, да је г. Радића обавестио о историји његове борбе и радикалне странке. Није разговарао сада о ситуацији. Први пут се видео и све је оставио за другу прилику. Он се сад одмара и није хтео да се замара ничим.

Г. Радић је примљен званично и интересантно је, да он није много говорио г. Пашићу.

Г. Пашић је врло задовољан, што је шеф делегације наше државе изабран за председника комисије за разоружање. Тиме је нашој држави дато признање за њене мирољубиве намере. Г. Пашић признаје, да је то последица промене режима у нашој земљи, јер је тиме држава добила већи углед у страном свету.

СКРЗИНСКИ
пољски министар спољних послова

СПОРАЗУМ ЕНГЛЕСКЕ И ФРАНЦУСКЕ

ПАРИЗ, 9. 9 ч. — Г.г. Пенлеве, Бриан и Чемберлен вратили су се синоћ из Екс-ле-Бена. Авасова Агенција сазнаје да су се на конференцији у Ексу г.г. Балдуин и Чемберлен захвалили г. Пенлевеу на његовом држању у Друштву Народа и на јучерашњем говору, нарочито у колико се односи на женевски протокол, и да су том приликом поново изразили жељу да лојално сарађују на организацији безбедности под окриљем Друштва Народа. Енглеска не одбија, него на против усваја јучерашњи француски предлог по коме би општи пакт безбедности требало постићи путем особених споразума. Министри су констатовали да је последњих дана постигнуто знатно зближење између савезничког и немачког гледишта о рајнском пакту и једина тешкоћа изгледа да још постоји у политичкој гаранцији коју пројект пакта дозвољава оваком потписнику у колико се тиче источних држава које би закључиле арбитражни уговор са Немачком. Идуће конверзације свакако ће се односити на ту тачку. У току данашњег разговора констатовано је да су обе владе споразумне и решене да учине све жртве које су у складу са њиховом сигурношћу, у циљу обезбеђења мира. (Авас)

Г. ДР. НИНЧИЋ КОД Г. БРИЈАНА

ЖЕНЕВА, 9. септембра, 13 час. — Француски министар спољних послова, г. Бријан, примио је синоћ нашег министра спољних послова г. др. Нинчића у хотел „Бергу". Како сам сазнао, г. др. Нинчић је разговарао са г. Бријаном о текућим питањима, која интересују обе пријатељске земље. Особито су разговарали о пакту безбедности, о коме ће бити дискусије у трећој комисији. Држи се да је г. др. Нинчић овом приликом разговарао са г. Бријаном и о нашем савезу са Грчком, за који се, већ је речено, много интересује и Француска као пријатељски расположена и према Грчкој и према Југославији.

Чак се верује, да је најважнији део разговора нашег министра спољних послова са француским и био око југословенско-грчког савеза. Колико сам сазнао, жели се да се што пре нормализују пријатељски односи између наше државе и Грчке. У том погледу се предвиђају два начина. Предвиђа се или директно споразумевање наше и грчке владе или давање пруге Ђевђелија — Солун у експлоатацију једном друштву, у коме бисмо и ми учествовали.

Мисли се исто тако да је због овога највише и дошло до састанка г.г. Бријана и Нинчића. Грчки делегати у Лиги Народа са великим интересовањем пропратили су овај састанак француског и нашег министра спољних послова.

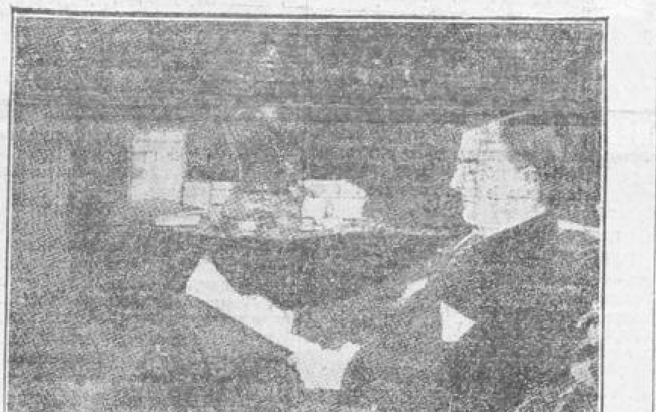

ЧЕМБЕРЛЕН, министар спољних послова Велике Британије

ЧЕМБЕРЛЕН О НОВИНАРИМА

ЖЕНЕВА. — На ручку који су приредили чланови Међународног Удружења Новинара акредитираних код Друштва Народа у част Остена Чемберлена, Пенлевеа и Вандервелда, Британски министар спољних послова изјавио је у краћем говору, да ће се пре састанка наредне скупштине Друштва Народа видети у редовима представника и делегати једне нације који се не налазе данас међу позванима. Министар је затим додао: „Ми смо до сад већ прилично напредовали, али би била бесмислица када не би помишљали на нове тешкоће које имају да се пређу. Помогните нас у овом великом послу. Ви сте у исти мах и извештачи и учитељи. Не пишите ништа у вашим новинама што би сметало великом делу умирења и измирења. У Европи треба да ишчезне дух неповерења. Ми треба да доведемо у Друштво Народа оне који су били одстрањени догађајима последњих година". (Радио)

КОНФЕРЕНЦИЈА МИНИСТАРА СПОЉНИХ ПОСЛОВА

ЖЕНЕВА, 9. септембра, 13 час. — Конференција министара спољних послова одржаће се у Лозани од 25. овог месеца. Г. Мусолини још није одговорио да ли ће доћи на конференцију.
М.-С.

ИЗЈАВА Г. РАДИЋА ЕНГЛЕСКИМ НОВИНАРИМА

ЖЕНЕВА, 9. септембра, 13 час. — Данас је примио г. Стјепан Радић енглеске новинаре и провео са њима дуже времена у разговору. Г. Радић је доста занимљива фигура овога пута у Лиги Народа за новинаре и они га радо посећују. До сада су га многи и интервјуисали. Г. Радић пак, као и увек, са уобичајеном љубазношћу опхађа се страним кореспондентима. Одлазак енглеских новинара да га интервјуишу, особито је био интересантан, и то нарочито за нас. У првом реду због тога што је г. Радић дуго времена претпрошле године провео у Енглеској и што је тамо развијао своју ранију политику.

И енглески новинари доста радознало су отишли г. Стјепану Радићу. Г. Радић им је дуго говорио. И причао им је историју свога живота. Рекао им је да је био шеснаест пута до сада хапшен.

— И свакога пута када сам из хапсе излазио, рекао им је г. Радић, — ја сам се препорођавао и постајао реалнији.

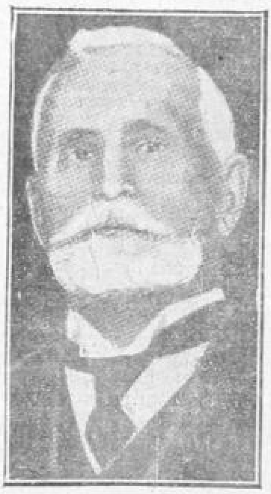

ДАНДИРАН
Председник Скупштине Друштва Народа

Тада су га енглески новинари врло пажљиво слушали.

— Тако сам дошао на Пашићеву политику, наставио је затим г. Радић. Споразум је дело народа. Сада овако удружени боље ћемо делати на развијању наше државе.

Г. Радићева изјава оставила је леп утисак на енглеске новинаре.

РЕШЕЊЕ О МАЊИНАМА

ЖЕНЕВА, 9. септембра, 13 час. — Чланови делегација Мале Антанте одржали су два састанка у комисији за мањине. Решено је, да ни једна држава не може код Лиге Народа интервенисати за народне мањине, већ да се мањине могу директно жалити. Ово је био предлог др. Васе Јовановића, који вероватно велики ауторитет ужива у питањима националних мањина.
М. С.

ОКО ПАКТА БЕЗБЕДНОСТИ

БЕРН. — (Изв. „Правди"). — У среду пре подне, у Женеви је био састанак између Чемберлена, Бријана, Вандервелда и сенатора Шалоје, на коме су били и учесници конференције правних стручњака. Они су измењали мишљења о стању питања пакта безбедности. Расправљало се такође и о пројекту конференције са немачким министром спољних послова Штреземаном. Говори се да ће се та конференција одржати у Лозани. Пристанак немачке владе на тај предлог још није стигао.

МЕМОРАНДУМ ТУРСКЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ

БЕН. — (Изв. „Правди"). — Турска делегација предала је у среду савету Друштва Народа меморандум, у коме се одговара на експозе британског министра за колоније и тражи плебисцит за решење мосулског питања.

ОДЛАЗАК ПЕНЛЕВЕА И ВАНДЕРВЕЛДА

БЕРН. — (Изв. „Правди"). — Француски министар председник г. Пенлеве напустио је Женеву у среду ујутру и отпутовао у Алзас-Лорен. После главних преговора са савезничким министрима из Женеве је отпутовао и г. Вандервел.

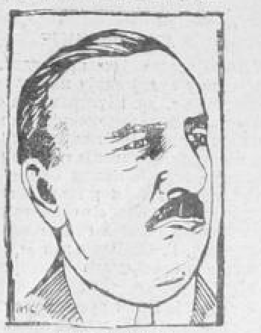

Др. М. НИНЧИЋ

ТУАЦИЈА

Краљ у суботу иде у Дечане

— У МАНАСТИРУ В. ДЕЧАНЕ КРАЉ И КРАЉИЦА ЋЕ ОСТАТИ ДО 19. СЕПТЕМБРА И ОДАТЛЕ ИЋИ У ЦРНУ ГОРУ. — Г. Б. МАКСИМОВИЋ ЈЕ НЕПОПУСТЉИВ ПРЕМА ЗАХТЕВИМА РАДИЋЕВАЦА. — СПРЕМА СЕ УКАЗ О АМНЕСТИЈИ У ЦРНОЈ ГОРИ —

Њ. В. Краљ се је већ обавестио о свима припремама, које су за Његошеве свечаности учињене у Црној Гори. Радови су сви завршени и што је најважније готов је пут од Пећи за Андријевицу, који је израђен иницијативом и сталним заузимањем Њ. В. Краља. Тим путем ће краљевски пар и ући у Црну Гору. Важност тога пута је необично велика и са гледишта саобраћајног, војничког и економског. У Црној Гори су нарочито одушевљени, што је та веза са Метохијом тако брзо створена.

Краљ и Краљица ће се у суботу 12 овог месеца кренути специјалним дворским возом за Скопље, а одатле за К. Митровицу. Принц Павле и Кнегиња Олга ће 11. овог месеца ићи у јужну Француску код свога сина.

Из К. Митровице Краљевски пар одлази у Високе Дечане, где ће остати 5 или 6 дана. Из Дечана ће Краљ с Краљицом правити излете по околини, па ће 19. о. месеца кренути новим путем за Црну Гору. У манастиру Острогу остаће два дана, па ће ићи за Цетиње.

Са Њ. В. Краљем из Београда полази цела његова свита. Чланови владе, који су одређени да присуствују свечаностима на Ловћену, крenуће се из Београда тек 19. септембра.

ВЛАДА И ЗАХТЕВИ РАДИЋЕВАЦА

О првом сусрету г. г. Пашића и Ст. Радића не говори се много у владиним круговима. Изгледа, да је то због тога што министри немају детаљних обавештења. По једном извештају г. г. Пашић и Радић нису ни речи проговорили о раду владе нити о каквим комбинацијама.

Г. Б. Максимовић, који је био у два маха код г. Пашића, могао је јуче обавестити своје колеге о многим питањима и инструкцијама, које је добио од г. Пашића.

Позитивно сазнајемо, да захтеви ХСС у влади не могу ни тако брзо ни тако лако бити спроведени. Г. Максимовић је сада, после састанка са г. Пашићем, знатно непопустљивији, него је био раније. Пре тих састанака г. Максимовић је у извесним стварима и излазио на сусрет Радићевцима.

Радићевци нису могли добити ниједно жупанско место, чак ни у областима где су они у апсолутној већини. Нарочито нису могли сменити жупане у Сплиту и Мостару.

Поред ових незгода стоји и прилична забуна, која је направљена после протеста Војвођана, због чега г. др. С. Милетић води енергичну акцију у влади.

КОНФЕРЕНЦИЈА РАДИКАЛА МИНИСТАРА

Јуче пре подне, у кабинету министра правде, одржана је конференција радикалских министара. Конференцији, којој је председавао заступник председника владе г. Марко Ђуричић, присуствовали су: министар унутрашњих дела г. Божа Максимовић, министар грађевина г. Никола Узуновић, министар народног здравља г. Славко Милетић и делом министар финансија г. Милан Стојадиновић.

Говорено је о политичкој ситуацији, раду владе и свечаности на Цетињу. Решено је, да свечаном преносу Његошевих костију на Ловћен присуствују у име владе министри: г. г. Марко Ђуричић, Милан Стојадиновић, Павле Радић, др. Крајач, Славко Милетић и евентуално Миша Трифуновић.

Из радикалских кругова дознајемо да је на овој конференцији додирнуто и питање акције Радићеваца у Војводини, али да о томе нису створени конкретни закључци.

АУДИЈЕНЦИЈЕ

У 10.30 часова, јуче пре подне, Краљ је примио у аудијенцију министра пошта и телеграфа г. др. Шуперину, са којим је остао у разговору три четврти часа.

Одмах после г. Шуперине, Краљ је примио министра финансија г. Милана Стојадиновића, који је Краљу поднео реферат о пословима у свом ресору, а посебно о буџету, који ће бити на време готов. Радови на изради новога буџета већ се приводе крају. Г. Стојадиновић је обавестио Краља и о припремама црногорских свечаности.

У подне је Краљ примио у аудијенцију начелника генералштаба армиског генерала г. Петра Пешића. Аудијенција г. Пешића трајала је без мало један час.

МАКСИМОВИЋ У ДВОРУ

Јуче по подне Краљ је примио у аудијенцију министра унутрашњих дела г. Божу Максимовића, који је Краљу поднео реферат о ситуацији у земљи.

АМНЕСТИЈА ЗА ЦРНУ ГОРУ

Како дознајемо из владиних кругова, министар правде г. Марко Ђуричић спрема по жељи Краљевој указ о амнестији кривaца из Црне Горе. Овај указ, којим ће се помиловати политички кривци, а вероватно и неки одметници емигранти, биће потписан за време свечаног преноса Његошевих костију на Ловћен.

ЗАКЛЕТВА ПОДСЕКРЕТАРА АНДРИЋА

Јуче пре подне, у 11 часова, положио је заклетву у председништву владе г. Влада Андрић, државни подсекретар у министарству аграрне реформе, који је био болестан у времену, кад су остали подсекретари полагали заклетву.

ПРИПРЕМЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ ЗА ВАШИНГТОН

Шеф наше делегације на интерпарламентарној конференцији у Вашингтону г. др. Велизар Јанковић посетио је јуче министра финансија г. Стојадиновића, министра саобраћаја г. Радојевића и министра Двора г. Јанковића, са којима је остао дуже време у разговору, обавештавајући се о њиховим гледиштима на поједина питања, о којима ће се расправљати на конференцији у Вашингтону. Осим тога уредио је све за пут делегата, који полазе у суботу.

МЕЂУ РАДИКАЛИМА

Председник радикалног клуба г. Љуба Живковић имао је у току јучерашњег дана разговоре са неколико чланова Главног Одбора Радикалне Странке, између осталих и са г.г. Јовом Јовановићем и Соколовићем. Ови разговори односили су се искључиво на партиска питања.

ЕКОНОМСКИ КОМИТЕТ

Јуче по подне у министарству финансија одржана је седница економско-финансиског комитета министара. На овој седници одобрен је већи број кредита министру саобраћаја и онда је почео претрес новога буџета.

ПУТОВАЊЕ МИНИСТРА ШУМА

ЗАГРЕБ. — (Изв. „Правди“). — Министар шума и руда др. Никола Никић, у пратњи свога шефа кабинета, данас по подне отпутовао је за Плитвичка Језера. Сутра наставља пут за Лику, Босну и Херцеговину и Далмацију.

„ОБЗОР“ О ПРИБИЋЕВИЋУ

ЗАГРЕБ. — (Изв. „Правди“). — Данашњи „Обзор“ осврћући се на Прибићевићев збор у Грачацу, између осталога вели, да је на томе збору било свега 70 душа и да је, када је говорио о споразуму, био прекидан оштрим упадицама.

СТАРА Х. Р. С. С.

ЗАГРЕБ. — (Изв. „Правди“). — Синоћ је одржан збор дисидената Хрватске Сељачке Странке. Решено је, да се акција дисидената продужи на старом програму Х. Р. С. С. Главни орган њихов остаје „Републиканска Слобода“. Ускоро ће се одржати нови састанак, на коме ће се странка дефинитивно организовати и извршити избор вођства странке.

Средњеевропска конференција у Бечу

БЕЧ. (Изв. „Правди“). — Економска конференција се конституисала. У председништву су др. Корти (Италијан), министар др. Готхајн (Немац), др. Косијер (Југословен), др. Хантош (Мађар).

Данас су говорили министар др. Твардовски (Варшава), министар др. Гев (Амстердам), проф. Репке (Јена), Фишер (Пешта), Хотовец (Праг). Вечерас је свечана представа у опери, а сутра излет у Шенбрун.

Конгрес ратника у Риму

РИМ, 9. 10.50. ч. — Јутрос су стигле делегације Француске, Белгије, Енглеске, Сједињених Америчких Држава, Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, Румуније, Чехословачке и Пољске, које ће присуствовати шестом конгресу Међународне Федерације бивших ратника. На станици су дочекане делегације од бивших италијанских ратника и трупа, са војном музиком, која је свирала националне химне држава које представљају поједине делегације. (Аген. Стефани).

Соколи и хрватска прослава

—:—

Јуче је у Загребу Југословенски Соколски Савез на миран и достојан начин славио хиљадугодишњицу Хрватског Краљевства.

Преко стотину старешина соколских организација из свих крајева наше простране домовине били су дошли за ову прославу у главном граду Хрватске.

Соколски барјактари довели су све соколске барјаке, да се са њима поклоне сенима и успомени народног Краља — Краља Томислава.

Соко је народна организација која не зна и не познаје разлику између Срба и Хрвата, па је ипак славио 1000-цу Хрватског Краљевства — славио ју је из душе и осећаја, јер се у соколству зна, да је наша народна прошлост заснована колико на борби и патњама самога народа, толико и на оним великим његовим синовима који су га водили и довели до овога срећног чина, када могу заједнички једно исто славље славити они испод Триглава и Ловћена они са плавог Јадрана, из дивне Шумадије, Босне поносне и питомога Загорја. И зато је сасвим оправдано што ће и Београдско Соколство прославити и сетити се те дивне и славне народне прошлости.

У недељу 13 ов. м. у 4. ч. по подне скупиће се Београдско Соколство са својим пријатељима у скромним просторијама свога привременог дома на звездари (Делиградска 25) и прославиће мирно без помпе и велике рекламе тај народни дан, посвећен успомени народног краља.

Тога дана биће на окупу сви наши Соколи, соколице па и мали соколићи, да чују из уста својих старијих, који је био Краљ Томислав, који је равно пре 1000 година метнуо на своју главу краљевску круну и сео на хрватски престо која се тек данас поново заблистала на главу нашега Југословенског Краља, Краља свих Срба, Хрвата и Словенаца.

Урош Влаховић

Трговински уговор са Аустријом

ступа на снагу 16. ов. м.

Трговински уговор са Аустријом ступа на снагу 16. овог месеца.

У трговачким, а нарочито у индустриским круговима влада велико незадовољство против извесних клаузула овог уговора, које ће оштетити нашу индустрију. Са разних страна послате су већ надлежним факторима жалбе против тих клаузула. Тако је јуче предата надлежним факторима жалба трговачко-индустриске коморе из Љубљане.

Како дознајемо, нашим индустријалцима изаћи ће се у сусрет на тај начин, што ће се у аутономној царинској тарифи смањити увозна царина на сировине које потребује наша индустрија, те ће она ипак моћи конкурисати аустриској индустрији.

Хрватске банке

ЗАГРЕБ. — (Изв. „Правди“). — У Хрватској и Словеначкој банке стоје боље него икада. Новаца има и сувише, јер су продале готово сва индустријска предузећа, у којима су учествовале.

Говори се, да су сва предузећа узели странци.

Оригинална слика владике Рада

Приликом једног свог путовања на Цетиње пре двадесет и пет година, фелдмаршал лајтнант пок. Милан Витез Манојловић купио је националну уметничку антику: оригиналну слику Владике Рада, у природној величини. Навешћемо како је ово уметничко дело дошло у руке Манојловићу.

Незна се тачно узрок зашто је ова слика изложена продаји у Локанди на Цетињу. Како је Цетиње имало врло мало купаца за ово уметничко дело, то је за оно време, баснословну цену понудила супруга тадашњег министерпрезидента Кучинског која је била врло богата и чија је намера била да је пренесе у Висбаден. Пок. Манојловића, као великог Србина, а у ово време и председника Текелијиног Фонда, то је заболело и уз знатно већу цену откупи слику, и спасе да ово дело ретке уметничке и националне вредности не оде у туђину. Слику пренесе на своје имање у Банат, у село Опаву, где се и сада налази у поседу његове удове племените баронице Јелене Манојловић.

Како су сад у јеку припреме за прославу Његошеву на Цетињу и пренос костију, то се ове слике сетила и Матица Српска из Новог Сада, па свакако желећи да је умножи, послала је у Опаву пл. баронци Манојловић, адвоката др. Томандла, да слику преслика, што је овај ових дана са дозволом пл. баронице и учинио.

Држава и позвани кругови требали би да се заинтересују за ову слику, чија је уметничка и национална вредност велика, па да је откупе и пренесу у капелу на Ловћену или у Музеј чему би и племенита власница изашла на сусрет.

Офанзива у Мароку

—:—

ПАРИЗ, 9. 8. ч. — Јављају из Тангера: После искрцавања шпанских трупа настављене су офанзивне операције у правцу Аждира; операције се повољно изводе а непријатељ даје врло слаб отпор. (Радио).

ПАРИЗ, (Б. Изв. „Правди“). — Извештај из Феза гласи: Припремају се велики догађаји у Мароку. На свима местима фронта влада велика живост. Трупе су спремне за битку.

Грчки послови

—:—

АТИНА. — Министар финансија је потписао са једном енглеско-америчком компанијом уговор о извршењу радова на исушењу долине Вардара и других река у Македонији. На тај начин добиће се 220 хиљада хектара плодне земље, што ће бити довољно да подмири потребе Грчке у церелијама. (Атин. Агенција)

Власничка Хипотекарна Банка

Са другог Земаљског Конгреса Својине

ЗАГРЕБ. — (Изв. „Правди“). — У дворани Хрватског Сабора, у свечаној сали у којој је проглашено Народно Уједињење, одржан је данас други конгрес власника својине из целе земље. Конгрес је био сјајно посећен и необично интересантан како по питањима која су се на њему претресала, тако и по начину дебате и одличним личностима из Загреба и са стране, које су на њему учествовале. Заменик градског начелника и велики део градског Сената присуствовали су такође овом конгресу. Конгресом је руководио председник главног савеза власника својине г. Михаило Маринковић адвокат из Београда.

На дневном су реду била следећа питања: Закон о становима, пореска реформа, правна заштита сопственика и оснивање Сопственичке Хипотекарне Банке.

Ово последње питање привукло је највећу пажњу конгреса.

Референт по овом питању био је г. Маринковић чије је излагање наишло на највеће одобравање.

Референт је изнео да је питање јефтиног кредита од првокласне важности не само за сопственика већ и за све класе друштвене, јер би се тиме најбоље сузбила данашња скупоћа.

Организовање домаћег капитала на бази хипотека привукао би се и страни капитал.

Сопственици као најмногобројнији и најмоћнији друштвени ред у првом су реду позвани да реше овај проблем. Они држе највећа богаства у земљи, дакле златну подлогу, а осим тога располажу многобројним организацијама које ће олакшати упис акцијског капитала. Циљ је банци да буде кредитна установа целе земље на најширој основи, без верског, политичког, племенског или каквог било локалног обележја. Почетни акциони капитал био би 10 милијана са могућношћу повећања. Акције би биле од 500 динара са месечним уплатама. Упис акција завршио би се у року од 6 месеци. Управни одбор Банке био би састављен од лица из свих покрајина, али би већина била из седишта друштвеног које ће бити у Београду.

Донета је једнодушно резолуција да се одмах приступи оснивању Власничке Хипотекарне Банке и упишу акције у свима покрајинама као и да се свим организацијама кућевласника у земљи препоручи да помогну упис чим на то буду позвати.

Загребачки пекари штрајкују

—:—

Према извештају, који смо добили из Загреба, пекари су ступили пре два дана у штрајк. Од прошлог понедељника требали у пекари да нивелишу цене хлебу са ценама брашна, како је био решио одбор за сузбијање скупоће.

Не само да нису хтели снизити цене хлебу на ону форму, коју су сами пекари увели, већ су договорно јуче изненадили пекари становнике Загреба. Ретко у којој пекарници могло се добити хлеба и то само до 8 часова изјутра. Остале пекарнице нису ни отваране. Пекари су ступили у штрајк и тиме је постао илузоран закључак одбора о строгим ерама против пекара.

Међутим, пекари нису остали само при томе. Они су упутили представку градском поглаварству, у којој моле, да се повисе цене хлебу. Сада се у Загребу води ватрена полемика између одбора и пекара, док код нас у Београду конкуренција у хлебу обара цене сваког дана и нивелише их са ценама брашна.

Деведесет година државне управе

1835.—1925.

— ПОДАТЦИ О ИЗВРШНОЈ ВЛАСТИ У СРБИЈИ И КРАЉЕВИНИ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА ОД 1811.—13., 1835. и 1839.—1925. —

23.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

1862 — 1925

Министри:

Коста Цукић од 10. 3. 1862.

КОСТА ЦУКИЋ

попечитељ, затим министар финансија и заступник министра просвете од 1861.—68.

Панта Јовановић од 21. 6. 1868.
Марко Лазаревић* од 12. 8. 1873.
Чедомиљ Мијатовић од 17. 8. 1873.
Љубомир Каљевић од 25. 11. 1874.
Стојан Новаковић од 20. 1. 1875.
Чедомиљ Мијатовић од 22. 1. 1875.
Коста Јовановић од 19. 8. 1875.
Милован Т. Јанковић од 20. 9. 1875.

МИЛОВАН Т. ЈАНКОВИЋ

секретар Св. Андрејске Скупштине 1858, министар финансија 1875.

Стеван Здравковић од 5. 12. 1875.
Стеван Здравковић од 5. 12. 1875.
Владимир Јовановић од 24. 4. 1876.

ВЛАДИМИР ЈОВАНОВИЋ

секретар одбора Св. Андрејске Скупштине 1859, министар финансија 1876.—1880.

Илија Маргетић од 15. 11. 1879.
Владимир Јовановић од 5. 6. 1880.
Чедомиљ Мијатовић од 21. 11. 1880.
Чедомиљ Мијатовић од 10. 10. 1881.
Алекса Н. Спасић од 21. 9. 1883.
Ђорђе М. Павловић од 21. 9. 1883.
Милутин Гарашанин од 9. 10. 1884.
Вукашин Ј. Петровић од 2. 5. 1885.
Чедомиљ Мијатовић од 23. 3. 1886.
Михајло В. Вујић од 1. 6. 1887.
Мита Ракић од 14. 4. 1888.
Чедомиљ Мијатовић од 21. 2. 1889.
Михајло В. Вујић од 23. 2. 1889.
Никола П. Пашић од 22. 10. 1891.
Димитрије Стојановић од 9. 8. 1892.

(До 1 априла 1893).

---

*Имена црним означују заступнике министара финансија.

Зајмови код Поштанске Штедионице на залогу ратне штете

Надзорно Веће Поштанске Штедионице желећи да плодоносно уложи своје сувишне касене готовине на погодне и сигурне краткорочне зајмове, а да том приликом помогне маси сиромашних и ратом оштећених чиновничких породица, као да истовремено допринесе учвршћивању курса државним обвезницама и у опште утврђивању државног кредита у земљи, у својој седници од 5. септембра 1925. год. закључило је:

Да Поштанска Штедионица, са својим филијалама, приступи давању зајмова на залогу $2^1/_2$% Обвезница Ратне Штете, сходно одредбама чл. 24., 25., 26., 27., и 28. Правилника о плодоносном улагању сувишне готовине Поштанске Штедионице и њених филијала. Ти зајмови даваће се под овим условима:

1.) За сада ће се овакви зајмови давати само државним чиновницима;

2.) Појединци могу заложити код Поштанске Штедионице највише до 500 комада Обвезница Ратне Штете, ако ко жели да заложи већу количину обвезница, мора се обратити посебном молбом Надзорном Већу Поштанске Штедионице.

3.) За сада ће се давати до 200 динара зајма на подлогу 1 заложене обвезнице. Надзорно Веће задржава себи право да с времена на време накнадно утврђује количину новца која ће давати на зајам на подлози сваке заложене обвезнице.

Ако за време трајања зајма вредност залоге падне за више од 25% испод курсне вредности на дан издатог зајма, заложилац је дужан да на позив Поштанске Штедионице, а у року од пет дана, сразмерно отплати зајам тако да дати зајам никако не прелази 75% курсне вредности заложених обвезница.

4.) Камата на ломбард обвезницама Ратне Штете утврђује се на 8% годишње. Камата се плаћа тромесечно унапред.

5.) Рок ломбардних зајмова је три месеца. Ако се на дан плаћања зајам не исплати или уредно не затражи продужење зајма за следећа три месеца, или ако се на позив Поштанске Штедионице не отплати у одређеном року део дуга услед смањења курсне вредности заложених обвезница, Поштанска Штедионица има право да заложене обвезнице прода на берзи и да из добивеног износа наплати главницу дуга, камате, трошкове и таксу. Ако би што претекло, има се вратити заложиоцу. — Ако се с уредним продужењем ломбардног зајма задоцни, онда ће се за време протекло од обнове или до продаје залога рачунати 1% камате више од камате нормално утврђене за ову врсту ломбардних зајмова.

6.) Молбе за ову врсту ломбардних зајмова код Поштанске Штедионице не морају се подносити писмено, већ ће Генерална Дирекција и Дирекција Филијала давати ове зајмове кратким путем на основу овог принципијелног закључка Надзорног Већа. Заложилац међутим добива од Поштанске Штедионице заложницу, у којој су означене нумере заложних обвезница, висина зајма и остале важне одредбе. Заложницу мора заложилац пажљиво чувати, јер сноси сам сваку штету, која би настала ако заложницу изгуби. Ако заложилац пријави Поштанској Штедионици, да је заложницу изгубио, издаће му се препис исте ради судске амортизације.

7.) Приликом предаје обвезница у залогу залагач ће потписати у књизи залога Поштанске Штедионице изјаву, да су заложене обвезнице његова својина и пристанак, да се разлика на курсу, ако исти падне испод висине датог зајма те се дуг не би могао наплатити евентуалном продајом залога на берзи, може наплатити месечно у ратама од његове плате, стављањем забране на исту.“

Сукоб верских фанатика и полиције

БУДИМПЕШТА. — (Б. изв. „Правди“). — На јучерашњем Маријином празнику догодио се крвав сукоб између ходочасника, који су се са ходочашћа враћали, и жандармерије. Жандармерија је позвала поворку, која је бројала око 140 људи, да се разиђе. Они су се успротивили и тада је дошло до пуцњаве. Једна жена остала је на месту мртва а две су тешко рањене.

Савез Трезвености и Трезвена Младеж

— Савез Трезвености сазваће понова скупштину Савеза Трезвене Младежи —

Познато је, да је раније у земљи постојао само Савез Трезвене Младежи, који је с пуно преданости развијао акцију на пропаганди трезвености у народу, а у првом реду код омладине. Пре две године, целокупна трезвена омладина у земљи, преко Савеза Трезвене Младежи организована је у Југословенски Савез Трезвености, који је постао врховно тело организације трезвености уопште.

Савез Трезвености поклонио је пуно пажње раду Трезвене Младежи и настојао је свима средствима, да код омладине створи једнодушност у раду и да отклони све сметње које кочe напредак организације. Међутим, поред тог настојавања Савеза Трезвености, у Трезвеној Младежи осетило се да организација не иде путем који одговара њеним циљевима. У организацији почеле су да избијају свађе и несугласице, које су се дешавале међу појединим функционерима. Али највише тих несугласица било је на скупштинама и конгресима које је сазивао Савез Трезвене Младежи. Овакве појаве које су се одигравале приликом неколико задњих скупштина Савеза Трезвене Младежи бациле су управу Савеза Трезвености у најозбиљнију бригу и нагнала је да она што пре нађе начина за отклањање сваке штетне појаве у организацији. Управа Савеза Трезвености нарочито је констатовала да раније скупштине Трезвене Младежи и ова задња, нису ни из близа изгледале као скуп младе трезвене браће, која су се састала у циљу доношења корисних и важних закључака, него као скуп на коме се разним препадима и наглашавањима настојало да једни друге збаце, за другима наметну своју вољу и своје мишљење. На тај начин никада се на тим скупштинама није могло доћи до жељених и корисних резултата, а као последице тога били су расцепи и стварања противничких фронтова, што је само доприносило штету организацији.

Те околности нагнале су управу Савеза Трезвености, те је, на основу правила, сада пренела за извесно време у свој делокруг рад који је вршила управа Савеза Трезвене Младежи. Управа Савеза Трезвености настојаће да се што пре изврши реорганизација омладинског трезвеног покрета, и да се израде нова правила и пословници који ће у што јачој мери онемогућити досадање трвење у Савезу Трезвене Младежи. Сем тога управа Савеза Трезвености сазваће у најскоријем времену скупштину Савеза Трезвене Младежи на којој ће се извршити избор нове управе.

О овоме управа Савеза Трезвености известила је министарство просвете, а сем тога послала је распис свима подружинама Савеза Трезвене Младежи у земљи, којим их извештава о одлуци и позива на сарадњу.

Женска учитељска школа у Новом Саду

НОВИ САД, (Изв. „Правди“). — Због тога што се у овој школи образују и кћери из Јужне Србије и Црне Горе „Застава“ се радује што су Министарство Просвете могли навести родољубиви грађани да буде ова школа са својим великим пансионатом пресељена у Ст. Бечеј, те од сада србијански родитељи дуж Мораве и Вардара неће моћи давати своју децу у Српску Атину, већ само Бачвани у Ст. Бечеју на Тиси.

Овако нису мислили Старобечејци када су молили Министарство да им отвори гимназију за њихову децу, јер овако не мисли ни један Мађар нити Немац, нити би могао отштампати то у свом листу, што је урадила „Застава“, слављена некада у целом Српству. Овако не мисли ни госп. Славко Милетић, син Светозара Милетића, мин. народнога здравља и поштовани војвођански посланик у Београду.

Ми знамо да има доста нотабилитета војвођанских који носе у себи неку чудну мржњу према осталим покрајинама, али нисмо знали да мрзе и децу из Србије, Јужне Србије и Црне Горе, како је то новосадска „Застава“ објавила у бр. 200, од 3. септембра 1925. Кћери српске из Битоља, Прилипа, Прибоја, Цетиња, Краљева, Пожаревца и свих других места нека не очајавају на ову клетву, јер тако не мисле честити Војвођани који носе признање у својој души њиховим родитељима који су пали као жртве и за њихову слободу. Не мисли тако ни један српски министар, а најмање г. Вукићевић и његов помоћник г. Катић, који ће их штитити и поред оваквих излива мржње.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

Комиңике министарства трговине о питању кудеље. — Министарство трговине и индустрије издало је овај званични комиңике: „29. августа ове године одржана је у министарству трговине и индустрије заједничка конференција, на којој су присуствовали представници заинтересованих министарстава: трговине и индустрије, пољопривреде и вода, аграрне реформе и социјалне политике с једне и представници фабрика кудеље и произвођачи с друге стране, на којој је, према донетом закључку, утврђено, да се образује анкетна комисија састављена од четири представника заинтересованих министарстава и од по два представника фабриканата и произвођача кудеље, чији ће задатак бити: утврђивање цене кудеље на нашој пијаци према светском паритету.

Чланови анкете састављене од представника горњих министарстава и продуцената кудеље, на челу са г. др. Степаном Крпаном, начелником министарства трговине и индустрије, а без учествовања представника фабрика кудеље, прегледала је званичне извештаје, добијене од стране наших конзуларних представништва у иностранству, и констатовала: да би нормална цена кудељном корову (не прерађеној кудељи) требала да се креће према квалитету на нашој пијаци од 120-140 динара од 100 кгр.

Из канцеларије министарства трговине и индустрије“.

Румунија против досељавања пољских фабрика. — Већ од дужег времена запажа се тенденција многих пољских индустријских предузећа, нарочито текстилних, да своје фабричне инсталације преносе у Румунију и тамо наставе рад, пошто је у Пољској сада приличан застој у неким индустријама. Румунска влада, као да не жели ово пресељење у Румунију пољских индустријских предузећа, јер га је сада, бар што се текстилне индустрије тиче, пресекла наредбом о забрани увоза употребљених машина и машинских делова за текстилна предузећа.

Извоз семена из Пољске. — У току првог полгођа ове године, из Пољске је извезено 25.457 тона семена у вредности од 10.362.000.- злотих.

БЕРЗЕ

Београдска берза. — Јуче су нотирани ови највиши курсеви: Лондон 272-25; Париз 264.75; Њујорк 56:05; Женева 1065; Трст-Милано 240; Праг 168; Берлин 13,40; Беч 7.92; Букурешт 28; Пешта 0.079.

Ратна штета је ишла по 301,50 4% аграрна 42,75.

Народна Банка (последња тражња) 3550; Београдска Трговачка Банка 190—200; Извозна Банка (последња тражња) 920; Бродарско Друштво (последња тражња) 630.

Цириншка берза: Београд 9.225; Њујорк 5,18; Милано 21,65—21,75; Лондон 25.11; Брисел 23.10; Париз 24.40; Праг 15,30; Букурешт 2.60.

Продуктна берза у Њујорку. — Пшеница црвена 167,50; тврда 167,50. Кукуруз 111,75. Зоб 49. Раж 111.

Продуктна берза у Чикагу. — Пшеница за септембар 154,50, за децембар 153$^{5}/_{8}$, за мај 157$^{5}/_{8}$. Кукуруз за септембар 97,75, за децембар 87,75, за мај 91. Зоб за септембар 39,50, за децембар 42,75, за мај 46$^{7}/_{8}$. Раж за септембар 91, за децембар 95$^{7}/_{8}$, за мај 100,50.

Њујоршка берза. — Београд 178, Букурешт 49,75.

ЗА НАШУ ДЕЦУ

Одговор на питања из броја 245. „Правде“ од 8. септембра

Први је одговорио на трећу серију питања (од 8. септ.) *Миљ. Н. Богојевић*, гимн., Стишка ул. 31, Београд. Одговори су добри, и дуже немогућности на два места.

Велики зимски распуст

— Ама тато, то баш није право!

— Шта није право, синко.

— Прво да ми кажеш: зашто постоји велики летњи распуст?

— Прво за то што је лети велика врућина, а после за то да се деца одморе.

— Добро, а зими је хладно, а ја сам и зими често уморан. Зар је право да не постоји и велики зимски распуст? Ево, то сам хтео да те питам.

Прескочи цркву.

Наставник Веронауке. Хајде ти Милораде да ми кажеш, која су то Света Места?

Милорад. Света Места.., Света Места су.. Света Места..

Наставник. Па реци један пут!

Милорад. (сећа се) Манастир, капела, запис..

Један глас: Прескочи цркву, господине!

Наставник: Може и закачити — осмехну се наставник.

Мил. Б. Ст. гимн. (Шабац)

рангел распустио официре

НОВИ САД. — (Изв. „Правди“). — У Сремским Карловцима живи више година руски генерал Врангел, вођа свих руских емиграната. Генерал Врангел, од свога познатог неуспеха у Русији, стално живи у Сремским Карловцима, али је велики део времена проводио у иностранству. Но када би се он налазио у Сремским Карловцима био би заокружен како са својим официрима тако и са руским дипломатама који живе у иностранству. Познато је да је овај део руских емиграната, који није успео да обори садашњу Русију сматрао генерала Врангела својим шефом. Баш због ове чињенице што је он сматран врховним шефом свих емиграната руских, направила је велику сензацију вест да је генерал Врангел у недељу распустио све своје официре. Наиме из најаутентичнијих извора дознаје се да је Врангел распустио свој ђенералштаб и отпустио своју околину. Само је задржао свог личног секретара Николу Ћилиричког, руског капетана.

Како се говори, Врангел је морао своје људе распустити из материјалних разлога. Али извесни кругови не искључују да је овај корак пред својим личним пријатељима тиме објаснио што је изгубио сваку наду, да ће моћи оружаном силом победити данашњу Русију. Но није искључено да се Врангел на овај корак решио због амнестије коју је објавила бољшевичка Русија.

Врангел ће са својом мајком остати у Сремским Карловцима док ће његова жена отићи у Брисел ради школовања деце.

Инвалиди и Барловчев тестамент

Од Управе Средишног Одбора инвалида умољени смо, да објавимо ову изјаву:

У последње време се кроз нашу јавност често говори о Барловчевоме тестаменту. Средишни Одбор Удружења Ратних Инвалида сматра за дужност да се и сам тим питањем позабави.

Живко Барловац, наш негдашњи генерални конзул у Паризу, служио је за време рата у Врховној Команди, у одељењу за штампу. Као ратни дописник провео је највише у артиљерији Шумадиске Дивизије 1. позива.

После наше прве успешне офанзиве, кад је к нама дошао господин др. Рајс, да констатује непријатељска зверства у Мачви, њему је придат као тумач покојни Барловац, јер др. Рајс није знао ни једне речи нашега језика. Када је видео покољ, који је непријатељ извршио над незаштићеним живљем, Барловац је тада дошао на идеју да све своје имање остави ратној сирочади.

Наша ратна сирочад данас су на улици, гладна, гола и боса. Од 38.000 сирочади без оца и мајке држава се данас брине за 2.800, а приватне институције брину се о 3.500 деце. И кад се нашао један племенит човек, који је хтео да утре сузу са очица те бедне дечице, онда се на другој страни нашло људи, који су се дигнули да ту племенитост назову лудилом.

При томе покушају заборавља се једна ствар а то је да је др. Рајс учинио много, огромно много за нашу ствар, и да све то не би могао учинити да је крај њега био какав луди Барловац.

Средишни Одбор Удружења Ратних Инвалида сматра за своју свету дужност да се стави на браник права сирочади својих погинулих другова. Он исто тако сматра за своју најсветију дужност да од прљања и омаловажавања сачува име племенитога добротвора Живка Барловца.

У читавоме овоме страшноме догађају наше инвалиде радује то што се у одбрану целе ове жалосне ствари нису ангажовали људи који су ако не физички, а оно бар мишљу и осећајима блиски онима од чије се сирочади жели да отме ова мрвица хлеба.

Наши инвалиди апелују на све честите људе у овој земљи, да се за ову ствар заинтересују и да помогну, да у овој ствари правда победи.

Издање Његошевих дела

Поводом преноса Његошевих костију на Ловћен, наша Државна Штампарија припремила је једно веома лепо издање целокупних дела Петра Петровића—Његоша. Издање ће бити у четири књиге и то, прва књига драмски спев „Лажни цар Шћепан Мали“, „Горски Вијенац“ и епски спев философско-религиозне садржине „Луча Микрокозма“; друга књига садржаће све песме Његошеве; трећа књига „Писма Његошева“, а четврта књига биће студија г. Павла Поповића о „Горском Вијенцу“.

Све четири књиге биће у веома раскошном и укусном издању, са платненим повезом. Сем тога цело издање биће веома јефтино, пошто је оно намењено за народ. Издање ће бити готово за продају.

Београдски живот

Народно Позориште: (20) „У затишју“

Народни Музеј: (Милоша Великог ул. 58) Отворен је за београдску публику недељом и празником од 9—12 часова, а за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Новинарски клуб: Читаоница је отворена сваког дана од 9—12 и од 15—21 час. Приступ слободан.

Читаоница С. Т. М.: (Зелени Венац 17) Отворена је радним даном од 15—18 а недељом од 9—12 часова.

Етнографски музеј: (Угао Бирчанинове и Милоша Великог улице) Отворен од 9—12 и од 15—18 а недељом од 9—12 часова; за странце и посетиоце из унутрашњости сваки дан.

Библиотека „Земгор“ (Палата Извозне Банке) отворена је преко целог дана.

БИОСКОПИ

Касина: (16) „Сто милиона франака“

Луксор: (16) „Грешница“

Париз: (15) „Саламбо“

Витаскоп: (15) „Звонар Богородичине Цркве“

Дежурне апотеке: Алмужлино, Душанова 38; Антонијевић, Балканска 40; Карић, Мекензијева 48; Делини, Кнез Михајлова 1; Илић, Васина 25.

РЕД ВОЖЊЕ

ПОЛАЗАК ВОЗОВА: За Ниш: Симплон 15.05; убрзани 12.05, 23.30; путнички 8.00; војно-путнички за Скопље 16.45, 21.35. — **За Пожаревац:** .20, 14.50. — **За Младеновац:** мешовити 18.10. — **За Сталаћ (Ужице):** 15.50. — **За Суботицу:** брзи .10 (Праг), 19.52 (Варшава); путнички 6.05, 12.35, 22.30. — **За Загреб:** симплон 14.40; брзи 7.40 (Милано, Минхен, Берлин), 10.10 (Трст), 22.05 (Беч); путнички 5.10, 14.00, 23.10. — **За Велики Бечкерек** (брод полази за Панчево): 6.30, 12.15, 16.00, 17.00 (за брзи воз). — **За Нови Сад:** мешовити 8.30. — **За Вршац** (брод за Панчево): 6.00, 12.15, 9.30.

ДОЛАЗАК ВОЗОВА: Из Ниша: симплон 14.10; убрзани 17.45; брзи 6.30; путнички 6.05, 16.40, 0.25. — **Из Пожаревца:** 5.20, 21.30. — **Из Младеновца:** 4.30 — **Из Сталаћа (Ужица):** 7.55. — **Из Суботице:** путнички 7.10, 15.55, 19.24; брзи 9.05 Варшава), 19.00 (Праг). — **Из Загреба:** симплон 4.35; брзи 6.40 (Беч); 7.25 (Трст); 22.00 (Милано, Берлин, Минхен); путнички 5.40, 15.40, 21.25. — **Из Великог Бечкерека** (брод из Панчева долази): .45, 9.45, 11.45, 19.00. — **Из Новог Сада:** 4.05 — **Из Вршца** (бродом из Панчева): 9.45, 20.00.

САОБРАЋАЈ БРОДОВА

За и из Земуна сваких пола сата.

Београд — Панчево и обратно, **полазак у:** 5, 8, 0, 12.15, 16, 17.15, 19.30, 21 и 23 часова; **долазак у:** 4.15, 6, 8, 10, 12.15, 14.30, 17.30, 19 и 21 часова. Четвртком и недељом полази из Београда за Панчево последњи брод у 24 часова). **Са возом за В. Бечкерек** имају везу сви бродови који полазе из Београда у: 5 и 8 (воз 10.40), 12.15 (14.25), 17.30 18.45 брзи и 20.05 обичан); **за Вршац у:** 12.15 14.25), 17.15 (21). **Београд — Дубравица, полазак** часова, **долазак 11.30** — свакодневно **Београд—Шабац** свакодневно у 7 часова (у Забрежју и Шапцу бродова имају везу са возовима) **Београд — Градиште — Голубац:** понедељником и четвртком у 19 часова. **Београд — Радујевац:** уторником суботом у 19 часова. (Брод пристаје у Оршави и Турн-Северину) **Београд — Осијек** уторником, четвртком и суботом у 6 часова. **Београд Вел. Градиште** (шетња) редовни брод линије Београд — Дубравица продужује недељом пут у 11.45 из Дубравице до Вел. Градишта.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Г. Шуперина код министра правде

Министар пошта и телеграфа г. др. Шуперина, посетио је министра правде г. Марка Ђуричића, с којим је подуже конферисао.

Љубљански велесајам

Још нема тачног прегледа о успеху љубљанског сајма, који је закључен 8. овог месеца, али ипак се може рећи да је у велико оправдао очекивање. Из страних земаља били су заступљени трговци из Аустрије, Италије, Немачке, Енглеске и Чехословачке. Из наше земље било је посетилаца из свију крајева.

Загребачке даме за културно-историску изложбу града Загреба

Почетком идућег месеца биће у Загребу приређена културно-историска изложба града Загреба. Загребачке даме предузеле су акцију да помогну приређивање те изложбе, те су приликом ловачке изложбе у Загребу у посебном павиљону просторије Загребачког Збора организовале продају разних слика старог Загреба, јубиларних чаша и т. д. Цео приход од ове продаје, уступиће Одбору за приређивање горње изложбе.

Наше занатлије и стручњаци на париској изложби

Влада је одлучила, да сва министарства која су директно била заинтересована уређењем париске изложбе, пошаљу по неколико стручњака на Међународну Изложбу Декоративне Уметности ради обилажења исте и подношење извештаја. Министарство трговине и индустрије послаће неколико сликара и представника графике.

Конференција графичарских радника и послодаваца

Прекјуче је у Загребу одржана конференција делегата графичарских радника и савеза графичких предузећа Југославије. Том приликом су послодавци предали своје услове који се састоје из 10 тачака, на које треба радници да одговоре. Седнице се настављају.

Правилник за учитељске испите

У министарству трговине и индустрије израђен је правилник за полагање државних стручних учитељских испита за учитељску службу у занатским, стручним занатским, уопште занатским и занатско трговачким школама.

За експлоатацију шума

Министарство шума и рудника одлучило је, да предузме рационалнију експлоатацију и сечу шума у Пољаничкој области у округу врањском.

Пут Предеане—Црна Трава

Министарство грађевина одобрило је потребне кредите за изградњу колског пута Предеане—Црна Трава у округу врањском. Издат је налог, да се изградњи приступи одмах, како би пре кишних и снежних дана пут био готов и предат саобраћају.

Нов гвоздени мост

Према извештају, који је добило министарство грађевина, до краја овог месеца биће завршени радови на монтирању новог моста од модерне конструкције преко Мораве у Златокопу. За овај мост одобрен је кредит од 729.832 динара.

Пут Кључ—Сански Мост

Министарство грађевина одобрило је кредит од милион и по динара за пут Кључ—Сански Мост.

Оправка љубљанске главне поште

На предлог министарства пошта и телеграфа, одобрени су у министарству грађевина потребни кредити за оправку фасаде главне поште у Љубљани.

Преуређење Штросмајерове галерије слика у Загребу

Пре извесног времена почело се са преуређењем Штросмајерове галерије слика у Загребу ради чега ће галерија бити још за неко време затворена.

Испити на философском факултету

Испити на философском факултету београдског универзитета почеће 1. октобра, а пријаве за полагање испита примаће деканат философског факултета од 25.—30. овог месеца.

Велики сточни сајам у Словенији

У Вел. Слевици, пола сата од железничке станице Вел. Лашће, одржаће се 28. септембра тек. год. велики сајам живине и стоке. Нарочита пажња поклониће се коњима.

Повластице студената

Као што је познато, министар саобраћаја укинуо је све повластице на државним железницама, изузев народним посланицима и новинарима. Ђаци и студенти до сада су уживали на државним железницама повластице у четврт цене кад путују својој кући о Божићу, Ускрсу и по свршеној школској години, а такође и кад се враћају у место школовања за упис у школу. Сем тога, ђаци и студенти имали су повластице у четврт цене кад путују у групи ради научне екскурзије. Сада одлуком министровом све су те повластице укинуте. Студенти и ђаци имају сада права на повластицу само два пут годишње и то у почетку ферија за оду својој кући и на крају ферија да се врате у место школовања. Али у место четврт цене, као што су до сада имали, ђаци и студенти уживаће повластицу само у пола цене.

Друштво „Савинац“

За међусобно помагање у болести и смрти позива своје редовне чланове, да неизоставно дођу на ванредну скупштину, која ће се одржати у недељу 13 ов. овог месеца у 3 часа по подне, у кафани Раје Антонијевића — Шешчалина преко пута Савиначке Цркве, Бранићевска ул. 11. Дневни ред: Избор 11 чланова за попуњавање Управног Одбора, по чл. 11 Друштвених Правила

БЕЛЕШКЕ

УПИСИВАЊЕ Г.ЂА И ГОСПОЂИЦА у бесплатни вечерњи кројачки курс Министарства Трговине и Индустрије врши се сваки дан од 8—12 пре и од 3—6 после подне у Нижој и Продужној Школи за Женског Друштва, Краља Милана улица 71, други спрат. 11872

ПОМЕН. — Поч. **Бориславу—Борку Тодоровићу** бив. Директору Државне Трговачке Академије даваће монашка школа у Манастиру Раковици помен у недељу 13. т. м. у 9. час. пре подне 11815

ЧИТУЉА — Даница Поповић рођена Голдмер, супруга Миодрага Поповића, — преминула је 9. ов. месеца у пет и по часова по подне. Опело 10. овог месеца у 3 сата у цркви Св. Марка, стан Будимска улица 12.

ЧИТУЉА. — Милева, супруга г. Радула Перишића, учитеља из Ивањице преминула је јуче у Ивањици. — Породици наше топло саучешће. 11871

ЧИТУЉА. — Лепосава Б. О. Дачића преминула је напрасно. Погреб данас 10. овог месеца у 3 сата по подне. Стан Риге од Фере бр. 13. 11865

ВРЕМЕ ЈЕ!
да се уверите, да 1 пар чарапа са жигом и марком (црвена, плава или златна марка) „кључ“ траје као 4 пара других [illegible]
Чарапе без жига „кључ“ патворене су. 8137

— ФЕЉТОН „ПРАВДЕ“ —

ПУТОВАЊЕ ЈЕДНЕ ВИЛЕ

— Г. Јон —

Сретох пре неки дан једну добру вилу, која је трчала као луда и поред своје старости.

— Што се тако журите да нас оставите госпођа вило?

— Ах немојте ми о томе говорити, одговори ми она. Има већ неколико стотина година, како нисам видела ваш мали свет, и не могу више у њему да се нађем. Нудим лепоту младим девојкама, храброст младићима, мудрост старима, здравље болеснима најзад све оно што једна честита вила може дати доброга људима и сви ме одбијају.

— Имате ли злата или сребра, — питају ме сви. Ми не желимо ништа друго.

Ја бежим, спасавам се, јер се бојим да руже на џбуну не траже дијамантске наките и да лептири не захтевају да се и они возе у колима по ливади.

— Не, не, добра моја госпо узвикнуше у хору ружице, које су чуле гунђање вилино. — Ми имамо росне капљице по нашем лишћу.

— А ми, — говоре играјући се лептири. Ми имамо злата и сребра на нашим крилима.

Ето, рече вила одлазећи. Једино паметна створења на земљи коју остављам. — (с француског).

ПОЗОРИШТЕ

Реприза

У четвртак, 10. овог месеца понавља се комад „У затишју“ од Уроша Дојчиновића, који је на премијери пре два дана имао успеха.

ФИЛМ

Отварање биоскопа „Палас“

Јуче је, у присуству великог броја нарочито позване одабране публике отворен нови кинематограф „Палас“ у Јакшићевој улици (преко пута бочног улаза у палату Академије Наука). Уређење биоскопа, послуга, првокласни уметнички оркестар, све то чини одличан утисак. „Палас“ је инаугурисан чувеним филмом „Ко се последњи смеје“ („последњи човек“) са славним Емилом Јанингом у главној улози.

Са задовољством констатујемо, да је Београд сад, поред „Луксора“, који такође испуњује све захтеве у естетском, хигијенском и у погледу безбедности добио још једно право кинематографско позориште у западно-европском значењу речи.

НОВЕ КЊИГЕ И ЧАСОПИСИ

КАЛЕНДАР ПОДМЛАТКА ДРУШТВА ЦРВЕНОГА КРСТА

Календар је малога али укусног формата, броји на 160 страница, има много слицица, а посвећен је идеји Подмлатка Друштва Црвеног Крста. Календар је издао Главни Одбор П. Д. Ц. К. у Београду, а уредио га Марцел Колин, секретар обласног одбора у Загребу. Препоручујемо тај календар најтоплије. Цена му је 5 динара.

КАЛЕНДАР НАРОДНЕ ОДБРАНЕ ЗА 1926 ГОД.

САДРЖАЈ: Календарски део: Народне химне; Народни календар; Славенска Липа — Силвије Страхимир Крањчевић, 1. Наше народно дело; Реч Народне Одбране; 1. Постанак организације, програм и рад до ратова; 2. Стање Срба, Хрвата и Словенаца под туђином; 3. Данашња Народна Одбрана и њени задаци; Народна Одбрана и Сарајевски атентат — Јов. М. Јовановић; Гаврилу Принципу — Мирко Королија; „Пунштране мазе“ о Видовдану — Рикард Каталинић-Јеретов; Песме истарских бјегунаца — Рикард Каталинић-Јеретов, 2. Наша народна култура: Смисао нашег народа за организацију — Милутин Д. Лазаревић; Песма једног поколења — Милутин Јовановић; Предратни и поратни менталитет — Данило Вуловић; О служби народу — Милош Тривунац; Религија у српским пословицама — В. Чајкановић; Један опасан хук — Велибор Јонић; Највећи непријатељ наше државе и народа — Ј. Турић; Државна [illegible] у Сарајеву — М. Прицина, 3. Темељи народног напретка; Народни Универзитет — Никола Вулић; Наш живот — Др. М. Ђ. Поповић; Осећај одговорности пре ступања у брак — Др. Букић Пијаде; Здравствено Задругарство; Основне погодбе за успешан рад малих пољопривредних газдинстава — Др. Милан С. Влајинац; Задругарство — Душан Грубић; Оснивање сточарских задруга — Др. Људевит Прохаска; О потреби и развитку наше индустрије — С. Д. Александер; Соколство — Момир П. Коруновић.

Календар је готов и може се добити у свима већим радњама по цени 20 дин. Из унутрашњости интересенти нека се обрате Месном Одбору Нар. Одбране Милоша Великог 14.

СУД

ЧУВАРИ, КОЈИ НЕ ЧУВАЈУ

Сулејман Бећирспахић и Радомир-Рамис Тимовић, чувари вагона на Београдској Железничкој Станици, због свог начина чувања туђе имовине, изашли су јуче пред суд. Жандармеријска патрола нашла је на њих баш у моменту кад су из једног вагона, претходно скинувши пломбу, износили пшеницу у џаковима и један џак вуне. Пшеница је била својина извозника г. Д. Марковића, а вуна г. Косте Илића.

Прво одељење Београдског Првостепеног Суда осудило је крадљивце на шест месеци затвора сваког.

Самоубиство лазаревачког пекара

— ПЕКАРЕВА ЖЕНА, ОПТУЖЕНА ДА ЈЕ УБИЛА МУЖА, ПУШТА СЕ ИСПОД СУЂЕЊА КАО НЕКРИВА —

Пре три месеца тишину и монотонију лазаревачког живота помутио је једног дана туробан догађај, о коме се и дан данњи прича по Лазаревцу. Тог дана нађен је, у два сата после подне, мртав у своме кревету хлебар Миленко Петровић. Крвава рана на десној слепоочници унаказила је била његово лице. Наоред себе лежао је револвер без иједног хитца. Једини хитац, који је био у револверу, одузео је живот несрећном пекару.

Кад су грађани провалили изнутра закључана врата Миленко је већ био мртав. Леш је лежао на кревету, са опасаном финеклијом. Лазаревчане је алармирала Миленкова млада жена Ката, својим узвицима:

— Миленко пуца, Миленко пуца.

Она је, наравно, била сувише слаба да отвори закључана врата. Али већ неколико минута доцније пронела се кроз варош вест да је пекар мртав. Неколико дана доцније Кату је тужио властима покојников синовац Милован, тврдећи да је она Миленков убица. Своје тврђење Милован је засновао на једном једином доказу, а тај је доказ био Катино писмо, писано њеној родбини у Горњи Милановац одмах после брака. У писму Ката се жалила на мужа, који је жестоко тукао, замерала родбини, која је допустила њену удају, а изјављивала и жалење што се не нађе нико да убије њеног неваљалог мужа.

Поводом овог писма, које је на један прилично мистериозан начин дошло у руке Миловану Петровићу, иследне су власти испитале велики број сведока. Готово сви сведоци изјавили су да је брачни живот Миленка и Кате био у почетку заиста врло рђав и пун свађа и раздора. Али доцније, кад је Ката добила дете, брак је постао много мирнији и срећнији. Миленко није више тукао жену, а није се с њоме ни завађао.

Од нарочите важности било је сведочење Миленкова шегрта Велисава Сајића. Шегрт је тврдио да је на дан самоубиства Миленко дуго миловао дете, уздишући:

— Еј, сиротињо моја!

А жени, кад је видео да је ручала сама, рекао је:

— Ручала си сама, а ускоро ме бити неће!"

Ови искази, дати пред иследним властима, готово сви прочитани су на јучерашњем претресу, одржаном у првом одељењу Окружног Суда. На претресу је Катица, млада жена, сува, бледа, уморна и блага израза, који искључује сваки злочин, укратко изјавила да мужа није убила, нити је икад на то помишљала.

Сведоци, који су требали да даду своје исказе и јуче, већином су изостали. Катин бранилац г. М. Вукосављевић у својој речитој одбрани подвукао је потпуно одсуство доказа против оптужене. Писмо не може ни у ком случају да послужи као доказ, јер су се доцније прилике у браку потпуно измениле и поправиле. Сем тога, самоубиство је очевидно због тога што су врата у соби, где је лежао убијени, била закључана изнутра.

Положај ране интересантан је за проучавање и доказује да оптужена није крива. Улазна рана је испод излазне. Ако би се на Миленка пуцало, док је спавао после ручка, убица би морао да стоји изнад њега. У том случају улазна рана била би изнад излазне. Из свих тих околности следује да оптужена није крива.

Заступници приватног тужиоца Милована Петровића г.г. Обрадовић и Војиновић подвлачили су значај писма, који показује Катичину мржњу према покојном пекару, а истакли су и ту околност да је Ката на дан самоубиства послала шегрта ван куће, да зове једну њену познаницу. У пет часова у вече суд је изрекао своју пресуду. Из речи које је Миленко на сам дан догађаја упутио своме детету и жени, из положаја рана на покојниковом челу, из те околности да су врата била изнутра закључана, суд је извео закључак да оптужена није крива и пустио ју је испод суђења. Приватни тужилац одбијен је од тражења новчане накнаде од 65.000 динара и упућен је, ако жели неку материјалну накнаду, на грађанску парницу.

Оптужена је била толико потрешена да није могла ни реч да проговори. Тек кад су се врата суднице затворила после њеног изласка, тек онда кад је осетила да је слободна, она је пољубила, неспособна још ни реч да проговори, руку своме адвокату.

Похара Земљорадничке Задруге у селу Рушњу

У низу похара које се тако често дешавају по селима београдске околине, похара која се прексиноћ десила у селу Рушњу спада у ред најдрскијих похара. После пола ноћи, око 2 с. непознати лопови разбили су врата земљорад. задруге у Рушњу и увукли се унутра ради пљачке. Њихова намера била је да дигну новац, а то се види по томе што ништа од ствари, које је задруга имала за продају, нису дирнули. Тражили су искључиво новац, и због тога поразбијали су све фијоке задругиних астала у намери да ће наћи новац. Пошто су се уверили да је новац само у каси, они су покушали касу да обију неким гвозденим предметима које су у згради нашли. Али пошто је касу било тешко разбити, јер су се лопови поплашили да лупњавом не узбуне село, лопови су избегли ту опасност на тај начин, што су изнели касу на руке и однели на једну усамљену пољану близу железничке станице у Ресњику. Ту су комотно и без страха могли да изврше своју операцију, јер сада нису стрепили од опасности да лупњавом село пробуде и да буду примећени. Разбили су касу и из ње дигли 40.000 динара, колико је свега готовине било у њој. Хартије од вредности нису однели, али су их разбацали на пољану тако да их је све ветар разнео.

Нико у селу Рушњу није знао за догађај до сутра дан. Сељаци који су најутра пошли на рад приметили су беле хартије које је ветар разнео по пољани. Те хартије скренуле су им пажњу да су одмах приметили и разбијену касу на пољани. Сетили су се да то једино може бити каса земљорадничке задруге. Отишли су у задругу и нашли су врата разбијена а у одељењима све испретурано и каса однета. Известили су одмах срез врачарски о догађају.

И јуче пре подне на лице места отишао је писар среза г. Живковић да изврши увиђај. Али како лопови за собом нису оставили никаква трага, то се у току јучерашње истраге није могло утврдити ко су били лопови. Искази пак сељака, који су јуче саслушавани, такође нису дали никакве важније податке у корист истраге. Полиција је повела истрагу за неким лицима на која се посумњало да су извршиоци ове похаре.

Један поремећај престоничког саобраћаја

— Због замене дрвене калдрме, од јуче трамваји не саобраћају као раније. —

Раскршће Краљ Миланове и Милошеве улице било је у току целог јучерашњег дана предмет интересовања свих Београђана. Сваки пролазник је застајао на том раскршћу по неколико минута. И не без разлога, јер су се тамо одигравале чудне, необичне ствари. Врло чудне ствари, и ако се радило само о једном неизбежном поремећају трамвајског саобраћаја због оправке десне стране дрвене калдрме од „Лондона" до Двора.

Трамваји топчидерске линије нису продужавали од „Лондона" до Кнежева Споменика, као што је ред. Пред „Лондоном" су се заустављали, трола је мењала свој правац, а кола — путнике. Линија од Калемегдана до Маћензијеве такође је претрпела сензационалне измене. Због неупотребивости десне пруге од угла Милошеве до Двора, трамваји су пошли десном страном у правцу, којим су навикнути да иду кад су на левој страни. Наравно, овако поремећен саобраћај изазвао је дуго чекање на станицама. Понекад је поред путника пролазило, једна за другим, у супротном правцу. Данас тога сигурно више неће бити, јер Управа Трамваја свакако ће умети да унесе реда, све док буде трајала замена старе калдрме новом.

— Колико ће трајати ова замена? — о томе су радознали пролазници питали јуче калдрмске раднике.

— Колико ће трајати? — За нас је боље да траје што дуже — кад престане, престаће нам и надница.

Као што се види из овога, гледиште трамвајских путника и калдрмских радника у овом питању, слабо се поклапају.

Игра судбине

— Муж, за кога се три године мислило, да је мртав, а жена му се преудала —

Последњих дана одиграла се необична брачна трагедија, коју су забележили сви француски и амерички листови. Још 1917 године, венчали су се Леакрофт, часник енглеске војске и Марија Лујза Бернијер.

Ускоро по венчању Леакрофт је морао напустити своју жену и ићи у рат. Његов пук се тада налазио на Марни, где се спремала савезничка офанзива.

Неколико дана доцније чула је млада Лујза, да је пук, у коме је био њен муж, уништен до последњега војника. За свога мужа добила је извештај од војних власти, да је погинуо на Марни.

Зато млада удовица реши се, да напусти Француску и иде у Америку својим богатим рођацима.

Она је живела у Њујорку, где се упознала са неким фабрикантом 1920. године и удала за њега. Под новим именом Филцпатриска живела је Лујза све до пре месец дана, када је у једној шетњи сусрела свог првог мужа. Јер Леакрофт није био погинуо, већ заробљен, па чувши, да му је жена у Америци дође да је потражи.

То је био дирљив призор. Док је он, сав срећан нашавши своју жену, у усхићењу покушао да је загрли, она је сва хладна и пренеражена гледала га укочено. Међутим, када је он позвао своју жену да пође с њим у Енглеску, она је то одбила, изговарајући се, да има мужа, кога неће да напусти.

Када је за ово чуо други муж Лујзин, Филцпатриск, он је охладнео према својој жени и почео запемаривати сваки породични живот. Због тога Лујза буде принуђена да га напусти. Али се не врати првом мужу у Енглеску, већ после дугог лутања по Њујорку, расече себи вену, те тако сврши.

Чувши за овај чин своје жене, Филцпатриск у највећем очајању изврши самоубиство, опаливши револверски метак у чело.

Први муж Лујзин, међутим, вратио се у Енглеску, где је пре неколико дана верио ћерку неког барона руског, која му је донела у мираз скупоцене наките у вредности на 3 милиона динара.

Као из фантастичних прича

— Мушкарац који од малена носи женско одело и служи као служавка по разним кућама —

Да ова вест нема све потребне податке једне истините вести, могло би се и посумњати у њену тачност. Али, ту су факта која је утврдила власт са осталим компетентним органима. Па ипак, ствар изгледа готово фантастична.

Пре неколико месеци, наиме, у Београд је дошла да тражи службу нека Катица Миколац, родом из Вантова код Осијека. Катица је убрзо и нашла службу код једног угледног Београђанина. Као вредна и исправна стекла је поверење и газда када је пошао у бању са породицом, оставио је Катицу за чува кућу. Међутим, пре три дана Катица се упознала на улици са једном младом женом из унутрашњости. Дошљакиња је узгред упитала Катицу где би могла да нађе приватан стан и одседне, како не би ишла у хотел што јој је било непријатно. Тада је Катица понудила да одседне код ње, саопштивши јој да је сама и да ће јој бити пријатно друштво. Млада жена није се противила овој љубазности, тим пре што је Катица нагласила да јој неће ништа наплатити за стан.

Сутрадан, међутим, пошто је дошљакиња преноћила код Катице на стану, поднела је полицији против Катице једну занимљиву тужбу. По тој тужби, полиција је повела истрагу и позвала Катицу. Када је Катица дошла пред шефа полиције,он је одмах приметио да има посла са неким интересантним управо загонетним бићем. Глас Катице имао је мушку боју. Глава јој је такође мушког кроја, док иначе има дугу црну косу. Г. шеф је загледао мало боље и приметио да ова чак брије своје бркове. Како је Катица била обучена у женско одело од главе до пете, шеф полиције посумњао је да нема посла са неким старим криминалним типом који се крије у женском оделу, и, како себе није могао да оквалификује за компетентног, он је позвао лекарску комисију да утврди шта је Катица, женско или мушко? И ако је Катица тврдила да је женско ипак се није остало при томе, пошто је постајала тужба ове госпође. Лекарска комисија која је после тога прегледала Катицу установила је да у овом случају не постоји хермафродитизам, већ да се женско — Катица има сматрати као мушкарац. На питање полиције како то да он као мушкарац носи женско одело и издаје се за женску, „Катица" је одговорила да је она још од малена носила женско одело и да су је родитељи, који се нису разумевали у извесним физичким аномалијама прогласили женском и крстили је тако.

Тровање у Кр. Александра улици

Јуче око 4 часа по подне покушала је да изврши самоубиство попивши већу количину раствора камене соде служавка Јулијана Хурбон, са станом у Краља Александра улици број 28. Примећена одмах, Јулијани је указана помоћ, а затим је однета у болницу. Разлог овом покушају Јулијана није могла да каже пошто је била у несвесном стању. Озледе су доста тешке природе.

— ПОДЛИСТАК „ПРАВДЕ" — 69)

Пјер Мародон

Зелени диамант

Ел Хаусин притрча и откључа врата на степеницама које воде у подрум.

Три пријатеља и Кабил излетеше са Мофрејом на челу.

— Где је?

— Горе! одговори Ел Хаусин.

— Брзо трчите напоље, он ће побећи кроз прозор!

Ибрахим, Ел Хаусин и Срир истрчаше у врт, док тројица Парижана, праћени Крошеом, прескачући по четири басамака, истрчаше уза степенице.

Са погнутом главом Жуан гурну једна врата. Дочекаше га два уплашена узвика. Он спази пред собом две сенке: госпођу од Шабана и госпођу од Куртнеја. Не бринући се ни мало з њих, разбојник притрча једном прозору. Прозор беше затворен; он покуша да га отвори, кад се, са једном запрепашћујућом храброшћу Мажесте баци на њега. Једним бруталним покретом, он хтеде да је се ослободи, али под елегантном формом госпође од Шабана, скриваше се једна неоцењујућа жилава снага. Не мање храбра, Жана од Куртнеја се такође беше бацила на разбојника, и две младе жене, грчевито се обесише о њега, успеше да га отргну од прозора:

— Овамо! овамо! повика госпођа од Шабана из свег гласа.

— Ето нас! одговорише громки гласови.

Жуан учини један очајнички напор: одгурнуте са изненадном силином, две сестре га испустише.

Црни Орао беше спазио у тами на зиду једну паноплију, на којој се пресијавало оружје. Он попут муње јурну тамо, зграби један дугачак јавански нож и, у једном скоку, врати се, ухвати Жану од Куртнеја која му је била најближа.

Једна блештава светлост осветли собу, а у истом тренутку у собу упадоше три пријатеља и Кроше, који је носио једну лампу са јаком светлошћу. Са дна собе се зачу један претећи глас:

— Један корак! један покрет... и ја је убијам!...

Заклоњен иза једног широког кревета, Жуан је, модар као земља, држао на руци онесвешћену Жану од Куртнеја и, на обнажене груди младе жене, чији пењоар беше раздеран на грудима за време борбе, он беше наслонио оштар врх јаванског ножа.

Људи промукло узвикнуше. Морис се погну спреман да скочи.

— Убијам је! понови јачим гласом Жуан, упревши своје закрвављене очи на Куртнеја.

Падајући на колена, Мажесте пружи руке:

— Не! не! Жана! Жана! Мила моја! повика млада жена, са јецајима који су срце парали.

Гробно ћутање покри целу ту ужасну сцену. Мобреј и Сардак, бледи од срџбе, беху у подигли револвере, али њихове се руке немоћно поново спустише. У Крошеовој руци лампа је дрхтала.

Издвојен мало напред од групе, Морис је нарочито имао трагичан изглед. Крупне капље зноја, беху му избиле по лицу, које је изгледало као од камена. Његове трепавице тешко затвараху његов лудачки поглед. Као смртно погођено, његово тело се клатило. Његове усне, у којима као да није било ни капи крви, отворише се с тешким напором. Узалуд се напрезао да проговори. Његова рука се неодлучно и благо подиже, као да га је тај поглед застрашавао.

— Не! не! простења он најзад, не!

— Моју слободу! рече Жуан који је тешко дисао.

— Да! Да!

Морис то више показа покретом не речју.

Жуан погледа Пјера и Леона. Ови, са набреклим ноздрвама и лицем згрченим од неизмерне љутине, гледаху разбојника очима из којих су муње сипале.

Сардак, стегнувши држак од револвера као да ће да га раздроби, пусти један дубок уздах. Чу се његов глас, а речи су биле теже од олова:

— Господине, рече он, вратите нам г-ђу од Куртнеја. После ћете имати слободу...

Жуан промукло уздахну:

— Моју слободу и мојих пријатеља? рече он после једне паузе.

— Ох! узвикну Пјер, чије лице беше страшно.

— Ви нас држите у шаху, рече Сардак. Разуме се, биће такође слободни и ваши пријатељи!

— Вашу часну реч, господине Сардаче? затражи разбојник са још увек вребајућим погледом.

— Наставиће се

За наступајућу **ЈЕСЕЊУ СЕЗОНУ** добили смо у ванредно великом избору **МУШКИХ ШЕШИРА:** „HABIG“, BORSALINO“ „PANIZZA“ и других. Мушких, женских и дечијих **ОБУЋА:** „BALLY“, „TIP-TOP“, „HIRSCH“, „VORREVER“, и осталих. **ВЕША**, чарапа, рукавица, кравата, камашни, ћебади и т. д. Сва је роба првокласног квалитета, најновијих боја и фасона.

ПРОДАЈЕ ПО ВРЛО СОЛИДНОЈ ЦЕНИ

Петар Петровић и Беловић, Београд,

КНЕЗ МИХАЈЛОВА 13.
ТЕЛЕФОН 637.

Поштанске пошиљке извршујемо најхитније.

1.615

СПОРТ

Соколски час у Скопљу

СКОПЉЕ. — На игралишту „Грађанског“ С. К., оба друштва жупе „Краљевића Марка“ приредила су свој заједнички час.

Лепо време и обилна посета ишли су на руку младим присташама племените идеје, да нам покажу успех, после рада и напора.

Успех је заиста за похвалу. И као појединци и као целина, Соколи су нам дали доказа да су свој циљ разумели и да га спроводе одлично.

Вежбе су најбоље извеле чланице подмлатка. На справама највише аплауза добио је млади г. Стефановић који има смисла, као и многа његова браћа, за овај лепи спорт.

Начелника г. Вошту ваља пре свију похвалити. Успех свију — његов је успех.

Подстарешина, г. Трифунац, одржао је леп говор, у коме износи значај Соколства и правда зашто Скопље има два друштва...

М. М.

Око „сјајне победе“ Битољског С. К.

СКОПЉЕ. — Има скоро месец дана како Битољски С. К. покушава да свакога увери, да је његова победа над Скопљанским С. К. реална, давно очекивана, заслужена итд. Он је то свуда раструбио. Спортска јавност је, међутим, рђаво информисана.

Скопљански С. К. је играо у Битољу са четири резерве, које су замениле четири понајбоља играча из Скопља. Битољски С. К. играо је пак са својим најбољим снагама. У току игре два бека су опасно повређена и С. С. К. остаје са девет играча. Победа Б. С. К-а је била очигледна. Па ипак, кад се има онако ватрена публика, какву немају ни Велес ни Тетово, — који је тај клуб који не би изгубио!

Овим нисам хтео да оправдам пораз. Б. С. К. је победио. Нека му је на част. Пред нама су првенствене утакмице. Изгледи су да ће Б. С. К. играти против првака код нас, у Скопљу. Ако је Б. С. К. збиља јачи, ако уме да оправда свој рђав утисак, ако уме да фер игром одушеви публику и противника, нека са чашћу и славом понесе титулу првака Јужне Србије. А дотле, нека ћути пред оним што је било. Нека се играчи спреме да нам покажу како Битољ има заиста одличан фудбал — у шта ми сви слабо верујемо, гледајући две сломљене руке својих играча... Речи нису потребне. Дела су нужна. Али не дела која противника терају у болницу, већ дела која доносе част и славу...

Скопље, 6-9.-1925 г. **М. М**

„Занатлија“

Спорт, који се у Београду из дана у дан све више развија, продро је и у редове занатлија, које су основале друштво под именом „Занатлија“. У овоме има за сада око 20 играча, који обећавају добро лоптање. Ваља похвалити покрет занатлија, које су и поред тешког рада успеле да се позабаве и спортом.

„Обилић“ у Инђији

Место у коме је прошле недеље успешно гостовао београдски „Обилић“, располаже са два лоптачка друштва. Њихов рад тек је у развоју. Од нарочито ваљаних играча могли би се споменути само Дудаш и Ракић.

„Обилићу“, који се веома свидео гледаоцима, домаћи нису били тврд орах. Постоји, међутим, нада да ће из игре престоничких фудбалера извући какво корисно наравоучење.

„Војвода Катић“ — „Јасеница“ 4:2

ПАЛАНКА. — Овде се одиграла реванш утакмица између С. К. „Јасенице“ и „Војводе Катића“ из Младеновца. Младеновчани, после јаких напора, излазе као победиоци. Голове за Младеновчане дали су: одлична лева спојка и десно крило, које игра са изванредном техником. У 13. м. Б. Ђорђевић оштро пуца на врата домаћих, голман хвата и лопта пролази...

Гости играју јаким темпом и пожртвовано. Огорчени због добијених голова, домаћи нападају голмана врло грубо. Судија, увидевши надмоћност гостију, свира незаслужене казне за исте, да би колико толико поправио пораз домаћих. Гости играју и поред те сметње врло обазриво и са много технике. У 30. м. домаћи дају први гол, искористивши моменат опасне гужве пре голом противника.

У другом полувремену опажа се живља игра домаћих, који се вешто пребацују на страну гостију, и у 23. м. успевају да даду и други гол. Голман истрчава да ухвати лопту и ако није било опасности за гол, те тиме сам доприноси противнику да получи гол.

Судија избацује из игре једног играча гостију. У 43. м. В. Ђорђевић успева — и поред силног труда домаћих за егализирају — да да последњи гол унсвши лопту метеорском брзином у врата противникова.

Уопште, може се рећи за домаће играче да су били просечни, погрешке судије г. Мила Јовановића, ниуколико нису могле изменити крајњи исход. Војвода Катић је својим дивним играњем освојио паланачку публику.

Р. Радоичић

Велики Лако-Атлетски митинг за првенство Б. Л. А. П. 20 и 21 септембра 1925 године у Београду

Београдски Лако Атлетски Подсавез у Београду приређује на дан 20 и 21. септембра 1925 године у 3 часа по подне на игралишту С. К. „Соко“ Београд лако атлетске утакмице за првенство Б. Л. А. П. на које имају право учествовати све верифициране атлете Ј. Л. А. С.

20. септембра 3 часа

Господа: 1). 100 м. предтрка; 2). Скок у вис; 3). Бацање кугле; 4.) Троскок; 5). 200 м. предтрке; 6). Трчање 400 предтрке; 7). 3000 м.; 8). 110 м. препоне; 9). 800 м.; 10). 4. 100.; Господа: 1). 100 м. финале; 2). Диск; 3). Скок у даљ; 4). 400 финале; 5). 200 финале; 6). 1500 м. трчање; 7). Бацање копља; 8). 110 финале; 9). 5000. м.; 10). 100, 200 300 400; Даме: 1). 60 м. трчање; 2). Бацање кугле 5 кг. 3). Скок у даљ. 4). Диск; 5). 100 м.;

21 септембар 3 часа

Даме: 1). 200 м.; 2). 60 м. финале; 3). Скок у вис; 4). Копље; 5). 4. 60.

Пријаве слати на адресу Секретара П. Антића Капетан Мишина 18, и то најкасније до 18 септембра заједно са улогом од 10. динара за сваку дисциплину по особи, а динара 30 по групи. Пријаве без улога неће се примати.

Утакмице се одржавају према правилнику Ј. Л. А. С.

ПРВЕНСТВО ЕВРОПЕ У ВЕСЛАЊУ

Упркос рђавом времену утакмице у Прагу изведене су сјајно. Јунаци дана били су Швајцарци, чији су снажни представници извојевали четири победе: двојка без крмара, четворка без крмара, двојка са крмаром и осморка. Француска, Холандија и Италија добиле су по једну битку, док су Белгија, Пољска, Мађарска и Чехословачка остали празних шака. Шпанија је искључена још у предтецању.

Тачни подаци о крајњем исходу гласе:

Прво. Четворка са крмаром: 1. Италија 6:17.4; 2. Мађарска 6:21.6; 3. Швајцарска 6:28; 4. Белгија 6:30. — У почетку води Италија испред Мађарске и Белгије. Код 500 метара Швајцарска заузима треће место, Мађарска је последња. Код 1000 метара ред је следећи: Италија за три четвртине дужине пред Мађарском затим долазе Белгија и Швајцарска. Код 1500 метара Швајцарска и Белгија су заједнички на трећем месту. На циљу Швајцарска је за 1½ дужине пред Мађарском, која за три дужине престиже Швајцарску. Белгија је задња.

Друго. Двојка без крмара: 1. Швајцарска 6:42; 2. Холандија 6:50.6; 3. Чехословачка 7:30. — Прво води Холандија затим Швајцарска, која постепено измиче све више и побеђује са 3 дужине. Чехословачка је при завршетку за 200 метара иза другог.

Трећи Скиф: 1. Холандија 6:46.2; 2. Швајцарска 7:01.2; 3. Пољска. — Доста дуго по поласку сви чамци су у истој висини. Мало касније издвајају се Швајцарска и Пољска, али је код 800 метара Холандија ипак на првом месту и стално увећава разлику. Побеђује са 7 дужина. — Француска није суделовала.

Четврто. Четворка без крмара: 1. Швајцарска 6:13.6; 2. Холандија 6:17; 3. Италија 6:20.8; 4. Чехословачка 6:25.6. — Прво води Чехословачка затим Холандија, па Италија. Код 500 метара Швајцарска је на челу; Холандија је сустиже код 1000 метара. На циљу Швајцарска је прва за једну дужину.

Пето. Двојка са крмаром: 1. Швајцарска 7:00.2; 2. Француска 7:07.2; 3. Холандија 7:17.8; 4. Белгија 8:03.6. — Код 500 метара Швајцарска води, затим појачава размак и побеђује са две и по дужине.

Шесто. Дублскиф: 1. Француска 6:10.2; 2. Швајцарска 6:17.8; 3. Чехословачка 6:25.2; 4. Белгија 6:28. — Француска је непрекидно на челу и побеђује са три и по дужине; Швајцарска стиже за три дужине пред Чехословачком.

Седмо. Осморка: 1. Швајцарска 5:41.6; 2. Холандија 5:41.8; 3. Француска 5:53; 4. Пољска 5:57.6. — Наоштрија борба дана. До 1000 метара води Француска. Онда избија Швајцарска, а Француска заостаје. Холандија доцкан почиње са финишом, али се ипак приближује победиоцу за врх од чамца.

ПОЛИЦИЈСКА КРОНИКА

Покрађена радња

Г. Милан Срдановић, трговац са радњом у Краља Александра улици број 70, доставио је полицији да му је синоћ око 9 часова непознати крадљивац удешеним кључем отворио врата на радњи и из исте покрао разну робу у вредности 5000 динара. Како г. Срдановић не сумња ни на кога, полиција је предузела трагање за непознатим крадљивцем.

Лопови у браварској радњи

Г. Миленко Ђорђевић, бравар, са радњом у Шумадијској улици број 45. доставио је полицији да су му непознати крадљивци прошле ноћи разбили прозор на радионици, и кроз направљен отвор ушли у радионицу, одакле су покрали разних ствари у вредности 3.600 динара.

Коцкари на железничкој станици

Јован Дрљача, на служби у 35 чети пограничне трупе у Кривој Паланци, доставио је полицији да му је јуче изјутра на железничкој станици непознати коцкар извукао из џепа буђелар са 3.500 динара и револвер из кубуре. Дрљача, вели да је дошао на станицу око 4 сата па како је било још доста рано сео је на једну клупицу испред железничке станице. За то време њему се привукао неки коцкар и извукао му из џепа новац и револвер. Полиција је по овоме повела истрагу и наредила трагање за непознатим коцкарем.

ШТА СВЕТ ЗАНИМА

40 пута више мушкараца него жена

И пре рата у већини европских земаља, а после рата готово у свима, статистика показује да има знатно више жена него мушкараца. Тај занос је извор многих социјалних зала и у неколико отежава еманципацију жене на пуној равноправности. У Сједињеним Америчким Државама има још увек мушкараца него жена, па за то видимо да је тамо друштвени положај жене знатно бољи. Међутим, највећа несразмера, несразмера какве ваља нема ни на једном другом крају света, постоји у Патагонији, најјужнијем делу Јужне Америке. Ствар је схватања, да ли је у том погледу та земља — женски рај или мушки рај.

Жута грозница

Такозвана жута грозница, страшна тропска болест, која често besни у северном делу Јужне Америке (нарочито у Бразилији), у Средњој Америци и покаткад у најјужнијим крајевима Северне Америке, опасна је само за белце, т. ј. Европљане и њине потомке. Индијанци и црнци од ње у опште не побољевају.

„Диогенес“
Бензин-цепна лампа
Само запаљућа и самогасућа, сигурна од ватре, буре, „НИКАД НЕ ИЗДАЈУ“! Најефтиније осветљење предности на супрот другим лампама лежи у дужем времену (7 сати) горења и мањих трошкова. За кућу, подрум, шталу, путнике, полицију, жандармерију, бициклисте.

Нови светски патенти! Осведочите се! Тражите бесплатно ценовник!

Челик панцер КАСА
уграђена на зиду са шрафовима. Заузима мало место. Јефтина! Најсигурнији ЧУВАР ВАШИХ ВРЕДНОСТИ

„Веб“ кључаница је у вашем одсуству најсигурнији пазитељ вашег стана и дозвољава вам слободно отпутовање. Две једнаке кључанице нема!
Унутрашњи поглед. Спољни п.

Давно тражени идеал сваке домаћице! 70% уштеде на послу, угљену, расвјети, сапуну, уз најбољу штедњу Вашег скупоценог рубља! „Румплекс“
За свако корито и шаф.
Пере! Цеди! Риба!

Изволите нас потражити без сваке обавезе за куповину!
„ОРИОН“
ком. предузеће за увоз и извоз,
Београд, Јевремова 6, близу Калемегдана.
Траже се заступници за свако место Краљевине С. Х. С., и агенти за Београд.
11498

ЈАКШИЋЕВА 11.
ДАНАС ПРЕМИЈЕРА
Декамеронске Ноћи
ПРЕДСТАВЕ РАДНИМ ДАНОМ: 4½, 6½, 8½ ЧАСОВА У ВЕЧЕ
ПРЕДСТАВЕ СУБОТОМ и НЕДЕЉОМ: 3½, 5½, 7½ и 9½ ЧАС. У ВЕЧЕ.
11867

НАЈЈЕФТИНИЈЕ ЦЕНЕ И НАЈБОЉИ УСПЕХ

Малих огласа у „Правди"

Тражња и понуда СЛУЖБЕ 5.— дин. до 10 речи
" " " " 12.— " до 20 "
Тражња и понуда СТАНОВА 12.— дин. до 20 речи
" " " ЛОКАЛА 15.— " " " "
Куповина и продаја 18.— " " " "

Вишак у величини тих малих огласа преко горњег броја речи плаћа се сразмерно горњим ценама (то јест: цифра динара подељена бројем речи и помножена вишком)

СЛУЖБА

Нуди се жена за прање и пеглање рубља у бољим кућама. Понуде слати на управу листа Правде под нуди се. 11682

Моде салон Милица С. Димитријевић потребује једну вешту раденицу и више ученица и шегрта; Првенство деца из боље куће. Кнез Милетина 43. 11685

Потребна слушкиња која добро кува. Јавити се Грачаничка 21, V спрат десно. 11716

Поред ћерке — приватне ученице II. разр. гимн. тражим васпитачицу са перфектним знањем француског језика и клавира. Понуде молим на адресу: Стеван Максимовић учитељ, Опово (Банат). 11717

2 Kinderfrauleins mit guter zeugnissen suchen Stellung zu Kindern. Adresse: Jevremova ul. 30, bei Frau Jovanka. 11718

Тамбурашка капела 5 женских 2 мушка слободни 22/9 траже бољи локал за свирати. Фрања Кларић капелник Хотел „Европа" Прокупље. 11719

Жена озбиљна и вредна за сав домаћи посао, тражи се за одмах. Београдска ул. ул. 49. 11720

Потребан је шофер који разуме оправке око аутомобила јавити се Биро-у „Банат" Браће Недића ул. бр. 18 Максимовићу. 11721

Тражи се спреман шофер за теретни ауто. Место стално. Јавити се А. Богдановић. Краљ. Наталије ул. 28, од 1-2 сваког дана. 11722

Виноградар човек са женом тражи место за виноградара и баштована ступити може одма. Обратити се писмено или усмено на Персиду Лазић Балканска ул. број 37 Београд. 11724

Браварској радионици потребни су ученици Живојина Ђ. Јовановића, бравара, Которска ул. бр. 10 у авлији. Тел. 31-39. Београд. 11723

Радионици Амрела, Сунцо-Кишобрана Данице М. Антић, Космајска 53 потребне су две раднице спремне за исти посао, посао сталан, награда добра. 11746

Госпођица са више-годишње трговачке праксе, која је и у немачком језику доста вична, тражи намештење продавачице или што слично, где би се и у немачком језику још боље могла увежбати. Понуде молим на Јула Јовановић Срем. Карловци. 11771

Живописац тражи посла за израду свих слика, декорација, реклама, диплома и др.; исто примам поруџбине за реновирање и прављење нових икона у црквама. **Врњци, Вила Боже Видаковића, НИКОЛАЈ ПУПИНИН.** 11748

Девојка за сав кућевни посао је потребна. Обратити се Карађорђева улица 3, I спрат. 11749

Подрумџија који је дуго година радио у Солуну и Фијуми, тражи одговарајуће место. Понуде уредништву под **подрумџија**. 11754

Раденица 5-6 потребује апотека **Косте Антонијевића** — Балканска улица 40. 11762

Добро писмена женска вична администрацији, потребна је редакцији једног недељног листа. Јавити се дуванџији Зелени Венац бр. 18. 11763

Потребан је старији приправник или помоћник за унутрашњост. Упитати г. Анђелковића, Апотека Делини. 11764

Чиновницу млађу потребујем. Првенство са знањем немачког језика и писање на машини. Писмене понуде са назначењем плате на адр. Дентал-Депот Макс Мошић, Београд, Балканска 16а. 11765

Потребујем раденице и продавачице Флора Дворниковић, модискиња — Кнез Михајлова улица бр. 13. 11766

Самосталан немачко-енглески кореспондент са знањем француског језика и књиговодства, тражи одговарајуће место. Косовска 41 стан I. Брезински. 11768

Тражим млађу, поштену девојку за лаки кућни посао. Упитати Сарајевска 67, хотел Ројал, г-ђа Шустер, од 1-5 по подне. 11769

Грађанском Клубу „Јединство" потребан је сталан пијаниста или пијанисткиња, који зна да свира модерне игре. — Јавити се може сваког дана од 6—8 у вече Секретаријату Клуба, Краља Петра ул. 21. 11843

Веркмајстор машинске струке са 15 год. праксом, прволасне референце, тражи одговарајуће место евентуално као настојник или магационер. Ступити може према потреби. Обратити се: Јагодина, пошт. фах бр. 6. 11846

Бољу и чисту девојку, која зна кувати и све остало, тражи брачни пар без деце. Обратити се Косанчићев Венац, 17. 11868

Дактилографкиња вична поред српске и немачкој или француској кореспонденцији потребна је одмах. Оферте поднети лично од 8—9 и 2—3 часа фирми Леви, Краља Петра 70/I. 11847

Српско-немачка стенодактилографкиња тражи се. Понуде са ознаком плате и референцама на фах 118. 11848

Девојка за сав кућевни посао која уме и кувати тражи се за одмах. Јавити се Битољска 113. 11849

Житарски стручњак бивши трговац, нуди се овдашњим житарским предузећима, добро упућен у Војводини и Славонији, са знањем књиговодства стројопис и све канцеларијске послове, као и немачки и хрватски. Понуде слати биро-у **„Планета"** Коларчева 9. Београд. 11866

Апотекарски приправник абитуријенат тражи место обратити се Миланоју Милојковићу Јагодина. 11862

Потребан портар са добрим сведоџбама хотелу „Бајлони". 11845

Жена средњих година, тражи се за сав кућни посао и кување. Упитати настојника куће, Космајска ул. бр. 6. 11850

Ново отвореној фризерској радњи потребан је **Дамен фризер** Страхињића Бана 66, Жишковић. 11851

Василије Смирнов дипломирани масер масира и електризира шлогираног, неурастеније, ишијас, реуматичара, подагре, много угојеног и т. д. Копаоничка 12 (преко од Тркалишта) од 1—5 час. 11852

Тражи се озбиљна жена за куварицу код мање породице. Јавити се д-р Пешић, Теразије 28, до хотел „Москва". 11853

Књиговођа перфектни билансиста, српско-француски кореспондент, тражи место књиговође или благајника; располаже кауцијом; иде и у унутрашњост. Понуде на Главну Пошту, фах бр. 292. 11854

СТАНОВИ

Стан од две собе, предсобљем, кујном, све паркетирано на I спрату, Чика Љубина 11, издаје се одмах. Може се употребити и за канцеларију. 11436

Отменом самцу издаје се соба меблирана са засебним улазом у улици Будимској бр. 6 I спрат. 11694

Пространа, светла и здрава соба, са улице, угао, потпуно засебан улаз издаје се намештена или празна за одмах, само солидној г-ђи или г-ци. За ученице родитељско старање. Упитати Кр. Александра ул. „Нова Слобода Тодоровић, или Једренска 1. Стан бр. 5. 11695

Издаје се намештена соба са електричним осветлењем, засебним улазом бољем господину или госпођици. Упитати Далматинска 9 у дворишту партер 2-га врата. 11696

Спаваћа соба мало употребљена, нов кухињски креденц, француски шпорет, сто, столице и друго ради одласка продаје се врло повољно Старине Новака 3. 11697

Соба намештена са послугом и електричним осветлењем, издаје се за отменог самца. Бирчанинова ул. 19а, партер лево. 11698

Издаје се намештена соба електр. засебан улаз. 1200 д. месечно. У центру вароши, Дечанска ул. бр. 59. Др. Бјелоусов, тел. 37-55. 11703

Соба са улице велика намештена за издати одма за два самца-це брачни пар употреба и кујне. Ратарска 29. 11699

Од 1 октобра издаје се стан, 3 собе, предсобље и кујна, електрика. За сад се може добити једна соба са 2 празна кревета. Принца Евгенија бр. 2 сутерен. 11739

Издаје се одмах или од 15 ов. м. елегант. мебл. соба са засебним улазом и купатило. Видети преко целог дана Кнез Милетина 24, II спрат десно код Г-ђе Смиљанић. 11738

Соба: Елегантно намештена за отменог самца самицу, издаје се одмах. Упит. Барајевића, Косовска 11/II. 11700

Стан од 4 собе, велико предсобље, кујна, купатило и остале припадлежности издаје се од 1 октобра Његушева ул. бр. 28. 11701

Издаје се под врло повољним условима стан са 5 соба и осталим припадлежностима за отменију породицу Трнска 25. За све упитати на I спрату. 11702

Издаје се намештена соба са засебним улазом употребом купатила и са костом. Упитати Грачаничка ул. 21. V. спрат десно. 11704

Стан од собе, кујне и веранде електрика, вода издаје се Гундулићев Венац бр. 36 (у продужењу Позоришне улице). 11705

Стан од 4 собе са осталим припадлежностима на I спрату, издаје се у Главашевој ул. бр. 13. 11824

Издају се две и једна елегантно намештене собе, са засебним улазом, електричним осветлењем и елегантним купатилом. Упитати: Милоша Великог 58а (вила Бајлони) ул. Гаиц. 11828

Тражи се стан од две три собе са купатилом и осталим припадлежностима у центру или близини центра. Понуде на фирму: Риста В. Васиљевић и Комп. Кнез Михајлова 47. Телефон 7-50. 11829

Стан и храна за студенткиње и ученице средњих школа у засебној хигијенској кући са баштом, постеље нове, нега родитељска, код старије г-ђе пензионерке, у најздравијем крају Београда код Светосавске Цркве у Лаудановој ул. бр. 29. 11830

Намештена соба (1 или 2 кревета) засебна, електрика, купатило. Страхињића Бана 53. 11831

Стан за самца или самице од 15 септембра може добити и кост Далматинска бр. 5, врата 18. 11832

Модеран стан у партеру 3 собе, предсобље, кујна, купатило и остало, издаје се од 1. октобра на углу Војводе Вука и Гробљанске 55. Упитати у Гробљанску 21. 11833

ЛОКАЛИ

За издавање 2 дућана, један са собом и кујном, а други са собом. Упитати Хиландарска бр. 6, I спрат лево. 11692

Локал под закуп, подесан за кафану или кујну. Такође дућан са собом. Упитати Бирчанинова ул. 19а партер лево. 11693

Дућан с пространим бетонираним подрумом на углу Вука Караџића 14 спроћу Академије Наука издаје се. Обратити се у истој кући. 11727

„ЕТЕРНИТ" — ЗЕМУН

— а. д. —

Лиферује одмах из своје сопствене фабрике сваку количину првокласног

АЗБЕСТ-ЦЕМЕНТНОГ ШКРИЉЦА

за покривање кровова, франко вагон - лађа — ЗЕМУН, или франко вагон — Магацин — Београд, као и франко грађевина.

Преузимамо покривање кровова у сопственој режији са својим материјалом и стручним мајсторима покривачима.

За рад и материјал гарантујемо за неограничени број година. **Зграде покривене нашим материјалом и са нашим радом потпуно су обезбеђене од елементарних непогода као**

ЗАВЕЈАВАЊЕ СНЕГА, ВЕТРОВА, ГРАДА

услед тога што је сваки комад причвршћен са ексерима и скобама тако да ни највећи ветрови не могу плоче исчупати.

Тражите бесплатно каталоге са ценама и свим проспектима које даје:

11870

ФАБРИКА — ЗЕМУН
Телефон бр. 106.

О. Д. „ЕТЕРНИТ" — БЕОГРАД
Карађорђева ул. бр. 63 Тел. 31-70

Намештена соба издаје се, Косовска 24 прва врата лево. 11778

Издаје се одмах 1 мала намештена соба, са употребом купатила. Томић, Космајска ул. бр. 53 III спр. 19. 11785

Елегантан стан издаје се у партеру нове куће Кичевска ул. бр. 3 — у продужењу Крунске улице — од 1. октобра о. год. од 3 собе, кујне, купатила и све остале удобности. У авлији врло лепа башта и увек свеж ваздух. Упитати сопственика исте куће на првом спрату. Телефон 24-86. 11817

Издаје се одмах елегантан стан у центру на I спрату са 4 собе и припадлежностима. Упитати у Админист. „Правде". 11806

2 стана за издавање по соба и кујна. Обилићева бр. 9, Смедеревски Ђерам. 11821

За издавање од 15. септ. или 1 октобра: соба, кујна шупа вешерница, електрично осветлење. Цена 750 дин., ул. Слобода 6 (стари Смед. Ђерам). 11822

Спаваћа соба мало употребљена услед одласка продају се Старине Новака 3. 11823

Два стана од по две собе, кујне и остало издаје се и усељење од 15. септембра. Упитати Трнска 27 или Војводе Драгомира 13. 11827

Соба меблирана светла, здрава, елек., засебан улаз за брачни пар или за господина — Косовска 41, партер лево, врата 20. 11825

Стан од 5-8 соба са централним грејањем елегантан и лифтом, издаје се у Краљ Милановој ул. бр. 69. Упитати II спрат Бошковића. 11826

Дућан у Чика-Љубиној улици издаје се одмах. Упитати Цветко Ђорђевић и Синови, тел. 14-91, Чика Љубина ул. 5. 11856

Два дућана до поште у Поенкареовој 5, издају се од 1 новембра. Један са подрумом и станом, погодан за бифе и ликерџиницу. Упитати сопственика на I спрату. 11691

Велики дућан са паркетираним и малним сутереном, у коме је сад радња „Ауто-палас, г. Мил. Павловића, у Скопљанској 24, издаје се под закуп од 1. нов. о. г. За цену и остале услове обратити се вратару у истој кући. 11773

Дућан „барака" на ћошку Југовића и Добрачине улице издаје се одмах дућан барака са још и једном мањом бараком подесне за све врсте послова и фотографе. Цена скромна. Упитати за услове у бифеу Радована Арсића преко пута истих, ћоше Југовића—Добрачина. 11774

Пекарска радња са фуруном на добром месту, издаје се под кирију од 6 септембра. Упитати код удове Јована Тата, Темерин, Бачка. 11725

Хотел, Кафана и Ресторација за изнајмити или за продати. Нови Сад, Железничка ул. бр. 41. 11713

Бетониран подрум 10Х5 метара и исти толики магацин 6 метара висок издају се у фабрици туткала, Србобранска 1. Телефон 361. 11857

Бакалску, пиљарску, ликерџиску радњу, предајем без уступа. Капитал потребан 10.000 дин. Упитати Албанска ул. бр. 16, испод Гараже Алексића. 11858

Четири дућана на Сави, Карађорђева 24, издају се под закуп од 1. новембра. За услове упитати чувара куће. 11855

КУПОВИНА и ПРОДАЈА

Продаје се зграда са плацем од 1200 м. плац празан од 670 м. подесно за трговину зграда са плацем од 390 м. услови повољни. Јавити се сопственику Кичевска бр. 41. 11686

На продају 2 половне шиваће машине, подесне за шивење и вештачки вез. Видети у механичарској радионици Сарајевска бу. 11712

У Новом Саду на зеленој пијаци, продаје се добро уведена шпецеројска радња са дозволом точења пића и трафиком. Услове даје Штампарија „Зора" Нови Сад Темеринска 25. 11709

Посуђе прволасно за целе куће Примуса шведских и све делове приспели су радњи Ане Штајнер Кнежев Споменик 3 преко пута Коларца. 11710

На продају преко два вагона исправних винских и ракијских бачви. Магаза за исте бачве под закуп код Милана Митровића каф. Крагујевац. 11711

Персијски ћилимови продају се по врло јефтиној цени. Тополска ул-ца 4. 11793

У Земуну нова кућа од тврдог материјала, са виноградом, баштом, и воћњаком, око 7000 м², продаје Симић, ул. Тошин Бунар, бр. 52. Земун. 11715

Продаје се нов Фордов Аутобус за 16—20 душа због болести. Видети у Панчеву код Хотел Србије или у Старчеву кућ. бр. 3. Ото Фест. 11742

Продајем кућу са четири дућана, једном станова у Босанској ул. 45. Површина 728 кв. мет. Год. рента 85.000 дин. Питати сопственика у Косовској ул. 14. 11745

300 комада стојећих растових дрвета дебљине 50 см., висине 9 метара — продају се. Обратити се Владимиру Марковићу, земљоделцу Калуђерица. 11736

Продајем већу количину хартије за паковање (од новине) лепо упакована и чиста. Краља Милана ул. бр. 44, Павле Замазиј. 11792

Плац у Лозничкој ул. бр. 11. на продају по ниској цени. 11617

Салонска гарнитура, (4 фотеље, 1 канабе, 1 сто), велика **огледала, 1 црни канабе** са две **фотеље** и други добро **очуван намештај** на продају. Адреса у админ. 11812

На продају 2—3000 ком. старе али добре Шамотне Цигле и један француски шпорхерд. Упитајте код Бабеца, Земун, Николићева ул. бр. 9. 11834

На продају два вагона масне вуне „Oll wolle" обратити се М. Петровић, Шумадиска 41. Беград. 11835

Продаје се собни намештај скоро купљен, у Поенкареовој ул. бр. 35, II спр. до Политике. Могу се видети сваког дана пре подне. 11836

Кућа на продају 2 собе и остало. Плац 400 мет. Цена 55.000. Усељење одмах; више старог Смед. Ђерма, Прешевска 40. 11837

Продајем бицикл врло мало употребљен у добром стању, цена повољна, обратити се Кривокућа, Далматинска ул. 121. 3 спрат. 11838

Продаје се кафански једек са целокупним инвентаром. Упитати у истој радњи у Војводе Глигора бр. 10. 11839

Кобила са ждребетом и чистокрвни пастув обоје су стари 3—4 год. продају се. Упитати у Главашевој улици бр. 12. 11840

Кућа у Земуну на Ђуковцу Бреговита ул. бр. 16 продаје се јефтино има 2 собе, кухиња, шпајз и двориште 56 кв. хвати. Услови врло повољни. Упитати Живка Поповића Београд, Душанова 38. 11841

Винска бурад и две веће бачве на продају. Иста би издао и под закуп са подрумом. Упитати у Главашевој ул. бр. 12. 11842

Врата и прозори добро очувани продају се. Бирчанинова 12. 11744

Плац у Милешевској ул. бр. 57., на продају по ниској цени. 11714

Виноградарима продајем 150 кола најбољег ђубрета. Продајем древну бачву од 2000 литара. Прокупљска ул. бр. 57. Телефон 63. 11743

Стрижену вуну купујем на вагоне уз прислање узорка те назнаку цене; код особног предузећа Josef Rotschne, — Freidstadt, O. Oe. (Горња Аустрија). 11740

РАЗНО

Пажња! Прочитај! Купити или продати ма шта, пласирати новац, зајам узети, дуг наплатити, заступство или комисион дати, информације добити, пасош извадити и визирати за све земље, извадити дозволу, уверење, радничку књигу, лично и кафан.-механ. право, оглас дати, стан или локале издати или закупити, службе сваке врсте наћи, протоколисати фирму итд., итд., најбрже и најсолидније једино можете, ако се обратите **Бироу „ПЛАНЕТА",** Коларчева ул. 9. Београд. 11484

Немачки језик поучавала би учитељица (Словенка) 2 сата недељно — хонорар месечно 160 дин. Упитати **др. Матић Битољска 18.** 11731

Клавир под кирију, Капетан Мишина 11. 11732

Leçon de Français par dame française. Madame Uskokovich, 31, Dečanska ul. 11733

Грађевинарима. Трске и Дашке за плафон увек по најповољнијој цени продаје, има **Дим. Симоновић** Сарајевска 4а и Краља Александра 75 (Тркалиште). 11734

Хитно се тражи тамбурашки оркестар са 5 чланова. Највише 2 мушкарца. Конкуренције нема. Кафана „Кајмакчалан" Прилеп. 11735

Уметница на клавиру (бив. проф. конзерваторијума), систематски спрема ученице-ке по програму конзерваторија. Г-ђа Ана Марчетић Кондина 1. партер лево од 11—12 и 5 до 7. 11767

Француски, енглески и немачки језик предаје Mme Marie Poncet, Адреса: Курсулина 21 у авлији 11787

Примила бих на чување дете мушко или женско, које би се евентуално школовало у Београду, јер станујем близу основне школе на Смед. Ђерму. Марија Костарић Поштанска бр. 2. 11790

Енглескиња диплом. наст. која говори српски, немачки и руски, — предаје енглески и француски језик Франкопанова 13. Драчинска. 11786

5 дин. часове из франц. и енглеск. језика у групама (метод Берлица) даје проф. дипломирана у Паризу. Такође часове клавира. **Кондина 11. Кн. Шаховскаја.** 11730

Француски и немачки језик предаје по јефтиној цени. Нусинов, Тополска ул. 4. 11788

Клавир Мињон или **ПИАНИНО** црно политирал употребљен тражи се. Понуде упутити на пошт. фах број 118. 11789

Дајем часове из немачког, француског а нарочито из **италијанског** језика. **Леон А. Амар,** Јевремова 12. 11816

Нуди се врло добра **домаћа храна** (ручак и вечера, или по жељи само ручак) по умереној цени. Упитати г-ђа Кремер Сибињаник Јанко Бр. 1. 11869

Објава

Државна Порезничка Школа у Београду објављује **да је конкурс** за пријем ученика у Државну Порезничку Школу у Београду **продужен до 15. септембра 1925. год. и да ће рад у школи почети 1. октобра тек. године.**

Из канцеларије Државне Порезничке Школе у Београду 6. септембра т. г. у Београду, Бр. 11761

Девојка,

која зна и кувати, потребна је. Јавити се: Зорина 84 I спрат. 11753

ПРЕДАЈЕ се РАДЊА са НАМЕШТАЈЕМ

На најбољем месту добро уведена како у Београду тако и у унутрашњости. Рефлектанти нека се јаве Редакцији писмено под бр. 385. 11667

ОКАСИОНА ПРОДАЈА ЖЕНСКЕ ОБУЋЕ

до 12. септембра

продаваћемо једну велику партију обуће, фабрикат

„TIP-TOP“, „COOKS“, „HIRSCH“

11864 све првокласног квалитета по знатно спуштеним ценама и то:

Серија I. пар по 150.— дин.
„ II. „ „ 195.— „
Серија III. пар по 250.— дин.
„ IV. „ „ 295.— „

Велико стовариште обуће **ЈАНКОВИЋ И КОМП.** 3, КНЕЗ МИХАЈЛОВА — БЕОГРАД
Телефон 38-76.

У ПАЛАТИ „ЛУКСОР“

У нашој реновираној радњи, приспела роба за јесенску сезону

МУШКИ ШТОФОВИ за одела, иберцигере, зимске капуте, салонска одела и панталоне.

ЖЕНСКИ ШТОФОВИ за хаљине, костиме, мантлове и капуте у најмодернијим бојама

са невероватно јефтиним ценама

ТРГОВИНА

АВРАМ Х. ГАБАЈ И КОМП., У ПАЛАТИ „ЛУКСОР“ БЕОГРАД

У ПАЛАТИ „ЛУКСОР“

11813

ЗАЈАМ!!!

На Обвезнице Ратне Штете до 250 динара по комаду.
На све вредносне папире.
На робу и драгоцености.
Даје са веома солидном каматом, на дуже и краће време.

250.000 дин.

Дају се на интабулацију имања. Може бити и мања сума

60.000 динара

Дају се на меницу са трговачким потписима.

50-150.000 дин.

Траже се. Жиро боље банке.

Ваш новац!

Од најмање до највеће суме ако желите пласирати добићете бесплатан савет, под зајемченом дискрецијом.

Пасоше!!!

Прибавља нове пасоше за све државе изузев северне Америке, визира код свију конзулата и плаћа уз доплату. Прибавља дозволе за становање и т. д. уз минималан хонорар.

За све обратити се канцеларији
М. В. Ђорђевића
стари Гранд Пасаж
Кнез Михаилова бр. 19.
11816 тел. 13-87.

Најновији епохални изум
Петролејска плинска сјетиљка
„АИДА“ са Ауеровом жаруљом

400 до 500 свијећа јакости. Красно бијело свијетло!

Незнатан потрошак петролеја. Свијетли као електрика!

„АИДА“ се употребљава за расвјету дућана, уреда, гостиона, школа, цркава, двориштa, вртова итд. **„АИДА“** је прикладна за најмање и највеће просторије. — Тражи проспекте.

Главно складиште за СХС. код електротехничке фирме

Шварц и Друг

ЗАГРЕБ, Прерадовићева улица 1.
Тражимо поуздане заступнике.
11497

Врцани мед

Јамчено чист, шаљемо уз поузеће по 5 кгр. а 16 дин. килограм.

БРАЋА ЖИВАНОВИЋ -- Земун

Трговина шпецераја на мало и велико. 11814

Посластичарница

на врло згодном и прометном месту, са потребним инвентаром и радионицом уступа се.

За услове обратити се госп. Ђорђу Попари, хотелијеру Српске Круне, Београд. 11844

НАЈБОЉА, најача и најјефтинија Обућа може се добити само у обућарској радњи код

Машутковића
(преко Браће Станковића)
Теразије 12. 11548

АНГРО — ДЕТАЉ

СПЕЦИЈАЛНО СТОВАРИШТЕ ШТОФА

М. СТАКИЋ И Ко.

Палата Академије Наука

Добило је велике количине за јесењу сезону.

Штофа за одела у свима најновијим бојама и дезенима.
Штофа за иберцигере
Штофа за панталоне
Штофа за салонска одела
Штофа за зимске капуте
Штофа за женске костиме
Штофа енглеског за мантлове
Велура за женске капуте
Прибора кројач. целокупног

Цене су врло солидне.

Роба из првих светских фабрика. 11863

Оглас

На дан 23. септембра 1925. год. у 10 часова пре подне одржаће се у Економату Општине Београдске Офертална лицитација за набавку 10.000 килограма лаког бензина до 720 специфичне тежине за аутомобиле општинске.

Кауција се полаже по 5% од понуђене цене Општинској Благајни пре почетка лицитације, и у 10 часова истог дана, лицитант је дужан показати комисији која оферте отвара признаницу о положеној кауцији.

Без кауције неће ни један оферат узети у поступак.

Услови о овој набавци могу се видети у Економату.

ЕБр. 3179. Од Суда Општине Београдске 7. септембра 1925. год.
11819

---

22 ИЗЛОГА

СИТИ БАЗАРА
ТЕРАЗИЈЕ 7

Прво погледајте са јефтиним ценама и тек онда ПАЗАРИТЕ.

11669

Оглас

Грађевинско Оделење Општине Београдске држаће на дан 15. септембра 1925. год., у својој канцеларији Југовића ул. бр. 1, I спрат, од 11—12 часова пре подне кратку усмену лицитацију за израду подземног нужника на скверу код „Славије“.

Предрачунска је сума дин. 255.372·40, а кауција се полаже на каси Главне Благајне и то држављани СХС 10%, а странци 20%, од предрачунске суме у готовом новцу или вредећим држав. папирима.

Предрачун, услови, план и остала погодбена документа могу се видети сваког радног дана у канцеларији Оделења од 8-12 и од 3-6.

Из канцеларије Грађевинског Оделења Општине Београдске Г.О.Бр. 1512, 7. септембра 1925. год. 11818

„ХАРЕМ“ — „ХАРЕМ“

„ХАРЕМ“

ПОМАДА КРЕМ, САПУН и ПУДЕР

До данас су најбоља и најприснатија средства за негу лица и подмлађивање коже.

Апотека ПЕРЕ Н. ИЛИЋА
В. Пијаца БЕОГРАД.
У унутрашњост се шаље доплатом.
Препродавцима проценат. 11483

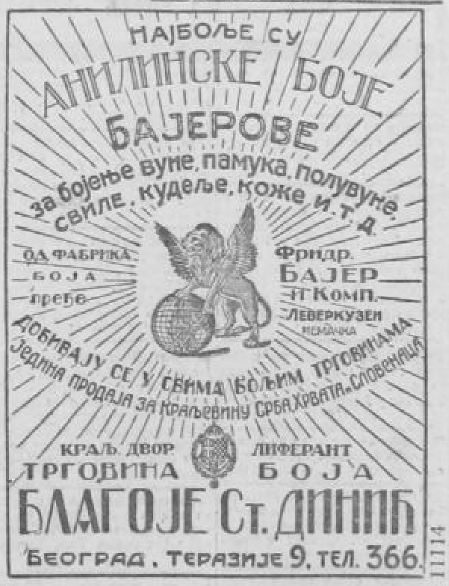

НАЈБОЉЕ СУ
АНИЛИНСКЕ БОЈЕ
БАЈЕРОВЕ
за бојење вуне, памука, полувуне, свиле, кудеље, коже и т. д.

ОД ФАБРИКА БОЈА пређе Фридр. Бајер и Комп. Леверкузен Немачка

ДОБИВАЈУ СЕ У СВИМА БОЉИМ ТРГОВИНАМА
Једина продаја за Краљевину Срба, Хрвата, Словенаца

КРАЉ. ДВОР. ЛИФЕРАНТ
ТРГОВИНА БОЈА
БЛАГОЈЕ Ст. ДИНИЋ
БЕОГРАД. ТЕРАЗИЈЕ 9, ТЕЛ. 366.

11114

КРОЈАЧКА РАДЊА ЉУБОМИРА ПЛАВШИЋА

Преселила се из Чика Љубине ул. бр. 7. на Обилићев Венац бр. 35 код Кнежевог Споменика

Скрећем пажњу штованој публици као и својим муштеријама да сам добио један део **нове јесенске робе** а за који дан добићу и остале новитете. Због повољног курса цене су у толико снижене, да могу сваку конкуренцију издржати а услуга брза и тачна. 11481

Кројачки Салон

Светислава Васића

Дечанска 10.

Прима на израду одела: **ЗА ДАМЕ** француски костим по 350.— дин., енглески 400.— дин., мантил, цео постављен, 400.— дин., до пола 450.— дин., хаљина 150.— дин., луксузна 250.— дин., за венчанице, балске и хаљине за соаре-а, по погодби. — **ЗА ГОСПОДУ** ради одела по најновијем журналу, првокласним путером и најјефтинијим ценама. — Ради са својим или личним материјалом. 11751

ТЕГЛЕ за слатко, компот и за туршију. Ческе обичне и патент, најбоља првокласна роба

ПО НАЈПОВОЉНИЈИМ ЦЕНАМА

Разгледање робе не обавезује никога на куповину код

Косте Малушевића

Стовариште стакла, порцулана и најмодернијих
Карлсбадских и разних сервиса у великом избору
БЕОГРАД, Кнез Михајлова 8. **ВРШАЦ**, Трг Краља Петра 38.
11758

ЗА СВЕ ВАРОШИ И ВАРОШИЦЕ нудим у комисиону продају шиваће машине **„ВЕСТА“**.

Нарочито подесно за Банке, трговце и боље занатлије, за услове обратити се стоваришту шиваћих машина **„ВЕСТА“** БЕОГРАД **Скопљанска бр. 5.**

ПОД ЗАКУП

У згради Коларчеве Задужбине, Кнежев Споменик бр. 2, издаје се под закуп од 1 новембра тек. год. пет дућана са припадајућим им оделењима. Понуде ваља поднети најдаље **до 15 септембра тек. год.** Управнику Задужбинског имања г. Доброславу Павловићу, Скендербегова ул. 19, од кога се могу добити и сва обавештења о локалима који се издају. 11680

ЂАЧКИМ РОДИТЕЉИМА

Приватним и редовним

ЂАЦИМА СРЕДЊИХ ШКОЛА.

Професори приватне гимназије **„ХАЈДУКОВИЋ“** настављају рад на спремању ученика-ца из свих предмета за све разреде гимназије.

Упис за јесењи курс — т. ј. за ученике-це који желе полагати у месецу **ЈАНУАРУ** или месецу **ЈУНУ** — отпочео је и траје све до **28. септембра** када почињу предавања. У овој школи постоје курсеви:

1.) **За приватне ученике-це** који желе да приватним путем сврше један или више разреда гимназије, како би надокнадили изгубљено време.

2.) **За приватне ученике-це** који су из ма којих разлога остали без школе а иста им је потребна.

3.) **Приватни ученици-це** који су у државној или ма којој другој служби, те им због недовољног броја школских година није осигурана егзистенција, могу као приватни ученици, у року од једнога курса (4-5 месеци) положити по неколико разреда гимназије.

4.) **Редовни ученици-це** који су због слабих оцена или ма кога другога разлога изгубили коју школску годину, могу у овој школи за кратко време све надокнадити.

5.) **Редовни ученици-це** из других стручних школа могу, преко ове школе, прећи у гимназију и исту завршити.

6). Сви ученици, занатлије, чиновници и остали који из ма којих узрока желе гимназију могу је преко ове школе за кратко време добити.

Сваки ученик-ца ове школе на крају курса полаже испит пред комисијом државних професора, те сведочанство о свршеном разреду добија из државне гимназије које има исту вредност као и да је био редован ученик државне гимназије.

Ангажовани су сами стручни и то најспремнији професори те је свакоме марљивом ученику-ци успех осигуран.

[illegible] **као најбоља**. Услови врло повољни.

За изналажење станова (са или без коста), за ученике из унутрашњости (који сами не могу то учинити) стара се управа.

Детаљнија обавештења даје и упис врши свакога дана Д. Поповић ул. Мутапова 34. (Чубура) Тел. бр. 16-63. 10828

Штампарија „Соник“ — Београд, Коларчева 9, — Дечанска 10.